

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

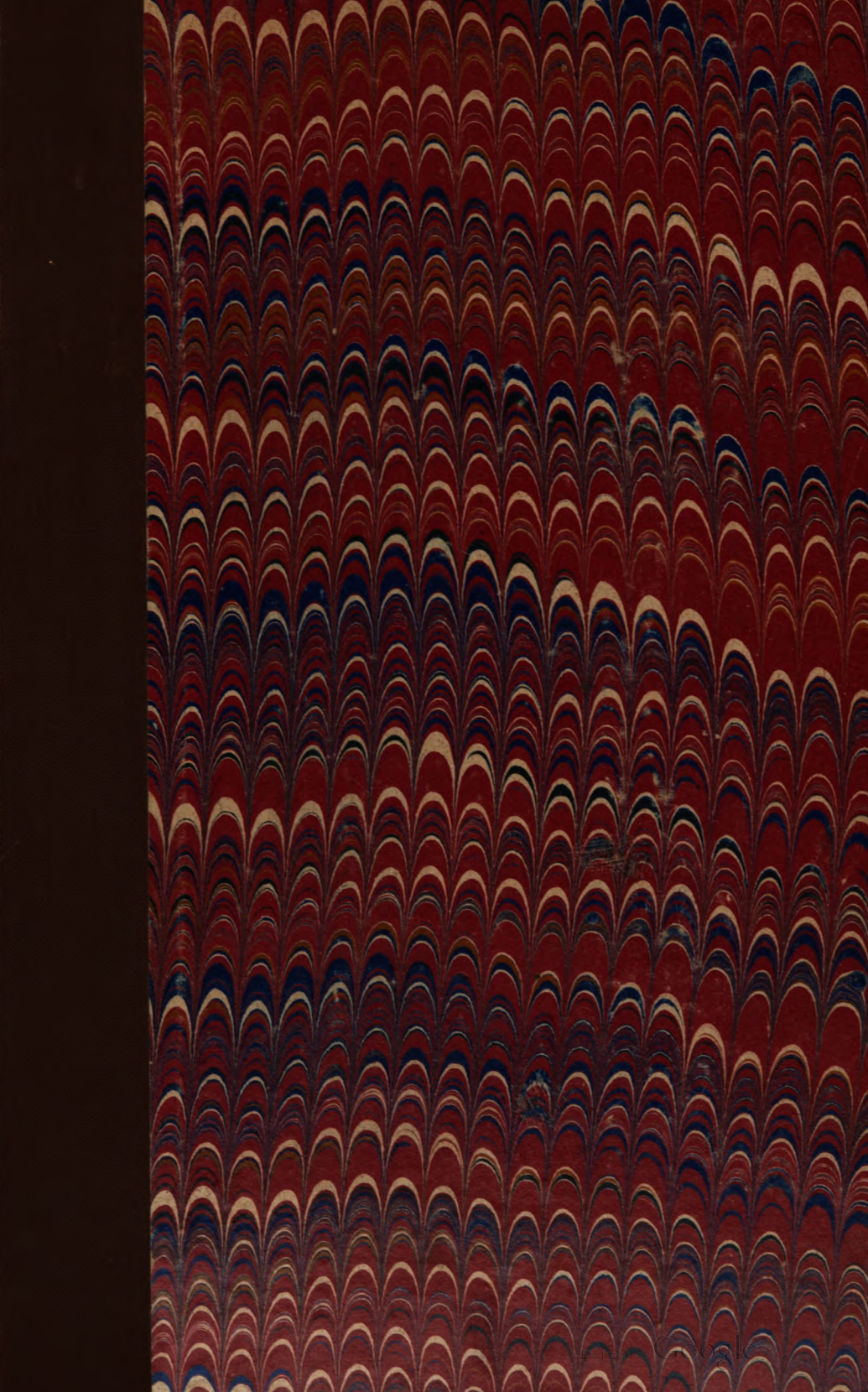
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

SOC
7032

185.3

Library of the Museum
OF
COMPARATIVE ZOÖLOGY,
AT HARVARD COLLEGE, CAMBRIDGE, MASS.

The gift of the

*Societas pro
Fauna et flora
Fennica*

No. 7656.

Nov. 11, 1886

ACTA
SOCIETATIS
PRO FAUNA ET FLORA FENNICA.

~~~~~
VOLUMEN SECUNDUM.

HELSINGFORSIÆ.
EX OFFICINA TYPOGRAPHICA HEREDUM J. SIMELII,
Sm 1881—1885.

I n d e x.

1. **Karsten P. A.** Hymenomycetes fennici. Pagg. 1—40. (1881).
  2. **Elfvig Fredr.** Anteckningar om finska Desmidiéer. Pagg. 1—17 et tabula. (1881).
  3. **Lindberg S. O.** Monographia præcursoria Peltolepidis, Sauteriæ et Cleveæ. Pagg. 1—15. (1882).
  4. **Norrlin J. P.** Adnotationes de Pilosellis fennicis. I. — Anteckningar öfver Finlands Pilosellæ. I. Pagg. 1—176. (1884).
  5. **Lindberg S. O.** Sandea et Myriorrhynchus nova Hepaticarum genera. Pagg. 1—9. (1884).
  6. **Karsten P. A.** Revisio monographica atque Synopsis Ascomycetum in Fennia hucusque detectorum. Pagg. 1—174. (1885).
  7. **Lindberg S. O.** Om fruktömmet hos Cariceæ. Pagg. 1—6. (1885).
-

HYMENOMYCETES FENNICI

ENUMERATI

A

P. A. KARSTEN.

(Societati exhibitum diē 1 Oct. 1881.)

HELSINGFORSIÆ,

EX OFFICINA TYPOGRAPHICA HEREDUM J. SIMELII,

^{Sm}1881.

Fam. I. Agaricineae Fr.

Subfam. I. Paxilleae Karst.

Lamellae membranaceae, facile secedentes, acie acutae.

1. *Lyophyllum* gen. nov.

Lamellae emarginatae; sporae albiae vel sordidae.

L. leucophaeatum Karst. Rariss. (Mustiala).

2. *Lepista* Fr.

L. gigantea (Sow.) Karst. Rariss. (Aboa).

L. extenuata (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

3. *Paxillus* (Fr.) Karst.

P. involutus (Batsch.) Fr. Frequentiss.

P. atrotomentosus (Batsch.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

4. *Tapinia* Fr.

T. panuoides (Fr.) Karst. Sat freqv.

Subfam. II. Agariceae Karst.

Lamellae membranaceae, haud secedentes, acie acutae.

5. *Amanita* Fr.

Am. virosa Fr. Rariss. (Mustiala).

Am. porphyria Fr. Pass. (Fenn. merid.).

Am. venenosa Pers. Rariss. (Runsala; Helsingforsia).

Am. recutita Fr. Rariss. (Fenn. merid.).

Am. muscaria (Linn.) Pers. Freqv.

Am. pantherina (De C.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).

Am. rubescens Fr. Freqv.

6. *Amanitopsis* Roz.

Am. vaginata (Bull.) Roz. Freqv.

**Am. friabilis* Karst. Rariss. (Tammela).

Am. hyperborea Karst. Rariss. (Lapp. ross.).

7. *Lepiota* Fr.

L. procera (Scop.) Fr. Pass.

L. rachodes (Vitt.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).

L. excoriata (Schaeff.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

L. clypeolaria (Bull.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).

**L. felina* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

L. acutesquamosa Weinm. Rariss. (Helsingforsia).

L. meleagris (Sow.) Fr. Rariss. (Mustiala).

L. cristata (Alb. & Schw.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

L. cepaestipes (Sow.) Fr. Rariss. (Helsingforsia).

L. lignicola Karst. Rariss. (Mustiala).

L. carcharias (Pers.) Fr. Freqv.

L. cinnabarina (Alb. & Schw.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

**L. Terreyi* Berk. & Br. Rariss. (Mustiala).

L. granulosa (Batsch.) Fr. Rariss. (Mustiala).

L. amianthina (Scop.) Fr. Freqv.

L. illinita Fr. Pass.

8. *Armillaria* Fr.

Arm. bulbigena (Alb. & Schw.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

Arm. robusta (Alb. & Schw.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).

Arm. constricta Fr. Rariss. (Tammela).

Arm. aurantia (Schaeff.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

9. *Armillariella* Karst.

Arm. mellea (Vahl.) Karst. Frequentiss.

Arm. dryina (Pers.) Karst. Rariss. (Runsala).

**Arm. corticata* (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

10. *Tricholoma* Fr.

Tr. equestre (Linn.) Fr. Freqv.

Tr. portentosum Fr. Freqv. (Fenn. merid.).

Tr. flavobrunneum Fr. Freqv.

Tr. albobrunneum (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

- Tr. ustale Fr. Rariss. (Fenn. merid.).
Tr. pessundatum Fr. Vix in Fennia lectum.
*Tr. stans Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Tr. rutilans (Schaeff.) Fr. Freqv.
*Tr. variegatum (Scop.) Fr. Pass.
Tr. decorum (Fr.) Karst. Rar. (Fenn. merid.). — Agaricus
galbanus Lasch.; Clitocybe Gill.; Pleurotus Fr.
Tr. aestuans Fr. Rariss. (Tammela).
Tr. columbetta Fr. Rariss. (Runsala).
Tr. leucocephalum Fr. Rar. (Fenn. merid.).
Tr. luridum (Schaeff.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).
Tr. imbricatum Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
Tr. vaccinum (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).
Tr. gausapatum Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. terreum (Schaeff.) Fr. Rar. (Tammela).
Tr. saponaceum Fr. Freqv.
Tr. atrocinerium (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. cuneifolium Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. virgatum Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Tr. sulphureum (Bull.) Fr. Rariss. (Runsala).
Tr. lascivum Fr. Rariss. (Runsala).
Tr. inamoenum Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
Tr. album (Schaeff.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. stiparophyllum Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. cerinum (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
    Var. obscuratum Karst. Rariss. (Tammela).
Tr. carneum (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. linctum Karst. Rariss. (Mustiala).
Tr. ulmarium (Bull.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).
Tr. tigrinum (Schaeff.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. Schumacheri Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. strictipes Karst. Rar. (Mustiala).
Tr. Conradii Karst. Rariss. (Mustiala).
Tr. arcuatum (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
*Tr. oreinum Fr. Rariss. (Mustiala).
Tr. personatum Fr. Pass.
Tr. grammopodium (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
Tr. melaleucum (Pers.) Fr. Freqv.
Tr. microcephalum Karst. Rariss. (Mustiala).

- Tr. brevipes (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).
 Tr. humile Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 Tr. subpulverulentum (Pers.) Fr. Rariss. (Alandia).
 Tr. sordidum Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 Tr. lixivium Fr. Rariss. (Aboa).
 Tr. putidum Fr. Rariss. (Mustiala).

11. *Clitocybe* Fr.

- Cl. nebularis Fr. Rariss. (Tammela).
 *Cl. stenophylla Karst. Rariss. (Mustiala).
 Cl. clavipes (Pers.) Fr. Frequentiss.
 Cl. hirneola Fr. Pass.
     Var. undulata (Bull.) Pass.
 Cl. rivulosa (Pers.) Fr. Pass.
 Cl. subalutacea (Batsch.) Fr. Rariss. (Tammela).
 Cl. interveniens Karst. Rar. (Tammela).
 Cl. bifurcata Weinm.?
 Cl. odora (Bull.) Fr. Freqv.
 Cl. cerussata Fr. Pass. (Fenn. merid.).
     Var. difformis (Schum.) Pass.
 Cl. phyllophila Fr. Pass.
 *Cl. pithyophila Secr. Freqv.
 Cl. dealbata (Sow.) Fr. Rariss. (Fenn. merid.).
 Cl. subviscifera Karst. Rariss. (Mustiala).
 Cl. puellula Karst. Rariss. (Mustiala).
 Cl. adsentiens Karst. Rariss. (Mustiala semel).
 Cl. candicans (Pers.) Fr. Pass.
 Cl. ampla (Pers.) Fr. In Fennia nondum lecta.
 *Cl. fennica Karst. Rariss. (Tammela).
 Cl. decastes Fr. Rariss. (Aboa).
 Cl. fumosa (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 Cl. opaca (With.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).
 Cl. maxima (Fl. Wett.) Fr. Rar. (Tammela, Aboa).
 *Cl. infundibuliformis (Schaeff.) Fr. Frequentiss.
 Cl. squamulosa (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
 *Cl. membranacea (Fr.) Pass. (Fenn. merid.).
 Cl. sinopica Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 Cl. geotropus (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
 Cl. gilva (Pers.) Fr. Pass.

- Cl. splendens* (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).
Cl. flaccida (Sow.) Fr. Rariss. (Aboa).
Cl. inversa (Scop.) Fr. Rariss. (Aboa).
Cl. tuba Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. cyathiformis Fr. Freqv.
 **Cl. trivialis* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 ***Cl. expallens* (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. pruinosa (Lasch.) Fr. Rariss. (Aboa).
Cl. concava (Scop.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. vibecina Fr. Pass.
Cl. brumalis Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. orbiformis Fr. Rariss. (Mustiala).
 **Cl. appanata* (Secr.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. metachrous Fr. Freqv.
Cl. pausiaca Fr. Rariss. (Aboa).
Cl. ditopus Fr. Rar. (Fenn. merid.).
Cl. odorula Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. diatrete Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
Cl. fragrans (Sow.) Fr. Freqv.
Cl. macrophylla Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. angustissima (Lasch.) Fr. Rariss. (Fenn. merid.).
Cl. obsoleta (Batsch.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).
Cl. pometi (Fr.) Karst. β *saliceti* Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. dothiophora Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. lignatilis (Fr.) Karst. Sat freqv.

12. *Pleurotus* (Fr.) Karst.

- Pl. ostreatus* (Jacqv.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Pl. saligna (Pers.) Fr. Rariss. (Helsingforsia).
Pl. petaloides (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).
 **Pl. spathulatus* (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Pl. pulmonarius Fr. Pass.
Pl. Alméni Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Pl. nidulans (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Pl. serotinus (Schräd.) Fr. Freqv.
Pl. mitis (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
Pl. limpidus Fr. Rariss. (Mustiala).
Pl. tremulus (Schaeff.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Pl. acerosus Fr. Pass.

- Pl. dictyorrhizus (De C.) Fr. Rariss. (Mustiala).
 Pl. limpidoides Karst. Rariss. (Mustiala).
 Pl. pulmonariellus Karst. Rariss. (Mustiala).
 Pl. subrufulus Karst. Rariss. (Mustiala).

13. *Panus* (Fr.) Karst.

- P. torulosus (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
 *P. conchatus Fr. Rariss. (Fenn. merid.).

14. *Panellus* Karst.

- P. stipticus (Bull.) Karst. Rar. (Fenn. merid.).

15. *Nyccena* Fr.

- M. elegans (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
 M. rubromarginata Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 M. rosella Fr. Freqv.
 M. pura (Pers.) Fr. Freqv.
 M. zephirus Fr. Rariss. (Aboa).
 M. adonis (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).
 M. lineata (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
 M. luteoalba (Bolt.) Fr. Rariss. (Aboa).
 M. flavoalba Fr. Pass.
 M. lactea (Pers.) Fr. Pass.
 M. rugosa Fr. Freqv.
 M. galericulata (Scop.) Fr. Freqventiss.
 M. polygramma (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa; Lapponia).
 M. laevigata Lasch. Freqv.
 M. alcalina Fr. Freqv.
 M. ammoniaca Fr. Rariss. (Mustiala).
 M. metata Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 M. rigidula Karst. Rariss. (Mustiala).
 M. vitrea Fr. Rariss. (Tammela).
 M. cinerella Karst. Rariss. (Mustiala).
 M. filopes (Bull.) Fr. Pass.
 M. amicta Fr. In Fennia non observata.
     Var. leucopsis Karst. Rariss. (Mustiala).
 M. debilis Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 M. vitilis Fr. Pass.
 M. latebricola Karst. Rariss. (Mustiala).
 M. haematopus (Pers.) Fr. Freqv.

- M. cruenta* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
M. sangvinolenta (Alb. & Schw.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
M. galopus (Pers.) Fr. Rar (Aboa).
M. epipterygius (Scop.) Fr. Freqv.
M. vulgaris (Pers.) Fr. Freqv.
M. citrinella (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).
M. rorida Fr. Pass.
M. coprinoides Karst. Rariss. (Mustiala).
M. stylobates (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).
M. echinipes Lasch. Rariss. (Aboa).
M. pterigena Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).
M. corticola (Schum.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

16. *Omphalia* Fr.

- Omph. maura* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
*Omph. invita Karst. Rar. (Mustiala).
Omph. scyphoides Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Omph. chrysophylla Fr. Pass. (Mustiala).
Omph. leucophylla Fr. Rariss. (Mustiala).
Omph. pyxidata (Bull.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
Omph. striaepileus Fr. Rariss. (Mustiala).
Omph. epichysium (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Omph. sphagnicola (Berk.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Omph. philonotis Lasch. Rariss. (Mustiala).
Omph. oniscus Fr. Rariss. (Tammela).
Omph. rustica Fr. Rar. (Fenn. merid.).
Omph. scyphiformis Fr. Rariss. (Mustiala).
Omph. hepatica (Batsch.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).
Omph. umbellifera (Linn.) Fr. Freqv.
     Var. grisella Weinm. Sat freqv.
Omph. stellata Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Omph. campanella (Batsch.) Fr. Freqv.
Omph. psilocyboides Karst. Rariss. (Mustiala).
Omph. reclinis Fr. Rariss. (Tammela).
*Omph. deflexa Karst. Rariss. (Mustiala).
Omph. grisea Fr. Rariss. (Mustiala).
Omph. setipes Fr. Pass.
Omph. fibula (Bull.) Fr. Freqv.

- Omph. gracillima* Weinm. Rariss. (Mustiala).
Omph. integrella (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).

17. *Collybia* Fr.

- C. semitalis* Fr. Sat. freqv. (Fenn. merid.).
C. platyphylla Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. lentiniformis Karst. Rariss. (Tammela).
C. maculata (Alb. & Schw.) Fr. Freqv.
 **C. fodiens* Kalchbr. Rariss. (Mustiala).
C. distorta Fr. Rar. (Fenn. merid.).
C. butyracea (Bull.) Fr. Frequentiss.
C. asema Fr. Rariss. (Mustiala).
C. stridula Fr. Rariss. (Mustiala).
C. velutipes (Curt.) Fr. Freqv.
C. molochina Fr. Rariss. (Mustiala).
C. stipitaria Fr. Rariss. (Aboa).
C. confluens (Pers.) Fr. Freqv.
C. myosurus Fr. Rariss.
C. conigena (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid. et media).
C. cirrhata (Schum.) Fr. Freqv.
C. tuberosa (Bull.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. esculenta (Wulf.) Fr. Freqv.
C. acervata Fr. Rariss. (Tammela).
C. dryophila (Bolt.) Fr. Frequentiss.
C. aqvosa (Bull.?) Fr. Rar. (Aboa; Tammela).
C. macilenta Fr. Rar. (Fenn. merid.).
C. clavus (Linn.) Fr. Rariss. (Aboa).
C. ocellata Fr. Rariss. (Aboa).
C. muscigena (Schum.) Fr. Rariss. (Aboa).
C. rancida Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. coracina Fr. Rar. (Fenn. merid.).
     Var. Cornui Karst. Rariss. (Mustiala).
C. impexa Karst. Rariss. (Mustiala).
C. inolens Fr. Rariss. (Mustiala).
C. ignobilis Karst. Rariss.
C. misera Fr. Rariss. (Mustiala).
C. atrata Fr. Rar.
C. ambusta Fr. Rar. (Fenn. merid.).

C. subsimulans Karst. Rariss. (Mustiala).

C. cessans Karst. Rariss. (Mustiala).

18. *Marasmius* Fr.

M. peronatus (Bolt.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

M. urens (Bull.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).

M. oreades (Bolt.) Fr. Frequentiss.

M. prasiosmus Fr. Rariss. (Aboa).

M. terginus Fr. Rar. (Fenn. merid.).

M. putillus Fr. Freqv.

M. scorodonius Fr. Freqv.

M. calopus (Pers.) Fr. Rariss. (Fenn. merid.).

M. ramealis (Bull.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

M. candidus (Bolt.) Fr. Vix in Fennia lectus.

**M. Caricis* Karst. Rariss. (Mustiala).

M. chordalis Fr. Rariss. (Mustiala; Alandia).

M. rotula (Scop.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

M. graminum (Lib.) Berk. & Br. Rariss. (Mustiala).

M. androsaceus (Linn.) Fr. Frequentiss.

M. perforans Fr. Frequentiss.

M. epiphyllus (Pers.) Fr. Frequentiss.

19. *Phyllotus* Karst.

Ph. porrigens (Pers.) Karst. Rariss. (Helsingforsia).

Ph. pinsitus (Fr.) Karst. Rariss. (Helsingforsia).

Ph. septicus (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. furvellus Karst. Pass.

Ph. mustialensis Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. applicatus (Batsch.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

Ph. striatulus (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

Ph. perpusillus (Fr.) Karst. Rariss. (Aboa).

20. *Scytinotus* Karst.

Sc. ringens (Fr.) Karst. Pass.

21. *Lactarius* Fr.

L. resimus Fr. Rariss. (Tammela).

L. scrobiculatus (Scop.) Fr. Freqv.

L. torminosus (Schaeff.) Fr. Frequentiss.

- L. necator (Pers.) Karst. Freqv.
- L. controversus (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).
- L. pubescens Fr. Rariss. (Mustiala).
- L. aspideus Fr. Rariss. (Mustiala).
- L. zonarius Fr. Rariss. (Aboa).
- L. utilis (Weinm.) Fr. Rariss. (Mustiala).
- L. hysginus Fr. Rar. (Fenn. merid.).
- L. trivialis Fr. Freqv.
- L. luridus Fr. Rariss.
- L. uvidus Fr. Freqv.
- L. flexuosus Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- *L. roseo-zonatus Post. Rariss. (Alandia).
- L. pyrogalus Fr. Rar. (Fenn. merid. et med.).
- L. acris Fr. Rariss. (Runsala).
- L. pergamenus (Swartz) Fr. Rariss. (Aboa).
- L. piperatus (Scop.) Fr. Rar. (Tammela; Runsala).
- L. vellereus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- L. deliciosus (Linn.) Fr. Freqventiss.
- L. quietus Fr. Rariss. (Aboa).
- L. vietus Fr. Freqv.
- L. cyathula Fr. Rariss. (Aboa).
- L. rufus (Scop.) Fr. Freqv.
- L. helvus Fr. Freqv.
- L. mammosus Fr. Rar. (Runsala; Tammela; Tyrvis).
- L. glyciosmus Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- L. lignyotus Fr. Rariss. (Vasa).
- L. fuliginosus Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- L. lilacinus (Lasch.) Fr. Rar. (Tammela).
- L. volemus Fr. Rariss. (Runsala).
- L. mitissimus Fr. Rariss. (Aboa).
- L. subdulcis (Bull.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- L. subumbonatus Lindgr. Rariss. (Runsala).

22. *Russula* Fr.

- R. nigricans (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
- R. adusta (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- R. delica Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- R. furcata (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).
- R. rosacea (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).

- R. rubra* (De C.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- R. xerampelina* (Schaeff.) Fr. Rariss. (Mustiala).
- R. heterophylla* Fr. Pass.
- R. consobrina* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- R. foetens* (Pers.) Fr. Freqv.
- R. emetica* (Harz.) Fr. Pass.
- R. ochroleuca* (Pers.) Fr. Rar.
- R. fragilis* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- R. integra* (Linn.) Fr. Frequentiss. (Fenn. merid. et med.).
- R. decolorans* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- R. nitida* (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).
- R. alutacea* Fr. Rariss. (Aboa?).

23. *Hygrophorus* (Fr.) Karst.

- H. chrysodon* (Batsch.) Fr. Rariss. (Mustiala).
- H. eburneus* (Bull.) Fr. Freqv.
- H. melizeus* Fr. Rariss. (Aboa).
- H. erubescens* Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- H. pudorinus* Fr. Rariss. (Tammela).
- H. discoideus* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- H. olivaceoalbus* Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- H. hypothejus* Fr. Freqv.
- H. agathosmus* Fr. Freqv.
- H. pustulatus* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- H. lividoalbus* Fr. Rariss. (Tammela).
- H. calophyllus* Karst. Rariss. (Tammela).

24. *Camarophyllus* (Fr.) Karst.

- C. caprinus* (Scop.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- C. pratensis* (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- C. virgineus* (Wulf.) Fr. Freqv.
- C. bicolor* Karst. Rariss. (Tammela).
- C. cinereus* (Pers.?) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- Var. *glaucus* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. niveus* (Scop.) Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. fornicatus* Fr. Rariss. (Mustiala).
- **C. clivalis* Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. streptopus* Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. ovinus* (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).

- C. subradiatus* (Schum.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).
- C. irrigatus* (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. laccatus* (Scop.) Karst. Freqv.
- C. grumatus* (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. pachyphyllus* (Fr.) Karst.
Var. *incomis* Karst. Rar. (Tammela).

25. *Hygrocybe* (Fr.) Karst.

- H. ceracea* (Wulf.) Fr. Freqv.
- H. coccinea* (Schaeff.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- H. miniata* Fl. Dan. Freqv.
- H. punicea* Fr. Rariss. (Fenn. merid.).
- H. obrussea* Fr. Rariss. (Aboa).
- H. conica* (Scop.) Fr. Freqv.
- H. chlorophana* Fr. Rar. (Fenn. merid.).
- H. psittacina* (Schaeff.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- H. unguinosa* Fr. Rariss. (Mustiala).
- H. nitrata* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

26. *Lentinus* Fr.

- L. lepideus* Fr. Freqv.

27. *Lentinellus* Karst.

- L. cochleatus* (Pers.) Karst. Freqv.
- L. omphalodes* (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

28. *Hemicybe* Karst.

- H. ursina* (Fr.) Karst. Rariss. (Tammela).
- H. castorea* (Fr.) Karst. Rariss. (Tammela).
- H. vulpina* (Fr.) Karst. Rariss. (Runsala).
- H. auricula* (Fr.) Karst. Rariss. (Tammela).

29. *Schizophyllum* Fr.

- Sch. commune* Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).

30. *Lenzites* Fr.

- A. Pallidi*. — *Eulenzites* Karst.
- L. quercinus* (Linn.) Quél. Rar. (Runsala; Merimasku; Kyrk-slätt).

L. sorbinus sp. nov. Rariss. (Mustiala).

Pileus suberosus, effuso-reflexus, imbricatus, confluens, glabrescens, vulgo laevis, azonus, tenuis, pallescens, margine obtuso; lamellae anastomosantes, sordide albae, crassiusculae. In trunco emortuo Sorbi.

L. heteromorphus Fr. Rariss. (Vasa; Alandia).

L. betulinus (Linn.) Fr. Sat freqv. (Fenn. merid.).

L. variegatus Fr. Rariss. (Tammela).

B. Obscure colorati. — *Gloeophyllum* subgen. nov.

L. saepiarius (Wulf.) Fr. Freqventiss.

L. abietinus (Bull.) Fr. Rariss. (Tammela).

L. septentrionalis Karst. Rariss. (Kuusamo; Soukelo; Kola).

31. *Volvaria* Fr.

V. virgata Fr. Rariss. (Aboa).

V. speciosa Fr. Pass. (Fenn. merid.).

32. *Pluteus* Fr.

Pl. cervinus (Schaeff.) Fr. Freqv.

**Pl. petasatus* Fr. Rariss. (Mustiala).

***Pl. umbrosus* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).

****Pl. alandicus* Karst. Rariss. (Alandia).

Pl. sororiatus Karst. Rariss. (Tammela).

Pl. nanus (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).

Pl. phlebophorus (Ditm.) Fr. Rariss. (Mustiala).

33. *Entoloma* Fr.

Ent. lividum (Bull.) Fr. Rariss. (Runsala).

Ent. quisquiliare Karst. Rar. (Mustiala; Vasa).

Ent. madidum Fr. Rariss. (Helsingforsia).

Ent. jubatum Fr. Rariss. (Mustiala).

Ent. subrubens Karst. Rariss. (Mustiala).

Ent. griseocyaneum Fr. Freqv.

Ent. sericellum Fr. Freqv. (Fenn. merid.).

Ent. clypeatum (Linn.) Fr. Rariss. (Aboa).

Ent. rhodopolius Fr. Freqventiss.

Ent. majale Fr. Rar. (Tammela).

Ent. costatum Fr. Rariss. (Mustiala).

**Ent. Cordae* Karst. Rariss. (Mustiala).

Ent. sericeum (Bull.) Fr. Freqv.

Ent. nidorosum Fr. Rariss. (Mustiala).

34. *Clitopilus* Fr.

Cl. prunulus (Scop.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).

Cl. lentulus Karst. Rariss. (Mustiala).

Cl. undatus Fr. Pass.

Cl. cancrinus Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).

Cl. vilis Fr. Rariss. (Mustiala).

35. *Leptonia* Fr.

L. anatina (Lasch.) Fr. Rariss. (Mustiala).

L. lampropus Fr. Pass. (Fenn. merid.).

L. aethiops (Scop.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

L. serrulata (Pers.) Fr. Freqv.

L. chalybaea (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).

L. lazulina Fr. Rar. (Fenn. merid.).

L. formosa Fr. Rariss. (Mustiala).

L. chloropolia Fr. Rariss. (Mustiala).

L. asprella Fr. Freqv. (Fenn. merid.).

L. scabrosa Fr. Rariss. (Mustiala).

L. nefrens Fr. Rariss. (Mustiala).

36. *Nolanea* Fr.

N. pascua (Pers.) Fr. Pass.

*N. pallescens Karst. Rariss. (Mustiala).

**N. molliuscula Karst. Pass. (Fenn. merid.).

N. minuta Karst. Rariss. (Mustiala).

N. limosa Fr. Rariss. (Lapponia).

N. mammosa (Linn.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).

N. juncea Fr. Rariss. (Mustiala).

N. vinacea Fr. β squamulosa Karst. Rariss. (Mustiala).

N. ictarina Fr. Rariss. (Mustiala).

N. infula Fr. Pass. (Fenn. merid.).

N. exilis Fr. var. marginella Karst. Rariss. (Mustiala).

37. *Eccilia* Fr.

Ecc. polita Fr. Rariss. (Mustiala).

Ecc. nigrella (Pers.) Karst. Rariss. (Mustiala).

Ecc. parkensis Fr. Rariss. (Mustiala).

Ecc. griseorubella (Lasch.) Fr. Rariss. (Mustiala).

38. *Claudopus* W. Sm.

Cl. variabilis (Pers.) Freqv. (Fenn. merid. et med.).

**Cl. microsporus* Karst. Rariss. (Aboa).

Cl. depluens (Batsch.) Rariss. (Mustiala).

Cl. byssisedus (Pers.) Rar. (Fenn. merid.).

39. *Roumeguerites* Karst.

R. fastibilis (Fr.) Karst. Rar. (Mustiala; Aboa).

R. versipellis (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

R. elatellus Karst. Rariss. (Mustiala).

40. *Inocybe* Fr.

In. plumosa (Bolt.) Fr. Rariss. (Mustiala).

**In. abjecta* Karst. Rariss. (Mustiala).

In. pyriodora (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).

In. lacera Fr. Frequentiss.

In. deglubens Fr. Rariss. (Mustiala).

In. delecta Karst. Rariss. (Mustiala).

In. obscura (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).

In. debilipes Karst. Rariss. (Mustiala).

In. fibrosa (Sow.) Fr. Rariss. (Mustiala).

In. fastigiata (Schaeff.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

In. hiulca Fr. Rariss. (Aboa).

In. rimosa (Bull.) Fr. Pass.

In. asterospora Quél. Rariss. (Tammela).

In. sambucina Fr. Rariss. (Mustiala).

In. lucifuga Fr. Rariss. (Runsala).

In. geophylla (Sow.) Fr. Freqv.

In. vatricosa Fr. Pass. (Fenn. merid.).

41. *Nebeloma* Fr.

H. testaceum (Batsch.) Fr. Rariss. (Aboa).

H. punctatum Fr. Freqv. (Fenn. merid.).

H. mesophaeum Fr. Pass. (Fenn. merid.).

H. sinapizans Fr. Rariss. (Runsala).

H. crustuliniforme (Bull.) Fr. Freqv.

H. elatum (Batsch.) Fr. Rariss. (Mustiala).

- H. longicaudum* (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
H. truncatum (Schaeff.) Fr. Rariss. (Aboa).
H. nudipes Fr. Rariss. (Mustiala).
H. spoliatum Fr. Rariss. (Mustiala).
H. syrjense Karst. Rariss. (Mustiala).
H. tortuosum Karst. Rariss. (Tammela).
H. scabellum Fr. Pass. (Fenn. merid.).

42. *Ripartites* Karst.

- R. tricholoma* (Alb. & Schw.) Karst. Rariss. (Tammela).
R. laevigatus Karst. Rariss. (Mustiala).
R. scambus (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

43. *Nyctalis* Fr.

- N. parasitica* (Bull.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).

44. *Rozites* Karst.

- R. caperatus* (Pers.) Karst. Freqv.

45. *Pholiota* Fr.

- Ph. heteroclita* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Ph. cerifera Karst. Rariss. (Mustiala).
Ph. aurivella (Batsch.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 **Ph. filamentosa* (Schaeff.) Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
Ph. squarrosa (Muell.) Fr. Pass.
Ph. lucifera (Lasch.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Ph. flammans Fr. Freqv.
Ph. tuberculosa (Schaeff.) Fr. Pass.
Ph. curvipes (Alb. & Schw.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Ph. muricata Fr. Rariss. (Alandia).
Ph. kolaënsis Karst. Rariss. (Kola).
Ph. aurea (Bolt.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Ph. praecox (Pers.) Fr. Freqv.
Ph. phalerata Fr. Rariss. (Aboa).
Ph. confragosa Fr. Rariss. (Mustiala).
Ph. mutabilis (Schaeff.) Fr. Freqventiss.
Ph. marginata (Batsch.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
Ph. unicolor (Fl. Dan.) Fr. Rariss. (Lapponia).
Ph. pumila (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).

- Ph. mycenoides Fr. Rariss. (Tammela).
 Ph. togularis (Bull.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 Ph. blattaria Fr. Rariss. (Mustiala).

46. *Cortinarius* Fr.

- C. triumphans Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
 C. claricolor Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
 C. turmalis Fr. Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. balteatus Fr. Rariss. (Mustiala; Alandia).
 C. sebaceus Fr. *C. calimorphus Karst. Rariss. (Mustiala).
 C. varius Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. cyanopus Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. percomis Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. anfractus Fr. Rar. (Fenn. merid.).
 C. multififormis Fr. Freqv.
 *C. rapaceus Fr. Rariss. (Aboa).
 C. glaucopus (Schaeff.) Pass.
 C. caerulescens (Schaeff.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. purpurascens Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. arqvatus (Alb. & Schw.) Fr. Rariss. (Mustiala; Alandia).
 C. fulgens (Alb. & Schw.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
 *C. fulmineus Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. elegantior Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. scaurus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. serarius Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. decoloratus Fr. varr. betuleti Karst. et pineti Karst. Rar.
 (Mustiala; Lapponia).
 C. consobrinus Karst. Rariss. (Mustiala).
 C. decolorans (Pers.) Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
 C. porphyropus (Alb. & Schw.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. corruscans Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. papulosus Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. collinitus (Sow.) Fr. Freqv.
 C. mucifluus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. elatior Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. salor Fr. Rariss. (Mustiala).
 C. delibutus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 C. subglutinosus Karst. Rariss. (Mustiala).
 C. illibatus Fr. Rariss. (Mustiala).

- C. epipoleus* Fr. Rariss. (Aboa; Mustiala).
C. stillatitius Fr. Rar. (Fenn. merid.).
C. opimus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. argutus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. vibratilis Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. argentatus (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
C. violaceus (Linn.) Fr. Pass.
C. alboviolaceus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. malachius Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. camphoratus Fr. Rar. (Fenn. merid.).
C. hircinus (Bolt.) Fr. Rariss. (Mustiala).
C. traganus Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
     Var. *finitimus* Weinm. Rar. (Tammela).
C. calopus Karst. Rariss. (Mustiala).
C. suillus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. rusticus Karst. Rariss. (Mustiala).
C. venustus Karst. Rariss. (Mustiala).
C. callisteus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. pholideus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. riculatus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. tabularis Fr. Rariss. (Mustiala).
C. caninus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. albocyaneus Fr. Rariss. (Aboa).
C. anomalus Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. spilomeus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. ochrophyllus Fr. Rariss. (Aboa).
C. sangvineus (Wulf.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. cinnamomeus (Linn.) Fr. Freqventiss.
 **C. croceus* (Schaeff.) Fr. Rariss. (Aboa).
C. purpureobadius Karst. Rariss. (Mustiala).
C. orellanus Fr. **C. concinnus* Karst. Rariss. (Mustiala).
C. fucatoxyllus (Lasch.) Fr. (Tyrvis?).
C. raphanoides (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
C. testaceocanescens Weinm. Rariss. (Mustiala).
C. laniger Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. bivelus Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. bulbosus (Sow.) Fr. Rariss. (Helsingforsia: W. Nylander).
C. arvalis Karst. Rariss. (Helsingforsia).
C. plumiger Fr. Rariss. (Mustiala).

- C. scutulatus* Fr. Rariss. (Mustiala).
C. evernius Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
C. haematochaelis (Bull.) **C. armillatus* Fr. Freqv.
C. limonius Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. helvolus Fr. Rariss. (Runsala).
C. hinnuleus Fr. Rariss. (Runsala; Mustiala; Alandia).
C. gentilis Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. bovinus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. brunneus (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. brunneofulvus Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
C. glandicolor Fr. Rar. (Mustiala; Helsingforsia).
C. triformis Fr. **C. melleopallens* Fr. Rariss. (Mustiala).
***C. fuscopallens* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. biformis Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
C. flexipes (Pers.) Fr. Frequentiss. (Fenn. merid.).
C. incisus Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. iliopodius Fr. Rariss. (Aboa).
C. hemitrichus (Pers.) Fr. Rar. (Fenn. merid.).
C. rigidus (Scop.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. paleaceus Fr. Rariss. (Tammela).
C. subferrugineus (Batsch.) Fr. Freqv.
C. armeniacus (Schaeff.) Fr. Frequentiss. (Fenn. merid. et med.).
C. damascenus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. privignus Fr. Rariss. (Tyrvis).
C. dilutus (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
C. saturninus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. cypriacus Fr. **C. laetior* Karst. Rariss. (Mustiala).
C. castaneus (Bull.) Fr. Freqv.
**C. cohabitans* Karst. Rariss. (Mustiala).
C. phaeophyllus Karst. Rariss. (Mustiala).
C. angulosus Fr. Rariss. (Mustiala).
C. uraceus Fr. Rariss. (Aboa).
C. jubarinus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. dolabratus Fr. Rar. (Mustiala; Runsala).
C. rigens Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
C. leucopus (Bull.) Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
C. scandens Fr. Rariss. (Mustiala).
C. erythrinus Fr. Pass.

- C. decipiens (Pers.) Fr. Pass.
- C. detonsus Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. saniosus Fr. Pass.
- C. obtusus Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- C. acutus (Pers.) Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
- C. depressus (Weinm.) Fr. Rariss. (Aboa).
- C. fasciatus Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).

47. *Flammula* Fr.

- Fl. lenta (Pers.) Fr. Freqv.
- Fl. lubrica (Pers.) Pass. (Fenn. merid.).
- Fl. spumosa Fr. Freqv.
- Fl. carbonaria Fr. Freqv.
- Fl. astragalina Fr. Rariss. (Runsala).
- Fl. alnicola Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- Fl. flavida (Schaeff.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- Fl. inopus Fr. Rariss. (Mustiala).
- Fl. penetrans Fr. Frequentiss. (Fenn. merid. et med.).
- Fl. hybrida Fr. Rar. (Mustiala, Aboa).
- Fl. sapinea Fr. Rar. (Mustiala, Aboa).
- Fl. limulata Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- Fl. abrupta Fr. Rariss. (Mustiala).
- Fl. liqvirritiae (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- Fl. picrea (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).

48. *Naucoria* Fr.

- N. lugubris Fr. Rariss. (Mustiala).
- N. Jennyae Karst. Rariss. (Mustiala).
- N. cucumis (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
- N.? miserrima Karst. Rariss. (Mustiala).
- N. hyperella Fr. Rariss. (Mustiala).
- N. cerodes Fr. *N. muscorum Karst. Rariss. (Mustiala).
- N. pusiola Fr. Rariss. (Mustiala).
- N. nucea Fr. Rariss. (Aboa).
- N. scoleasina Fr. Rariss. (Mustiala).
- N. sideroides (Bull.) Fr. Rar. (Tammela).
- N. badipes (Pers.?) Fr. Rariss. (Tammela).
- N. camerina Fr. Rariss. (Mustiala).
- N. vervacti Fr. Rariss. (Tammela).

- N. pediades* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
N. semiorbicularis (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
N. arvalis Fr. Rariss. (Mustiala).
N. tabacina (De C.) Fr. Rariss. (Mustiala).
N. tenax Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
N. myosotis Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
N. scorpioides Fr. Rariss. (Mustiala).
N. temulenta Fr. Rariss. (Mustiala).
N. tavastensis Karst. Rariss. (Tammela).
N. erinaceus Fr. Rariss. (Mustiala).
N. siparia Fr. Rariss. (Tyrväs).
N. conspersa Fr. Pass. (Helsingforsia; Mustiala; Aboa).
N. deflectens Karst. Rar. (Tammela).
N. escharoides Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
N. limbata (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).
N. segestria Fr. Rariss. (Aboa).

49. *Galera* Fr.

- G. sphaerobasis* Post. Rariss. (Mustiala; Lemland Alandiae).
G. tenera (Schaeff.) Fr. Freqventiss.
G. siliginea Fr. Pass. (Fenn. merid.).
**G. flexipes* Karst. Rariss. (Mustiala).
G. spartea Fr. Rariss. (Aboa).
G. hypnorum (Batsch.) Fr. Freqv.
**G. sphagnorum* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
G. mycenopsis Fr. Rariss. (Mustiala).

50. *Tubaria* W. Sm.

- T. anthracophila* Karst. Rariss. (Mustiala).
T. furfuracea (Pers.) Freqv.
T. stagnina (Fr.) Rariss. (Tammela).
T. viscidula Karst. Rariss. (Mustiala).
T. inquilina (Fr.) Rariss. (Merimasku).
T. phaeophylla Karst. Rariss. (Mustiala).

51. *Phialocybe* Karst.

- Ph. epibrya* (Fr.) Karst. Rariss. (Aboa).

52. *Bolbitius* Fr.

- B. vitellinus* Fr. Pass. (Fenn. merid.).

- B. Boltoni Fr. Rariss. (Aboa).
 B. fragilis (Linn.) Fr. Pass.
 B. bulbillosus Fr. Rariss. (Mustiala).

53. **Agaricus** (Linn.) Karst.

- Ag. augustus Fr. Rariss. (Mustiala).
 Ag. arvensis Schaeff. Freqv. (Fenn. merid.).
 Ag. campestris Linn. Freqv.
 Ag. silvaticus Schaeff. Rariss. (Mustiala).
 Ag. comtulus Fr. Rariss. (Mustiala).

54. **Stropharia** Fr.

- Str. depilata (Pers.) Fr. Freqv.
 Str. aeruginosa (Curt.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
 *Str. albocyanea (Desm.) Fr. Rariss. (Tammela).
 Str. inuncta Fr. Rar. (Aboa; Mustiala).
 Str. melasperma (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
 Str. luteonitens (Wahl.) Fr. Rariss. (Lapponia).
 Str. albonitens (Fr.) Karst. Rar. (Tammela).
 Str. merdaria Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).
 Str. stercoraria Fr. Rar.
 Str. semiglobata (Batsch.) Fr. Frequentiss.
 *Str. siccipes Karst. Rariss. (Mustiala).
 Str. semilanceata (Fr.) Karst. Freqv. (Fenn. merid.).
 Str. spintrigera Fr. Rariss. (Mustiala).
 Str. Caput-Medusae Fr. var. alba Karst. Rariss. (Mustiala).

55. **Naematoloma** Karst.

- N. sublateritium (Schaeff.) Karst. Pass. (Tammela; Aboa).
 N. capnoides (Fr.) Karst. Frequentiss.
 N. epixanthum (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).
 N. fasciculare (Huds.) Karst. Freqv.
 N. dispersum (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).
 N.? udum (Pers.) Karst. Freqv.
 *N. Polytrichi (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).
 **N. elongatum (Pers.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

56. **Hypoloma** (Fr.) Karst.

- H. velutinum (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
 H. cascum Fr. Rariss. (Mustiala).

- H. subpapillosum* Karst. Rariss. (Mustiala).
H. Candollianum Fr. Rariss. (Mustiala).
H. appendiculatum (Bull.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
H. pilulaeforme (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).
H. hydrophilum (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).

57. **Psilocybe** Fr.

- Ps. atrobrunnea* (Lasch.) Fr. Rariss. (Tammela).
Ps. ericaea (Pers.) Fr. Rariss. (Tammela).
**Ps. dichroa* (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Ps. callosa Fr. Rar. (Helsingforsia; Aboa).
Ps. spadicea Fr. Sat freqv. (Fenn. merid.).
Ps. cernua (Vahl.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Ps. foenisecii (Pers.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
Ps. simulans Karst. Rariss. (Mustiala).
Ps. Gilletii Karst. Rariss. (Mustiala).

58. **Psathyra** Fr.

- Ps. conopilea* Fr. Rar. (Mustiala; Aboa).
Ps. corrugis (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Ps. torpens Fr. Rariss. (Merimasku).
Ps. gyroflexa Fr. Rariss. (Aboa).
Ps. tenuicula Karst. Rariss. (Tammela).
Ps. obtusata Fr. Rariss. (Aboa; Mustiala).
Ps. fatua Fr. Rar. (Tammela; Merimasku).
Ps. fibrillosa (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Ps. frustulenta Fr. Rariss. (Mustiala).
Ps. pennata Fr. Pass. (Fenn. merid.).
**Ps. gossypina* (Bull.) Fr. Rariss. (Mustiala).
Ps. urticaecola Berk. & Br. Rariss. (Mustiala).

59. **Deconica** W. Sm.

- D. coprophila* (Bull.) Pass. (Fenn. merid.).
D. bullacea (Bull.) Pass. (Fenn. merid.).
D. atrorufa (Schaeff.) Freqv. (Fenn. merid.).

60. **Anellaria** Karst.

- An. separata* (Linn.) Karst. Freqv.

61. **Panacolus** (Fr.) Karst.

- P. sphinctrinus* Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
P. campanulatus (Linn.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
P. papilionaceus (Bull.) Fr. Sat freqv.
P. fimicola Fr. Rariss. (Mustiala).

62. **Psathyrella** Fr.

- Ps. gracilis* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Ps. impatiens Fr. Rariss. (Mustiala).
Ps. hiascens Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Ps. caudata Fr. Rar. (Aboa; Mustiala).
Ps. atomata Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
Ps. subrosea Karst. Rariss. (Mustiala).
Ps. disseminata (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

63. **Gomphidius** Fr.

- G. glutinosus* (Schaeff.) Fr. Freqv.
G. roseus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
G. viscidus (Linn.) Fr. Freqv.

64. **Pselliophora** Karst.

- Ps. comata* (Muell.) Karst. Rar. (Aboa; Mustiala).
Ps. ovata (Schaeff.) Karst. Rariss. (Aboa).
Ps. atramentaria (Bull.) Karst. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
Ps. ephemeroides (Bull.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).
 **Ps. muscorum* Karst. Rariss. (Mustiala).

65. **Oncopus** Karst.

- Onc. sterqvilinus* (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

66. **Coprinus** (Fr.) Karst.

- C. fimetarius* (Linn.) Fr. Freqv.
C. cinereus (Schaeff.) Fr. Rariss. (Mustiala).
C. tomentosus (Bull.) Fr. Rar. (Aboa; Mustiala).
C. niveus (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
C. lagopus Fr. Rariss. (Mustiala).
 Var. *Albertinae* Karst. Rariss. (Mustiala).
C. lagopides Karst. Rariss. (Mustiala).
C. Spegazzinii Karst. Rariss. (Mustiala).
C. mycenopsis Karst. Rariss. (Mustiala).

- C. sororius* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. nycthemerus* Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. affinis* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. radiatus* (Bolt.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).
- C. micaceus* (Bull.) Fr. Pass.
  - Var. *marcescens* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. domesticus* (Pers.) Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. stercorarius* Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. inamoenus* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. ephemerus* Fr. Freqv.
- C. plicatilis* (Curt.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- C. deliquescens* (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
- C. congregatus* (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
- C. tardus* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. Schroeteri* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. proximellus* Karst. Rariss. (Mustiala).
- C. Boudieri* Quél. Pass. (Fenn. merid.).
- C. phyllophilus* Karst. Rariss. (Mustiala).

67. **Coprinopsis** gen. nov.

Sporae brunneae vel brunneo-purpurascens.

- C. Friesii* (Quél.) Rariss. (Mustiala).
- C. phaeosporus* Karst. Rariss. (Mustiala).

Subfam. III. **Cantharelleae** Karst.

Lamellae crassae, plicaeformes, acie obtusae.

68. **Cantharellus** (Fr.) Karst.

- C. cibarius* Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- C. aurantiacus* (Wulf.) Fr. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
- C. umbonatus* Fr. Freqv.
- C. albidus* Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. infundibuliformis* (Scop.) Fr. Freqv.

69. **Leptoglossum** Karst.

- L. muscigenum* (Bull.) Karst. Rariss. (Aboa).
- L. glaucum* (Batsch.) Karst. Rariss. (Mustiala).

70. **Leptotus** Karst.

L. retirugus (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

L. lobatus (Pers.) Karst. Rar. (Fenn. merid.).

71. **Trogia** Fr.

Tr. crispa (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

Fam. II. Polyporineae. Subfam. I. **Boletineae** Karst.1. **Tylopius** Karst. in Rev. myc. 1881, p. 16.

T. felleus (Bull.) Karst.

*T. fuscescens Karst. Rariss. (Vasa; Mustiala; Helsingforsia).

2. **Cricunopus** Karst. in Rev. myc. 1881, p. 16.

Cr. luteus (Linn.) Karst. Freqv.

Cr. elegans (Schum.) Karst. Rariss. (Mustiala; Alandia: Fr. Elfving).

Cr. flavidus (Fr.) Karst. Pass.

3. **Tubiporus** (Paul.) Karst. in Rev. myc. 1881, p. 16.

T. pachypus (Fr.) Karst. Rariss. (Aboa).

T. edulis (Bull.) Karst. Freqv.

T. luridus (Schaeff.) Karst. Rariss. (Vallis gratiae).

T. leucopus Karst. Rariss. (Aboa).

4. **Boletus** (Dill.) Karst. Hattsv.

B. bovinus Linn. Freqv.

B. piperatus Bull. Freqv.

B. variegatus Swartz. Freqv.

B. granulatus Linn. Rariss. (Aboa).

B. badius Fr. Rariss. (Mustiala; Aboa).

B. subtomentosus Linn. Freqv.

B. spadiceus Schaeff. Rariss. (Aboa).

5. **Gyrodon** Opat.

G. labyrinthicus (Fr.) Opat. Rariss. (Mustiala).

G. sistotrema (Fr.) Opat. Rariss. (Aboa).

6. **Krombholzia** Karst. in Rev. myc. 1881, p. 17.

Kr. scabra (Bull.) Karst. Frequentiss.

Kr. versipellis (Fr.) Karst. Freqv.

7. **Pistulina** Bull.

F. hepatica (Huds.) Fr. Rariss. (Runsala).

8. **Solenia** Hoffm.

S. fasciculata Pers. Pass. (Fenn. merid.). -

S. anomala (Pers.) Fr. Freqv.

Subfam. II. **Polyporeae** Karst.9. **Polyporus** (Mich.) Karst.

P. subsquamosus (Linn.) Fr. *P. repandus Fr. Rariss. (Mustiala).

P. leucomelas (Pers.) Fr. Rariss. (Nyland; Mustiala).

P. ovinus (Schaeff.) Fr. Freqv. (Fenn. merid.).

10. **Polytilus** Karst. Rev. myc. 1881, p. 17.

P. frondosus (Schränk.) Karst. Rariss. (Runsala).

P. confluens (Alb. & Schw.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

P. sulphureus (Bull.) Karst. Rariss. (Aboa).

11. **Bjerkandera** Karst. Hattsv.

Bj. tephroleuca (Fr.) Karst. Rariss. (Vallis gratiae; Mustiala).

Bj. pallescens (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

Bj. chionea (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

Bj. fumosa (Pers.) Karst. Rariss. (Helsingforsia).

Bj. adusta (Willd.) Karst. Freqv.

Bj. dichroa (Fr.) Karst. Pass.

Bj. amorpha (Fr.) Karst. Sat freqv.

Bj. lactea (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

Bj. mollis (Pers.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

Bj. fragilis (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

Bj. caesia (Schräd.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

Bj. trabea (Rostk.) Karst. Rariss. (Mustiala).

Bj. Weinmanni (Fr.) Karst. Rariss. (Tammela).

Bj. borealis (Fr.) Karst. Pass.

Bj. hirsuta (Wulf.) Karst. Pass.

- Bj. velutina (Pers.) Karst. Sat freqv.
 Bj. zonata (Fr.) Karst. Frequentiss.
 Bj. versicolor (Linn.) Karst. Pass.
 Bj. abietina (Dicks.) Karst. Frequentiss.

12. **Piptoporus** Karst. in Rev. myc. 1881, p. 17.

- P. betulinus (Bull.) Karst. Freqv.

13. **Polyporellus** Karst. Symb. VI, p. 23.

- P. lepideus (Fr.) Karst. Rariss. (Tammela).
 Var. submurinus Karst. Rariss. (Mustiala).
 P. brumalis (Pers.) Karst. Freqv.
 P. incendiarius (Weinm.) Karst. Rariss. (Mustiala).
 P. squamosus (Fr.) Karst. Rariss. (Tammela).
 P. infundibuliformis (Pers.) Karst. Pass. (Fenn merid.).
 *P. melanopus (Pers.) Rariss. (Mustiala).
 P. picipes (Fr.) Karst. Rariss. (Aboa).
 P. varius (Pers.) Karst. Rariss. (Aboa; Jomala Alandiae).
 P. elegans (Bull.) Karst. Pass.

14. **Gauoderma** Karst. Rev. myc. 1881, p. 17.

- G. lucidum (Leyss.) Karst. Rariss. (Runsala; Merimasku; Vasa).

15. **Trametes** (Fr.) Karst. Hattsv.

- A. Pileus crusta tectus. — Fomitopsis Karst.
 Tr. pinicola (Fr.) Karst. Freqv.
 Tr. rufopallida (Trog.) Karst. Rariss. (Aboa).
 Tr. rosea (Alb. & Schw.) Karst. Pass.
 Tr. connata (Weinm.) Fr. Rar. (Tammela; Aboa; Nerpes).
 Tr. annosa (Fr.) Fr. Rariss. (Mustiala).
 B. Pileus nulla cute tectus. — Pycnoporus Karst.
 Tr. odora (Somm.) Fr. Rariss. (Asikkala: J. P. Norrlin; Mustiala).
 Tr. populina Fr. Rariss. (Runsala).
 Tr. serialis (Fr.) Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).
 Tr. epilobii Karst. Rariss. (Mustiala, Kola).
 Tr. cinnabarinus (Jacqu.) Fr. Pass.
 Tr. ribicola Karst. Rariss. (Mustiala).

16. **Daedalea** (Pers.) Karst.

D. unicolor (Bull.) Fr. Frequentiss.

D. mollis Somm. Pass.

17. **Irpex** (Fr.) Karst.

Irp. fuscoviolaceus Fr. Freqv.

Irp. lacteus Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).

Irp. sinuosus Fr. Rariss. (Helsingforsia; Aboa; Mustiala).

18. **Physiporus** Chev.

Ph. medulla-panis (Pers.) Chev. Rariss. (Helsingforsia; Mustiala).

Ph. obducens (Fr.) Chev. Rar. (Tammela; Helsingforsia; Merimasku).

Ph. callosus (Fr.) Chev. Pass.

Ph. vitellinus Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. euporus Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. varicolor Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. serenus Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. Rostafinskii Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. vulgaris (Fr.) Chev. Freqv.

Ph. molluscus (Pers.) Chev. Freqv.

Ph. mucidus (Pers.) Chev. Rariss. (Mustiala).

Ph. hians Karst. Rariss. (Mustiala).

Ph. sangvinolentus (Alb. & Schw.) Chev. Rariss. (Tammela).

Ph. vaporarius (Pers.) Chev. Rariss. (Tammela).

Ph. Vaillantii (De C.) Chev. Rariss. (Tyrvis).

Ph. incarnatus (Alb. & Schw.) Chev. Pass. (Ruovesi; Tyrvis; Tammela; Mustasaari; Kola).

Ph. sinuosus (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

Ph. serpens (Fr.) Karst. Rar. (Fenn. merid.).

19. **Xylodon** (Ehrenb.) Karst.

Resupinatus, immarginatus; pori partiti.

X. paradoxus (Schrad.) Karst. Rariss. (Helsingforsia; W. Nylander; Mustiala).

X. obliquus (Schrad.) Karst. Freqv.

20. **Ischnoderma** Karst. Symb. VI, p. 24.

- Ischn. benzoinum (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid. et med.).
 Ischn. dryadeum (Pers.) Karst. Rariss. (Runsala).

21. **Polystictus** (Fr.) Karst.

- P. perennis (Linn.) Fr. Freqv.
 P. tomentosus (Fr.) Rariss. (Mustiala; Merimasku).
 P. Schweinizii Fr. Rariss. (Tammela; Aboa).

22. **Inonotus** Karst. Hattsv.

- In. fibrillosus Karst. Rariss. (Tammela; Sideby).
 In. radiosus (Sow.) Karst. Freqv. (Fenn. merid.).
 In. cuticularis (Bull.) Karst. Rariss. (Mustiala).
 In. nidulans (Fr.) Karst. Pass.

23. **Fomes** (Fr.) Karst.

- F. applanatus (Pers.) Fr. Rar. (Tammela; Aboa; Nylandia).
 F. fomentarius (Linn.) Fr. Frequentiss.
 F. nigricans Fr. Rariss. (Lapponia).
 F. igniarius (Linn.) Fr. Frequentiss.
 F. pini (Brot.) Karst. Pass.
 F. protractus Fr. Rariss. (Vallis gratiae).
 F. fulvus Fr. Rariss. (Aboa).
 F. Ribis (Schum.) Fr. Rariss. (Kyrkslätt: H. A. Kullhem; Aboa).
 F. salicinus (Pers.) Karst. Freqv.
 F. odoratus (Wulf.) Fr. Pass.

24. **Poria** (Pers.) Karst.

- P. obliqua (Pers.) Karst. Rariss. (Mustiala).
 P. ferruginosa (Schrader) Karst. Pass. (Fenn. merid. et med.).
 P. contigua (Pers.) Karst. Pass.
 P. rixosa Karst. (Tammela; Vasa; Aboa).

Subfam. III. **Meruliaceae** Karst.25. **Sistotrema** Pers.

- S. confluens Pers. Rariss. (Tammela).

26. **Merulius** (Hall.) Fr.

- M. tremellosus* Schrad. Freqv.
M. niveus Fr. Freqv.
M. fugax Fr. Rariss. (Mustiala).
M. aureus Fr. Pass.
M. himantioides Fr. Pass. (Fenn. merid.).
M. molluscus Fr. Pass. (Fenn. merid.).
M. porinoides Fr. Rariss. (Tammela).
M. serpens Tod. Pass. (Fenn. merid.).
M. lacrymans (Wulf.) Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).
M. squavidus Fr. Rariss. (Helsingforsia).

27. **Phlebia** Fr.

- Phl. merismoides* Fr. Rariss. (Aboa).
Phl. radiata Fr. Pass. (Fenn. merid.).
Phl. contorta Fr. Rariss. (Lapponia?).
Phl. centrifuga Karst. Rariss. (Mustiala).

Fam. III. **Hydnaceae.**Subfam. I. **Hydneae** Karst.**Hymenium aculeatum.**1. **Tyrodon** Karst. Rev. myc. 1881, p. 19.

- T. repandus* (Linn.) Karst. Freqv.
 **T. rufescens* (Pers.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

2. **Creolophus** Karst. Symb. VI, p. 27.

- Cr. corrugatus* (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).
Cr. cirrhatus (Pers.) Karst. Rariss. (Aboa; Mustiala).

3. **Tremellodon** Pers.

- Tr. gelatinosus* (Scop.) Pers. Pass. (Fenn. merid.).
 **Tr. auriculatus* Fr. Rariss. (Fagervik: E. Hisinger).

4. **Phellodon** Karst. in Rev. myc. 1881, p. 19.

- Ph. niger* (Fr.) Karst. Rar. (Tammela; Aboa).
Ph. melaleucus (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

Ph. cyathiformis (Schaeff.) Karst. Sat. freqv. (Fenn. merid. et med.).

5. **Climacodon** Karst. in Rev. myc. 1881, p. 20.

Cl. septentrionalis (Fr.) Karst. Rariss. (Tyrvis; Helsingforsia; Fagervik).

6. **Dryodon** Quél.

Dr. corallioides (Scop.) Quél. Rariss. (Aboa; Mustiala; Helsingforsia).

**Dr. caput-ursi* (Fr.) Quél. Rariss. (Tammela; Helsingforsia).

7. **Hydnum** (Linn.) Quél.

H. niveum Pers. Rariss. (Aboa).

H. farinaceum Pers. Pass. (Fenn. merid. et med.).

H. subtile Fr. Rariss. (Mustiala).

H. viride (Alb. & Schw.) Fr. Rariss. (Helsingforsia).

H. pinastri Fr. Rar. (Fenn. merid.).

8. **Mucronella** Fr.

M. calva (Alb. & Schw.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

M. aggregata Fr. Rariss. (Mustiala).

9. **Sarcodon** Quél.

S. imbricatus (Linn.) Quél. Freqv.

S. subsquamosus (Batsch.) Quél. Rariss. (Mustiala).

S. scabrosus (Fr.) Quél. Rariss. (Tammela).

S. laevigatus (Swartz) Quél. Rariss. (Aboa).

S. fragilis (Fr.) Quél. Pass. (Fenn. merid.).

S. fusipes (Fr.) Quél. Rariss. (Mustiala).

10. **Calodon** Quél.

C. svaveolens (Scop.) Quél. Freqv. (Fenn. merid. et med.).

C. caeruleus (Fl. Dan.) Quél. Rariss. (Mustiala).

C. geogenius (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

C. aurantiacus (Alb. & Schw.) Quél. Pass. (Fenn. merid.).

C. ferrugineus (Fr.) Quél. Pass. (Fenn. merid.).

C. scrobiculatus (Fr.) Quél. Pass. (Fenn. merid.).

C. gracilipes Karst. Rariss. (Mustiala).

11. **Pleurodon** Quél.

Pl. auriscalpium (Linn.) Quél. Freqv. (Fenn. merid. et med.).

12. **Gleiodon** Karst. Symb. VI, p. 28.

Gl. strigosus (Swartz) Karst. Rariss. (Mustiala).

13. **Acla** Karst. Symb. VI, p. 28.

Ac. fuscoatra (Fr.) Karst. Pass. (Tammela; Merimasku; Ruovesi; Knäsä guba).

Ac. ferruginea (Pers.) Karst. Pass.

Subfam. II. **Grandinieae** Karst.

Hymenium tuberculosum, granulosum vel strigoso-exasperatum.

14. **Radulum** Fr.

R. pendulum Fr. Rariss. (Mustiala).

R. orbiculare Fr. Sat freqv.

15. **Grandinia** Fr.

Gr. granulosa (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

Gr. mucida Fr. Rariss. (Mustiala).

16. **Odontia** Fr.

Od. fimbriata (Pers.) Fr. Sat freqv. (Fenn. merid. et med.).

Od. arguta (Fr.) Quél. Rar. (Mustiala; Helsingforsia).

Od. stipata (Fr.) Quél. Freqv. (Fenn. merid. et med.).

17. **Kneiffia** Fr.

Kn. setigera Fr. Rar. (Fenn. merid.).

Fam. IV. **Thelephoraceae.**1. **Craterellus** Fr.

Cr. lutescens (Pers.) Fr. Rariss. (Aboa).

Cr. cornucopioides (Linn.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

2. **Sparassia** Fr.

Sp. crispa (Wulf.) Fr. Rariss. (Aboa).

3. **Clavaria** (Linn.) Karst.

Cl. flava Schaeff. Freqv. (Fenn. merid.).

- Cl. botrytes* Pers. Rariss. (Mustiala; Lemo).
Cl. amethystina Bull. **Cl. lilacina* Fr. Rar. (Mustiala; Run-
 sala).
Cl. fastigiata Linn. Rar. (Helsingforsia; Mustiala).
Cl. muscoides Linn. Pass. (Fenn. merid.).
Cl. corallioides Linn. Pass. (Fenn. merid.).
Cl. cinerea Bull. Rar. (Mustiala; Ätsäri).
Cl. cristata Pers. Sat freqv. (Fenn. merid.).
Cl. rugosa Bull. Rariss. (Mustiala).
Cl. Kunzei Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. pyxidata Pers. Pass. (Helsingforsia; Tyrvis; Tammela).
Cl. virgata Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. epichnoa Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. purpurea Müll. Rariss. (Mustiala; Vasa).
Cl. inaequalis Müll. Pass. (Fenn. merid.).
Cl. vermicularis Scop. Rariss. (Mustiala).
 **Cl. fragilis* Holmsk. Freqv.
Cl. canaliculata Fr. Rariss. (Mustiala).
Cl. mucida Pers. Pass.

4. *Clavariella* Karst. in Rev. myc. 1881, p. 21.

- Cl. aurea* (Schaeff.) Karst. Pass.
Cl. abietina (Pers.) Karst. Freqv. (Fenn. merid. et med.).
Cl. corrugata Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. flaccida (Fr.) Karst. Sat freqv. (Fenn. merid.).
Cl. fennica Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. svecica (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. gracilis (Pers.) Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. apiculata (Fr.) Karst. Rar. (Aboa; Mustiala).
Cl. crispula (Fr.) Karst. Rariss. (Aboa).
 **Cl. soluta* Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. byssiseda (Pers.) Karst. Rariss. (Runsala).
Cl. pistillaris (Linn.) Karst. Rar. (Aboa; Mustiala).
Cl. ligula (Schaeff.) Karst. Freqv.
Cl. paradoxa Karst. Rariss. (Mustiala).
Cl. fistulosa (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid. et med.).

5. *Typhula* Fr.

- T. juncea* (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).
T. phacorrhiza (Reich.) Fr. Rar. (Tyrvis; Tammela).

- T. erythropus* (Bolt.) Fr. Pass. (Aboa; Tammela; Tyrvis).
T. incarnata Lasch. Rariss. (Aboa).
T. gyrans (Batsch.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).
T. semen Quél. Freqv. (Fenn. merid.).
T. graminum Karst. Pass., sed fructificans semel tantum
prope *Mustiala* lecta.
T. falcata Karst. Rariss. (*Mustiala*).
T. caricina Karst. Rariss. (*Mustiala*).
T. muscigena Karst. Rariss. (*Mustiala*).
T. elegans Karst. Rariss. (*Mustiala*).
T. candida Fr. Rariss. (*Mustiala*).
T. filiformis (Bull.) Fr. Rariss. (Aboa).
T. gracilis Berk. Rariss. (*Mustiala*).

6. *Pistillaria* Fr.

- P. micans* (Pers.) Hoffm. Rar. (*Mustiala*; *Vallis gratiae*).
**P. Sedi* Karst. Rariss. (*Mustiala*).
P. culmigena Fr. Pass. (Fenn. merid. et med.).
P. qvisqvilialis Fr. Sat rar. (Fenn. merid.).
    Var. *inflata* Karst. Rariss. (*Mustiala*).
P. ovata (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

7. *Cotylidia* Karst. in Rev. myc. 1881, p. 22.

- C. undulata* (Fr.) Karst. Rar. (Fenn. merid.).

8. *Stereum* (Pers.) Karst.

- St. purpureum* Pers. Freqv.
St. hirsutum (Willd.) Fr. Freqventiss.
St. subcostatum Karst. Rariss. (*Mustiala*).
St. sangvinolentum (Alb. & Schw.) Fr. Freqv.
St. bicolor (Pers.) Fr. Rariss. (*Mustiala*).
St. rugosum Pers. Freqventiss.

9. *Hymenochaete* Lév.

- H. rubiginosa* (Schr.) Lév. Rariss. (Runsala).
H. tabacina (Sow.) Lév. Pass. (Aboa; *Mustiala*; Iiava; Kola;
Susijärvi).
H. abietina (Pers.?) Karst. Pass. (Tammela; Knäsä guba).

10. *Cyphella* Fr.

A. Receptaculum subcarnosum.

C. alboviolascens (Alb. & Schw.) Karst. Freqv. (Fenn. merid. et med.).

B. Receptaculum membranaceum.

C. membranacea (Alb. & Schw.) Karst. Rariss. (Mustiala).

C. capula (Holmsk.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

C. griseopallida Weinm. Rariss. (Mustiala).

C. filicina Karst. Pass. (Fenn. merid.).

C. Goldbachii Weinm. Rariss. (Mustiala).

C. abieticola Karst. Rariss. (Mustiala).

C. villosa (Pers.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

*C. solenioides Karst. Rariss. (Mustiala).

C. punctiformis (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

C. muscigena (Pers.) Fr. Pass. (Fenn. merid.).

C. galeata (Schum.) Fr. Rariss. (Mustiala).

C. muscicola Fr. Pass. (Fenn. merid.).

11. *Polyozus* Karst. in Rev. myc. 1881, p. 22.

P. contortus Karst. Rariss. (Mustiala).

12. *Xerocarpus* Karst. in Rev. myc. 1881, p. 22.

X. violaceolivinus (Somm.) Karst. Rariss. (Mustiala; Kola).

X. polygonius (Pers.) Karst. Pass.

Var. polygonioides Karst. Rariss. (Mustiala).

X. ambiguus Karst. Rariss. (Aboa).

Effusus, subrotundus, marginatus, adnatus, grumoso-cartilagineus, rigescens, glaber; hymenium bullato-papillosum, glabrum, ferrugineolutescens; sporae minimae. Ad corticem Abietis.

X. rutilans (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

X. odoratus (Fr.) Karst. Rariss. (Mustiala).

X. alneus (Fr.) Karst. Rariss. (Vasa).

X. subsulphureus Karst. Rariss. (Mustiala).

13. *Peniophora* Cook.

P. Juniperi Karst. Rariss. (Mustiala).

P. laevigata (Fr.) Karst. Rar. (Aboa; Mustiala; Tammerforsia).

P. cinerea (Fr.) Cook. Sat freqv.

14. *Corticium* (Fr.) Karst.

- C. Pini* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- C. evolvens* Fr. Rariss. (Aboa).
- C. salicinum* Fr. Freqv.
- C. sarcoides* Fr. Rariss. (Aboa).
- C. flocculentum* Fr. Rariss. (Mustiala).
- C. giganteum* Fr. Freqv.
- C. lacteum* Fr. Pass. (Fenn. merid.).
- C. radiosum* Fr. Frequentiss.
- C.?* *laeve* (Pers.) Fr. Freqv.
- C.?* *roseum* (Pers.) Fr. Pass.
- C. sangvineum* Fr. Freqv.
- C. sulphureum* Fr. Pass.
- C. mustialense* Karst. Rariss. (Tammela).
- C. nitidulum* Karst. Rariss. (Mustiala).

Effusum, ceraceum, adglutinatum, glabrum, lutescente argillaceum, ambitu simile; hymenium laeve, glabrum, contiguum, siccitate nitens; sporae longit. 2—3 mmm., crassit. 1 mmm. Ad ramulos exsiccatos *Salicis pentandrae*.

C. calceum (Pers.) Fr. Freqv.

**C. contiguum* Karst.

Hymenium contiguum, calceum; sporae longit. 4—6 mmm., crassit. 3—4 mmm. Ad lignum *Juniperi*.

C. lividum (Pers.) Fr. Pass.

C. lividocaeruleum Karst. Sat rar. (Mustiala; Ruva; Lapponia rossica).

C. ochraceum Fr. Rar. (Tammela; Knäsä guba; Kola).

C. seriale Fr. Rariss. (Aboa).

C. incarnatum (Pers.) Fr. Freqv.

C. nudum Fr. Rariss. (Mustiala).

C. comedens (Nees.) Fr. Pass.

15. *Exobasidium* Vor.

Ex. Vaccinii (Fuck.) Vor. Freqv.

**Ex. Myrtilli* Karst. Rariss. (Tammela).

Ex. Ledi Karst. Rariss. (Mustiala).

Ex. Andromedae Karst. Freqv. (Fenn. merid.).

Longe lateqve effusum, vulgo ambiens, tenue, excarne; hy-
menium purpurascens.

16. **Lyomyces** Karst. in Rev. myc. 1881, p. 23.

L. serus (Pers.) Karst. Pass.

L. papillosus (Fr.) Karst. Pass. (Fenn. merid.).

L. crustosus (Pers.) Karst. Freqv.

17. **Scyphophilus** gen. nov.

Receptaculum coriaceum, erectum, pileatum; pileus stipita-
tus; sporae ferrugineae.

Sc. caryophylleus (Schaeff.) Karst. var. flabellaris (Batsch.).
Rariss. (Mustiala).

18. **Merisma** Pers.

M. anthocephalum (Bull.) Karst. Rariss. (Mustiala).

M. palmatum (Scop.) Pers. Pass. (Fenn. merid. et med.).

19. **Thelephora** (Ehrh.) Karst.

Th. laciniata Pers. Freqventiss.

20. **Xylobolus** Karst. Hattsv.

Receptaculum lignosum, marginatum; sporae cinnamomeae.

X. frustulosus (Fr.) Karst. Rariss. (Runsala).

21. **Coniophora** Pers.

C. puteanea (Schum.) Fr. Freqv.

C. arida Fr. Freqv.

*C. lurida Karst. Rariss. (Mustiala).

C. fumosa Karst. Rariss. (Mustiala).

C. atrocinerea Karst. Rariss. (Mustiala).

C. olivacea (Fr.) Karst. Pass.

22. **Hypochnus** Fr.

H. olivaceus Fr. Rar.

H. crustaceus (Schum.) Karst. Rariss. (Mustiala).

H. fuscus Karst. Rariss. (Mustiala).

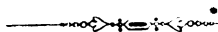
H. argillaceus Karst. Rariss. (Mustiala).

ANTECKNINGAR
OM
FINSKA DESMIDIÉER

AF
FREDR. ELFVING.

MED EN TAFLA.

~~~~~
(Anmältdt den 1 Oktober 1881.)

HELSINGFORS,
J. SIMELII ARFVINGARS TRYCKERI,
1881.

I Sverige och Norge har sötvattensalgernas studium under senaste decennier bedrifvits med synnerlig ifver och framgång, så att dessa länders algflora för närvarande torde vara en af de bäst kända, liksom den är en af de rikaste i världen. Om finska alger finnes deremot ingenting offentliggjordt, med undantag af förteckningen i *Herbarium Musei Fennici* (1859), som upptager 71 arter, till största delen hafsformer; W. Nylanders *Diatomaceis Fenniae fossilibus additamentum* (Notiser ur Sällskapetets pro Fauna et Flora Fennica förhandlingar VI, 1861) samt några enstaka uppgifter i utländska arbeten. Under några somrar på 1870-talet sysselsatte jag mig i södra Finland med insamling och studium af hithörande växter. Min uppmärksamhet fästes dervid särskildt af de vackra Desmidiéernas artrika familj. Denna blef det hufvudsakliga föremålet för min undersökning och jag lyckades äfven intressera några personer att i andra delar af landet göra insamlingar deraf. Min ursprungliga afsigt, att på grund af dessa, ganska rikhaltiga samlingar lemna en omfattande framställning af den finska Desmidié-floran, har jag öfvergifvit, men anser mig dock, då mina studier numera tagit en annan riktning, böra offentliggöra mina anteckningar, så ofullständiga de än äro, för att åtminstone visa, hvilka rika skördar en för systematiska studier intresserad botaniker kan påräkna i Finland på detta område, och för att sålunda mana andra att fortsätta mitt arbete.

Den förteckning jag här lemnar ansluter sig omedelbart till de kataloger, som inom grannländerna offentliggjorts och kan lika litet som dessa göra anspråk på någon större vetenskaplighet. Den upptager 258 arter, nio af dem har jag icke lyckats identifiera med förut namngifna former, utan beskrifvit såsom nya arter; en mängd osäkra och kritiska former äro bortlemnade. Utan öfverdrift tror jag mig kunna påstå att artsiffran, efter den begränsning som för närvarande är allmännast antagen, vid fortsatta undersökningar bör kunna uppdrifvas till nästan dubbla be-

loppet. Särskildt torde kärrmarkerna i det inre af landet och i Lappmarken komma att lemna ett rikt utbyte.

Mina egna insamlingar äro gjorda till en ringa del vid Helsingfors, men hufvudsakligen i sydvestra Finland i trakten närmast kring Åbo, vid Nådendal, i Pargas och Nagu socknar samt i Kakskerta och Karuna kapell. Af lektor Hj. Hjelt har jag till undersökning erhållit en mängd intressanta sediment från Sphagnum kärr i Karkku socken af Satakunda samt från östra Finland, af magister E. Juslin några prof från Kronoborgs socken i Karelen, samt af docenten J. Sahlberg några sediment från Kuusamo lappmark.

Jag har ansett att vid en katalog sådan som denna utförliga citat vid de enskilda arterna äro fullkomligt öfverflödiga, men för deras räkning som vilja fortsätta mitt arbete bifogar jag här en förteckning öfver de viktigaste arbeten som komma till användning vid studiet af Desmidiéernas systematik:

Bary, A. de, Untersuchungen über die Familie der Conjugaten. Leipzig 1858.

Brébisson, A. de, Liste des Desmidiées observées en Basse-Normandie (Mém. de la soc. des sc. nat. de Cherbourg. T. IV).

Delponte, J. B., Specimen desmidiacearum subalpinarum. Torino 1873.

Lundell, P. M., De Desmidiaceis, quae in Suecia inventae sunt, observationes criticae (Nova acta reg. soc. scient. Upsal. Ser. III. Vol. 8).

Nordstedt, O., Desmidiaceae arctoeae (Öfvers. svenska vet.-akad. förh. 1875).

Id. Desmidiaceae ex insulis Spetsbergensibus et Beeren Eiland in expeditionibus annorum 1868 et 1870 suecanis collectae (Ibid. 1876).

Id. Bidrag till kännedomen om sydligare Norges desmidiéer (Lunds universitets årsskrift för år 1872. T. IX).

Nordstedt, O. et Wittrock, V. B., Desmidiaceae et Oedogonieae ab O. Nordstedt in Italia et Tyrolia collectae (Öfvers. svenska vet.-akad. förh. 1876).

Notaris, G. de, Elementi per lo studie delle desmidiaceae italiane. Genova 1867.

Rabenhorst, L., Flora europaea algarum aquae dulcis et submarinae. Sectio III. Leipzig 1868.

Id. Die Algen Sachsens, resp. Mitteleuropas. Dec. I—C. — Die Algen Europas. Dec. I—257. Dresden 1850—79.

Ralfs, J., The British Desmidiæ. London 1848.

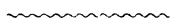
Reinsch, P., Die Algenflora des mittleren Theils von Franken. Nürnberg 1867.

Wille, N., Ferskvandsalger fra Novaja Semlja, samlede af Dr F. Kjellman paa Nordenskiölds expedition 1876 (Öfvers. svenska vet.-akad. förh. 1879).

Id. Bidrag til Kundskaben om Norges Ferskvandsalger. I. (Christiania Videnskabselskabs Forhandlingar 1880).

Wittrock, V. B. et Nordstedt, O., Algæ aquæ dulcis exsiccatae præcipue scandinavicae. Fasc. I—VIII. Upsala 1877—80.

För desmidiéernas insamling finnes redogjort i »Anvisning till växternas insamling, preparering och undersökning af J. Nave, öfversatt af A. Falck. Stockholm 1869», s. 23 o. f.; för deras preparering har O. Nordstedt lemnat utförliga föreskrifter i Botaniska Notiser, 1876.

Desmidiæ (Kütz.) De Bary.

I. *Desmidium* (Ag.) De Bary.

D. cylindricum Grév. Satis frequens.

D. Swartzii Ag. Frequens.

D. aptogonum Bréb. Åbo, Nådendal.

II. *Hyalotheca* Kütz.

H. dissiliens (Smith) Bréb. Sat frequens.

H. mucosa (Dillw.) Ehrenb. Kakserta, Nådendal.

III. *Bambusina* Kütz.

B. Brébissonii Kütz. Sat frequens.

IV. *Spondylosium* Bréb.

Sp. pulchellum Archer β *bambusinoides* (Wittr.) Lund. Nådendal, Kronoborg.

V. **Sphaerosoma** Corda.

Sph. excavatum Ralfs. Åbo.

— — *β Wallichii* (Jacobs.). Åbo, Nådendal.

Sph. filiforme (Ehrenb.) Ralfs. Åbo, Kakskerta, Nådendal, Karkku.

Sph. vertebratum (Bréb.) Ralfs. Åbo, Helsingfors.

VI. **Microsterias** Ag.

M. angulosa Hantzsch. Åbo, Karkku.

M. Thomasiana Arch. Karkku.

M. denticulata Bréb. Tämligen allmän.

M. rotata (Grév.) Ralfs. Åbo, Karkku.

M. brachyptera Lund. Nådendal, Karkku, Kronoborg.

M. apiculata Menegh. Kakskerta, Karkku, Kronoborg.

M. fimbriata Ralfs. Kakskerta, Karkku.

M. papillifera Bréb. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku, Helsingfors.

M. conferta Lund. Åbo, Kakskerta, Nådendal, Karkku.

M. crux-melitensis (Ehrenb.) Ralfs. Åbo, Kakskerta, Karkku.

M. furcata Ralfs. Åbo, Pargas.

M. pinnatifida (Kütz.) Ralfs. Åbo, Nådendal, Karkku.

M. incisa (Bréb.) Ralfs. Åbo.

In fig. 1 adumbrantur specimina duo, quorum altera semicellula characteres *M. incisae*, altera *M. pinnatifidae* praebet.

M. decemdentata Naeg. Kakskerta.

M. truncata (Corda) Bréb. Satis frequens.

Formam, ad var. *truncatam* Bulnheim in Hedwigia II. tab.

IX f. 5 accedentem, prope Nådendal reperi.

VII. **Euastrum** (Ehrenb.) Ralfs.

Eu. verrucosum Ehrenb. Åbo, Kakskerta, Karkku, Helsingfors.

Eu. pectinatum Bréb. Nagu, Karkku.

Eu. gemmatum Bréb. Pargas, Nagu.

Eu. oblongum (Grév.) Ralfs. Satis frequens.

Eu. crassum (Bréb.) Lund. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku, Helsingfors.

Eu. pinnatum Ralfs. Nagu, Karkku.

Eu. humerosum Ralfs. Pargas.

Eu. affine Ralfs. Karkku.

Eu. ampullaceum Ralfs. Pargas, Nådendal.

Eu. didelta Ralfs. Frequens.

Eu. ansatum Ralfs. Frequens.

Eu. aboense n. sp.

Eu. mediocre, diametro dimidio longius quam latius, ambitu subelliptico, incisura mediana profunda. angustissima. Semicellulae subtriangulares, in apicem rotundato-truncatum et inciso-bifidum, lobum polarem non discretum efficientem attenuatae, angulis inferioribus subrectis, lateribus biundulatis, undulis fere in linea recta cum lobo polari jacentibus; membrana grosse punctata, fere granulata, granulis majoribus (vel ocellis) circiter 12 plus minus concentrice dispositis praedita; a vertice visae ellipticae, lateribus biundulatis; a latere visae fere rectangulares, apice rotundato-truncatae, lateribus inferne biundulatis. Nuclei amylacei singuli.

Long. 60—62 μ , lat. 38—40 μ , crass. 22—24 μ , lat. isthmi 10—11 μ . — Fig. 2.

Åbo.

Eu. sinuosum Lenorm. Åbo.

Eu. pingue n. sp.

Eu. submediocre, circiter dimidio longius quam latius, ambitu subelliptico, incisura mediana profunda, angustissima. Semicellulae subtriangulares, e basi subventricosa leviter attenuatae in apicem paullum protractum rotundato-truncatum et leviter inciso-bifidum, angulis inferioribus obtusis, lateribus inferne rotundatis, granulatis, superne retusis subglabris, apice granulato; membrana granulis plus minus concentrice dispositis, ad basin semicellulae densioribus ornata; a vertice visae ellipticae, medio tumidae; a latere visae subcirculares apice paullum protracto. Nuclei amylacei singuli, ut nobis quidem visum est.

Long. 52—58 μ , lat. 38—40 μ , crass. 26—28 μ , lat. isthmi 10—12 μ , lat. apicis 18—20 μ . — Fig. 3.

Karkku.

Eu. insigne Hass. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku.

Eu. intermedium Cleve. Kakskerta, Nådendal, Karkku.

Eu. rostratum Ralfs. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku, Helsingfors.

Eu. divaricatum Lund. Åbo, Kakskerta, Pargas, Karkku.

Eu. elegans (Bréb.) Kütz. Kakskerta, Nådendal, Karkku.

Eu. erosum Lund. Nådendal.

Eu. binale (Turp.) Ralfs. Frequens.

— — β *insulare* Wittr. Åbo, Kakskerta.

Eu. lobulatum Bréb. Karkku.

Eu. crassicolle Lund. Nådendal.

VIII. *Staurostrum* (Meyen) Ralfs.

St. subsphaericum Nordst. Kronoborg.

St. muticum Bréb. Åbo, Karkku.

St. orbiculare (Ehrenb.) Ralfs. Frequens.

St. minutissimum Reinsch. Nådendal.

St. inconspicuum Nordst. Åbo, Kakskerta, Karkku.

St. insigne Lund. Kakskerta, Pargas, Nådendal.

St. aversum Lund. Pargas, Nådendal.

St. mucronatum Ralfs. Kakskerta, Nådendal, Karkku.

St. dejectum Bréb. Frequens.

— — β *connatum* Lund. Pargas.

St. Dickiei Ralfs. Nådendal, Karkku.

St. cuspidatum Bréb. Satis frequens.

St. pterosporum Lund. Helsingfors.

St. megacanthum Lund. Karkku.

St. brachiatum Ralfs. Åbo, Pargas, Karkku.

St. laeve Ralfs. β *Cleveii* Wittr. Pargas, Nådendal.

St. dilatatum Ehrenb. Åbo, Pargas, Karkku.

St. margaritaceum Ehrenb. Åbo, Nådendal, Karkku.

St. tricornis Menegh. Karkku.

St. pygmaeum Bréb. Åbo, Kakskerta.

St. punctulatum Bréb. Pargas.

St. Meriani Reinsch. Karuna.

St. tristichum n. sp.

St. subparvum, diametro circa quarta parte longius, medio constrictum, sinu valde obtusangulo. Semicellulae a fronte visae fere hexagonae, lateribus inferioribus rectis vel levissime convexis, angulo laterali parum obtuso, dorso rotundato-truncato; membrana ad angulos semicellulae laterales seriebus granulorum acu-

tiusculis ternis, inter se parallelis sed cum seriebus anguli alteri apicem semicellulae versus convergentibus instructa; a vertice vi-sae fere quadratae, lateribus modice retusae, angulis subacutis, uterque seriebus 3 granulorum parallelis diagonaliter dispositis or-nata. Latitudo isthmi dimidium diametri longitudinalis corporis. Nuclei amylacei singuli.

Long. 30 μ , lat. 21—24 μ , lat. isthmi 15 μ . — Fig. 4.

Nådendal.

St. hirsutum (Ehrenb.) Bréb. Pargas.

St. Brébissonii Archer. Kakskerta, Nådendal.

St. pilosum (Naeg.) Archer. Karuna.

St. polytrichum (Perty) Rabenh. Åbo, Karkku.

St. teliferum Ralfs. Åbo, Pargas, Karkku.

St. setigerum Cleve. Pargas, Nådendal, Helsingfors.

St. hystrix Ralfs. Åbo, Pargas, Karkku.

St. cristatum (Naeg.) Archer. Karkku.

St. quadrangulare Bréb. Åbo, Kakskerta.

St. denticulatum (Naeg.) Archer. Åbo. — Formam ad hanc speciem fortasse pertinentem in fig. 5 delineavi. Long. semic. 13 μ , lat. c. acul. 42 μ , lat. s. acul. 30 μ , lat. isthmi 9 μ .

Åbo.

St. monticulosum Bréb. Åbo, Karkku.

St. spongiosum Bréb. Åbo, Nådendal, Karkku.

St. scabrum Bréb. Åbo, Pargas.

St. senarium (Ehrenb.) Ralfs. Åbo, Kakskerta, Karkku.

St. furcatum (Ehrenb.) Bréb. Nådendal, Pargas.

St. forficulatum Lund. Åbo, Karkku.

St. polymorphum Bréb. Åbo, Pargas, Nådendal, Karkku.

St. oxyacanthum Archer. Åbo, Nådendal.

St. controversum Bréb. Karkku.

St. aculeatum (Ehrenb.) Menegh. Pargas, Nådendal.

St. Sancti-Sebaldi Reinsch. Åbo.

— — *β ornatum* Nordst. Nådendal.

St. vestitum Ralfs. Pargas, Nådendal, Karkku.

St. gracile Ralfs. Åbo, Pargas, Karkku.

— — *β bicornis* Bulnh. Nådendal.

St. paradoxum Meyen. Pargas, Nådendal, Karkku.

St. tetracerum (Kütz.) Ralfs. Kakskerta.

St. cerastes Lund. Åbo.

- St. arachne* Ralfs. Kakskerta, Pargas, Karkku.
St. ophiura Lund. Karkku.
St. furcigerum Bréb. Åbo, Kakskerta, Karkku.
St. sexangulare (Bulnh.) Lund. Karkku.
St. tumidum (Bréb.) Åbo, Karkku, Helsingfors.
St. grande Bulnh. α . Åbo, Kakskerta.
St. longispinum (Bailey) Archer. Nådendal.
St. brasiliense Nordst. »forma subduplo major« Lund. Karkka.

IX. *Xanthidium* Ehrenb.

- X. armatum* Bréb. Frequens.
X. superbum n. sp.

X. magnum, circiter dimidio longius quam latius, ambitu ellipticum, profunde constrictum, sinu lineari angusto, extremo ampliato. Semicellulae a fronte visae ovato-rotundae, basi rectae, angulis inferioribus et lateribus aequaliter rotundatae, dorso depresso-rotundatae, in utroque margine aculeis 6 (rarius 5) simplicibus validis instructae, apice inermi verrucis 4 vel 5 depressis praeditae; membrana inter aculeos nec non verrucas dorsales granulis parvis plerumque binis ornata; a latere visae ovali-rotundae, aculeis in seriebus duabus subparallelis medianis dispositis; a vertice visae ellipticae, membrana in medio latere valde incrassata, saepius rufescente. Latitudo isthmi vix triens diametri corporis transversalis. Crassitudo dimidio diametri longitudinalis paullum inferior.

Long. s. ac. 92—98 μ , lat. s. ac. 58—60 μ , lat. isthmi 16—18 μ , crass. 43—45 μ , long. acul. 14—16 μ . — Fig. 6.

Ad Räkälä prope cataractam Imatra legit Hjelt.

Quamquam tumore centrali distincto caret, haec species ad *Xanthidia* certissime adnumeranda est.

- X. aculeatum* Ehrenb. Kakskerta.
X. Brébissonii Ralfs. Kakskerta.
X. fasciculatum Ehrenb. Åbo.
X. antilopaeum (Bréb.) Kütz. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku.
X. cristatum Bréb. Åbo, Nådendal, Karkku.
 — — *β uncinatum* Bréb. Karkku.

X. *Artbrodesmus* Ehrenb.

A. convergens Ehrenb. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku.

A. incus (Bréb.) Hass. α Lund. Pargas, Nådendal, Karkku, Helsingfors.

— — β Lund. Åbo, Pargas.

— — δ Lund. Karkku.

A. bifidus Bréb. Åbo, Kakskerta, Kronoborg.

A. octocornis Ehrenb. Åbo, Nådendal, Karkku.

— — β major (Ralfs.) Lund. Nådendal, Pargas.

XI. *Cosmarium* (Corda) Ralfs.

C. orthostichum Lund. Nådendal.

C. margaritifera (Turp.) Archer. Åbo.

C. Portianum Arch. β *nephroideum* Wittr. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku.

C. conspersum Ralfs. Åbo, Kakskerta, Karkku.

C. botrytis Bory. Satis frequens.

— — β *subtumidum* Wittr. Pargas, Helsingfors.

C. ochthodes Nordst. Åbo, Karuna.

C. tetraophthalmum (Kütz.) Bréb. β *Lundellii* Wittr. Åbo, Kakskerta, Karkku.

C. Brébissonii Menegh. Satis frequens.

C. Ungerianum Naeg. Åbo, Karkku.

C. trachypleurum Lund. Nådendal, Karkku.

C. quinarium Lund. Nagu, Karkku.

C. isthmochondrum Nordst. Karkku.

C. ornatum Ralfs. Åbo, Kakskerta, Nådendal, Karkku.

C. Turpinii Bréb. Åbo, Pargas, Helsingfors.

C. biretum Bréb. Åbo, Helsingfors.

C. latifrons Lund. Pargas.

C. punctulatum Bréb. Kakskerta, Nagu, Karkku.

C. Wittrockii Lund. Åbo.

C. caelatum Ralfs. Åbo, Pargas.

C. nasutum Nordst. Kuusamo.

C. pulcherrimum Nordst. β *boreale* Nordst. Nådendal. — Long. 48 μ , lat. 33 μ , isthm. 18 m.

C. speciosum Lund. α *biforme* Nordst. Karuna.

— — β *simplex* Nordst. Karuna.

C. crenatum Ralfs. Kakskerta.

— — β *subcrenatum* Rabenh. Pargas.

C. calcareum Wittr. Kakskerta.

C. cyclicum Lund. Nådendal.

C. undulatum Corda. Åbo, Kakskerta, Karkku.

C. sexangulare Lund. Pargas.

C. gotlandicum Wittr. Kakskerta, Nådendal.

C. nitidulum De Not. (?). Forma e Karkku, utrum hujus speciei sit necne incertus; delineavi eam in fig. 7. — Longit. 28 μ , latit. 26 μ , latit. isthmi 15 μ , crassit. 10 μ .

C. retusum Perty. Karkku. Forma >dorso minus protracto (Lund). Åbo, Nådendal.

C. venustum (Bréb.) Rabenh. Pargas. — In Pargas et Karkku forma quoque adest, quam Reinsch sub nomine *Didymidii* (*Cosmarii*) *Braunii* B. a. descripsit.

C. Hammeri Reinsch α *major* Reinsch. Pargas.

C. clepsydra Nordst. Åbo, Kakskerta, Karkku.

C. protuberans Lund. Karkku.

C. tetrachondrum Lund. Karkku.

C. depressum (Naeg.) Lund. Kakskerta.

C. hexagonum n. sp.

C. parvum, diametro circa sexta parte longius, profundissime constrictum, sinu lineari, nec ampliato. Semicellulae subhexagonae, basi rectae, dorso truncatae, angulis basalibus fere rectis, lateralibus et apicalibus obtuse rotundatis; a vertice visae ellipticae; a latere visae subcirculares; membrana glabra. Latitudo isthmi quadrans diametri longitudinalis. Crassitudo corporis dimidium longitudinis. Nuclei amylacei singuli.

Long. 28—30 μ , lat. 24—27 μ , crass. 15 μ , lat. isthmi 7—8 μ . — Fig. 8.

Åbo.

C. obsoletum Hantzsch. Åbo.

C. taxichondrum Lund. Åbo, Kakskerta, Nådendal, Karkku.

C. pachydermum Lund. Åbo, Karkku.

— — β *minus* Nordst. Kuusamo.

C. perforatum Lund. Åbo, Nådendal, Karkku.

C. pyramidatum (Bréb.) Lund. Åbo, Nådendal, Karkku.

C. pseudopyramidatum Lund. Satis frequens.

C. laeve Rabenh. Karuna.

C. microsphinctum Nordst. Karuna.

C. granatum Bréb. Åbo, Kakskerta, Helsingfors.

C. impressulum n. sp.

C. parvum, ellipticum, diametro circa tertia parte longius, profundissime constrictum, sinu lineari. Semicellulae subtriangulares, sursum attenuatae, margine aequaliter undulato-crenatae, crenis 8, angulis inferioribus rectis, crenis 2 basalibus semicellulae in linea recta cum iisdem altera semicellulae jacentibus, dorso biconcrenato impressulo; a vertice et latere visae ellipticae; membrana glabra. Latitudo isthmi vix triens. Crassitudo corporis circa dimidium diametri transversalis.

Long. 27—36 μ , lat. 21—26 μ , crass. 11—14 μ , lat. isthmi 6—8 μ . — Fig. 9.

Kakskerta.

C. Naegelianum Bréb. Nådendal.

C. norimbergense Reinsch. Nådendal, Pargas.

C. exiguum Archer. Åbo.

C. Meneghinii Bréb. β *angulosum* Rabenh. Kakskerta.

C. tinctum Ralfs. Satis frequens.

C. bioculatum Bréb. Nådendal.

C. moniliforme (Turp.) Ralfs. Karkku.

Long. 40 μ , lat. 25 μ , lat. isthmi 9 μ ; membrana levissime punctata.

C. ellipsoideum n. sp.

C. mediocre, diametro quarta parte longius, profundissime constrictum, sinu amplo. Semicellulae ellipticae, dorso latissime rotundatae vel subdepressae, ventre et lateribus rotundatis; a vertice visae ellipticae, a latere circulares; membrana subtilissime punctulata vel sublaevis. Latitudo isthmi circiter quadrans diametri transversalis corporis. Crassitudo dimidium longitudinis paullo superans. Nuclei amylacei singuli.

Long. 48—51 μ , lat. 38—42 μ , crass. 27 μ , lat. isthmi 10—12 μ . — Fig. 10.

Åbo, Nådendal, Karkku.

C. tumidum Lund. Pargas, Nådendal, Karkku.

C. globosum Bulnh. Åbo, Nådendal.

C. connatum Bréb. Åbo, Kakskerta, Markku.

C. orbiculatum Ralfs. Åbo, Nådendal, Karkku.

C. amoenum Bréb. Åbo, Pargas, Nådendal, Karkku.

C. annulatum (Naeg.) De Bary. Åbo, Pargas, Karkku, Helsingfors.

C. quadratum (Ralfs) Lund. Åbo, Pargas, Kakskerta.

C. anceps Lund. Åbo.

C. holmiense Lund. *β integrum* Lund. Åbo.

C. cucurbita Bréb. Nådendal. — Zygosporae ellipsoideae verrucosae; long. 45 μ , lat. 33 μ .

C. subpalangula n. sp.

C. parvum, oblongo-cylindricum, circiter $1\frac{1}{2}$ plo longius quam latum, medio levissime constrictum vel emarginatum. Semicellulae apicem versus attenuata, dorso truncato, lateribus convexae; membrana indistincte granulata, granulis in seriebus (plerumque 4) transversis dispositis; a vertice visae circulares.

Long. 28—32 μ , lat. 20—21 μ . — Fig. 11.

Helsingfors.

C. palangula Bréb. *β Debaryi* Rabenh. Satis frequens.

C. turgidum Bréb. Åbo.

C. Debaryi Archer. Kakskerta, Nådendal, Karkku.

C. cucumis Corda. Nådendal.

C. Ralfsii Bréb. Pargas, Karkku.

C. ovale Ralfs. Kakskerta, Karkku.

XII. *Pleurotaenium* Naeg.

Pl. trabecula (Ehrenb.) Naeg. Åbo, Nådendal, Karkku.

Pl. clavatum (Kütz.) De Bary. Åbo.

Pl. truncatum (Bréb.) Naeg. Åbo, Karkku.

Pl. nodulosum (Bréb.) De Bary. Åbo.

Pl. coronatum (Bréb.) Lund. Karkku.

Pl. nodosum (Bailey) Lund. Åbo, Karkku.

Pl. gracile (Bailey) Rabenh. Karkku.

XIII. *Docidium* Bréb.

D. baculum Bréb. Nagu, Karkku.

D. dilatatum (Cleve) Lund. Pargas, Nådendal.

XIV. *Tetmemorus* Ralfs.

T. Brébissonii (Menegh.) Ralfs. Åbo, Kakskerta, Pargas, Karkku.

— — var. *minor* De Bary. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku.

T. granulatus (Bréb.) Ralfs. Frequens.

T. laevis (Kütz.) Ralfs. Karkku.

T. minutus De Bary. Nådendal, Karkku.

XV. *Closterium* Nitzsch.

Cl. pusillum Hantzsch. Helsingfors.

Cl. didymotocum Corda et var. *Bailey anum* Bréb. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku.

Cl. striolatum Ehrenb. Frequens. — Formam parvam hujus speciei polymorphae in Pargas cum zygosporis reperi.

Long. 135—165 μ , lat. 21—24 μ , diam. zygospor. 36 μ .

Cl. intermedium Ralfs. Åbo.

Cl. regulare Bréb. Åbo, Pargas, Karkku.

Cl. Archerianum Cleve. Åbo, Karkku.

Cl. cynthia De Not. Karkku.

Cl. costatum Corda. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku, Helsingfors.

Cl. angustatum Kütz. Åbo, Pargas, Nådendal, Karkku.

Cl. juncidum Ralfs. Pargas.

— — var. β Ralfs. Åbo, Nagu. Lat. 14 μ , long. 14—21-es major.

Cl. subjuncidum De Not. Karkku.

Cl. directum Archer. Åbo, Nådendal.

Cl. lunula (Müll.) Nitzsch. Åbo, Kakskerta, Karkku.

Cl. acerosum (Schränk.) Karuna.

Cl. lanceolatum Kütz. Pargas.

Cl. turgidum Ehrenb. Karkku.

Cl. Pritchardii Arch. Karuna.

Cl. lineatum Ehrenb. Nagu.

Cl. praelongum Bréb. Lat. 13 μ , long. 340 μ . Karkku.

Cl. attenuatum Ehrenb. Karkku.

Cl. macilentum Bréb. Karkku.

Cl. Malinvernianum De Not. Nådendal.

- Cl. moniliferum* (Bory) Ehrenb. Åbo, Karkku.
Cl. Leibleinii Kütz. Helsingfors, Karkku.
Cl. Dianae Ehrenb. Åbo, Karkku.
Cl. Venus Kütz. Helsingfors, Karkku.
Cl. Jenneri Ralfs. Åbo, Karkku.
Cl. calosporum Wittr. Åbo, Helsingfors.
Cl. Ralfsii Bréb. Karkku.
Cl. rostratum Ehrenb. Åbo, Kakskerta, Karuna, Karkku.
Cl. setaceum Ehrenb. Åbo, Karkku.
Cl. Kützingii Bréb. Kakskerta, Karkku.
Cl. decorum Bréb. Kakskerta, Karkku.
Cl. cornu Ehrenb. Åbo.
Cl. acutum Bréb. Helsingfors.
Cl. gracile Bréb. Åbo, Pargas, Karkku.

Permulto variabile quoad dimensiones. Lat. 4—5 μ , long. 30—100-es major; vesiculi chlorophyllacei 5—8 in quoque crure. Fig. 12.

Cl. linea Perty. Åbo.

XVI. *Gonatozygon* De Bary.

G. Ralfsii De Bary. Åbo, Helsingfors, Karkku.

XVII. *Penium* (Bréb.) De Bary.

- P. digitus* (Ehrenb.) Bréb. Frequens.
P. lamellosum Bréb. Nådendal.
P. oblongum De Bary. Pargas, Nådendal.
P. interruptum Bréb. Kakskerta, Karkku.
P. closterioides Ralfs. Åbo, Kakskerta, Pargas, Nådendal, Karkku.
P. navicula Bréb. Åbo, Kakskerta, Nådendal, Karkku, Helsingfors.
P. margaritaceum (Ehrenb.) Bréb. Kakskerta, Pargas, Karuna, Karkku.
P. conspersum Wittr. Karkku.
P. cylindrus (Ehrenb.) Bréb. Åbo.
P. rufescens Cleve. Åbo, Pargas.
P. minutissimum Nordst. Åbo.
P. didymocarpum Lund. ster. Åbo, Karkku.
P. Clevei Lund. Åbo, Kakskerta, Pargas.

P. minutum (Ralfs) Cleve. Åbo, Pargas, Nagu, Karkku.

P. adelochondrum n. sp.

P. parvum, circa $2\frac{1}{3}$ plo longius quam latum, oblongo-ellipticum, medio non vel vix distincte constrictum, e medio in apices truncatos, interdum impressulos, sensim lateribus fere rectis attenuatum; a vertice visum circulare; membrana granulis sparsis aegre conspicuis *) (ut in Tetmemoro laevi) praedita.

Long. 40—46 μ , lat. 18—20 μ . — Fig. 13.

Karkku.

XVIII. *Mesotaenium* Naeg.

M. chlamydosporum De Bary. ster. Helsingfors.

XIX. *Cylindrocystis* Menegh.

C. Brébissonii Menegh. Åbo, Helsingfors.

C. crassa De Bary. Helsingfors.

C. diplospora Lund. Nagu (c. zygosporis), Åbo, Karkku.

XX. *Spirotaenia* Bréb.

Sp. condensata Bréb. Karuna, Karkku, Helsingfors.

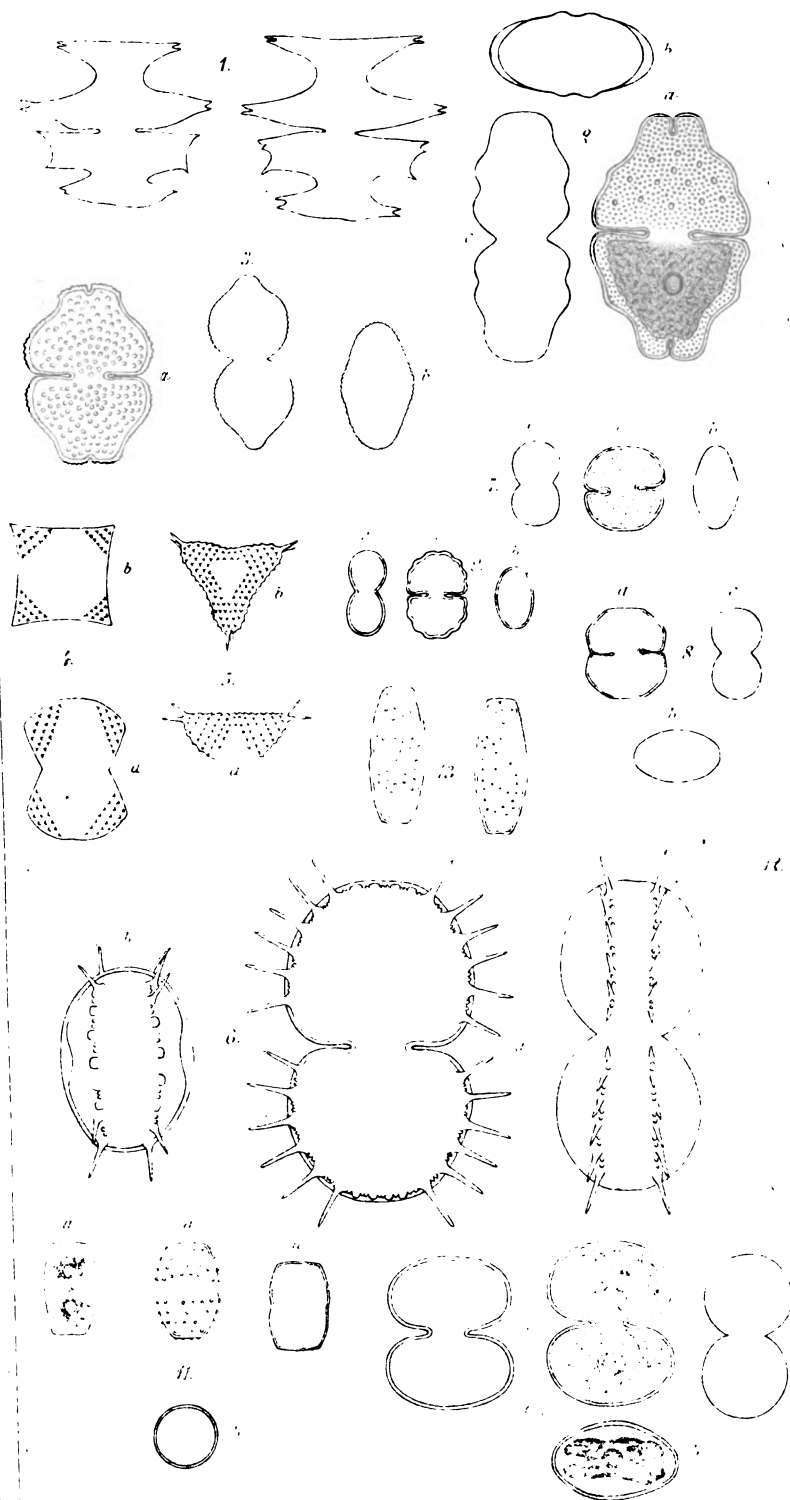
*) Inde nomen specificum ($\alpha\delta\eta\lambda\omicron\varsigma$ — non manifestus, $\chi\acute{o}\nu\delta\epsilon\rho\omicron\varsigma$ — granulum).

Explicatio figurarum.

(a = cellula a fronte visa, b = semicellula a vertice visa,
 c = semicellula a latere visa.)

- Fig. 1. Duo individua, quorum altera semicellula characteres
Micrasteriae pinnatifidae, altera *M. incisae* praebet. $\frac{4}{1}^0$.
- » 2. *Euastrum aboense* n. sp. $\frac{5}{1}^0$.
  - » 3. *Eu. pingue* n. sp. $\frac{4}{1}^0$.
  - » 4. *Staurastrum tristichum* n. sp. $\frac{5}{1}^0$.
  - » 5. *St. denticulatum* (Naeg.) Archer. (?) $\frac{4}{1}^0$.
  - » 6. *Xanthidium superbum* n. sp. $\frac{4}{1}^0$.
  - » 7. *Cosmarium nitidulum* De Not. (?) $\frac{4}{1}^0$.
  - » 8. *C. hexagonum* n. sp. $\frac{4}{1}^0$.
  - » 9. *C. impressulum* n. sp. $\frac{5}{1}^0$.
  - » 10. *C. ellipsoideum* n. sp. $\frac{4}{1}^0$.
  - » 11. *C. subpalangula* n. sp. $\frac{4}{1}^0$.
  - » 12. *Closterium gracile* Bréb. $\frac{4}{1}^0$.
  - » 13. *Penium adelochondrum* n. sp. $\frac{4}{1}^0$.
-

MONOGRAPHIA PRÆCURSORIA
PELTOLEPIDIS, SAUTERIÆ ET CLEVEÆ.

AUCTORE

S. O. LINDBERG.

(Societati exhibita die 4 Martii 1882.)

HELSINGFORSIÆ,

EX OFFICINA TYPOGRAPHICA HEREDUM J. SIMELII,

Sm 1882.

I. *Peltolepis*

Lindb. apud Soc. F. Fl. fenn. die 6 Maji 1876; in Bot. Not. 1877, p. 73, n. 1. Leitg. Unters. Leberm., 6, pp. 68—77, n. 2, tab. 2, figg. 5 et 6 (1881).

Frons paroica (vel raro heteroica, h. e. et paroica et autoica, inflorescentiis femineis hic illic in fronde non evolutis), perennis, magna et lata, composita ab articulis (ramis) late obcordatis, apice emarginatis, planis, marginibus tenuibus, postice (subtus) remote breviterque squamosis, antice (supra) valde indistincte areolatis, areolis planis, cellulis epidermidis vix incrassatis, stomatibus valde numerosis. *Cephalopodium* in tenui emarginatura frondis oriens, paullum fragile, postice profunde bicanaliculatum, in canaliculis cellulas cylindricas intus clavulato-incrassatas copiosas includens. *Carpocephalum* a receptaculo communi distinctissimo supra convexum; receptacula propria (radii) 6, rarius 3—8, obovata, teretia, supra crassiora, apice rima verticali bilabiata, angulo ad 40° usque deorsum spectantia. *Thecae* laciniae valde irregulares. *Spori* *) brunnei, a papillis densis, magnis et humiliter quam semiglobosis obtecti. *Androecium* pone cephalopodium immediate positum, maximam partem in fronde immersum, disciforme, rotundum, dense et humiliter verrucosum, in ambitu a squamis (bracteis) plus minusve purpureis circumcinctum.

---

*) σπόρος *semen*, sed σπορά *satio*.

In medium est genus collocandum inter *Reboulia* et *Sauteria*; eidem *Reboulia* vel *Chomocarpi* *) frons bene similis quoad habitum, sed pallido-viridula vel raro in medio et ad basim leniter brunescens, ad 5 cm. usque, articulis ad 1 cm., longa et lata. Androecia et perichætia alternatim seriata in linea mediana, immo 6 in uno eodemque articulo, sed rarissime, in statu sterili frons ostendit.

Sola nobis bene cognita est *P. grandis*. Nova alia species, *P. sibirica*, cujus specimina tamen paucissima et nondum quoad fructus matura, in spiritu asservata, possidemus, distincta heterocitate (parvica et insuper androecio sæpe in ramo proprio posito), parvitate (frons etenim ad 1,5 cm. longa et articuli ad 5 mm. usque lati), fronde, præsertim in marginibus, crassa et plus minusve violacea, densissime radicata, cephalopodio brevi (solum ad 4 mm. alto), crasso et basi purpurascente, carpocephalo 4—10-radiato etc., locis argillo-sis ad rivulos alpinos, juxta Dudinka fluminis Jenisei (Julii 28, 1876, J. Sahlberg). Ad idem genus (vel novum ?) forsitan pertineat *Sauteria Berteroi* Mont. in d'Orb. Voy. Am. mér., 7, P. 2, p. 56, in nota (1839), et Syll. crypt., p. 90, n. 299 (1856), quoque, sed exemplar ejus obtinere ad hunc diem frustra quæсивimus.

1. *Peltolepis grandis* (Lindb.) Lindb.

Frons marginibus late membranaceis undulata, squamis posticis sat paucis, marginem frondis non attingentibus; *carpo-*

*) Planta typica hujus sub nomine aptissimo generico *Chomiocarpi* (χομια tumulus, et ideo rectius *Chomo-* vel *Chomatocarpon*) describitur a clar. Corda in Opiz. Beitr., 1, p. 647, n. 5 (1829), forma ejus anomala tamen ab eodem auctore in op. cit., p. 647, n. 4, et in Sturm. Deutschl. Fl., 2, fasc. 22 et 23, p. 66, tab. 18 (1832) ut *Preissia* n. gen. male depicta. Qua causa illud nomen salutare, sententia nostra, coacti sumus. Duae formas ejus (*Ch. quadrati*) distinguere debemus, quarum *una* sæpissime autoica, carpocephalo sæpe viridi, quadrato-rotundo, supra subplano et marginibus radialibus connatis optime cruciato (sine dubio *Marchantia pileo hemisphaerico semiquadrifido quadriloculari* Scop. Fl. carn., 1 ed., p. 120, n. 4, excl. synonym. Dill.: »Pileus tetragonus, seu plicis quatuor cruciatis instructus, semiquadrifidus — —. Locula quatuor. Calyces feminei (nunc androecia) orbiculati, integerrimi, terminales, in eadem planta et pedunculati; pedunculo tere i, brevi, viridi: 1760. *M. quadrata* Scop. op. cit., 2 ed., 2, p. 355, n. 1357, tab. 63, fig. 1356: 1772); *altera* sæpissime dioica, carpocephalo fusco-purpureo, subsemigloboso, supra valde convexo et irregulariter tuberculato, sed vix cruciato (*M. commutata* Lindb. Syn. Hep. eur., p. 101, n. 3 : 1829). Hanc ut subspeciem, *Ch. commutatum*, illius consideramus.

cephali squamæ paucæ, breves et a receptaculis propriis occultæ; *spori* sat magni, exosporio sat tenui, brunneo, dense sed sat humiliter papilloso, papillis magnis, humiliter quam semiglobosis.

Sauteria alpina Ångstr. in Bot. Not. 1839, p. 97, p. p.; Disp. musc. Scand., p. 32, p. p. (1842); in Fr. Summ. veg. Scand., 1, p. 102, n. 1, p. p. (1846). G. L. N. Syn. Hep., fasc. 4, p. 541, n. 1, p. p. (1846). Hartm. Skand. Fl., 5—9 edd., p. p. (1849—64), et 10 ed., 2, p. 154, n. 1 (1871). Gottsch. in Rab. Hep. eur., decc. 34 et 35, n. 347, in obs., p. p. (1866). Lindb. in Öfv. V.-Ak. Förh., 23, p. 561, n. 143, in obs. (1866); in Not. soc. F. Fl. fenn., 9, p. 288, n. 1, excl. synonym. nonn. (1868).

Marchantia (*Sauteria*) *alpina* Hartm. Skand. Fl., 4 ed., p. 461, n. 7, p. p. (1843).

Sauteria grandis Lindb. apud Soc. F. Fl. fenn. die 3 Apr. 1875.

Peltolepis grandis Lindb. apud Soc. F. Fl. fenn. die 6 Maji 1876; in Bot. Not. 1877, p. 74, n. 1; Musc. scand., p. 1, n. 9 (1879).

Habitat in rupibus humosis (plus minusve calcareis?) regionis alpinæ intra Lapponias suecicas, sed parce solum locis paucis, in Norvegiæ tamen alpihus minus rara videtur.

*

*

*

In dubio est animus noster quin stirps, in montibus Europæ mediæ hic illic, ut in Bavaria, Styria, Salzburgia (Juvavia) et Carpatho (Hohe Tatra) proveniens, eadem ac nostra borealis sit. Speciminibus in collectione nostra paucissimis partimque incompletis, ad solutionem quæstionis opus plantis in spiritu conservatis nobis est, præsertim quum descriptio ejus in Flora 1858 *) data a nostra nonnihil abhorreat. Synonyma ejus sunt:

*) „*Preissia quadrata* (Scop.) Nees?, frondibus dichotomis et articulatis innovantibus, extremitate emarginato rotundatis, concoloribus, receptaculis stellatis imberbibus, ad medium usque discretis.

Die fettglänzende, hellgrüne Oberfläche, dickere Consistenz und aufgeworfenen Ränder des Laubs und die sitzenden scheibenförmigen männlichen Blütenbüden unterscheiden diese Art sogleich von *Pr. commutata*, deren Laubbildung ihr am meisten ähnelt.

Sie ist mit dichten, zarten, weisslichen Würzelchen an der Unterfläche dem Substrat stark angeheftet, die Laubgrösse beträgt $\frac{1}{2}$ bis 1 Zoll, bei einer Breite von 1 bis 2 Linien, es ist verkehrt herzförmig, durch eine seichte Endbucht ausgerandet. Die Ränder der Abschnitte sind etwas verdünnt, scharf, ganz wellig, aufstehend, die ziemlich deutlichen Feldchen der glatten Oberfläche eng, dicht, fiederig divergirend, etwas vertieft, reihenweise gestellt, an den Endgliederungen mit weisslich-glänzenden Punkten besetzt. Die Ventralfäche ist an den Seitenrändern bewurzelt, in der Mitte nackt und gewulstet, grün, mit einigen oberhautartigen braunröthlichen Schüppchen besetzt. Die Substanz in der Mitte $\frac{1}{2}$

Preissia quadrata? Saut. in Flora, 41, p. 385 (1858).

Sauteria sp. Gottsch. in litt. Oct. 22, 1859.

Sauteria quadrata Saut. in Flora, 43, p. 351 (1860).

Peltolepis grandis Limpr. in Flora, 63, p. 90, n. 1 (1880). Leitg. Unters. Leberm., 6, pp. 68—77 (1881).

Delin.

Gottsch. in Rab. Hep. eur., decc. 34 et 35, n. 347, figg. 1—6 (analyses).

Leitg. Unters. Leberm., 6, tab. 2, figg. 5 et 6 (analyses).

Linie dick; der Fruchtsiel ist bei 4 Linien lang, am Grunde ohne Spreublättchen und entspringt aus dem Winkel der Endbucht, der ausgebildete Fruchtboden ist sternförmig, bartlos, am Grunde nur wenig gewölbt, 1—2 Linien breit, fast glatt, dessen Rand in 6—8 fast bis zur Mitte getrennte, eiförmige, spitzliche Fruchtlappen gespalten, von denen ein Paar öfters verkümmern, während sich nur 1 oder 2 vollkommen entwickeln, die die ersteren an Grösse 2 bis 3mal übertreffen. Jeder Fruchtlappen trennt sich bei Entwicklung der Frucht der Länge nach in einer geraden, ganzrandigen Spalte. Die glockige, weisse Blüthendecke reicht fast bis zur halben Kapsel, so lange sie nicht aus der Hülle hervor getreten ist; bei vollkommener Fruchtreife verlängert sich der Kapselsiel sehr, so dass er eine Linie lang aus der Hülle hinabhängt und die Frucht dadurch die zierliche Form eines Tschinells erhält. Die kuglige, schwarze Kapsel zerreisst in 4 unregelmässigen Klappen. Der männliche Blüthenboden steht vor der Endausrandung des Laubs in Form einer in's Laub etwas eingesenkten, rundlichen oder länglichen, von einem tiefen, linienförmigen Rande umgebenen, nabelförmigen, flachen oder etwas convexen, warzigen, bräunlichen Scheibe.

Obiger Beschreibung nach nähert sich diese Art, der Laubbildung und dem männlichen Blüthenboden nach, mehr der *Preissia*, als der *Sauteria*, mit welcher sie jedoch der Fruchtbildung nach übereinstimmt, indem ich, trotz vielfacher Untersuchung von frischen Exemplaren der *Sauteria*, keinen Griffel auf dem von Nees als Mütze erklärten Theil finden konnte und selben daher für die Blüthendecke halte. Diese fragliche *Preissia quadrata* müsste dennoch zu *Sauteria* gezogen werden, wenn man nicht der abweichenden Laubbildung und der männlichen Blüthen wegen, welche ich bei *Sauteria* noch nicht fand, eine eigene Gattung aus ihr bilden will.

II. *Sauteria*

Nees. *Naturg. eur. Leberm.*, 4, p. 139, n. 5 (1838). Lindb. apud Soc. F. Fl. fenn. die 6 Maji 1876; in *Bot. Not.* 1877, p. 74, n. 2. *Leitg. Unters. Leberm.*, 6, pp. 68—77, n. 1, tab. 2, figg. 1—4, 7, 9—17 et 22 (1881).

Frons dioica *), apice perennans, parva et angusta, simplex vel rarius bifurca, apice emarginata, canaliculata, marginibus antice (sursum) curvatis et sat crassis, postice (subtus) dense longeque squamosa, antice (supra) distinctissime areolata, areolis magnis et pulvinari-elevatis, cellulis epidermidis sat incrassatis, stomatibus minus numerosis. *Cephalopodium* in tenui emarginatura frondis oriens, sat fragilis, postice profunde unicanaliculatum, in canaliculo cellulas cylindricas intus clavulato-incrassatas copiosas includens. *Carpocephalum* a receptaculo communi sat distincto supra parum convexum; receptacula propria (radii) 4, rarius 2—5, crasse obovata, teretia, supra crassiora, apice rima verticali bilabiata, angulo ad 55° usque deorsum spectantia. *Thecae* laciniae sat regulares. *Spori* fusco-brunnei, a papillis densis, magnis et humilioribus quam semiglobosis obtecti. — *Planta mascula* minor et crassior; cavitatum antheridialium rostra in parte mediana frondis copiosa, inter se longe remota et in seriebus indistinctis posita, sine vestigiis bractearum.

---

*) In stirpe boreali dioicam inflorescentiam ad hoc tempus solam vidimus, ill. amicus *Leitgeb* tamen, cujus auctoritas in his rebus maximi momenti nobis est, in meridionali sua planta eam *semper autoicam* l.c. declarat. An de diversis speciebus agatur? Nodus solum ex examinatione speciminum copiosiorum et in spiritu concentrato asservatorum solvi potest. Qua causa has ab hopaticologis vehementissime amicissimeque nobis exoptamus!

Habitus ricciaceum frons sat valde possidet. E genere insequente præcipue distinguitur cephalopodio ex apice emarginato frondis exeunte, unicanaliculato et fasciculum densum cellularum clavuligerarum includente, ut et carpocephalo, receptaculum commune distinctum et elevatum ostendente. Sæpiissime uno latere frons procrecit, ut cephalopodium unilaterale videatur, licet initio semper apicale affixum. Quibus notis inter *Peltolepidem* et *Cleveam* ponenda est *Sauteria*, nonnihil huic magis affinis habitu, forma et structura frondis et femineæ et masculæ.

Typus generis, quod ex ipsa rei historia sequitur, est vera *Sauteria alpina* Neesii, talis in alpinis mediæ Europæ crescit. Nostra tamen, ut jam in nota pag. 7 memoratum, forsitan propria forma sit, sed specimina copiosiora in spiritu posita maxime necessaria ad dubitationes removendas. In hoc genere locum magis naturalem *S. Berteroi* (vide pag. 4) habeat. *Askepas* (false „Askepos“) Griff. Not. pl. asiat., 2, p. 340 (1849), et Icon. pl. asiat., 2, tab. 75 B., figg. II: 1—9 (1849), cum specie *A. brevipede*, vix aliud esse potest quam immatura specimina *Dumortieræ* cujusdam, et *Monosolenium* (*M. tenerum*) ejus opp. citt., p. 341, et tab. 75 B, figg. I: 1—12, genus distinctissimum, quod nonnullas paucas notas sectionis novæ *Spathactidis*, *Marchantias* veras ut *M. paleaceam*, *emarginatam*, *papillatam* et aff. amplexentis, possidet. *Reboulia graminosa* Griff. opp. citt., p. 336, et tab. 69, fig. I, vix dubitanter optima *Grimaldia* recensenda, sed *Grimaldia* sp. Griff. Icon. pl. asiat., tab. 69, figg. II: 1—8 *Spathactidis* species est. (*Synhymenium aureonitens* Griff. opp. citt., p. 344, et tab. 69 D, figg. II: 1—7, in fig. 1 androecia echinata gerens, nominari debet *Cyathodium aureonitens*; *C. cavernarum* = *Riccia spuria* Dicks. Confer Lindb. in Journ. Bot., New Series, 7, p. 55: 1878.) De *Sauteriis limbata* et *crassipede* Aust. in Proc. Acad. Nat. Sc. Philad. 1869, p. 229, descriptione earum nimis multos hiatus ostendente, opinionem ullam habere nequimus.

1. *Sauteria alpina* (N. B.) Nees.

Lunularia alpina N. B. in Flora, 13, P. 2, p. 399, n. 2 (1830). Bisch. in Nov. act. acad. Leop., 17, P. 2, p. 1015, n. 2 (1835).

Sauteria alpina Nees. Naturg. eur. Leberm., 4, p. 143, n. 1, excl. synonym. Somm. et locis Saltdalen et Chili (1838). G. L. N. Syn. Hep., fasc. 4, p. 541, n. 1, p. p. (1846). Rab. Deutschl. Krypt.-Fl., 2, P. 3, p. 10, n. 5948 (1848). Gottsch. in Rab. Hep. eur., decc. 34 et 35, n.

347, in obs., p. p. (1866). Dum. Hep. Eur., p. 153, n. 1 (1874).
 Limpr. in Flora, 63, p. 91, n. 2 (1880). Leitg. Unters. Leberm.,
 6, pp. 68—77 (1881).

Delin.

Leitg. Unters. Leberm., 6, tab. 2, figg. 1—4, 7, 9—17 et 22. Nov. act.
 acad. Leop., 17, P. 2, tab. 67, figg. 22—28.

Exsicc.

Rab. Hep. eur., decc. 7 et 8, n. 67; decc. 62—64, n. 615 (sed in exempl.
 nostro decc. 53—55, n. 542 est *Chomocarpon quadratus*).

*

*

*

Planta borealis lecta est in his locis. Norvegia, Dovrefjeld, ad
 Kongsvold (Julii 1872, R. Hartman; Aug. 18, 1879, J. Sahl-
 berg), et prov. Nordland, vallis Saltdalen, in alpinis Soelvaagtind
 (Julii 1854, Ax. Drake) et Baatfjeldet (Julii 25, 1879, J. Sahl-
 berg). Beeren Eiland (1827, M. Keilhau; 1868, Sv. Berggren).
 Spitsbergia, plur. locis (1861, A. J. Malmgren; 1868, Sv. Berg-
 gren).

Marchantia hyalina S o m m. in Mag. Naturv., 2 ser., 1, fasc. 2, p. 284, sola
 pl. e Beeren Eiland (1833).

Sauteria (Clevea) hyalina Lindb. in Öfv. V.-Ak. Förh., 23, p. 561, n. 143,
 solum quoad loc. Beeren Eiland et Spitsb. (1866).

Clevea hyalina Lindb. in Not. soc. F. Fl. fenn., 9, p. 289, n. 16, solum
 quoad loc. Spitsb., Beeren Eiland et Soelvaagtind (1868). Berggr.
 in Sv. V.-Ak. Handl., 13, n. 7, p. 103 (1875).

Sauteria alpina Lindb. apud Soc. F. Fl. fenn. die 3 apr. 1875; in Bot. Not.
 1877, p. 76, n. 1; Musc. scand., p. 1, n. 10 (1879).

Exsicc.

Berggr. Musc. spitsb. exs., n. 199.

III. Clevea

Lindb. Mss. Nov. 1865; in Not. soc. F. Fl. fenn., 9, p. 289, n. 16 (1868); in Bot. Not. 1877, p. 76, n. 3. Leitg. Unters. Leberm., 6, pp. 68—77, n. 3, tab. 2, figg. 8 et 18—21 (1881).

Frons dioica, apice perennans, parva et angusta, simplex vel rarius bifurca, obtusa vel raro emarginatula, canaliculata, marginibus antice (sursum) curvatis et tenuibus, postice (subtus) dense longeque squamosa, antice (supra) distincte areolata, areolis parvis et parum pulvinari-elevatis, cellulis epidermidis non incrassatis, stomatibus sat numerosis. *Cephalopodia* e medio frondis vulgo 2 vel 1, rarius 3 vel 4, in una serie orientia, fragilissima, crassa, teretia, compacta, ideoque canaliculis et cellulis clavuligeris carentia. *Carpocephalum* receptaculo communi carens et ideo supra profunde cruciato-impressum, ut compositum a 4 (— 1) receptaculis propriis, crasse obovatis, supra nonnihil crassioribus, e lateribus leniter complanatulis et basi inter se brevi spatio laterum connatis, apice et antice rima verticali fere ad medium bilabiatis, angulo ad 75° usque deorsum spectantibus. *Thecæ* lacinia valde irregulares. *Spori* brunnei, a papillis densis, magnis, conico-cylindricis et obtusis obtecti. — *Planta mascula* eidem generis antecedentis similissima.

Facillime e *Sauteria* distinguitur cephalopodii loco in linea mediana frondis et structura peculiari, nec non absentia perfecta receptaculi communis et eisdem propriis, quæ solum ad basim laterum inter se parum connexa sunt. Quibus notis ad *Aitoniam* (Plagioclasma) se appropinquat, quod genus tamen, fere exclusive exoticum,

satis superque diversum est receptaculis (propriis) horizontalibus, complanatis, e lateribus verticaliter plus minusve ellipticis, fere totis bilabiatis ut fere in toto margine libero scissis, et androecio a bracteis squamæformibus circumdato, facile distinctius quam in *Peltolepide*. Nobis e descriptione sola judicantibus, *Exormotheca* Mitt. in C. Godman, Natural History of the Azores or Western Islands (1870), p. 325, n. 26 (cum specie *E. pustulosa*), e *Clevea* vix diversa esse potest, historia ejus etenim completa nullam quidem notam ostendit, quæ jus separationis genericæ nobis præbet. *Athalamia* Falc. in Trans. Linn. Soc., 20, P. 3, p. 397, tab. 19 (1851), cum specie *A. pingui*, tandem nullo modo *Lunularia*, sed optime et ex illa et e *Clevea* distincta est, huic tamen sine dubio magis affinis.

Quoad habitum nonnullas *Riccias*, ex. gr. *Tessellinam* vel *Ricciam Bischoffii*, in memoriam frons bene revocat.

Species adhuc paucissimæ. Præter easdem europæas cognitæ sunt *Plagiochasma Rousselii* Mont. in Ann. sc. nat., 2 ser., 10, p. 334, n. 136, tab. 9, figg. 1 a—g (1838), quæ a summo magistro Gottsche et ab ill. amico Leitgeb ad *Cleveam* ducitur, et *Plagiochasma (Antrocephalus) pedicellatum* (vel *Reboulia* sp.) Griff. Not. pl. asiat., 2, p. 331 (1849), et Icon. pl. asiat., 2, tab. 68, figg. I et II (1849), *Cl. hyalina* sat affinis. *Exormotheca pustulosa* Mitt. quoque vix dubitanter solum ut species *Cleveæ*, verisimile *Cl. Rousselii* proxima, interpretari debet.

1. *Clevea hyalina* (Somm.) Lindb.

Frons profunde canaliculata, apice obcordata, marginibus crassiusculis, undulatis, parum hyalinis, areolis supra convexulis, poris sat numerosis et distinctis, squamis posticis densissimis, persistentibus et marginem frondis plus minusve longe superantibus; *cephalopodium* fere semper singulum, altum et tenuiusculum; *carpocephali* squamæ numerosæ, longæ et distinctissimæ; *theca* breviter prominens, minor.

Marchantia cruciata (non L.) Somm. Suppl. Fl. lapp., p. 79, n. 1201 (1826).

Marchantia (Lunularia) alpina Myr. in Hartm. Skand. Fl., 2 ed., p. 367, n. 7, excl. synonym. Nees. (1832).

Marchantia pilosæ degeneratio? Wahlenb. Fl. suec., 2 ed., 2, p. 825, n. 1472, in obs. (1833).

Marchantia hyalina Somm. in Mag. Naturv., 2 ser., 1, fasc. 2, p. 284, excl. pl. e Beeren Eiland (1833).

Marchantia (Lunularia) hyalina Hartm. Skand. Fl., 3 ed., p. 333, n. 7 (1838)

Sauteria alpina Ångstr. in Bot. Not. 1839, p. 97, p. p.; Disp. musc. Scand., p. 32, p. p. (1842); in Fr. Summ. veg. Scand., 1, p. 102, n. 1, p. p. (1846). Hartm. Skand. Fl., 5—9 edd., p. p. (1849—64).

Marchantia (Sauteria) alpina Hartm. Skand. Fl., 4 ed., p. 461, n. 7, p. p. (1843).

Sauteria (Clevea) hyalina Lindb. in Öfv. V.-Ak. Förh., 23, p. 561, n. 143, sola pl. norv. p. p. (1866).

Clevea hyalina Lindb. in Not. soc. F. Fl. fenn., 9, p. 291, n. 1, sola pl. norv. p. p. (1868); in Bot. Not. 1877, p. 78, n. 1, α solum; Musc. scand., p. 1, n. 11 (1879). Hartm. Skand. Fl., 10 ed., 2, p. 154, n. 1, p. p. (1871). Limpr. in Flora, 63, p. 92, n. 3 (1880). Leitg. Unters. Leberm., 6, pp. 68—77 (1881).

Delin.

Leitg. Unters. Leberm., 6, tab. 2, figg. 8 et 18—21 (analyses).

Habitat supra rupes (semper calcareas?) humosas regionum alpinæ — silvaticæ. Norvegia: „in terra rupium et in collibus ad pedes montium calidissimarum vallis Saltdalen Nordlandiæ ex. gr. supra ædes pastorales copiose“ (Junii 1820 et Maji 1823, S. Chr. Sommerfelt); Dovrefjeld, prope Kongsvold, Drivstuen etc. (Julii 1854, R. Hartman). Fennia, prov. Karelia rossica, ad Valkiamäki (Julii 7, 1863, Th. Simming). Styria, in alpe Kalkspitz prope Schladming, 2450 m. (Sept. 4, 1880), et Juvavia, in alpe Oblitzen prope pagum Mur, 2500—2400 m. (Aug. 21, 1878, J. Breidler). Groenlandia, Rittenbænk (n. 1265, J. Vahl).

Planta extranea cum eadem scandinavica bene congruit, excepta statura nonnihil majore. Quod tamen nulla exemplaria in spiritu possidemus valde dolet, et ideo descriptionem plenam conscribere nobis nunc impossibile est.

2. *Clevea suecica* (Lindb.) Lindb.

Frons subplana, oblonga vel obovata, marginibus tenuibus, vix undulatis, bene hyalinis, areolis supra subplanis, poris sat paucis, indistinctis, squamis posticis brevibus et fugacibus, fere solum in apice obviis; *cephalopodia* sæpe plura seriata, brevia et crassa; *carpocephali* squamæ paucae, breves et ideo valde indistinctæ; *theca* haud prominens, major.

Grimaldia punicea Wallr. *) in Flora, 14, p. 687, n. 351 (1840)?

*) „351. *Grimaldia punicea* Wallr., fronde pallide-virente concaviuscula laxè cellulosa margine crenulata squamoso-fimbriata adscendente, sterili subdichotoma oblonga centrifugo-radiante, fructifera e basi elongata

Clevea suecica Lindb. Mss. Nov. 1865; Musc. scand., p. 1, n. 12 (1879).

Sauteria suecica Lindb. in Rab. Hep. eur., decc. 34 et 35, n. 347 (1866).

Sauteria seriata Lindb. in Hedwigia, 5, p. 33 (1866).

Sauteria (Clevea) hyalina Lindb. in Öfv. V.-Ak. Förh., 23, p. 561, n. 143, solis diagn. subgen. et pl. suec. (1866). Zett. in Nov. act. soc. sc. upsäl., 3 ser., 7, p. 46, n. 40, excl. synon. (1869).

Clevea hyalina Lindb. in Not. soc. F. Fl. fenn., 9, p. 291, n. 1, excl. synon. mult. et loc. Spitsb., Beeren Eiland, Norv. et Fenn. (1868). Hartm. Skand. Fl., 10 ed., p. 154, n. 1, p. p. (1871). Zett. in Sv. V.-Ak. Handl., 13, n. 14, p. 42, n. 46 (1876).

— var. *β suecica* Lindb. in Bot. Not. 1877, p. 78.

Delin.

Gottsch. in Rab. Hep. eur., decc. 34 et 35, n. 347, tab. fig. 7 (analysis).

Exsicc.

Rab. Hep. eur., decc. 34 et 35, n. 347.

Habitat in Sueciæ insulis Oeland et Gotland, locis parce graminosis et vere humidiusculis campi sterilissimi calcarei s. d. Alvaret (S. O. L. et P. T. Cleve).

Frons circiter 15 mm. longa, apice circiter 6 mm. lata, crassa, succosa, fragilis, pellucida, læte et pallide viridis, ætate pallide brunescens, cito evanescens, simplex vel rarius bifurca, e basi, angusta et emortua brunnea, obovata vel late lingulata, obtusa vel raro emarginatula, subplana, marginibus papyraceo-membranaceis, repandis, vix tamen undulatis; *pagina antica* (superior) divergenti-striata, distinctissime areolata, poris (stomatibus) sphincteriformibus, indistinctis, sat sparsis et elevatis, substellari-angulatis, orificii ambitu a cellulis quinque vel sex formato; substantia ejus a cellulis magnis, laxissimis, haud incrassatis, in medio frondis rectangularibus, ad margines ejus penta- — hexagonis vel quadratis, parce chlorophylliferis et octaëdra calcis oxalicæ includentibus, ædificata; *pagina postica* (inferior)

obovata emarginata, stipite brevi tereti crasso fragili hyalino nudo infra apicem frondis detonsum ex foveola umbilicata nuda prodeunte, capitulo polymorfo tri- — quadrilobo radiato, primum carnosio turgido prasino dein luteovirescente, radiis hemisphærico-folliculatis horizontaliter patentibus superne vertice declinato connexis subtus fimbriato-barbatis, demum ex rima longitudinali tenuata porrecta sporangium sphaericum pedicellatum exserentibus, calyptra obsoleta dein inæqualiter dispansa, sporis elateribusque puniceis.

Auf guter Dammerde in den Schluchten eines Gypsvorberges des südlichen Harzes. — — — In der ersten Hälfte des Mai vollkommen entwickelt.

Cum *Clevea suecica* haud male congruit hæc diagnosis plantæ, a nobis nondum visæ, ut et maturatio valde præcox vernalis sporoginii ejus.

concolor, pallida, a cellulis eisdem paginæ anticæ simillimis, mediis tamen minoribus, subquadratis, pallido-brunneis vel -purpureis, constructa, densissimas radículas hyalinas et non incrassatas, paucissimas tamen intus clavulatas gerens et squamifera, squamæ sat densæ, fugaces, hyalinæ, marginem haud superantes, ovato-lanceolatae, acutissimæ, serratae et superne involuto-canaliculatae, apicales tamen densissimæ, plus minusve ad basim vel totæ purpureæ et marginem paullulum superantes; *sectio transversa* frondis primo stadio lunæ similis et ostendens valde maximam partem frondis constructam esse ab antris inanibus et intersepimentis penta- vel hexagonis, ab uno strato cellularum laxissimarum et chlorophylliferarum ædificatis. *Cephalopodium* vulgo in medio frondis enatum, interdum plura seriata, hyalino-pellucidum, album, crassum, fragilissimum, 1 mm. — 1 cm. altum, perfecte teres, ad insertionem frondis, quæ hoc loco annulato-excavata, omnino nudum et non squamosum, superne tamen ad insertionem carpocephali a squamis valde indistinctis, paucis, brevibus, irregularibus, hyalinis, plus minusve linearibus, acutissimis, serratis et planis, circumdatum, a cellulis hyalinis, albis, succosis, elongate rectangularibus, chlorophylliferis, nullis tamen liberis et intus clavuligeris, ædificatum et ubique compactum. *Carpocephalum* 3—5 mm. latum, 2—3 mm. altum, receptaculo communi carens, sed supra in medio impressum et cruciatim profunde sulcatum, ut a receptaculis propriis quatuor — uno compositum. *Receptacula propria*, ex apice infrutescentiæ visa obovato-rotunda, e latere visa obovata, indistincte obliqua, leniter complanatula, apice et latere externo fere ad medium bilabiato-dehiscencia, longitudinaliter in medio faciei externæ cristatula, striatula (false, ut ex intersepimentis translucetibus), a cellulis prominulis, valde hyalino- et crystallino-pellucidis (fere ut in *Mesembryanthemo* crystallino etc.) formata, extus poris nullis, sed intus in fundo, calyptram et sporogonium circumcingente, maxime foveolata, marginibus labiorum integerrimis, tenuibus, leniter recurvatis, intus cavernosa et intersepimentis a duobus stratis cellularum laxissimarum et chlorophylliferarum ædificatis. *Perianthium* nullum. *Theca* globosa, extra rimam valvarum receptaculi proprii vix emergens, nigro-brunnea, matura ad medium valvulis tribus—quinque valde irregularibus dehiscens, a cellulis parte libera intus dense annuliferis contexta; seta vix ulla. *Spori* magni, exosporio crassissimo, fusco-brunneo, a papillis densis, robustis, conico-cylindricis et obtusis oblecto. *Elateres* triplo vel quadruplo longiores, obtusiusculi, unicellulares, medio tri-

raro quadrispiri, spiris brunneis. *Calyptra* hyalina, laxissime contexta, basim thecæ amplexans et a stylo coronata.

Frondes masculæ inter easdem femineas crescentes vel rarius cæspitulum proprium formantes, quam eadem femineæ minores, crassiores, profunde canaliculatæ, marginibus multo magis crassis, erectis vel incurvatis, siccis involutis, squamis posticis copiosioribus marginemque fere superantibus, pagina antica elevatius areolata, rostra antheridialia fere ubique gerens copiosissima, albida, in seriebus indistinctis ordinata, lenissime curvata, subacutiuscula, juniora perfecte cylindrica, compacta et apice clausa, postea basi crassiora, seriebus cellularum centralibus resorptis tubulosa, apice poro aperta, a duobus stratis cellularum formata; antheridia invenire nobis nondum contigit.

Tempore seriore anni apex frondis valde crassus et a squamis copiosissimis purpureis cinctus invenitur et ut propagulum hybernans agit, quum cetera pars plantæ jam emortua sit, qua causa non perennis, sed simili modo ac *Hydrocharis*, *Myriophylla*, *Utriculariæ* et al. perennans est hæc hepatica nostra.

Obs. Organon foliiforme, quod in nonnullis Hepaticis, ex. gr. *Marchantia*, *Chomocarpus*, *Asterella* et certis Jungermaniaceis frondosis (Fossombronia, Durieua), unumquidque pistillidium amplectitur (monogynum), cum *perianthio* spermophytarum comparari debet et sine dubio pars omnino diversa e colesula („perianthio“) in Jungermaniaceis foliosis, quæ tamen solum ut *involucrum*, inflorescentiam plus minusve polygynam totam circumcingens, interpretanda est. Illud perianthium ut et androecium horum generum et affinium, sententia nostra, etiam clare demonstrant, unumquidque organon generativum muscorum florem verum eorum et „florem“ in iis inflorescentiam, nec florem, esse. — Ob antheridia perfecte ricciæa (vide Petounnikow in Bull. Soc. Bot. France, 14, p. 137, tab. 3: 1867) ad Marchantiaceas *Sphærocarpus* referendus est. Confer Lindb. Hepaticol. utveckl., p. 49, in nota (1877). *Durieua* (Riellæ) tamen antheridia globosa, stipitata, cinnamomea et perfecte jungermaniacea, talia in Fossombroniæis et Anthocerotaceis conspiciuntur, qua causa inter Jungermaniaceas ponendum est genus, ut sectio earum cleistocarpa (*Durieua*), Ricciæis inter Marchantiaceas analogæ. *Thallocarpus* (*Cryptocarpus*) parvicus est et locum tenet medium inter *Sphærocarpum* et formas, tenuem vel tenuissimam frondem possidentes, in genere *Riccia*, quæ, ut *R. tenuis*, *membranacea* et aff., sectionem propriam (*Leptodiscum*) constituunt.

ADNOTATIONES DE PILOSELLIS FENNICIS.

I.

ANTECKNINGAR

ÖFVER

FINLANDS PILOSELLÆ.

AF

J. P. NORRLIN.

I.

(Anmält den 2 Februari 1884.)

HELSINGFORS,

J. SIMELII ARFVINGARS TRYCKERI,

Sm 1884.

..... "ein genaues und vielseitiges Studium der engsten Formenkreise ist gegenwärtig ein dringendes Erforderniss."

W. O. Focke, *Syn. Ruborum Germaniae*, p. 89.

Ehuru i närvarande tid studiet af den s. k. deskriptiva botaniken, specielt hvad de högre växterna beträffar, i allmänhet förlorat ej obetydligt af sitt förra anseende och stälts i skuggan af andra vetenskapens grenar, ha de polymorfa släktena dock fortfarande och kanske i högre grad än tillföre af framstående vetenskapsidkare uppmärksamrats och bearbetats, icke så mycket af intresse för den betydande mängd nya former, forskaren här är i tillfälle att uppdaga, utan fast hellre i förväntan att hos dylika grupper viktiga bidrag till lösande af de grundfrågor öfver växtformernas natur och väsende, som höra till dagordningen, stode att erhållas. Hvad *Hieracia*, specielt *Pilosellæ*, beträffar, har Nägeli i München under de tvänne nästförlidne decennierna ånyo vidtagit med sina snart för ett halft sekel tillbaka påbörjade, men sedermera afbrutna studier öfver dessa växter, hvilka i grundlighet och omfattning lemna alla föregångares långt efter sig. Totalresultatet af dessa storartade arbeten har väl i detalj ännu ej utgifvits, men redan genom de speciela uppsatser *) öfver

---

*) C. Nägeli: Ueber die system. Behandlung der Hieracien; Sitzungsber. der Kgl. Akademie der Wissenschaften zu München; 1866. Die Synonymie und Litteratur der Hieracien; ibid. 1866. Über die Innovation bei den Hieracien; ibid. 1866. Die Piloselloiden als Gattungssection; ibid. 1867. Die Piloselliformia ibid. 1867. Das gesellschaftliche Entstehen neuer Species; ibid. 1873.

Till belysande af ofvan berörde arbetens vidare fullföljande förtjenar här omnämnas att Nägeli, som under senaste åren sjelf varit upptagen af åtskilliga andra större arbeten, sedan 7 år tillbaka helt och hållet öfverlätit fortsättandet och den slutliga bearbetningen af *Hieracia* åt en framstående fackman, Dr A. Peter, som enligt ingångna privatunderrättelser f. n. är sysselsatt med redaktionen af en monografi jemte åtföljande exsiccatverk öfver Piloselloiderna, hvars publikation med det snaraste är att emotses.

allmänna frågor, som denne illustre forskare mellan åren 1865—1874 publicerat, har en verkligt vetenskaplig metod för formernas behandling angifvits, nya synpunkter blifvit införda och en mängd äldre villfarelser skingrade; deras framträdande måste därför anses bilda epok i Hieraciologins historia. Resultatet af dessa undersökningar har dessutom utöfvat ett påtagligt inflytande på behandlingen af andra svåra grupper och äfven mäktigt bidragit till att sprida ljus öfver nyss antydda allmänna frågor. Så mycket sällsammare förefaller fördenskull den ringa inverkan, som de nya synpunkterna förmått åstadkomma på den nyare hieraciologiska verksamheten och literaturen öfver hufvud taget. De flesta *Hieracia* berörande afhandlingar, hvilka sedan nämnde år utgifvits, bära, på några få undantag när, den gamla prägeln såväl i afseende på metod som system och, om äfven ett betydande antal nya former blifvit urskilda och andra fullständigare utredda, kunna framstegen på detta område i stort taget dock ej anses synnerligen betydande.

Med dessa ord afses ingalunda ett underskattande af det arbete, som nedlagts på formstudiet, der neml. en verklig utredning i saken vunnits. Tvärtom bör ett noga särskiljande af slägtets former hållas för ett alldeles oundgängligt förarbete, för att någon reda och säkerhet i ämnet skall ernås. Ett dylikt sträfvannde förtjenar så mycket mer att beaktas, som uppnåendet af en tillfredställande formkännedom är förenad med betydande svårigheter; en dylik förvärfvas i de flesta fall, såsom hvarje erfaren fackman nogsamt känner, blott genom långvarig autopsi i naturen och med anlitande af sträng och säker metod. Gäller det ett större område och en utredning af formernas inbördes sammanhang tillika åsyftas, invecklas problemet så mycket, att någon utsigt till verklig framgång endast möjliggöres genom en arbetsfördelning, antingen sålunda att någon specialgrupp af släktet på ett område af större utsträckning eller ock flere eller färre grupper på en inskränktare areal för gången uppmärksammas. I så-

dant syfte ha detaljerade undersökningar utförts i mellersta Sverige af hr Lektor S. Almqvist, som i en nyligen publicerad afhandling*) lemnat en förtjenstfull, på sjelfständiga iakttagelser stödd redogörelse öfver Stockholms traktens *Hieracia* af *murorum*-gruppen. Enligt angifven plan har materialet till efterföljande anteckningar äfven blifvit hopbragt.

Vidkommande studiet af *Hieracia* i de skandinaviska länderna har detsamma i E. Fries' fädernesland allt fortfarande med största intresse omfattats; härom vittna bl. a. lektor Lindebergs utmärkta exsiccaturverk och beskrifningar öfver skandinaviska halföns *Hieracia*, äfvensom hrr S. Almqvists och Lönnroths, m. fl. publikationer i ämnet. Från vårt land saknas dylika speciella uppsatser helt och hållet och jemväl i öfrigt är den finska botaniska litteraturen högst torftig med hänsyn till ifrågavarande slägte. Frånser man en och annan ny form, som sedan år 1860 beskrifvits, står en ytterligt knapphändig och vanligen föga tillförlitlig kännedom om våra *Hieracia* att erhållas ur lokalfloran, i hvilka arterna uppfattats mer eller mindre kollektivt.

Under sådana förhållanden har det synt mig af behovet påkalladt att försöka i någon mon afhjelpa denna brist, hvarför jag i nedan följande anteckningar går att 1:o lemna en öfversigt af de i landet förekommande allmänna utbredda eller annars mer markabla formerna af gruppen (slägtet eller underslägtet) *Pilosella*, hvilka speciellt utgjort föremål för mina iakttagelser. Efter denna allmänna öfversigt skall jag 2:o, utgående från de smärre områdena, hvilka för ändamålet blifvit undersökta, redogöra öfver samtliga i hvarje dylikt territorium anträffade former, deras utbredning, talrikhet och förekomst.

Dessa anteckningar göra ej anspråk på någon fullständighet, utan afse närmast blott att utgöra materialsamling till en framtida monografi öfver Finlands *Pilosellæ*. De grunda sig i första hand på de iakttagelser, som af mig i detta syfte blifvit gjorda

*) S. Almqvist, Studier öfver slägtet *Hieracium*. Stockholm 1881.

i olika delar af landet. Sedan år 1868 har min uppmärksamhet på de tider då *Pilosellerna* blomma (ungef. från midten af Juni till midten af Juli) de flesta somrar så godt som uteslutande varit riktad på dessa växter, hvarvid dock bör framhållas att de första årens arbeten åt detta håll utfallit nog resultatlösa till följd af bristande metod och felaktig uppfattning af särskilda formbegrepp. Under hithörande exkursioner har sydöstra Tavastland noggrannast blifvit undersökt; mer eller mindre fullständigt vidare Helsingfors trakten samt delar af mellersta Tavastland, Karelska näset, södra, mellersta och nordliga Savolaks, Kajana-Österbotten samt Ladoga- och Onega-Karelen (hvardera alldeles ofullständigt). Helt och hållet oundersökta äro ännu de nordligaste trakterna samt nästan hela vestra sidan af Finland. För att fylla denna lucka, har jag tillgodogjort det material, som finnes inbegadt i finska musei herbarium. För särskilda bidrag står jag vidare i förbindelse hos herrar possessionaten J. O. Bomansson och mag. H. Zilliacus, af hvilka den förre på Åland, den sednare i Ruskeala för min räkning gjort insamlingar, mag. V. F. Brotherus och doc. E. A. Wainio, hvilka stält sina i Lappland insamlade *Hieracia* till mitt förfogande, samt d:r O. Kihlman, som från nejderna kring Helsingfors lemnat en väl konserverad samling *Pilosellæ*; ifrån spridda delar af landet ha slutligen lektorerna Hj. Hjelt, K. Unonius samt prof. J. Sahlberg lemnat bidrag, och får jag här betyga bemälda herrar min uppriktigaste erkänsla.

Innan jag går att redogöra för sjelfva formerna, må här inledningsvis ännu beröras några allmänna frågor, för att antyda de synpunkter som varit ledande vid arbetets utförande, samt för att samma gång i någon mon tjena till ledning för de icke fackmän, som hos oss ville åtaga sig insamlande af bidrag till ämnets vidare fullständiggörande.

Den föreställning torde vara nog allmänt gällande att en verklig utredning af *Hieracia* stöter på oöfverstigliga hinder till följd af dessa växters oändliga mångfald; och en sådan tanke

vinner lätt i trovärdighet, då i betraktande tagas de vidt skiljaktiga åsikter, som vid uppfattningen och bestämningen af arterna varit och äfven fortfarande äro rådande bland specialister. Så fördelas de medeleuropeiska *Piloselloiderna* af somliga på flere tiotal arter, medan de af andra reduceras till några få; och äfven i en och samma författares skrifter från olika tidpunkter kunna nog ansehlige differenser uppvisas. Men långt mer visa sig meningarna divergerande i praktiken, d. v. s. vid bestämmandet af sjelfva formerna, isynnerhet då det gäller mer kritiska saker. Här är den subjektiva uppfattningen (takten) i tillfälle att göra sin rätt fullt gällande och i få fall stämma åsikterna då öfverens. Att af dessa omständigheter vilja sluta till ifrågavarande formers outredbarhet vore dock förhastadt. Differenserna bero nemligen ofta på hvarjehanda tillfälliga orsaker, såsom förutfattade subjektiva tycken om form- och artbegreppen, eller ock i följd af ofullständig undersökning i naturen eller af skef metod vid studiet vållad bristande insigt i saken. Huru lätt grofva och påtagliga misstag äfven af s. k. fackmän vid bestämningar begås kunde med talrika exempel från offentliga samlingar snart bekräftas, ja det synes ej sällan berott på en lyckträff, om formen blifvit rätt uppfattad. I sjelfva verket höra rätt bestämda *Hieracii*-samlingar till sällsyntheterna och anträffas, ss. i München, i herbarier bestämda af specialister, hvilka gifvit sig mödan att metodiskt och grundligt i naturen förvärfva sig verklig kunskap åtminstone om en större mängd former, i hvilket fall äfven torkade främmande former af samma grupp med framgång kunna bearbetas.

Men om också formstudiet hos dessa växter ej är att hållas för en omöjlighet kan dock icke nekas, att man här stöter på svårigheter, som vid studium af nästan alla andra släkten äro okända. Som hufvudorsaker till dessa svårigheter hafva angifvits den stora rikedom på former samt dessas föränderlighet och stora benägenhet att bilda hybrider (*Rehmann*, Diagnosen).

Till huru högt antalet af de verkliga formerna hos *Pilo-*

sellæ stiger är svårt att ens gissningsvis beräkna, emedan en stor del af dem ännu är outredd. Af nyare förf. upptager Rehmann *) för Galizien och Bukovina, förutom bastarder, endast 34 former (22 arter, återstoden varieteter och lusur) och Arvet-Touvet **) för Europa, speciellt dess sydvästliga delar, 90 former (57 arter, 22 tvifvelaktiga arter och 11 variet.). Men dessa tal angifva blott ofullständigt formrikedomen, emedan flere arter fattats kollektivt. För att få en tydligare föreställning om det oväntadt höga formantalet erfordrades att genomse Nägelis samlingar, der flere mer omfattande arter representeras af tio- eller hundratal underarter, varieteter att förtiga ***). Huru många Finland äger kan för närvarande blott approximativt uppskattas till 150 à 200, i hvilka tal, förutom underarter, äfven mer betydande varieteter ingå. I sydöstra Tavastland, der *Pilosellæ* längsta tid blifvit iakttagne, har anträffats omkr. 70 à 75 dylika former, af hvilka hälften belöpa sig på *Hier. pilosella* och de s. k. *furcata* (= gruppen *Pilosellina* Fr.).

Enligt andra, isynnerhet äldre författare vore antalet oändligt stort, men det är påtagligt, att formbegreppet då tagits i en helt annan mening, d. v. s. att hit räknats ej blott de systematiska formerna, utan äfven de tillfälliga modifikationer, i hvilka individerna under direkt inverkan af yttre agentier (jordmån, klimat) eller i följd af särskilda biologiska omständigheter framträda. Enligt detta föreställningssätt äro de verkliga, reala, arterna ingalunda öfverhöfvan många, men synnerligen benägna till förän-

---

*) A. Rehmann, Diagnosen der in Galizien und in der Bukowina bisher beob. Hieracien. 1873.

**) C. Arvet-Touvet, Essai de Classification sur les genres *Pilosella* et *Hieracium*, Grenoble 1880. Ibland arterna synes några bastarder ingå.

***) Sedan ofvanstående blifvit skrifvet, har C. v. Nägeli publicerat ett omfattande arbete: Mechanisch-physiologische Theorie der Abstammungslehre, München 1884, i hvilket (sid. 239) angifves att bland Piloselloiderna 2800 urskilbara "varieteter" äro kända.

derlighet; de tallösa formerna deremot samtliga (hybriderna undantagna) på antydtt sätt uppkomna modifikationer.

I enlighet härmed antages vidare att de afvikande formerna medelst kultur lätteligen kunna återföras till den typiska formen (arten) och det är sällsamt att inhemta de märkeliga resultat i omvandlingsväg, man sålunda genom odling trott sig ha uppnått. I afsigt att sålunda till typen återföra särskilda, i Finland anträffade men med deskriptionerna i Hartmans Flora och Fries' arbeten ej öfverensstämmande former, påbörjade äfven undert. för 14 år tillbaka att anställa kulturförsök, men den förväntade omdaningen uteblef härvid i hufvudsak; på den lösa, fruktbara jorden förändrades individerna väl något, men de egentliga kännetecknen kvarstodo allt fortfarande. Att dessa former, i likhet med alla verkliga varieteter, äro något mer än förändringar "e physisis, morphologicis et biologicis rationibus explicandas"*) torde numera knappast ifrågasättas och framgår dessutom utan vidare deraf, att på samma fläck vanligen kan påträffas ett större eller mindre antal stundom ett dussin af dem växande tillsammans och att en och samma varietet derjemte uppträder på vidt skiljaktiga ståndorter med bibehållande af sina kännetecken**). Men till stor förvirring har det leddt, att man icke skilt åt dylika individuala tillstånd eller modifikationer från de egentliga, s. k. konstanta eller systematiska formerna.

Denna hos Piloselloiderna vanliga egenskap att uppträda sällskapligt i blandning med hvarandra har väsentligen bidragit till föreställningen om arternas stora föränderlighet och ostadighet hos denna grupp samt på samma gång medfört oreda i uppfattningen om deras sannskyldiga natur. Närstående eller hvarandra annars liknande former, hvilka på angifvet sätt växa tillsammans, hållas nemligen såsom utan vidare sammanhörige eller

*) *E. Fries*, *Symbolae*, p. XXIX.

**) Jfr *Nägeli*, *Über den Einfluss äusserer Verhältnisse auf die Varietätenbildung im Pflanzenreiche*. München 1865.

omedelbarligen härstammande från samma art; det är därför också en vanlig företeelse att i samlingar påträffa dylika sammansättningar såsom utgörande en enda form och ej sällan har man på grund af dylika exemplar uppgjort beskrifningar, i hvilka några kännetecken tagits från en, andra åter från en annan form eller t. o. m. skild art. Af erfarenhet är det mig äfven bekant huru lätt misstag härvid kunna begås och tillåter jag mig i förbigående omnämna att först efter uppdagandet af detta formernas förekomstsätt i blandning deras verkliga antal och egenskaper efterhand började klarna för mig och på samma gång tillfälle till anställande af exaktare iakttagelser möjliggjordes.

Hvad angår formernas föränderlighet under inflytande af yttre agentier, kan den anses på sätt och vis ganska betydande. De flesta Piloselloider hålla sig helst på mer eller mindre magra lokaler och då de derifrån komma på mer näringsrika platser, ss. på lös jord eller denuderade ställen, inträda de habitueelt anselegaste omgestaltningarna, närmast framkallade af förändringar i de vegetativa organerna; växten blir större och frodigare, internodierna mer utdragna, skott- och grenbildningen rikare, hvilket isynnerhet på innovationen åstadkommer förändringar, m. m., hvarigenom yttre utseendet erhåller en fremmande pregel, lätt missledande den som sökt sina förnämsta kännetecken i dylika föränderliga egenskaper. Jemte denna större frodighet inträffa äfven andra afvikelser: delarne bli lösare och mer vattenrika och svartna därför lätt vid pressning, bladens färg plägar bli mindre ren, isynnerhet i vissa mellanfärger och likaså blir glansen mattare, hvarjemte indumentet stundom modifieras betydligt; i följd häraf förefalla formerna nu mindre skiljaktiga från hvarandra än i vildt tillstånd och kunna lätt vålla svårigheter äfven för en erfaren kännare, om han icke speciellt uppmärksammat förhållandet och vänt sitt öga vid dylika omdaningar. Af öfriga på ståndorten beroende differenser må här blott omnämnas, att i skugga de vegetativa organerna bli mer utdragna och slappa, färgerna mattas, luddet glesnar,

glandlerna och håren mörkna. Mindre betydande äro de förändringar, som i öfrigt betingas af olika jordmån, men ändock tillräckliga att förläna en mängd former, som gemensamt bebo en från den normala afvikande ståndort, ss. torfjord, lös sandjord m. m., en viss inbördes likhet, framkallad af enahanda färg eller indument. — Hvarjehanda skiljaktigheter betingas vidare af väderlek och årstid äfvensom särskilda biologiska förhållanden, hvarpå längre fram exempel skola anföras.

Långt större svårigheter än dessa så att säga tillfälliga modifikationer erbjuda de ur inre orsaker spontant framträdande eller genom hybridisering förorsakade skiljaktigheterna. Utredningen af dessa på de organiska formernas utveckling ingripande och för systematiken ytterst betydelsefulla moment kan betecknas som en af hufvuduppgifterna för specialisternas sträfvanden, hvilka tills vidare dock föga varit riktade på ämnet, som därför ännu väsendtligen är höljdt i dunkel och på hvilket det förty äfven är vådligt att närmare ingå. För att dock ej lemna frågan alldeles åsido, må här några data från den finska florans centrala delar korteligen anföras. Utgår man från de enheter, som hafva valör af arter eller underarter, finner man en del af dem nästan alltid splittrade i en mängd former, hvilka bära pregeln än af svagt markerade variationer eller blott individuella afvikelser, än af mer differentierade varieteter, som ofta sinsemellan eller ock stundom med närstående arter äro förenade med mellanlänkar; andra åter äro i förvånande grad enformiga genom hela området; återstoden intager i afseende å föränderligheten en intermediär ställning, d. v. s. är dels i högre, dels i lägre grad variabel; mot gränsen af andra områden blir föränderligheten ofta större och här kan en art vidare ersättas af en alldeles närstående eller ock småningom öfvergå i en annan art. Såvidt min erfarenhet gifver vid handen, äro de mindre variabla till antalet öfvervägande och på ett gifvet område kan man i regeln med, temlig säkerhet urskilja åtminstone de flesta former, om man eljest närmare studerat och

uppfattat dem. Dock saknas i detta afseende ingalunda undantag. Ej sällan öfverkommer man vid noggrannare uppsökande enstaka eller sparsamt uppträdande individer af afvikande och tvifvelaktiga egenskaper och ofta bildande en brygga mellan tvenne eljest väl åtskilda former. Dessa fåtaliga mellanformer uppträda vidare som tillfälliga lokala företeelser eller ock som enstaka förposter från sitt egentliga utbredningsområde, der de allmännare förekomma. I andra och sällsyntare fall blir förhållandet mer inveckladt; jemte de på orten vanliga formerna uppträda ställvis fremmande former stundom i öfverraskande myckenhet, men vanligen i ringa individantal, och visa sig som mellanformer, genom hvilka nu två eller flere af de förra bli förenade. Dylika företeelser betingas påtagligen af hybridisering, kanske äfven af andra orsaker.

Analoga förhållanden anträffas äfven i större skala på särskilda områden. Af de former, hvilka i de inre delarne af landet äro mer eller mindre konstanta, visa sig flere ofta under en något förändrad gestalt i andra nejder, der de liksom tillegnat sig vissa der förekommande mellanformers utseende och egenskaper och genom hvilka de här vidare förbindas ofta i mångfaldiga riktningar och kombinationer med andra, trakten speciellt karakteriserande, arter. Rikligt förekomma dylika formserier exempelvis på Karelska näset, der särskilda arter af gruppen *Auriculina* Fr. sålunda sammanlöpa. Enahanda företeelser möter man vidare i andra afskilda nejder, till exempel på Åland, hvars *Hieracium*-flora för öfrigt visar en påfallande öfverensstämmelse med den uppländska. — De flesta *Hieracia* äro som bekant fördelade på dylika centra, hvilka efterhand aflösa hvarandra, ofta på nog ringa distancer. Denna lokalisering af öfvergångsserierna framkallar i förening med nyss antydda analogi lätt den förmodan, att vid danningen af ifrågavarande former hybridiseringen spelat en rol, kanske af nog ingripande art, en förmodan som vinner i sannolikhet af den omständigheten, att i detta slägte bländarter med temmelig säkerhet kunna uppvisas.

Tillvaron af hybrider hos *Hieracia* har visserligen ända till senaste tider betvivlats af en del författare, men då deras existens blifvit såväl genom experiment som på grund af förekomstförhållanden till fullo ådagalagd torde en närmare bevisning här bli öfverfödig *). I Finland synas de vara sällsyntare än i några andra länder, t. ex. mellersta Europa, men antagligen gifves knapt något område i landet, der en noggrann efterforskning icke skulle framleta åtminstone några exempel i den vägen; deras förekomst hos oss är för resten ingalunda regelbunden, i det en del orter hysa dem långt sparsammare än andra. Äfven med hänsyn till ståndorten varierar deras förekomst. Under i öfrigt lika förhållanden är man i tillfälle att oftare anträffa dem på mer denuderade platser, ss. gamla åkerlindor, jernvägskanter och bankar, och på starkare branter, än på jemnare, mer gräsbevuxna platser, der de med svårighet förmå utbilda sig och uthärda konkurensen med andra växter.

Undantages nu de förändringar och omvandlingar, som förorsakas af andra formers inverkan, så kvarstå väl en mängd synnerligen variabla, d. ä. i en massa underordnade former söndersplittrade, arter, men föreställningen om den gränslösa föränderligheten och obeständigheten är säkert i hög grad öfverdrifven och påtagligen framkallad genom förvexling af de smärre varieteterne med svagt markerade arter eller tillfälliga individuella tillstånd eller ock med former, som uppkommit genom hybridisering.

De talrika former som höra till *Piloselloidea* kunna närmast fördelas på tvenne kategorier, hufvudarter och mellanformer,

---

*) I förbigående må här några hithörande data, hemtade från mina kulturförsök, meddelas. Vid dessa har neml. stundom händt att efter sådder märkeliga produkter uppstått. Så erhöles af *Hier. polyotrichum* (fr. Schlesien) plantor, af hvilka några alldeles liknade moderplantan, andra åter betydligt *H. pilosella* och återstoden utgjordes af midtelformer. Sådd af *H. onegense* (fr. Kareliska näset) gaf en massa former, stående mellan denne och *H. succicum*. Äfven en eller par nya "former" ha bland de odlade plantorna genom på platsen försiggången bastardering uppkommit.

innefattande arter af olika ordning. Hufvudarterna äro till antalet få (knapt ett par tiotal), men nästan alla af vidsträckt utbredning och genom sjelfständiga karakterer skilda från hvarandra; de äro vidare samtligen, — såsom Nägeli först klart uppfattat och på ett lika skarpsinnigt som fruktbärande sätt tillämpat på formstudiet och systematiken — förenade med hvarandra genom mellanformer, hvilka i talrika kombinationer bilda serier, som än löpa jemsides än i olika riktningar korsa hvarandra. Inom ett enda område äro väl icke alla der förekommande hufvudformer på detta sätt sammankedjade, — så saknas i Finland mellanserierna från *Pilos. communis* till *P. præalta* och till *P. kajanensis*, m. fl., — men ingenstädes der formantalet är större saknas väl närlöpande, invecklade serier. Utan aktgifvande på detta förhållande blir det snart sagdt en omöjlighet att rätt uppfatta och begränsa de särskilda arterna och formerna, emedan man ständigt i dylikt fall är utsatt för att, vare sig på grund af yttre likhet eller viktiga karakterers öfverensstämmelse, sammanföra former från olika serier. Så likna, för att taga ett exempel, de former som bilda serien *P. communis*—*P. auricula* motsvarande former i serien *P. communis*—*P. suecica* eller närstående; likaså i serierna från *P. auricula* till olika former i den artgrupp, som går under benämning af *P. communis*; och just i anförda fall ha talrika misstag i bestämningarna blifvit gjorda. Genom förbiseende af ifrågavarande förhållanden hafva vid systematiserandet äfven i stort sammanhängande trådar blifvit godtyckligt afslitna och heterogena former sammanförda, hvarom de "naturliga" grupper, i hvilka *Pilosellæ* blifvit indelade, bära tydligt vitnesbörd.

Tid efter annan hafva klagomål försports öfver den efterhand framträdande böjelsen att splittra de äldre (Linneanska) arterna och i senare tid synes man på mångt håll hysa en verklig fasa för den s. k. Jordanismen, befarande att genom ett dylikt gränslöst sönderstyckande af dessa enheter vetenskapen komme att råka i ett kaotiskt tillstånd eller åtminstone att bestämningen af

arterna blifve i det närmaste omöjliggjord och dymedelst äfven systematiken närpå otillgänglig för forskningen *). Och, emedan antalet arter och former, hvilka i dessa och följande anteckningar komma att anföras, lätteligen kunde tydas som en sträfvan till missbruk i antydd riktning, torde det vara påkalladt att här i korthet upptaga jemväl denna fråga.

De ifrigaste debatterna i ämnet ha försiggått i Frankrike, der de i främsta rummet framkallats af Jordans och dennes meningsfränders från den gängse uppfattningen af artbegreppet afvikande mening och den enorma omfattning och godtycklighet, hvarmed de nya principerna i praktiken tillämpats. Man har förebrått denna skola att ej hafva gjort tillbörlig skilnad på kännetecknens relativa värde, i följd hvaraf en massa former af underordnad betydelse blifvit jemställda med de verkliga arterna. Arterna utgöra, så tänker man sig saken, de enda reelt existerande enheterna och uppenbara sig i naturen under en mångfald af former, betingade vare sig af yttre orsaker eller en arten själf inneboende sträfvan till föränderlighet (inom vissa gränser). De reela enheterna sjelfva (typerna) och deras mångfaldiga framträdande i verkligheten vore med andra ord förväxlad af skolan och vetenskapen sålunda i fara att råka på betänkliga irrvägar. Hvad beträffar de polymorfa släktena anser man vanligen, enligt hvad redan anförts, de egentliga typerna icke vara särdeles talrika, men i stället af så mycket mer böjlig natur och förty äfven lätt reagerande mot skiljaktiga agentier; häraf vore den stora formrikedomen betingad **). Med stöd af dylika förutsättningar har man ej sällan på detta håll åter i största skala tillämpat regeln "*varietates læviores non curat botanicus*" och föga befattat sig med eller t. o. m. i grund ringaktat de mindre framstående formerna.

---

*) *P. Duchartre*, *Éléments de Botanique*, Paris 1877, p. 874, o. a. förf.

**) Jnfr bl. a. *J. Duval-Jouve*, *Des comparaisons histotaxiques*, Paris 1871; *Arvet-Touvet*, *Supplément à la monographie des Pilosella et des Hieracium du Dauphiné*, Grenoble 1876, p. 4, m. fl.

Jemte dessa extrema partier gifves det ett centrumparti, som försökt gå den gyllene medelvägen.

Ibland *Hieracia* har Jordan uppställt nya arter tjogtals, men af hvilken beskaffenhet vågar jag ej afgöra. Af specialister upptagas de allra flesta som varieteter eller utelemnas helt och hållet. Att emellertid den mot denna skola riktade hufvudanmärkningen, d. ä. att till arter upphöja föränderliga och skiftande modifikationer af de egentliga typerna, är grundlös, åtminstone i principiellt hänseende, framgår deraf att skolan som arter velat intaga blott sådana former, hvilkas fortgående beständighet genom kulturförsök eller på annan grund ansetts ådagalagd, och är denna anmärkning så mycket mindre befogad som Jordan själf uppträdt som en afgjord förkämpe för arternas oföränderlighet. Frågan gäller således närmast blott huruvida de inskräntare (Jordanska arterna) eller vidsträcktare (Linneanska arterna) formkretsarne i vetenskapen böra intagas som grundenheter, och ifrån denna synpunkt borde Jordanismen förefalla mindre afskräckande för den motsatta riktningen, helst de af hvardera skolan antagna arterna ingalunda alla äro af samma valör. Hyllar man det omfångsrikare artbegreppet, så är det en lätt sak att subsumera de inskräntare formerna som underarter, eller som varieteter, ifall man betvivlar deras fortfarande konstans. Befogad kan ej heller anses farhågan för de svårigheter, som i afseende å arternas bestämning kunna göra sig gällande, ty intresset för den stora allmänhetens bekvämlighet kan rimligtvis väl ej göras till hufvudsak och öfverordnas hufvudändamålet, d. v. s. utredning i sak. Ingenting hindrar dessutom att genom gruppering af de inskräntare arterna till högre enheter samt genom lämplig praktisk anordning både tillfredsställa vetenskapens kraf som ock att underlätta öfversikten och bestämmandet. Ifrån teoretisk synpunkt kunna derför inga giltiga skäl anföras mot antagandet af det inskräntare artbegreppet; tvärtom erbjuder detta förfarande, rätt uppfattadt och tillämpadt, betydande fördelar, som genom det motsatta åskåd-

ningssättet lätt gå förlorade. Detta sistnämnda bör väl i väsendtlig mån tillskrifvas skulden för den ringa uppmärksamhet, som hittills egnats de lägre formkategorierna och de orediga föreställningar, som om dem ännu äro rådande. Att dessa underordnade enheter icke kunna lemnas åsido, om med studiet verkligen åsyftas något mer än blott uppställande af skarpt karakteriserade och begränsade arter, behöfver väl knappast påpekas, och hvad speciellt *Hieracia* beträffar förefaller det otänkbart, att denna trassliga härfva, äfven endast i formelt hänseende, skall kunna redas med mindre hvarje element för sig klart uppfattas; och erfarenheten visar äfven att de verkliga framstegen datera sig från en tid, då specialformerna underkastats en ingående och omsorgsfull granskning och undersökning. På grund af det anförda skulle vi med hänsyn till de polymorfa grupperna icke finna betänkligheter att ansluta oss till denna så förkättrade riktning, i fall det endast gälde ett val mellan dessa motsatta skolor. Men frågan om de inskräntare eller vidsträcktare arternas berättigande är i sjelfva verket af underordnad intresse. Från systematisk synpunkt gäller det närmast att kunna rätt uppskatta hvarje forms relativa värde i och för sig, att bland arter af olikartadt värde särskilja hufvud- och mellantyperna samt de särskilda kategorierna, under hvilka dessa framträda.

Men, huru högt än studiet af de underordnade formerna må uppskattas, bör å andra sidan ej heller förbises att tillfälle till missbruk lättare här stå till buds och i praktiken äfven gjort sig gällande i stor skala inom den Jordanska skolan eller dess förgreningar i andra länder. Betänkligheter ingifver redan det öfliga förfarandet att efter några års kulturförsök determinera konstansgraden; härigenom kunna lätt former af nog skiljaktig ordning jemställas, och till verklig skada måste det af fytografer tillhörande denna riktning använda förfarandet leda, att i vetenskapen införa massor af arter, om hvilka man hvarken genom odling eller på annat godkändt sätt kunnat förskaffa sig helst någon när-

mare kännedom. Till samma kategori är väl i många fall att hänföra flere specialisters vana att i kritiska fall blott med stöd af ett eller annat torkadt exemplar uppställa nya arter, hvarigenom ofta intet annat vinnes än att kommande bearbetare åsamkas fåfänga mödor; ty enligt gällande regler för nomenklaturen "blir det engång gifna namnet förstenadt, om ock blott till koprolith, och låter sig icke vidare bringas ur verlden" *). Mycken tid måste härigenom förspillas i onödan; utredningen af ett enda namn kan taga lika mycken tid i anspråk som ett dussin nya former. Redan för synonymikens skull vore det berättigadt att något höja fordringarna på giltigheten af nya namn på former, hörande till s. k. kritiska grupper. I betydande mån kunde många olägenheter undgås, i händelse det för vinnande af prioritet, förutom i tryck publicerad beskrifning, erfordrades meddelande af exemplar till någon offentlig samling och arten derigenom gjordes säkrare och lättare tillgänglig för granskaren samt att tillbörlig vikt äfven skulle fästas på den grad af fullständighet, med hvilken en form blifvit utredd.

Vidkommande synonymin öfver *Pilosellæ* är ett ingående på grunderna för denna fråga öfverflödigt, emedan våra former, såsom till största delen hittills obeskrifna, endast i ringa grad influeras af de regler som i saken dekreterats. Här om någonstädes gäller det för öfrigt att iakttaga största varsamhet vid namnförändringar, då erfarenheten genom de mest slående exempel bevisat huru lätt betydande misstag vid bestämning af *Hieracia* kunna begås. Ett säkert namn är i intet fall att utbytas mot ett mindre pålitligt äldre, dess anor må nu sträcka sig huru långt tillbaka i tiden som helst, liksom det tillvidare väl öfverhufvud måste anses gagnlöst att på detta område försöka ersätta allmänt kända och begagnade säkra namn mot äldre redan bortglömda. I historiskt afseende kunde dock en utredning af de gamla auktorernas namn

---

*) W. O. Focke, Syn. Rubor. Germaniæ, s. 58.

erbjuda ett och hvarje af intresse, särskildt några fackmäns, sådana som Villars, Hoppe och framför alla andra Tausch, denne framstående formkännare, hvars benämningar emellertid en senare tid funnit godt att mer eller mindre negligera eller ringakta *). — Att med egna namn ss. arter eller t. o. m. som varieteter beteckna uppenbara bastarder synes mig ej blott formvidrigt, utan äfven lätt vilseledande i sak.

Men det kan vara tid på att återgå till ämnet för närvarande uppsats. Vid anförandet af arterna har den vanliga i handböcker efter Koch och Fries antagna ordningen blifvit följd; ehuru den verkliga affiniteten, såsom redan framhållits, genom denna anordning ofta rubbas och artens plats blott ensidigt återgifves, äger dock detta system i deskriptivt afseende åtskilliga fördelar. Den af Nägeli föreslagna metoden för anordningen, eller att som råmärken först upptaga hufvudtyperna och de till dem sig omedelbarligen anslutande formerna samt sedermera angifva och begränsa de särskilda mellanserierna, har jag ej ansett mig nu kunna tillämpa, emedan ämnet ännu ej hunnit så noggrannt bearbetas, att hvarje forms plats alltid med säkerhet skulle kunna angifvas. Under de särskilda arterna ha dock antydningar öfver deras systematiska ställning bifogats.

Såsom redan den stora formrikedomen angifver, förefinnas hos släktet alla kategorier af former representerade, från de svagaste variationer till skarpt markerade arter; i närvarande uppsats komma emellertid de lägsta systematiska enheterna att till största delen utlemnas. Arterna har jag, i enlighet med de af Focke uppställda och på släktet *Rubus* tillämpade principerna öfver artvärdet, försökt ordna i olika kategorier, hvilkas högre eller lägre ordningsgrad betecknats med typer af skiljaktig storlek. Framhållas bör dock att denna uppgift utförts i många afseenden enligt nog subjektiva grunder; likaledes att några svagt utpräg-

---

*) Jfr exempelvis Wimmer, Flora von Schlesien, 3 uppl.

lade arter tillhörande mellanserier upptagits som underarter, fastän jag icke alltid varit öfvertygad om deras utgrening från en öfverordnad form, såsom det antagna begreppet skulle fordrat. Af särskilda orsaker har en och annan mellanart af lägsta värde och mycket inskränkt utbredning eller någon lokalras intagits och för att lättare skiljas från de öfriga har namnet och andra uppgifter blifvit tryckta med smärre stilar. Det bör kanske ännu tilläggas att som arter uppfattats alla tydligen markerade former af fortfarande konstans äfven om de genom mellanformer eller skenbara öfvergångsformer vore förenade med andra, som varieteter m. fl. lägre enheter åter former af åtminstone temporär konstans, hvilka i naturen vanl. visa tydliga öfvergångar till hufvudformen, men delvis äfven kunna vara skarpare åtskilda (vid språngvis skeende variation); en närmare motivering öfver uppfattningen skall i hvarje tvifvelaktigt fall särskildt lemnas.

Beskrifningarna på de nya formerna äro upprättade enligt anteckningar på lefvande exemplar af normala egenskaper, d. ä. de åsyfta att återge formens utseende och egenskaper sådana de framträda på de växtplatser arten förnämligast bebor; i särskilda fall ha dessutom bihangsvis anförts de modifikationer, densamma under inflytande af tillfälliga omständigheter är underkastad. Orten derifrån typen härstammar har jemväl synts mig nödig omförmåla, utom i de fall då de redan finnas insamlade för utdelning i ett exsiccatverk öfver Finlands *Pilosellæ*; af detta arbete, afsedt att komplettera närvarande anteckningar, hoppas jag kunna under loppet af detta år utgifva första centurien.

Innan våra *Hieracia* kunna göras till föremål för en fullständigare monografisk behandling erfordras ännu bl. a. noggranna special-undersökningar i särskilda trakter af landet, synnerligen i de mot periferin belägna delarne. Under förhoppning att någon af våra yngre botanister ville deltaga i dessa arbeten tillåter

jag mig här ännu bihangsvis meddela några för nybörjare afsedda råd öfver sättet för insamlingen och utförandet af observationer.

Att på en gång egna uppmärksamheten åt hela släktet leder lätt, i följd af den stora mängden former, till osäkra resultat, äfven om området inskränkes till minsta möjliga. En arbetsfördelning blir därför, ss. redan framhållits, nödvändig och iakttagas lämpligast sålunda, att för hvarje sommar till undersökning väljes en mindre grupp, i början helst någon lättare. I detta afseende torde våra *Archieracia* vara långt mer tillgängliga för den ovane än *Pilosellæ*; de äro neml. större, hvarigenom kännetecknen lättare falla i ögonen och säkrare uppfattas; de bibehålla vidare vid pressning i högre grad sina egenskaper samt äro dertill i de flesta af våra nejder mindre formrika. Många fördelar erbjuda de slutligen äfven derigenom, att de förekomma på platser, som äro oberoende af eller åtminstone i regeln icke så direkt påverkas af odlingen, som fallet är med de sednares ståndorter; härpå kan neml. afgöras hvilka former ursprungligen eller tillfälligtvis växa tillsammans, ett moment som vid mer ingående undersökningar ej är utan betydelse och hvilket för *Pilosellæ* vanligen är omöjligt eller ytterst svårt att säkert bedöma. *Pilosellæ*, hvilka efterföljande rader uteslutande afse, uppträda neml. sällan och då blott tillfälligtvis på ståndorter, hvilka ej på ett eller annat sätt påverkats af kulturen och minskas efterhand som man aflägsnar sig från bebyggda ställen. Företrädesvis förekomma de på fält och gamla svedjebackar eller andra för boskapen tidtals upplåtna ställen (helst sluttande), längs väg- och ängskanter, på ängsbackar och tufviga smärre ängar; i tätare bebyggda trakter äfven på berg. De äro som bekant inga s. k. rudater, men man behöfver ej heller aflägsna sig långt från boningar för att i rikligt mått öfverkomma dem. Beträffande jordmånen och terrängförhållandena må ännu tilläggas, att de flesta arter helst trivas på kuperad mark, bildad af mager sandmylla eller lerblandad sandjord; en och annan art föredrager jemnare terräng och ler-

jord; i Finland finnes knapt ren kalkjord, men att döma af förhållandet i södra Tyskland och på alperna äro de jemförelsevis sparsamt representerade på dylik mark; de trifvas i allmänhet ej heller rätt väl i våra kusttrakter och utestängas dessutom af intensivare kulturer. — På denuderad jord, ss. på gamla åkrar, upplöjda ängar, jernvägsbankar, infinna sig *Pilosellæ* hastigt och i stor ymnighet, men för den mindre vane äro dylika platser dock föga att rekommendera, emedan svårigheterna vid särskiljandet af formerna här ökas till följd af det fremmande utseende, desamma nu erhålla, samt emedan de här talrikare bastardera eller rättare emedan hybriderna på dylika ställen lättare vinna fotfäste. För den med de normala formerna mer förtrogne äro ifrågavarande platser deremot i flere afseenden lärrika, särskildt för undersökning af innovationen. — En möjligast fullständig kännedom af de på en trakt förekommande *Pilosellæ* vinnes därför lättast, om man till uppehållsort väljer en kuperad, af odlingar, ängar och betesmarker i större skala intagen nejd, sådana man lätt påträffar nästan i alla delar af landet vid byar eller hemman, hvilka icke ligga mycket isolerade från andra.

För att lättare undvika förväxling af former, som likna hvarandra eller växa tillsammans, är det nödigt att på förhand uppöfva ögat för vissa yttre kännetecken; detta gäller specielt bladens och blomstrens färger, ett af de viktigaste hjälpmedel i allmänhet och specielt äfven för särskiljande af alldeles närstående eller helt obetydliga former samt af största nytta, då det gäller att förekomma hopblandning af tillsammans växande arter. Undersökningen bör därför äga rum helst den tid på dagen då blommorna äro utslagna (ungef. från kl. 8 f. m. — 3 e. m.); detta är äfven nödigt af den anledning att blommornas dimensioner och öfriga egenskaper endast då kunna observeras och antecknas. Blomningstiden infaller vanligen i medlet af Juni och fortgår omkr 3 à 4 veckor på normala platser. Hos de särskilda formerna afslutas den dock ofta tidigare och den förnämsta blom-

ningen varar stundom (hos de enblömstriga) blott några dagar, som då böra tillgodogöras. På sensommaren eller hösten blir man äfven i tillfälle att, isynnerhet under regniga varma år, återse en mängd former i blom, om också under en något förändrad gestalt.

Jemte särskiljandet af formerna böra äfven anställas iakttagelser öfver deras ståndorter och de tillfälliga modifikationer, desamma der kunna undergå; vidare öfver blomningstiden och andra biologiska egenskaper, frekvensen och talrikheten, samt äfven deras isolerade eller sällskapliga uppträdande på platser, der de sedan längre tider orubbadt uppehållit sig, hvilket dock, såsom redan påpekats, blott i få fall med säkerhet står att afgöras. För utredning af arternas systematiska ställning är vidare nödigt närmare uppmärksamma alla öfvergångs- och mellanformer och deras egenskaper. Dessa former äro antingen sjelfständiga eller ock hybrida bildningar, hvilka igenkännas bl. a. på acheniernas sterilitet eller på närvaron af goneokliniska former. Exakta iakttagelser i denna riktning erfordra dock redan stor vana och erfarenhet och lämpa sig därför närmast för specialister; en omständligare utläggning af saken kan fördenskull utebli.

För insamling af användbart material vore kanske tjenligast att till en början utvälja bestämda profställten, till hvilka egna sig normala ståndorter af något större utsträckning, de der icke varit odlade samt i afseende å vegetation sedan längre tid icke undergått större förändringar. Ifrån dessa specielt utvalda platser insamlas efterhand alla former, af hvilka exemplar från hvarje grupp på marken särskildt inläggas, och antecknas huru de derstädes äro fördelade; dessa platser böra besökas upprepade gånger, emedan blomningen hos de oöika formerna icke infaller samtidigt.

Insamlingen af hvarje form bör göras möjligast fullständig, d. ä., formen bör tagas i rikliga exemplar, innefattande blommande och fruktbärande individer samt rosetter. Särskild vikt

är äfven att fästa vid pressningen, på det att växten sedermera må kunna för vidare undersökning begagnas; vanligen utföres den för starkt, i följd hvaraf bladens textur förstöres och formen på holkarne, m. m. går förlorad; äfven för lindrig pressning bör undvikas, hvarigenom bl. a. holkfjällen lätt skrupna och deras form tillspillogifves. Samlas växten med utbredda blomster, böra dessa vid inläggningen i pressen från sidorna hopklämmas; blomställningen på rikblomstriga arter kan dervid äfven något utbredas. Fördelaktigt i flere afseenden är att under exkursionen medtaga en portfölj (bestående af några böcker presspapper omslutna af 2 starka pappskifvor), i hvilka de för förvaring afsedda exemplaren jemte anteckningar omedelbart inläggas; vid hemkomsten omflyttas sedan växterna i ordentlig press. Genom denna metod kunna förvexlingar lättare undvikas och större massor inbergas än på det öfliga sättet att först förvara exemplaren i portör; äfven bladfärgen bibehåller sig bättre enligt detta inläggningssätt.

Huru omsorgsfullt pressningen än må utföras, kan dock ej undgås, att härunder många och viktiga kännetecken gå förlorade. Af sådan anledning blir det nödvändigt att på den levande växten annotera: *Bladens* konsistens, tjocklek och färg; *stjelkens* konsistens; *holkens* höjd och största bredd, basens form (tvär, rundad, äggrund, aflång), midtelpartiets form (jemn och hopdragen); *blomkorgarnes* dimensioner (diameter), färg, täthet (ligulernas antal på diametern) samt *kantblommornas* bredd, form, täthet, flikighet och relativa längd (af vikt specielt hos former af *H. pilosella*). Egenskaperna böra hänföras till ett bestämdt stadium, hos de enblomstriga då första blomstret och hos öfriga då ett något större antal af dem äro fullt utslagna; i sistnämnde fall bör äfven angifvas till hvilken ordning de uppmätta blomkorgarna höra, emedan dimensionerna i någon mån häräro beroende. Utom dessa kännetecken återstå åtskilliga andra, som i mer speciella fall äro att tillvarataga, ss. holkarnes form i yngre

stadier och efter blomningen, holkfjällens ställning (tilltryckta eller lösa), stiftets färg, m. m.

I senare tider ha *Pilosellæ* af en del författare från *Hieracia* utbrutits som ett särskildt slägte, af andra åter uppstälts endast som ett underslägte; det synes också i sjelfva verket blott vara en smak- eller obetydlig formfråga, hvilkendera åsigten vore att föredraga. Då slägtnamnet *Pilosella* i det följande af dylika sekundära skäl antagits, har jag icke ansett sådant kunna inverka på auktorsnamnen, hvilka stundom i liknande fall blifvit utbytta *), och ej heller begrunda upptagande eller införande af artnamn, hvilka allaredan förekomma hos *Archieracia*.

Uti de skandinaviska flororna och i de flesta andra dylika handböcker är *Hier. pilosella* L. (= *P. communis* auctt.) upptagen i det vidsträckta omfång, som gifvits densamma af E. Fries och flere tidigare auktorer. Hos arten har under tidernas lopp vidare särskilt en mängd underordnade former, hvilka i Fries' *Epicrisis* representera tillsammans 10 (12) former, neml. 7 (9) varieteter och 3 underarter **); hit räknas vidare en senare uppställd form (*niveum* Christ.). En och annan af dessa former upptagas dock redan af äldre författare som egna arter; så *Hoppeanum* af Schultes och Hoppe (1814), *Peleterianum* af Tausch (1828), m. fl. En ganska afvikande uppfattning i saken finnes uttalad 1862 af bröderna F. W. och C. H. Schultz, hvilka förenat de enblomstriga formerna på en särskild slägtafdelning, *Eupilosella*, som definieras på följande sätt ***): "Stolones repentes; scapi

*) I *Flora* 1862 ha bröderna F. W. och C. H. Schultz genom uppställande af *Pilosella* som eget slägte funnit anledning att undertrycka alla tidigare auktorsnamn för de uppräknade arterna och ersätta dem med sina egna.

**) Varieteterna utgöras af 3 s. k. furcatæ: *virescens* Fr., *nigrescens* Fr. och *pedunculare* Wallr. och 4 enblomstriga: (*vulgare*), *macranthum* Ten., *alpinum* Hoppe (= *Hoppeanum* Schult.) och *pilosissimum* Wallr. (= *Peleteriana* auctt.). Underarterna äro: *velutinum* Fr., *argyrocoma* Fr. och *pseudo-Pilosella* Ten.; slutligen 2 mellanformer *incanum* Gaud. och *leucophæum* Friv., förbindande *velutinum* med typen.

***) *Flora*, a. c., p. 6.

1-cephali; capitula speciosa, flores sulphurei, radiales infra rubro vittati; folia decumbentia, infra rarius utrinque pilis stellatis canaⁿ. Till denna sektion hänföres som arter: *Pilos. officinarum* Vaill. (= *vulgaris* auott.), *P. Peleteriana* auctt., *P. Hoppeana* Schult., (*P. velutina* Hegetschw.), *P. macrantha* Ten., *P. argyrocoma* (Fr.) och *P. Tenoreana* Fröl. (= *H. pseudopilosella* Ten.); de furcata formerna synas nämnde förf. åtminstone delvis anse för hybrider.

Några år senare publicerade Nägeli i ämnet en efter verklig vetenskaplig metod utförd undersökning^{*)}, som för kännedommen af hithörande former varit af stor betydelse och hvilken därför förtjenar att här något utförligare refereras. Utredningen omfattar dock icke *H. pilosella* Fr. i dess helhet, utan afser närmast att inom densamma naturligen begränsa och indela en hufvudgrupp, som af honom benämnes *Piloselliformia*, motsvarande, åtminstone i det närmaste, *Eupilosella* Sz. fratr. och ej att förvexlas med *Piloselliformia* Fr. Epicr. s. 142. Hufvudkännetecknen för denna grupp finner förf. deri, att växten är stengellös (d. ä. omedelbart vid basen förgrenad) samt att blomsterskaften äro långa och "rosettenständige", eller, annorlunda uttryckt, (de enkla) blomsterskaften utgå från bladveckan af den till en rosett hopdragna stammen, nemligen på den centrala plantan. Af andra kännetecken som utmärka gruppen må ännu anföras: stjernludna stoloner, gråaktigt gröna blad, hvilka på undre sidan äro hvita eller grå af stjernludd. Former med grenigt blomsterskaft (egentl. ägande kort stängel enl. Nägeli) tillhöra öfvergångsserien, äfven om kännetecknen i öfrigt vore lika; likaså äro att ditställas alla de enblomstriga former, som i andra afseenden öfverensstämma med öfriga furcata^{**}). Till *Piloselliformia* höra alla ofvan uppräknade former, af hvilka de af författ. sjelf i naturen undersökta göras till föremål för en detaljerad granskning, åsyftande att på grund af förekomst- och utbredningsförhållandena samt när- eller frånvaron af öfvergångsformer närmare fastställa ifrågasvarande formers affinitet samt hvilka af dem äro att betraktas som arter och hvilka som varieteter. I sednare afseendet blir resultatet

*) Die Piloselliformia, München 1867.

**) Antagligen afses t. ex. blågröna blad; närmare bestämningar om dessa kännetecken saknas.

följande: som arter böra anses 1) *H. Peleterianum* *), 2) *H. Hoppeanum* med var. *macranthum* och 3) *H. pilosella vulgare* med varr. *niveum* och *incanum*. Med hänseende till affiniteten är *H. Peleterianum* mest afskild från *H. pilosella*; i obetydligt mindre grad åter *H. Hoppeanum*. Hvardera arten står till *H. pilosella* i s. k. bastarderingsförvandtskap, d. v. s. frändskapen dem emellan är mycket ringa; de äro i sådant afseende mer aflägsnade från hvarandra än t. ex. *H. pilosella* från *H. auricula*. På grund af holkens byggnad och saknaden af mellanformer mellan *H. Peleterianum* och *H. Hoppeanum* anser Nägeli det äfven sannolikt att sistnämnde arter äro mer aflägsnade från hvarandra än *H. Hoppeanum* från *H. Pilosella*.

Af ofvannämnde former saknas i Finland alla andra utom *H. pilosella vulgare* och några varieteter af *H. Peleterianum*; deremot förekomma några från *vulgare* och öfriga skilda former, hvilka äro att hänföras till *Piloselliformia* Næg. I sina hittills utgifna skrifter har Nägeli af *H. pilosella vulgare* icke särskildt flere än redan uppgifne 3 varieteter **), förutom de ej benämnda öfvergångsformer, hvilka förbinda nämnda varieteter. Äfven i de nyaste uppsatserna i ämnet upptagas under nämnde art af angifven begränsning få eller inga former ***), neml. systematiska, på hvilka denna benämning i det följande uteslutande tillämpas. En närmare bekantskap med densamma ådagalägger dock snart att den är långt formrikare än man anat, huru trångt gränserna för denna art än må blifvit uppdragne. I Finland anträffas åtminstone några dussin teml. vidtutbredda och konstanta former (arter och underarter) och tages *H. pilosella* i den omfattning, Fries gifvit arten, representerar den mer än $\frac{1}{3}$ af samtliga i vårt land förekommande former af *Pilosellæ*. I anledning häraf är denna komplex lika svår eller kanske svårare att utreda än alla

*) Detta namn är oriktigt begagnadt såsom längre fram skall visas, men användes här tillsvidare i den allmänt antagna bemärkelsen.

**) Här bör dock omförmälas att förhållandet sedermera betydligt förändrats. Vid mitt besök i München sommaren 1877 representerades *H. pilosella* i Nägelis af d:r Peter uppställda herbarium af mer än hundra som underarter betecknade former.

***) *Behmann*, anf. arb., upptager blott 2 lusur: a) „ligulis radiantibus coloribus och b) involucris villo molli, denso, fuliginoso lanatis“.

öfriga tillsammantagne. Det är också med tvekan jag nu inlåter mig på ett försök att afhandla denna invecklade grupp och detta så mycket mer som jag först år 1875 började vinna insigt om "artens" i högsta grad kollektiva och sammansatta väsende. I någon mon har denna tidigare försumlighet dock godtgjorts derigenom att ifrågavarande former under de fem senaste somrarne i främsta rummet uppmärksamrats.

Innan jag dock går att i detalj redogöra för de enheter, hvilka sammansätta *H. pilosella*, torde det vara nödigt att lemna en öfversigt af de kännetecken, medelst hvilka hithörande former kunna särskiljas från hvarandra; de här nedan meddelade uppgifterna hänföra sig till egenskaperna, sådana de framträda på normala ståndorter och på exemplar med fullt utslagna blomster, utom i de fall, då förhållandet särskildt annorlunda angifves.

Rotstock (*rhizoma*). Hos de flesta af våra former är rotstocken i normalt eller fullt utbildadt tillstånd lång, horizontal, krypande längs marken eller mer eller mindre insänkt i jorden, gamla växtlemningar, mossar, m. m. Den nedre delen (*pars inferior* l. *stolonosa*) är då utdragen, jemntjock, utan eller med få rötter; den öfre, rosetten omedelbart uppbärande delen (*pars superior* l. *rosulosa*) åter är gröfre och rikligare försedd med rötter på undre sidan samt i spetsen vanligen något böjd. Stolon-delen uppträder med växlande utseende till färg, beklädnad, längd, m. m., härrörande af tillfälliga biologiska eller lokala förhållanden och lämpar sig därför föga eller allsicke till kännetecken; ej sällan saknas den helt och hållet (beroende på innovationsformen) och rotstocken, som nu representeras uteslutande af rosettdelen, uppnår blott en ringa längd, ofta ej mer än $\frac{1}{2}$ tum. Rosettdelen åter är hos de former, som äga utbildad stolondel, vanligen mer eller mindre förkortad och horizontal; men den uppträder äfven af ända till 2 tums längd samt är upptill ej sällan nära på perpendikulär, isynnerhet om den ligger djupare i jorden; på öfverjordiska stolonar blir den svagt, någongång allsicke utbildad. Alla dessa och andra skiljaktigheter, ss. förgrening, kunna anträffas på rotstockar utgångna från samma planta, och hos hithörande former står därför inga kännetecken att finna i de modifikationer rotstocken sålunda företer. Men i

särskilda fall uppträder rotstocken normalt grof, vedartad, något utdragen och nedåt afsmalnande samt rikligen rotbärande och lemnar då ett användbart kännetecken (*P. Peleteriana* auctt.) gentemot de ofvan beskrifna formerna.

Öfvervintring och Innovation. I regeln öfvervintra hithörande former med mer eller mindre utbildade rosetter, sparsamt derjemte med slutna knoppar på, isynnerhet äldre, underjordiska rotstockar. Några specifika differenser i detta hänseende äro mig icke bekanta; endast i afseende å rosettbladens persistens visa sig smärre skiljaktigheter mellan formerna.

Den vanligaste innovationsformen utgöres af stolonier; derjemte uppträda äfven sittande eller mer eller mindre kortskärfade rosetter äfvensom flageller. Några bestämda gränser mellan dessa slag gifvas dock; blott under sin typiska form äro de skarpare skilda från hvarandra.

Vid blomningstiden förekomma i regeln en eller flere längs marken krypande stolonier, hvilka hos de flesta former äro mer eller mindre långt utdragna och försedda med smärre, glest sittande blad, hvilka till form, dimensioner samt delvis färg och beklädnad afvika från öfriga blad; hos vissa andra äro de deremot kortare, uppbärande större tätare sittande blad, de der till form och storlek mer öfverensstämma med de öfriga bladen *). Sistanförde slag af stolonier förekomma normalt och karakteristiskt hos vissa former (*P. Peleteriana* auctt. et affin.), hvilka synas sakna det förra slaget. På förekomsten af dessa storbladiga stolonier beror äfven den nämnde former utmärkande utdragna grofva rotstocken; hos de öfriga formerna visa sig dylika stolonier nägongång tillfälligtvis.

De småbladiga stolonerna (*stol. heterophylli*) uppträda med åtskilliga olika egenskaper, men äro tillika så känsliga för yttre inflytanden, att differenserna blott i få fall egna sig som medel att karakterisera och särskilja former. Bland skiljaktigheterna må här påpekas dimensionerna, färgen och beklädnaden, af hvilka

---

*) Ifrågavarande slag af stolonier torde ungefär motsvara Nägelis ej närmare beskrifne *stolones microphylli* och *stol. homophylli* (Sitzungsberichte der k. Akademie der Wissenschaften zu München, 1867, B. 1, p. 172).

extremerna på vanliga ståndorter erbjuda några hållpunkter. Så utmärka sig de grofva och fina stolonerna lätt från hvarandra; likaså de normalt hvita eller ofärgade från de starkare koloretrade (mest i röd- eller brunviolett, isynnerhet mot öfra sidans bas). Vidkommande indumentet, är stjernluddet mest skiljaktigt; på stolonerna hos de egentliga *Piloselliformia* bildar det ett sammanhängande tätt, hvitt öfverdrag; hos *furcatae* är det vanligen långt glesare, i följd hvaraf stolonens färg m. m. tydligare kan skönjas. Härvid liksom äfven i öfriga fall bör sjelffallet iakttagas, att egenskaperna bestämmas på fullbildade stolonier eller att jemförelsen göres mellan stolonier, som hunnit samma utvecklingsgrad; i unga stadier är luddet mer hoppackadt och den häraf betingade hvita beklädnaden mer framstående än i längre framskridna tillstånd. Smärre men i regeln som kännetecken föga användbara egendomligheter erbjuda stolonerna ännu med hänsyn till antal, konsistens och bladrikedom.

På normala ståndorter äro de vanliga (heterophylla) stolonerna enkla, då de befinnas ofvan jordytan; tränga de sig deremot ned i marken eller mossen o. d. förgrenas de och blekna hvarjemte bladen ersättas af hvitaktiga fjäll, samt bli kortare, då jorden är af fastare art. I öfrigt undergå desamma under afvikande ståndortsförhållanden betydande modifikation; så ökas de till antalet på lös, barare jord, der äfven tjockleken och färgintensiteten tilltaga; i skugga bland gräs och örter m. m. bli de längre, slappare, finare, blekare, glesare hår- och luddbeklädda och den violetta eller brunaktiga färgen utplånas ofta helt och hållet. På mager, fast, öppen och torr mark utbilda de sig svagare; på näringsrika platser, synnerligen på lös, naken jord blir utvecklingen synnerligen kraftig; de förgrena sig här starkt och erhålla ofta ett högst afvikande utseende; på dylika lokaler antaga de äfven lätt form af flageller, d. v. s. sidobildningar, som ej ändas i en rosett utan sterilt eller i en utdragen blomställning och hvilka äro mer eller mindre uppåtböjda och därför utan eller blott nedtill försedda med birötter.

Flageller äro sällsyntare på vanliga ståndorter, men torde under nyss angifna betingelser kunna framträda hos alla former, hvarom jag dock icke äger tillräcklig erfarenhet; ej heller är mig bekant huruvida de typiskt skulle förekomma hos någon af vårt

lands former. Af dessa utmärka sig emellertid en och annan genom den lätthet och ymnighet hvarmed flageller hos dem äfven på magra ställen framkomma.

Mer eller mindre kortskaftade rosetter äro allmänna och uppträda hos de flesta, kanske hos alla former tillfälligtvis, möjligen äfven någongång mer normalt (att döma af utländska former), ersättande då de vanliga stolonerna. De utgöras i förra fallet mest af förgreningar från (helst) i marken insänkta stolonerna, men kunna äfven jemte stolonerna utgå från sjelfva moderrossetten.

Alldeles oskaftade rosetter äro ej heller sällsynta och bildas liksom de förra i bladvecken på kraftiga stolonerna, der de anträffas än på midtelpartierna än (ofta tvenne stycken bredvid hvarandra) alldeles tätt invid rosetten, i hvilken stolonen afslutas; de äga förmåga att utbilda sig till skaftade rosetter. Äfven på birötter har jag en gång öfverkommit dylika sittande rosetter *). Några kännetecken synes dessa bildningar icke erbjuda.

Bladen hos ifrågavarande grupp förete i följd af morfologiska och biologiska förhållanden samt under inflytande af olikartade yttre agentier betydande växlingar och erfordras därför en större vana och detaljkännedom vid utletandet af de egenskaper, hvilka lämpa sig till kännetecken. Detta torde äfven påkalla en något utförligare framställning af ämnet; för öfversigtens skull afhandlas här nedan särskildt för sig hvarje slag af blad.

Då den fullt utbildade rosetten efter vinterhvilan begynner på våren åter vegetera, framträda efterhand nya blad, bildande

---

*) Förekomsten af rosetter på birötterna är hittills icke iakttagen hos förhandenvarande grupp och bland hieraciologer omtalas dylika endast af Juratzka (Verhandl. des zool. botan. Vereins in Wien 1857) såsom regelbundet uppträdande hos vissa arter (*P. echioides*, *P. piloselloides* och några andra), som sakna axillära utlöpare och med hvilkas utbildning de antagas stå i vaxelverkan. Uppgiften har dock ej bekräftats af Nägeli, hvilken i ämnet anställt de utförligaste och noggrannaste undersökningarne; ej heller i öfriga fall har Nägeli lyckats öfverkomma dylika ifrån birötter uppspirande rosetter, hvilkas förekomst han tvärtom synes ifrågasätta. Företeelsen är emellertid hos andra grupper (*P. pratensis*, flere *cymigeræ*) ingalunda sällsynt, ehuru den i alla de fall, der jag iakttagit densamma, visat sig ingalunda normal utan helt tillfällig. En närmare redogörelse öfver förhållandet skall lemnas vid behandlingen af de former, hos hvilka jag påträffat dylika rosetter.

på qvarlefvorna af de gamla en ny rosett, ur hvilken blomsterskaften sedermera framskjuta. Denna nya rosett är i flere afseenden skiljaktig från den gamla och en betydande olikhet gör sig dessutom gällande mellan de blad som sammansätta den samma. Nedifrån uppåt tilltaga nemligen bladen successivt i storlek till en viss punkt, då ett aftagande af dimensionerna åter äger rum. I enahanda ordning, om ock ej på ett alltid motsvarande sätt, förändras vidare formen, färgen (delvis) och indumentet, isynnerhet stjernluddet, hvars täthet gradvis tilltager från det nedersta till det öfversta. Med anledning af dessa modifikationerna kunna af ifrågavarande blad följande kategorier särskiljas: a) de allraundersta (*folia primordialia*) d. ä. de på våren först framträdande, hvilka äro helt små, till formen växlande från spadlik till omvänt aflång, helbreddade, utan eller med mycket sparsamt stjernludd på undre sidan samt alltid af ljusgrön färg (äfven då öfriga blad äro blå- eller grågröna); dessa blad, af hvilka 1 à 2 utbildas, bortvissna i regeln tidigt, ofta redan innan blomsterskaften utvecklats; på dem följa b) de nedersta (*f. infima*), som äro något större än de föregående, breda, trubbiga, mest af spadlik eller omvänt äggrund form, med vanligen ojemna eller småtandade kanter och med tydligt ehuru tunnt ludd på undre sidan; äfven dessa förvissna temligen tidigt och i afseende å färg liksom öfriga egenskaper öfvergå de i c) de nedre (*f. inferiora* l. *exteriora*), hvilka redan till dimensionerna äro betydande, med kanter liksom föregående men till formen mer utdragna, på undre sidan (hos de egentl. piloselliform) beklädda med sammanhängande filtludd, genom hvilket dock bladfärgen tydligen framträder; följa vidare d) de mellersta eller mellanbladen (*f. intermedia*), de största, vanligen helbreddade eller svagt bugtbreddade, på undre sidan tätt grå eller hvitludna (neml. som i föregående fall hos de mer typiska formerna); med hänsyn till formen bilda de öfvergång till e) de öfre (*f. superiora*), som äro något mindre, men starkare filtudna och vanligen smalare än de mellersta, från hvilka de vidare skiljas derigenom att största bredden befinna sig närmare bladets midt*). Öfvanom de

*) Dock icke alltid; äfven ett motsatt förhållande eller att de öfre bladen förete en mer spadlik form än de mellersta inträffar ehuru sällan hos våra former; deremot är företeelsen allmänare hos vissa medeleuropeiska former eller grupper.

öfre bladen uppträda slutligen ofta 1 stundom 2 blad, vanligen helt små tunglika eller smalt spadlika med kort apikulerad spets, helbreddade, på undre sidan tätast af alla beklädda med filtludd; dessa ha härnedan betecknats som *f*) de öfversta (*f. suprema*). Det behöfver knappast framhållas att någon synnerligen skarp gräns emellan dessa slag ej existerar.

Af de nedre, mellersta och öfre bladen är antalet i regeln 1 à 2, men med undantag af de mellersta kan i rosetten något slag saknas och vanligen äro icke alla slagen samtidigt på samma planta förhanden. Stundom saknas (utbildas ej) temligen regelbundet någon af dessa bladkategorier, exempelvis de öfre, och likaså uppträder stundom något slag som rådande. Någon gång äro de yttre, mellersta och öfre till storleken eller i andra afseenden (formen) föga skiljaktiga från hvarandra.

Endast i några enstaka fall har jag hos de yttre och ännu mer sällan hos de under dem befintliga bladen funnit mer utmärkande karakterer, hvarför jag förbigår dem, för att i det följande korteligen beröra de mellersta och öfre bladens egenskaper.

Dimensionerna hos dessa blad äro temligen växlande. För bedömande af den relativa storleken de skilda formerna emellan må anföras att längden på mellanbladen växla mellan 22 och 50(—80) och bredden mellan 6—16(—18) millim., på de öfre resp. 16—50(—60) och 4—10(11) millim., allt hos gruppen i dess helhet och på normala (torra, magra) växtplatser. I några fall hålla sig dimensionerna inom teml. trånga gränser liksom å andra sidan den motsatta ytterligheten hos samma form kan göra sig gällande.

Af bladens egenskaper är färgen i systematiskt afseende bland de förnämsta. Utaf de talrika nyanserna kan man särskilja tre hufvudslag: *rent grönt*, som vanligen är förbunden med en svag skiftning i gulaktigt, synnerligen i torrt tillstånd framträdande, *grågrönt*, som hos gruppen är den allmännast rådande, och *blågrönt*, som dock typiskt hos ifrågavarande arter knappast är representerad (hos flere bland öfvergångsserien förekommer den i blandning med grågrönt). Särskiljandet af dessa färger i deras utpräglade renhet är ej förbundet med några betydande svårigheter, men för en säker uppfattning af de finare nyanser,

som framträda genom blandningen af dem, erfordras ett synnerligen uppöfvadt öga, så mycket mer som desamma till intensitet, ton m. m. i detta fall hos samma form äro betydliga förändringar underkastade *). Anmärkas kan att färgen på de öfre bladen är mer tydlig och utpräglad än hos de mellersta.

Vid pressning undergå färgerna, isynnerhet de grå och blåaktiga, lätt förändringar och blir deras bestämning då långt osäkrare än då plantan är lefvande. Vissa hos de torra växterna framträdande säregna skiftningar (isht i gult) kunna emellertid bli karakteristiska nog liksom några andra vid pressning sig yppande egenskaper, t. ex. lättheten att svartna.

Bladformen hos gruppen varierar från bredt spadlik och omvänt äggrund till aflångt jemnbred; den vanligaste är den mer eller mindre omvänt aflånga, eller der längden 3 à 4 gånger öfverstiger största bredden, hvilken oftast är ofvan, aldrig nedan om midten af bladet **). De öfre bladen äro, ss. redan fram-

---

*) Bladfärgen ingår i alla beskrifningar öfver *Pilosellæ* och tilldelas äfven af de fleste förf. stor betydelse som kännetecken, mindre dock i denna än öfriga grupper af släktet. Särskiljandet af de olika färgerna är emellertid mycket subjektiv, hvarför ofta motsägande uppgifter påträffas i beskrifningarna. Det enda sättet att säkert angifva dem vore att i hvarje särskildt fall hänvisa till en detaljerad färgkarta eller än hellre till färgen hos någon allmänman känd art af släktet. Så långt görligt är, skall i följande beskriftioner sistberörde metod användas.

Enär vid bruket af de latinska termerna för bladfärger (gröna) ej sällan skiljaktigheter i uppfattningen och beteckningen af dem äro rådande, vill jag här hafva omnämndt, att den rena gröna färgen betecknats med *viridis* eller om den är liflig och något ljus *gramineo-viridis*; då denna färg är i någon ringa mån förorenad af andra: *virens*, *virescens*, *viridulus*. För grågrön (eller lökgrön) användes ordet *prasinus* och för blåaktigt grön *glaucescens*. Anmärkas bör att flere förf. synas uppfatta den grågröna färgen som rent grön eller ock ej skilja dessa färger från hvarandra.

**) Ett lämpligt och i beskrifningar redan begagnadt sätt att bestämma bladformen består i angifvande af längden, största bredden och dennes afstånd från spetsen äfvensom spetsens och basens beskaffenhet. I enklare fall har denna metod i det följande äfven anlitats och det för korthetens och tydlighetens skull på så sätt att nämnda dimensioner angifvits genom ett vanligt bråk, i hvilket längden ingår som täljare och bredden som nämnare; efter bråktalet är i decimaler breddens afstånd från spetsen anförd. Sålunda betecknar $\frac{15-20}{5-6}$ 0,3 att bladets längd är 15—20 millim., bredd 5—6 mm. och att största bredden ligger

hållits, smalare och mot spetsen längre utdragna än de mellersta; dock gifvas från regeln tydliga undantag, om ock mindre markerade än hos flere medeleuropeiska former, der de öfre ha starkt vidgad och afrundad spets, en afvikelse som möjligen står i samband med de öfversta bladens större utbildning.

Hos samma form är bladformen jemförelsevis sällan skarpt bestämd, utan varierar inom temligen stora latituder och kan hos alldeles närstående former förete långt gående skiljaktigheter, om ock exempel på motsatta förhållandet ingalunda saknas.

I sammanhang härmed förtjenar omnämnas att i afseende å bladens gestalt hos flere former ett slags polymorfi yppar sig, i det man än på samma än på skilda växtplatser kan på en i öfrigt identisk form uppdaga 2 å 3 tydligen utpräglade af mellanlänkar förenade bladtyper; bladen äro i detta fall på en del exemplar korta, breda, oskaftade och ofta kort men skarpt tillspetsade, på andra åter långt utdragna och mer skaftade, hvarjemte äfven exemplar med intermediär bladform uppträda. Jemte denna

från spetsen på ett afstånd af 0,3 af bladets hela längd. Emellertid ha de vanliga beteckningssätten ej kunnat undvaras och, för att precisera de begagnade termerna, vill jag här korteligen angifva huru några af grundformerna blifvit bestämda. Då längden med 1,5—2,5 öfverstiger bredden uppkomma oval, omv. oval (*obovalis*) eller omvänt äggrund, allt efter läget af det bredaste stillet (0,5, 0,44, 0,32) och spetsens form; spadlik (*spathulatus*) har upptagits enligt

formeln $\frac{2-3}{1}$ 0, 3—2, aflång (*oblongus*) = $\frac{4}{1}$ 0,5, omv. aflång (*oboblongus*) $\frac{4}{1}$ 0, 44—40; *lanceolatus* och *oblanceolatus* lik föreg. men mer tillspetsad, tung-

lik (*lingulatus*) = omkr. $\frac{6}{1}$ 0, 3—2. Genom tillägg af *late*, *anguste*, *elongato*

(omkr. $\frac{6}{1}$) ha afvikelserna i bredden från auförda tal enligt vanligt sätt betecknats. Bladets hela längd ingår i dimensionerna, då skifvan icke är tydligen skild från skaftet (ss. hos *lingulatus*); der detta åter är fallet, har blott skifvans längd tagits i betraktande. Emedan spetsens egenskaper redan ingå i termerna, har den icke vidare framhållits med mindre densamma ej är på ett skarpare sätt ntrpräglad. — Några af dessa termer afvika från de i terminol. handböcker bestämda normerna beträffande längdens och breddens inbördes förhållande; afvikelsen har framkallats af en sträfvan att i dessa termer inlägga ungefär samma bemärkelse, med hvilken de upptagas i de latinska deskriptionerna öfver *Pilosellæ*.

antagligen på spontan variabilitet beroende skiljaktighet förekommer en annan af tillfälliga biologiska eller morfologiska orsaker betingad oliktypighet, om hvilken vidare längre fram. Likartade företeelser framkallas äfven af lokala villkor.

Mer eller mindre betydande karakterer erbjuda i enstaka fall vidare bladens konsistens, tjocklek, kanternas beskaffenhet och nervigheten. Särskild uppmärksamhet förtjenar slutligen indumentet, isynnerhet stjernluddet. Hos de former, som höra till eller stå nära *P. Peleteriana*, är det sistnämnde synnerligen framstående, bildande ett *snöhvitt* lager på bladens undre sida och bestående af mycket fina, ofta utdragna strålar. Hos de *furcata* formerna uppträder luddet vanligen glest och hos mellanformerna ofta ganska tätt, men äger då sällan den snöhvita färgen utan är i gråhvitt dragande. På pressade exemplar förändrar sig färgen ofta betydligt, antagande en rostfärgad anstrykning; under dylika omständigheter kan luddet äfven förminskas. Blott få af våra former äga stjernludd på (de öfre) bladens öfre sida; detta är då endast sparsamt förhanden och kan med tiden försvinna eller också helt och hållet utebli.

Håren på bladens öfre sida, hvilka i följande beskrifningar uteslutande afses, äro än styfvare och gröfre, än finare (loggliska), hvilka egenskaper äro temligen konstanta: den vanligaste längden utgör 4 å 5 millim. (på bladets midt) och varierar i öfrigt mellan 2 och 8 mm.; tätheten är åtminstone inom vissa gränser beständig och företer hos gruppen i dess helhet blott i enstaka fall mer betydande differenser; håren saknas stundom, än normalt än tillfälligtvis, och liksom hos luddet kan färgen med tiden förändra sig märkbart. I öfrigt tilltaga hårens längd och täthet samt finhet från midten nedåt (mot bladskäftet); mot spetsen af taga de åter i längd. I efterföljande deskriptioner afses de på bladets midtelpartier förekommande håren; sättet för betecknande af deras relativa täthet skall längre fram närmare angifvas.

Under inflytande af växlande yttre agentier undergå bladen högst betydande modifikationer, af hvilka några allmännast framträdande må framhållas. I skugga, såsom bland något tätare gräs eller mossor, tilltaga dimensionerna i hög grad, medan bladen å andra sidan bli tunna och slappa; skäftet blir förlängdt, färgen mer gråaktig och matt, kanterna mer bugtbreddade, stjern-

luddet förminskas eller förtunnas och håren bli finare och gläsare. På solig, naken, lös jord bli de större, isynnerhet med afseende å bredden, mer i grått eller gråblått dragande (neml. de mer gröna) och ofta mjukare eller slappare samt fläckiga; stjernluddet minskas ofta, men håren pläga bli längre. — På mycket torra, soliga, ej nakna platser af fast jordmån bli de mindre, kortare skaftade, stundom rikare ludna, men håren gläsare och kortare.

I ögonen fallande förändringar, speciellt hvad bladformen angår, framkallas äfven af visså biologiska orsaker, isynnerhet då rosetten till följd af sitt läge eller utveckling svagare nutrieras, i hvilket fall ej blott bladens storlek förminskas, utan äfven formen blir mer afrundad.

Angående de öfversta bladen (*folia suprema*) må till det redan anförda blott tilläggas, att desamma hos en mängd former på öfre sidan äga stjernludd, hvarigenom man i vissa fall lätt kan skilja dem från liknande former, hos hvilka det alltid saknas. Af luddet finnes hos en del endast svaga spår, hos andra är det åter rikligare, ehuru sällan beklädande hela ytan, utan uppträdande fläckvis mot bladets bas eller kant. Värdet af detta kännetecken minskas emellertid deraf, att luddet, isynnerhet då det förekommer i ringa mängd, ej anträffas hos alla individer; det synes med tiden lätt försvinna och kan under inflytande af yttre omständigheter helt och hållet utebli. — I ett fall har jag på bladets baksida påträffat glandler, hvilkas förekomst dock synes blott tillfällig.

Bladen på de vanliga (heterofylla) stolonerna äro till formen mest aflångt omvänt äggrunda eller omv. aflånga, på undre sidan tätare stjernludna och i allmänhet mer dunkla än öfriga blad. Några smärre kännetecken erbjuda deras storlek och antal; likaledes formen, hvilken dock på samma planta kan variera temmeligen (med tillspetsad och trubbig spets). På öfre sidan af de yngre förekomma stjernludd på enahanda sätt som på det öfversta bladet; det anträffas likaledes ungefärligen hos samma former, som äga dylikt på nyssberörde blad. På skuggiga platser torde detsamma alltid saknas.

Återstår ännu att beröra de rosetter, som på försommaren eller sednare anläggas och under sommaren eller hösten nå sin

fulla utbildning. Bladen på dylika rosetter äro, i förhållande till de vanliga, bredare, mer afrundade och mittelbreda samt sinsemellan mindre skiljaktiga; de äro vidare mörkare, mer rent gröna (dock ej alltid), på undre sidan med mer framstående nerver och tätare borsthår på öfre sidan. I anledning häraf framkallas å ena sidan tydliga afvikelser från de förra bladen och å andra en större likhet mellan de särskilda formerna, hvilka därför i detta stadium äro långt svårare att igenkänna.

Öfre sidan af dessa rosettblad beklädes ofta med glesare eller tätare, ojemnt fördeladt stjernludd, och inträffar detta vanligen hos samma former, som äga sådant på stolon- eller de öfversta bladen. Det framträder dock stundom här mycket ymnigare, men synes ej utbildas under regniga somrar, åtminstone ej så regelbundet som under torra år.

Tidigt på försommaren eller redan på våren framspira unga, späda, oskaftade rosetter från rotstocken ur öfvervintrade knoppar eller möjligen ock utvecklade små, magra rosetter. De unga bladen på dessa äro tunnare, mattare färgade, sparsamt stjernludna samt på undre sidan ofta uppbärande glandelhår och likna i hög grad de blad, som uppkomma på unga fröplantor. Den vidare utvecklingen af dessa rosetter är mig ej tillräckligt bekant, men antagligen äro bladen hos dem som fullt utbildade i någon mån skiljaktiga från de normala bladen, att döma af de differenser, som senare på sommaren blommande, från dessa rosetter sannolikt uppspirande plantor förete.

Stängel och blomställning. Såsom redan framhållits, utmärka sig de egentliga *Piloselliformia* eller *Eupilosellæ* derigenom, att stängeln hos dem ej är utbildad, utan utgå blomsterskaften, till antalet vanligen 1—3, omedelbart från axillerna af de öfversta bladen i rosetten, hvars axel är i hög grad förkortad. Emellan de stängellösa och furcata är öfvergången i morfologiskt afseende nästan omärklig och framträder först sålunda att förgreningen sker alldeles invid basen, hvarifrån den framskrider allt högre uppåt. Äfven med hänsyn till förgreningens lokala framträdande gör sig en gradvis öfvergång gällande, i det densamma hos vissa former endast sällan och då blott hos någon enda individ eller blott på särskilda ståndorter visar sig, hos andra åter talrikare tills den

slutligen hos de typiskt furcatæ blott tillfälligtvis uteblir; gränsen för de särskilda kategorierna blir därför svår eller omöjlig att angifva. I förening med furkationen plägar, om också ej alltid, rosettaxeln äfven förlänga sig; detta inträffar stundom, ehuru i mindre grad och blott under speciela lokalförhållanden, jemväl hos de enblomstriga formerna. För enkelhetens skull benämnes blomsterskaftet i deskriptionerna *pedunculus*, äfven om förgrening någongång skulle visa sig; de öfrige termerna äro *scapus* (något oegentlig, morfologiskt motsvarande en inflorescensgren) och *caulis*, der en verklig stängel är utbildad.

Antalet blomsterskaft är hos flertalet 1—3 (allt efter lokalen); ett större antal, som dock ej alltid framträder, karakteriserar i viss mån några former. Längden af skaften (*capitula* inberäknade) vexlar hos komplexen från 40 till 200 millim. och är i medeltal omkr. 100 mm.; hos individerna är den vanligen mycket skiljaktig, äfven då de vxäa på samma ställe. Långt konstantare är tjockleken, som i många fall ger goda kännetecken. Till riktningen äro hos en del former skaften alldeles upprätta, hos andra vid basen bildande en helt liten båge och sedan upprätta och hos återstoden bågliktp uppstigande, som utprägladt förekommer isynnerhet hos många furcatæ. I talrika fall äro hos samma form såväl vertikala som uppstigande exemplar förhanden, beroende på rosetternas ställning. Som unga äro skaften mer sneda och derjemte böjda. — Fjällens antal är 1 eller 2, någongång äfven flere; det undre blir stundom större och bladartadt, antydande då förmåga af eller tendens till förgrening. Kännetecken, vanligast af ringa betydelse, erbjuda konsistensen äfvensom färgen, hvilken i regeln är starkast under holken och nedåt aftager.

Indumentet utöfvar ett betydande inflytande på yttre utseendet, men som kännetecken är det ofta mycket vacklande. Upp till, straxt under holken, äro alla skaft i högre eller lägre grad filtudna samt betäckta med tätt hopade glandler. Denna täta beklädnad intager dock endast en kort sträcka och glesnar derpå vanligen plötsligt. I täthetsgraden hos glandlerna och luddet äfvensom i de förras storlek och färg gifvas nu i några fall kännetecken, men i andra äro de åter alldeles opålitliga. Samma är ofta äfven förhållandet med borsthåren, hvilka på skaften nå en

längd från 1—7 millim.; längden varierar dock betydligt t. o. m. på samma skaft. Upptill äro håren mörkare, mer glänsande och vanligen äfven kortare. Hårens täthetsgrad är hos samma form ej sällan i hög grad varierande; de saknas för öfrigt antingen normalt eller derigenom att de transformerats till glandler.

Tillfälligtvis ökas på vissa individer, isynnerhet de klenare, stjernluddet, medan håren och delvis glandlerna försvinna eller bli glesare, smärre och blekare, hvarigenom utseendet blir mer hvitaktigt än vanligt. Förhållandet inträffar isynnerhet på skaft af 2:dra eller 3:dje ordningen.

Under inverkan af skiljaktiga yttre inflytelser förändras ej mindre indumentet än färgen, dimensionerna, konsistensen, m. m. ansenligt, men ett närmare ingående på ämnet torde här lämpligast förbigås.

Holken (*involucrum*, *anthodium*) lemnar flere ganska goda kännetecken. Att börja med särskiljas åtskilliga former redan genom holkens dimensioner (bestämda här nedan vid den tidpunkt då blomstren äro utslagna), som på enahanda plats ofta alldeles icke eller blott obetydligt variera. Höjden (hos hela komplexen) växlar mellan 7 och 14.5 millim. och bredden mellan (4.5) 5—9 (—15) mm.; medeltalet är $\frac{10}{6}$, hvari täljaren angifver höjden och nämnaren bredden*). Den största variationen i afseende å höjden uppgår till 3 å 3.5 mm. eller 25—27%, som dock anträffats blott i ett enda fall; vanligen belöper den sig hos de föränderliga till 1 å 1.5 mm. (= 10—13%) och beror till stor del på ståndorten; hos flertalet uppgår den till 4 å 6%. Bredden vex-

*) Hos samtliga finska *Piloselloideæ* växlar holkarnes höjd mellan 6 och 14.5 mm. och bredden mellan 2.5—13(—15) mm.; bland de sydeuropeiska gifves det betydligt lägre holkar (enl. Nägeli äro holkarne hos *P. Fussiana* och *P. florentina* 3—4½ mm. långa). För betecknande af höjden och storleken ha i beskrifningarna följande termer användts: perhumile, perpusillum, minutissimum: 3.5—5 mm.; humile, parvum: 5—6; sat parvum: 6—7; minusculum, subhumile: 7—8; mediocre: 8—9; sat magnum, sat altum: 9—11; magnum, altum: 11—13 mm., etc. Tjockleken är bestämd enl. följande relationer: angustissimum $\frac{10}{4}$; angustum $\frac{10}{4.5}$; sat latum $\frac{10}{6-7}$; latum $\frac{10}{7-8}$; maxime latum $\frac{10}{8-9}$.

lar hos samma form från 0.5—2 mm. och förändringen är här relativt större och lättare influerad af yttre förhållanden än hos höjden; vanligen finner man den på samma plats differera på 1 mm. eller 13—18 %. På torkade exemplar är bredden svår att ens närmelsevis säkert uppskatta och äfven höjdens uppmätning kan då stundom lemna felaktigt resultat.

För betecknande af holkens gestalt ha de brukliga, men sväfvande och ej alldeles exakt tillämpade termerna äggrund m. m. i deskriptionerna icke tillämpats, utan har densamma bestämts genom angifvande af längdens och breddens förhållande till hvarandra, basens form äfvensom sidornas egenskaper (jemna eller på midten hopdragna). Såsom redan anförts är förhållandet mellan längd och bredd i allmänhet som $\frac{10}{6}$; hos de smalaste är det

$\frac{10}{5}$, hos de bredaste $\frac{10}{7.5-8}$ och blott i ett enda fall synes, att döma af ett torkadt exemplar, bredden uppnå samma mått som höjden eller t. o. m. öfverträffa densamma.

Basen är i de flesta fall äggrund eller något tvär och afrundad; i enstaka fall är den starkt afsmalnande eller ock alldeles tvär (*truncatum*). Basens form lider i åtskilliga fall undantag, men kan dock betecknas som temligen konstant; samma är förhållandet med holkens hopdragning på midten.

Holkens färg bestämmes af indumentets beskaffenhet och fjällens färg, och är ett i flere afseenden mycket föränderligt kännetecken. Hos samma form kan en ljusare (gråaktig) färgton lätt vaxla med en mer eller mindre mörk, som framkallas allt efter det hår och glandler äro rikligare eller sparsammare förhanden eller ock större eller mindre, ljusare eller dunklare. Stjernludd saknas aldrig och är alltid tätare på holkens nedre än dess öfre del. Deremot saknas håren ofta eller äro inskränkta till vissa partier; isynnerhet samla de sig gerna mot spetsen på de yttre fjällen; ganska allmänt finner man dem öfvergå i och ersättas af glandler. Äfven glandlerna kunna normalt saknas; i regeln finnas de dock ymnigt förhanden och förläna holken genom sin storlek och färg ett karakteristiskt utseende. Nederst på sjelfva holkbasen äro glandlerna vanligen förenade i mycket täta grupper och af ljusare (vaxgul) färg. I enstaka fall, ehuru

kanske blott tillfälligtvis, saknas både glandler och hår fullständigt. Smärre karakterer kunna i öfrigt hemtas från hårens längd och färg m. m.

Af de talrika förändringarna i holkens utseende m. m., som hos samma form kunna framträda, må här blott anföras, att dimensionerna i många fall ökas på näringsrik jord, der äfven glandler och hår blifva mörkare, rikligare och längre. I skugga minskas stjernluddet, mörkna glandlerna och håren bli talrikare. På de holkar, som uppbäras af 2:dra ordningens skaf, bli dimensionerna äfven mindre, stundom i betydande grad, hår och glandler gle-sare, kortare och blekare, i följd hvaraf de erhålla ett askgrått utseende; samma förhållande plägar äfven inträffa på den första (centrala) holken hos magra individer.

Hvad nu anförts gäller det stadium då blomstren äro fullt utslagna. Äfven vid tidigare utvecklingsgrader kunna holkarne lemna karakterer, isynnerhet i det stadium då knoppen ännu ej nått sin fulla utbildning (*invol. virgineum*). Af de gestalter, under hvilka knopparne då framträda, äro följande de mest skiljaktiga: a) koniska eller kägelformiga med långt framskjutande (blommorna öferskjutande) fjäll (*sq. porrectis*), b) cylindriska, bredare eller smalare, med fjällen icke framskjutande, och c) ovala eller tunnformiga, d. ä. afsmalnande mot hvardera ändan. De vanligaste äro mellanting mellan cylindrisk och kägelformig; sferiska knoppar i detta eller senare stadier har jag ej anträffat. I än yngre stadier äro knopparne mer nedtryckta och som fullt utbildade mest $\pm$ cylindriska (bredt eller smalt) eller upptill något ansvälda.

Efter blomningen (*invol. defloratum*) ansväller holken isynnerhet nedtill mer eller mindre och antager i vissa fall äfven då ett karakteristiskt utseende.

Holkfjällen (*squamæ involucris*). Såsom allbekant antaga holkfjällen olika egenskaper allt efter deras läge, i följd hvaraf det äfven här blir nödigt att åtskilja olika slag, hvilka kunna rubriceras under följande kategorier: a) basfjäll (*sq. basales*) eller de nedersta, på holkens bas fästade fjällen; de äro vanligen de minsta samt, till följd af ymnigt ludd och sparsammare glandler och hår, ljusare än öfriga fjäll och sitta ofta löst; i morfologiskt

afseende utgöra de mellanting mellan fjällen på blomsterskaften och följande slag; *b*) de nedre (*sq. inferiores*), vanligen helt korta, sällan med spetsen nående till holkens midt; *c*) de mellansta (*sq. intermediæ*) äro fåtaliga, längre än föregående; *d*) de öfre (*sq. superiores exteriores*). hvilka äro långa (föga kortare än de längsta) och hafva största delen af ryggen fri (ej betäckt af andra fjäll); *e*) de inre (*sq. interiores*), de längsta och vanligen äfven bredaste; blott på öfre delen är ryggen beklädd med ludd och hår eller glandler, samt *f*) de innersta (*sq. intimæ*), hvilka vanligen äro smalare och kortare än de föregående och alltid med mycket fin spets samt obeklädda. — Emedan det blefve öfverhök van omständligt och ofta äfven öfverflödigt att närmare beskrifva alla egenskaper hos hvarje kategori, ha i deskriptionerna kategorierna *b—d* sammanfattats under namn af yttre fjäll (*sq. exteriores*) och *d—f* under benämning långfjäll (*sq. superiores*); i vissa fall har det dock äfven varit nödigt närmare beskrifva egenskaperna hos någon af dessa nu uppräknade specialkategorier.

Redan antalet och storleken af fjällen är i många afseenden af stor betydelse; detsamma gäller om deras form, ehuru dess preciserande är mycket svår att utföra, då det är fråga om finare detaljer. Utom mellan breda och smala fjäll af olika art, gäller här vidare huruvida sidorna äro raka (*acutæ*) eller bågiga (*acuminatæ*), afsmalnande ända från basen (termerna härför: *subulatus*, *triangularis*), eller högre upp, regelbundna eller ojemna samt vidare basens och spetsens egenskaper. I några fall är formen underkastad ej obetydande variationer, men i regeln är den konstant och föga influerad af yttre agentier.

Spetsen på långfjällen är vanligen (på de innersta alltid) ytterst naken samt dessutom i talrika fall färgad i mörkviolet, purpur eller blåviolet på längre eller kortare sträckor och mer eller mindre intensivt. Sistberörde egenskap är emellertid mycket föränderlig och påverkas starkt af yttre agentier, isynnerhet insolationen.

Indumentet bekläder vanligen helt och hållet ryggen på de yttre fjällen. I några fall förekommer dock en smal, naken rand längs kanten. Hos andra finnes en smal, hvit, ojemnt markerad strimma på de nedre fjällen, uppkommen derigenom att hår och glandler saknas på de kanten närmast angränsande partierna.

Fjällens egen färg är vanligen ljus eller grönaktig, stundom mörk eller blyfärgad, hvilken egenskap dock ofta direkt beror på ståndorten eller andra tillfälliga omständigheter.

Hos våra former äro fjällen i regeln fast tilltryckta holken; hos *P. Peleteriana* äro de yttre mest lösa, hvilket äfven är fallet med flere till öfvergångsserierna hörande arter, hos hvilka förhållandet dock ej är konstant i någon mer betydande grad.

Blomster eller blomkorgar (*flos* sensu lat.; *calathidium*). En mängd anmärkningsvärda och för det öfvade ögat äfven lätt tillgängliga karakterer kunna hos denna grupp hemtas från blomkorgens egenskaper. Redan dimensionerna, ehuru i många fall betydligt föränderliga, lemna i andra ett ganska värdefullt medel för formernas särskiljande under exkursioner. Diametern hos komplexen stiger från 22—40 millim. och något deröfver; dessa gränsvärden äro dock mycket sällsynta och maximitalen framträda hos våra former blott i förening med gynsamma ståndortsförhållanden. I medeltal uppgår diametern till 26—30 mm. och vexlar på samma ståndort vanligen med 3 å 5 mm., ofta äfven mindre. På olikartade lokaler bli vexlingarna i dimensionen emellertid icke sällan betydliga eller ända till 6 å 10 mm. hos samma form. På capitula af 2:dra ordningen äro blomstren i regeln mindre än på de centrala *).

Blommornas färg är i de flesta fall af framstående betydelse, på samma gång den är svår att rätt uppfatta och exakt återge. Den hos gruppen förekommande gula färgen är i regeln mycket ljus, i hvilket afseende den öfvergår alla andra grupper. I beskrifningarna ha af denna färg följande nyanser särskilts, ordnade efter intensiteten: a) *maxime flavus* (*stramineus*), anträffas hos flere former, isynnerhet bland hufvudgruppen (*Eupilosella*); b) *flavus*, en ganska allmän nyans, typisk hos *P. prasinata*; c) *flavidus* och d) *flavescens*, hvardera allmänna; motsvarande nyans med tydligare skiftning i grönt: *sulphureo-flavus*; e) *pallide lute-*

---

*) Hos våra *Piloselloideæ* ha de minsta blomstren en diameter af 13 millim., hvilka betecknats som *minutissima*; 15—17 = *parva*; 17—19 *sat parva*; 19—22 *mediocria*; 22—26 *majuscula*; 26—30 *sat magna*; 30—35 *magna*; 35—40 *maxima*.

scens och *f) sublutescens* temligen sparsamt förekommande; motsvarande nyans i grönt: *flavo-sulphureus* och *pallido-sulphureus*; någon dunklare färgton är icke anträffad hos närvarande grupp; hos de öfriga grupperna uppträda vidare *g) læte lutescens* och *sulphureus*, *h) læte luteus*, *i) luteus* vel *citrinus*, *l) saturate* vel *obscure luteus*, *m) aureus*, *n) vitellinus*, som står på gränsen till de med rött uppblandade färgerna, *o) croceus* och *p) fulvus*. För öfrigt är att märka om färgen är klar eller oren. I några fall är färgen vid första utsprickningen dunklare, men bleknar efterhand och kan, då blomkorgen är fullt utslagen eller någon tid derefter, förete en betydande skilnad. I skugga blacknar den mörkare färgen ofta eller kan bli oren.

Allt efter ligulernas antal företer blomstret ett fylligare eller glesare utseende; antalet växlar mellan 8 à 10 till 14 à 15 på diametern; i vanliga fall äro de 10 à 12. Förhållandet är i några fall teml. normalt, i andra åter betingadt af växtställets öfverflöd eller brist på näringsämnen.

Ifrån de andra *Pilosellæ* afviker flertalet former af närvarande grupp derigenom, att kantblommorna (*ligulæ marginales*) äro betydligt längre och bredare än de öfriga, ett förhållande, som af Fries beaktats och benämnts, men icke vidare användts för särskiljande af hithörande former*). I förening med denna skiljaktighet i dimensionerna erhålla i många fall blomstren ett mycket karakteristiskt utseende derigenom, att de inre blommorna äro sinsemellan likformiga och skarpt afgränsas från kantblommorna, hvilka då komma att bilda en ofta mycket tydligt markerad zon kring diskblommorna; i detta fall angifvas blomkorgarne som (skarpt etc.) radierande (*radiantes*). Ett fullkomligt motsatt, men teml. sällan förekommande förhållande uppstår, då diskblommorna småningom öfvergå i kantblommorna, hvilket tydligast inträffar då ligulerna äro talrika (*calath. plena*). Mellan dessa extremer gifvas många mellanstadier, betecknade med termerna föga, något, temligen radierande (*subradiantes, parum, sat radiantes* etc.).

*) I Symb. ad hist. Hierac., p. XVI säges: "in formis stolonifloris et flagellaribus *H. pilosellæ*, *H. furcati* etc. flores marginales subtus concolores evadunt propter florum radiantium defectum" och i Epicrisis, p. 14 om *H. cerinum*: "Ligulis fulvis et subæqualibus, extimis haud radiantibus ab omnibus vicinis dignoscitur." Dessa äro de enda uppgifter, som jag påträffat i saken.

Bredden på kantblommorna vexlar hos våra former från 1.5—3 millim. I vissa fall är bredden föränderlig och uppgår stundom ända till 0.5 mm., men vanligen blott till 0.1—0.2 mm. och ofta har samma form, hvars kantblommor uppmätts i vidt afskilda nejder, gifvit fullkomligt enahanda resultat, hvarför det synes antagligt att i många fall de antecknade små differenserna på $\frac{1 \text{ à } 2}{10}$ mm. härröra af fel vid mätningen; en källa till dylika uppstår särskildt om mätningen verkställles på unga eller ej ännu fullt utbredda korgar, ithy att, åtminstone i vissa fall, kantblommorna tillväxa i bredd ända tills samtliga ligulæ blifvit utslagna. Mätningen bör utföras på de bredaste (yttersta) kantblommorna; hos dessa är den färgade strimman på undre sidan intensivast. I vissa fall tilltager bredden något på lös jord, såsom framgår ur några kulturförsök. För närmare angifvande af förhållandet saknas dock ännu tillräckliga data.

Kantblommorna äro än alldeles glesa än åter täta och då bildande en sluten ring; ej sällan kunna flere former redan genom dessa egenskaper igenkännas. Smärre kännetecken erbjuda vidare deras form, tjocklek, flikighet och den redan nämnda strimman på ryggen. Denna strimma saknas i flere fall eller visar sig med svaga spår mot blommans topp; i andra fall uppträder den mer eller mindre lång och intensiv, men är mångengång alldeles föränderlig och lätt påverkad af yttre agentier (solljuset).

Hvad kantblommorna beträffar, må slutligen ännu omnämnas, att desamma hos en form konstant felslå eller, rättare, svagt och abnormt utbildas. Dylika monströsa blommor torde ej vara synnerligen sällsynta hos *Archieracia* och ha uppmärksamrats redan af Tausch (Flora 1828).

Blomkorgarnes egenskaper modifieras i långt mindre grad än öfriga delars af lokala inflytanden och egna sig därför synnerligen som hjälpmedel vid särskiljandet speciellt af underordnade former. Tillförene har för ändamålet anlitats färgen, hvars konstans dock af de äldre auktorerna betvivlats eller t. o. m. förnekats, och delvis äfven storleken. Af öfriga egenskaper förtjena speciellt radieringen och kantblommornas beskaffenhet att uppmärksammas, utan hvilka det ofta är förenadt med största svårigheter att, särdeles i detaljfrågor, säkert reda sig; i många fall,

exemplvis vid utredning af de s. k. höstformerna (d. ä. på hösten blommande individer), synes det t. o. m. omöjligt att med förbi-seende af ifrågavarande kännetecken undvika förvexlingar. Äfven i andra grupper ha flere af nu framhållna egenskaper, främst dock färgen, visat sig som mycket värdefulla karakterer vid formernas utredande. Härmed är dock ej sagdt att blomkorgens alla egenheter och i hvarje händelse vore af lika värde eller alltid lämpade att som kännetecken användas. I några fall, speciellt hos *P. Peleteriana* var., *P. auricula* och *P. suecica*, har jag i nästan alla nu berörde egenskaper iakttagit variationer, stundom mycket betydande, i hvilket afseende emellertid bör tilläggas, att föränderligheten kanske de flesta gånger antagligen berott på direkt inverkan af andra former och således egentligen ej modifierande regeln. I systematiskt hänseende spela många af dessa kännetecken, såsom radieringen, ofta en mycket underordnad rol, i det alldeles närstående former härutinnan kunna differera, men i hvarje fall, då hithörande skiljaktigheter helst af någon betydelse yppa sig, kan man, i händelse hybridisering icke förekommit, vara säker på det man har att göra med en verklig, om äfven underordnad form, och icke med någon tillfällig individuel lokal-modifikation.

Hos *akenierna* och *pappus* har jag icke funnit några nämnvärda kännetecken. En mer ingående undersökning har af mig dock ej egnats dessa delar och ännu mindre åt blomfästet, hvilket därför i deskriptionerna kommer att förbigås.

Indumentet har redan delvis berörts i det föregående; här må därför blott tilläggas några ord för att precisera de i beskrifningarna förekommande termerna. För betecknande af såväl stjernhårens som glandlernas och de öfriga hårens täthet ha 10 gradationer användts, hvarje angifven med en särskild term eller tillika med en romersk siffra.

Beträffande stjernhårens mängd äro följande hufvudkategorier särskilda: *a*) filtluden (*tomentosus*) med 3 grader (*x* = *densissime*, *ix* *dense*, *viii* *tomentosus*), *b*) stjernluden (*subtomentellus*, *floccosus*) likaledes med 3 grader (*vii* *dense subtom.*, *vi* *subtomentellus* vel *dense floccosus*, *v* = *læviter subtom.* l. *floccos.*) och *c*) stjernhårig (*stellatus*) med 4 grader (*iv* = *densius*

stellatus l. *floccis densius adpersus*, III = *sparse stellatus* etc.; II *leviter stellatus*, I = *floccis rarissimis adpersus*).

Hos glandlerna och håren återgifves första kategorin med termen *confertus* (x = *creberrimus*, IX *confertus*, VIII *sat confertus*); de återstående graderna äro: VII *densus* (25 st. på en sträcka af 10 mm. =) $\frac{25}{10}$, VI *densior* $\frac{20}{10}$, V *sat densus* $\frac{16}{10}$, IV *mediocr.* I. *densiusculus* $\frac{12}{10}$, III *sparsus* l. *sat rarus* $\frac{8}{10}$, II *rarus* — *rarissimus* $\frac{4}{10}$ och I *solitarius* $\frac{2}{10}$.

Genom bifogande af de vanliga termerna *pubescens*, *villosus*, *hirtus*, *hirsutus*, *hispidus* etc. i öflig bemärkelse eller genom orden *pili*, *setæ* m. m., ha hårens egenskaper i öfrigt angifvits.

Den relativa längden har bestämts sålunda att borsthår (*setæ*) af 7—8 mm. betecknats som *longissimæ*, 3 mm. = *mediocres* och 1 mm. = *brevissimæ*; hos de vanliga håren (*pili*) 3.5—4.5 mm. = *longi*, 2—2.5 *med.* och 1 *brevissimi*.

I beskrifningarna hänföra sig termerna öfver indumentet, holkens och blomkorgarnes dimensioner liksom färgerna och formerna gemensamt till alla *Pilosellæ*; i öfriga fall gäller relationen (storleken) närliggande former.

Här må slutligen påpekas att ofvan relaterade kännetecken närmast afse blott deras tjenlighet som hjälpmedel för särskiljande af former, icke deras större eller mindre betydelse i systematiskt hänseende. Att dessutom en karakter i hvarje särskildt fall icke äger enahanda värde, torde vara öfverflödigt att här ytterligare närmare framhålla.

I långt högre grad än de flesta andra *Pilosellæ* fortfara arter af förhandenvarande grupp att, efter afslutandet af den egentliga vegetationsperioden, på de normala ståndorterna vegetera och fortbilda sig ända tills höstfrosterne infalla. Medan de öfverjordiska gröna delarne hos de förra redan under högsommaren efter afslutad blomning äro till största delen bortvisnade eller reducerade *) och därför ej lätta att öfverkomma ända till tiden för

*) Nemligen på deras naturliga ståndorter; på odlad eller naken jord, der nybildningen fortgår raskare, uppträda många af dem, isynnerhet s. k. *Auriculinae*, rikligen med gröna, bladbärande skott.

bladens utbildning följande sommar, påträffas *H. pilosella*, till följd af nämnde egenskaper och bladens större varaktighet, rikligen hela sommaren och hösten igenom. På senhösten och vid snösmältningen på våren undergå de bladartade delarne en betydlig reduktion; dock äro de ingalunda sällsynta äfven senare på våren, isynnerhet på sådana platser, der de i mindre grad äro exponerade för solstrålarnes direkta inverkan, såsom bland mossor, under gamla löf o. d. I många fall fortlefva de öfvervintrade rosettbladen (neml. de öfre) ända långt in på försommaren och finnas vid blomningstiden ofta förhanden mer eller mindre gröna under de nybildade bladen. Denna af bladets residensförmåga och varaktighet betingade persistens gestaltar sig i någon mån olika hos skilda former (isynnerhet mellan de enblomstriga och furcatae), men är svår att använda som kännetecken, enär densamma starkt påverkas redan af smärre skiljaktigheter på växtplatsen.

I södra Tavastland inträder blomningen i stort mellan den 10—20 Juni, allt efter vårens och försommarens temperaturförhållanden, och fortgår under en tid af 3 à 4 veckor. På särdeles gynsamma lokaler börja enskilda individer långt tidigare *) blomma; likaså på skuggiga friskare ställen betydligt senare. Den allmänna blomningen (hos de centrala blomkorgarne) försiggår hastigt på torra platser; under varm, klar väderlek finner man på stora, rikligen blombärande fläckar efter förloppet af några dagar kvar endast svaga spår af blom. Härutinnan gifvas dock undantag, beroende dels på antalet blomsterskaft hos hvarje planta och troligen äfven jordmånen, dels möjligen också på blommornas större varaktighet.

Med hänsyn till blomningstiden kan man bland denna grupp särskilja 3 kategorier: tidigt och sent blommande samt medeltida. Skilnaden mellan de extrema fallen kan belöpa sig till 10 à 14 dagar och hos några af de mest sentida infaller den allmänna blomningen då de flesta andras blomning redan är afslutad.

På sensommaren och hösten anträffas åtminstone de tidiga formerna andra gången blommande och under varma, regniga hö-

---

*) Den tidigaste utvecklingen inträffade år 1883, då det första blomstret anträffades redan den 31 Maj på en solig, stenig brant.

star, såsom år 1883, framträda blommor i ymnighet och sträcka sig till flertalet former. Huruvida några skiljaktigheter i detta afseende förefinnas mellan formerna är mig tillsvidare obekant. Emedan höstblommorna utgå omedelbarligen ur de på sommaren bildade rosetterna, hvilkas blad i flere hänseenden äro, såsom redan berörts, olika de på våren danade rosetternas, framkallas härigenom skiljaktigheter hos höstformerna, hvilka äfven i några andra afseenden differera från de på försommaren uppträdande individerna.

Bland biologiska kännetecken förtjenar slutligen egnas några ord åt växtsättet. Nästan alla former uppträda i regeln gruppvis (*gregatim*); i några fall äro grupperna mycket täta, bildande skarpt markerade fläckar på marken, i andra glesare eller ock alldeles glesa, i hvilken händelse individantalet äfven plägar vara inskränkt. Om också dessa egenskaper af yttre inflytanden starkt modifieras (på gräsrika friskare ställen t. ex. förekomma individerna ofta enstaka), egna de sig dock i stort taget att i någon mån karakterisera formerna på normala växtplatser. — Beträffande formernas ståndortsförhållanden äro tillsvidare inga anmärkningsvärdare eller utmärkande egenheter iakttagna; endast att flere furcatæ föredraga friskare lokaler eller trifvas åtminstone ej på så torra platser som de enblomstriga formerna.

Ofvan har (sid. 26) korteligen relaterats den utredning öfver begränsningen af hufvudgruppen och dithörande formers affinitetsförhållanden och systematiska värde, som af Nägeli blifvit utförd. För en närmare utläggning af ifrågavarande formers indelning i naturliga grupper saknas mig tillfyllestgörande material och ett egentligt systematiserande af desamma ligger dessutom utom planen för dessa anteckningar. Men då nedanföljande uppställning af hufvudgruppen liksom äfven bestämningen af affiniteten och artvärdet i väsendtlig grad afviker från denne store kännares åsigt i saken, anser jag mig skyldig att motivera förfarandet och förty i största korthet upptaga frågan till skärskådande.

Ifrån hufvudgruppen har här nedan afskilts de former, som sammanfattas under benämningen *P. communis vulgaris* (*Hier. pilosella vulgare*), emedan dessa synes mig samtligen höra till mellanserier eller åtminstone till en annan grupp än de öfriga

enblomstriga arterna eller artkomplexerna. Tages den form till representant för hufvudgruppen, hvilken till kännetecknen är mest afskild från de öfriga hufvudtyperna, och derigenom intager en själfständig plats i systemet, kan ej någon tvekan uppstå, att densamma är att söka i *P. Peleteriana* auctt., hvilken (*P. Hoppeana* och några alldeles närstående möjligen undantagna) såväl till blomkorgar och holkens byggnad som indument och stolonier, d. ä. i alla väsendtliga delar, differerar från öfriga typer. Ifrån former, sådana som här nedan äro upptagna under 3:dje gruppen (*H. pilosella virescens* auctt. Scand. och liknande), hvilka otvifvelaktigt höra till s. k. öfvergångsserier, består afvikelsen, förutom blomställningen, hufvudsakligen i följande: bladen äro rent gröna *), på undre sidan af mycket fint och tätt ludd snöhvita (hos *virescens* etc. grågröna eller något i blåaktigt grönt dragande, undertill svagt eller starkare grålundna), stolonerna med täta, undertill snöhvita blad, som till storlek och form likna de vanliga eller i vissa fall rosettbladen (hos *virescens* m. fl. äro stolonerna heterofylla); i sammanhang härmed står rotstockens afvikelser. Dessutom äro holkfjällen, isynnerhet de yttre, stora (fåtaliga), lösa samt beklädda med sparsamt ludd, men ej sällan rikligen håriga.

Återstår vidare att närmare bestämma hvilka af de hos oss förekommande formerna stå så nära till *P. Peleteriana*, att de kunna anses höra till dess spontana variationssfer och sålunda utgöra liksom utgreningar af densamma. I nordliga Finland förekomma former, af hvilka några med alldeles enahanda hufvudkännetecknen som *P. Peleteriana* auctt., medan andra afvika såtillvida att holkfjällen likna den hos *P. vulgaris* vanligaste typen, i det de äro mindre, tätt tilltryckta och starkt stjernlundna. Emedan i dessa trakter, såvidt hittills är känt, öfriga mellanformer som ock arter, till hvilka dylika kunde tendera, saknas, ligger det närmast till hands att föra dem till samma grupp med *P. Peleteriana*. Äfven kring Stockholm och Upsala, hvarest sistnämnde art är synnerligen föränderlig, anträffas former som skilja

---

*) Nemligen i lefvande tillstånd; som pressade kunna de liksom hos andra grönbladiga arter antaga en lindrig skiftning i blå- eller gulaktigt grönt. Äfven det snöhvita luddet förändrar med åldern färg på pressade exemplar.

sig från typen bl. a. genom tilltryckta, mer stjernludna och något mindre (men dock relativt stora) holkfjäll. På grund häraf skulle jag icke draga i betänkande, att hänföra nämnde nordliga former till hufvudgruppen, såframt jag icke i Uppland hade iakttagit individer, till holken liknande de lappska men — såvidt mina då (1878) gjorda insamlingar och anteckningar gifva vid handen — antagligen äro uppkomna genom bastardering af *P. Peleteriana* var. med individer hörande till andra grupper. Förhållandet hindrar nu väl icke att dylika former annorstädes kunnat uppkomma oberoende af främmande inverkan, men, om äfven de flesta skälen sålunda tala för en utsträckning af hufvudgruppens gränser så långt, att densamma skulle omfatta omförnuilde genom holkfjällen afvikande former, erfordras dock för frågans slutliga afgörande förnyade undersökningar på trakter der *P. Peleteriana* auctt. växer oberörd af andra arter*).

Deremot måste alla till komplexen *H. pilosella vulgare* hörande former afskiljas från nyssbegränsade hufvudgrupp och föras till mellanserierna, hvilkas kännetecken hos dem på mångfaldigt sätt äro kombinerade med de hufvudgruppen utmärkande karaktererna. Än äro capitula närstående till *Peleteriana*, men bladen af mellanseriens egenskaper, än åter närma sig bladen den förres, medan stolonerna likna den senares. Stundom förherrska hufvudgruppens, stundom åter mellanseriens kännetecken, hvilka slutligen ibland äro liksom jemnt sammansmultna. Hos de flesta

---

*) Till samma grupp som *P. Peleteriana* auctt. hör otvifvelaktigt äfven *P. Hoppeana*, ehuru dessa arter af Nägeli anses stå i mycket ringa släktskapsförhållande till hvarandra; sistnämnde art ställes af N. på grund af holkens byggnad närmare *P. vulgaris*. Holkfjällen hos *P. Hoppeana* äro dock i hufvudsak lika dem hos *P. Peleteriana*, skiljande sig blott derutinnan, att de i spetsen äro mer afrundade och något mer tilltryckta, ett förhållande som ofta förekommer hos former af sistnämnde art; i detta afseende äro de uppländska formerna synnerligen lärorika och vid Upsala etc. har jag insamlat en bredbladig varietet, hvilken i hög grad öfverensstämmer med *P. Hoppeana* i afseende på holken. Härpå har redan E. Fries (Epicr., p. 12) fäst uppmärksamheten. Ett slags bekräftelse på denna varietets nära öfverensstämmelse med *P. Hoppeana* lemnar ytterligare en vid Upsala insamlad bastard af densamma med *P. auricula*, som obetydligt är skild från en vid Brenner i Tyrolen af mig tagen hybrid af *P. Hoppeana* och *auricula*. Äfven de *P. Hoppeana* utmärkande vackert gröna, tunna, mycket finhåriga bladen med nerverna på öfra sidan intryckta, återfinnas hos former af *P. Peleteriana*.

är bladfärgen mer eller mindre i grågrönt dragande, hvilken mellanfärg jemväl ger en antydning om dessa växters intermediära ställning. Endast i några alldeles underordnade karakterer (blomsterskaftens och ligulernas dimensioner) synas några af dem intaga en själfständig ställning.

För denna indelning talar vidare den vidsträckt utbredningen hos *P. Peleteriana*; i ost—vestlig riktning är väl arean inskränkt, men från norr—söder sträcker den sig från arktiska Norge ända till Atlas bergen i Algeriet. Såvidt hittills är känt, kan någon af de öfriga icke uppte ens närmelsevis så stor utbredningsareal.

Mellan *P. vulgaris* (coll.) och *P. Peleteriana* förekomma ej blott bastarder utan äfven andra (konstanta) mellanformer och dessa äro ingalunda fåtaliga, hvarför nämnda arters frändskap ej kan anses så aflägsen som Nägeli, med stöd af förhållandet på Simplon, angifvit *); till dylika mellanformer hör bl. a. den här nedan under namn af *P. straminea* beskrifna formen. Bristen på mellanformer i Schweiz beror möjligen derpå, att *P. Peleteriana* der torde vara temligen monotypisk, medan den i Skandinavien är splittrad i en talrik mängd former, antydande en större lifskraft och utvecklingsförmåga(?).

I Finland uppträda former af hufvudgruppen endast som stora sällsyntheter. I Lappland förekomma de på spridda ställen och utgöra här de enda representanter af *H. pilosella*; vidare på ett ställe i Österbotten samt på Åland. I så mycket större ymnighet visar sig *P. vulgaris* (coll.) åtminstone ända upp till 64½° n. l., kuststräckan af Bottniska viken norrut möjligen undantagen. Till massan öfverträffar den här alla andra *Piloselloider* tillsammantagna och äfven i formrikedom alla öfriga mellangrupper. I afseende på de särskilda formernas utbredningsförhållanden, så gifvas bland dem representanter af alla kategorier; en del äro utbredda öfver hela eller största delen af angifna område, andra äro inskränkta till en eller annan provins eller ännu inskränktare territorium, medan slutligen resten kan sägas äga medelmåttig utbredning, neml. med finska florområdet eller egentl. dess centrala delar till utgångspunkt. Många af dess former upp-

*) Die Piloselliformia, s. 472.

träda derjemte i stor ymnighet och freqvens öfver betydande områden, andra åter blott på inskränkta arealer eller enskilda platser; åtskilliga äro slutligen utmärkta genom nog framstående morfologiska eller biologiska karakterer, medan andra blott ytterligt svagt äro kännetecknade. På grund häraf framgår att dessa former representera i systematiskt hänseende enheter af vidt skiljaktig ordning, från obetydliga undervarieteter och svagt markerade mellanformer till verkliga arter af olika, om ock ej af högre värden.

Denna uppfattning torde knappast delas af någon hieraciolog eller åtminstone förefalla i hög grad tvifvelaktig, och detta så mycket mer som de hithörande mer framstående formerna genom mellanlänkar på mångfaldigt sätt äro med hvarandra förbundna. Denna omständighet i förening med myckenheten af former vållar att alla dessa enheter synas liksom sammanflyta och i den stora sammanhängande komplexen bilda endast svaga individuella afvikelser, eller på sin höjd framstå som varieteter eller underarter. För en dylik föreställning talar äfven den omständigheten, att variationsförmågan i några närliggande fall är mycket vidsträckt, såsom händelsen är med *P. Peleteriana* i Skandinavien, hvarest den liksom skjutit nya skott rikligen, de der ännu icke hunnit fullt fixera sig.

Men variabiliteten i ett fall förutsätter ingalunda en dylik egenskap i alla öfriga fall, och hvad angår de till *P. vulgaris* hörande formerna, så äro de vanligen föga eller alls icke föränderliga. Ej heller är man af mellanformer berättigad att utan vidare sluta till verkliga öfvergångar; dylika förbinda dessutom arterna i alla grupper hos släktet *Hieracium*. Då nu tillika en form uppträder allmänt och rikligt på arealer af tusentals kvadratmil och der visar sig alldeles enförmig eller genom tydliga kännetecken skild från alla öfriga, så återstår näppeligen någon annan utväg än att hålla dylika former för verkliga arter. En mängd bland de nu gällande synas mig i sjelfva verket vida mer markerade än flera bland öfriga grupper antagna, s. k. svagare arter. Att hålla alla de talrika konstanta enheterna i dylika formkomplexer för underarter (af skiljaktig ordning) vore i formelt afseende kanske ej oantagligt, men ett dylikt förfarande förutsätter nödvändigt att hela komplexen, såsom redan antydts, bildar ett

strängt sammanhörigt helt, en naturlig enhet, som spontant utgrenat sig i de särskilda formerna. Att några sådana centra gifvas bland *P. vulgaris* synes antagligt, men i sin helhet kan gruppen blott från deskriptiv synpunkt anses bilda en dylik enhet, i systematiskt afseende deremot som sammansatt af parallela mycket närstående serier, som i en riktning tendera åt hufvudgruppen, i en annan åter till särskilda furcatæ eller deras närstående hufvudformer, och hvilka derjemte med mellanleder sinsemellan delvis äro förenade. Här återfinnas med andra ord i miniatur de analoga serier som utmärka *Piloselliformia* Næg. gentemot öfriga arter af gruppen *Pilosellina* Fr.

Mellanserier från *P. vulgaris* äro i Finland jemförelsevis fåtaliga och förbinda denna komplex blott med *P. auricula*, *P. suecica* eller närstående samt *P. subpratensis*; till *P. "dubia"*, *cymosæ* och möjligen äfven *P. præalta* gifvas blott hybrida och till *Kajanensis* m. fl. saknas såväl verkliga som hybrida mellankar.

Till slut bör framhållas att från nedanföljande öfversigt bland gruppen *P. vulgaris* utelemnats åtskilliga allmänna och vidt utbredda former, hvilka jag ännu icke hunnit fullständigare utreda.

Pilosellarum formæ insigniores per territorium floræ fennicæ distributæ *).

Pilosella communis Auctt. *Hieracium pilosella* L., Fr.

A. Semper 1-cephalæ, foliis viridibus, subtus niveis, stolonibus macro- (homo-)phyllis, brevibus: **Eupilosella** **).

Pilosella macrolepis var. *pilosissima* (Fr.); *Hierac. Peleterianum* Auctt., haud Mérat.***); *H. pilosella* var. *pilosissimum* Wallr. (1822) teste Næg.; Fr. Symb. et Epicr.

In Fennia adhuc haud est observata, at forsitan in Alandia detegenda.

---

*) Nomina trivialia litteris diversis sunt impressa ad significandam "virtutem specificam" (sensu Cel. W. O. Focke, Syn. Ruborum Germaniæ).

**) Sectiones sequentes greges vere naturales, *Eupilosellas* si excipias, non sistunt, formas tantum serierum mediarum vel transitionis (sensu Ill. Nægeli) *Eupilosellas* cum *Auriculinis* connectentes includunt. — Ab extraneis *P. Hoppeana* *Eupilosellis* est adscribenda.

***) *Hier. Peleterianum* Mérat. a *H. Peleteriano* Auctt. plane est diversum. Species vera meratiana, secund. specimen originale quod in museo Parisiensi a. 1878 examinavi, planta est ad *H. pilosella vulgare* Auctt. (coll.) accedens, stolonibus *numerosis* (6), *longis* (circ. 100 mm.), hetero-(micro-)phyllis, foliis *prasinis*, supra setis sparsis hispidis, subtus subtomentosis viridi-*canescentibus*, involucri sat magno (= 10.5 mm. alto, h. e. mediocri comparatu cum involucri confinium), obscuro, tomentoso denseque villosa, squamis *angustis* adpressis haud marginatis cet. dignota. Magnitudo capitulorum ab auctore perperam indicatur (in Mérat, Nouvelle Flore des environs de Paris, 1ère édit. 1812, p. 305: "fleurs trois ou quatre fois plus grandes que dans l'espèce précédente" [= *P. communis*] et in 4 éd. 1836, p. 314: "fleurs deux fois plus grandes"). — Quum nomen meratianum igitur est rejiciendum denominationem novam ad indicandam, speciem nostram proposui; nomen antiquius (*pilosissimum*) non est adhibendum quum jam varietatem distinctam respicit nec non *Archieraciorum* speciei est datum.

P. macrolepis var. *gracilior* m. ad interim (coll.). Magis humilis, folia tenuia, mollia, vulgo minuta et valde angusta, supra setulis tenuissimis sparsim hirsuta nervisque impressis, subtus nervosa sæpeque pulcherrime niveo-tomentosa, involucri sæpius parcius villosula vel omnino depilata; ceterum quoad indumentum, involucri calathidiorumque fabricam et magnitudinem valde protea et multiformis.

In Alandia, Lemland, ad Norrboda ($60^{\circ} 10'$) $\frac{9}{7}$ 1883 detexit amicus oculatissimus J. O. Bomansson. — In Upplandia circa Holmiam et Uppsaliam locis saxosis vel asperis frequens.

Under ofvan intagne namn upptages här provisoriskt en mängd smärre såväl från den genuina som från hvarandra till habitus och kännetecken nog afvikande former, hvilka synas vara högeligen variabla och derjemte, åtminstone på angifne orter, lätt påverkade af andra former. En närmare redogörelse öfver dessa i systematiskt afseende synnerligen intressanta former skall jag försöka lemna vid behandlingen af de åländska och uppländska Piloselloiderna.

P. laticeps n.

Procera, valida, 25 centim. alta. *Rhizoma* sat crassum, totum fibrillosum, subelongatum. *Stolones* (2) breves, homophylli.

Folia maxima (intermedia $\frac{90}{17}$ 0.33 *), superiora $\frac{60}{11-14}$, summum

$\frac{35}{8}$ 0.37), oblongo-lingulata l. late lingulata l. oboblonga, utplurim.

obtusa submucronata, in petiolum longum latumque sensim attenuata, tenuiss. repanda, viridia, supra setis tenuioribus vetustate fulvescentibus sparsis hispidula, subtus tomentosa siccitate sordide subferruginescentia, nervis subprominentibus; fol. stolonum

($\frac{60}{15}$) oboblonga, magis vestita, supra nervis impressis. *Pedunculi* 3,

validi, erecti, inferne subtomentelli, setulis raris, mediocribus et glandulis nigris sat densis vestiti. *Involucria* amplissima et perlata (13 mm. alta et circ. 15 mm. lata, quantum e planta exsic-

---

*) Significat: longitudo folii = 90 mm., latitudo maxima 17 mm. quæ est 30 mm. (= 0.33 p.) ex apice folii sita.

cata dijudicare possumus), basi truncata, tomentosa, pilis basi atris apice cano-fulvescentibus brevioribus confertis villosula immixtis glandulis (præsertim in capitulis lateralibus). *Squamæ exteriores* sublaxæ, magnæ, late subulatæ, omnino immarginatæ (basales albidæ); *sq. superiores* numerosissimæ, in subulam angustam attenuatæ, omnes usque ad apicem tomentosæ, incoloratæ. *Calathidia* amplissima, longe radiantia; ligulæ marginales angustissimæ (lat. 1.75 mm.), subtus sat intense striatæ, tubo et inferiore parte limbi (usque ad medium) dense arachnoideæ.

Speciem hanc sat insignem, habitu *P. macrantham* valde æmulantem, in regione sylvatica montis Schelesna prope pag. Kantalaks Lapponiæ ross. occidentalis (67°) 17/7 1870 legit cl. A. J. Mela. "Crescit in lateribus alpis passim abundanter" notavit detector. Specimina inter se haud sunt omnino conformia at verisimiliter ad eandem speciem pertinentia. Descriptio supra allata est data sec. specimen maxime evolutum et notabile. Adsunt alia minus insignia, aut humiliora (20 cm. alta), involucro minore (11 mm. alto et 11 mm. lato), squamis minus acuminatis, foliis brevioribus et magis obtusis, aut graciliora parumque evoluta foliis valde elongatis ($\frac{65-70}{11}$ mm.) sat dense hirsutis. — In alpe Pyhäkero

Lapponiæ Kemensis (68°) specimen unicum subsimile capitulo valde juvenili 22/7 1877 legit amic. Hj. Hjelt.

Ehuru denna form endast är representerad af några få exemplar, har jag dock ej tvekat att under eget artnamn här införa densamma; i yttre måtto är den tillika den mest utmärkt bland alla våra Piloselliformer och ersätter hos oss sparsamt mellersta Europas hithörande talrika fjällbebyggande märkvärdigheter. Hela yttre utseendet erinrar mycket starkt om *P. macrantha*, sådan jag funnit den i närheten af München; ifrån denna är den dock väl skild genom storleken och formen hos holken, hvilken till bredddimensionen öfverträffar alla af mig kända *Pilosellæ*, ehuru densamma är svår att fullt säkert uppskatta på det pressade exemplaret; vidare genom fjällens form, antal och beklädnad samt dessutom de nedres storlek och lösa anslutning, hvarutinnan den står närmare *P. macrolepis*. Anmärkningsvärd är vidare spindelväfshårigheten hos ligulæ, hvilken så starkt utpreglad föga torde anträffas hos någon annan art i släktet. Med afseende å den

stora föränderlighet, som utmärker de nordiska *Eupilosellæ*, kan närvarande form tillsvidare, trots dess nog imponerande gestalt, dock ej tilldelas ett artvärde af högre ordning; i sammanhang härmed bör framhållas, att i följd af brist på uppgift öfver ståndorten och tillräckligt antal exemplar de framstående egenskaperna i någon mån kunnat bli öfverskattade. — Originalexemplaret förvaras i herb. mus. fenn.

I Norges flora angifves *P. vulgaris* från några orter i Finnermarken och stode därför möjligen att påträffas äfven i Lappland. Uppgiften synes mig dock i högsta grad tvifvelaktig. Bland lokaler citeras också Lille Lerpollen, men de exemplar jag derifrån fått emottaga (af I. M. Norman) tillhöra *Eupilosellæ* och möjligen en form af förhandenvarande art.

Huruvida närvarande form är identisk med eller närstående till den af Fries och andra skandinav. hieraciologer för Skandinavien (Gotland) under namn af *Hier. pilosella macranthum* upptagna formen, kan jag i brist på exemplar ej afgöra; den knapphändiga beskrifningen öfver densamma i Fries *Epicrisis* är i några stycken afvikande ("stolonibus crassis scapoque abbreviatis, capitulis eglanduloso-pilosis"; sistanfödda differens är emellertid betydelselös, emedan hos ifrågavarande form glandler och hår med lätthet ersätta och öfvergå i hvarandra).

Restant floræ nostræ solum duæ hujus generis formæ memorabiles et h. l. describendæ, quas tamen ut species nec distinguere nec nominibus propriis salutare ausus sum, quum eas in locis natalibus occasio colligere mihi non adesset; sunt *altera*: sat gracilis, 10 cm. alta; rhizoma abbreviatum, stolones homophylli, brevissimi; folia anguste oblonga — suboblonga (inferiora angustiora), subintegerrima, viridia, tenuia, subtus nivea, supra depilata; pedunculi tomentelli et nigroglandulosi (superne densius, ut in omnibus formis), depilati; involucrum circit. 11—12 mm. altum, sat angustum, tomentosum, depilatum, glandulis nigris sat confertis vestitum; squamæ adpressæ, exteriores submagnæ oblongæ, superiores in apicem sat latum attenuatæ; calathidium radians, ligulis marginalibus c. 2 mm. latis subtus obsolete striatis. Ad flumen Kemi in par. Sodankylä (67° 20') Lapponiæ Kemensis ^{27/7} 1870 florent. legit Dm. K. Eberhardt; ad Kalkkivaara loco calcareo (^{9/8} 78 deflorata) cl. E. A. Wainio invenit formam omnino simi-

lem at pedunculo et involucro densius vestitis foliisque supra parce pubescentibus, et ad pagum Sodankylä ($\frac{6}{8}$ florent.) specimen magis recedentem: humilis, foliis latioribus (oblongis), supra nervis impressis, summo subtus versus apicem glandulifero, pedunculo tomentoso, dense atroglanduloso, superne involucroque glandulis aterrimis creberrime vestitis, ligulis margin. subtus evidenter striatis; — *altera*: 8—17 cm. alta; rhizoma et stolones prioris at robustiores; folia magna (interm. $\frac{45-65}{11-14}$), oblonga l. anguste oboblonga, viridia, supra setis tenuioribus subdensis hispida, subtus nivea nervis parum prominentibus; pedunculus erectus, tomentosus, nigroglandulosus, setulis albis brevibus raris — sparsis; involucrum sat altum (c. 11 mm.) basi ovatum, tomento denso + albedo canescens, glandulis minoribus pilisque brevibus albidis (basi breviter nigris) dense vestitum; squamæ mediocres, adpressæ, inferiores oblongæ, superiores acuminatæ, apice denudatæ; ligulæ evittatæ. — Kuusamo in alpe Rukatunturi (66°), loco sabuloso declivi meridiem versus spectante solitarie crescens, $\frac{4}{7}$, 1883 florent. legit amic. V. F. Brotherus. Specimina non omnino conformia; unum ab reliquis recedit involucro magis obscuro, minus tomentoso, squamis latioribus minusque acuminatis, exterioribus pro parte margine angustissimo denudato pallido. -- Etiam in jugo Suoloselkä (Koptusselkä in limite Lapponiæ Kemensis et Inarensis), e 2 locis rosulæ verisimiliter hujus speciei sunt collectæ (E. A. Wainio $\frac{28 \text{ et } 30}{6}$ 1878).

Med anledning af den betydelse som hithörande former äga i systematiskt afseende och deras ytterligt sällsynta uppträdande inom vårt florområde har jag i det föreg. uppräknat alla mig kända former och fyndorter. Att döma af insamlingarna äfvensom några muntliga meddelanden synas de förekomma i Lappland öfverhufvudtaget ej blott sällsynt, utan äfven ovanligt sparsamt samt blott på gynsamma lokaler hinna till blomning. Jemte detta sparsamma uppträdande är tillika en i ögonen fallande tendens till variationer eller söndersplittring i smärre former förenad. De särskilda exemplaren af samma form differera sinsemellan (såsom det synes, oberoende af ståndort och andra former) med afseende på indumentet ej obetydligt eller åtminstone i långt högre

grad än fallet är med de till följande grupper hörande formerna. För vinnande af säker utredning i ämnet vore det högeligen önskligt att kommande exkurter från dessa nordliga trakter ville insamla dessa växter så fullständigt som möjligt.

B. Semper 1-cephalæ l. normaliter 1-cephalæ et raro ad basin furcatæ. Stolones normaliter elongati, heterophylli, folia plus minusve prasino-viridia (*P. straminea* excepta): *Hierac. pilosella vulgare* Auctt.

In territorio floræ nostræ numerosæ hujus sectionis formæ inveniuntur, quarum sequentes tantum melius mihi cognitæ extensionemque magis vastam offerentes h. l. enumerandæ *).

P. straminea n.

Viridis, obscura, subrobusta, 8—12 cm. alta. *Rhizoma* crassiusculum, parte superiore (fibrillosa) sat brevi, inferiore (efibrillosa) mediocri. *Stolones* heterophylli, crassi, parum l. vix colorati, nivei. *Folia* superiora mediocria — sat magna, oblongo-lanceolata — lanceolata, petiolata, integra, *viridia obscura, crassa*, sat mollia, siccitate aliquantulum subprasina et sublutescentia, supra setis sordide lutescentibus rigidioribus sat dense vestita, subtus dense — densissime albido-tomentosa, subcanescentia; f. intermedia late oboblonga, subtus tomento canescentia; f. summum (sæpius deficiens) lineare — oblongo-lingulatum, breviter acuminatum, supra floccis læviter adpersum. *Pedunculus* erectus — strictus, crassiusculus, tomentellus — tomentosus, sat dense — dense glandulosus, setulis nullis vel raris brevibus albidis, superne (infra capitulum) tomentosus glandulisque confertis nigris vestitus. *Involucrum* sat magnum, basi rotundata l. ovoideo-truncata, medio lævissime constrictum, subtomentosum, e glandulis confertis nigricans, villis nullis l. raris; id. virgineum cylindricum, læviter ventricosum. *Squamæ* involucri adpressæ, inferiores oblongo-lanceolatae, superiores sat ang. subulatae, apice breviter pictæ. *Calathidium* magnum, *maxime flavum*, breviter at conspicue radians; ligulæ marginales lineales, latae, densæ, subtus apicem versus breviter

---

*) Descriptiones sequentes modo specimina locis normalibus crescentia respiciunt.

striatæ. — Inv. $\frac{9-10.5}{6.5-7}$, D. circ. 30, Lm. c. 2.7, Ach. 2—2.5, Pp. 5.7 mm. *).

Stolonibus hetero-(micro-)phyllis et foliis subtus non niveis a prioribus, foliorum et flosculorum colore et ligulis marginalibus a sequentibus planta viva facile dignoscitur.

Var. 1: folia breviora magis obtusa, opaca, parcius setosa, subtus magis canescentia, siccitate facile prasino-virescentia, intermedia dominantia, superiora rariora vel nulla. Hæc var. dabitur in Herbario Pilosellar. Fennicæ, n:o 1.

In Tavastia meridionali nec non Savonia media et meridionali pluribi; var. ad Nygård (Hollola Tavastiæ) copiose. — Crescit locis apricis aridis, greges minutos sat densos formans. — Sat serotina.

Står alldeles nära *Eupilosella*, från hvilka den genom rotstocken och stolonerna samt det icke snöhvita, utan i gråaktigt dragande täta filtluddet på bladens undre sida lätt skiljes. Särdeles utmärkande för denna form är blomkorgen, medelst hvilken den, då densamma är fullt utslagen, med största lätthet kännetecknar sig från de flesta af våra former. Redan vid utsprickningen är färgen af ljusaste slag och bleknar dessutom allt mer efterhand, så att den vid blomstrets fulla utslagning bland alla våra former i afseende å färgens blekhet intager första rummet. Korgarne äro tillika mycket regelbundna, kantblommorna täta och betydligt större än de inre, kring hvilka en synnerligt regelbunden zon härigenom bildas. Bladen är tjocka men mjuka, borsthåren på öfre sidan något i gulaktigt dragande, på äldre torkade exemplar tydligen i gulbrunt skiftande. Vid pressning antaga bladen hos hufvudformen en gulaktig, på var. åter en grågrön anstrykning. Sistnämnde färgskiftning inträder äfven bland tätare gräs. På näringsrika platser bli blomkorgarne ända till 35 och kantblommorna ända till 3 mm. breda.

Eger antagligen vidsträckt utbredning att döma af vissa melanformers förekomst, bland hvilka en särdeles utmärkt är spridd

---

*) Significat: Involucrum 9—10.5 mm. altum, 6.5—7 mm. latum; Diam. calathidii circ. 30 mm.; Ligulæ marginales circ. 2.7 mm. latæ; Achenia 2—2.5 mm. alta et Pappus 5.7 mm. altus.

från södra Tavastland ända till Kajana. Beskrifningen är uppgjord i enlighet med exempl. från S:t Michel (under Naisvuori) och Piekämäki, der den längs vägen till Jäppilä flerstädes anträffas; är vidare insamlad från Kärkölä, Kutumäki i Suonenjoki samt längs vägen mellan S:t Michel och Haukivuori. — Var finnes ymnigt på och under en skarp brant (Jyrkämäki) vid Nygård i Hollola.

I sydöstra Tavastland, Kärkölä, förekommer ställvis mycket ymnigt på alldeles torr sandjord en mycket närstående form, skild genom högre, upptill starkare mörkvioletta holkar med mycket fint långspetsade fjäll.

P. sigmoidea n. — Herb. Pilos. Fenn., n:is 2 et 3.

Elata, sat robusta. *Rhizoma* crassum, elongatum. *Stolones* longi sat validi. *Folia* magna, mollia, obscura, opaca, sordide prasino-viridia subcaesia siccitate sordide lutescentia, *latis* l. *angustiora*, supra setis longis rigidulis sat dense hirsuta; superiora late oblonga — oboblonga l. oblonga ($\frac{35-44}{8-10}$ 0.40—45) subtus tomentosa; intermedia frequentiora, subtus læviter tomentosa, virescentia, aut *latis* l. subspathulata l. obovato-oblonga ($\frac{34-44}{13-16}$ 0.3—4) apice sæpius breviter acuminata, aut angustiora: anguste obovata — oboblonga ($\frac{44-50}{11.3-13}$ 0.36—40). *Pedunculus* erectus l. sæpius adscendens, in aridis sæpe leviter sigmoideus, inferne $\pm$ tomentosus glandulis obscuris $\pm$ densis (v—vii) setulisque longioribus (3—5 mm.) rariss. l. densiusculis (i—iv) vestitus et bractea majuscula subviridi sæpe auctus. *Involucrum* altum — procerum, basi oblonga — ovoidea et sæpius creberrime glandulifera, ceterum indumento valde varians: in altiore subtomentosum pilis apice fumido-canescentibus siccitate fulvescentibus creberrime villosum, in humiliore glandulosum pilis rarioribus; ante anthesin superne turgidum, *subcernuum*. *Squamæ* variabiles; in involucris altioribus exteriores sunt magnæ elongatæ laxæ fusciscentes, superiores latæ, excelsæ in subulam longam apice tenuissimo denudato et picto acuminatæ; in capit. humilioribus sq. exteriores sunt breviores magisque adpressæ, superiores in apicem breviorer productæ. *Calathidium* magnum — maximum, flavum, subradians; ligulæ

marginales latae, lineales, apice subfimbriatae, subtus stria purpurea laeviter subvittatae vel maculatae. — Inv. $\frac{11-14.5}{7-9}$, D. 32, Lm. 2.7—2.6.

Capitulis amplis, subfuscescentibus, squamis latis et elongatis, foliorum magnitudine ceterisque ab aliquibus formis hujus sectionis recedit.

In Tavastia meridionali ad Suivala par. Kärkölä copiose et optima; ceterum in par. Hollola ad Nygård et Kutajoki vidi; in Satakunta legit cl. Hj. Hjelt et e Tavastia boreali, Wiitasaari, am. V. Brotherus reportavit formam foliis minoribus, parce setosis, capitulis omnino eglandulosis squamisque exterioribus angustis. — Loca arida aprica incolit, sparse vel laxe gregata crescens. — Sat praecox.

Hos denna resliga och redan habituellt från alla öfriga lätt skilda form äro ganska skiljaktiga kännetecken temligen oförmedladt förenade; de utdragna lösa fjällen, de ljusa stora blomstren äfvensom de höga gulbrunaktiga holkarne med deras föränderliga dimensioner och beklädnad (håren ersättes m. lätt af glandler) påminna i hög grad om *Eupilosellæ*, speciellt om *P. laticeps*, och närstående, medan bladen, blomsterskaften och de utdragna glesbladiga stolonerna angifva en stor öfverensstämmelse med från hufvudgruppen långt aflägsnade former af mellanserien. I systematiskt afseende torde dess rätta plats dock vara emellan föregående och närmast följande form. — Blomsterskaften äro upp till mindre fasta, hvarför de på lös jord på soliga ställen under trycket af de stora capitula blifva något bågböjda och erhålla härigenom en S-formig gestalt, som före och efter blomningen ofta är ganska tydlig. Det nedre skärmfjället blir stundom stort och grönaktigt, antydande en tendens till förgrening, som dock tills dato på vildtväxande exemplar ännu ej anträffats; hvaremot en odlad individ öfverkommit med grenbildning alldeles invid basen. På de nedre och nedersta bladen förekomma långa hår temligen rikligt och t. o. m. på de allra understa anträffas dylika. Vid Nygård i Hollola bära rosettbladen på öfre sidan stjernludd. Stolonbladen sitta glest och äro olika de flestes genom sin (dock ej alltid) lancettlika form och tunna ludd; på deras öfre sida mot kanterna varnas spår af stjernhår; borsthåren skifta med åldern

i gulbrunt. På de medelstora holkarne uppträda hår och glandler i ungefär lika mängd; basal och delvis de nedre fjällen ha, som fallet plägar vara äfven hos andra former, något ljusare indument. Blomstrets och kantblommornas dimensioner, som på normala ståndorter hålla sig temligen konstanta, tilltogo på senaste sommar odlade exemplar ej obetydligt (D. 41, Lm. 3—3.2).

P. exacuta n. — Herb. Pilos. Fenn., n:o 4.

Gracilis, prasinovirens, 10—18 cm. alta. *Rhizomatis* pars superior subelongata crassiuscula. *Stolones* sæpius *numerosi* sat longi et sat *graciles* firmuli et *dense foliati*; *flagella* locis magis denudatis haud rara. *Folia* mediocria tenuiora subcæsie prasino-virentia subtus tomentosa, supra setulis brevioribus parciss. vel sparsius hispidula (I—III); superiora oblonga l. oblongo-lanceolata, petiolata, subtus sæpe (in subgraminosis macris) nivescentia; intermedia dominantia, oblonga — oboblonga, interdum angustiora, subtus tomentosula; summum raro adest, magnum ($\frac{26}{6}$) oboblongum; stolonum numerosa majuscula, lanceolata (interdum quoque obtusa). *Pedunculi* sæpe numerosi, graciles tenaces at debiles, normaliter adscendentes et subobliqui, basi interdum vestigia furcationis offerentes (in graminosis), inferne læviter — dense floccosi (V—VII), glandulis sat densis et setulis brevioribus (1.5—3 mm.) sparsis — sat densis (V—VII), superne obscure colorati, setulis sat brevibus, glandulis obscuris *minutis* dense confertis vestiti (in pedunc. lateral. glandulæ sæpe rariores et pallidiores). *Involucrum* sat altum — altum, basi oblonga — ovoidea, $\pm$ cinereum l. obscurum, subtomentosum, glandulis $\pm$ densis parvulis, pilis in apicibus squamarum inferiorum confertis barbulas formantibus, ceterum raris; id. virgineum obscurum, squamis porrectis. *Squamæ* basales angustæ, oblongo-lineares, inferiores sæpe sublaixæ, elongatæ angustæ subulatæ, superiores *angustissimæ in subulam longam tenuissimam* productæ, apice denudatæ et $\pm$ coloratæ. *Calathidium* magnum, primo sat flavum subsulphureum, dein expallescent, parum l. subradians; ligulæ marginales subulatæ, lineales, remotæ, subtus $\pm$ striatæ. — Inv. $\frac{11-18}{6-8}$, D. 30—33, L. 2.2—2.4, Ach. 2—2.2, Pp. 5—7 mm.

Forma insignis, facile recognita; involucri fabrica cum priore

conveniens at ab hoc utut sequentibus squamis angustissimis, pedunculis numerosis, stolonibus multifoliis ceterisque distincta.

Late distributa per Fenniam centralem: In Tavastia meridionali, Hollola ad Nygård (in latere clivo aprico colliculi Jyrkänmäki copiose) et Upila (61°); in Ostrobotnia Kajanensi ad oppidul. Kajana et ad diversorium Murtomäki (Paltamo) nec non ad Tikkalanniemi et in monte Naapurinvaara (Sotkamo, 64° 15') pluribi et optime evoluta. Crescendi modo cum *P. sigmoidea* convenit. — Subpræcox; florendi tempus longe durans.

En högst utmärkt och i många afseenden från alla öfriga väl skild form, hvars system. plats jag ej ens gissningsvis vågar antyda. Af artens egenskaper må här specielt framhållas: den (isynnerhet på något denuderade ställen) rikliga bildningen af stolon, flageller och blomsterskaft och i sammanhang härmed stående långa blomningstid. Beträffande indumentet och delvis färgen är den mycket känslig för yttre agentier; häraf påverkas blomfärgen (om strimman på undre sidan undantages) dock i ringa grad, hvaremot densamma, liksom hos *P. straminea*, i större mån är beroende af tiden. Bladfärgen är afvikande från alla andra formers, ehuru nyansen är svår att återgifva med bestämda termer. Glandlerna på blomsterskaften och holken äro anmärkningsvärdt små.

Synes vara en mer nordlig form. Under en resa till Kajana-Österbotten senaste sommar påträffades den på nästan alla de orter, der uppehåll gjordes; i södra Tavastland deremot har den hittills under flere somrars exkursioner öfverkommit blott på några ställen; ifrån hela mellersta Finland är den tills dato icke känd från någon enda ort.

***P. mollipes* n.**

Humilior, virescens, dense tomentosa, 6—9 cm. alta. *Rhizomatis* pars inferior elongata crassiuscula, superior brevis. Stolonēs $\pm$ elongati, crassi, microphylli. *Folia* superiora (sæpius dominantia) sublinealia, ang. oblonga l. suboboblonga, obtusa submucronata, breviter petiolata, virescentia, subtus dense albido-tomentosa l. nivescentia, supra sparsim setosa (II—IV) nonnumquam *floccis leviter* adspersa; f. intermedia ang. oboblonga — oblonga

($\frac{35-45}{8.5-9}$), apice rotundata, breviter petiolata; f. summum (sæpius deficiens) minutum, lingulatum apiculatum, supra læviter floccosum. *Pedunculus* erectus, sat brevis, crassiusculus, parum l. vix coloratus, depilatus vel setulis raris brevibus albidis, superne densiss. tomentosus glandulis pallidioribus minusculis confertis, inferne tomentosus, sparse et minute glandulosus. *Involucrum* sat magnum, basi ovoidea, tomento denso albido-canescens, glandulis et villis brevibus $\pm$ vestitum (in aridis apricis pili sunt rariores, in fertilioribus nigri conferti). *Squamæ* latæ, inferiores ovatæ l. subdeltoideæ, superiores inter se difformes: exteriores subulato-lanceolatae, interiores acuminatæ apice sæpe roseæ, intimæ in apicem anguste subulatum attenuatæ. *Calathidium* magnum, flavum, radians; ligulæ marginales latæ, *distantes*, lineales, subtus stria purpurea longa l. brevi pictæ. — Inv. $\frac{10-11}{6-7}$, D. 30—32, L. 2.3—2.7, Ach. 2—2.3, Pp. 6.5—6.8.

Indumento dense tomentoso, pedunculo laxo vix colorato, ligulis marginalibus longis paucis, foliorum forma florescentiaque a confinibus diversa.

Var. 1 *angustior*: recedit foliis anguste lanceolatis, pedunculis gracilioribus, involucro basi oblonga e glandulis et pilis obscuriore, squamis conformibus angustis, superioribus in subulam longam valde angustam productis.

Per totam Fenniam meridionalem saltem usque ad S:t Michel Savoniæ mediæ (61° 45') satis frequenter obveniens. Locis apricis sabulosis in gregibus densis minutis crescit. — Valde serotina.

Hufvudformen är redan genom de ljust askgrå, knotiga holkarne och de breda, trubbiga "mångseriga" fjällen samt de hvita, grofva blomsterskaften vid första ögonkastet lätt att skilja från de flesta öfriga former. Emellertid äro dessa kännetecken i närvarande fall variabla inom ganska stora gränser; detta gäller isynnerhet formen på holkfjällen: hos var. äro de ofta mycket smala och långt utdragna till en fin, jemn spets och i sammanhang härmed afsmalnar blomsterskäftet, holkens bas, hvarjemte bladen bli mer spetsiga och ofta äfven smalare. Denna var. är därför, trots de många skiljaktigheterna, hvilka tydligen bero på inbördes kor-

relation, en i systematiskt afseende mycket underordnad form och mellan densamma och hufvudformen gifvas alla mellanstadier, medelst hvilka de omedelbarligen öfvergå i hvarandra. Indumentet påverkas starkt af lokala förhållanden. På något friskare platser tilltaga glandler och hår samt bli mörkare, medan luddet minskas i någon mån; äfven blomsterskaften få en tydlig brunröd färg på fuktiga soliga ställen. Icke dess mindre är arten bland de lättaste och säkraste att igenkänna genom de långa, glesa kantblommorna, de lösa skaften och beklädnaden, som oaktadt föränderligheten dock är utmärkt genom rikedomen på ludd och relativ brist på glandler och hår, hvilka derjemte äro helt korta. Härtill kommer den sena blomningstiden. Bland egenskaper, som i någon mån känneteckna arten, må vidare anföras luddet, som uppträder, förutom på det öfversta, äfven på de öfre bladen, hvilka i motsats till det vanliga förhållandet äro flere än de mellersta och att rosettbladen ej persistera ända till blomningstiden. I öfrigt kunde ännu tilläggas att bladens undre sida på friska, soliga ställen lätt blir teml. snöhvīt; på dylika ställen har jag hos var. *angustior* funnit blomstrets diameter uppgå ända till 40 mm. och holkens höjd till 13 mm.; en gång har hos hufvudformen anträffats en tät- och storbladig (homofyll) stolon.

Den trives helst på fin, något lös sandjord, der den bildar små täta grupper och har hittills insamlats från Karuna (F. Elfving), Lojo (Harald Lindberg), Mäntsälä (Sælan), allt enl. ex. i herb. mus. fenn. Sjelf har jag funnit den i Karislojo (allm. och ymnig samt ännu rikligen blommande, då af de öfrige blott ringa spår funnos förhanden), vid Helsingfors, i Hollola, Urdiala, Padasjoki (allm.) samt vid Willmanstrand och S:t Michel. — Beskrifningen uppgjord hufvudsakligen enl. exemplar från S:t Michel.

P. angustella n.

Gracilis, virescens, 6—12 cm. alta. *Rhizoma* breve, parte superiore sat incrassata. *Stolones* pauci breves. *Rosulae aestivales* (l. autumnales) foliis locis aridis superne floccosis sæpeque persistentibus. *Folia* angusta, firmula, subviridia et sublutescentia vel raro aliquantulum subglaucescentia, superiora ang. oblongo-lanceolata ($\frac{25-35}{6-7}$), supra setulis raris et interdum floccis læviter ad-

spersa, subtus dense albido-tomentosa; f. intermedia anguste oblonga sublinealia ($\frac{36-40}{8}$), apice obtusa et mucronata; f. summum lingulatum apiculatum supra sat dense floccosum (præsertim versus basin; etiam in pagina superiore foliorum stolon. vestigia pubis stellatæ adsunt). *Pedunculus* strictus, firmulus (at ad basin facile frangitur) mediocr. subtomentellus, *depilatus*, superne creberrime glandulosus. *Involucrum* sat altum basi ovoideo-rotundata, subtomentellum — tomentosum, *depilatum*, glandulis tenellis, confertis — creberrimis luridis vel obscure cerinis (in basi involucri cerinis) vestitum; inv. virgineum *anguste conicum*, squamis longe porrectis; id. defloratum basi ventricosoglobosa in collum sat angustum attenuatum. *Squamæ* inferiores subulatolanceolatæ dorso obscuro passim sublaxæ; superiores lineari-subulatæ apice (infimæ exclusæ) vix denudatæ et coloratæ. *Calathidium* sat magnum, flavum, breviter radians vel subadians; ligulæ marginales numerosæ, angustæ, subtus stria purpurea coloratæ. — Inv. $\frac{10-11}{6-7}$, D. 26—30, L. 1.6—1.7, Ach. 2, Pp. 4.5—5.

Involucro epiloso crebre glandulifero, virgineo anguste conico, squamis valde angustis, stolonibus brevibus a confinibus recedit. Foliorum forma et colore cum *P. mollipede* convenit atque sequentem calathidio omnino æmulat. — Variat foliis brevioribus, oblongis.

In Tavastia et Savonia meridionali pluribi obveniens, locis aridis sabulosis greges densas formans. — Medio tempore floret.

En genom anförda kännetecken väl markerad form, som, då den uppträder på normala ståndorter, jemväl är lätt skild från närstående. I vissa afseenden är den lätt påverkad af yttre agentier och i följd häraf i någon mån förändrande utseende. På lös jord blir holken högre, basen tvär (samtidigt härmed är blomsterskäftet tjockare), glandlerna svarta och ytterst täta, fjällen mer utdragna och sylspetsade och med mörkare rygg, äfvensom bladen mörkare, bredare, något grågröna och mer håriga. På sidoblomstren äro holkarne stundom betydligt lägre (höjden på hösten 7.5—8.5 mm.), glandlerna ljusare, strimman under kantblommorna svagare. — Blomkorgen företer ett regelbundet och behagligt utseende till följd af de täta jemnstora kantblommorna. Diskblom-

morna äro tunna med något inböjda kanter. De yttre bladen äro någongång mycket bredare än de öfriga och då liknande rosettbladen. Formen med aflånga blad uppträder mest på något mer gräsbevuxna ställen och finnes vanligen blandad med den normala formen, i hvilken densamma omedelbarligen öfvergår.

Hittills af mig uppmärksammas på följande orter: Kärköla kring Suivala allmän och ställvis ymnig, likaså vid Nygård i Hollola, Upila, Urdiala, Padasjoki och Willmanstrand; äfven kring Helsingfors torde den vara anträffad. — Till typexemplar ha tjenat sådana från Suivala och Nygård (Jyrkänmäki).

P. Nilmæ n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 7.

Sat gracilis, obscura, 10—12 cm. alta. *Rhizoma* tenuius, parte superiore brevi. *Stolones* mediocres. *Folia* crassiuscula, obscura, subvirescentia (in graminosis lætiora, prasina), forma sat dissimilia; superiora late oblonga l. suboblonga l. late oblongo-lanceolata ($\frac{20-30}{5-8}$), integra, apiculato-mucronata, supra parce hispida floccisque raris nonnumquam adpersa, subtus tomentosa (VIII—IX); intermedia spathulato-oblonga — oboblonga ($\frac{20-32}{7-9}$) denticulata; inferiora spathulato-obovata vel oblongo-obovata ($\frac{20-30}{8-9}$) repando denticulata subtus subtomentella; summum minutum lingulatum apiculatum supra sæpe floccis adpersum. *Pedunculus* strictus vel basi breviter infractus, sat gracilis et firmulus, obscurus mediocr. stelligerus, inferne glandulis nullis l. raribus setulisque $\pm$ brevibus (1—2 mm.) sparsis — sat densis, superne glandulis obscuris tenellis confertis (VIII—IX) et setulis brevibus sparsis — crebris (IV—VII) vestitus. *Involucrum* sat magnum, cylindricum, basi rotundata, obscurum, $\pm$ subtomentosum villisque brevibus nigris apice canescentibus dense confertis immixtis glandulis atris vestitum. *Squamæ* inferiores sat angustæ, apice oblongo-subulatæ, sæpius margine angustissimo denudato limbatæ; sq. superiores sublineari-subulatæ apice obtusiusculæ brevissime denudatæ et coloratæ. *Calathidium* omnino præcedentis; ligulæ marginales modo intense striatæ. — Inv. $\frac{9-10}{5-6}$, D. 26—27, L. 1.6—1.7, Ach. 2, Pp. 5 mm.

A præcedente differt indumento breviter denseque piloso, involucris forma nec non foliorum forma et colore atque a sequenti, cui proxima, altitudine, crescendi modo, ligulis marginalibus etc.

Per Fenniam centralem (e 60° 50') saltem usque in Ostrobotniam Kajanensem (64° 20') at nullibi satis abundanter visa. — Locis apricis sabulosis sæpius sparse vel solitarie crescens. — Florescentia fere præcedentis.

Genom det vertikala, raka, mörka blomsterskaftet, den regelbundet cylindriska, nedtill afrundade holken med fina, korta utstående hår, de yttre fjällens smala, ojemna kant, de mörka bladen, af hvilka de nedre äro teml. groft tandade samt växtsättet vanl. lätt skild från liknande former, isynnerhet följande, hvilken den står mycket nära. I afseende å bladen varierar den anseeligt och är deras form därför svår att återgifva. Ofta beror skillnaden derpå att de olika slagen blad än förherrska, än saknas, men äfven en viss sträfvän till variation med längre och kortare blad gör sig, åtminstone ställvis, gällande. Äfven färgen är föränderlig och åtminstone en gång har jag insamlat den med ljusare, grågröna blad. Holkens beklädnad är likaså underkastad nog märkbara förändringar, hvarpå äfven ståndorten ej är utan inflytande. De yttre holkfjällen bli stundom bredare och trubbigare, antagande någongång en oval form, hvilken egenskap i ett fall sträckte sig blott till holkens ena sida. En gång har ett exemplar påträffats med vid basen förgrenadt blomsterskaft. Denna afvikelse torde emellertid betingats af en i granskapet uppträdande, mycket närstående furcat form. Anmärkas bör emellertid att nu framhållna och ännu andra modifikationer anträffats för det mesta blott i en trakt (Suivala) och att den annorstädes håller sig nog enformig.

Är säkerligen icke blott vidt utbredd utan äfven allmän i de inre delarne af landet, ehuru hittills antecknad blott från följande orter: Urdiala, Asikkala (Kaila), Hollola (Nygård), Kärkölä (Suivala t. allm.), Pieksämäki, Iisalmi (Ryhälänmäki) samt på Naapurinvaara i Sotkamo. Endast vid Suivala rikligare, eljest blott enstaka eller fåtaliga exemplar förhanden.

P. conspersa n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 8.

Humilis, subprasinata, 5—7 cm. alta. *Rhizoma* et *stolone*

fere ut in præcedente. *Folia* crassiuscula, prasinoviridia, siccitate sublutescentia; superiora late oblonga ($\frac{20-26}{6.5-8.5}$, in exaridis minor) integra in petiolum brevissimum alatum attenuata vel fere sessilia, supra setis raris hispidula, subtus dense tomentosa; intermedia late oboblonga l. late oblonga ($\frac{25-28}{8-9}$), integra, breviter lateque petiolata; summum majusculum ($\frac{18-22}{4-6}$, in exaridis brevius) lanceolatum l. oblongo-lanceolatum, in pagina superiore vel in petiolo tantum sæpius maculatim floccosum (pubescentia similis quoque in foliis rosularum autumnalium adest nec non in foliis stolonis parcissime obveniens). *Pedunculus* erectus l. sæpius adscendens, livide vinosus, sublaxus, inferne tomentosus glandulis nullis l. raris pilisque tenellis brevibus (1—2, raro 2.5 mm.) sparsis — sat densis, superne tomento denso, glandulis minutis densis — confertis pilisque sparsis vel nullis. *Involucrum* mediocre, basi obtusa l. subovoidea, sæpius dense glandulifera, tomentosum pilis tenellis brevibus apice canescentibus confertis immixtis glandulis villosum. *Squamæ* exteriores sæpe sublaxæ, conformes angustæ in subulam acutam attenuatæ, superiores lineari-subulatæ summo apice acutæ incoloratæ, interiores ceteras longiores apice breviter denudatæ. *Calathidium* majusculum, sat densum, subflavum, breviter radians; ligulæ marginales subangustæ, sublaceratæ apice dilatatae, subtus sæpius vitta obscure purpurea intense striata. — Inv. $\frac{8-9}{5-6}$, D. 26, L. 2.1—2.2.

Involucrum humilius, *squamæ* angustius acuminatæ et folia supra magis floccosa quam in præcedente. Ludit velut prior capitulis cinereis, h. e. tomento densiore pilis et glandulis raris et minoribus minusque obscuris, qua differentia tamen pro parte a statione pendet.

In Fennia meridionali et media saltem usque ad lat. bor. 62° 40' frequenter et pluribi, ut fere totius Savoniæ partes mediæ et meridion. copiosissime. Loca sabulosa exarida, ubi maculas densissimas sæpe amplas format, præcipue amat. Subpræcox in aridis apricis, serotina in umbrosis et graminosis.

Bildar jemte de två föregående bland *P. "vulgaris"* liksom en trängre grupp, dit ett betydande antal andra, isynnerhet i syd-

vestra Finland förekommande former med fina blomsterskaft och fint tecknade blad ansluta sig, och der dessa talrikare uppträda, blir närvarande form nog svår att med säkerhet särskilja och synes derjemte öfvergå (spontant?) i de andra. Ehuru lätt afficerad af närstående, håller den sig dock i stort taget konstant och kan af ett öfvadt öga redan på afstånd särskiljas genom sin låga vext, täta mattor och bladens i lefvande tillstånd tydligen skönjbara skiftning (i följd af pruinering) i lökgrönt. Den är något robustare än föreg., från hvilken den utom ofvan anförda karakterer skiljer sig genom äggrund, på midten något hopdragen holk, något dunklare och mot spetsen vidgade kantblommor, oskaftade eller mycket kort bredskaftade blad, af hvilka de öfre vanligen äro rådande. Stjernluddet på bladens öfre sida kan ofta saknas och dess närvaro synes i betydlig mån bero på väderleken. Stolonbladen hos denna liksom hos flere andra äro af mörkare och mer grågrön färg än de egentliga bladen.

Anträffad nästan på alla orter i de nejder af södra och mellersta Finland, der uppmärksamheten varit riktad på hithörande former. Allmän är den i södra Tavastland och kring Lojo sjö samt vidare längs hela vägen från Heinola till Suonenjoki, hvar-est den jemte ett par andra arter i största ymnighet i täta, större eller mindre fläckar bekläder den torra, sandiga marken. Österut förekommer den åtminstone ända till Willmanstrand.

P. obscuripes n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 9.

Sat gracilis, obscura, 10—14 cm. alta. *Rhizoma* et *stolones* fere præcedentis. *Folia* prasina obscura, siccitate facile nigricantia, sat parva, superiora lanceolata vel ang. oblongo-lanceolata ($\frac{20-30}{5-7}$) sæpe evidenter acuta, sessilia l. breviter lateque petiolata, supra setis longioribus sparsis hispida, subtus dense tomentosa; intermedia pluriformia, aut late l. ovali-oblonga ($\frac{22-25}{7-10}$ 0.5) sessilia, aut lanceolata — late lanceolata et breviter petiolata, vel lanceolata ($\frac{24-34}{6-7}$), petiolata; exteriora, magnitudine prioribus æquantia ($\frac{20-28}{7-10}$ 0.40—45) obtusa. *Pedunculus* erectus l. subadscendens, sat gracilis, obscure vinose l. livide sæpe usque

ad basin coloratus, mediocrit. tomentosus, inferne glandulis sparsis setulisque sparsis — raris, mediocribus (2—3.5 mm.), superne glandulis dense confertis (ix) pilisque nullis vel sparsis brevibus vestitus. *Involucrum* sat altum, basi sat obtusa, medio constricto, mediocrit. tomentosum, glandulis obscuris immixtis pilis raris vel nullis vestitum. *Squamæ* exteriores adpressæ l. subluxæ, latiusculæ, superiores lanceolato-subulatæ apice parum l. vix coloratæ. *Calathidium* sat magnum, flavum, subradians, a flosculis rarioribus compositum; ligulæ marginales *distantes*, subangustæ, subtus stria obscura longa et lata ornatæ. — Inv. $\frac{9-10}{6.5-7}$, D. 26—30.

Per Savoniam meridionalem et mediam vulgaris sæpeque copiosissima. Locis aridis apricis in gregibus densissimis conferta. — Sat præcox.

Ehuru uppmärksammas blott en kort tid under sistförflutna sommar och dessutom nära anslutande sig till andra former, har jag likväl ansett mig kunna med särskildt namn beskrifva densamma, när den längs hela vägen från Heinola till Suonenjoki (och antagligen förekommande ännu längre norrut) sågs mycket allmänt och alltid var lätt att igenkänna t. o. m. på afstånd. På nämnda sträcka af mer än 20 mil bildade den jemte *P. conspersa* och *P. prasinata* en väsentlig beståndsdel i hufvudmassan af den här ymnigt uppträdande *H. pilosella*. Utmärkande för denna form äro de ljusa, glesa blomkorgarne, de mörka, grågröna lätt svartnande bladen, som än äro något utdragna med aflångt lancettlik spets, än korta och då ofta skarpt tillspetsade, äfvensom förekomsten i mycket täta grupper. Undre bladen differera till storleken ej från de öfrige; de öfre bladen saknas stundom.

I sydvestra Tavastland har jag mångenstädes insamlat former habituellt alldeles liknande närvarande, men vanligen mer smaltbladiga och med ännu mörkare blomsterskaft; huruvida dessa höra till samma art vågar jag dock icke afgöra. Till habitus och flere kännetecken liknar den äfven mycket en i Savolaks och Kajana-Österbotten anträffad likaledes glesblommig form med späda blomsterskaft, hvilken till jemförelse upptagits i Herb. Pilosellarum Fennicæ och betecknats med namnet *P. paucilingua*. Från *P. obscuripes* skiljes den genom föga färgade blomsterskaft, grå holkar, bredare kantblommor, ljusare, ej svartnande blad med glesare, kortare hår på öfre sidan.

P. tenuilingua n.

Prasinovirens, subobscura, 8—16 cm. alta. *Rhizoma* crassum. *Stolones* validi, elongati vix colorati. *Folia* subprasina, subobscura, superiora oblonga — subanguste lanceolata ($\frac{25-28}{5.5-6}$) breviter petiolata, subtus densissime albido tomentosa; intermedia late oboblonga ($\frac{32-35}{9-11}$) late petiolata integra subtus dense tomentosa, supra setis minoribus raris l. sparsis hispida; summum (sæpe deficiens) lingulatum, longe apiculatum, in pagina superiore versus margines interdum parcissime stellatum. *Pedunculus* sat laxus, strictus l. erectus l. basi subadscendens, mediocrit. stellatus inferne depilatus l. pilis brevibus raris glandulisque sparsis, superne glandulis robustioribus atrofuligineis confertis — aggregatis (VIII—X) setulisque raris vestitus. *Involucrum* sat magnum, basi obtuse ovoidea, ± obscurum, tomentosum, villis nullis vel brevibus apice cænescentibus, in squamis inferioribus confertis, glandulis atris vel fuscoatris validis creberrime vestitum. *Squamæ* basales oblongæ, densissime tomentosæ fuligineo-glandulosæ sæpeque canesc. barbatulæ, inferiores latæ, breves oblongæ l. subtriangulares vestimento densissimo; sq. superiores (exteriores) lanceolatæ glandulis congestis, summo apice obtusiusculæ, interiores breviter acuminatæ, apice pictæ, intimæ subulato-acuminatæ. *Calathidium* majusculum, maxime flavum, radians; ligulæ marginales angustæ, tenuissimæ, subcanaliculatæ, apicem versus dilatatæ, subtus stria angusta sæpius obsoleta pictæ. — Inv. $\frac{10-10.5}{7-7.5}$, D. 26—27, L. 1.8 (Ach. 2.2, Pp. 5 mm.).

Externa facie parum notabilis at jam ligularum forma, tenuitate coloreque albicante primo obtutu ab omnibus formis hujus sectionis facile distincta.

Variat accidentaliter foliis minoribus, brevioribus, obtusis. Offert quoque nonnullas varietates distinctas at parum graves; ex his h. l. referendæ sunt: var. β . major, foliis intermediis passim acuminatis, involucro altiore (10—13.5 mm.) inferne magis cinereo, subfuscescente, squamis exterioribus magis elongatis barbatulis, superioribus in apicem angustum longum cuspidatæ; var. γ . capitulo minore squamis superioribus apice anguste acuminatis, intimis in subulam tenuissimam productis.

Per totam Fenniam centralem a Helsingforsia saltem usque in Ostrobotniam Kajanensem ($64^{\circ}.20'$) frequentissime. In locis aridioribus habitat sparse vel in gregibus laxis crescens. — Præcox; var β . maxime præcox.

Ehuru af nog vulgärt utseende, är denna form dock att anses för en af våra mest anmärkningsvärda arter. Då blomkorgen är tillsluten, igenkännes den på de täta svarta låga men robusta glandlerna, som äro tätt hopade under och på holken, hvilken nedtill är något knotig, äfvensom genom de kraftiga hvita stolonerna, likväl ofta ej utan svårighet. Är deremot blomstret utslaget kan någon förväxling med andra icke äga rum; genom det starkt radierande helt ljusa något hvitaktiga blomstret och de smala ytterst tunna kantblommorna, som upptill äro vidgade och med kanterna något inböjda, kan den utan vidare vid första ögonkastet igenkännas; i följd af sin tunnhet skrupna kantligulerna mycket lätt och, om växten äfven omedelbart efter insamlandet inlägges i press, går deras form på torkade exemplar förlorad. — I sammanhang härmed tillåter jag mig bihangsvis omförmåla att jag (1875) först genom denna art och *P. prasinata* blef uppmärksamgjord på de kännetecken som blomkorgarne erbjuda och utan hvilkas tillhjälp en utredning af de till denna grupp hörande formerna varit hopplös, åtminstone för mig.

Arten omfattar några smärre varieteter och är i anseende till bladformen underkastad betydande modifikationer, hvilka dock här må förbigås.

I alla de delar af Finland, som jag besökt sedan år 1875, har arten öfverallt anträffats mycket allmänt ända till nejderna norrom Kajana. Den trifves på torra platser af mycket olikartad jordmån och växer vanligen inblandad bland andra former eller ock i grupper, som mest äro små och glesa. Den börjar tidigt att blomma, isynnerhet formen med större capitula och finspetsade fjäll, hvilken jemte *P. prasinata* i södra Tavastland äro de tidigast utsprickande i hela släktet.

P. urnigera n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 12.

Sat elata prasina, 10—20 cm. alta. *Rhizoma* vulgare; *stolones* mediocres foliis distantibus. *Folia* superiora prasina oblongo-

obovalia ($\frac{22-24}{8-7}$) vel oboblonga ($\frac{32-36}{8-9}$) vel anguste oblonga ($\frac{30-32}{7.5}$)
 subtus sat dense tomentosa subcanescentia, supra setis longis
 densiuscule hirsuta; f. intermedia sæpe dominantia, oblonga —
 subspathulato-oblonga ($\frac{32-35}{8-11}$ 0.37 — 45) l. obovato-oblonga l. ob-
 longo-obovalia ($\frac{25}{8}$ 0.4) obtusa passim obliqua, subtus canescentia;
 f. inferiora prioribus sat similia. *Pedunculus* strictus — subad-
 scendens, sat crassus, laxis mediocrit. stelligerus glanduliferus et se-
 tulosus. *Involucrum* sat magnum (in fertilioribus magnum) virescens,
 basi ovoideo-rotundata medio lævissime constricto, inferne densius
 tomentosum, fere depilatum, glandulis nigris dense confertis. *Squa-*
mæ basales et inferiores sat breves et sublatæ, obtusæ, superiores
 subulato-lanceolatæ, exteriores fere ad apicem dense vestitæ.
Calathidium magnum, flavum, subradians. Ligulæ marginales
 remotæ, subtus stria sat longa l. brevi pictæ. — Inv. $\frac{10-10.5}{5.5-6.5}$ ($\frac{12}{7}$),
 D. 30—33, L. 2.2—2.4, Ach. 2, Pp. 5.5—6.5 mm.

Notis plurimis media inter *P. tenuilinguam* et *P. prasinatam*, ab utraque magnitudine, calathidio et ligulis marginalibus distat.

In Savonia boreali et Ostrobotnia Kajanensi satis frequenter. In campis aridis macris montis Naapurinvaara, ubi copiose, plagulas sat magnas gregibus creberrimis teget, ceterum sparse modo visa. — Sat præcox.

Denna form äger få mer betydande kännetecken, men ss. temligen utbredd och åtminstone ställvis riklig och likformig har jag ansett densamma här kunna upptagas om ock som en art af lägsta ordning. Till denna ansluter sig nära andra smärre former, hvilka förbinda densamma med föregående art och tro- ligen äfven med andra. Holken är vid blomningen vasformig, fjällen ljusa något i grönt dragande med svaga spår af hår. På lös jord tilltager den betydligt i storlek.

Under sednaste sommar i norra Savolaks och Kajana Öster- botten iakttagen på de flesta stationer, ehuru till en början för- bisedd såsom förmodad obetydlig och sparsamt uppträdande mel- lanform.

P. prasinata n. — Herb. Pilos. Fenn., nn. 13 et 14.

Intense prasina, latifolia, circ. 10 cm. alta. *Rhizoma* normaliter elongatum, parte superiore brevi. *Stolones* validi crassi sat longi, supra sæpe intense livido-violacei. *Folia* late prasina, interd. læviter subglaucescentia sat firma et crassa, multiformia; superiora late oboblonga apice acuminata l. lingulato-spathulata ($\frac{20-26}{7-8.5}$), supra sparse setosa, subtus densius tomentosa; intermedia oblongo-spathulata — late spathulata l. obovata — late obovata ($\frac{26-40}{8.5-12}$) apice breviter vel brevissime acuta, breviter petiolata, integerrima l. leniter denticulata, supra setis brevioribus aut longioribus hispida, subtus canescentia. *Pedunculus* crassus, primo obliquus deinde adscend. erectus l. erectus, sæpius sat intense vinose coloratus, densius stelligerus et mediocriter glanduliferus, superne setulis vel brevioribus vel longioribus, raris l. sat densis, obscuris, inferne bractea majore virescente sæpe auctus. *Involucrum* sat magnum, *basi truncata*, medio constrictum, inferne dense tomentosum, sæpius glandulis crebris fusciscentibus majusculis villisque vestitum. *Squamæ* inferiores breves late subulatæ, interdum angustissime marginatæ, superiores lanceolato-subulatæ apice denudatæ et subcoloratæ. *Calathidium* sat magnum — magnum (præcipue in regionibus magis boream versus sitis), flavum, regulare, subradians; ligulæ marginales subangustæ, densæ et æquales, subtus ut plurimum stria intense colorata longa ornataæ. — Inv. $\frac{10}{6-6.5}$, D. 28–32–35, Lm. 2–2.2 (–2.4).

Var. *β. ovoidea*. — Herb. Pilos. Fenn. 15. — *Folia* late oboblonga, involucrum basi late ovoidea, squamæ inferiores ovatæ l. oblongæ, superiores oblongo-subulatæ, ligulæ marginales latiores.

Variat ceterum foliis nonnihil angustioribus, indumento ceterisque (quæ differentiæ sæpe tamen a statione pendent), at calathidiis flavis, ligulis marg. densis æqualibus foliisque latis intense prasinis a confinibus facile diversa.

Per Fenniam centralem late distributa: a Tavastia meridionali usque in Ostrobotn. Kajanensem (64° 20') frequentissime et copiosissime, campos latera collium præsertim locis macrioribus gregibus densis ± expansis ornans. — Maxime præcox.

Jemte *P. tenuilingua* den allmännaste och rikligast förekommande arten inom denna grupp och äfven bland de öfriga finska Piloselloiderna gifves det blott några få former, hvilka härutinnan kunna uppträda som medtäflare med densamma. Finnes äfven insamlad från de vestligaste delarne af landet (Satakunta; Larsmo i mellersta Österbotten) och möjligen äfven på Åland, men utbredningsförhållandena i berörde nejder äro ännu obekanta.

Bildar liksom en centralpunkt, der de enblomstriga och mer typiska formerna af denna grupp sammanstöta med de greniga eller ock i andra hänseenden öfvergångsserier till *P. auricula* och närstående tydligen representerande formerna. Detta antydes af den ej sällan något i blågrönt skiftande bladfärgen, de glesbladiga stolonerna, kanten på holkfjällen äfvensom af den på många ställen anträffade förgreningen hos blomsterskaftet (vid basen). I flere fall beror sistberörde afvikelse påtagligen af tillfällig inverkan af andra förgrenade mellanformer eller hybrider, men i andra synes någon dylik orsak ej finnas förhanden, hvarom äfven det stora gröna fjället på nedre delen af skaftet vittnar.

Förmågan att ingå föreningar med andra former är utmärkande för denna art, hvarför äfven *furcata* former i dess sällskap ofta anträffas; på samma gång tilltaga äfven svårigheterna att särskilja densamma från andra former. — Men äfven oberoende häraf varierar denna art ej obetydligt särdeles hvad indumentet beträffar och i följd hvaraf isynnerhet holkarnes yttre utseende betydligt förändras och hvartill jemväl ståndorten bidrager. Likaledes är holkens bas och bredden på kantblommorna varierande äfvensom holkfjällens form, som i vanliga fall bestämmes af raka sidor men ej sällan äfven begränsas af kurvor. I anledning häraf finner man var. *ovata* omedelbarligen öfvergå i hufvudformen. — Kantblommorna äro vid utsprickningen vanligen helt smala med något inböjda kanter, men de tillväxa i bredd fortfarande allt intill blomkorgen fullständigt utvecklat sig.

Oaktadt alla dessa afvikande egenskaper är denna art dock en bland de lättaste att urskilja. Afvikelserna äro jemförelsevis sporadiska, medan den typiska formen synnerligen rikligt uppträder och genom sina stora ljusgula regelbundna blomkorgar af behagligt utseende samt de breda, tjocka, lifigt grågröna bladen

lätt afsticker från andra. Till bygnaden öfverensstämmer blomkorgen nära med *P. angustella*, ehuru ligulæ äro bredare och diametern större. I södra Finland har jag på vanliga ståndorter ej öfverkommit blomster af större omfång än 32 mm. i diameter, men i de nordliga delarna af landet tilltaga dimensionerna synbarligen (ända till 35 mm. och deröfver) och faller arten här ännu lättare i ögonen än längre söderut.

***P. coalescens* n.** — Herb. Pilos. Fenn., n. 16.

Obscura, 10—12 mm. alta. *Rhizoma* et *stolones* fere præcedentis (nonnihil modo graciliora). *Folia* prasina obscura, sat crassa et firma, mediocria, superiora lanceolata — oblanceolata l. late oblongo-lanceolata apice breviter acuminata in petiolum brevissimum alatum attenuata, supra setis longioribus et rarioribus, subtus tomento denso — densissimo albide canescentia; intermedia oblonga — late oblonga l. oboblonga l. oboblongo-lanceolata ($\frac{24-36}{6-10}$) petiolo alato brevi subtus canotomentosa; summum magnum, lingulato-lanceolatum. *Pedunculus* sat gracilis, sæpissime *rectus* et *strictus*, *firmulus* $\pm$ vinose coloratus, mediocriter stelligerus, superne glandulis *minutis* $\pm$ obscuris dense confertis setulisque brevibus (1—2 mm.) apice canescentibus sparsis — sat densis (III—VI) vestitus, inferne foliolo reducto sæpe auctus, pluribi at parcissime *ramosus*. *Involucrum* sat magnum, basi ovoideo-truncata, medio læviter constrictum, dense tomentosum, villis brevibus (1—2 mm.) $\pm$ dense confertis, glandulis *nullis* vel nonnumquam rarissimis (solitariis), ante anthesin apice rufofulvum. *Squamæ* inferiores sat latæ, triangulares basi sæpe dilatatæ et sublaxæ, nivescenti-marginatæ, superiores lanceolato-subulatæ apice denu-datæ et intense livido-violaceæ. *Calathidium* sat magnum (majus in region. magis borealibus), pallide luteum, radians, minus densum; ligulæ marginales latæ subtus breviter striatæ. — Inv. $\frac{9.5-10}{5.5-7}$, D. 25—28 (—32), L. 2.5—2.7, Ach. 2.1—2.3. Pp. 6 mm.

Species notabilis, uniformis et notis numerosis (v. c. involucro eglanduloso, squamis inferioribus, calathidio obscuro cet.) ab omnibus bene facileque distincta. In limite stat sectionis sequentis.

Variat paullum squamis superioribus lateribus curvulis; habitu magis recedit status involucro albido-cinereo, h. e. dense tomentoso, pilis rarioribus et minoribus vestito, quod tamen modo a statione pendet.

Per maximam saltem partem territorii floræ nostræ frequenter distributa, ab Helsingforsia usque in Ostrobotniam Kajana-nensem et pluribi sat abundanter obveniens. Loca tam sicca quam humidiuscula incolit, parce vel in gregibus minus densis crescens. — Sat serotina.

En af gruppens mest distinkta arter och temligen isolerad från alla andra finska former. Blott i Uppland, vid Stockholm och Uppsala, har jag anträffat en i många afseenden, speciellt beträffande holken liknande, men dock ej identisk form. Redan genom den relativt dunkla blomfärgen skiljes den utan vidare från närstående; vidare genom bladens säregna mörka färg och det teml. spåda men raka och fasta blomkorgsskafet med helt små glandler samt de nedre holkfjällens triangulära form, hvita (ludd-)kant, som nedtill är något lös och uppböjd och ej sällan öronlikt vidgad äfvensom saknaden af glandler på holken. — I likhet med de fleste andra former bli holkarne på lösare mager fin sandjord hvitgrå, emedan håren här utbildas svagare. — Liksom hos *P. prasinata* antecknades äfven hos närvarande art i Kajana Österbotten större diameter på blomkorgen (30–32 mm.) än längre söderut. — På torra platser är blomsterskafet alltid enkelt, men på friskare eller gräsbeväxta ställen framträder icke sällan, ehuru vanligen blott hos någon enda individ, nedtill på densamma furkation, antagligen alldeles oberoende af öfriga furcata formers granskap. I detta afseende bildar den en tydlig öfvergång till följande grupp, om hvilken äfven växtsättet och ståndorten redan antyder. — Blomningstiden varar temligen länge, hvilket förhållande möjligen betingas af växtplatsen. — Teml. allmänt anträffas hos denna art någon individ, hos hvilken tvenne blomsterskaf sammanvuxit ofta ända upp till holken.

Arten är en af våra vidsträcktast utbredda Piloselloider och finnes ännu allmänt i Kajana Österbotten. Nordgränsen för denna liksom de andra mot norden framträngande formerna af *Hier. pilosella* är ännu alldeles okänd.

Arterna af denna afdelning utgöra hufvudmassan af de former som gemenligen sammanfattas under namnet *H. pilosella*. I jemförelse med dem utgöra de öfriga kategorierna blott en försvinnande bråkdel, om de också ingalunda äro sällsynta och traktvis, såsom kring Helsingfors, nog rikligen kunna uppträda.

C. Normaliter furcatæ, pedunculis longis, foliis prasinis l. subglaucescentibus, subtus vulgo subtommentellis vel læviter tomentosis, stolonibus elongatis, heterophyllis: *H. pilosella* v. *virescens* etc. Auctt. Scand.

Pilosellæ his notis definitæ satis frequenter in Fennia inveniuntur; sunt aut plantæ hybridæ aut formæ legitimæ at vulgo inter se parum differentes et extricatu difficillimæ.

P. jodolepis n. — Herb. Pilos. Fenn. n. 17 (specim. macra).

Gracilescens, prasinata, 8—15 cm. alta. *Rhizoma* sat tenue parte superiore horizontali — descendente. *Scapus* vulgo ascendens (at haud raro etiam strictus, quod a directione rhizomatis pendet), versus basim submonophyllus, sat gracilis, sordide livido- l. lurido-fuscescens, inferne $\pm$ glanduliferus et medioc. tomentosus, superne glandulis nigris l. fuscis magnis inæqualibus dense confertis setulisque raris l. sparsis brevibus (aut mediocrib.) vestitus, utplurimum medio ramulum florigerum exserens. *Stolones* sat longi, graciliores, paucifolii, subtommentosi. *Folia* (ut in priorib. conferta aut nonnihil (usque 8 mm.) distantia) superiora inæqualia, utplurimum lanceolata l. oblongo-lanceolata l. late oboblonga ($\frac{25-44}{7-10}$), late et longe petiolata, acuminata prasinoviridia (aliquantulum subcæsia l. subglauca), supra setis raris, subtus tomentosa viridicanescentia; f. intermedia oboblonga l. oblongo-lanceolata ($\frac{28-40}{7.5-9}$), subtommentella; folium scapi vel reductum bracteiforme vel (4—6 mm. supra basin insertum) evolutum, lanceolatum ($\frac{22-28}{4-6.5}$). *Involucra* sat magna, basi ovoidea vel oblonga, medio læviter constricto, tomentosa — subtommentella, glandulis villisque $\pm$ dense confertis vestita; inv. virginea sæpe subnutantia. *Squamæ* angustæ, basales lineares l. subulatæ, inferiores sublanceolatæ sæpe sublatæ et anguste marginatæ, supe-

riores in subulam longam tenuem l. tenuissimam sæpe truncatulam acuminatæ apice denudatæ et vulgo intense longèque coloratæ. *Calathidia* sat magna subflava sordida radiantia; flosculi disci numerosi conferti; ligulæ marginales sat angustæ, subremotæ, apice laceratæ, subtus stria longa et sat intensa pictæ. —

Inv. $\frac{+10}{6}$, D. 28 (—32). L. circ. 2 mm.

Foliis acuminatis squamis et ligulis angustioribus a pluribus confinibus recedens. Ceterum quoad magnitudinem, colorem et indumentum secund. stationes $\pm$ siccas quas incolit sat est mutabilis.

In parœcia Kärkölä multisque locis par. Hollolå Tavastiæ meridionalis occurrit; quoque in Tavastia media (Korpilahti) et forsitan in Savonia media (S:t Michel). Locis minus siccis vel humidiusculis greges laxos format; raro abundanter obvia. — Sat præcox locis aridioribus.

En säkerligen konstant och från andra tydligen afgränsad form, ehuru i likhet med öfriga till denna grupp hörande ingalunda lätt att skilja från närstående och dessutom svår att igenkänna till följd af de betydliga modifikationerna densamma af yttre inflytelser är underkastad. Ifrån liknande inom området för dess utbredning förekommande former skiljes den säkrast genom de t. ljusa men ej rent färgade, starkt radierande blomkorgarne och de smala i spetsen fransade kantblommorna samt de smala delvis lösa nedre fjällen äfvensom de vanligen starkt mörkviolet färgade topparne på långfjällen. De fina slappa blomsterskaften äro kort före blomningen, i synnerhet på späda individer, något böjda, hvarigenom blomknopparne erhålla en lutande ställning. På sätt förhållandet är i åtskilliga andra fall, kan äfven närstående form uppträda med kortare och n. oskaftade blad. — Stängeln (här motsvarande en inflorescensgren eller en mellanform till stjelk) förgrenar sig vanligen vid eller nedom midten men ej sällan äfven 1 eller 2 tum under hufvudblomstret. — Af de talrika förändringar, som hos ifrågavarande form framkallas af tillfälliga omständigheter, må här endast några stjelken berörande egenskaper beröras. På torra platser äro internodierna mellan bladen alldeles förkortade och bladen förenade till rosett ss. hos *P. vulgaris*; bland gräs eller mossor deremot blir nedersta delen

utdragen (ända till 8 mm.). Vanligen är den vid basen uppstigande i temligen stor båge, men på mager mossig mark i någon skugga har den påträffats alldeles upprät eller vertikalt framskjutande ur den perpendikulära rotstocken.

Former, som till habitus högeligen likna denna men icke äro med densamma identiska, förekomma mångenstädes i södra Finland, bland a. vid Helsingfors (teml. allm.) och i Nykyrka på Karelska näset.

Piloseller med ofvan angifne allmänna kännetecken uppträda öfver hela landet, åtminstone ända till norra Österbotten och äro ingalunda sällsynta i någon nejd söderut. Många af dem utgöras tydligen af hybrider, andra af sjelfständiga former, som dock sällan rikligen uppträda eller äga större utbredning och hvilka bilda länkar i de serier, som förbinda *Auriculæ* med föregående grupper. Närmast angränsa de å ena sidan till former eller tillfälliga bildningar, hvilka gå under namn af *P. auriculæformis*, *cernua*, o. a.

P. auriculæformis Fr. pro Fennia est indicata*), at vera planta Friesiania in territorio nostro adhuc haud est lecta et vix nisi in Alandia detegenda; locum tenet inter *P. macrolepidis* var. *graciliorem* et *P. auriculam*, quarum est, saltem ex parte, proles hybrida. Occurrunt autem in Fennia meridionali nonnullæ formæ extensione valde angusta, *P. auriculæformi* subsimiles, quarum h. l. tantum unam exempli causa describere volumus.

***P. suivalensis* n.** — Herb. Pilos. Fenn., n. 18.

Glauescens, 10—20 cm. alta. *Rhizoma* elongatum. *Stolones* sat longi paucifolii, violascentes, sparse — sat dense floccosi. *Caulis* strictus — adscendens, rectus, $\pm$ coloratus, inferne subunifolius, basi dense pilosus et subtomentosus infra capitula dense tomentosus et glandulis minutis creberrime vestitus (IX—X), depilatus, ceterum setulis nullis vel solitariis, floccis sparsis — densis et glandulis densiusculis obtectus, simplex (abortu) vel medio vel inferne furcatus,

---

*) *Fries*, *Epicris*. p. 17; *Th. Sælan*, Meddelanden af Societ. pro F. et Flora Fenn., VI, p. 193.

ramis simplicibus vel 2-cephalis. *Pedunculi* 5—25 mm. longi. *Folia* in rosulam conferta vel subremota, glaucescentia (in planta viva), siccitate facile nigricantia, sat crassa firmula (in. graminosis laxa); superiora anguste l. oblongo-lanceolata l. oblanceolata — sat late lanceolata l. oboblonga, vulgo acuta, supra depilata vel setis raris, subtus læviter floccosa l. subtomentella; intermedia lanceolata l. oblongo-lanceolata — oboblonga, subtus floccis sat densis adspersa (IV); summum angustum magis acuminatum, subtus magis floccosum; caulinum lin. lanceolatum. *Involucra* mediocria — sat magna, lata, basi rotundato truncata, medio læviter constricta, + obscura, depilata, subtomentella — subtomentosa, glandulis nigris dense confertis — creberrimis vestita. *Squamæ* basales lineares l. subulatæ, obtusæ; sq. inferiores subulatæ l. sæpe subulato — ovatæ, vulgo inæqualiter anguste albido-marginatæ; sq. superiores in subulam sat angustam, apice denudatam truncatulam sæpe coloratam attenuatæ vel rarius in apicem angustissimum acuminatæ. *Calathidia* sulphureo-flavescentia, sat magna, radiantia — sat radiantia, medio plena; ligulæ marginales longæ, angustæ, lineales, regulares, subremotæ, subtus stria intensa atropurpurea ornata. — Inv. $\frac{8-10}{5-8}$, D. 26—30,

Lm. circ. 2.2, Ach. 2—2.2, Pp. 5.

In parœcia Hollola et Kärkölä Tavastiæ austro-orientalis pluribi locis argillosis vel aliis minus exsuccis, sparse crescens vel raro greges laxos formans. — Verisimiliter est forma ex origine hybrida.

Något liknande föregående form, från hvilken den dock lätt särskiljes genom tydlig, högre stängel, som vanligen är upprät och rak, tjockare, tandade och mer spetsiga, tydligen i blågrönt skiftande blad med sparsamare stjernhår på undre sidan, hårlös och tätt glandulös på midten sammandragen holk med tvär bas och genom holkfjällens form och ojemna kanter samt blomstrens rena färg. Långt svårare är den att skilja från några andra till mellanserien (åt *auricula*) hörande former, af hvilka de flesta blott sporadiskt visa sig här och hvar i södra Finland. Vid Helsingfors finnas icke sällsynt 2 eller 3 dylika former som äro nog konstanta. — Närvarande forms inskränkta utbredning jemte förekomsten af andra mycket närstående inom samma trakter sporadiskt uppträdande former, hvilka å ena sidan ansluta sig till *P. vulgaris*, äfvensom den stora likheten med tydliga bastarder antyda att densammas ursprung är

att söka i föreningen af tvenne arter, *P. auricula* och *P. prasinata* (eller kanske *P. Hilmae*); den är dock icke att betraktas som en vanlig bastard utan som en s. k. bländart *), enär densamma ej blott visar sig likformig och uppträder i mängd utan ock sätter fullbildade frön. För närmare utredning af saken äro emellertid förnyade undersökningar äfvensom kulturförsök erforderliga.

Blomstren äro af synnerligen klar, något i svafvelgult skiftande färg med regelbundet zonbildande kantblommor. Holken växlar betydligt till storlek efter ståndorten och biolog. förhållanden, men formen på densamma bibehåller sig temligen oförändrad. Den sparsamma beklädnaden af ludd på bladens undre sida lossnar lätt vid beröring.

Rikligast har jag funnit denna form i Kärköla kring Suivala, der äfven en mängd andra tillfälliga former förekomma, hvilka närma sig densamma än till bladen än till blomstren.

Den äkta *P. auriculæformis*, sådan den finnes i Uppland, är tills dato ännu icke anträffad i Finland, men står sannolikt att uppdagas på Åland, hvarest, ss. ofvan (sid. 57) redan anförts, enahanda späda former af *P. macrolepis* förekomma som i Uppland; mellan dessa former och *P. auricula* står *P. auriculæformis* ej blott till sina kännetecken utan är enligt all sannolikhet, åtminstone ställvis, ock en hybrid af desamma. På slottsbacken vid Uppsala, der jag sommaren 1878 var i tillfälle att iakttaga densamma i större antal, uppträder den väl med bibehållande af enahanda habitus, men blomkorgarne och holkarne äro temligen skiljaktiga och akenierna för det mesta helt och hållet sterila. Hurudant förhållandet är på andra orter känner jag icke och vill för öfrigt ej heller nu vidlyftigare ingå på frågan; i förbigående må blott uttalas den förmodan att *P. auriculæformis* troligen äfven uppträder som verklig bländart, enär den på många ställen i mellersta Sverige synes rikligen förekomma. Af vikt vore att vinna utredning huruvida dess utbredningsområde sträcker sig utöfver nämnde formers af *P. macrolepis*. Under angifne namn torde för öfrigt ej heller i Sverige fullt identiska saker alltid upptagas.

---

*) W. O. Focke, Die Pflanzen-Mischlinge, Berlin 1881, s. 507.

P. progenita n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 19.

Obscure virescens, furcata, 20—30 cm. alta. *Rhizoma* repens, mediocre. *Stolones* (seriores) laxifolii, supra obscure violacei. *Caulis* gracilescens, strictus — erectus vel interdum breviter adscendens, basi violaceus ceterum superne $\pm$ longe coloratus l. maculatus, floccosus, parcius glandulosus pilisque gracilibus 1.5—2.5 mm. longis sat dense vestitus, medio vel infra 1-phyllus, supra medium divisus (in fertilioribus ex axillis foliorum quoque ramos florigeros exserens). *Folia* ang. lanceolata l. ang. oboblonga l. lingulata — lanceolata l. oblanceolata l. oboblonga $\left(\frac{40-60}{9-13} \left[\frac{-80-90}{13-15} \right]; \frac{4-6}{1} 0.5-3 \right)$, integra l. subdenticulata, obscura, prasinoviridia, nervo pass. violaceo, supra pilis raris (præc. marginem versus) sat brevibus (1—2 mm. long.), subtus floccis densiusculis (iv, in graminosis rarioribus) pilis brevibus tenellis densiusculis in costa sat confertis 1—2 mm. longis; f. caulinum basin versus inserat., anguste lineari-lanceolatum $\left(\frac{30-40}{5-7} \left[\frac{-55}{7} \right] \right)$ acuminatum, deorsum læviter attenuatum basi subamplectente, supra sparse pilosum subtus læviter subtomentellum et sat dense pilosum, id. in caulis medio adfix. minus $\left(\frac{20}{4} \right)$, supra depilatum. *Inflorescentia* furcato-racemosa vel subcorymbosa 2—6-cephala, ramis 2—3, suberectis vel erecto-patentibus, rectis, simplicibus vel 1—2-divisis, subtomentellis, glandulis et setulis densiusculis vestitis; pedicelli 5—25 mm. longi, glandulis densis — confertis, setulis sat brevibus (1.5—2 mm.) gracilibus subobscuris raris — sat densis. *Involucra* minora — mediocria, basi ovoidea, sparse — mediocriter stellata vel interdum modo floccis rarissimis adspersa, glandulis et pilis apice albidis sat dense — sat conferte vestita; inv. deflorata ovoideo-conica. *Squamæ* basales subulatæ late albomarginatæ, inferiores subulatæ — ang. subulatæ, superiores angustæ, subulato-lineares apice angusto denudato et læviter colorato, margine vel sat angusto obscuro vel latiore albicante, dorso virescente — viridi-nigro. *Calathidia* mediocria, lutea, pauciflora, radiantia, stylo siccitate fusciscente; ligulæ marginales distantes subtus vulgo læviter striatæ. — Inv. $\frac{7.5-8.5(9)}{3-4}$, D.(17—) 20—25, Ach. c. 2, Pp. 5—5.5.

In paroecia Nykyrka isthmi Karelici ad omnes stationes quas a. 1876 obivi hanc speciem pluribi abundanter vidi; in clivis pratorum et agrorum vulgo in gregibus sat densis crescit. — Sat est uniformis semperque ab omnibus aliis *Pilosellarum* formis facillime dignoscenda. — Vix est dubitandum quin hæc sp. originem suam duxerit a *P. communi* et forma quadam ad *P. suecicam* et *P. subpratensem* accedentem, quæ in his regionibus est vulgaris. Ex seminibus, quæ e pluribus locis collegi, facile educatur semperque eadem evadit; in cultura ceterum optime viget et facile disseminatur.

Under en exkursion i Nykyrka socken sommaren 1876 anträffade jag denna från alla öfriga finska Piloselloider betydligt skiljaktiga form allmänt och ofta i stor ymnighet, isynnerhet på ängs- och åkerbackar samt åkerrenar kring Hötsölä by; likaledes vid jernvägsstationen flerst. äfvensom i nejden kring kyrkobyn. Att sluta häraf, synes den vara utbredd öfver hela karelska näset ända till Ingermanland, derifrån (Mitrofan) exemplar af den, enl. äldre anteckning, finnes i Vet. Akademins i S:t Petersburg herbarium. På ort och ställe satte den rikligen fullgoda frön; utsådd i botan. trädgården i flere skilda från olika ställen härstammande satser har samma planta alltid uppkommit; här frodas den för öfrigt förträffligt, utbreder sig starkt genom stolonier och sprider sig äfven medelst frön, i följd hvaraf under årens lopp en mängd andra odlade Piloselloider af den blifvit undanträngda. Dessa förhållanden tala för denna forms arträtt, på samma gång dess kännetecken och utbredning tydligen angifva dess egenskap af bländart. Till karakteren står den emellan *P. communis* och en af de talrika på Karelska näset förekommande *P. suecica* och *subpratensis* alldeles närstående former, som den ofta, särdeles hvad holkfjällen beträffar, i förvillande grad liknar; äfven blomställningen blir stundom korymbös. Å andra sidan gifves här tydliga mellanformer till *P. communis*. — Den växer på gräsbevuxna, något torra ställen i ganska täta grupper.

Blomfärgen är temligen lik den hos *P. suecica* eller något dunklare, ligulæ äro glesa; holken växlar till höjd ej obetydligt allt efter jordmånen eller blomstrets ordning; före utslagningen är den cylindrisk, upptill något ansväld och i toppen något brandgul och rödstrimmad. Holkfjällen äro långa, jemnt tillspetsade

med tydliga kanter, på ryggen vanl. stjernhåriga, utom på friska tufviga platser, der luddet n. helt och hållet uteblir. På dylika ställen bli äfven bladen mer utdragna och slappa med något tillbakaböjda kanter.

Det torde här böra omnämnas att en i någon mån liknande växt, en bastard af *P. communis* och *P. pratensis*, af mig år 1877 påträffades nära München (Haspelmoor), af hvilken frön sedermera utsåddes i härvarande botan. trädgård. De uppkomna plantorna liknade alldeles den nu beskrifna arten, af hvilken flere sådder samtidigt verkställes. Öfverensstämmelsen kan dock ej bero på annat än etikettförväxling, enär de tydliga skiljaktigheterna hos nämnde bastard, med hänsyn till holkfjäll m. m. ej kunnat under kultivering i så hög grad omgestaltas. — Det blir emellertid nödigt att för erhållande af full visshet upprepa kulturförsöket.

Innan jag öfvergår till följande grupp återstår att nämna det i Finland jemväl förekomma några andra närstående mellanformer, af hvilken en (samlad i norra Tavastland af V. F. Brotherus) i öfverraskande grad liknar *P. cernua* Fr. *) och neppe-ligen är skiljaktig i annat afseende än att stiften (eller märket) på torkade exemplar ej mörknat. Huruvida en verklig eller blott skenbar identitet här föreligger vågar jag icke afgöra.

P. auricula L. — Herb. Pilos. Fenn. n. 21, 22 (n. 23 f. foliis angustioribus); Lindeb. Hierac. Scand. exs. n. 5.

Per Fenniam meridionalem et mediam frequentissime et copiosissime circ. usque ad 62° latit. bor. (occid. versus ad 62° 10', orient. vers. ad 61° 50' in Karelia Ladogensi); ultra hunc limitem modo e perpauca locis cognita usque ad oppidulum Kajana (64° 10'), ubi verisimiliter tantum est adventitia. In regionibus transladogensibus (= Karelia olonetsensis) raro.

Quoad involucri et squamarum formam, indumentum et colo-

*) I Hartmans Flora, XI uppl. och i Blytts Norges Flora har denna nordiska art identifierats med den i mellersta Europas fjälltrakter förekommande vidt skiljaktiga *H. sphærocephalum* Frül. (= *acutifolium* Vill. enl. Nägeli).

rem nec non ligularum numerum et latitudinem cet. magnopere est variabilis vel multiformis, at habitu uniformi, foliorum colore calathidiisque + flavo-sulphureis facillime ab confinibus distincta. — Varietates ceterum plures læviores nonnullasque magis notabiles offert, quæ alio loco exponendæ. — Caulis superne semper depilatus, excepta specimina alandica, quæ interdum setulas solitarias gerunt.

Apud nos vulgo humilis et gracilis, terram macram præcipue incolens, at differentiam graviolem inter plantas regiones boreales et magis meridionales inhabitantes, quam indicat Ill. Nægeli *), frustra quæsivi.

Denna allmänt kända växt är i sydliga Finland kanske den allmännaste och ymnigaste arten bland alla *Pilosellæ*, förekommande på magrare, ej synnerligen torra (d. ä. något friskare) ställen både på ler- och sandjord samt på jemn och sluttande terräng. I kusttrakterna torde den vara betydligt sparsamare än något längre in i landet, hvarom dock närmare uppgifter saknas. Mot norden aftager den knappast i talrikhet förrän vid gränsen för dess allmännare utbredning. I de delar af landet, der jag färdats i riktning från söder till norr (Tavastland, Savolaks och Ladoga Karelen), har den i dylika gränstrakter med ens upphört att visa sig längs vägakanterna, ehuru dittills förekommande i största ymnighet. Gränslinien kan i allmänhet sökas i 62° n. br., ehuru den vesterut stiger något högre (Pihlajavesi, Korpilaks) och österut knappast når denna gräns. Norr om angifna allmänna vegetationslinie har arten insamlats i Kides (A. E. Brander), Libelits (M. Europæus och K. Hällström), Kuopio (A. J. Mela). Vid Kajana stad öfverkom jag den på en odlad äng i några individer, hvilka antagligen bland höfrö i likhet med åtskilliga andra främmande växter vunnit sin spridning till denna fjerran belägna bygd. — Artens utbredning österom Ladoga är tillvidare föga utredd; den synes der vara teml. sällsynt. F. Elfving upptager den från ett par ställen vid Swir och i "Flora Kar. Oneg." är den anförd från Petrosawodsk, men exemplar sak-

---

*) Sitzungsberichte der k. Acad. der Wissenschaften zu München, 1866, p. 352.

nas från sistnämnde ort, hvarför uppgiften tills vidare måste anses osäker. I Onega-Karelen fann jag den icke.

Ehuru *P. auricula* nästan alltid redan genom blommornas färg och oftast äfven holkfjällens form utan någon svårighet kan särskiljas från liknande andra arter ådagalägger dock ett noggrannare aktgifvande snart, att densamma är långt mer mångskiftande än man af dess nog karakteristiska allmänna utseende kunde förmoda. Man kan på en plats af alldeles enahanda beskaffenhet finna differenser i nästan hvarje der uppträdande grupp. Skiljaktigheterna visa sig isynnerhet i holkens färg, form och beklädnad, blomstrens täthet och storlek och bredden på kantblommorna (från 2—2.5 mm), hvilka dessutom på undre sidan mycket ofta visa spår af en hel kort röd strimma mot spetsen. Huruvida dessa föränderligheter framträda blott och bart spontant eller genom korsning af särskilda varieteter med hvarandra eller med närstående andra arter är tillsvidare höljdt i dunkel. Äfven några tydligen markerade varieteter påträffas icke alldeles sällsynt samt dessutom några hittills blott i enstaka exemplar anträffade betydligt afvikande former af tvifvelaktig natur.

Blomkorgens färg är alltid ljust svafvelgul, men intensiteten växlar ej alldeles obetydligt, så att 4 tydligen skilda grader hos densamma kunna varseblifvas. I Norges subalpina regioner (vid Dalen i Foldalen) har jag anträffat i afseende å färgerna ännu större differenser.

Nägelis uppgift (a. st.) om den betydande skilnaden mellan den i Norden förekommande *P. auricula* och den i mellersta Europa och på Alperna uppträdande allmänna formen af densamma beror säkerligen på ett misstag liksom den äfven häri sökta förklaringsgrunden på olikheten mellan den nordiska och medeleuropeiska *P. auriculiformis*. I Finland är nu *P. auricula* visserligen nog enförmig hvad det allmänna utseendet beträffar, men utsträcket jämförelsen till de öfriga skandinaviska länderna blir hvarje stöd för det gjorda antagandet undanryckt. I Uppland t. ex. anträffas den fullt lika stor som i central Europa och i Norge kunna likaså lätteligen prof på talrika och delvis betydande modifikationer inbergas. Att i mellersta Europa, der arten på samma sätt som i Norden är splittrad i en ofantlig mängd obetydliga variationer, smärre former gifvas de der saknas i Skandinavien

kan väl icke ifrågasättas, men i stort taget äro dessa olikheter af ringa betydelse och kunna dessutom mellan de skandinaviska formerna lika stora skiljaktigheter uppletas som mellan de nordiska och sydliga formerna. Olikheten mellan den nordiska och medeleuropeiska *P. auriculæformis* åter betingas synbarligen icke af *P. auricula*, utan af de i mellersta Sverige förekommande formerna af *Hier. pilosella*, till hvilka ifrågavarande växt ansluter sig.

P. suecica Fr. Symb. p. 16, Herb. norm. IX n. 7 (1842), XV n. 11.

In fere tota Fennia est species vulgarissima et saltem usque ad 66° l. bor. distributa, prout aliaque loca humidiora, boream versus etiam magis sicca arenosa incolens. Alandiae deesse videtur; in regionibus maxime orientalibus quoque desideratur vel rara et recedens evadit. Per multis ludit formis lævissimis, etiam varietates distinctas sat numerosas offert, quarum insigniores lateque distributæ sunt:

Var. 1 (typica): elatior, caule magis piloso, foliis elongatis minute denticulatis vel subintegris, corymbo composito, sublaxo, ramis approximatis adscendentibus, pedunculis gracilioribus obscuris, tomentosis creberrime glanduliferis, involucris basi rotundata parum stelligeris, densius pilosis immixtis glandulis nigris, squamis subulato-linearibus, calathidiis stigmatique luteis vel intense luteis, concavis, ligulis marginalibus longis.

Est forma ab confinibus maxime recedens, in pratis locisque humidis frequenter at non abundanter obveniens.

Var. 2 (v. *connectens* m.; v. *lætior* Almqv. Hier. Stud. p. VII (?); *H. auricula* var. *majus* Auctt. Scand. saltem p.p.): mediocris, caule pilis rarioribus foliis magis repandis, brevioribus et parcius piliferis, corymbo subsimplici, ramis distantibus crassis, albidis, arcuatis, glandulis densis — sat densis, squamis 2—3 angustis in pedunculo centrali, involucris basi ovoidea magis stellatis, calathidiis pallescentibus — læte luteis, subplanis.

Sistit quasi centrum hujus gregis (= *P. suecica* sensu lat.) et est in variationibus numerosis dissoluta; maxime vulgaris, loca humida vel sicciora inhabitans.

Var. 3 (vel potius subspecies 1) *asperula* m. — Herb. Pilos.

Fenn. n. 35, 36 (f.). A priore differt: caule crasso, firmo, densius vestito, pilis brevioribus, basi nigrobubosis, foliis rigidioribus, brevioribus, repando-denticulatis, obtusis vel sæpius breviter acuminatis apice oblique plicato, subglabris vel margine nervoque dorsali pilis brevibus densioribus et sæpe lamina sparse hirsuta nervo dorsali læviter stelligero, f. superioribus interdum in pagina inferiore floccis læviter adspersis, f. caulino basi attenuato margine interdum glandulifero pilis rigidis basi nigrobubosis nervoque dorsali ciliato subtus vel margine sæpius læviter stelligero, anthela humiliori, ramis (curvatis) et pedunculis brevibus, involucriis humilioribus ($\frac{7.5-8}{4.5-5}$), squamis latis, late marginatis, calathidiis minoribus sat obscuris.

Per Fenniam centralem late distributa, saltem usque ad 63° l. bor.

P. suecica är i Finland kanske den allmännast förekommande arten i släktet, ehuru den i de sydliga delarne icke kan täfla med *P. auricula* i ymnighet. Söderut trifves den företrädesvis på friska eller fuktiga lokaler, men redan i mellersta Finland ($62\frac{1}{2}$ —63°) börjar den allmänt visa sig på torra ställen längs landsvägakanter m. m., sålunda i någon mån ersättande den här upphörande *P. auricula*. På Åland saknas den och möjligen äfven i Åbo stads närmaste omnejder; i östra Finland förekommer den ej heller eller är sparsamt företrädd af former, som saknas längre vesterut. I Kajana Österbotten är den ännu mycket allmän, men i våra samlingar finnes den icke från mer nordliga trakter än Kuusamo kyrkoby (E. A. Wainio).

I likhet med eller i ännu högre grad än *P. auricula* är närvarande art splittrad i smärre variationer, bland hvilka en massa "raro"-, "versi-" m. fl. former af liebhafvar kunna uppställas. Bland de ingalunda fåtaliga mer utpräglade varieteterna ha här ofvan endast några af de allmännaste blifvit upptagna. Varr. 1 och 2 äro normalt ganska väl skilda, men luckorna dem emellan så fyllda af i hvarandra öfvergående mellanformer att någon säker gräns här icke står att uppdraga. Med hänsyn till blomställning och blomkorgarnes egenskaper är v. 1 den från öfriga mest afskilda formen. Det fullt utslagna blomstret företer hos denna form en konkav yta, i det kantligulæ äro långa och ej

böja sig nedåt, utan intaga en sned ställning mot horizontalplanet. I och för sig vore denna egenskap af alldeles underordnad vigt, men den erhåller i närvarande fall en viss betydelse, emedan hos alla öfriga närstående arter kantblommorna böja sig utåt eller nedåt, de inre åter stå mer eller mindre snedt, i följd hvaraf den utslagna korgen under klar väderlek erbjuder en upphöjd, afrundad (konvex) yta, som tydligast kan skönjas på fylliga blomster hos *P. auricula*, *P. chrysocephala*, *P. aurantiaca* m. fl. Hos var. 2 liknar korgen en flat tallrik eller är alldeles jemn och horizontal på ytan; i detta afseende liksom genom sina ligulæ, hvilka hos unga blomster ha kanterna något inrullade äfvensom deras ljusa färg närmar sig denna varietet mer *P. auricula*, *P. cochlearis* och andra; den afviker från var. 1 vidare genom holkarne, hvilkas form vid basen är äggrund och utblommad nedtill utdragen och upptill något vriden, och som är tätare beklädd med ludd och glandler men äger sparsamare hår, blomställning med grofva aflägsnade vitaktiga sparsamare glandulösa grenar, kortare blad med ojemna kanter, holkfjäll m. m. Var. 2 är hos oss den allmännaste formen; till den ansluter sig vidare å ena sidan var. *asperula* och å andra en lågväxt form med 2 å 3 blomster på långa böjda skaft och af än ljusare färg, glatta blad och hvilken redan i betydande grad liknar *P. auricula*, till hvilken jag dock aldrig funnit någon verklig öfvergång.

I Uppland har jag på en nyligen uppodlad äng vid Gottsunda insamlat exemplar, hvilka från var. 1 blott afvika genom längre och mörkare hår på stängeln och möjligen äfven genom något smalare kantligulæ (2 mm.), såframt min då (1878) antecknade uppgift icke beror på misskrifning; ifrån denna äng äro enl. Prof. Th. Fries, som anvisat mig platsen, äfven exemplaren till H. N. XV insamlade; närmare var. 2 stå de exemplar som utdelats i H. N. IX n. 7 (1842). På grund häraf samt med stöd af beskrifningen i Fries' *Symbolæ*, s. 16, synes mig namnet *suecicum* böra tilldelas närmast dessa nu afhandlade i hvarandra öfvergående former. Deremot torde den senare i *Epicrisis*, s. 20 beskrifna växten ("*ligulis fulvis, pedunculis strictis*") hänföra sig till en främmande art och detta så mycket antagligare som i detta arbete exempl. i H. N. IX förenas med *P. auricula*. — Ifrån mellersta Sverige, Nerike och Uppsala äger jag vidare

exemplar öfverensstämmande med var. 2 och hvilka mig blifvit tillsända under namn af *H. auricula* var. *majus*. I *Hierac. europ. exsicc.* n. 13 är samma form utdelad blandad med den typ. *auricula* från "Holmiæ et Upsaliæ, Hugo Thedenius". — De i Lindebergs *exsiccater* n. 6 ("circa Upsaliam, S. Almqvist") utdelade exemplaren afvika från dessa ofvan relaterade finska former genom de långa mörka håren på stängeln, de spars. håriga eller n. hårlösa bladen, de mörka holkarne utan ludd och möjligen äfven genom mörkare blomster. Ungefär dylika eller alldeles närstående modifikationer saknas icke heller i Finland, ehuru de här i regeln endast sparsamt eller i blott i enstaka individer uppträda.

Mer anmärkningsvärd är den ofvan ss. var. *asperula* betecknade formen, som utmärker sig genom fast, sträf stängel, korta styfva hår på blad och stjelk och hvilka äro försedda med större mörk knöl vid basen, tydligast skönjbar på stjelkbladets kant, fasta blad vanligen med starkt ojemna kanter och hos hvilka man ofta påträffar stjernhår på ryggnerven eller kanterna samt dessutom på undre sidan af stjelkbladet och ofta äfven på det öfre basalbladet; bladskifvan är än glatt än glest hårig; blomställningen är lägre, korgar och holkar något mindre än hos de förra. — Den är ganska vidt utbredd i de centrala delarne af landet, från Helsingfors ända in i mellersta Tavastland och Savolaks och äfven ännu längre norrut. Ett närmare angifvande af utbredningen kan ännu icke lemnas, emedan denna form först under de senare åren blifvit urskild. — Å ena sidan torde den öfvergå i var. 2; å andra sidan ansluta sig till densamma en mängd ännu icke fullt utredda former med fasta korthåriga blad och korta blomsterskaft, förekommande i sydöstra Finland, och slutligen förenas genom densamma *P. suecica* och en i mellersta delen af landet förekommande formserie, som för öfver till *P. "dubia"*.

**P. Holloensis* n. — Herb. Pilos. Fenn., n:is 27 et 28.

Glaucescens, circ. 25 cm. alta. *Rhizoma* repens elongatum sat crassum. *Stolones* longi. *Caulis* adscendens l. erectus, vulgo sat crassus et firmus, pallescens superne parum coloratus, medio l. infra l-phyllus, sat dense stelligerus, mediocr. glandulo-

sus et pilis albidis brevioribus parce — parcissime hirsutus. *Polia* lingulata l. oblongo-lingulata — oblonga l. ang. obovata ($\frac{35-60}{8-10}$ [$\frac{-75}{-14}$]; $\frac{6-4}{1}$ 0.28-40) obtusa l. in apicem brevem obliquum attenuata, pallida, crassa, firma, denticulata et repanda, glabra l. margine nervoque dorsali pilis raris albis ciliata; f. caulinum minutum, sessile, apiculatum, inferne ciliatum. *Anthela* sat humilis, corymbosa, subsimplex, 2-4-(6-) cephalus, ramis 2-3 patulis, dense tomentosus, glandulis sat densis — densis (VI-VII) nigris vestitis, squamis latis albidis apice sæpe roseo-violaceis, pedicellis brevibus. *Involucra* minora, basi ovoidea, medio late contracta pilis raris, inferne sparse — sat dense stellata et glandulifera. *Squamæ* latæ, inferiores albidæ dorso serie simplici pilis l. glandulis vestitæ, superiores in apicem lanceolatum, denudatum attenuatæ, latissime marginatæ dorso læviter glandulosæ et parce pilosæ. *Calathidia* mediocria, sat densa, subplana medio læviter convexula, sat obscure lutea, stigmatibus sordido, siccitate nigricante; ligulæ marginales breves, evittatæ. -- Inv. $\frac{7-8}{4.5-5}$, D.c.22, Lm. 2.3-2.4, Ach. 1.7, Pp. 5.

Involucris calathidiisque minoribus nec non squamis involucris latissime marginatis a prioribus, foliorum et caulis firmitate, squamarum forma et colore ligulisque obscurioribus evittatis a sequentibus distat.

Per Tavastiam austro-orientalem, in pratis aliisque locis humidiusculis graminosis frequenter obvia. Verisimiliter est latius distributa.

Närvarande form har först under de sednare åren blifvit urskild från *P. suecica*, hvarför dess utbredning möjligen är större än de hittills kända data gifva vid handen. I Hollola och Kärkölä socknar är den på något fuktiga ängar allmän och finnes äfven insamlad från Wehkjärvi (Perkiö: C. Leopold) och flerst. i Asikkala.

Ifrån *P. suecica* var. 2 skiljer den sig genom smärre, dunklare blomkorgar med dunkla (rökfärgade) märken, som vid pressning svartna, lägre holkar, bredare mer tillspetsade holkfjäll, kortare blomsterskaft, gröfre fastare blad och stängel, och ifrån *asperula*, som den står alldeles nära och i hvilken den möjligen går öfver, genom holkens

form, holkfjällens form och breda kanter, sparsamare och finare hår samt stiftets färg. I Nyland förekomma alldeles närstående former med smalare fjäll. — Kantblommorna äro korta med spetsen något uppböjd, då blomstret är fullt utslaget. På bördiga lokaler ändra sig dimensionerna hos blomstret icke obetydligt; här kan korgen uppnå en diameter af 28 mm., kantblommorna 2.7 och holken $\frac{8.5}{5.5}$ mm. — Oaktadt dessa vexlingar och den antydda tendensen till öfvergång i *P. asperula* har jag dock alltid med lätthet och säkerhet kunnat igenkänna densamma och, då den tillika inom ett icke alldeles obetydligt område är allmänt utbredd, har jag ansett förhandenvarande form böra som underart här upptagas.

**P. brachycephala m. in sched. — Herb. Pilos. Fenn., nn. 29 et 30.

Glaucescens, 25—35 (16—40) cm. alta. *Rhizoma* crassum, longe repens et laxe adfixum. *Stolones* elongati, epigæi, repentes. *Caulis* adscendens et sigmoideus, raro erectus, vulgò crassus sat firmus, inferne 1-phyllus, superne obscure vinose l. sordide fuscescenti + intense coloratus, mediocr. floccosus et glandulosus pilisque brevibus (1—1.7 mm. l.) albidis hispidulus. *Folia* oblongo-lingulata l. lingulata — ang. oboblonga l. spathulato-lingulata ($\frac{50-80}{9-14}$ 0.2—4), glaucescentia subobscura et subprasina, denticulata, apice interdum submucronata, effloccosa, margine nerveoque dorsali medio pilis brevissimis (1 mm. vel brevior.) sparsis (II—V) ciliata; f. supremum brevius, sæpe mucronato-apiculatum; f. caulinum lingulatum apiculatum, sæpius reductum. *Anthela* sat humilis, corymbosus, 3—6-cephalus (in fertilib. usque 11-ceph.) ramis validis, 2—4, rectis, patentibus, inferiori sæpe remoto, squamis albis late marginatis apice sæpius roseis, simplicibus l. semel divis, pedicellis sat brevibus (5—7 mm.) tomentosis, glandulis crebris setulisque sparsis vel nullis. *Involucra* sat humilia, lata, cylindrica, basi truncata medio constricta, inferne læviter floccosa (l. subto mentella), glandulis densis, medio sparse stellata et glandulifera, pilis densis brevibus (1.5 mm.) vestita. *Squamæ* latæ, apicè denudatæ, basales et inferiores triangulares l. subovatæ

apice truncatæ late albo-marginatæ; superiores sublineales, in apicem obtusissimum valde latum lividum vel violaceum attenuatæ, exteriores sat late virescenti-marginatæ, dorso atroviridi piloso et glandulifero. *Calathidia* majuscula, pallide lutea, plana vel læviss. convexula, flosculis margine subinvolutis; stigma sordidum siccitate coracinum; ligulæ marginales subtus stria sæpe parum intensa vel fere obsoleta et vetustate $\pm$ evanescente vittatæ. —

Inv. $\frac{6-7}{5}$, D. 22—25, L. 2—2.3. Ach. 1.7, Pp. 4.5.

Rhizomate laxo adfixo, caule crasso sigmoideo, involucro lato abbreviato truncato ab omnibus vicinis diversa. Semper uniformis, specimina modo $\pm$ glabrata vel pilis nonnihil longioribus offerens.

Per maximam Fennicæ partem, ex Helsingforsia et isthmo Karelico usque in Ostrobotniam Kajanensem (64° 20') frequenter; in territoriis maxime orientalibus adhuc non est lecta; etiam in regionibus austro-occidentalibus deesse videtur. Prata subhumida et colles humidiusculos præcipue amat, boream versus quoque loca sicciora (at non arida) frequenter incolit. — Vulgo sparse crescit.

En bland de lättast urskiljbara arterna i denna formrika komplex, till sina kännetecken stående midt emellan *P. auricula* och *P. suecica*. Ifrån hvardera skiljer den sig genom den alldeles tvära, låga, på midten hopdragna holken och de breda fjällen, af hvilka de nedre äro i kanten och de inre i toppen ofta sargade. Ifrån *P. auricula* skiljes den vidare genom större växt, obetydligt dunklare ej grönaktiga, något större blomster med ligulæ i början något inrullade, undertill rödstrimmade kantblommor, dunkla stift (eller märken), bredtoppade holkfjäll, mindre starkt blågröna blad samt korthårig stängel och blad äfvensom växtsättet; från *P. suecica* åter genom ljusare, mindre blomkorgar, som utslagna äro horizontala eller svagt konvexa, färgen på stiftet, de korta håren på stängeln och bladen (kant och ryggnerf), något senare blomningstid, m. m. Närmast beslätad är den med följande art, till hvilken den liksom bildar en parallelform. Af denna anledning skulle dessa två från *P. suecica* väl skilda former lämpligen kunnat tillsammans upptagas som underarter

under ett gemensamt namn *), så framt jag ej i Norge (vid Drivstuen) öfverkommit en rikligen der uppträdande mellanform, som förbinder på sätt och vis *P. brachycephala* med *P. suecica* var. 2; äfven i Finland har här och hvar någon individ anträffats, om hvilka tvekan uppstått till hvilkendera af de senast nämnda formerna de böra räknas; derjemte närmar sig äfven *P. cochlearis* stundom mycket *P. suecica*.

Stängeln hos närvarande form är ganska grof, vid basen uppstigande i en stor båge och sedan åter upptill böjande sig i motsatt riktning, hvarigenom den erhåller ett S-formigt utseende, som dock i skugga och på torra sluttningar uteblir. Rotstocken är grof och helt löst med någon enda rottråd fästad vid marken och kan växten därför från stängeln fullständigt uppyrckas utan att densamma, såsom i öfriga fall, genom en dylik manipulation brister.

Arten varierar högst obetydligt; stundom anträffas den n. hårlös eller med hår som äro något längre än i normala fall; bladen kunna äfven blifva g. smala oberoende af ståndorten. Ifrån Kyrö (Hj. Hjelt) finnes exemplar med smala blad och med få men medellånga (2—2.5 mm.) hår på stängelns nedre del. — Äfven af ståndorten påverkas utseendet icke i någon anmärkningsvärd grad. På bördig jord bli bladen bredare och kortare (spadlika eller smalt omvänt äggrunda) stängelns färg smutsigt brunaktig; under odling förlängas inflorescensgrenarne betydligt och likaså internodierna dem emellan, isynnerhet den nedersta blir långt aflägsnad från de öfriga, hvarigenom densamma erhåller en s. k. subfurkat gestalt. Deremot bibehålla blomsterskaften sin längd teml. oförändradt. Bland tätare gräs och i skugga utplånas liksom hos öfriga arter den violetta färgen på stängeln.

I Tavastland, Savolaks och Kajana Österbotten har jag allmänt anträffat denna art. Kring detta centrum har den insamlats från följande orter: Helsingfors (Herst.), Nykyrka (på Karelska näset), Libelits (K. Hällström och M. Europæus), Nurmes

---

*) I tidigare samlingar och bestämningar har jag subsumerat dessa två jemte några andra dem liknande som former under *P. brachyphylla* Sz. Fratr. i *Flora* 1862, men, enär beskrifningen inger tvifvel huru detta namn rätteligen bör tillämpas, har det syntts nödigt att tillsvidare förbigå detsamma.

(E. A. Wainio), Karkku och Kyrö i Satakunta (Hj. Hjelt) samt Karri i mellersta Österbotten (Fr. Hellström).

Söderut uppträder den helst på friska — fuktiga ängar, friska ängsbackar, åkerkanter m. m., norrut allmänt äfven på torra platser, synnerligen på i tiden odlade hårdvallsängar, och växer spridd eller i mycket glesa grupper. — I Kajana Österbotten anträffades den n. aldrig växande tillsammans med följande, ehuru hvardera der äro allmänna.

P. cochlearis n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 32—34.

Pallescens, subglauescens, 20—25 (11—40) cm. alta. *Rhizoma* repens, mediocre. *Stolones* numerosi (longi) epigæi vel subhypogæi. *Caulis* adscendens, sat gracilis, laxis, vulgo intense usque infra medium coloratus, medio l. infra 1-phyllus, parce floc-cosus et glanduliferus, pilis sparsis — raris, mediocribus (2—2.5 mm. l.) albidis hirsutus, sub anthela dense tomentosus, glandulis densis — crebris setulisque apice albidis vestitus. *Folia* inter-media oboblonga — late oboblonga l. obovato-oblonga vel oblongo-spathulata, tenuia, mollia, subpruinata, concava, pallide sub-glauescentia, integra l. subdenticulata, apice $\pm$ obtusa, submucronata, interdum brevissime acuminata et plicata, sessilia vel in petiolum vulgo brevem et latum attenuata, effloccosa, margine et costa pilis brevibus — sat brevibus, sparsis — raris, tenellis ciliata; f. *supremum* brevius, spathulatum — late oboblongum, mucronato-apiculatum; f. *caulinum* sessile, lingulatum — oblongum, apiculatum, inferne ciliatum. *Anthela* humilis, corymbosa, 3—6-cephala (in fertilioribus 9-ceph.), congesta, ramis 2—3, simplicibus (abortu) vel 1—2-divisis, divergentibus — patentibus, inferiore subremoto, squamis latis albidis, apice et margine rubiginosis dorso pilis raris; pedicellis brevibus (3—5 mm.), dense tomentosus, glandulis densis — creberrimis (VII—X) setulisque sparsis obtectis. *Involucra* mediocria, basi obtuse ovoidea læviter constricta, albicantia vel obscure virescentia, inferne floccis sparsis — sat densis, glandulis sat densis pilisque apice albidis densiusculis vestita; inv. defloratum basi valde ventricosum. *Squamæ* latæ, basales et inferiores late subulatæ vel lanc. ovatæ — subulatæ, late albido-marginatæ, apice obtusæ — truncatæ, sæpe livido roseæ; sq. superiores in apicem latum obtusum denudatum

lividoviolaceum læviter (raro intense) coloratum attenuatæ, margine lato albido vel obscure virente (in humidis), dorso stria angusta — angustissima atroviridi notato. *Calathidia* majuscula, plana l. convexiuscula, pallide lutea, ligulis primo subcanaliculatis, stigmatibus sordidis; siccitate fusciscentibus l. nigricantibus; ligulæ marginales subtus læviter striatæ. — Inv. $\frac{8-9}{4-5(-7)}$, D. 22—25, Lm.. 2.1—2.3, Ach. 1.6, Pp. 5.

Variat pilis brevioribus involucrisque parce vestitis. — A *P. brachycephala*, cui calathidiorum fabrica omnino est similis, foliis latioribus, tenuioribus, concavis, caule tenuiore, involucro altiore basi subovoideo squamis apice angustioribus nec non crescendi modo differt.

Per Fenniam borealem et mediam late distributa (62—65°) et pluribi vulgaris. Locis humidiusculis, versus septentrionem etiam in aridioribus, ubi greges sat densos format, crescit. — Paullum serius quam prior floret.

Såsom redan framhållits, är förhandenvarande form alldeles närstående till föreg., från hvilken den dock n. alltid lätt skiljes genom holkens dimensioner och form samt genom holkfjällen, hvilka jemnt afsmalna mot spetsen; vidare genom de tunna bleka breda kupiga och nedåt hastigare afsmalnande bladen och spädare stängel. Derjemte börjar den något senare att blomma och växer i tätare grupper åtminstone längre norrut, der den på soliga sluttningar ofta bildar mycket täta fläckar. Odlad skjuter den äfven rikligare och starkare förgrenade utskott än *P. brachycephala*, som kultiverad derjemte betydligt förlänger sina inflorescensgrenar, medan blomställningen hos närvarande art håller sig oförändrad.

Till habitus förändrar den sig icke obetydligt allt efter ståndorten, men några egentliga varieteter har jag ej kunnat urskilja med undantag af vissa smärre modifikationer, utmärkta af kortare hår och smärre capitula, i hvilka fall den i hög grad liknar än *P. brachycephala* än *P. suecica* v. *connectens*. Blomstren äro stundom något dunklare än hos *P. brachycephala*, från hvilken den, ss. anförts, håller sig isolerad.

Denna art är säkerligen allmänt utbredd i nordliga Skandinavien. Senaste sommar anträffades den i norra Savolaks och

Kajana Österbotten allmänt — mycket allmänt och flerstädes äfven i ymnighet; ifrån Norra Österbotten, Muhos och Puolanko samt Ylikiiminki har M. Brenner hemtat exemplar af densamma; den förekommer vidare mångenstädes i mellersta Savolaks (Piek-sämäki); den sydligaste fyndorten i Finland är Korpilaks (62°). — Ifrån norra Sverige har jag ej sett exemplar af arten, men i mellersta Norges högre belägna skogstrakter synes den vara allmän att döma af de talrika ställen, der den af mig påträffades mellan Lille Elvedalen och Dalen samt kring Drivstuen på Dovre. Äfven från Valdres har jag sett exemplar. — I Norge förekommer ej blott den finska formen, utan arten är tillika der splittradt i en mängd underordnade former.

Restant formæ numerosæ ad species præcedentes et quoque ad sequentem arcte accedentes. quæ præcipue in Fennia austro-orientali et adjacentibus partibus imperii rossici abundanter occurrunt et hinc meridionem versus longe progrediunt (ad Vilna, Gorski in Reichenb. exsicc. n. 2425).

P. subpratensis m. in sched. — Herb. Pilos. Fenn. n. 37 (e loco fertilior).

Subprasino virescens, pilosus, 25—30 (—80) cm. alta. *Rhizoma* repens tenue. *Stolones* graciles epigæi et intense colorati vel sæpius immersi. *Caulis* rectus, sat gracilis, erectus l. breviter adscendens, superne sordide fuscescens, basi violaceus ceterum viridis, medio 1-, raro 2-phyllus, sat abundanter stellatus et glandulosus pilisque inferne densis, albidis gracilibus 2—3 mm. longis, superne sparsis — densiusculis, 1.5—2.5 mm. longis vestitus, sub anthela indumento haud conspicue diverso. *Folia* oblonga — lanceolata l. late lanceolata, in petiolum angustiore vel alatum attenuata, apice vel acuta vel obtusa et mucronulata, vulgo subintegerrima, tenuia, opaca, subprasino-vel subglaucescenti-virescentia, in utraque pagina (versus margin.) sparse, margine sat dense et nervo dorsali dense — densissime pilis albidis tenellis vestita floccisque in costa parcius in margine parcissime adspersa; f. caulinum (medio insid.) sessile, angustum, acuminatum margine costaque ciliatum subtus floccis sæpe adpersum. *Anthela* corymbosa, laxa — sublaxa, composita, 5—9-cephala (in

fertilib. polyceph.), ramis 3—4 diffusis — patentibus subarcuatis, pedicellis 6—9 mm. longis, sat gracilibus, tomentosis, glandulis tenellis obscuris densis — creberrimis, squamis 1—3 angustis. *Involucra* mediocria, cylindrica, basi ovoideo-rotundata, sparse stellata inferne dense glandulosa; inv. virginea superne inflata, apice fulvescentia. *Squamæ* inferiores subulatæ vel subulato-lineares, obtusæ, margine lato albido, superiores angustæ, fere lineares, apice denudatæ subobtusæ vix coloratæ, margine angusto, dorso sat lato obscuro piloso et glandulifero. *Calathidia* inajuscula — sat magna, plana, læte lutea subsulphurea; stylus et stigma colore flosculorum siccitate parum nigrescentia; ligulæ marginales subtus stria purpurea vittatæ.

A *P. suecica* foliis tenuibus, opacis magis virescentibus, caule pilis densioribus gracilioribus vestito, anthela magis composita, stolonibus gracilibus subhypogæis facile dignoscitur. — Variat foliis angustioribus lingulatis aut anguste oblanceolatis.

Per Tavastiam austro-orientalem et Nylandiam centralem distributa et pluribi frequenter obvia, prata sicciora, margines agrorum aliaque loca graminosa incolens. In Karelia meridionali (præcip. in isthmo) et Nylandia formæ subsimiles abundanter occurrunt.

Denna i flere hånseenden intressanta art förekommer i Hölola i nejderna straxt norr om Tiirismaa (Hersala, Upila, Siikaniemi, Pyhäniemi, Nygård) mycket allmänt och ofta i största ymighet och har vidare anträffats på andra ställen i nämnde socken samt i de angränsande församlingarne (Koski, Evo, Hausjärvi) flerst., nordligast i Sysmä (K. Unonius). Vidare söderut i Nyland ända till Helsingfors, der den ej heller är sällsynt.

Genom de tunna grönaktiga i blå- och lökgrönt dragande, finhåriga bladen och den relativt tåthåriga stängeln skiljes den utan vidare från de ofvan anförda formerna. Afvikande äro vidare de fina stolonerna, hvilka, ss. hos *P. pratensis*, vanligen tränga sig något in i humuslagret eller mossan. Blomkorgarne likna temligen dem hos *P. brachycephala*, endast att de äro något större. — Arten förändrar dimensioner och habitus lätt på skiljaktiga ståndorter, men bibehåller alltid sina egentliga kännetecken. I Tavastland påträffas den någongång med betydligt smalare blad (utgörande möjligen en särskild varietet) samt varierar dessutom

med spetsiga och trubbiga, skaftade eller oskaftade blad; i öfrigt är den här en af de minst föränderliga arterna. I Nyland deremot, ss. kring Helsingfors, uppträder jemte den typiska växten äfven andra former, som förbinda densamma med till föregående komplex hörande former. — Mycket närstående, men sannolikt icke identiska former (korthåriga) förekomma allmänt på Karelska näset. — Här liksom i Nyland och delvis äfven i sydöstra Tavastland uppträda dessutom åtskilliga andra ifrågavarande och äfven de föregående i hög grad liknande former; oaktadt rikligt material i tiden inbergats, vågar jag dock icke nu inlåta mig utan förnyad granskning i naturen på en närmare utläggning af dem, enär snart 8 år äro förlidna, sedan desamma i lefvande tillstånd och äfven då mindre fullständigt blefvo undersökta.

P. chrysocephala * **chrysocephaloides** m.; *Hierac. chrysocephaloides* m. in sched. — Herb. Pilos. Fenn., n:is 38 & 39.

Viridis, pallescens, 25—30 (10—50) cm. alta. *Rhizoma* repens. *Stolones* elongati, graciles, epigæi vel sæpius immersi. *Caulis* mediocris, erectus vel læviter adscendens, superne usque ad medium l. infra sat intense vinoso-coloratus, 1—2-phyllus, basi vulgo violaceus et creberrime pilosus, ceterum mediocriter — sat abundanter floccosus et glandulosus, inferne pilis albis, rigidulis densis 1.5—2 mm. longis, superne setulis obscuris firmulis sparsis — sat densis vestitus. *Folia* læte viridia, pallescentia, tenuia firma et tenacia, subintegerrima, intermedia oblonga l. ovali-oblonga (l. oboblonga in graminosis) — anguste oblonga l. oblongo-lanceolata l. lanceolata ($\frac{50-75}{13-20}$), margine pilis brevissimis sparsis — densiusculis nervoque dorsali dense — sat conferte ciliata, superiora late lanceolata l. subelliptica — lanceolata l. oblongo-lanceolata, raro oboblonga ($\frac{45-60}{11-19}$), sæpe concava, margine sat dense et costa conferte ciliata, ceterum omnino nuda et depilata; f. caulinum (in caul. medio inserat.) oblongum vel sæpe subovale l. subellipticum ($\frac{15-32}{6-11}$) sessile apice sæpe apiculato vel acuto, planum, margine ciliatum, costa pilosum et sæpe floccis adpersum. *Anthela* corymbosa, humilis, subsimplex vel composita, 3—11-cephala,

ramis 3—4 patentibus, valde approximatis vel in fertiliorib. distantibus, squamis latis albis, pedunculis brevissimis (3—5 mm. longis) tomentosis — dense tomentosis glandulis densis — sat confertis setulisque apice albicantibus sparsis — sat densis vestitis. *Involucra* subhumilia, lata, basi rotundata, obscure virescentia, sparse — rarissime stellata, pilis apice canescentibus immixtis glandulis minutis nigris subdense — dense vestita, ante anthesin sursum sensim dilatata. *Squamæ* basales numerosæ, sat latæ, breves, obtusæ, late marginatæ, sq. inferiores apice sæpe coloratæ, superiores latæ, in apicem oblongo-linearem denudatum longe et intense livido-violaceo-coloratum attenuatæ, late marginatæ dorso nigricante l. virescente. *Calathidia* mediocria — majuscula, plena, convexa, saturate aurea vel subvitellina; ligulæ marginales breves, sublata, subtus stria atropurpurea pictæ. — Inv. $\frac{7-8}{5}$, D. 22—25, L. 2.2—2.5., Ach. 1.8., Pp 4—4.5.

Planta elegantula, a *P. fennica*, quacum olim conjunxi, recedens foliis pallidis, firmioribus, brevissime pilosis, subintegerrimis et vulgo magis acutis, caule densius et breviter hirsuto, calathidiis plenis intense aureis, involucris humilioribus virentibus, squamis latius marginatis superioribus apice intense coloratis.

Per Fenniam borealem et mediam late distributa (62°.20'—64°.20') et pluribi frequenter semperque uniformis. — Locis humidiusculis, graminosis habitat. — Serotina.

Denna vackra och i flere afseenden anmärkningsvärda form påträffades första gången år 1870, då knoppbärande exemplar hemtades af mag. V. F. Brotherus från Urais i norra Tavastland. Följande år öfverkom jag den flerstädes på gräsbeväxta vägkanter i närheten af Pihlajavesi gamla kyrka (Siltala). Sedermera har arten upprepade gånger blifvit insamlad i mellersta och nordliga delarne af landet; så är den anträffad på många orter i mellersta Savolaks (Pieksämäki, Suonenjoki) och i norra Karelen (Liekka: E. A. Wainio). Under en resa senaste sommar fann jag den i nordliga Savolaks på åtskilliga ställen längs vägen mellan Iisalmi och Paltamo samt i Kajana Österbotten vid Paltamo kyrkoby och allmänt på friskare gräsbevuxna platser kring Tikkalanniemi i Sotkamo.

I början på 1870 talet förenades den af mig med *P. fen-*

nica, från hvilken den emellertid är väl och tydiligen skild genom de fylliga starkt konvexa blomstrens sköna, intensivt guldgula färg, de ljusa bredkantade holkfjällen med starkt färgade toppar, de ljusa, fasta, tunna sega bladen, m. m. Sedermera förenades den med följande underart, från hvilken den kort derpå åter särskildes (allt in sched.) under närvarande benämning, som jag, trots dess mindre lämpliga form, ej ansett skäl att nu ändra.

Till kännetecknen står den jemte följande form emellan *P. cochlearis* och *P. Kajanensis*. — Inom angifne utbredningsområde är den synnerlig likformig; endast i Pihlajavesi äro exemplar insamlade, som synas något mer tendera åt följande.

*P. chrysocephala (primaria) m. in sched. — Herb. Pilos. Fennicæ, n:ris 40 et 41.

Statura, foliorum forma et capitulis cum præcedente congruens, a qua foliis (sæpe magis pallidis) subglaucescentibus, magis subdenticulatis et parcius pilosis, caule pilis longioribus et rario-ribus, stolonibus crassioribus et anthela nonnihil laxiore differt. — Quoque *P. discoloratam* habitu, pilis et foliorum colore æmulat, at foliis firmioribus et tenuioribus, involucris virescentibus, squamis inferioribus numerosis late albomarginatis et flosculorum colore recedit.

Area geographica hujus formæ sat est angusta; adhuc modo in Tavastia et Savonia media est observata; in parœcia Korpilaks est vulgaris sæpeque sat copiose obvia, loca humidiuscula deve-xula graminosa præsertim incolens.

Denna form förhåller sig till föreg. ungefär som *P.* ventricosa* till *P. fennica*; skilnaden dem emellan ligger förnämligast i bladens färg samt hårligheten och, då äfven dessa visa en tendens till föränderlighet och närmande till föreg., har jag varit tveksam huruvida ifrågavarande form icke rätteligen vore att beteckna endast som varietet. Då densamma emellertid åtminstone i en trakt rikligen och konstant uppträder och af de anförda kännetecknen bladfärgen plägar vara af stor vikt samt då någon egentlig öfvergångsform ännu icke uppdagats, har den här nu tilldelats värdighet af underart. — Med *P. discolorata*, ifrån hvilken den bl. a. afviker genom de talrikare bred- och hvitkantade nedre

holkfjällen och mindre starkt blågröna blad kan den som presad temligen lätt förväxlas, men i lefvande tillstånd skiljas dessa former utan vidare redan genom blomfärgen.

Ifrån Pihlajavesi har jag jemte föreg. insamlat exemplar af närvarande form, som äfven finnes i Riistavesi (A. J. Mela) i mellersta Savolaks samt mångenstädes i Luhanka (E. A. Wainio). I nejderna kring Korpilaks kyrka uppträder den allmänt — mycket allm. på friskare ängsbackar och sluttande ängsmark samt friska gräs- och buskbevuxna fält, vanligen spridd eller strödd men äfven stundom i stor mängd; mer eller mindre allmänt finnes den här vidare äfven på torrare öppna marker, der den blir låg och bladen antaga en elliptisk form. Jemväl på fuktiga ängar, t. o. m. på sphagnösa platser, är den allmän och blir här åter storväxt. Den är med andra ord inom denna trakt allmän, men mest blott glest spridd.

P. fennica m. in sched. et in Notis. pro F. & Fl. Fenn. XIII, p. p. (1874). — Herb. Pilos. Fenn., n. 42.

Viridis, obscura, 30—50 (—60) cm. alta. *Rhizoma* repens. *Stolones* sat graciles, sat longi, inferne intense violacei, sæpe subimmersi. *Caulis* basi adscendens breviter violaceus, superne vinose coloratus vel striatus, 1-, raro 2-phyllus, parçe stellatus et glandulosus, inferne pilis sparsis albidis 1.5—3 mm. longis superne setulis obscuris raris vestitus sub anthela tomentosus, conferte glandulosus setulisque densis nitidis atris vel fulvescentibus hirsutus. *Folia* intermedia oboblonga vel oblonga — late oblonga l. oblongo-obovata ($\frac{50-80}{13-25}$), petiolata, obtusa mucronata, dentata, pilis brevibus in pagina superiore (versus marg.) raris vel nullis, in margine densiusculis in nervo dorsali sat confertis; f. superiora spathulata — oblongo- l. lingulato-spathulata, concava apice rotundato-obtusa, basin vers. sensim decrescientia, viridia obscura nonnihil densius pilosa quam priora, effloccosa; f. caulinum (in med. caulis inserat.) spathulatum — anguste spathulatum ($\frac{25-40}{7-16}$) apice mucronatum l. breviter acuminatum, denticulatum margine ciliatum et nervo dorsali dense pilosum floccisque raris sæpe adpersum. *Corymbus* sat humilis compositus vel sub-

simplex, 3—10-cephalus, ramis approximatis vel inferiore remoto, diffusis; pedicelli breves (4—6 mm. long.) sat graciles, tomentosi et glandulis nigris sat confertis — confertis obtecti. *Involucra* subhumilia, sat lata, basi obtusa, vulgo nigra, nuda l. lævissime floccosa, pilis densis — sat confertis atris l. fuscescentibus nitidis immixtis glandulis atris vestita. *Squamæ* inferiores latæ, sat late albido-marginatæ, sq. superiores sublineales, in apicem oblongo-linearem denudatum sat latum obtusum lævissime livescentem attenuatæ, sat late marginatæ, carina prominente nigra l. pallidiore. *Calathidia* majuscula, facile convexa, obscure lutea, stylo siccitate sæpe nigricante l. fuscescente; ligulæ marginales breves, subtus stria lævissima vel sæpius evanescente, dentibus apice rufo-maculatis. Inv. $\frac{7-8}{4.5-5}$, D. 23—26 (—28), L. 2.4—2.5, Ach. 1.7, Pp. 4.5—5.

Qvoad foliorum formam sat est variabilis; variat deinp ilis brevioribus, involucris gracilioribus, pallescentibus, pilis apice canescentibus vel evanescentibus.

Per Fenniam centralem a Nylandia et Karelia australi usque in Ostrobotniam borealem (65°) distributa sæpius raro — passim, interdum etiam satis frequenter occurrens. Habitat in pratis subhumidis — humidiusculis vel aliis locis fertilioribus graminosis.

Under ofvan intagne namn begynte jag 1871 beteckna en grupp af former, skilda från *P. suecica*, dit följande underart jemte *P. discolorata* då räknades, och liknande, genom rent gröna breda blad med fina tätta hår i kanten och på ryggnerven, breda holkar med trubbiga breda fjäll samt dunkla blomster; arten blef härigenom kollektiv, omfattande utom förhandenvarande form, äfven *P. chrysocephala* (hufvudf.) samt de tvänne här nedan under namn af *P. nigella* och *P. amplexans* beskrifna formerna; sålunda begränsad är den anförd i Notis. XIII p. 42; hvarest den upptages som underart af *P. ventricosa* („*suecica*“). Huru arten under dess närvarande begränsning skiljes sig från nämnda former skall under hvarje af dem särskildt framhållas.

På friskare — fuktiga helst något bördiga platser, ss. längs ängskanter, under ängs- och åkerbackar, anträffas *P. fennica* ingalunda sällsynt i södra och mellersta Tavastland, som kan anses utgöra centralorten för dess utbredning. Omkring detta område

är den spridd ganska långt i olika riktningar: Helsingfors, Anjala (Saelan et Strömborg), Simola jernvägstation, Libelits vid Simananniemi (M. Europæus och K. Hällström), Pielisjärvi vid Kivivaara (E. A. Wainio), Muhos och Ylikiiminki i norra Österbotten (M. Brenner), Saarijärvi och Karstula (V. F. Brotherus), Kyrö (Hj. Hjelt) samt Lojo (Harald Lindberg).

I de inre delarne af landet visar den sig mycket likformig, endast erbjudande några smärre variationer, ss. smärre svarta holkar, kortare och glesare hår och spädare växt; någongång anträffas den med de öfre bladen tillspetsade. Tydligen skiljaktiga äro deremot de sydfinska exemplaren genom ljusare, märkbart i blågrått dragande blad med kortare hår, gröfre stängel med ljusa kortare hår och gråaktiga holkar, som äro mer stjernhåriga och beklädda med gråspetsade hår, bredare holkfjäll omslutna af breda hvita kanter; stjelkbladet är aflångt och visar spår af stjernhår på undre sidan.

Utom på kanterna och ryggnerven finnas fina hår vanligen äfven på bladskifvan, som ofta är starkt kupig; tänderna på de öfre bladen och isynerhet på stjelkbladet äro oftast svartspetsade; längs bladens kanter kan man under luppen urskilja ett och annat stjernhår.

Många delar antaga en betydligt afvikande prägel på skiljaktiga ståndorter. Mest iögonenfallande olikheter visa de individer som vuxit på nyligen upplöjda ängar eller annan bördig denuderad mark: bladen bli här oskaftade, tjocka, groftandade breda (från oblongo-ovalia — ovalia: $\frac{55}{25}$), stängeln grof med tätare hår och ludd, blomställningen tätare och mer rik- (ända till 16-)blomig och undre grenen då nästan horizontal.

**P. ventricosa* m. in sched. — *Hierac. suecicum* m. in Notis. Fauna et Fl Fenn. XIII, p. 425 (1874). — Herb. Pilos. Fenn. n:is 44, 45.

Statura ceterisque *P. fennicæ* similis, a qua recedit: stolonibus crassioribus, caule elatiore et validiore pilis longioribus vestito, foliis crassis, firmis, valde concavis pallidis *subglaucescentibus* pilis raris in pagina deficientibus, pedunculis crassioribus magis tomentosis, involucri squamis latioribus et magis obtusis dorso magis stelligeris. — Inv. $\frac{8(-9)}{5-6}$, D. 23—26 (—28), Lm. 2.5.

In territoriis interioribus maxime est uniformis, variationes modo lævissimas offerens, at versus limites occidentales et orientales magis evadit recedens.

In Fennia centrali a Nylandia et Karelia australi boream versus usque in Tavastiam mediam et Kareliam ladogensensem (60° $20'$ — 62°) progrediens. In Tavastia meridionali prata humida frequententer incolit.

Ofvan intagne namn daterar sig från år 1876; i alla tidigare meddelanden går växten under benämning af *Hierac. suecicum*; så i Bidr. s. ö. Tav. flora, s. 129 och å ofvan citerade ställe i "Notiserna". Sistnämnde art åter upptages på förra stället som *H. auricula* var. *majus*, på det sednare som *H. floribundum* Lindeb. et Auctt. Scand. Först på hösten 1875 bereddes mig genom Hr Prof. Th. Fries tillfälle att få kännedom om de i Herb. norm. XV utdelade och i Epicrisis af Fries citerade exemplaren. Beskrifningen på *H. suecicum*, som slår temmeligen in på närvarande art jemte auktors egna bestämningar ha i förening med den hos oss allmänt gängse föreställningen om de finska *Hieraciernas* sammanhörighet med de för Sverige och andra länder uppställda typerna åstadkommit, att förhandenvarande form, som icke förekommer i Sverige, kunnat så länge hopblandas med den verkliga *H. suecicum*, från hvilken den säkerligen är skild och med hvilken den i lefvande tillstånd ej heller gerna kan förvexlas. Bland de kännetecken som utmärka *P. ventricosa* gentemot *P. suecica* äro de förnämsta: större, tjockare, fastare, kupiga, blekgrå, starkare tandade blad af svagare blågrön färg, gröfre stängel, bredare holk med tvär bas, bredare mer trubbiga holkfjäll, konvexa blomster af dunkel mindre ren (i citrongult skiftande) färg och kortare kantblommor samt litet spädare, ofta något insänkta stolonier; blomknopparne äro i toppen brandgula och något rödstrimmade. — I det väsendtliga öfverensstämmer den med *P. fenica*, hvilken står närmare *P. Kajanensis*, medan *P. ventricosa* tenderar mer åt *P. auricula* eller liknande; de bilda båda med andra ord närstående länkar i en och samma mellanserie. — Stundom är gränsen svår att uppdraga mellan dessa arter, hvilka ofta anträffas växande tillsammans.

Inom sjelfva centralområdet varierar denna liksom alla andra former något till indumentet, men i stort taget är den myc-

ket enformig, endast sparsamt uppvisande några obetydliga variationer. — Men österut vid Kirjavalaks i Ladoga Karelen äro skiljaktigheterna redan i ögonen fallande (smärre, mer spetsiga blad, glatt stängel m. m.); likaså norrut och isynnerhet vesterut, der den uppträder med spetsiga blad, smalare och mer spetsiga holkfjäll, då icke obetydligt liknande *P. suecica*.

Också denna art har sitt centrum i sydliga Tavastland, der den teml. allmänt anträffas på fuktiga — våta ängar. Norrut går den dock ej längre än till Korpilaks och Kirjavalaks. Österut har jag öfverkommit den nära Pula jernvägsstation (på en äng växande med *P. fennica*) och från Viborgstrakten är den insamlad af J. H. E. Nervander. Vesterut förekommer den i Yläne (Huvitus i trädgården: J. Sahlberg), Karkku (Hj. Hjelt), Lempälä, Lojo (Harald Lindberg) och Hangöudd. Vid Helsingfors har jag ej funnit den, men i Thusby vid Järvenpää är den ej sällsynt på fuktiga ängar.

***P. amplectens* n.; *H. fennicum*, f., m. in Symb. ad Fl. Lad. Karel. p. 10.

A *P. fennica* subsimili distat: caule graciliore magis pallido et piloso parumque colorato, foliis pallescentibus subnitidis, angustioribus apice acuminatis recurvatis et sæpe subtortuosis, superioribus ang. l. elongato-lanceolatis ($\frac{50-80}{10-14}$) in petiolum late alatum leniter attenuatæ, subtus pilis tenellis raris vel sat densis, folio caulino inferiore magno ($\frac{40-60}{10-15}$) acuminato recurvato sessili basi lata subamplectente. — Ceterum est planta sat variabilis et sec. stationes mutabilis.

In Fennia austro-orientali sat late distributa ($60^{\circ} 30' - 63^{\circ} 30'$) in pratis aliisque locis humidiusculis crescens; in Karelia Ladogensi (i. e. regione ad oram bor. occidentalem lacus Ladogæ sita) frequenter.

En mångformig och ännu icke tillfullo utredd art, hvars utbredningscentrum befinner sig i Ladoga Karelen, der den kring Kirjavalaks etc. är allmän på ängar, ängsbackar och andra gräsbeväxta ställen; identiska eller alldeles närstående former ha insamlats flerstädes i Onega-Karelen (Suopohja och Gorka: Th.

Simming; Selki, Jänkjärvi och Pyhäniemi: J. P. N.), Pielisjärvi (Lieksa: E. A. Wainio) i norra Karelen, Valamo, Kronoborg (J. E. Juslin) och Sydänmaa nära Viborg (J. H. E. Nervander).

Den är spädare, ljusare, mer fin- och täthårig än *P. fennica*, från hvilken den vidare skiljer sig främst genom bladen, som äro ljusare, betydligt smalare med utdragen något utböjd och ofta vriden spets och knapt skiljbart skaft; det nedre stjelkbladets bas är mycket bred och halftomfattande; äfven holkarne äro något smalare än hos *P. fennica*. Bladformen förändrar sig ansenligt allt efter ståndorten, och likaledes hårigheten; på fuktiga ställen äro bladen ofta dubbelvikta.

Varierar för öfrigt med tätare håriga blad, på undre sidan svagt stjernhåriga stjelkblad (det öfre), gles- och mörkhårig stängel, som redan påminner betydligt om till *suecica* gruppen hörande i östra Finland förekommande former.

****P. nigella* n.; *Hier. fennicum** *gracilescens* m. in sched. (ex parte). — Herb. Pilos. Fenn., n:is 48—50.

Gracilescens, obscure viridis, 30—35 (—60) cm. alta. *Rhizoma* repens, gracile. *Stolones* tenelli colorati (l. subimmersi). *Caulis* erectus, sat gracilis subflexuosus, 1—2-phyllus, superne + livido-fuscescens, mediocr. stellatus et glanduliferus, inferne pilis brevibus (1—1.5 raro 2 mm. long.), tenellis albidis, sat densis — densis (v—vii), superne setulis albidis canescentibus l. fuscescentibus vestitus, sub anthela sparse stellatus — læviter floccosus (iii—v), dense — conferte glandulosus, sparse — sat dense setuliferus (setulæ 1.5—2, vel 2—2.5 mm. long.). *Folia* viridia, obscura, petiolata, integerrima l. tenuissime denticulata, superiora ang. lanceolata l. anguste oblanceolata ($\frac{55-75}{9-15}$) margine et nervo dorsali pilis tenuissimis et brevissimis (long. 0.5—1 mm.) sparse — sat dense ciliata ceterum glabra, intermedia oboblunga — elongato-oblonga passim obtusa et submucronata; f. caulinum superius minutum vel reductum, ang. vel late lanceolatum, id. inferius magnum ($\frac{30-50}{7-10}$) ang. lanceolatum — oblanceolatum, sessile vel subsessile margine et costa pilosum. *Corymbus* sublaxus,

compositus vel subimplex, 3—10-cephalus, ramis 3—5 gracilibus sæpe subelongatis, pedicellis 4—7 mm. longis subtomentosis l. tomentosis, glandulis atris, densis — confertis setulisque sparsis obtectis. *Involucra* minora cylindrica basi rotundata, $\pm$ obscura vulgo nuda glandulis et pilis brevibus apice fuscescentibus l. canescentibus $\pm$ vestita; inv. virginea turgescencia apicem versus sensim incrassata. *Squamæ* sat angustæ, basales sublineares, inferiores subulatæ albomarginatæ, superiores sublineares in apicem sat brevem, subangustum obtusiusculum, sæpe læviter livido-purpureum l. roseum attenuatæ, obscure marginatæ. *Calathidia* mediocria — majuscula, obscure lutea subsulphurea, stylo sordide lutescenti-fuscidulo siccitate fuscescente vel nigricante; ligulæ marginales subtus stria brevissima maculatæ vel in apice dentium modo rufo-punctatæ.

Foliis angustis breviter pilosis, squamis involucris obscuris et angustioribus nec non styli colore a *P. fennica*, foliorum forma et coloré, indumento squamisque involucris ab antecedente facile dignota.

Variat: foliis cauleque inferne fere omnino depilatis vel foliis subtus piliferis; caule et involucro aut pilis perbrevibus (0.5—1 mm.) rarescentibus aut longioribus (2—2.5 mm.); squamis subacutis l. abbreviatis obtusis, colore atro vel fumido, pilis atris (longis) vel canescentibus.

In Tavastia meridionali et media pluribi at rarius abundanter; quoque in Nylandia (paullulum recedens). Habitat in pratis humidis vel turfosis.

Tillhör en af våra lättare igenkännbara former, stående till kännetecknen mellan *P. fennica* och *P. Sæleri*. Från den förra skiljes den lätt genom de smala bladen af utdraget aflång eller lancettlik form, den spädare, helt korthåriga stängeln, spädare holkar, som vanligen äro sparsamt beklädda, smalare holkfjäll och dunkla, orent färgade stift. Svårare blir den i vissa fall, d. v. s. som utblommad eller då blomstren icke äro utbildade, att skilja från *P. Sæleri*, som dock har mjukare, mer håriga i gräsgrönt dragande blad, smalare knoppar samt mer utdragna fjäll. Emellertid står den närmare *P. fennica* med hänsyn till de väsendtligare kännetecknen; de särskiljande karaktererna dem emellan äro dessutom något föränderliga. Af denna anledning har närvarande

form, liksom närmast föregående, upptagits som underarter, hvilken anordning här dock icke antyder en utgrening från *P. fennica*, utan endast en närmare anslutning till densamma.

Kännetecknande för *P. nigella* äro bl. a. knopparne, hvilka före utsprickningen äro ansvalda och öfverst starkt vidgade på sätt fallet är med *P. chrysocephala*. — Håren bli ofta, isynnerhet på våta ställen, alldeles korta; de äro för öfrigt fina men teml. styfva och vid basen försedda med teml. grof, svart knöl, färgen är i spetsen än gråaktig, än brun eller svart (upptill på vexten). Blomstrens diameter blir n. lika stor som hos *P. fennica*, men ligulæ äro smalare. Akenierna äro 1.7—2 mm. och pappus 4—4.5 mm. långa.

På lös mullrik jord blir vexten större samt rikblommig; här bli bladen dessutom mycket bredare och ännu mörkare än på vanliga platser (de mellersta af aflångt omv. äggrund form; stängelbladet någon gång n. ovalt); äfven glandlerna bli ytterst ymniga och derjemte alldeles becksvarta. — På våta, fria ställen blir stängeln intensivt färgad och rikligen stjernluden, holkfjällen svarta och alldeles tvära i spetsen.

Förekommer på fuktiga, helst torfaktiga ängar och är hittills anträffad flerstädes i Evo (ymnig nära Juuvi) och Hollola (isynnerhet kring Hersala); vidare i Kärkölä och mångenstädes i Korpilaks, hvarest den stundom uppträder i större mängd. I Sahalahti är den samlad af Dr C. Leopold på 2 ställen (Perkiö och Mattila); på Hangöudd förekommer en form med täta, längre svarta glänsande hår på holkarne. — I Herb. Mus. Fenn. förvaras från Uleå (K. Eberhardt) en annan möjligen hithörande form.

P. discolorata n.; *Hierac. discolor.* m. in sched. — Herb. Pilos. Fenn., n:is 51 & 52.

Glaucescens, circ. 30—35 (20—50) cm. alta. *Rhizoma* horizontale, mediocre. *Stolones* epigæi vel subhypogæi. *Caulis* ascendens, 1- raro 2-phyllus, superne medioque ± pictus, parce vel mediocriter stellatus et glanduliferus, inferne pilis raris — sparsis, 3—4 mm. longis albidis, superne setulis raris vel solitariis, 3—4.5 mm. longis, nigris nitidis vestitus, sub corymbo tomentosus, sat conferte glandulosus et sparse setuliferus. *Folia* glauce-

scenti-viridia, sat crassa, sæpe mucronata, tenuiter denticulata, pilis margine raris, sat brevibus, nervo dorsali densiusculis vestita, ceterum omnino glabra, obovato-oblonga l. oblongo- l. lingulato-spathulata — raro (f. superiora) sublanceolata $\left(\frac{50-70}{11-18}, \frac{3-5}{1} 0.28-42\right)$, vel oboblonga (f. intermedia); f. caulinum lingulato-spathulatum concavum marginibus et costa ciliatum floccisque raris sæpe adpersum, ceter. calvum. *Corymbus* confinium 3—6-cephalus, pedunculis dense tomentosus, glandulis densis — sat confertis, setulis rarioribus. *Involucra* mediocria, sat lata, basi obtusa, medio constricta, + obscura vel canescentia, floccis nullis — sparsis, glandulis pilisque apice canescentibus + vestita. *Squamæ* latæ, basales et inferiores late albomarginatæ apice obtusæ dorso obscuræ, superiores in apicem sat latum obtusum livido-violascentem attenuatæ, marginibus obscuris vel pallescentibus dorso sat lato nigro l. obscuro. *Calathidia* sat magna, flosculis centralibus amoene croceo-fulvis, apice rufis, marginalibus obscurioribus subtus sæpe intense purpureo-coloratis, stylo colore flosculorum vel sordido, siccitate parum l. vix nigrifacto. — Inv. $\frac{8-9}{5-6.5}$, D. circ. 28, L. 2.5, Ach. 1.7—1.9, Pp. 4.5.

A simillimo *P. ventricosus* differt flosculorum et involucri squamarum colore foliisque minus dentatis. — Variat fere omnino depilata; occurrit quoque foliis acutis; ceterum haud nimis mutabilis.

In pratis humidis — humidiusculis sat late distributa at vix nullibi frequenter per partes interiores et orientales Fennix meridionalis et mediæ, regiones maritimas exceptas (usque ad 62° 10' l. bor.). Etiam in regione Petropolitana adest sec. specim. in museo Academicæ Petrop. asservata.

En lätt igenkänlig form, hvilken, om man fränser blomfärgen, nästan helt och hållet öfverensstämmer med *P. ventricosa*, med hvilken den af mig tidigare förenades under namn af *Hier. suecicum*. Dessa båda former växa för öfrigt ofta tillsammans och kunna anses utgöra parallellformer i samma mellanserie. — Blomstren äro innerst dunkelt citrongula; härifrån öfvergår färgen efterhand i brandgult och vid kanten äro de redan temligen röda, hvartill bidrager den starka purpurfärgen på kantblommor-

nas undre sida. Holkfjällen äro i toppen blåaktigt violetta, men ej så starkt kolorerade som hos *P. chrysocephala*, som vidare skiljes genom de talrikare nedre fjällen och deras hvita kanter m. m. Arten varierar ställvis obetydligt till bladform, indument och holkfjällens bredd.

Hvad beträffar utbredningen förekommer den mångenstädes i södra Tavastland; nordligast har jag funnit den i Korpilaks; ifrån Perho finnes i Herb. Mus. Fenn. ett ex. (saml. af F. Hellström), som dock är defekt och därför ej fullt säkert. Vesterut har den anträffats i Vesilaks (Hj. Hjelt) och Kylmäkoski (från hvardera stället något afvikande) samt Kangasala (M. Lindén); söderut har jag funnit den i Thusby vid Järvenpää, der den delvis är något skiljaktig från den vanliga; äfven från Nurmijärvi finnas exempl. i H. M. F. Kring S:t Michel är den icke sälls. Öfriga finska fyndorter österut äro Pulsa (på en äng några verst från stationen norrut rikligen), Kirjavalaks i Ladoga Karelen och Viborg, der den samlats vid Terävälä af Lektor Nervander. — Den förekommer äfven i Ingermanland; deremot tillhöra de af mig i Notis. XIII, s. 426 citerade exemplaren från Kajana icke närvarande art.

På åtskilliga orter har jag tillsammans med eller i närheten af förhandenvarande art funnit enstaka eller sparsamt uppträdande individer af dennes blommärg men i andra afseenden afvikande och hvilka antagligen äro bastarder med *P. Sæleri*, *pratensis* o. a.

P. Kajanensis Malmgr. in Notis. Fauna et Fl. Fenn. VI, p. 19; *Hier. decolorans* Sæl. ibid. p. 194, Norrl. in Bidrag sydöstra Tav. flora p. 132, forma. — Herb. Pilos. Fenn., n. 53.

Læte gramineo-viridis, circ. 30 (25—50) cm. alta. *Rhizoma* tenue horizontale, parte superiori subadscendente. *Stolones* graciles, subhypogæi vel rarius epigæi elongati atrovioleacei. *Caulis* strictus, sat tenellus, medio l. infra 1-phyllus basi atrovioleaceus l. purpureus ceterum virescens l. inæqu. fuscescens, mediocr. stellatus et glanduliferus, inferne pilis brevibus — sat brevibus (1—2 mm. longis), tenellis, albis sat mollibus densis — sat confertis, superne subdensis, 1—1.5 mm. longis albidis vel subobscuris vestitus, sub corymbo leviter — dense floccosus, glandulis pilisque

obscuris, sat brevibus subdense obtectus. *Folia* sæpius pauca, late — sat anguste lanceolata (superiora) vel oblongo-lanceolata — oblonga (intermedia), sat magna ($\frac{50-120}{11-28}$), integerrima vel tenuissime denticulata, tenuia, mollia, læte gramineo-viridia, sublutescentia pilis brevibus vel brevissimis albis tenuissimis in utraque pagina subdense — sat dense, margine dense nervoque dorsali densissime pubescentia, effloccosa; f. inferiora subovalia; f. caulium inferius (infra med.) late lanceolatum subpetiolatum vel lanceolatum sessile at non amplexens, pubescens, nervo dorsali creberrime pilosum, subtus pass. floccis raris adpersum, id. superius reductum, infra læviter floccosum. *Inflorescentia* corymbosa sæpius composita, laxa — sublaxa, 3–12-cephala, ramis approximatis vel distantibus, pedunculis 5–7 mm. longis, obscure virescentibus, subtomentosis — tomentosis, glandulis densis setulisque tenellis nigris 2.5–4 mm. longis vestitis, squamis angustis. *Involucra* mediocria, cylindrica (defflor. ovoidea), basi ovoidea l. angustiori, obscura, glandulis pilisque nigris l. apice pallidioribus mediocrit. vestita et floccis raris (basi sparsis) adpersa. *Squamæ* basales angustissimæ (latid. 0.3–0.4 mm.) lineales, albomarginatæ, sq. inferiores lineari-subulatæ (latid. 0.7 mm.), sat elongatæ margine albido, superiores sublineares in apicem sat angustum, subacutum attenuatæ, intimæ acuminatæ, exteriores margine angustiore obscure virescente l. pallescente. *Caluthidia* sat magna, haud densa, flosculis fulvis apice rufis, stylo vivo colore flosculorum, siccitate fusco nigrescente. *Ligulæ* marginales sat distantes, subtus late rufo-striatæ. — Inv. $\frac{8-8.5}{4-5}$ (siccit. $\frac{7.5-8}{}$), D. 25–27.

Species nobilis, habitu cum *P. decolorante* Fr. conveniens, at capitulis etc. ab hac distans. Foliis subintegerrimis læte gramineo-viridibus, sublutescentibus sat dense pubescentibus, caule dense pilifero, involucri squamis angustis ab omnibus vicinis floræ fennicæ facile distincta.

In pratis humidis turfosis ad oppidulum Kajana, ubi a. 1860 detexit Cel. A. J. Malmgren (in locis origin. dein anno 1883 ipse legi); ad Tikkalanniemi parœciæ Sotkamo pluribi locis subturfosis cæspitosis ad oras sylvarum inveni. In gregibus parvis, laxis vel sparse crescit. — Serotina. — In Tavastia meridionali,

Koski, in prato cæspitoso leniter devexo (ad Hyväneula) et ad marginem sylvæ frondosæ (ad Valkjärvi) formam paullulum recedentem ad sequentem var. spectantem a. 1868 collegi.

Genom de ljusa, lifligt gröna, helbräddade spetsiga mjuka, mycket fin- och korthåriga bladen, hvilka vid beröring kännas som sammet, den täthåriga stängeln m. m. är *P. Kajanensis* genast skiljbar från alla närstående former; den är tillika en af våra förnämligaste och på samma gång sällsyntaste arter, ehuru den antagligen i Kajana Österbotten äger långt vidsträcktare spridning än hittills är bekant. Dess rätta ståndorter äro tufviga smärre (*Polytrichum*-bärande) skogsängar mot laggarne på något afhålliga platser; här förekom den senaste sommar temligen sparsamt i blommande exemplar, fastän plantorna rikligen voro omgifna af rosetter.

På alla de ställen der arten öfverkommit af mig är den temligen späd och lågväxt, men i Herb. Musci Fenn. finnes exemplar af ända till 50 centimeters höjd med 20 cm. långa och öfver 4 cm. breda blad, säkerligen uppvuxet på bördig plats. — På skiljaktiga växtställen förändrar den teml. obetydligt utseende och egenskaper, ss. på bar torf, der bladen bli mörkare och tjockare, stolonerna gröfre krypande på marken och starkt röda. — Blomstren äro något glesa, konvexa, ligulerna rödtoppade. Huruvida blommorna "decoloreras längre fram på sommaren", såsom prof. Malmgren (anf. st.) uppgifver, är mig icke närmare bekant. — Blomningen infaller sentida, eller samtidigt med *P. chrysocephaloides*.

Af den äkta i Fries Symb. beskrifna *Hierac. decolorans* från Filefjeld i Norge har jag ej sett exemplar, men redan deskriptionen ger vid handen, att förhandenvarande form är tydligen skild från densamma. Ej heller med andra *P. decolorans* närstående nordiska former, sådana jag sjelf insamlat mångenstädes i Norge (Drivstuen, Kongsvold, Foldalen) eller haft tillfälle se i andra samlingar, är den närmare öfverensstämmande, hvarför den här nu upptages som egen art, så mycket hellre som densamma tydligt är en sjelfständig form, hvilken säkerligen ingenstädes under annat särskildt namn finnes beskrifven. Möjligen förekommer denna art eller följande varietet jemväl i nordliga Sverge.

P. Kajanensis var. 1 (var. *excelsior* m.). — Herb. Pilos. Fenn., n:is 54, 55.

A priori differt caule elatiore (30—60 cm.) et validiore, pilis rarioribus et longioribus (longit. 2—3 mm.) et validioribus, foliis obscurioribus vulgo magis latis et obtusis sæpeque grosse dentatis, pilis longioribus et rarioribus, involucris altioribus (altid. 9—10 mm.), squamis latioribus, obtusis et latius marginatis nec non calathidiis majoribus (diametr. usque ad 32 mm.). — Variat foliis lanceolatis.

Per magnam partem totius Fennię centralis, a Tavastia meridionali usque in Ostrobotniam borealem (61°—64° 50') distributa, at ubique raro. — Habitat in pratis humidis cæspitosis.

Förnämligast genom bladen, hvilka äro starkare tandade, dunklare och glesare håriga, i synnerhet på öfre sidan och i mindre grad mjuka, samt större capitula med bredare fjäll skild från *P. Kajanensis*. I habituelt afseende är differensen ofta ansenlig, men då anförda kännetecken äro föga betydande och delvis äfven föränderliga, såsom fallet är med holkfjällens bredd och bladens form och i någon mån äfven hårrigheten, och å andra sidan mellanformer förbinda dem ännu närmare med hvarandra, har jag icke ansett närvarande form kunna tilldelas högre värde än det af varietet. — Till mellanformerna kan redan ofvan citerade växt från Koski hänföras; enahanda form finnes äfven vid Riihimäki jernvägsstation, såvidt dömas kan af bladbärande exemplar. — En annan mellanform förekommer vid Kirjavalaks i Karelen; denna liknar till habitus och bladform alldeles var. *excelsior*, men bladens färg och hårrighet öfverensstämmer med *P. Kajanensis*; de äro breda och grofsågade i regeln, men exemplar med smälare helbräddade blad saknas der ej heller. Bladformen är för öfrigt hos var. *excelsior* underkastad betydande växlingar allt efter lokalen. — Stolonerna, hvilka på fasta eller denuderade stäl- len träda i dagen, äro fina, långa och mörkvioletta.

Hittills anträffad på följande ställen: Yläne (Kolva "på gräslinda i trädgård": J. Sahlberg), Vesilaks (Hj. Hjelt), Lempäla (J. P. N.), Vanaja (Otto Collin), Ronni i Lammi (C. Leopold), Hausjärvi (Lassenius), Evo och Padasjoki samt Pihlajavesi och Virdois (J. P. N.). Ifrån Puolanko finnes ett exemplar med tätare hårbeklädnad, hemtadt af hr M. Brenner.

P. Kajanensis var. 2. Foliis oblongo-ovalibus vel oblongo-obovatis — elongato-oblongis grosse dentatis, hispidulis, caule sat humili sub anthela tomentosa, involucris cylindricis angustis læviter vestitis, squamis paucis, sat latis, apice læviter attenuatis obtusis, ligulis subtus læviter vittatis, stylo siccitate fulvo-fuscescente.

Ad Tjapoma regionis sylvaticæ Lapponiæ orientalis legit cl. V. F. Brotherus.

Är en temligen lågväxt, från de föregående tydligen skild form, utmärkt isynnerhet genom de smalare holkarne, bildade af fåtaliga fjäll, som mot toppen i ringare grad afsmalna och äro mer trubbiga än hos de andra formerna. — Bladen äro ljusa, beklädda med något styfvare delvis krusiga hår och äro för öfrigt af högst växlande form, som antagligen betingas af växtplatsen. — Är möjligen skild art eller underart.

P. Kajanensis *concolor n. — Herb. Pilos. Fenn., n:is 56, 57.

Habitu ceterisque cum var. *excelsiore* convenit, at calathidiis obscure luteis concoloribus mox distincta; distat quoque involucris humilioribus, squamis latioribus magisque obtusis et marginatis, apice vix coloratis.

Planta rarissima adhuc modo e parcecia Hollola Tavastiæ meridionalis cognita. Crescit in pratis cæspitosis turfosis vel sub-turfosis.

Denna sällsynta form bildar en tydlig mellanlänk mellan *P. kajanensis* och *P. fennica*; medan den till bladen och stolonnerna i det väsendtligaste öfverensstämmer med den förres var. *excelsior*, äro holkar och blom alldeles lika som hos *P. fennica*. Någon vidare mellanform till någondera af nämnde växter har jag ej påträffat.

Holkens dimensioner äro $\frac{8-8.5}{5-6}$; kantblommorna 2.2 mm.

breda. Odlad uppgår diametern till 27 å 28 mm. och kantligulæ till 2.5 mm. (allt på andra ordningens capitula); hos var. *excelsior*, som odlats alldeles invid, blir diam. 29—32 och kantblommorna 2.7—3 mm. breda; den har tillika smalare fjäll i blomställningen, mindre håriga holkar samt saknar stjernhår på stjelkbladets bakre sida, hvilket deremot anträffas hos *P. concolor*.

Närvarande form förekommer i Hollola på ängar bildade af

kärr straxt under Tiirismaa, n. ö. sidan, äfvensom vid Nygård på ängsmark under åkrarne på sjösidan, här dock i ringa mängd på ett enda ställe.

P. Saelani m; *Hierac. Saelani* m. in Notis. p. F. et Fl. Fenn. XIII, p. 426 (1874); *H. Blyttianum* Fr. Epicr. (p.p.); *H. fuscum* et *Blyttianum* Auctt. Fenn. — Herb. Pilos. Fenn., n:is 58—60.

Viridis, gracilis, 30—40 cm. alta. *Rhizoma* horizontale, gracile. *Stolones* sæpius subhypogæi, sat graciles. *Caulis* sat gracilis, adscendens vel suberectus, vulgo subflexuosus, 1—2-phyllus (in graminosis 2—3-foliatus), basi leviter coloratus, superne vinoso-livescens vel fuscescens, mediocr. stellatus et glanduliferus, inferne pilis albidis gracilibus, brevibus (longit. 1—1.7 mm.) sat densis superne setulis subobscuris, sat brevibus (1.5—2 mm. long.) raris — sparsis, sub anthela subdense floccosus — tomentosus glandulis sat densis — confertis setulisque subobscuris, 2—2.5 mm. longis, raris l. sparsis vestitus. *Folia* vulgo anguste — elongato-oblonga, rarius oblonga (vel solo fertili late oboblonga), 50—70 mm. longa, 7—13 mm. lata, apice attenuata vel rotundato-obtusa, petiolata, $\pm$ denticulata, viridia vel subgramineo-viridia tenuia, sæpius obscura et mollia — subflaccida et conduplicativa, margine et costa $\pm$ ciliata, in utraque pagina sæpe pilis brevibus marginem versus parce vestita, omnino nuda vel modo in marginibus vestigia rarissima floccorum offerentia; f. caulinum effloccosum. *Anthela* corymbosa sublaxa vel laxa, composita vel subsimplex (abortu), 3—10-cephala, ramis rectis post anthesin $\pm$ diffusis. Pedicelli breves (4—6 mm. longis), tenelli, subtomentosi, glandulis nigris densis — confertis setulisque obscuris, mediocr. (2—3 mm. long.) sparsis vestiti. *Involucra* submediocria vel minora, basi ovoidea, obscura, mediocriter glandulosa et pilifera et lævissime floccifera. *Squamæ* angustæ, sublineares, superiores in subulam sat angustam coloratam apice obtusiusculam attenuatæ, exteriores dorso nigricante, marginibus sat angustis obscuris vel nigricantibus. *Calathidia* mediocria — majuscula, fulva, flosculis fulvis interioribus apice rufis, marginalibus extus intense vittatis. — Inv. circ. $\frac{8}{5}$, D. c. 20—25, Ach. 1.4—1.6, Pp. 4—4.5.

Caule graciliore, foliis angustis obscurioribus minusque pilosis capitulis minoribus etc. a prioribus distincta.

Variat pilis brevissimis et raro sat longis (usque ad 5 mm.) et dein flosculis $\pm$ intense obscuris.

Per totam Fenniam centralem a Nylandia usque in Ostrobothniam borealem et Kajanensem ($60^{\circ} 10' - 65^{\circ} 1'$) distributa; in Tavastia passim satis frequenter et pluribi sat abundanter; in territoriis adjacentibus rarius obvia; in regionibus Fenniae maxime orientalibus et occidentalibus deest. Habitat in pratis humidioribus, cæspitosis.

Denna art har hos oss länge varit sammanförd med andra smalbladiga former, hvilka äga halfröda blommor, och dessutom förväxlad med *P. Blyttii*, under hvilket namn jemväl ett par särskilda, men närstående norska former sammanfattas; dessa skiljas från *P. Sæleri* lätteligen genom lägre, bredare holkar med bredare och starkt trubbiga fjäll, andra differenser att förtiga. — Ännu mer skiljaktig är den från den rätta *P. flammea* Fr., till hvilken art den jemväl blifvit förd (jfr ofvan citerade Notiser, s. 426). Närmare öfverensstämmer den med följande art äfvensom med en österut förekommande form, om hvilken snart närmare, äfvensom med *P. Kajanensis* v. *excelsior*. Huru skiljaktigt intryck habitus hos sistberörde form än gifver, så torde den verkliga afvikelsen emellertid ej vara särdeles betydande. Smalbladiga individer af *P. Kajanensis* v. *excelsior* och bredbladiga exemplar af *P. Sæleri* äro ej så alldeles lätta att skiljas från hvarandra, om man också sällan öfverkommer dylika exemplar. Under en mer typisk gestalt deremot kan någon förväxling af nämnde arter icke komma i fråga, hvarför jag nu förbigår att uppräknat differenserna dem emellan.

Blomfärgen är vanligtvis mörkt brandgul, men visar sig stundom betydligt blekare (tillfälligtvis?). Holkarnes höjd differerar på 1—1.5 mm., beroende dels på exemplarets frodighet, dels på den plats de intaga i blomqvasten. Bladen äro mjuka, ofta slappa och dubbelvikta, rent gröna, ofta med en lindrig skiftning i gult eller ock något i mörkblått; bland tätare gräs bli de ofta starkt tandade och uppstigande på stängeln; nästan alltid bibehålla de sin smala form; endast på bördig jord tilltager bredden i betydligare mån. — I afseende å hårigheten förefinnas här liksom i talrika andra fall afvikelser.

Äfven förhandenvarande arts centrum synes vara att söka i Tavastland, der den nästan i alla trakter anträffats och mångenstädes icke sällsynt. De nordligaste fyndorterna äro belägna i Kajana och norra Österbotten (Limingo, Uleå—Kiiminki och Ristijärvi: M. Brenner). Vesterut är den anträffad i Ruovesi (J. Sahlberg), Karkku och Ikalis (Hj. Hjelt); söderut flerstädes i Nyland: Wihti (Otto Collin), Thusby vid Järvenpää flerst., Esbo vid Kaitaus (O. Kihlman), Borgå vid Krognäs och Pyttis (Saelan och J. E. Strömborg) äfvensom i Säkkijärvi i södra Karelen (Blom); de ostligaste fyndorterna äro Libelits (M. Europæus och K. Hällström) och Riistavesi (Mela). I Savolaks är artens utbredning ännu temligen ringa utredd; den förekommer der mångenstädes åtminstone kring St Michel. Såvidt slutas kan af anförda orter, saknas arten i de vestligaste och ostligaste delarne af vårt florområde.

Uti Fries *Epicrisis* s. 21 beskrifves från Daurien en ny art med namnet *Hierac. rhodanthum*, till hvilken auktor sjelf senast ansett närvarande och äfven följande art böra hänföras. Beskrifningen är emellertid i väsendtliga stycken afvikande från *P. Sælani*; deremot slår den temligen väl in på ett par vid Swir förekommande former, hvilka därför i F. Elfving's "anteckningar om vegetationen kring Swir" s. 147 upptagits under benämningen *H. rhodanthum*. Enligt originalexemplaret (i Svenska vet. akad. museum), som jag år 1878 var i tillfälle att påögna, kan emellertid den främst afsedda och med deskriptionen öfverensstämmande formen från Swir-trakten icke betecknas med berörde namn, men möjligen vore att hitställa en annan form, som dr Elfving tagit vid Porog (och Vosnesenje), som till habitus i hög grad erinrar om *P. Sælani*, under hvilken den ock hittills varit stäld i finska musei samlingar, men från hvilken den dock vid närmare granskning visat sig vara tydligen skild. Jag vågar dock icke utan förnyad undersökning afgöra huruvida anförde original-exemplar verkligen är identisk med *P. Sælani* eller med swiren-saren, som jag i samlingen numera betecknat med namnet *P. vernicosa* *). För synonymins skull är jemväl en vidare utläggning

---

*) Den skiljer sig från *P. Sælani* genom lägre växt, fastare, tjockare, glänsande blad, som äro oskaftade, bredare och sågtandade, något

öfverflödig, ty namnet *rhodanthum* kan icke längre bibehållas vare sig för betecknande af någondera af dessa eller andra former, emedan detsamma hänför sig till en så att säga sammanfattad växt, som dertill är angifven från en nejd, der den säkerligen icke förekommer och uppställts på grund af alldeles ofullständigt material. Originalen representeras nemligen af 2 individer, det ena liknande ss. nämnt *P. Saelani*, det andra åter är en form af *P. suecica*; hvarderas kännetecken ingå i beskrifningen. Den ursprungliga etiketten i Swartz' herbarium lyder: "*Hierac. Gmelini* — In glareosis Dauriæ"; här har säkerligen en lapsus uppkommit genom etikettförvexling, ty exemplaren härstamma påtagligen icke från Daurien, utan sannolikt från nejderna kring St Petersburg.

P. Pseudoblyttii m.; *Hierac.* pseudo-Blyttii* m. in Notis. Fauna et Fl. Fenn. XIII, p. 427 (1874). — Herb. Pilos. Fenn., n:is 61—64.

Gracilescens, virescens, 30—40 (15—60) cm. alta. *Rhizoma* et *stolones* fere præcedentis. *Caulis* erectus l. subadscendens, 1—2-phyllus, basi læviter coloratus, superne sat laxus, sæpius intense et obscure livescenti-vel vinoso-fuscescens, sat abundanter farinoso-stellatus et mediocriter vel parcius glanduliferus, inferne pilis albidis basi violaceis, mediocribus (2—3 mm. longis) densiusculis — subdensis, superne setulis sat brevibus (long. 1—2 mm.), apice canescentibus basi nigris sparsis — solitariis vestitus, sub corymbo tomentosus — densissime tomentosus, sparse — dense glanduliferus et setulis solitariis — densiusculis hirsutus. *Folia* vulgo anguste l. elongato-oblonga — oblonga, rarius oboblonga l. lingulato-spathulata ($\frac{40-80}{8-14}$), apice sæpius rotundato-obtusa, vulgo in petiolum sat latum attenuata (locis denudatis fere sessilia), denticulata, opaca, virescentia læviter sub-

---

lägre holk, hvilken efter blomningen har utdragen smal bas, smalare holkfjäll med långt utdragen mycket fin spets och hvitare kanter; de nedersta fjällen äro isynnerhet mycket smala och utdragna. Blomstrens färg är mot kanterna något ljusare, men i midten litet starkare brandgula än hos *P. Saelani*. Skiljaktigheterna äro antecknade enligt lefvande, i botaniska trädgården kulturerade exemplar; den triffes här ypperligt och har uppdragits af frön från Porog.

prasino-glauescentia, margine pilis sat brevibus et sat tenellis, albidis, raris — sparsis ciliata nervo dorsali densius pilosa, ceterum omnino glabra vel pilis raris — sparsis pilosula; f. caulium inferius basi sat late adfixum, sat dense ciliatum margine nervoque dorsali sæpe floccis raris adpersum, idem superius (supra medium caulis insertum) parce ciliatum et subtus sæpe flocciferum. *Corymbus* subsimplex l. normaliter compositus, 3—10-cephalus, humilis et sat confertus, ramis 2—4 + remotiusculis, sat crassis patentibus — patentissimis læviter incurvatis, densissime tomentosis glandulis haud dense vestitis. *Pedunculi* breves (3—6 mm. longi) dense tomentosi, glandulis densis et sæpe setulis sparsis squamisque albidis angustis obtecti. *Involucra* mediocria, basi ovoidea, sordide livido-nigricantia vel obscure vire-scentia, sparse stellata — læviter floccosa (II—V) parceque pilosa et glandulifera; inv. virginea ovali-cylindrica, deflorata inferne sat ventricosa basi obtusa. *Squamæ* sat angustæ, sublineares, inferiores sat breves albomarginatæ sæpe obtusæ, superiores in apicem longum denudatum obtusiusculum livido-violaceum attenuatæ, exteriores margine obscuro. *Calathidia* mediocria — majuscula flosculis centralibus luteo-vitellinis vel obscure citrinis apice rufis, marginalibus subfulvis, subtus stria obscure-purpurea ornatis; stylus et stigma colore flosculorum, siccitate parum vel vix obscuriores. — Inv. $\frac{8.5-9}{4.5-5}$, D. 22—26, L. 2.2—2.4, Ach. 1.7, Pp. 4.5.

Habitu similitudinem quandam cum antecedenti offert, a qua foliorum colore subprasino-glauescente caule superne anthelaque dense farinoso involucris floccosis nec non flosculis magis lutescentibus facillime dignoscitur. — In Fennia media autem pluribi occurrit alia forma (= *P.* fulvolutea* m. in sched.), cum qua planta exsiccata facillime confunditur, recedens foliis magis glaucescentibus, haud opacis, parcius pilosis, minus obtusis et elongatis, caule pilis sparsis longioribus vestito, involucro altiore, deflorato valde ventricoso, squamis latioribus et magis obtusis, latius marginatis, calathidiis majoribus (diam. usque 32 mm. attingens), flosculis centralibus magis luteis.

Variat præsertim in regionibus borealibus et orientalibus caule pilis brevissimis parcissime vestito, densius farinoso et intense colorato, quod forsitan modo a statione pendeat.

Per totam Fenniam orientalem et centralem, ab isthmo Karelico usque in Ostrobotniam borealem et Kajanensem ($60^{\circ} 20' - 65^{\circ}$) distributa, in pluribus territoriis Fenniae mediae et borealis frequenter saepeque frequentissime et copiose obvia, in aliis territoriis parcius vel raro. In Fennia austro-occidentali (Nyländia, regione Aboensi et maxima parte Satakuntæ) omnino deesse videtur. Habitat in locis humidis et humidiusculis — sat siccis, septentrionem versus quoque campos collesque sat aridos abundanter incolit. — Sat serotina.

Denna art intager en af de främsta rummen i Finlands *Hieracium*-flora och detta med hänsyn både till kännetecken och utbredning. I sistnämnde afseende öfverträffar den ansevärt *P. Sælanii*, hvars vidsträcktare utbredning i sydvestlig riktning mångfaldt uppväges af de omfattande arealer närvarande art ensam bebor österut och äfven norrut. De hittills kända gränsorterna för artens utbredningsareal äro: Karelska näset (Nykyrka socken på några ställen), Evo i södra Tavastland; Karkku, Kyrö och Ikalis (Hj. Hjelt) i Satakunta, Jurva (A. J. Malmgren) och Vasa (Hj. Hjelt) i södra Österbotten, Gamla Karleby (F. Hellström) i mellersta Österb., Utajärvi med fl. orter (M. Brenner) i norra Österb., Kianto (E. Fr. Lackström) i Kajana Österb., Nurmis och Pielisjärvi (flerst. E. A. Wainio) i norra Karelen, Kendjärvi, Gorka etc. i Onega Karelen och Kronoborg (Juslin) i Ladoga Karelen. I trakterna kring Swir och Petersburg är den icke anträffad, hvarför den ej synes utbreda sig utöfver Finlands botaniska område, möjligen med undantag af nejderna österom Onega. Öfver artens spridning inom dess utbredningsareal saknas närmare uppgifter från många orter; såvidt mig är bekant, förekommer den sparsamt eller sällsynt söderut, men redan vid 62° n. l. uppträder den i mellersta Tavastland (Korpilaks etc.) allmänt, likaså i norra Savolaks; i Kajana Österbotten anträffas den öfverallt allmänt och ofta i stor ymnighet. Den synes emellertid icke vara så jemnt spridd som t. ex. *P. suecica*, utan traktvis, ss. i mellersta Savolaks, äfven förekomma sparsamare eller t. o. m. sällsynt (Suojärvi).

I förening med den vidsträcktare utbredningen står äfven artens förekomst på ståndorter af betydligt skiljaktig beskaffenhet. Söderut trifves den helst på friskare platser och visar sig allmänt

äfven på våta ängar; norrut uppträder den rikligt gruppvis på fält och fältbackar och är ingalunda sällsynt på helt torra ställen. Den skyr ej heller skugga och anträffas på torrare marker ofta ymnigt i glesare yngre löfskog eller bland buskar.

Allt efter ståndorten bli dimensionerna ganska skiljaktiga, men habitus håller sig temligen oförändrad. Deremot växla färgerna på olika växtplatser betydligt, hvilket delvis äfven gäller blomfärgen, som i skugga bleknar i hög grad; på våt ängsmark bland *Sphagna* erhålla bladen en vacker stark anstrykning i blågrönt (sjögrönt), samtidigt hvarmed växten plägar bli nästan alldeles glatt. På torra platser och äfven annorstädes inom de nordliga och ostliga delarne reduceras håren och glandlerna på stängelns öfre del, som på samma gång antager en intensiv färg och ymnigt beklädes eller liksom pudras med stjernhår. I detta tillstånd är den isynnerhet mycket lätt att skilja från *P. Saelani*, från hvilken den vidare afviker genom tätare blomställning med mer utstående och starkt filtludna grenar, ljusare blomster och fastare blad med tydlig skiftning i blågrått, m. m.

Långt svårare är den att igenkänna från ofvananförde *P.* fulvolutea* (i Herb. Pilos. Fenn., n. 65, 66), särdeles i pressadt tillstånd, då det stundom synes närapå omöjligt att med säkerhet uppdraga gränserna dem emellan. Sistnämnde form, som är utbredd öfver mellersta Finland och i sydostlig riktning anträffas ännu på Karelska näset, står till kännetecknen alldeles mellan *P. suecica* och *P. Pseudoblyttii*; ifrån den förra skiljes den genast genom de något dunklare blomstren, hos hvilka kantblommorna äro brandgula och utvändigt starkt rödstrimmade. Ifrån den senare åter afviker den genom ljusare, blågröna icke matta blad, som endast äro sparsamt håriga i kanterna och på ryggnerven och dessutom vanligen mer afsmalnande mot spetsen, högre holkar med mer trubbiga och vitkantade fjäll, större och glesare blomster, som innerst äro gula nästan som hos *P. suecica*, men mot periferin efterhand antaga en dunklare färg. Angående denna ännu icke fullt utredda form skall framdeles närmare redogörelse lemnas.

P. pulvinata n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 67.

Viridis, subobscura, circ. 30 (25–45) cm. alta. *Rhizoma* et

stolones antecedentium. *Caulis* sat crassus, erectus, 1—2-phyllus, basi obscure-violaceus, superne laxis incrassatus intense livido-violaceus (in apricis), sat abundanter floccosus et parce glanduliferus, inferne pilis albidis, sat brevibus (2 mm.) sat densis — sat confertis, superne setulis brevibus (1—1.5 mm.) basi nigris raris — solitariis vestitus, sub corymbo tomentosus — dense tomentosus, densiuscule — dense glanduliferus, setulisque raris — sparsis brevibus. *Folia* sæpius pauca et distantia (inferiora marcescentia), oblonga l. oboblonga — anguste l. elongato- l. lingulato-oblonga ($\frac{60-100}{11-20}$), sæpius obtusa, in petiolum longum alatum attenuata, denticulata, mollia viridia obscura, supra marginem versus pilis raris, infra sæpe sparse costaque dense vestitus, margine sparse ciliata (pilis 1—1.5 mm. long.) et parcissime floccifera; f. caulium inferius magnum ($\frac{40-75}{12-14}$) apice oblongo- vel oblongo-lanceolatum deorsum in petiolum latissimum subamplectentem attenuatum, ciliatum et sparse l. raro pilosum, id. superius (in medio caulis inser.) sessile l. subsessile sparse ciliatum subtus floccis sat densis adpersum vel (supra medium inser.) leviter subtomentellum. *Anthela* ut plurim. humilis corymbosa, subsimplex vel composita, 3—10-cephala, ramis 3—4 patentibus — diffusis, dense tomentosus. *Pedunculi* breves (3—5 mm.) dense tomentosi, glandulis numerosis (at non confertis) setulis brevioribus apice albidis raris, squamis albidis. *Involucra* humiliora, basi ovoidea, sordide obscure virescentia vel viridi-nigricantia, parce glandulifera et pilifera floccis sparse — sat dense adpersa. *Squamæ* inferiores subulatæ l. anguste subtriangulares late albomarginatæ, superiores subulatæ sensim in apicem sat latum obtusum denudatum purpureum attenuatæ, margine sordide pallescenti-viridi. *Calathidia* majuscula, fulvescentia, valde convexa minus densa; ligulæ marginales distantes, breves, subtus læviter striatæ vel maculatæ. Inv. $\frac{8}{5}$, D. 22—25 (—27).

A priori, cui anthela, caulis colore et indumento similat, caule crassiore, foliis (paucis) viridibus mollioribus et latioribus inferioribus marcescentibus, involucris latioribus squamis magis latis nec non calathidiorum facie et colore recedit.

In parœcia Nykyrka isthmi Karelici (60° 20') pluribi ad margines sylvarum in lucis vel fruticetis apertioribus humidiusculis et in pratis humidis greges laxos formans; quoque in colle herbido est visa. Extra fines floræ nostræ lecta est in Ingria, secund. specimina a cl. Meinshausen in "Herbar. floræ Ingricæ", cent. X, $\frac{1}{5}$ 1872, sub nomine "*Hierac. decolorans*" distributa*), adnotatione "in pratis ad fossas et locis fertilioribus ad ostium Newæ fl. passim".

Under en kortare vistelse i Nykyrka socken sommaren 1876 påträffade jag denna form flerstädes på alla de stationer, som af mig då besöktes, växande på frisk mark i gles löfskog och bland buskar samt äfven på öppnare friska ställen, öfverallt lätt skild från andra arter genom de starkt kullriga nästan brandgula blomstren med glesa kantblommor, den upptill lösa, tjocka stängeln och de mörkgröna, vanligen groftandade utdragna, fåtaliga bladen, hvarför jag ej tvekat att, oakadt den korta observationstiden nu redan upptaga den bland arterna, så mycket mer som densamma, enligt ofvan meddelade uppgift, äfven förekommer i Ingermanland och troligen är utbredd öfver hela eller större delen af Karelska näset.

Med *P. pseudoblyttii* öfverensstämmer den i många egenskaper, särskildt hvad beträffar den starkt färgade gleshåriga men rikligen stjernhåriga stängeln och blomställningen; äfven till växtsättet, d. ä. förekomsten på skuggiga ställen, likna begge arterna hvarandra. Någon mellanform till *P. pseudoblyttii* öfverkoms dock icke; deremot funnos i trakten ingalunda sällsynt andra former, förbindande den med de här allmänt förekommande, *P. subpratensis* liknande formerna.

P. æruginosus n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 69.

Subcæsi-virescens, 30—35 (—50) cm. alta. *Rhizoma* horizontale. *Stolones* obscure violacei, mediocres. *Caulis* sat crassus erectus vel adscendens, 1—2-phyllus, superne læviter livido-fuscescens, basi violaceus ceterum sordide virescens; abundanter stelligerus et parcissime glandulosus, inferne pilis albidis, 2—3 mm.

---

*) Hanc collectionem in Museo botan. Universitatis Vindobonæ anno 1877 vidi.

longis sat gracilibus sat densis — densis, superne setulis medio-cribus (2—3 mm.) albidis l. subobscuris, sparsis vel densiusculis vestitus, infra anthelam subtomentosus, sat dense — dense (v—vii) glanduliferus et sat dense (iv—vi) setuliferus. *Folia* oblongo-ovata l. oblongo-spathulata l. oblonga — oblongo- l. spathulato-lingulata $\left(\frac{45-70}{13-18-19} (80); \frac{3-5}{1} 0.28-35-45\right)$ sæpe obtusa, deorsum in petiolum latissimum subamplectentem attenuata, subintegerrima vel tenuiter denticulata, mollia, opaca prasino-virescentia viva intense pruinosa subcæsioglauescentia vel subæruginea, pilis brevibus in pagina inferiori sparse — sat dense, in pag. superiori versus margin. sparse — densiuscule hirsutula, floccis in nervo dorsali sparse, in pagina inferiore (folii superioris) interdum parcissime adpersa; f. caulinum superius lanceolatum — late lanceolatum sessile ciliatum subtus sparse stellata et sæpe versus margin. pilis sparsis vestitum. *Anthela* corymbosa (vel subumbellata) composita 4—10-cephala, ramis dense tomentosis. *Pedunculi* sat longi (6—8 mm.) dense tomentosi et dense — sat dense glanduliferi. *Involucra* subhumilia (altid. 8 mm.) basi ovoideo-obtusa, medio constricta, sat floccosa parce pilosa et glandulifera. *Squamæ* basales minutæ, inferiores late albomarginatæ, superiores latiusculæ sublineares in apicem obtusum livido-purpureum attenuatæ, marginibus sat latis pallido- vel sordide virescentibus. *Calathidia* majuscula rufo- vel ferrugineo-fulvescentia, stylo siccitate fusco-nigrescente; ligulæ marginales subtus striatæ.

Ab omnibus vicinis planta viva foliis mollibus subcæsiotentibus subærugineo-pruinosis, pilosis flosculorumque colore facillime dignoscitur.

In Karelia Ladogensi, parœcia Kurkijoki (Kronoborg) pluribi (Otsonlaks, Ovaska, Migrilä) in pratis fertilibus a. 1874 legit amicus J. E. Juslin. Subsimilem at humiliorem latifoliam e regione Swirensi (Wosnesenje) reportavit cl. F. Elfving. — Forsitan ad hanc speciem ducenda quoque specimina ad "Lachtam" Ingriae lecta et sub nom. *Hierac. Blyttianum* in Meinshaus. Herb. fl. Ingr. cent. IX distributa (mus. botan. Vindob.).

Plantam vivam in locis natalibus observare mihi non contigit; descripta est secund. specimina numerosa exsiccata in Kurki-

joki lecta et plantas cultas optime vigentes, quas in horto botan. e seminibus educavi.

Denna åmärkningsvärda genom den egendomliga blågrå bladfärgen från alla öfriga arter afstickande form synes ha sitt egentliga centrum i nejderna kring södra Ladoga, der densamma tillika mycket nära ansluter sig till andra former med blomstrens rödaktiga färg starkare utpräglad, att döma af exemplar samlade af doc. F. W. Elfving vid Swir-floden. Jag har uppdragit den från frö, erhållet från Otsonlaks (Kronoborg) härstammande exemplar; i botan. trädgården har den under en lång följd af år frodats ypperligt, bildande täta mattor, de der redan på afstånd falla i ögonen. — Bladen äro här mjuka och tunna med alldeles jemna kanter, håriga på båda sidor; holken 8 mm. hög och 5 mm. bred; blomkorgarne (af 2:dra ordningen) 23—25 mm. breda af något i rostrött dragande färg, kantblommerna 2.2—2.3 mm. breda med kanterna länge något inrullade.

P. onegensis m., *Hierac. onegense* m. in sched. et in F. Elfving, Anteckn. om veget. kring Swir, p. 147 (Medd. Soc. F. et Fl. Fenn. 2, 1878).

Viridis, polycephala, circ. 30 (25—60) cm. alta. *Rhizoma* horizontale, parte superiore sæpe adscendente. *Stolones* subhy-pogæi. *Caulis* sat gracilis, erectus, 1-raro 2-phyllus basi violaceus superne livescens, ceterum sordide virescens, mediocrit. stelligerus et glanduliferus, inferne pilis tenellis albidis brevissimis (longitudo 1 mm., in graminosis turfosis 1.5 mm.) dense — sat conferte hirsutus superne setulis breviss. sparse — densiuscule vestitus, infra anthelam tomentosus, conferte (VIII—IX) glandulosus setulisque apice albidis, 1—1.5 m. longis sat densis — densis (VI—VII) obtectus. *Folia* lanceolata l. anguste lanceolata raro (intermedia) suboblonga $\left(\begin{smallmatrix} 50-90 & (-110) \\ 12-20 & (-25) \end{smallmatrix} \right)$ integerrima vel tenuiter repanda et denticulata, viridia siccitate sublutescentia opaca, tenuia mollia exsucca, pilis albidis perbrevibus ($\frac{1}{2}$ mm. longis) sat dense — dense pubescentia, nuda vel in pagina inferiori (folii superioris) locis apricis floccis tenuissimis lævissime adspersa; f. caulinum pubescens subtus sat abundanter flocciferum. *Anthela* (fere *P. pratensis*) sæpius sat densa 5—15- (—20-) cephalæ, ra-

mis 3—5 dense tomentosis glandulis sat confertis setulisque apice albidis sparsis — sat densis obtectis, raro elongatis. *Pedunculi* sæpius breves tomentosi, pilis glandulisque obsiti. *Involucra* sat parva et angusta, cylindrica, sæpius parce pilosa et glandulosa floccisque sparsis — sat densis stellata. *Squamæ* superiores angustæ, sublineares, sæpius in apicem brevem et obtusiusculum roseo-violaceum attenuatæ, sat late albido- vel virescenti-marginatæ (exteriores). *Calathidia* sat parva — mediocria (raro majuscula: in cultis) lutea flosculis rarioribus, stylo obscuriore stigmatate siccitate nigricante. Ligulæ marginales distantes subtus concolores aut apice lævissime maculatæ. — Inv. $\frac{6-7}{3-3.5}$, D. 19—22 (—25). Ach. 1.2—1.5, Pp. 4.

In graminosis humidioribus turfosis pili evadunt longiores (1.5 mm.); occurrit etiam vestimento densissimo vel parcior.

Species insignis ab omnibus vicinis (stoloniferis, rhizomate horizontali) capitulis parvis, angustis numerosis et indumento foliisque distinctissima.

Planta orientalis infra limites Fennicæ modo in isthmo Karelico (parœc. Nykyrka pluribi) adhuc est lecta, at in territoriis adjacentibus imperii rossici, quæ floræ fennicæ enumerantur, haud rara esse videtur. E Wosnesenje et Schtjelki regionis Swirensis am. F. W. Elfving specimina numerosa reportavit; in Karelia onegensi (h. e. territorio e lacu Onega occident. versus sito) ad Mundjärvi et Dvoretz a. 1870 legi et e Koselma misit am. A. Günther. — Crescit in pratis, versuris aliisque locis graminosis humidiusculis.

Extra fines floræ nostræ latissime est distributa. Specimina exsiccata hujus speciei in collectionibus sequentibus vidi: in herbario Acad. Petropolit., verisimiliter in Ingria lecta; in herb. Universitat. Vindob., in coll. "Herb. Floræ Ingricæ" cent. X, sub nomine *Hierac. glomeratum* Frœl., minor, a cl. Meinshausen distributa, indicatione "in pratis fruticetis hinc inde copiose;" alia specimina lecta $\frac{2}{7}$ 1872 a Jos. Pantocsek "in grami vallis Virnja dol;" ("Jos Pantocsek iter hercegovinico-crnogoricum anno 1872 susceptum", sub nom. *Hierac. collinum* Gochnat.); in herbario musei Parisiensis (Grenieri) e duobus locis Lithoniæ specimina (s. n. *Hierac. pratense*) asservantur; ex Altai (Ledebour) adest

forma proxima. E Silesia (Eulengebirge, Kunzendorff auf feuchten Wiesen, VII 1875: Wolf) numerosa specimina pilis caulinis longioribus (2—2.5 mm. longis) densissimis, involucris parce floccosis anthela setulis et glandulis dense vestita s. n. *H. pratense* accepi.

En högst utmärkt art, som ansenligt påminner om *P. cymosa* eller närstående genom de talrika kapitula, de små glesa blomstren, de små smala holkarne, de rent gröna matta lindrigt i gult skiftande utdragna helbräddade bladen. Ifrån nämnde arter är den skild genom de kantade holkfjällen och deras violetta toppar, de tunna bladen utan stjernhår och den horizontala rotstocken samt stolonerna, hvilka åter hänvisa till *Auriculinae*. — Ifrån *P. pratensis*, för hvilken den vanligast hållits, är den lätt att igenkänna genom de små holkarne och holkfjällens kanter och färg, de tunna ytterst korthåriga rent gröna bladen, de korta täta håren på stängeln som är spädare, m. m.; likheten mellan nämnde arter är i sjelfva verket högst obetydlig.

Efter lokalen förändras (traktvis) utseendet temmeligen, särdeles i afseende å indumentet, som stundom är ytterst rikligt förhånden, samt bladens form och dimensioner, som kunna bli ända till 200 mm. långa och 40 mm. breda; de flesta modifikationerna visa exemplaren från Swir; ifrån andra trakter äro exemplaren hvarken till habitus eller kännetecken föga olikartade. Exemplar samlade från botaniska trädgården i H:fors skilja sig blott i helt ringa mån från de vildtväxande individerna (från Mundjärvi), ur hvilkas frön de uppdragits.

Arten, som enligt ofvan intagna fyndorter utmärker sig genom synnerligen markerad och från andra formers skiljaktig nnn. vegetationslinie, förekommer troligen icke sällsynt på Karelska näset, der jag sommaren 1876 öfverkom den på alla af mig då besökta orter i Nykyrka. — I Flora Karelæ Oneg., sid. 158, går den under namn af *Hierac. flammeum*. — Typexemplaren härstamma från Mundjärvi och Nykyrka.

P. dimorphoides m., *Hierac. dimorphoides* m. in sched. — Herb. Pilosell. Fenn., n:ris 70—72.

Virescens, circ. 30—40 (25—70) cm. alta. *Rhizoma et stolones* antecedentis, at validiora. *Caulis* sat crassus, erectus vel

adscendens, sæpius 2-phyllus, superne et medio (sæpe fere usque ad basin) livido-fuscescens, dense floccosus et mediocr. glanduliferus, inferne pilis rigidulis albidis mediocribus (2—3 mm.) sparsis — subdensis, superne setulis sat obscuris, raris l. sparsis vestitus, infra anthelam tomentosus dense glanduliferus (VII) et sat dense setuliferus. *Folia* anguste oblonga l. ang. oboblonga — lineari-oblonga l. oboblonga ($\frac{60-100}{10-16}$ 0.35—50; in graminosis interdum duplo longiora), sensim in petiolum longum attenuata, apice obtuso — sublanceolato, dentata virescentia læviter prasinantia vel subglaucescentia pruinosa, obscura vel pallidiora et sublutescentia, opaca, supra pilis nullis vel raris subtus sparse hirsuta et vulgo floccis læviter adspersa; f. caulina lanceolata l. oblanceolata ciliata, subtus sat dense stellata. *Anthela* corymbosa composita sæpe densa, 5-polycephala ramis patentibus rectis, sparse setuliferis et parcius glanduliferis. *Involucra* mediocria (8.5—9 mm. alta, 4.5—5 mm. lata) basi oblongo-ovoidea, sæpius pallescentia, sat dense stellata pilis et glandulis parcius vestita, virginea ovoideo-cylindrica. *Squamæ* sat angustæ, subulato-lineares, inferiores albomarginatæ, superiores apice angusto sæpius incolorato, marginibus pallescentibus l. virentibus l. obscuris. *Calathidia* majuscula colore fere *P. Pseudoplyttii* (vel paullulum flaviora) ligulis tubulosus, marginalibus subtus læviter striatis, stylo siccitate vix obscurato.

Valde est mutabilis quoad involucri indumentum colorem etc. nec non consistentiam foliorum at caule elatiore foliis elongatis dentatis subtus flocciferis flosculis obscuris tubulosus a vicinis semper distincta.

Var. *α*. pilis brevissimis mollioribus, foliis densius stelligeris et lutescentibus, involucris sæpe gracilioribus et obscurioribus (cfr Herb. Pilos. Fenn., 73, 74); variat quoque foliis acuminatis.

Per partes Fennicæ interiores (62°—64° 40') terram duram graminosam cæspitosam planam vel leniter devexam passim — satis frequenter incolens; var. *α*. sat est rara.

Denna i mellersta delarne af Finland icke sällsynta art har blifvit insamlad först sedan år 1870, då den af mig förenades med *P. pratensis* (resp. *P. dimorpha*), hvilken den ofta till habitus i öfverraskande grad liknar. Med denna art har den emeller-

tid ingen egentlig släktskap, utan anslutar sig å ena sidan alldeles nära till *P. Pseudoblyttii* och å andra till en af mig i samlingarna med namnet *P. tubulascens* (med stora gula blomkorgar, tubulerade blommor, blågrönaktiga under stjernhåriga blad etc.) betecknad form, hvilken åter medelst en mellanform är förenad med *P. suecica* (Herb. Pilos. Fenn., n. 78). Till växten är den dock gröfre än angifna former och erinrar i detta afseende om *P. incrassata* (här nedan).

Bland våra *Pilosellæ* är närvarande form en bland dem som mest förändra utseende och egenskaper, om den också ej kan mäta sig med *P. suecica* i verklig formrikedom, i det föränderligheten i de fleste fall beror blott af ståndorten, kanske också regionen. Men äfven oberoende häraf varierar den åtminstone hvad hårens längd beträffar. Betydligt afvikande är i synnerhet en helt korthårig form, som ofta till habitus ganska mycket liknar *P. detonsa*. — Både de lång- och korthåriga formerna har jag en längre tid odlat; de hålla sig härunder konstanta och frodas högeligen samt sprida sig dessutom lätt genom frön och äro fördenskull synnerligen svåra grannar för de flesta andra former, hvilka genom dem lätt undanträngas eller förqväfvas.

Ifrån *P. Pseudoblyttii* skiljes den lätt genom gröfre växt, tubulösa blommor, större holk med spetsigare fjäll samt mer håriga på undre sidan stjernhåriga blad; från *tubulascens* åter genom mörkare blom, grönnare mjukare samt håriga blad.

Arten är insamlad från flere orter i norra Tavastland af mag. V. F. Brotherus, samt i norra Karelen af doc. E. A. Wainio; i norra Österbotten, Utajärvi, har mag. M. Brenner öfverkommit den. Af mig är den anträffad i Pihlajavesi (flest.), Korpilaks, der den i nejden kring kyrkan är teml. allmän, i vestliga delarne af Onega Karelen, vid Kirjavalaks i Ladoga Karelen (korthårig), flestades i norra Savolaks (Iisalmi) samt på många ställen i Kajana Österbotten. Varieteterna, som utgöra 2, kanske 3 former, äro sällsyntare, men förekomma nästan i alla de nejder, der hufvudformen påträffats.

Utom Finlands område torde arten näppeligen uppträda. I Norge förekomma åtskilliga paralleformer, motsvarande serien till *P. suecica*, men samtliga tydligen skilda från de finska formerna.

P. Ladogensis m. in sched. — Herb. Pilos. Fenn., n. 75.

Gracilescens, subglaucescens, circ. 25—30 (20—50) cm. alta. *Rhizoma* horizontale tenue. *Stolones* graciles, sæpius epigaei + violacei. *Caulis* sat gracilis strictus, superne læviter vinoso-fuscescens, 1—2-phyllus, mediocr. — sat dense stelligerus et glandulosus, inferne pilis brevibus (1—2 mm.) albidis sat tenellis sat dense (v—vi) obtectus, superne setulis brevibus (1—1.5 mm.) apice sordidis l. canescentibus rigidulis vestitus, infra anthelam tomentosus sat conferte glandulosus setulisque usque ad 2 mm. longis obscuris — fuscoatris l. apice canescentibus obsitus. *Folia* sublinealia, oblonga l. oboblonga — oblongo-vel spathulato-vel simpl. lingulata ($\frac{45-70}{10-14}$; in fertiliorib. $\frac{100}{17}$) raro latiora (late oboblonga) apice sæpius rotundato-obtusa, inferne sensim in petiolum latum attenuata, denticulata, plana læte glaucescenti-viridia subprasiina, pilis tenellis brevissimis (0.5—1 mm.) margine sparse, nervo dorsali dense — conferte et sæpe in pagina inferiore (versus apicem) sparse hispidula floccis rarissimis in margine adspersa, f. caulinum inferius magnum ($\frac{34-55}{5-10}$), elongato-oboblongum l. lingulatum — suboblongum l. sublanceolatum basi late adfixum, margine ciliatum nervo dorsali conferte et pagina inferiore sparse hirsutum, subtus floccis læviter stellatum, id. superius minus, densius hirsutum et stelligerum. *Corymbus* humilis 3—5- (—10-) cephalus, ramis 3—4 patentibus inferiore in fertilioribus sæpe subremoto; pedunculi breves tomentosi dense glandulosi sparse setuliferi, squamis angustis. *Involucra* subhumilia sat lata basi obtusa, sæpius effloccosa mediocr. glandulifera et pilis apice canescentibus villosa. *Squamæ* basales sat minutæ, sublineares, albido-marginatæ, inferiores subulatæ albomarginatæ et superiores latæ in apicem sat latum obtusum denudatum vulgo incoloratum attenuatæ, exteriores margine sat late denudato pallescente l. obscuro, dorso nigricante. *Calathidia* mediocria — majuscula, obscure lutea et subsulphurea, stigmatibus siccitate nigricantibus l. fuscescentibus. Ligulæ marginales ante anthesin stria lævi dein evanescente notatæ. — Inv. $\frac{7-(8)}{5-(6)}$, Ach. 1.6—1.7, Pp. 4—4.5.

Habitu sat est uniformis; variat vel pilis perbrevibus pubesque uberiore in foliorum pagina inferiore et capitulis rarius pi-

losis vel pilis mediocribus floccis rarissimis involucrisque dense pilosis.

Stolonibus gracilibus, caule gracilescente stricto breviter hirsutulo foliis sublinealibus rotundato-obtusis læte virentibus a confinibus distat. — Habitu et calathidiis *P. nigellam* in memoriam revocat. — Inter greges *P. suecica* (sensu latiss.) et „*P. dubia*“ (*P. incrassata*, f.) locum tenet.

Aream valde angustam secus oram boreali-occident. lacus Ladogæ occupat, at ibi (præcip. ad Kirjavalaks) copiose obvia, habitum notasque semper servans. In declivibus herbidis aliisque locis subgraminosis gregatim crescit.

En bland de mer markerade och lättast skiljbara formerna, men, såvidt hittills är känt, ägande blott högst inskränkt utbredningsområde. Under en resa i Ladoga Karelen 1874 observerades den allmänt och ofta i stor myckenhet kring Kirjavalaks, der den helst trifves på (ängs-) sluttningar och andra något gräsbevuxna ställen och äfven teml. allmänt på friskare platser; äfven i Ruskeala anträffades den på en hårdvallsäng i närheten af marmorbrötet; ifrån nämnde socken är den vidare insamlad af lektor Hj. Hjelt (vid Korpikallio) och mag. H. B. Zilliacus. För öfrigt är den blott tagen i Suistamo socken „på en äng vid Suistamojärvi“ (V. F. Brotherus och Hj. Hjelt).

Artens systematiska plats är att söka mellan en till *P. suecica* gruppen hörande korthårig form och en form af *P. „dubia“*, (*P. incrassata*). Ifrån hvardera är den lätt skild genom den alldeles uppräta täthåriga stängeln, de fina vanl. talrika stolonerna, de utdragna vanligen starkt trubbiga ljusa i gråblått dragande bladen samt stjernhåren på stjelkladens undre sida.

Endast i afseende å indumentet är arten något föränderlig, i det, såsom ofvan angifvits, håren kunna bli än ytterst korta, hvilket vanligen står i förening med ymnigare ludd och hår på stjelkladens undre sida, än närpå medellånga. Äfven det allmänna yttre utseendet förändras blott teml. obetydligt på skiljaktiga ståndorter. Odlad och på annan naken jord bli inflorescensgrenarne långt utdragna, holken mörk och hårlös, men i stället uppbärande rikligen ludd samt ytterst ymnigt becksvarta glandler.

P. karelica m. in sched. — Herb. Pilos. Fenn., n. 76.

Viridis, c. 30 cm. alta. *Rhizoma* horizontale, tenue. *Stolones* subhypogæi. *Caulis* mediocris erectus vel sæpe breviter ascendens, 1—2-phyllus, basi violaceus, superne læviter livido-fuscescens, ceterum sordide virescens aut in aridis livescens, sat abundanter stelligerus et glanduliferus, inferne pilis densis — sat confertis (VI—VIII) sat mollibus tenellis albidis, 1.5—2 mm. longis, superne setulis sparsis — sat densis vestitus, sub anthela tomentosus, glandulis minutis confertis setulisque albidis vel subobscuris sparsis — densis (IV—VII), 1.5—2.5 mm. longis obtectus. *Folia* late lanceolata — subanguste lanceolata raro lanceolato-obovata ($\frac{50-80}{12-20}$ 0.5, raro 0.3), repanda et dentata apice sæpe plicato-obliqua, viridia, tenuia, mollia, supra sparse pilosa, effloccosa, subtus pilis brevibus sparsis — sat densis hirsutula, nuda vel læviter et tenuiter floccifera; f. caulinum sparse piliferum subtus floccis densiusculis stellatum; f. stolonum pass. stelligera. *Anthela* corymbosa, dense composita, 6—12-cephala, sat dense tomentosa glandulis minutis densis setulisque tenuis oblecta; pedunculi breves. *Involucra* submediocria viridi-nigricantia, sparse — sat dense stellata, parcius pilosa et glandulosa. *Squamæ* sublatæ, inferiores late albido-marginatæ, superiores apice sat angusto, obtusulo, incolorato, exteriores margine sat angusto subobscuro-virescenti. *Calathidia* majuscula obscure lutea, stylo concolore siccitate fuscescente stigmatum fumido-nigricante l. lutescente; ligulæ marginales evittatæ (ante anthesin subfulvæ et vittatæ).

Ad Kirjavalaks et Ruskeala Kareliæ Ladogensis præsertim supra terram molliorem anno 1874 mihi frequenter obvia. — In Karelia boreali, Pielisjärvi, cl. Wainio legit formam forsitan h. l., recedentem foliis obscurioribus et angustioribus, parum vel vix flocciferis, pilis longioribus, squamis involucris apice violaceis et flosculis obscurioribus.

En ganska utmärkt form, som emellertid synes äga blott en mycket inskränkt utbredning. Till de flesta kännetecken står den mellan *P. amplexans* och *P. pratensis*, men huruvida dess systematiska plats är att söka mellan nämnda arter vågar jag ännu icke yttra mig om. Ifrån den förra skiljer den sig genom kortare, tandade, mjukare, tätare håriga och dessutom stjernhåriga

blad samt smalare, dunklare, stjernhåriga holkfjäll; från *P. pratensis* åter genom renare gröna, tandade, bredare och svagare stjernhåriga blad, mer ljuskantade holkfjäll, större blomkorgar samt lägre växt och kortare ljusare hår.

På de ofvan anförda orterna uppträder den mycket likformig, men i de omgifvande trakterna anträffas närliknande former, med hvilka den möjligen genom mellanformer sammanflyter.

P. pratensis Tausch. in Flora 1828, Koch. Syn. Fl. Germ., ed. 2 p. 515 (sub *Hieracio*); *Hierac. dimorphum* Norrl. Bidr. s. ö. Tav. Flora, p. 132, 1870 (parum differens); *H. elatum* Lindeb. Hieracia Scand. exsicc. n. 102 (1878).

Per Fenniam (sensu lat.) meridionalem et mediam, partes maxime occidentales et orientales exceptas, usque ad lat. bor. 62° 30'. In regionibus interioribus hujus territorii frequenter obvia, loca fertiliora præcipue incolens.

Hier. pratense Fr. in Herb. normal. VI, 10 et Epicr. (saltem ex parte) et Auctt. Scand. (= *H. pratense* var. *obovatum* Tausch. l. c.) est propria species, cui nomen *P. (Hier.) horticola* propono; hæc in Fennia haud obvenit.

Denna för alla botanister i mellersta Europa välbekanta art, som på skandinav. halfön anträffats blott i Småland, äger i Finland temligen vidsträckt utbredning och förekommer mångenstädes, kanske på hela sträckan från Ladoga till sydöstra Tavastland allmänt eller delvis t. o. m. mycket allmänt och ofta i teml. stor ymnighet. Den är neml. mycket allm. i Nykyrka och andra ställen på Karelska näset, likaså kring Kirjavalaks och på Valamo äfvensom allmän i sydöstra Tavastland; den är vidare spridd i Korpilaks och S:t Michel (t. allm.). Gränsorterna der arten påträffats äro följande: Helsingfors och Thusby (Järvenpää) i Nyland, Tavastehus trakten (Otto Collin), Karkku i Satakunta (Hj. Hjelt), Jyväskylä (Brotherus) och Hankasalmi i norra Tavastland, Pieksämäki i norra Savolaks (härifrån dock sedd utblommad och halfvisnad, hvarför uppgiften ej är fullt säker), Libelits (M. Europæus och K. Hällström) och Pälkjärvi (Hjelt et Brotherus) i norra Karelen. — Tidigare uppgifter ifrån längre mot nor- den belägna orter bero på förvexling med *P. dimorphoides*, kanske

äfven med *P. pilipes*. — I hela Onega Karelen anträffade jag den icke och ej heller från Olouets Karelen är den insamlad, hvarför gränsen österut synes mycket skarpt markerad, enär den i Ladoga Karelen är allmän. I de vestligaste delarne af landet saknas den likaledes *).

På denna art har jag vid Nygård i Hollola på en sluttning anträffat sittande från birötter utgående rosetter. — Arten förändrar allt efter lokalen betydligt utseende, men till de mer variabla arterna kan den hos oss icke räknas. Här och hvar ha åtskilliga tydligen afvikande individer väl iakttagits, men alltid så sparsamt att de förefalla vara blott hybrida bildningar. Endast en form med smalspetsade grönare blad utgör jemte några andra troligen sjelfständiga varieteter. — Ifrån den medeleuropeiska afviker vår form (dock ej alltid) genom något längre hår och smalare holkfjäll; en dylik förekommer också i Schlesien och norra Tyskland. Äfven den småländska har bredare fjäll och obetydligt kortare hår; sådana exemplar saknas dock ej heller i Finland.

Då jag i tiden under namn af *H. dimorphum* uppstälde närvarande växt som ny art, skedde sådant under antagande att den af Svenska botanisterna beskrifna och i exsiccaturverk (H. N. VI, Lindeb. exsicc. n. 15) utdelade växten vore den äkta *Hier. pratense*, af hvilken jag först år 1874 fick se exemplar under riktig benämning (i Hierac. europ. exsiccata). Genom flere originaler af Tausch äfvensom talrika i Tyskland af sakkännare bestämda exemplar har jag sedermera kunnat fullt öfvertyga mig om att min *H. dimorphum* liksom den småländska *H. elatum* Lindeb. äro att hänföras till *H. pratense*, ifrån hvilken ofvan anförda af svenska auktorer likbenämnda växt är tydligen skild, såsom också lektor Lindeberg (i Hier. Sc. exs. l. c.) framhåller **). Enligt

*) I H. M. F. finnes väl ett exempl. inlemnadt från „Kimito“, men uppgiften på etiketten förefaller tvifvelaktig.

**) Till denna art föres (anf. st.) jemväl en vid Åreskutan i Jämtland af S. och E. Almqvist upptäckt form, med hvilken densamma äfven äger en nog stor habituel likhet. Denna nordiska form synes mig dock såväl på grund af olikheter i kännetecknen (indument, blomställning, holkfjäll och troligen äfven blomkorgarnes dimensioner och möjligen färg) som förekomsten tydligen skild från *P. pratensis*. Ännu mer skiljaktig i yttre mätto är den från *P. flammea*, dit

original exemplar af Tausch (i Universitetets i Wien botan. museum) är denna art identisk med var. *obovatum*, om hvilken auktor (Flora 1828) säger: „in hortis qua *H. cymosum* et *collinum* occurrit, et forte est var. cultura orta“. För betecknande af denna form kan namnet *obovatum* icke bibehållas, då redan en form bland *Archieracia* bär enahanda namn af tidigare datum.

Hierac. dubium, *H. fallax* et *H. glomeratum* Auctt. fenn. (et suecic.) greges sistunt formas numerosas amplexentes, quarum plures minus graviore et quoque nonnullas insigniores adhuc non satis extricatae h. l. tamen omisimus; in adnotationibus futuris expositionem harum formarum pleniorē dare tentabimus.

P. pilipes Sæl. in Meddel. Soc. F. & Fl. Fenn., VI, p. 183, (ex parte), sub *Hieracio* (1881). — Herb. Pilos. Fenn., n. 79.

Prasina subglaucescens, circ. 25—30 (20—50—70) cm. alta. *Rhizoma* horizontale, $\pm$ elongatum vel breve et descendens. (Innovatio per stolones immersos vel epigaeos tenellos et rosulas sessiles). *Caulis* mediocris erectus l. adscendens, virescens l. superne laeviter livescens, nudus vel inferne 1-phyllus, usque ad basin sat dense stellatus — floccosus, medio et superne raro — sparse stelligerus, inferne setulis albidis mediocribus, 2—2.5 mm. longis sat densis (IV—VI) superne pilis nitidis subobscuris solitariis — raris hirsutus, sub anthela subtomentosus, sat dense glanduliferus, setulis nullis vel solitariis. *Folia* anguste — sublate lanceolata vel oblonga ($\frac{40-80}{8-20}$) superiora saepe (praecip. locis magis denudatis) longe acuta l. acuminata, integra vel tenuissime denticulata, intense prasina vel (locis subnudis) subglaucescentia siccitate facile nigricantia sat obscura, subtus sparse — sat dense stellata et hirsuta, supra effloccosa vel laeviter stellata setisque raris — sparsis, 2—3 mm. longis hispida; f. caulinum inferius anguste — lineari-lanceolatum ($\frac{20-40}{5-7}$), supra fere glabrum, subtus marginem versus

lektor Almqvist anser den böra föras och med hvilken den äfven i systematiskt hänseende torde vara närmare förvandt. Enligt min uppfattning kan den icke förenas med någon hittills beskrifven art.

et in costa pilosum, sat dense stellatum — læviter floccosum, margine sæpe parce glandulifero; id. superius (in medio caulis vel supra inser.) reductum bracteiforme. *Anthela* corymbosa subsimplex vel sæpius composita, 4—15-cephala, ramis elongatis aut brevibus, approximatis vel distantibus, inferiore sæpe longe remoto. Pedicelli 3--6 mm. longi, depilati, subtomentosi et sat dense glanduliferi. *Involucra* minora — sat parva, basi obtusa medio læviter constricta, obscura vel subpallescentia, parce stellata — læviter floccosa glandulis obscuris vel fuscocerinis sæpe elongatis mediocr. vestita, depilata vel pilis apice longe canescentibus (l. obscuris) raris — sat densis circ. 2 mm. longis villosa. *Squamæ* inferiores subulatæ vel lineares (basales) albomarginatæ, superiores sublatæ, in apicem sat brevem et latum denudatum obtusum attenuatæ, exteriores sæpe pallide marginatæ. *Calathidia* mediocria, haud densa, lutea subsulphurea, stylo concolore stigmatate siccitate nigricante vel fumido-lutescente. Ligulæ marginales lacertatæ concolores. — Inv. $\frac{6.5-7.5}{4-5}$, D. 20—23, Lm. 2.2—2.3, Ach. 1.6—1.8, Pp. 4—4.3.

Caule subnudo foliis prasinis glaucescentibus acutis involucris humilibus truncatis a fere omnibus vicinis dignoscitur.

In Fennia haud est nimis multiformis at sat mutabilis sectiones diversas quas incolit. In graminosis macrioribus folia evadunt tenuiora magis obscura et elongata minus acuta (sæpe anguste oboblonga) pilis magis albis tenellis et crebris, caulis debilior 1—2-phyllus; in denudatis folia sunt latiora (late lanceolata — subelliptica) magis glauca setis sat validis parce vestita.

In Fennia media et boreali (62—65 et ultra) passim — satis frequenter at fere semper tantum parciissime obvia. Loca macriora, dura arenosa præsertim inhabitat, ubi semper humilis; in fertilioribus sat elata facile evadit. Parum distans adest in regionibus maritimis Fennicæ austro-occidentalis. — Formam sat recentem e Rovaniemi (66° 30') et Kalkkivaara Lapponiæ Kemensis (67° 30') reportavit cl. E. A. Wainio.

Denna form har hos oss företrädesvis representerat *P. „dubia”*, under hvilket namn densamma och alldeles närstående bl. a. äfven af svenska botanister betecknas. Hos oss har angifna benämning i öfrigt tilldelats en mängd delvis nog heterogena former, för-

bindande *P. suecica* med *P. cymigera* och utmärkta af grågröna eller i blågrönt skiftande vanligen borsthåriga blad och breda samt ofta stora holkar, hvarjemte den typiska formen karakteriserats genom krypande rotstock.

Under sin normala gestalt, d. v. s. på magra teml. torra, svagt bevuxna platser är förhandenvarande form ganska lätt igenkänlig från öfriga genom den nästan bladlösa stängeln (st. bladet sitter då alltid lågt), de mörka, tjocka glest borsthåriga, undertill, stundom äfven ofvan, stjernhåriga bladen, af hvilka det öfre här alltid är skarpt (och långt) tillspetsadt, och de låga tvära holkarne. Men flere af dessa egenskaper växla starkt på afvikande växtställen och i så fall är bestämmandet förenadt med svårigheter. Dimensionerna förändras i ovanligt hög grad redan på platser af ringa skiljaktighet. På något gräsbevuxna ställen bli bladen slappa mörka grågröna, deras spets mer afrundad, håren finare liksom på stängeln, som derjemte nu blir 1—2-bladig, spädare m. m. Äfven blomställningen växlar ansenligt och likaså indumentet på holkarne, hvilkas dimensioner ansenligt förändras efter lokalen. De nedre holkfjällen ha normalt tydliga bleka kanter; på de yttre långfjällen finnes eller saknas en dylik. — Jemte dessa tillfälliga modifikationer förekomma åtskilliga, såsom det synes, sjelfständiga varieteter, hvilkas uppräknande dock må lemnas åsido.

Ifrågavarande form är utbredd företrädesvis i de nordliga delarne af landet. I norra Savolaks och Kajana Österbotten (Sotkamo, Paltamo) anträffades den af mig nästan på alla stationer, men endast glest spridd, sällan ett tiotal exemplar tillsammans och helst växande på torr mager fast grund. I våra samlingar finnes den vidare från Uleåborg (W. Nylander), flerst. från södra och mellersta Österbotten (Qvarken: Th. Simming, Kankaanpää: A. J. Malmgren, Gamla Karleby: F. Hellström, Vasa: H. Hjelt, Larsmo: Schalin), från Viitasaari och Konginkangas (V. F. Brotherus) samt Keuru (T. Sælan) och Pihlajavesi (J. P. N.) i norra Tavastland, Kuopio (A. J. Mela) i norra Savolaks, Maimalampi och Suojärvi (var.) i Onega Karelen och Ruokolaks (var.) i södra Savolaks (R. Hult). Sydligast har jag funnit den i Korpilaks. — En mycket liknande kanske identisk form finnes vidare på Åland (och i Uppland) samt Nyland. — Den finnes troligen också i norra Sverige, derifrån jag (Helsing-

land: H. V. Arnell) sett exemplar, som knapt äro skiljbara från våra. Äfven den i Lindebergs exsiccater n:o 17 (var. *alpestre* a) utdelade formen är blott obetydligt skild från den finska formen. En mer afvikande men troligen icke som egen art eller underart skiljbar form förekommer i Sodankylä och Rovaniemi, utgörande sålunda en bland de längst mot norden framträngande representanterna af Finlands Piloselloider.

Den ofvan lemnade beskrifningen afviker från auktors description specielt hvad capitula beträffar, beroende antagligen på materialets beskaffenhet och möjligen äfven på närvaron af en annan form (nära *P. pruinosa*), af hvilken en individ ingår i sammansättningen af originalexemplaret i herb. mus. fennici.

P. incrassata n.

Prasino-glauescens, valida, circ. 45 (30—75) cm. alta. *Rhizoma* crassum descendens. Flagella sæpe numerosa cauliformia. *Caulis* crassus, erectus sæpe subflexuosus, virescens vel superne læviter livescens, 2—3-phyllus, sat dense floccosus — subtomentosus, parce glanduliferus, inferne pilis sat rigidis sparsis c. 3 mm. (2.5—3.5) longis albidis basi obscure violaceis, superne setis rarioribus vestitus, sub anthela tomentosus l. subtomentosus, parce glandulosus setisque nitidis 2.5—4.5 mm. longis nigris aut apice canescentibus sparse hispidus. *Folia* lineari — anguste oblanceolata vel oblonga vel oblongo-lanceolata, raro lingulata ($\frac{60-120}{10-17}$ 0.3—5), denticulata, sat crassa, prasino-glauescentia, supra calva vel floccis raris adspersa setisque raris 2—2.5 mm. longis hispida, subtus raro — sparse stellata parce hirsuta, nervo prominente crasso; inferiora marcescentia; f. caulina sensim decrescentia angusta acuta basi lata inserata cauli adpressa, costa et margine ciliata, supra nuda — sparse stellata subtus læviter floccosa. *Anthela* irregularis sæpius composita, paniculato-corymbosa, polycephala (in macris subgraminosis evadit corymbosa subsimplex pauciflora), ramis validis incurvato-patentibus, dense tomentosis parce glanduliferis et sparse setosis; pedunculi sat breves. *Involucra* sat humilia — subhumilia sat lata basi sat obtusa vel ovoidea, sæpius obscura, sparse stellata — sat dense floccosa glandulis (sæpe raris) pilisque apice canescentibus mediocriter vestita. *Squamæ*

inferiores subulatæ albidomarginatæ, superiores sat latæ, sæpe marginatæ, in apicem sat latum obtusum sæpe sublivescentem attenuatæ. *Calathidia* mediocria, lutea, flosculis paucis (6 in diam.) stylo et stigmatibus concoloribus siccitate haud obscuratis.

Ligulæ marginales integra concolores. — Inv. $\frac{7.5-8.5}{4-5}$, D. 20, Lm. 2.2—2.3, Ach. 1.6—1.7, Pp. 4.5.

Faciem externam locis diversis facile mutat; in graminosis macris aliisque locis duris sat macilenta evadit cet., at caule multifolio et rhizomate norm. descendente ab omnibus antecedentibus atque floribus majoribus, involucris squamis latis marginatis a sequentibus (*P. præalta* excepta) recedit.

E locis sat numerosis Fennix borealis et medix et quoque meridionalis præ. e regione maritima adhuc est cognita at semper parcissime obvia. — Loca arenosa præsertim amat. Formæ subsimiles, vel varietates hujus sistentes vel ad alias species pertinentes, per fere totam Fenniam haud raro inveniuntur.

En i våra lokalfloror under olika namn (*H. dubium*, *fallax* etc.) gående temligen variabel art, som derjemte efter ståndorten antager ett ganska afvikande utseende, men hvilken under sin normala gestalt icke är synnerligen svår att skilja från närstående. Uppträdande på något lösare jord blir den mycket högväxt med särdeles grof stängel, hvars dimensioner öfvergå de flesta andra formers. Blomstren äro medelstora, af gul färg (ungef. som hos icke dunkel *P. suecica*) med icke flikiga kantblommor; holkarne äro nedtill något tvära och på midten litet hopdragna; de nedre holkfjällen äro tydligen kantade, de öfriga teml. breda, trubbiga. — På tufviga magra ängar och torr mager fast jord blir växten betydligt spädare samt fåblomstrig.

Formen, sådan den ofvan beskrifvits, har anträffats på åtskilliga ställen i Kajana Österbotten, vidare i Kuusamo (Hännilä: E. A. Wainio), norra Savolaks (Ryhälänmäki i Iisalmi), Vasa (R. Laurin), Luhanka (Wainio), Korpilaks och Jyväskylä (flerst.) samt Helsingfors (J. P. N.), Hogland (M. Brenner). Obetydligt afvikande äro exemplaren från Karkku (Hj. Hjelt), Lammi (Ronni: C. Leopold) och Onega Karelen (Santalo: G. Selin). Alldeles närstående former äro insamlade i Tohmajärvi och Pälkäjärvi (Hj. Hjelt och V. F. Brotherus) samt vid St Michel. —

Till den ansluter sig vidare åtskilliga andra närliknande former, deribland en med glatta helbräddade blad, sparsamt stjernhårig stängel och breda holkfjäll med breda hvitaktiga kanter är spridd i hela östra Finland från Swir ända till Kuusamo. — En ännu mer skiljaktig form eller art med stora capitula, utdragna flocklikt ställda inflorescensgrenar m. m. förekommer i sydvestliga delarne af landet. Emedan jag hoppas instundande sommar bli i tillfälle att i naturen närmare kunna undersöka sistberörda och andra i nyssnämnde trakter uppträdande närstående former synes en närmare framställning af desamma nu lämpligast böra tillsvidare uppskjutas.

Ifrågavarande art har jag nästan aldrig lyckats öfverkomma i större mängd på en fläck lika litet som de närstående; vanligen påträffas blott en och annan individ, som på lösare jord antager en något busklik form i följd af ymnigt framträdande blombärande flageller.

P. austerula n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 96.

Virescens, hirtella, cir. 55 (45—75) cm. alta. *Rhizoma* breve sat crassum descendens. *Caulis* virescens erectus, 3—4-phyllus, subtomentellus, inferne sæpius eglandulosus setis gracilioribus sat brevibus (circ. 1.5 mm. longis) albidis basi violaceis, horizontalibus sat densis — sparsis hirsutus, superne et sub anthela sparse — sat dense nigroglandulosus setisque obscuris, 1.5 mm. longis raris vestitus. *Folia* anguste — lineari-oboblonga l. oboblongo-lanceolata l. lanceolata $\left(\frac{70-90}{7-16} \frac{5-10}{1} 0,40-46\right)$ prasino-viridia l. virescentia, tenuiter denticulata vel fere edentula, supra nuda vel parciss. stellata setisque brevibus (c. 1.2 mm.) sparse hirta, subtus sparse — densiuscule stellata et sparse — sat dense hirsuta, exteriora denticulata latiora sæpius marcescentia; f. caulina cito decrescentia, linearia, media supra glabra vel marginem versus setis floccisque raris vestita subtus læviter subtomentella hispida et sæpius $\pm$ glandulifera (glandulæ quoque in margine vers. apicem fol. inferiorum haud raro adsunt), superiora bractei-formia. *Anthela* corymbosa composita sublaxa polycephala sæpius regularis, ramis patulis rectis, pedicellis 5—8 mm. longis subtomentellis — subtomentosis glandulis sat densis setisque ra-

ris obsitis. *Involucra* minora cylindrica sæpius obscura, floccosa $\pm$ glandulosa et pilis apice canescentibus parce vestita. *Squamæ* inferiores anguste lineales acuminatæ submarginatæ, superiores sat angustæ subulato-lineares, subacutæ immarginatæ. *Calathidia* parva lutea ligulis styloque concoloribus. — Inv. $\frac{7.2-8}{4-4.5}$, D. 16—17, Ach. 1.9—2. Pp. 4—4.2.

In Ostrobothnia Kajanensi et Savonia boreali (Iisalmi) passim satis frequenter, locis præc. sabulosis l. arenosis sparse crescens. — Forma parum insignis ad *Cymigeros* jam propius accedens.

Närvarande form, som först senast sommar blef uppdagad, står till kännetecknen mellan föregående art samt *P. pubescens* eller snarare den här nedan under namn af *P. firmicaulis* upptagna arten. Ifrån föreg. står den redan temligen långt och är lätt skild genom spädare stängel med kortare hår, mer gröna matta blad, talrikare, smalare capitula med smalare mer spetsiga fjäll, smärre blomster m. m. och från den senare genom sträfvare tätare något längre hår, större holkar, corymbös blomställning, samt blad och blomfärg m. m.

På backar och sluttningar förekommer den allmänt på Naapurinvaara i Sotkamo växande i glesa och fåtaliga grupper (af högst 20 individer) samt kring Tikkalanniemi i samma socken på svedjad momark och ängssluttningar, vidare vid Kajana samt Ryhälänmäki (Iisalmi) flerst. — Den blommar samtidigt med öfriga *Cymigeræ*.

I mellersta Savolaks och Ladoga Karelen har en form insamlats som habituellt alldeles liknar närvarande form, men är skild genom något smalare blad och litet längre borsthår, mer flocklik blomställning samt smärre holkar med smalare fjäll. En närliknande men dock betydligt aflägsen form finnes äfven utdelad i Lindebergs exsicc. n. 18.

P. (præalta) septentrionalis m. ad int. — *Hier. præaltum* Auctt. Fenn. *H. præaltum* var. *Villarsii* Lindeb. in Hierac. Scand. exsicc. n. 104 (1878) et in Hartm. Skand. Flora XI ed., p. 38 (1879) p.p.

Glaucescens, glaber, circ. 45 (30—70) cm. alta. *Rhizoma* crassum breve descendens, rarius horizontale $\pm$ longum. *Inno-*

vatio normaliter per (flagella et) rosulas sessiles; locis denudatis vel muscosis vel mollioribus quoque per stolones firmos sæpius modo infra rosulam terminalem fibrilliferos. *Caulis* sat crassus et firmus erectus basi intense violaceus superne + *livescens* 2-(1—3-) *phyllus*, inferne calvus et eglandulosus, setulis albidis basi violaceo-bulbosis, 2—3 mm. longis sparsis — rarissim. superne calvus l. tenuiter flocciferus glandulis atris setisque (sæpius solitariis) nigris nitidis 2—3.5 mm. longis sparse vestitus, sub anthela parce — sat dense floccosus et sparse — sat dense glanduliferus. *Folia* elongato — lineari-oblongeolata l. oboblonga l. lanceolata raro (intermedia) lingulata ($\frac{65-80}{8-12}$), tenuiter denticulata l. edentula, glaucescentia, basin versus setulis albidis 2—2.5 mm. longis solitariis vel raris ciliata costaque raro — sparse hirsuta ceterum omnino glabra et nuda; f. caulina sessilia acuta l. acuminato-apiculata inferne ciliata basi violacea. *Inflorescentia* primo subdensa dein sat laxa 10—25-cephala, ramis sæpius distantibus + incurvatis basi violaceis, squamis latis albidis dorso inferne parcellissime pilis vel glandulis vestitis, + floccosis et sparse — sat dense glanduliferis; inferne corymbus sæpius ramo florifero longe remoto est auctus. Pedunculi 6—8 mm. longi. *Involucra* sat humilia, basi obtusa et floccosa, grisea vel obscure grisea, nuda — sparse stellata pilis et glandulis parce vestita. *Squamæ* inferiores sublineares — lin. ovatae (basales) fere glabra, superiores sublineares et carinata dorso angusto (+ obscuro) cum simplici pilorum et glandularum serie, late marginatae apice lato rotundato-obtuso longe denudato. *Calathidia* parva, sublæte lutea. — Inv. $\frac{6.5}{3.5-4}$, D. circ. 17, Ach. 1.6—1.8, Pp. 3.5.

Variat caule glaberrimo vel superne densius flocculosus; variat dein involucris nigricantibus, quod tamen a solo pendet; ligulae sæpe tubulosæ evadunt. Varietates læviores sat numerosas complectit; inter varietates insigniores sequentes sunt latius distributæ:

Var. 1 *tenebricans* m. — Herb. Pilos. Fenn. n. 80. Foliis vulgo obscurioribus magisque acuminatis, margine et costa paullulum densius ciliatis, siccitate facillime nigricantibus, caule superne et anthela magis glandulosa involucris (minoribus) nigricantibus ma-

gis vestitis, squamis anguste marginatis dorso lato fere usque ad apicem glanduliferis a priore differt.

Var. 2 (vel subspecies) *exserens* m. recedit: tota planta gracilior pallida, caule fere incolorato et pallide virescente, glaberrimo vel superne læviter floccifero et parcissime glandulifero, foliis angustioribus (sæpius sublinearibus), anthela laxa magis paniculata parce floccosa eglandulosa vel glandulis rarissimis, involucris magis floccosis at parcius glandulosus et pilosis, squamis inferioribus sæpe latioribus. — Flagella prostrata vel subrepentes, haud raro apice rosulifera foliis superioribus subtus floccis raris adpersis locis molliorib. sæpius exsert; in pagina inferiore foliorum rosular. æstival. flocci sæpe adsunt.

Formam nostram primariam, quam ut speciem propriam ad interim introduximus at verisimiliter *Pilosellæ* jam descriptæ sit subjungenda, per partes centrales Fennię meridionalis et mediæ usque ad lat. bor. 63° occurrit et in territoriis plurimis (inter lac. Ladoga et Päjjäne) frequenter vel sat freq. obvia. In territoriis occidentalibus (vers. sin. botnicum) deest; in regionibus maxime orientalibus (e Ladoga orient. versus sitis) rarior vel deficiens.

Var. *tenebricans* ab isthmo Karelico usque in Savoniam mediam est expansa. — Var. *exserens* per fere totum territorium supra indicatum occurrit, at multo rarius vel parcius quam f. primaria fere ubique est visa; loca aprica sicca præsertim incolit.

Af den formrika *P. præalta* gruppen finnes äfven i Finland åtskilliga representanter, bland hvilka förstbeskrifna form är den allmännaste. Det har för tillfället varit mig omöjligt att utreda dennas närmaste samsläktningar i mellersta Europa, hvarför densamma nu tillsvidare införts som särskild art. Ifrån Villars' *Hier. præaltum* är den till arten skild, men möjligen kunde den subsumeras under någon af de arter, som sedermera utbrutits från komplexen. Enligt äldre anteckningar står den, isynnerhet var. 2, alldeles nära några af Tausch' former (bl. a. *H. radiocaule*), men jag vågar icke fullt lita mig på denna snart för 10 år sedan utförda undersökning af originalexemplaren. Ett säkert namn af yngre datum vore ofvanciterade benämning af Lektor Lindeberg, men detsamma kan icke användas i närvarande fall, emedan en *P. Villarsii* allaredan tidigare uppstälts och hvilken är alldeles

skiljaktig från förhandenvarande art. Den primära formen afviker mest från de i mellersta Europa förekommande och är näppligen ännu beskrifven. Närmare de i norra eller östra Tyskland förekommande formerna står var. *exserens*, som till stängel och blad knapt är skiljbar från några schlesiska former.

Den primära formen, beskrifven ofvan närmast enligt exemplar från s. ö. Tavastland (Hollola), är icke alldeles likformig; smärre variationer, afvikande obetydligt genom indument, holkfjällens färg, form (delv.) och bredd, kunna liksom hos *P. auricula* vid noggrannare undersökning uppdagas, men stängel, blad m. m. hålla sig alldeles oförändrade. Holkfjällen äro i regeln nästan glatta blygrå med något dunklare rygg, teml. breda och starkt trubbiga; färgen blir dock lätt på friska ställen dunklare. — Teml. ofta äro blommorna mer eller mindre tubulösa och topparne i pressadt tillstånd något orent mörkgröna. Rotstocken anträffas icke så sällan äfven på mindre afvikande platser horizontal, härstammande från ofvanjordiska eller i mossa krypande stoloner. — Denna form har jag funnit allmänt i sydöstra Tavastland, Pieksämäki och S:t Michel i mellersta Savolaks äfvensom i Nykyrka (mycket allm.) på Karelska näset; vidare är den öfverkommen vid Kirjavalaks (t. allm.), Maimalampi och Kostamus i Suojärvi, Suonenjoki, Hankasalmi, Korpilaks (spars.), Karislojo (flerst.) och Nyland (flerst.). Af andra lokaler förtjenar upptagas Uuras (V. F. Brotherus), Kuopio (C. E. Roos), Sammatti (G. Selin) samt Haliko, Toppjoki (U. Collan; ex. härifr. äro något afvikande). Af E. A. Wainio upptages den ej från norra Karelen och ej heller af F. W. Elfving för nejderna kring Swir. Arten når sålunda i norra Savolaks sin kulmination mot nordn; härifrån sänka sig gränserna ansevärt både på östra och västra sidan, till hvars yttersta partier äfven söderut arten icke utbreder sig *).

Var. *tenebricans* skiljer sig än mer eller mindre tydligt än knapt märkbart från föregående. Den har påträffats flerstädes kring S:t Michel och i Pieksämäki i mellersta Savolaks, vidare i

---

*) I herb. musei fenn. finnes 1 exempl. från Gamla Karleby, men uppgiften synes tvifvelaktig och beror möjligen på etikettförvexling.

Nykyrka på Karelska näset samt i Hollola (Nygård); är antagligen allmänare ehuru först sentida (1880) urskiljd från den förra.

Var. *exserens*, från hvilken mellanformer till den primära icke saknas, vore kanske dock rätteligen att hållas för en underart. Af mig är den anträffad flerstädes i södra Tavastland (Evo, Hollola, Asikkala, Koski) mest på torra sandiga sluttningar och nästan alltid mycket sparsamt; i Korpilaks är den på nager torr jord ganska allmän och ofta äfven teml. talrik. I våra samlingar finnes den vidare från Keuru (Mänttä: Th. Saelan), Lühanka (E. A. Wainio) och norra Savolaks (A. J. Mela); något afvikande från Kronoborg (J. E. Juslin), Borgnäs (Nervander) och Valkeamäki i Onega Karelen. — Den är nästan alltid helt glatt och mycket smalbladig, späd och af ljusgrön färg. På lösare jord skjuter den rikligen flageller, som ofta i toppen bilda rotslående rosetter; bladen, särdeles de mot toppen af flagellerna belägna, bära spridda stjernhår på undre sidan.

Utom dessa former förekomma ännu, isynnerhet i landets s. ö. delar, några andra ofta nog afvikande varieteter.

**P. assimilata* n.; *Hierac. præaltum* Auctt. Fenn. p.p. — Herb. Pilos. Fenn., n. 81.

A *P. septentrionali*, cui statura, foliis etc. est similis, distat: caule subangulari, sparse — sat dense setoso, usque ad medium vel infra floccoso et magis glanduloso, foliis costa densius hirsuta floccisque adpersa (vestigia pubis stellatæ etiam in margine adsunt), folio caulino superiore (in medio caulis vel supra inserto) subtus floccis locis aridis sæpe parcissime adperso, anthela laxiore et sæpius irregulari, ramis magis floccosis squamisque obscurioribus, involucris obscuris vulgo densius vestitis et calathidiis nonnihil obscurioribus. Flagella subrepentia foliis subtus stelligeris sæpius exsert.

In partibus interioribus Fennix mediæ (61° 40'—63° 40') passim frequenter obvia.

Denna form, habituellt ej obetydligt liknande *P. floribunda*, öfverensstämmer till blad och capitula med *P. septentrionalis*, från hvilken den närmast afviker genom den nedtill ofta tätt borsthåriga stängeln. Den trives helst på gamla svedjebackar eller andra något bördigare sluttningar samt på tufvor å friskare än-

gar. I Korpilaks är den ganska allmän men mest uppträdande i glest spridda exemplar; i Pihlajavesi är den teml. allmän *) och äfven i Virdois är den anträffad. Ifrån norra Tavastland äro från en mängd orter exemplar insamlade (V. F. Brotherus) samt från Pieksämäki (Autio); sydligaste fyndorten är Luhanka (Wainio) och nordligaste Ryhälänmäki i norra Savolaks (Iisalmi). — På bördigare marker blir den mycket högväxt med vidlyftig gles blomställning, hvars grenar äro båglikt uppböjda; på magrare platser och tufvor äro grenarne temligen raka och mindre utstående. — Endast från en ort (Luhanka) har jag sett exemplar, som synas stå alldeles mellan förhandenvarande form och *P. septentrionalis*. — En annan än mer skiljaktig art eller underart förekommer på Karelska näset.

P. pruinosa n. — Herb. Pilos. Fenn., n:is 82 et 83.

Glaucescenti-prasina, gracilescens, c. 40 (30—60) cm. alta. *Rhizoma* breve descendens (accid. horizontale). *Stolones* haud visi. *Caulis* sæpius erectus primo sat mollis 2-(1—3-)phyllus (sæpius infra medium), virescens l. in denudatis apricis livescens, $\pm$ floccosus, inferne pilis brevissimis (0.7—1 mm. longis) albidis sparsis — raris hirtellus sæpius eglandulosus superne sparse glandulosus et setis solitariis brevissimis obsitus, sub anthela subtomentosus et sat dense nigroglandulosus. *Folia* oblongo-lingulata vel lingulata — elongato-oblonga l. lanceolata — obl. l. lanc-linearia $\left(\frac{60-75}{6-12}, \frac{5-10}{1} 0.3-5 \right)$, denticulata et repandula, opaca pruinosa glaucescenti-prasina, siccitate facile nigricantia, supra subnuda — sparse stellata setisque perbrevibus (long. 0.5—7 mm.) solitariis — raris hirtella, subtus sparse stellata — læviter floccosa; f. exteriora sat cito marcescentia; f. caulina linearia magis quam prior. floccosa at parcius hirtella. *Anthela* composita regularis (corymbosa vel subumbellata) vel irregularis paniculata, inferne ramo longe remoto aucta, contracta et densa vel sublaxa, 7 — pluricephala, ramis brevioribus vel longioribus patentibus rectis

---

*) I mina "Anteckn. till n. vestra Tav. flora" upptages *P. praealta* som teml. allm., men exemplaren tillhöra samtigen närvarande form, som då ännu icke var urskiljd från den vanliga.

subtomentosis sat dense glanduliferis squamis obscuris floccosis dorso glanduloso apice fuscidulis; pedunculi sæpius breves (3—5 mm.). *Involucra* sat humilia, basi obtuse rotundata, medio leniter constricta, nigricantia vel plumbeo — sordide nigrescentia, floccosa et glandulis apice obscure cerinis densis — confertis oblecta, epilosa. *Squamæ* lineari-subulatæ, mediocres, parum l. vix marginatæ apice obtusulæ breviter denudatæ. *Calathidia* sat parva — submediocria pallide sulphurea; ligulæ marginales laceratæ vittatæ. — Inv. $\frac{6-7}{3.5-4.5}$, D. 18—20, Ach. 1.6—2., Pp. 4 mm.

Pilis brevissimis a præcedentibus et involucris nigricantibus dense glandulosis depilatis a sequentibus recedit; ceterum flosculis pallide sulphureis planta viva a fere omnibus vicinis dignoscitur.

Modo e Tavastia austro-orientali (pluribi) et media (Korpilahti frequenter) adhuc est cognita, locis subsabulosis planis vel devexis minus aridis sparse crescens. — Sat serotina.

Förhandenvarande form, som utmärker sig genom sin korta hårbeklädnad, mörka starkt glandulösa holkar, helt ljusa svafvelgula blomster (af nära på samma färg som något dunklare *P. auricula*), blågrå starkt pruinerade blad, förekommer på finare sandjord eller jäslera invid odlingar och har hittills anträffats i sydöstra Tavastland på följande orter: Koski vid Hyväneula, Evo på ett par ställen, Kärkölä vid Suivala, Hollola vid Upila och Nygård (flerst.) samt i Asikkala mellan Rauvala och Kalkkis. I Korpilaks (mellersta Tavastland) förekommer den allmänt — teml. allm. längs sandiga åkerrenar och backar under åkrar samt ängsbranter, växande spridd och endast på gamla åkerlindor uppträdande i något större individantal.

Förändrar i temligen ringa grad utseende på skiljaktiga lokaler; på barare eller lösare jord bli bladen starkt tillspetsade och vågbräddade, hvarjemte håren på dem samt på stängeln betydligt tilltaga i längd. — Vid pressning går den karakteristiska bladfärgen mer eller mindre förlorad; bladen börja då äfven lätt skifta i mörkt eller gulaktigt. — Blomknopparne äro före utsprickningen ungefär af samma form som hos *P. auricula*; den utblommade holken åter är äggrund eller hellre bredt konisk, nedtill starkt ansväld; holkfjällen äro flata. Stoloner eller skaf-

tade rosetter har jag icke påträffat hos denna form; rotstocken kan icke dess mindre stundom intaga ett horisontalt läge i följd deraf att den länge persisterar, medan rosetterna under några generationer derjemte uppträda på samma sida.

I Lindebergs *Hieracia* Scand. Exs. n:o 20 är en form utdelad under namn af *Hierac. subpræaltum*, med hvilken vår form i väsendtliga delar är öfverensstämmande. Huruvida likheten endast är tillfällig, såsom den geografiska utbredningen skulle antyda, må tillsvidare lemnas ofgjordt. Ännu närmare står en i Karelen förekommande form, som knappast kan skiljas från nyssberörda norska form.

P. galactina m. in sched.

Glaucoprasina pallescens, c. 40 (30—65) cm. alta. *Rhizoma* crassum breve descendens, rosuliferum et flagelliferum. *Caulis* erectus sat crassus pallescens, 2—3-phyllus, primo laxis floccosis, inferne glandulis raris vel nullis et pilis brevissimis (1 mm. long.) albidis sat tenellis sparsis vestitus, superne depilatus et sparse glandulosus. *Folia* oblongo-lingulata l. anguste oboblonga —

ang. oblongo-lingulata ($\frac{50-70}{10-15}$), integerrima l. tenuissime denticu-

lata, glauco-prasina, subcæsia, subtus sparse hirsuta et læviter floccosa, supra setulis brevissimis (long. 0.6—1 mm.) rarioribus hirta et raro — sparse stellata, exteriora obovato-oblonga — spathulata; f. caulina cito decrescens basi late adfixa et cauli adpressa acuminata, margine inferne sparse ciliata apicem vers. sæpius glandulifera subtus subtomentella, supra raro — sparse stellata. *Anthela* contracta densa corymbosa fastigiata polycephala, inferne ramo distante aucto, tomentosa et sparse glandulifera, squamis latis albidis apice fusciculis, ramis diffusis curvatis, pedicellis brevioribus. *Involucra* minora — sat parva, basi subtruncata, medio sat constricta, vulgo pallescentia, sat dense subtomentella et glandulifera, depilata. *Squamæ* mediocres, subulato-lineares, planæ, superiores apice breviter denudatæ et sæpe fusciculæ.

Calathidia sat parva lutea sublæta. — Inv. $\frac{6.5-7.5}{4-4.3}$, D. circ. 17,

Ach. 1.7—1.9, Pp. 4—4.2.

Variat foliis fere depilatis; occurrit quoque capitulis obscurioribus c. pedunculis densius obscure glandulosis.

Colore pallescente, glauc. prasino, indumento et anthela contracta tomentosa ab antecedentibus facile dignota.

Per partes interiores Fennix mediæ et meridionalis sat late distributa, at modo in paucis regionibus frequenter et nullibi abundanter. — In locis aridis subulosis magis denudatis inprimis est invenienda. — Serotina.

Genom sin korta hårbeklädnad, ljusgröna i blågrått (mjölkgrått) starkt dragande tjocka men mjuka blad och sena blomningstid skiljd från de flesta andra former. Holkarne äro ljusa, mjölkgrå eller fläckvis brunaktiga och mörkna något i äldre stadier, hvartill äfven jordmånen bidrager; utblommad ansväller holken betydligt (ända till 7 mm.), men dock ej så ansenligt som hos *P. pruinosa*. — De yttre fjällen afsmalna jemnt ända från basen; spetsen på långfjällen är delvis fin, delvis ytterst något trubbig.

På sandiga torra åsar och momarker eller annan finare sandjord helst på barare platser har denna form anträffats ganska allmänt ehuru n. alltid blott i ringa individantal i nejderna kring Korpilaks kyrka; den är vidare funnen i Evo kronopark (förest.), Padasjoki samt kring S:t Michel och i Pieksämäki. Att sluta häraf synes den icke vara sällsynt i de inre delarne af landet (Tavastl. och Savol.). — Ifrån Onega Karelen ha liknande, men ej fullt identiska former insamlats.

**P. grisea* n. — *P. galactina* m. in sched., p.p. — Herb. Pilos. Fenn., n. 85.

Habitu notisque plurimis priori similis, a qua recedit: caule firmiore, magis (3—5-) foliato densius floccoso, inferne setulis 1—2 mm. longis basi violaceis vel rufescentibus, superne glandulifero et setulifero, foliis magis firmis asperis et denticulatis et minus glaucescentibus, caulinis vulgo longioribus basin versus attenuatis et minus acuminatis haud glanduliferis, involucris sæpius parce piliferis.

Planta sat rara, e Tavastia meridionali, Nylandia et Isthmo Karelico Fennix meridionalis adhuc cognita.

Ifrån föreg., med hvilken den hos oss en tid förenats, lätt

skiljd genom fastare flerbladig stängel, som nedtill är sträf af något längre, vid basen rödaktiga hår; bladen äro dessutom af något afvikande form, färg och beklädnad. — Blomställningen är låg och hopträngd med starkt utstående, upptill något bågböjda grenar; holkens bas är rundadt tvär; på midten är den teml. djupt insnörd; holkfjällen äro teml. platta. Bladens grundfärg är teml. grågrön, hvartill kommer en mycket stark pruinering i blågrått, som gör den lefvande plantan lätt igenkänlig. Rosetterna bli på mjuk jord stundom litet skaftade.

I Hollola förekommer denna form på magrare t. torra ställen kring Nygård, Upila (flerst.) och Hersala; i Evo anträffad på 2 ställen; i Kärkölä på backar vid Suivala och kyrkan; vid landsvägen mellan Kymäkoski och Lempälä på en ängsbacke. Ifrån Borgå (Laha: J. H. E. Nervander) finnes exempl. i herb. mus. fenn. På Karelska näset har jag i Nykyrka på några ställen öfverkommit den med något afvikande egenskaper, d. ä. närmande sig i hög grad eller n. öfvergående i *P. galactina*. — Närstående former äro för öfrigt insamlade från Lojo (S. O. Lindberg) och Sammatti (G. Selin).

Äfven med den svenska *P. glomerata*, särskildt den form som finnes utdelad i Lindebergs exsicc. n. 21, är likheten ofta öfverraskande; de svenska exx. skiljas förnämligast genom något smalare, mer tandade blad och större holkar. — I deskriptivt, kanske äfven systematiskt afseende kunde ofvanbeskrifna tvenne former förenas med de svenska. Huruvida namnet *P. glomerata* Fröel. egnar sig för betecknande af komplexen är mig emellertid osäkert. — Till *P. pruinosa* har en mellanform anträffats i Hollola och annorstädes.

***P. detonsa* n.; *Hierac. glomeratum* Auctt. Fenn. — Herb. Pilos. Fenn., n. 87.**

Sat valida, prasina, circ. 50 (30—75) cm. alta. *Rhizoma* descendens breve, haud raro etiam horizontale + elongatum. *Innovatio* per rosulas sessiles, parcius per stolones subterraneos vel raro epigæos; rosulæ sessiles e *fibrillis* (radiculis) accidentaliter enascuntur*); flagella gracilia violacea prostrata apice cito mar-

*) Rosulas æquales (fibrillosas) etiam in aliis formis haud nimis raro occurrunt; in *P. pratensi*, *P. Suomensi*, *P.* forma quadam locum tenente inter *P. prasinam* et *P. griseam* nec non semel in *P. vulgari* adhuc sunt visæ.

cescentia vel omnino abortiva sat frequenter quoque in macrioribus gerit. *Caulis* erectus vel subadscendens, rectus vel inferne sæpe curvulus sat firmus et tenax infra medium 1—2-phyllus, basi violascens superne sæpe subfuscescens, inferne parcius floccosus et vulgo eglandulosus setulis brevissimis (1 mm. longis) sparse — sat dense hirtellus superne + floccosus rarissime setuliferus (setulis 1 mm. longis basi nigris) et sparse — dense glanduliferus, sub anthela tomentosus sparse setosus et conferte glanduliferus. *Folia* anguste oboblonga l. oblongo-lingulata — elongato-oboblonga vel raro lanceolata (superiora sæpe apice lanceolato) ($\frac{65-100}{12-20}$, $\frac{5-7}{1}$ 0.3—4, raro 0.5) sæpius integerrima, opaca

et sat obscura prasina et pruinosa nervo albicante, supra setis brevissimis (0.6—1 mm. long.) rarioribus hirtella sparse stellata, subtus sparse pubescens et læviter floccosa, f. caulina sat parva indumento fere priorum et margine apicem versus sæpe glandulifera. *Anthela* sat humilis et densa regularis subumbellata vel subcorymbosa, polycephala, dense tomentosa, ramis patentibus vulgo sat dense glandulosis, squamis sat latis albido-marginatis, pedicellis 6—8 mm. longis sparse glanduliferis et raro setuliferis. *Involucra* mediocria cylindrica basi ovoidea, griseo-nigricantia, floccosa parciissime pilosa et sat parce glandulifera. *Squamæ* sublineares subacutæ (l. interiores pass. obtusulæ), inferiores angustæ acutæ albomarginatæ. *Caluthidia* mediocria lutea.

Variat foliis subacuminatis. — Foliis prasinis obscuris, caule basi intense violaceo anthela subregulari et capitulis majoribus a prioribus, foliorum forma et colore ab omnibus sequentibus mox dignoscitur.

Per fere totam Fenniam saltem usque in Ostrobotniam Kajanensem (64° 30') distributa et in plurimis territoriis frequenter — frequentissime obveniens. In parte austro-occidentali nec non in regionibus maxime orientalibus forma primaria adhuc non est lecta. Locis tam siccioribus (at non aridis) quam humidioribus, planis vel devexis crescit.

Ofvanbeskrifna form tillhör en af våra mest anmärkningsvärda arter och är säkerligen väl skild från den af svenska botanister som *P. glomerata* betecknade formen, under hvilket namn densamma under senare tider ingått i nästan alla våra lokalfloror.

Ifrån densamma skiljes den mycket lätt genom de lökgröna vanligen mörka bladen, som äro helbräddade, den regelbundna t. stora blomställningen med raka och icke utspärrade grenar, blomstrens dunklare färg, den nedtill violetta under blomställningen mycket tätt glandulösa stängeln, innovationen m. m. Att döma af de hittills kända utbredningsförhållandena förekommer förhandenvarande art icke heller utom Finlands område; några exemplar i samlingar, gjorda i nordliga Sverige derifrån den möjligen vore att förvänta, har jag ej sett, icke heller från Norge, der en habituellt liknande men dock tydligen skild form anträffats vid Drivstuen på Dovre.

För bedömande af artens fördelning inom angifna område går jag att meddela alla mig kända data öfver dess förekomst. I hela sydöstra Tavastland är den allmän och ofta äfven rikligen förhanden; på Valamo, i Ruskeala och Pihlajavesi (nordvestra Tav.) och Pieksämäki och vid S:t Michel är den likaledes allmän; kring Kirjavalaks och i Korpilaks mycket allmän. Uti norra Savolaks (Iisalmi) och Kajana Österbotten (Sotkamo, Paltamo) är den öfverallt allmän men mest blott glest spridd. Vidare har jag funnit den i Nyland kring Helsingfors och vid Järvenpää i Thusby, äfvensom i några exemplar vid Nykyrka jernvägsstation på Karelska näset. Ifrån norra Tavastland är den flerst. insamlad (V. F. Brotherus), Kyrö och Björneborg (A. J. Malmgren), Ikalis m. m. i Satakunta (Hj. Hjelt), Lohteå i mellersta Österbotten (F. Hellström), Vesilaks i Tavastland och Pälkjärvi i Karelen (Hj. Hjelt), Kronoborg (E. Juslin) och Fagervik (E. Hisinger). Uti Karislojo fann jag den icke; ifrån Swir-trakten upptages den icke af doc. Elfving och ifrån Nurmes och Repola anføres af E. A. Wainio blott en varietet. Deremot betecknas den som teml. allm. i min Flora Kareliæ oneg., men, emedan exemplar saknas, är osäkert huruvida uppgiften kan anses hänföra sig till den typiska formen. Att döma af dessa data saknas ofvanbeskrifna form i sydvestligaste delen af landet och möjligen äfven i större delen af ostliga gebietet; i norra Österbotten förekommer den troligen ehuru några exemplar derifrån icke blifvit inlemnade. I flere af de trakter, der den typiska formen saknas, uppträda dock alldeles närstående former, som synas vara dels varieteter af densamma dels mellanformer till någon annan art.

Sådana finnas bl. a. från Åland i flere exemplar samt Wojats och Solovets (G. Selin) i ryska Karelen. Inom sitt egentliga utbredningsområde förhåller sig närvarande art i stort taget mycket likformig; dock förekomma traktvis (isynnerhet i Korpilaks) åtskilliga afvikelser, hvilka antagligen till större delen framkallats af andra formers inverkan; härom vidare framdeles.

Arten uppträder på lokaler af mångahanda slag, dock föredrager den helst något frisk sandblandad jordmån, såsom åker- och ängskanter (något sluttande), ängsbackar o. d.; ofta uppträder den på tufvor å friska eller fuktiga ängar och skyr ej heller något skuggiga platser; den anträffas ej sällan äfven på lokaler som äro långt aflägsnade från bostäder eller odlingar.

Förändrar obetydligt egenskaper och utseende på skiljaktiga ståndorter; mest influeras härunder indumentet. På torra eller svagt gräsbevuxna ställen är stängeln vanligtvis något böjd och dessutom ofta sned eller vid basin uppstigande. — Ifrån de nedre bladveckan framskjuta fina violetta bågliknande nedböjda flageller, som likväl endast på lösare eller mer näringsrik jord hinna någon mer betydande utveckling och äfven då lätt bortvissna i toppen; på mager fast jord framträda de ofta allsicke eller afstadna snart i sin vidare utbildning samt äro inskränkta till ett eller annat bladverk. — På lösare terräng skjuter växten ofta underjordiska temligen grofva stoloner, som någongång äfven krypa ofvanpå jordytan och då äro kolorerade. — Blomstergrenarne äro, ss. nämndt, raka och först efter blomningen bli de något uppstigande. — Bladen äro fasta och teml. tjocka, till grundfärgen mörka och något grågröna samt teml. starkt pruinerade i blågrått.

Beträffande de ofvan påpekade rosetterna, som ha sitt ursprung från birötterna, torde dylika under vissa betingelser kunna framträda hos de flesta former, hvilka med närvarande art öfverensstämma till innovationen. Såvidt mina hittills gjorda iakttagelser gifva vid handen, uppspira de från sådana rottrådar, hvilka tillfälligtvis kommit att intaga ett horisontalt läge straxt eller ej djupt inunder jordytan, helst då densamma är denuderad, såsom fallet är vid diken och på branter. Här bli dessa rötter ställvis blottade af vattnet, som bortsköljer jordpartiklar, och det är helst på dylika blottade ofta något sårade partier, som ro-

setterna visa sig. Särdeles tydligt har företeelsen iakttagits hos några andra former, hvilka utplanterats på hård lerjord, der en mängd birötter kommit att intaga det angifna horisontala läget och framskjutit nog rikligen dylika rosetter, hvilka erinra starkt om helt unga fröplantor. Hos en mellan *P. pruinosa* och *P. grisea* stående form, som i Juni sistlidet år planterades, hunno en del af de på rottrådarne radvis stående rosetterna i September utveckla sig teml. fullständigt eller till ytterst späda plantor med stängel och inflorescens, som emellertid uppbär blott outvecklade blomknoppar.

P. neglecta n. — *Hier. neglectum* m. in sched.; *H. "cy-nosum"* Auctt. Fenn. p.p. — Herb. Pilos. Fenn., n. 88 (angustior, tenuior, dense vestita; status).

Viridis, excelsa, circ. 50—60 (40—75) cm. alta. *Rhizoma* et *innovatio* fere præcedentis. *Caulis* sat validus, erectus, 2—3-phyllus, basi violaceus ceter. virescens vel superne $\pm$ obscuratus, $\pm$ floccosus, inferne pilis 1—2 mm. longis, sat tenellis et mollioribus sat dense — sat conferte hirsutulus, superne sparse — sat dense glanduliferus et sparse setuliferus (setulæ obscuræ 2—2.5 mm. longæ) sub anthela subtomentosus dense glandulosus et sparse — sat dense setuliferus. *Folia* anguste — elongato-lanceolata vel oblanceolata, rarius lineari-lanceolata ($\frac{70-110}{11-16}$ [$\frac{-200}{-25}$], $\frac{5-7.5}{1}$, 0.4—5), petiolata acuminata sæpius repandula et denticulata, sat mollia, viridia, sparse et breviter pubescentia et læviter floccosa. *Anthela* corymbosa composita polycephala, ramis approximatis squamis angustis dorso nigricante, tomentosis, sparse setuliferis et sat dense glanduliferis, pedicellis 6—8 mm. longis. *Involucra* mediocria basi ovoidea, cylindrica, nigricantia, $\pm$ floccosa glandulis pilisque obscuris vel apice subcanescentibus mediocriter vestita. *Squamæ* sat angustæ, sublineares, inferiores albedo-marginatæ. *Calathidia* mediocria vel majuscula lutea, stylo concolore; ligulæ marginales sublaceratæ, concolores. — Inv. $\frac{8.5-9}{4}$, D. 20—22 (—23), Ach. 1.8—2, Pp. 4—4.5.

A priore, cui flosculis et statura est similis, foliis viridibus et anthela normaliter corymbosa atque ab omnibus sequentibus

magnitudine capitulorum et sæpius etiam colore caulis differt. Externa facie *P. pratensem* haud parum æmulat, foliorum colore viridi, pilis brevibus, innovatione ceterisque est diversa. In fere toto territorio floræ fennicæ, parte occidentali excepta, frequenter vel satis frequenter usque ad lat. bor. 66° obvia, loca humidiuscula graminosa incolens. Sub duobus formis occurrit: *altera* foliis angustioribus vulgo longe acuminatis, squamis involucri sat angustis subacutis, *altera* foliis brevioribus pilis sæpe nonnihil longioribus, anthela sæpe sat regulari et squamis invol. latioribus magisque obtusis; hæc præcipue regiones orientales, illa, frequentior, partes Fennicæ centrales inhabitant.

I likhet med föregående art intager äfven närvarande form en högst framstående plats bland Piloselloiderna inom Finlands område. Öfverträffar de flesta i afseende å utbredning, som dock ej kan alldeles fullständigt angifvas, emedan densamma i alla mina anteckningar före år 1880 är förenad med följande underart. För bedömande af utbredningsområdet och fördelningen stå följande säkra data till hands: allmän har arten antecknats från Valamo, Kirjavalaks, Ruskeala, Pieksämäki, norra Savolaks (Iisalmi) och Kajana Österbotten* (Paltamo, Sotkamo); i hela sydöstra Tavastland är den åtm. teml. allmän; i Korpilaks spridd — t. allm. Den har af mig vidare anträffats kring Helsingfors, St Michel, Heinola, Suonenjoki samt flerstädes i Nykyrka socken på Karelska näset; enl. exx. i herb. mus. fenn. finnes den derjemte på följande mer periferiskt belägna orter: norra Tavastland (Brotherus), Gamla Karleby (Fr. Hellström), flerst. i Onega Karelen och vid Swir (Elfving), Pojo (vid Fiskars: Nervander) och Pargas (Adlerstjerna) äfvensom i en något afvikande form från Kuusamo (B. Nyberg). Enligt doc. E. A. Wainio*) är den (följ. art troligen inbegripen) t. allm. i norra Karelen, Kuhmo och i ryska Karelen från Repola till Laitasalmi samt teml. sälls. i Kuusamo; enl. F. Elfving är den i "reg. sylvat." kring Swir allmän. — Uti Karislojo såg jag den icke. — Arten synes sålunda saknas i vestra Finland längs hela kuststräckan ända upp till mellersta Österbotten, d. v. s. i nästan hela egentl. Finland, Satakunta och södra Österbotten. — Här bör emellertid fram-

---

*) Kasvistonsuhteista, s. XXV.

hållas att arten omfattar två former, troligen utgörande skilda varieteter, af hvilka den ena (med smalare långspetsade blad och smala t. spetsiga holkfjäll) företrädesvis förekommer vesterut; till den andra (med motsatta kännetecken) höra nästan samtliga exemplar, som insamlats i det ostliga gebietet; vesterut finnes den ännu i sydöstra Tavastl. (Koski), Korpilaks (mell. Tav.) och norra Savolaks (Tuovilanlaks: C. Lundström).

Ifrån *P. pubescens* och närstående skiljes den mycket lätt genom de betydligt större holkarne och blomstren. Utgör för öfrigt liksom en parallelform till föregående art, som afviker bl. a. genom bladens grågröna färg. Lättare kan den som pressad förväxlas med *P. pratensis*, som dock alltid äger längre hår både på stängel och blad; någon egentlig släktskap dem emellan existerar icke.

På friska gräsbevuxna platser, längs skogskanter o. s. v. och i likhet med föregående förekommande äfven längre bort från odlingar. På humös eller torfaktig mark blir indumentet tätare och finare, bladen tunna och mörkare (dylika ex. ingå i herb. Pil. fenn.); eljest påverkas den i nog ringa grad af skiljaktiga lokaler.

**P. sphacelata* n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 89.

Priori habitu, colore ceterisque similis anthela regulari contracta, involucris minoribus, squamis obtusis exterioribus apicem versus fuscidulis vel piceis, inferioribus haud marginatis praesertim differt. Pili semper brevissimi et molles, folia saepius integerrima laetius colorata et breviora quam praeced.; squamæ involucri glandulis minutissimis vestitæ. — Inv. $\frac{7.2-8}{3.6-4}$, D. 18—22, L. 2.2—2.3, Ach. 1.7, Pp. 4.

Per totam Fenniam centralem et orientalem usque in Lapponiam Kemensem (67° 30') satis frequenter.

Står till kännetecken alldeles emellan föreg. och den här nedan som *P. pubesc. v. contracta* betecknade formen; ifrån den förra skiljes den i regeln nog lätt genom anförda kännetecken och ifrån den sednare genom större blomster, bredare och trubbiga holkfjäll samt nedtill mer violet stängel. — Holkfjällens spets är helt kort; de äro för öfrigt t. breda, beklädda med helt små glandler, som

vanligen äro samlade mot toppen, och med glesa mycket korta hår. Den har här upptagits som underart under *P. neglecta*, till hvars ostliga form mellanformer och kanske äfven verkliga öfvergångar gifvas.

Utbredningen kan af nyss anförda skäl ej fullt noggrant uppgifvas. Ut i Kajana Österbotten samt norra och mellersta Savolaks är den lika allmän som föregående, ställvis t. o. m. allmännare och trivnes helst på fin sandjord, ofta på teml. torra ställen (*P. neglecta* fordrar friskare jordmån och trivnes helst på fastare terräng). Den finnes vidare kring S:t Michel (ej sälls.), i Heinola socken, Hollola (flerst.), Helsingfors (Gammelstaden, något afvikande) samt på Karelska näset (Rautu: A. J. Mela). Norrut framtränger den jemte redan angifne form af *P. pilipes* i Finland längre än någon annan flerblomstrig Piloselloid eller ända till Kittilä kyrkoby, derifrån lektor H. Hjelt insamlat exemplar väsendtligen öfverensstämmande med närvarande form, men något skiljaktiga derutinnan att håren äro litet längre och den brunaktiga färgen på holkfjällen saknas; den tenderar med andra ord något åt föregående arts ostliga form.

P. Suomensis n.; *Hierac. cymosum** *pubescens* Auctt. Fenn., p.p. — Herb. Pilos. Fenn., nn. 90, 91.

Virescens pubescens poly- et microcephalus, c. 50 (30–70—90 in fertil.) cm. alta. *Rhizoma* breve descendens. *Caulis* erectus raro subadscendens, infra medium 2-phyllus basi læviter violaceus, cet. virescens vel superne sordide livescens, vulgo dense floccosus inferne sæpius eglandulosus pilis densis — sat confertis perbrevibus (long. 0.5–1 mm.) pubescens, superne et infra anthelam sat dense glandulosus setulisque brevissimis solitariis vestitus. *Folia* anguste — elongato-lanceolata vel oblanceolata $\left(\frac{60-100}{6-15} \left[\frac{-130}{-20} \right] \right)$, in denudatis lanceolata $\left(\frac{90-120}{18-25} \right)$, longe acuta vel acuminata, integerrima l. denticulata, sat læte viridia, sublutescentia, sat mollia, læviter floccosa et sparse pubescentia (pilis perbrevibus), exteriora sæpe longe persistentia; f. caulina sat cito decrescentia late adfixa acuminata indumento prior. et sæpe margine et costa parce glandulifera. *Anthela* vulgo congesta et irregulariter corymbosa vel subumbellata, polycephala (in versuris

agri usque 100-cephala), ramis tomentosis et sat dense glanduliferis rectis patentibus — divergentibus, defloratis subadscendentibus, pedicellis sæpius sat brevibus. *Involucra* parva, angusta cylindrica, deflorata anguste conica basi truncatula, nigricantia vel pallescentia, mediocriter glandulosa et floccosa et fere omnino depilata. *Squamæ* lineares, angustæ, superiores acutiusculæ vel (locis denudatis fertiliorib.) in apicem brevissimum obtusiusculum attenuatæ, exteriores sæpe submarginatæ. *Calathidia* parva — minutissima, lutea, flosculis rarioribus; ligulæ marginales angustæ sublaceratæ. — Inv. $\frac{6-7}{2.3-3}$, D. 13—17, Lm. 1.8, Ach. 1.5—1.7, Pp. 3.5—4.

Forma sat insignis cum *P. pubescente* apud nos commixta, at ab hac ceterisque *Cymigeris* jam pilis perbrevibus et foliis longe acuminatis distincta; calathidiis et involucris angustis, defloratis anguste conicis cum sequente convenit.

In Fennia centrali late distributa, a Helsingforsia saltem usque in Ostrobotniam Kajanensem (64 ° 20') obvia; in territoriis borealibus est planta vulgaris. Locis præ. sabulosis siccis vel humidiusculis crescit.

Denna i flere afseenden anmärkningsvärda, antagligen icke utom Finlands område förekommande art förenades af mig ända till år 1875 med *P. pubescens*, från hvilken den emellertid är tydligen skild genom tätare ludd, ytterst kort, fin hårbeklädnad, oregelbund. blomställning, skarpt tillspetsade blad samt isynnerhet genom de smala holkarne, som äfven efter blomningen afvika från de öfriga formernas genom sin smalt koniska form; äfven de små, ofta mycket talrika gula blomstren utmärka i någon mån närvarande art från våra öfriga *Cymigeræ*, nästföljande underart dock undantagen. — Blomställningen är vanligen oregelbunden och låg, men blir stundom äfven något utdragen och ej sällan flocklik. Bladens grundfärg är teml. ljusgrön med gulaktig skiftning; pruineringen mycket svag eller ingen; på våren anträffas på de nedre bladen spår af glandler på hvardera sidan. Till innovationen öfverensstämmer den med *P. pubescens*; från biröter utgående rosetter har jag en gång funnit hos denna art. — Erinrar i många afseenden om *P. Onegensis*, specielt med hänsyn till holkarne och blomstren.

Förekommer helst på fin sandblandad jord, ss. ängs- och åkerbackar. Ut i Kajana Österbotten (Sotkamo, Paltamo) samt norra Savolaks (Iisalmi) är den mycket allmän, här ej sällan uppträdande äfven på ängstufvor; den har vidare anträffats på hela mellanliggande området ända ned till Helsingfors; i sydöstra Tavastland är den teml. allm. och likaså i Korpilaks. För öfrigt är den funnen vid Tavastehus (Otto Collin), Perho (F. Hellström), Kaistula (Brotherus), Libelits (Europæus och Hällström), Ruskeala (H. B. Zilliacus) och Kronoborg (J. Juslin); afvikande och ej säkert hithörande exemplar äro insamlade i Onega Karelen (Valkeamäki: Th. Simming). Ut i Karislojo såg jag den icke och ej heller på Karelska näset. — Arten synes sålunda saknas i hela vestra delen af landet.

*P. adtingens n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 92.

Habitu calathidiis ceterisque priorem æmulat, at caule graciliore pilis longioribus (1.5—2 mm. long.), foliis obscurioribus, tenuioribus et mollioribus, magis repandis et minus acuminatis, anthela laxiore, sparse pilifera, ramis sæpe curvatis, involucris parce piliferis et glanduliferis facile dignoscitur. — Inv. $\frac{6-6.5}{2.3-3}$, D. 13—17, L. 1.7 (—2.2?), Ach. 1.5, Pp. 3.5.

Adhuc modo e nonnullis locis Savoniæ mediæ et borealis cognita, at verisimiliter haud est rara in territorii Fennici interioribus. Locis graminosis sabulosis crescit.

Denna form har varit okänd ända till sommaren 1883, då den af mig under en resa genom Iisalmi anträffades på Ryhälänmäki, der den på fin något frisk sandjord förekom allmänt, men blott på en sved i större mängd. Sedermera insamlades den vid Sukeva (nära gränsen af Paltamo) samt på en åkerkant och ängstufvor vid Kutumäki gästgifveri i Suonenjoki socken. Den förekommer säkerligen flerstädes i Savolaks, ehuru jag ej lyckades öfverkomma den vidare, emedan blomningstiden allaredan var förliden.

Till blomstren är den alldeles lik föregående, endast att kantblommorna alltid synas vara hela; blommorna äro för öfrigt mycket glesa eller endast 4—6 på diametern; äfven holkarne äro lika utom hvad beklädnaden beträffar; blomställningen

är möjligen något glesare och grenarne, åtminstone på svedjemark, något bågböjda. Stängeln är späd men seg, håren mjuka och vanligen täta, bladen mycket tunna och mjuka, mörka utan någon gråaktig anstrykning, nerverna tydliga, kanterna ojemna och spetsen ej så lång och skarp som hos *P. Suomensis*. Någon mellanform kunde jag icke uppdaga; på grund af blomstrens och holkarnes öfverensstämmelse och de icke betydande afvikelserna i öfrigt samt den inskränkta utbredningen har den tillsvidare upptagits som underart.

***P. curvescens* n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 93.**

Virescens, 30—40 (20—50—70) cm. alta. *Rhizoma* breve, descendens, raro horizontale. *Innovatio* normaliter per rosulas sessiles (per stolones brevissimos epigæos semel visa). *Caulis* erectus vel subadscendens, sæpe flexuosus vel curvatus (locis macris duris), subangularis, 3—4-phyllus, basi læviter violaceus ceterum virescens, dense floccosus inferne pilis tenellis albidis, 2—3 mm. longis dense — densissime obtectus, superne sparse — sat dense glanduliferus et sparse — raro setuliferus. *Folia* lingulata vel oblongo-lingulata — anguste oboblonga, raro oblonga ($\frac{55-90}{9-14}$ 0.25—42), integerrima vel tenuissime denticulata, obtusa, viridia vel læviter subprásina, setulis circ. 2 mm. longis sat dense hirsuta subtus læviter floccosa, supra parce stellata vel fere calva; exteriora oboblonga — anguste obovata; f. caulina sensim decrescentia, superiora margine et nervo parce stelligera. *Anthela* contracta densa regularis vel corymbosa normal. polycephala, ramis patentibus — diffusis depilatis, tomentosis et sparse — sat dense glanduliferis, pedicellis brevibus (3—5 mm.). *Involutra* sat parva basi ovoidea, nigricantia, floccosa mediocrit. glandulosa et vulgo depilata. *Squamæ*, subulatæ, immarginatæ. *Calathidia* parva, pallide lutescentia; ligulæ marginales valde laceratæ. — Inv. circ. $\frac{6}{3.5-4}$, D. 16, Lm. 1.7, Ach. 1.7, Pp. 3.5.

Setulis densis tenellis albis et flosculis pallescentibus a vicinis diversa. Locis minus siccis subgraminosis crescit et adhuc modo in Tavastia australi (Nygård, Hersala, Evo, Asikkala) lecta; nonnihil recedens in Nylandia pluribi.

Genom bladens säregna färg, hårligheten och de ljusa blom-

stren lätt skild från andra mer utbredda närst. former; deremot ansluter den sig mycket nära till en i Nyland (Helsingfors) och Karislojo förekommande genom smalare blad, färre stjelkblad samt något styfvare och glesare hår afskild form, hvilken åter för öfver i en starkare grågrön smalbladig, som anträffats i Lojo (S. O. och Harald Lindberg) och Träskända i Thusby. Alla dessa synas vara inskränkta lokalformer i samma mellanserie och har ofvanbeskrifne här intagits närmast af den anledning att exemplar af densamma ingår i ofvan citerade exsiccater.

P. denticulifera n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 94.

Virescens polycephala, 40—50 (30—75) cm. alta. *Rhizoma* descendens. *Caulis* erectus vel adscendens, vulgo curvatus vel flexuosus, subangularis, 2—3-phyllus, sordide pallescens vel inferne subviolaceo-striatus vel maculatus, læviter floccosus, inferne pilis rigidulis sat brevibus (circ. 1.5 mm. l.) basi violascentibus sat dense hirtellus, superne sat dense glandulosus et parciissime setuliferus. *Folia* anguste lingulata — oblongo-lingulata vel anguste oboblonga ($\frac{60-80}{9-15}$), repanda et denticulata, virescentia læviter subprasina, sparse hirtella et parcius floccosa vel superne fere calva; f. caulina linearia, basin versus subattenuata. *Anthela* humilis congesta corymbosa, ramis valde approximatis petentibus vel diffusis, tomentosis et sat dense glanduliferis, pedicellis brevibus l. brevissimis glanduliferis et sæpe sparse setuliferis. *Involucra* sat parva (circ. 6—7.3 mm. alta) obscura parce floccosa glandulis et pilis nigris vel apice pallescentibus mediocriter vestita. *Squamæ* subulatæ, immarginatæ. *Calathidia* parva (D. circ. 17 mm.), lutescentia.

Forma parum notabilis foliis repandulis et denticulatis a vicinis dignoscitur.

In Tavastia media (pass. abundanter) et meridionali (rarior) loca sicciora inhabitans. — Præcox.

Tillhör en af de talrika formerna af mellanserier som närma sig mer eller mindre *P. pubescens*, från hvilken den skiljer sig genom de något i grågrönt dragande tandade bladen samt blomställningen. Svårare blir den att igenkänna från nämnda

mellanformer eller de mångtaliga tillfälliga dem liknande bildningarna, hvilka förekomma i nästan alla delar af landet.

I Korpilaks (62 °) förekommer den på torra ängsbranter allmänt och stundom äfven teml. rikligt på stora fläckar; allm. ehuru sparsam är den här vidare äfven på andra torra backar och saknas ej heller på friskare ställen. För öfrigt är den funnen i trakten af Jyväskylä samt vid Hersala i Hollola.

Den blommar tidigt på sina vanliga växtplatser. Odlad i härvarande botaniska trädgård, har den, i likhet med flere andra mellanformer, frodats ovanligt och i detta afseende öfverträffat alla öfrige *Cymigeræ*; den skjuter här rikligen kraftiga rosetter och bildar mycket täta grupper som hastigt tillväxa utåt, i följd hvaraf den äfven för de stolonbärande formerna blir en synnerligen svår granne.

P. firmicaulis n. — Herb. Pilos. Fenn., n. 97.

Virescens, 40—60 (30—70) cm. alta. *Rhizoma* antecedentis. *Caulis* erectus sat validus, firmus et fere solidus vulgo subflexuosus, 2—4-phyllus, virescens, dense floccosus, inferne pilis brevibus (1 mm. l.) albidis sparse — sat dense hirtellus et parce glanduliferus, superne et infra anthelam sparse glandulosus, depilatus. *Folia* elongato — lineari-lanceolata vel oblanceolata (vel obl. l. oboblonga) $\left(\frac{70-90}{10-13} 0.35-5\right)$, tenuiter denticulata, virescentia læviter subprasina, sat mollia et flaccida, subtus læviter subtomentella et sat dense pubescentia, supra parcius vestita apice vers. marginem vulgo parce glandulifera, exteriora oboblonga obtusa; f. caulina linearia, subtus dense floccosa et parce pilifera, supra læviter floccosa, apicem versus sæpius glandulifera. *Anthela* vulgo regularis umbellata sat ampla et alta, tomentosa — dense tomentosa ramis sat gracilibus, pedicellis $\pm$ longis (6—15 mm.) gracilibus sat dense glanduliferis et setulis sat brevibus (1.5 mm.) sparse vestitis. *Involucra* sat parva, basi subobtusa, obscura, dense floccosa — subtomentosa mediocr. glandulosa et (inferne) villosa. *Squamæ* sat angustæ, subulatæ acuminatæ immarginatæ. *Cala-thidia* parva vel sat parva lutea, flosculis primo $\pm$ tubulosis; ligulæ marginales laceratæ. — Inv. $\frac{6.5-7.5}{4}$, Lm. 2, Ach. 1.8—2, Pp. 4.

Forma inter *P. austerulam* et sequentem locum tenens; ab hac, cui proxima, flosculis semitubulosis, anthela, caule subsolido nec non foliorum colore planta viva facile est dignota.

Locis sabuliferis in Savonia boreali et Ostrobotnia Kajanensi satis frequenter; in Savonia media quoque obvenit.

En först sommaren 1883 närmare utredd form, hvilken då anträffades uti Iisalmi, Sotkamo och Paltamo ganska allmänt på fin sandblandad jord, men alltid i mycket ringa individantal; är äfven i Pieksämäki insamlad och äger antagligen långt vidsträcktare utbredning i de inre delarne af landet.

Genom blommorna, som under blomkorgens tidigare stadier hålla sig längre eller kortare tid mer eller mindre svagt tubulösa, är den genast skiljbar från alla närstående finska former. Utmärkande är vidare den fasta föga ihåliga stängeln; blomställningen är vanligen flocklik och ganska omfångsrik, men stundom äfven fåblomstrig korymbös och hoptryckt eller ock tresidig.

P. pubescens (Lindbl.); *Hierac. cymosum** *pubescens* Fr. Epicr., p. 35; *H. glomeratum* var. *alpigenum* Fr. Symb. p. 38; *H. glomeratum* Lindeb. in Blytt, Norges Flora, p. 637; *H. cymigerum* Lindeb. in Hartm. Flora, XI ed., p. 38; — Exsicc. Fries Herb. norm. XIII, n. 12; Lindeb. Hierac. Scand. exs., n. 22.

Locis præsertim sabuliferis per maximam Fenniaë partem, saltem usque ad lat. bor. 64° 20', occurrit, in aliis territoriis frequenter in aliis parce vel raro distributa. — Sat est multiformis et a formis vicinis facile mutata. In Herb. Pilos. Fenniaë varietates sequentes insigniores sunt datæ:

Var. 1 (v. *contracta* m.). — Herb. Pilos. Fenn., n. 98. — Gracilior, caulis pilis brevibus (circ. 1 mm. longis) vestitus superne sparse setuliferus; folia mollia sat dense floccosa et pubescentia, eglandulosa, caulina minuta; anthela valde humilis dense tomentosa sparseque glandulifera et setulifera; involucra basi ovoidea, floccosa inferne sat abundanter villosa et præsert. superne dense glandulifera; squamæ superiores apicem versus fusco-nigricantes; calathidia læte lutea. — Inv. $\frac{6.5-7}{3.5}$, D. 15—17, Lm. 2. — In Fennia meridionali et media obveniens.

Var. 2. — Herb. Pil. Fenn., n. 99. — Priori sat similis at vulgo elatior, caule brevissime piloso, foliis (ang. lanceolatis l. ob-lanceolatis) vulgo magis acutis pilis perbrevis pubescentibus et apice parce glanduliferis, anthela nonnihil altiore, involucris parce piliferis. — In Ostrobotnia Kajanensi frequenter. — In Savonia media adest forma hanc varietatem cum priore jungens.

Var. 3 (v. vel subspec. *spectabilis* m.) — Herb. Pilos. Fenn., n. 100. — Excelsa, caule valido brevissime hirtello superne depilato, foliis sat firmis lutescentibus, lingulatis vel spathulato-lingulatis parce floccosis et pilis perbrevis pubescentibus apice vulgo parciss. glanduliferis, caulinis sat abundanter glanduliferis, anthela sæpius regularis umbellata elongata, dense tomentosa, sat dense glandulifera et parcissime setulifera, involucris nigris parce floccosis mediocr. glanduliferis pilisque brevibus nigris raris vestitis. — Per partes Fenniae interiores saltem usque in Savoniam borealem (63°, 40') rarius. — Variat foliis minus obtusis vel subacutis, involucris minus nigris magisque pilosis; hæc pluribi est lecta et similitudinem magnam cum *Hierac. cymoso* v. *longifolio* Reichenb. Icon. botan. s. pl. crit. fig. 116 offert. — Forma fere eadem, quæ in collect. citat. e Norvegia est distributa, quoque in Fennia est lecta.

Enligt den begränsning, som här ofvan gifvits *P. pubescens*, innefattar den en talrik mängd former, hvilkas extremer äro nog skiljaktiga från hvarandra, men genom mellanformer så sammanflytande att några bestämda gränser dem emellan svårligen stå att uppdragas. Huruvida alla dessa mellanbildningar verkligen representera öfvergångsformer har i många fall ännu icke kunnat säkert utredas; anförde typer äro nämligen lätt påverkade af andra närstående arter och mycket ofta påträffas dylika tillfälliga medelformer, som förena dem med hvarandra och om hvilka i specialflororna närmare detaljer framdeles skola lemnas.

Angående utbredningen må anföras att var. *contracta* förekommer nästan öfver hela sydliga delen af landet. I södra Tavastland är den icke sällsynt; antecknad eller insamlad är den vidare från Karislojo (flerst. kring Pellonkylä) och Pieksämäki; i herb. mus. fenn. finnas exemplar från Borgå (Krogsnäs; Th. Sælan), Vihti (v. Rehausen) och något afvikande från Petrosavodsk (Th. Simming).

Var. 2, som helst trifves på fin sandmylla, anträffades senaste sommar allmänt i Sotkamo och Paltamo; synnerligen rikligt uppträder den på Naapurinvaara. Den närmar sig här ansenligt den norska formen. En tydlig mellanform till var. 1 förekommer i Iisalmi och Pieksämäki ställvis rikligen.

Var. *spectabilis* har nordligast öfverkommit vid Ryhälänmäki uti Iisalmi; söderut flerst. i Tavastland; enl. äldre anteckning är den kring Kirjavalaks i Karelen allmän. — Om de öfriga formerna skall redogörelse lemnas i de följande anteckningarna.

Återstår ännu att nämna några ord om benämningen. Det äldst gifna namn, under hvilket arten upptages, är *Hierac. cymigerum*, hvarunder Grisebach (Comment. de distrib. Hierac., p. 96) anför den och som sedermera antagits af flere andra författare. Ifrån Schlesien äger jag exemplar öfverensstämmande med ofvan citerade planch i Reichenbachs Iconographia och hvilken i den- nes *Flora Germ. excurs.*, s. 263, citeras under *H. cymigerum* Reich. Temligen liknande former förekomma flerstädes i Finland, å ena sidan öfvergående i var. 3 och å andra närmande sig de föregående varieteterna. Namnet *H. cymigerum* har dock ej kun- nat upptagas, emedan deskriptionen icke öfverensstämmer med när- varande art ("foliis obovato-lanceolatis cano pubescentibus spar- simque longe pilosis"). — Huruvida Frölichs *H. glomeratum* hör hit har jag ej varit i tillfälle att närmare kunna utröna, hvarför det af Fries senast begagnade namnet såsom fullt säkert här ofvan kommit att användas.

Innan jag afslutar dessa anteckningar, återstår omnämna att i Finland förekomma några former, hvilka väsendtligen öfveren- stämma med *Hierac. cymosum hirsutum* Auctt. succ. (t. ex. Herb. Norm. XIII, 14), men hittills kända blott från några orter i södra Tavastland. Deremot har tills dato ingen enda af de äkta *cymo- sæ*, ss. *H. poliotrichum* Wimm. (*H. Columnæ* Reich.) och närstå- ende anträffats inom vårt florområde och stå sannolikt icke heller att här uppdagas. Att sluta af en utaf magister A. J. Mela från Schelesna nära Kantalaks insamlad form, kan man emellertid för- vänta att en dem närliknande art är att anträffas i våra Lapp-

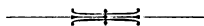
marker. Denna *Pilosella*, för hvilken jag ville föreslå namnet *P. arctogena*, förekommer flerstädes i mellersta och nordliga delarne af Skandinaviska halfön ända upp till Finmarken (J. M. Norman, J. E. Zetterstedt) och föres af Fries och Lindeberg till *H. cymosum* (i Blytts Flora, s. 639, och i Hartm. Flora XI, sid. 39, till "var." *poliotrichum*). Ifrån sistnämde är den skiljd bl. a. genom bladfärgen, som drager något i blå- eller grågrönt (tydligan framträdande isynnerhet på skuggiga platser), glesare stjernludd på blad och stängel, blomställningen samt holkarnes form. Vid Kongsvold är den allmän och omförmäles härifrån redan af A. E. Lindblom i Botan. Notiser 1841, s. 29, under benämning "*H. cymosum* β *setosum nigrescens* Blytt herb." I särskilda samlingar har jag äfven sett den benämnd *H. Sabinum norvegicum*, som dock enligt beskrifningen är väsendtligen skild redan genom bladfärgen. Stängeln är teml. låg, seg och försedd med långa borsthår, de nedersta bladen äro breda och starkt afrundade samt persistera ofta länge; blomställningen är vanligen flocklik och utdragen, blomgrenarne äro fina och försedda med t. täta fina gråspetsade borsthår; holkarne äro små, mer eller mindre svarta med tvär bas och på midten något hopdragna samt nedtill täthåriga; blomstren äro ljusa svafvelgula, t. täta med hela kantblom. Förändrar ej obetydligt utseende allt efter ståndorten; en närmare beskrifning skall lemnas vid redogörelsen öfver de af mig på Dovre anträffade *Hieracia*. — Ofvannämnda form från Schelesna skiljer sig bl. a. genom blågröna nästan luddlösa blad samt står i detta och andra afseenden ännu närmare *P. hyperborea* Fr., hvilken jemväl ej torde saknas i ryska Lappmarken.

En kortfattad sammanställning af de nu relaterade formerna torde lämpligast böra uppskjutas, tills flertalet af landets *Piloselloider* hunnit omförmälas. För att emellertid i någon mån underlätta öfversigten af dem, bifogas här nedan en förteckning, i hvilken formerna uppräknas i enahanda (deskriptiva) ordning, som ofvan blifvit inslagen.

Slutligen tillåter jag mig tacksammeligen omnämna att, utom de redan (sid. 6) för dessa anteckningar erhållna bidragen, dylika

äfven benäget mig meddelats af Doc. F. W. Elfving (från trakterna kring Åbo och Swir), Universitetets amanuensen A. J. Mela (från Savolaks och ryska Lappland) och lyceieleven Harald Lindberg (från Lojo).

Enumeratio Pilosellarum in paginis præcedentibus allatarum:

<i>P. macrolepis</i> var. pilosissima (Wallr., Fr.).	— var. 1 (typica).
— var. gracilior (coll.).	— var. 2 (connectens).
<i>P. laticeps</i> n.	* <i>P. asperula</i> n.
<i>P. straminea</i> n.	** <i>P. Hollolensis</i> n.
<i>P. sigmoidea</i> n.	*** <i>P. brachycephala</i> Norrl.
<i>P. exacuta</i> n.	**** <i>P. cochlearis</i> n.
<i>P. mollipes</i> n.	<i>P. subpratensis</i> Norrl.
— var. angustior.	<i>P. chrysocephaloides</i> Norrl.
<i>P. angustella</i> n.	* <i>P. chrysocephala</i> Norrl.
<i>P. Hilmæ</i> n.	<i>P. fennica</i> Norrl.
<i>P. conspersa</i> n.	* <i>P. ventricosa</i> n.
<i>P. obscuripes</i> n.	** <i>P. amplexens</i> n.
<i>P. paucilingua</i> n.	*** <i>P. nigella</i> n.
<i>P. tenuilingua</i> n.	<i>P. discolorata</i> n.
<i>P. urnigera</i> n.	<i>P. Kajanensis</i> Malmgr.
<i>P. prasinata</i> n.	— var. excelsior n.
— var. ovoidea.	* <i>P. concolor</i> n.
<i>P. coalescens</i> n.	<i>P. Sælandi</i> Norrl.
<i>P. jodolepis</i> n.	<i>P. vernicosa</i> n.
<i>P. Suivalensis</i> n.	<i>P. Pseudoblyttii</i> Norrl.
<i>P. progenita</i> n.	* <i>P. fulvolutea</i> n.
<i>P. auricula</i> L.	<i>P. pulvinata</i> n.
<i>P. suecica</i> Fr.	<i>P. æruginascens</i> n.
	<i>P. Onegensis</i> Norrl.
	<i>P. dimorphoides</i> Norrl.
	<i>P. Ladogensis</i> n.
	<i>P. Karelica</i> n.

P. pratensis Tausch.

P. pilipes Sæl.

P. incrassata n.

P. austerula n.

P. (præalta) septentrionalis n.

— var. *tenebricans* n.

— var. *exserens* n.

**P. assimilata* n.

P. pruinosa n.

P. galactina Norrl.

**P. grisea* n.

P. detonsa n.

P. neglecta Norrl.

P. sphacelata n.

P. Suomensis n.

P. denticulifera n.

P. curvescens n.

P. firmicaulis n.

P. pubescens (Lindbl.) Fr.

— var. 1 *contracta* n.

— var. 2.

— var. 3 *spectabilis* n.

Index nominum.

	Pag.		Pag.
<i>acutifolium</i> Vill.	89.	<i>denticulifera</i>	167.
<i>adtingens</i>	165.	<i>detonsa</i>	156.
<i>æruginascens</i>	129.	<i>dimorphoides</i>	133.
<i>alpigenum</i> Fr. (var.)	169.	<i>dimorpha</i>	139.
<i>amplectens</i>	111 (108).	<i>discolor</i> Norrl.	114.
<i>angustella</i>	68.	<i>discolorata</i>	114, 108.
<i>angustior</i> (var.)	67.	<i>dubia</i>	141.
<i>arctogena</i>	172.	<i>Eupilosella</i>	56.
<i>asperula</i>	92, 95.	<i>exacuta</i>	65.
<i>assimilata</i>	151.	<i>elatum</i> Lindeb.	139.
<i>auricula</i>	89, 94.	<i>excelsior</i> (var.)	119.
<i>auriculæformis</i> Fr. . 84, 86, 91, 92.		<i>exserens</i> (var.)	149, 151.
<i>austerula</i>	146.	<i>fallax</i> Auctt. fenn.	141.
<i>Blyttianum</i> Fr. et Auctt. . . .	121.	<i>Fennica</i>	107, 108.
<i>brachycephala</i>	97.	<i>firmicaulis</i>	168.
<i>brachyphylla</i> Sz.	99.	<i>flammea</i>	133.
<i>cernua</i> Fr.	84, 89.	<i>floribunda</i> Lindeb.	110.
<i>chrysocephala</i>	106, 94.	<i>fulvolutea</i>	125, 127.
<i>chrysocephaloides</i>	104.	<i>fuscum</i> Fr. et Auctt.	121.
<i>coalescens</i>	80.	<i>galactina</i>	154.
<i>cochlearis</i>	100.	<i>glomerata</i> Auctt. suec. . . .	169.
<i>Columnæ</i> Reichenb.	171.	— Auctt. fenn.	141, 156.
<i>communis</i> Auctt.	56.	<i>gracilescens</i> Norrl.	112.
<i>concolor</i>	120.	<i>gracilior</i> (var.)	57.
<i>connectens</i> (var.)	92.	<i>grisea</i>	155.
<i>conspersa</i>	71.	<i>Hilmæ</i>	70.
<i>contracta</i> (var.)	169.	<i>Hollolensis</i>	95.
<i>curvescens</i>	166.	<i>Hoppeana</i> Schult.	56, 52.
<i>cymigerum</i> Reichenb. et Auctt.	171.	<i>horticola</i>	139.
— Lindeb.	169.	<i>hyperborea</i> Fr.	172.
<i>cymosum</i> Fr. (et var.) . . 171, 172.		<i>incrassata</i>	144.
— Auctt. Fenn. (p.p.) . . 160.		<i>jodolepis</i>	82.
<i>decolorans</i> Auctt. Fenn. . . .	116.	<i>Kajanensis</i> Malmgr.	116.

	Pag.		Pag.
Karelica	138.	pubescens Auctt. fenn. (p.p.) .	163.
Ladogensis	136.	pulvinata	127.
lætior Almqv. (var.)	92.	radiocaula Tausch	149.
laticeps	57.	rhodanthum Fr.	123.
macrolepis	56.	Sælandi	121.
majus Auctt. (Suecic. var.) .	92, 95.	septentrionalis	147.
mollipes	66.	sigmoidea	63.
neglecta	160.	spectabilis (var.)	170.
nigella	112 (108).	sphacelata	162.
obovatum Tausch	139.	sphærocephalum Frœl.	89.
obscuripes	73.	straminea	61.
Onegensis	131.	subpræaltum Lindeb.	154.
ovoidea (var.)	78.	subpratensis	102.
paucilingua	74.	Suecica Fr.	92.
Peleteriana Auctt.	56, 51, 52.	— Auctt. Fenn. (p.p.) .	109, 110.
— Merat.	56.	Suivalensis	84.
pilipes Sæl.	141.	Suomensis	163.
pilosissima (var.)	56.	tenebricans (var.)	148, 150.
poliotricha Auctt.	171, 172.	tenuilingua	75.
præalta Auctt. fenn.	147, 151.	tubulascens	135.
prasinata	78.	urnigera	76.
pratensis Tausch	139.	vernica	123.
progenita	87.	ventricosa	109.
pruinosa	152.	Villarsii Lindeb. (var.) . .	147, 149.
Pseudoblyttii	124.	vulgaris Auctt. (coll.) 51, 52, 59, 61.	
pubescens (Lindbl.)	169.	virescens var. Auctt.	82.

SANDEA ET MYRIORRHYNCHUS

NOVA HEPATICARUM GENERA.

AUCTORE

S. O. LINDBERG.

(Societati exhibitum die 4 Aprilis 1882.)

HELSINGFORSLÆ,

EX OFFICINA TYPOGRAPHICA HEREDUM J. SIMELII,

^{Sm}
1884.

I. Sandea

Lindb. Mss. 1876.

Frons dioica, subplana, sat longa sed angusta, linearis, inferne alternatim pinnata, superne densius densiusque ad quadripinnate dissoluta in pinnis (ramis) alternis et sensim sensimque brevioribus et angustioribus, ultimis minimis, circinato-incurvis et apice propaguliferis, longitudine tota a fasce nigro-brunneo, lato et bene definito in medio percursa, ad latera fascis bulloso-vesiculosa, laminis papyraceo-tenuibus, dense et robuste crenato-dentatis; antice indistincte areolata, areolis in centro foramen magnum et ovale gerentibus; squamae posticae solum ad bifurcationes et ad apicem ramulorum ultimarum, praesertim tamen ad cephalopodium praesentes, alternae et maxime variae; in linea mediana fascis lignosus, nigro-brunneus, robustus et bene definitus sub antris respiratoriis adest. *Cephalopodium* apicale ad sinus bifurcationum primariarum et secundariarum, e fovea nuda et a substantia frondis annulatim circumvallata oriens. *Carpocephalum* conicum, obtusum, colliculosum, inferne annulatim accretum et obtuse quinquangulare a lobis semiglobosis et obtusissimis, squamae ad insertionem nullae. *Pistillidia* quinque. *Cetera* desunt. — *Propagula* solitaria vel fasciculata, fugacia, parva, horizontalia, plana, spathulata.

Caespites depressi terraeque arcte adhaerentes, laxi, intricati, griseo- et brunneolo- viridule variegati, subtus brunneoli, sine vestigiis nitoris. *Frons feminea* ad 5 cm. longa et 4—2 mm. usque lata, rigida, fragilis, ad basim ipsam emortuam bi- vel trifurca, non raro simplex, linearis, inferne sat regulariter alternatim pinnata, ramis, omnibus in tota fronde 45—55° angulo e rachi exstantibus, brevibus, 1—5 mm. longis, retusis, superne densius densiusque ad quadripinnate dissoluta in pinnis alternis, sensim sensimque brevioribus et angustioribus, ultimis minimis, circinato-incurvis et propaguliferis, ut fiat frons inferne ad circuitum fere linearis, superne tamen obverse triangularis vel subrhombea, antice leniter convexula, ramificationis alternae causa fulminis instar alternatim (zigzag) flexuosula, longitudine tota usque ad basim cephalopodii a fasce mediano nigro-brunneo, bene definito et laminae fere aequilato, ut tertiam partem latitudinis frondis hic fascis formet, in medio percursa, ad latera fascis bulloso-vesiculosa, bullis praesertim postice prominentibus et ob rupturam suturarum cellularum saepe apertis, intus perfecte inanibus et solum ab epidermide et antica et postica statu integro tectis, laminae frondis latae, papyraceo-tenues et hyalinae, dense robusteque crenato-dentatae, non undulatae sed subplanae; *pagina antica* (superior vel s. d. dorsalis) minus clare divergenti- et anastomosantilineata, lineis brunneolis areolas maximas, plus minusve rhombeas et irregulariter angulatas, planas et in centro a foramine magno et ovali, margo cujus leniter elevatus, brunneolus et a nonnullis cellulis longis, rectangularibus et curvatulis limbatus, perforatas circumscribentibus, cellulae epidermaceae minutae, planiusculae, laxissimae, rotundae et irregulariter quinqu- vel sexangulares; *pagina postica* (inferior vel s. d. ventralis) in medio longitudinali callum, qui fasci antico respondet, valde prominentam gerens, cellulae epidermaceae quam eadem anticae fere triplo majores, ovales — oblongae et irregulariter quinqu- vel sexangulares, brunneolae; *squamae posticae* solum ad bifurcationes frondis et ad apicem ramulorum ultimorum, praecipue tamen ad cephalopodium apicale, praesentes et ibi etiam sparsae, numquam per paria positae sed alternantes, minutae et brunneolae, patentes, maxime variae, subrotundae — semilanceolatae, rotundato-obtusae — acuminatae, integerrimae — irregulariter lobatae, concavae et superne ad ipsam frondem plus minusve curvatae; *substantia frondis*, ut in sectione ejus transversa et angustissime lineari,

in medio tamen ob prominentem fascem (callum) crassiore, praeclarum fit, composita ab *a*) uno strato antico cellularum epidermacearum, *b*) cavitatibus respiratoriis magnis, in fundo quorum affixa sunt numerosa, densa et humilia fila paullum ramosa vel nonnulla simplicia, opuntiacea, a cellulis paucis (5—2), obcordatis — obovatis, interdum nonnullis subtrigonis, chlorophyllophoris, aedificata, *c*) in laminis utrisque sub his antris respiratoriis a duobus, ad marginem ipsum tamen earum ab uno strato postico cellularum epidermacearum, *d*) in medio sub his antris respiratoriis a fasce robusto, antice plano, postice convexo, longitudinaliter semioblongo, 5—8-stratoso, vulgo tamen 6-stratoso, cellulae ejus magnae, fusco-brunneae, rotundae et irregulariter angulatae, membrana flexuosa et ad angulos praesertim valde incrassata, stratum anticum tamen ejus a cellulis parvis et subnigris constructum, et *e*) sub fasce ab uno strato postico paullum colorato cellularum epidermacearum parvarum, e quibus oriuntur radices unicellulares, densae, longae et inanes, eadem intus clavuligerae rariores quam eadem intus laevissimae, quae robustiores; *fascis* mediani cellulae lignosae, magnae, breviter cylindricae — parallelipedae, apicibus utrisque rectangule truncatis vel obliquis et acutiusculis. *Cephalopodium* (maxime juvenile solum visum et ideo fere omnino nullum) apicale ad sinus bifurcationum primariarum et secundariarum, solitarium, e fovea nuda, sat profunda et rotunda oriens et a substantia bullosa et cavernosa frondis, ut ab annulo crasso et margine obtuso et integerrimo, circumvallatum, quo loco adhaesionis cephalopodii ad frondem haec postice melius densiusque squamosa quam alibi evadit, leniter deorsum prominet et brunnea est. *Carpocephalum* (maxime juvenile solum visum et ideo parvum) brunneolo-pallidum, conicum, obtusum, ab elevatis antris respiratoriis magnis et medio stomatophoris colliculosum, inferne annulatum accretum et obtuse quinquangulare a lobis (radiis) subsemiglobosis, obtusissimis et intus bullosis; cellulae epidermidis magnae, plus minusve rectangulares, valde luteo- et densissime crenato-incrassatae, stomata magna et elevata; squamae ad insertionem carpocephali nullae. *Pistillidia* interlobularia, quinque, solitaria (dependentia, nondum foecundata). — *Cetera* desunt.

Planta mascula ignota.

Propagula in ipso apice ramuli ultimi unum — sex inserta, facillime decidua, parva, non stipitata, horizontalia, plana, breviter et

latissime spathulata, rotundato-obtusissima, integerrima, basi unam alteramve squamam posticam minutam gerentia, non radicefera.

Genus, amicissimo et generosissimo doctori C. M. van der Sande Lacoste dicatum, valde maxime curiosum et distinctum est, ut affinitas ejus cum ceteris nunc cognitis maxime obscura, ob structuram et formam carpocephali (pro! nimis juvenilis) tamen *Hepaticae* (Fegatellae) proximum. Analogiam inter formas familiae suae (Marchantiacearum) quandam cum sectione 1 A: *Scorpioidi-ramosis Metzgeriae* quoad ramificationem frondis linearis et in alis undulatae, fascem lignosum medianum, ut et propagula disciformia in apicibus attenuatis affixa possidet.

Species ad hoc tempus sola nobis visa est:

1. *Sandea supradecomposita* Lindb.

Cyathodium japonicum Lindb. Mss. 1867, p. p. Miqu. Catal. Mus. bot.

Ludg.-Bat., 1: Fl. japon., p. 137, p. p. (1870).

Sandea japonica Lindb. Mss. 1876, p. p.

Marchantia linearis (non L. L.) Mitt. in Herb. Griffithii, n. 1077.

Var. β ? *japonica* (Thunb.) Lindb.

Frons parva et brevis, 1,5 cm. longa et 2 mm. lata, bi-vel tripinnata, ubique aequilata, vix bullosa, apicibus brevissimis, rotundatis, inciso-crenatis, undulatis, valleculis undarum densas squamas gerentibus, squamis magis uniformibus, ovatis, acutis, integerrimis, fasce lignoso multo minus distincto.

Lichen japonicus *) Thunb. Fl. japon., p. 344 (1784).

Marchantia japonica Thunb. Mus. nat. acad. upsal., P. 22, n. 218, *sola planta ster.* (1797). Web.-f. Hist. musc. hep. prod., p. 107, n. 10, et p. 144, n. 5 (1815). Steud. Nomencl. crypt., p. 284 (1824). L. L. in Lehm. Pupill. 6, p. 18, in obs. (1834). G. L. N. Synops. Hep., fasc. 4, p. 538 (1846).

---

*) "*Lichen japonicus*. L. foliaceus depressus inciso-lobatus farinaceus crispus, subtus villosus.

Crescit hinc inde, terrae et lapidibus adpressus.

Folia imbricata, oblonga, inciso-lobata, farinacea, margine tenuissime crispa, subtus venoso-villosa.

Affinis L. *glauco*". — Thunb. l. c.

Planta fertilis ejus tamen ad *Reboulia hemisphaericam* pertinet!

Cyathodium japonicum Lindb. Mss. 1867, p. p. Miq u. Catal. Mus. bot. Lugd.-Bat., 1: Fl. japon., p. 137, p. p. (1870).

Sandea japonica Lindb. Mss. 1876, p. p.

Habitat forma typica, carpocephala valde juvenilia solum gerens in speciminibus examinatis, in Japonia (Ph. Fr. von Siebold) et in Assam (n. 1077, W. Griffith) — Var. β ? *japonica* in Japonia (perfecte sterilis, C. P. Thunberg).

De planta Thunbergii dubii sumus quin ad eandem stirpem referenda sit vel nisi rectius propriam speciem formet. Magnitudo etenim, ramificatio, circuitus totius plantae etc. tantum abhorrent e planta, hic ut typo a nobis recensita, ut huic denominationem specificam Thunbergii imponere non audeamus.

II. Myriorrhynchus

Lindb. Mss. 1876.

Frons repens, simplex vel biloba, obovato-oblonga, apice rotundata, emarginatura et sulco mediano carens, antice (supra) crystallino-asperrima, ut ubique oblecta a rostris condensis, magnis, altis et perforatis, in fundo suo fasciculum filorum simplicium et chlorophyllophorum gerentibus, sub his antris rostratis a massa cellulosa, valde spongiosa et inani constructa, postice (subtus) ab una et simplici serie squamarum rigidarum ornata, in quibus filum dendroidi-ramosum insidet. — *Cetera* desunt.

Frons ad 2 cm. longa et 6 mm. lata, serpentino-repens et radicellis densissimis intus laevibus vel, ejusdem numeri, clavulato-incrassatis terrae arctissime affixa, integra vel biloba, obovato-oblonga — sublingulata, raro fere linearis, apice rotundata, emarginatura et antice sulco mediano carens, ob margines suberectos sat profunde canaliculata, antice viridula, densissime aspera et crystallino-punctu-

lata, postice viridula, ad margines tamen fusco-purpuree maculata, a squamis oblecta; *squamae* in serie una et simplici succubae et densissime imbricatae, oblique affixae, ad apicem frondis apicibus suis nutantes, erectae et marginem ejus altiuscule superantes, rigidae, inferne fusco-purpureae, de cetero luteolae, scariosae et nitidae, fere perfecte planae, triangulari-semirotundae, obtusae — retusae, plus minusve emarginatae, basi vulgo serratae, superne repandulae et crenulatae, margine toto planae, unistratae; ad medium faciei anticae (interioris) insidet filum, protonematis instar, longum et erectum, inferne simplex, complanatum et a duabus seriebus cellularum constructum, superne dendroidi-ramosissimum, uniseriatum, quod filum tamen in squamis inferioribus delapsum est; *pagina antica* frondis dense minuteque areolata, areolae ut rostra magna, fumaria vel tentoria simulantia, omnes et totae alte elevatae, maxime approximatae, ut interstitia plana nulla, cylindrico-conicae, obtusae, luteolo-albidae, hyalinae, unistratae, cacumine foramen magnum et non limbatum ostendente, ad marginem crenatum tamen frondis sensim humiliores; *sectio transversa* frondis anguste semilunaris, in margine rostrifero parum concava, angulis attenuatis et acutis; in fundo cujusque rostri adsunt fila maxime condensa et paraphysimorphia, erecta et stricta, clavatulo-cylindrica, obtusiuscula, semper simplicia, chlorophyllophora, a 2—5 cellulis, quarum apicalis major quam ceterae, altitudine variae, sed faciem anticam frondis haec fila vix umquam superant; sub his rostris filiferis frons tota componitur a massa cellulosa, laxa et non chlorophyllophora, omnibus suis partibus valde spongiosa ab antris magnis, globosis et creberrimis, ut solum ab intersepimentis unistratis inter se separatis, usque ad ipsum marginem convexum radiocelliferum sectionis transversae, h. e. ad paginam posticam frondis, quae pagina a paucissimis (4—2) stratis compactis et non chlorophyllophoris aedificata est. — *Cetera* omnia nobis perfecte ignota restant.

Adeo singulariter constructa est frons et habitus quoque plantae, ut affinitas ejus nos omnino fugit, forsitan *Boschia* Mont., quoad partes generationis et sporogonium, proximum sit hoc genus novum, male solum perfecte sterile cognitum.

Descriptiones et icones omnium auctorum valde falsae et erroneae, quod statim praeclarum fit, quum eas cum expositione nunc data comparemus.

1. Myriorrhynchus fimbriatus (Nees.) Lindb.

Riccia fimbriata Nees. in Mart. Fl. bras., 1, P. 1, p. 301, n. 3 (1833)
Mart. Ic. pl. crypt. bras., fasc. 2—4, p. 31, n. 2 (1834). Lindenb.
in Nov. act. acad. Leop., 18, P. 1, p. 473, n. 20 (1836).
R. (Eichenoides) fimbriata G. L. N. Synops. Hep., fasc. 4, p. 606, n. 23
(1846).

Myriorrhynchus fimbriatus Lindb. Mss. 1876.

Delin.

Mart. Ic. pl. crypt. bras., fasc. 2—4, tab. 15, figg. II. Nov. act. acad.
Leop., 18, P. 1, tab. 30.

Habitat, mixta cum *Riccia squamata*, ad terram nudam in Serra
de Piedade prov. Minas Geraes Brasiliae (perfecte sterilis, C. F. Ph.
von Martius).

REVISIO MONOGRAPHICA ATQUE SYNOPSIS

ASCOMYCETUM IN FENNIA HUCUSQUE DETECTORUM.

AUCTORE

P. A. KARSTEN.

~~~~~
(Societati exhibitum die 6 Decembris 1884.)

HELSINGFORSLÆ,

EX OFFICINA TYPOGRAPHICA HEREDUM J. SIMELII,

^{Sm}
1885.

Post editionem partium primae et secundae Mycologiae Fennicae, Ascomycetes tractantium, tot novae accesserunt symbolae, ut revisio eorumdem necessaria, quae nunc traditur.

Mustiala, m. Novembri 1884.

I.

PYRENOMYCETES.

CONSPECTUS FAMILIARUM.

Fam. I. Hypocreaceae.

Perithecia carnosa vel membranaceo-carnosa, laete colorata, ostiolo subcentrali, rotundo dehiscentia. Stroma, ubi adest, carnosum-ceraceum, rarius byssinum.

Fam. II. Dothideaceae.

Stroma coriaceum vel carbonaceum, nigricans vel atrofuscum. Perithecia (loculi) cum stromatis substantia confluentia et homogenea ideoque ab eo vix discreta, ostiolata.

Fam. III. Sphaeriaceae.

Perithecia membranacea, coriacea vel carbonacea, ut plurimum rotundata, a substantia stromatis (ubi stroma adest) heterogenea, ostiolo rotundo vel compresso dehiscentia, rarius astoma demumque irregulariter fissilia, vulgo nigricantia.

Fam. IV. Hysteriaceae.

Perithecia horizontaliter plus minus elongata, saepe flexuosa et lirellaeformia, membranacea vel coriacea, nigricantia, rima plus minusve angusta totam perithecii faciem percurrente dehiscentia.

Fam. I. Hypocreaceae De N.

Syn. Nectrieae Karst. Myc. Fenn. II, p. 25.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Sporae filiformes, saepius pluriseptatae, hyalinae. (Scoleco-sporae.)
- * Stroma verticale.
    - † Stroma e sclerotio enatum. Sporae simplices. Claviceps.
    - †† Stroma entomogenum vel mycogenum. Sporae in articulos dilabentes . . . . . Cordyceps.
  - ** Stroma effusum . . . . . Epichloë.
- B. Sporae septato-muriformes, hyalinae. (Dictyosporae.) . . . . . Pleoneotria.
- C. Sporae oblongatae vel fusoideae, 2—pluriseptatae, subhyalinae. (Phragmosporae.)
- * Contextus perithecii ruber vel flavicans . . . . . Calonectria.
  - ** Contextus perithecii cyaneus vel violaceus . . . . . Gibberella.
- D. Sporae uniseptatae, hyalinae vel olivascentes. (Hyalodidymae.)
- * Perithecia stromate pulvinato vel effuso sub-superficiali immersa.
    - † Articuli sporarum non secedentes . . . . . Hypocreopsis.
    - †† Articuli sporarum mox secedentes . . . . . Hypocrea.
  - ** Perithecia stromate destituta vel basi tantum stromatica suffulta vel bysso cincta.
    - † Perithecia matrice immersa byssoqve stromatica cincta: . . . . . Hypomyces.
    - †† Perithecia in matrice vel stromate sub-superficialia . . . . . Nectria.
- E. Sporae ovoideae vel suboblongatae, simplices.
- a. Sporae hyalinae. (Hyalosporae.)
- * Compositae, stromaticae . . . . . Polystigma.
  - ** Stromate byssino connexae . . . . . Byssonectria.
  - *** Simplices.
    - † Perithecia rostrata . . . . . Eleutheromyces.
    - †† Perithecia erostrata . . . . . Nectriella.
- b. Sporae fuscae. (Phaeosporae.) . . . . . Melanospora.

I. *Claviceps* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 26.1. *Cl. purpurea* (Fr.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 200.

Syn. Status microconidicus: *Sphaeria segetum* Lév.
 Status macroconidicus: *Fusarium heterosporum* Nees. Sta-
 tus mesoconidicus: *Oidium abortifaciens* Berk. et Br.

2. *Cl. microcephala* (Wallr.) Tul. Ann. Sc. Nat. 1853, XX, t. IV, f. 1—11.

Syn. *Kentrosporium microcephalum* Wallr. Beitr. 2, t. 3, f. 10—16. Status scleroticus: *Sclerotium Clavus* β *Enodii* et γ *Phragmitis*. Status conidicus: *Sphacelia segetum* β minor.

Clavicipiti purpureae similis, sed omnibus partibus tenuior, tota rufo- vel rubescenti-violacea. Clavula exigua, vix 1 mm. diam., mollior. Stipes gracilis, flexuosus, 10—16 mm. longus. Perithecia immersa, dein in sicco prominentia. Asci et sporae ut in *Cl. purpurea*.

Hab. in caryopsidibus *Phragmitis* communis. Sclerotia ejusdem in *Mustiala* lecta.

II. *Cordyceps* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 26.I. *Eu-Cordyceps* Sacc. Entomogenae. Perithecia stromate subimmersa.1. *C. myrmecophila* Ces. Karst. Myc. Fenn. II, p. 203.II. *Racemella* Ces. Entomogenae. Perithecia in stromate subsuperficialia.2. *C. militaris* (Linn.) Link. Handb. III, p. 347. Karst. Myc. Fenn. II, p. 202.III. *Cordylia* Tul. Mycogenae. Perithecia stromate immersa.3. *C. ophioglossoides* (Ehrh.) Link. Handb. III, p. 347. Karst. Myc. Fenn. II, p. 201.

Conidia in mycelio initiali byssoideo citrino subsphaeroidea, concoloria.

4. *C. capitata* (Holmsk.) Link. Handb. III, p. 347. Karst. Myc. Fenn. II, p. 201.

III *Epichloë* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 26.

1. *Ep. typhina* (Pers.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 203.

IV. *Pleonectria* Sacc. Syll. II, p. 559.

Perithecia caespitosa, sphaeroidea, molliuscula, laeticoloria, papillata. Sporae 8-nae, pluriseptato-muriformes, hyalinae.

1. *Pl. Berolinensis* Sacc. Mich. I, p. 123, 276. Syll. II, p. 550.

Syn. *Nectria Ribis* Niessl. Mähr. Pilz. p. 114. *Pleonectria Ribis* Karst. Symb. ad Myc. VI, p. 42. Rehm, Ascom. no. 634.

Perithecia erumpenti-superficialia, in caespitulos pulvinatos aggregata, e sphaeroideo depressa, mox umbilicato-scutellaria, lateritio-rubra, contextu laxo celluloso, rubescente, ostiolo impresso, 0,3—0,5 mm. diam. Asci cylindranei, sessilibus, apice coarctato-truncati, longit. 90—115 mm., crassit. 10—14 mm. Sporae 8-nae, monostichae, ovoideo-oblongatae, tenuiter 7-septato-muriformes, non constrictae, minute guttulae, hyalinae, longit 18—22 mm., crassit. 8—10 mm. Paraphyses nullae.

Hab. in ramis emortuis *Ribis aurei* et *R. rubri* in regione Aboënsi, ad Mustiala et in paroecia Vichtis.

V. *Calonectria* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 27.

Perithecia discreta vel caespitosa, erumpenti-superficialia, molliuscula, sphaeroidea, papillata, subinde byssiseda vel pilosula. Sporae oblongatae vel fusoidae, 2—pluriseptatae, muticae, hyalinae.

1. *C. duplicella* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 218.

VI. *Gibberella* Sacc. Syll. II, p. 552.

Perithecia caespitoso-stromatica vel discreta. Asci non vel spurie paraphysati. Sporae 8-nae, ex ovoideo fusoidae, 3-pluriseptatae, subhyalinae. — Status conidiophorus *Fusarium* seu *Selenosporium* referens.

1. *G. pulicaris* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 552.

Syn. *Sphaeria pulicaris* Fr. Syst. Myc. II, p. 417.

Caespitosa, difformis, stromate a cortice formato. *Perithecia* perexigua, stipata, rimoso-dehiscencia, collabescendo compla-

nata. Asci oblongati, sessiles, longit. 60—72 mm., crassit. 12—16 mm. Sporae distichae, ovoideo-lanceolatae, subobtusae, perparum curvatae, 3-septatae, dilutissime flavae, longit. 18—20 mm., crassit. 6—8 mm. — Status conidiophorus: *Fusarium sambucinum* Fuck. Symb. Myc. p. 167, t. I, f. 40. Status spermogonicus: *Phoma pulicaris* Sacc. Reliqv. Lib. II, no. 211.

Hab. in ramis corticatis *Sambuci racemosae* in *Mustiala*. Exoleta semel lecta.

Caespites subrotundi vel ellipsoidei, in tuberculis rimosis prominentibus corticis nidificant, planiusculi; stroma, ab his tuberculis formatum, e fuligineo nigrescit, subinde carnosum. Perithecia superficialia, confertissima, subastoma, opaca, subcupulata.

VII. *Hypocreopsis* Karst. Myc. Fenn. II, pp. 28 et 251.

1. *H. riccioidea* (Bolt.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 221.

VIII. *Hypocrea* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 26.

I. *Eu-Hypocrea* Sacc Stroma pulvinatum vel disciforme, limitatum.

* Sporae hyalinae.

1. *H. rufa* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 206.
2. *H. rigens* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 523.

Syn. *Sphaeria rigens* Fr. Elench. II, p. 61. *Hypocrea Schweinitzii* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 522?.

Stroma subcarnosum, applanatum, saepe concavum, subsinuosum, vix marginatum, utrinque e viridi nigrescens, intus album. Perithecia in disco periphaerica, sparsa, pallida, ostiolis sublatentibus. Asci lineares, longit. 60—80 mm., crassit. 3—3,5 mm. Sporarum articuli sphaeroidei, hyalini, 1-guttulati, 3—3,5 mm. diam.

Hab. in truncis variis.

- * *H. contorta* (Schw.) Berk. et Curr. Grev. IV, p. 14.

Syn. *Sphaeria contorta* Schw. Syn. Amer. bor. no. 1224.

Stroma subrotundum, stipite centrali papilliformi affixa, in ambitu lobato, attenuato liberum, ex atroviridi olivaceum, intus flavido-album. Perithecia crebra, sphaeroidea, disco subimmersa, subgranoso-prominula, minuta, ostiolis minutis. Asci cylindracei,

longit. 75 mmm. Sporarum articuli 16, sphaeroidei, 1-guttulati, 5 mmm. diam.

Hab. in lignis putrescentibus.

Var. *atrata* Karst. Myc. Fenn. II, p. 207.

** *Sporae fumoso-luteolae vel olivaceae.*

3. *H. gelatinosa* (Tod.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 205.

4. *H. spinulosa* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 206.

II. *Homalocrea* Sacc. Stroma effusum, planum.

4. *H. citrina* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 204.

5. *H. fungicola* Karst. Myc. Fenn. II, p. 204.

IX. *Hypomyces* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 26.

Status conidici et macroconidici: *Asterophora*, *Sepe-donium*, *Dactylium*, *Verticillium*.

1. *H. asterophorus* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 209. Plowr. Grev. XI, 6, t. 147.

Status microconidicus: *Chalara fungorum* Sacc. vel aff. sec. Sacc.

2. *H. chrysospermus* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 198. Plowr. Grev. XI, 5, t. 146.

In Alandia, Aboa, Mustiala, Tyrvis, Lempälä, Storkyrö lectus.

3. *H. lateritius* (Fr.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 211. Plowr. Grev. XI, 41, t. 148.

4. *H. roseus* (Pers.) Fuck. Symb. myc. p. 182.

Syn. *Sphaeria rosea* Pers. Syn. p. 18. Fr. Syst. Myc. II. p. 338.

* *H. rosellus* (Alb. et Schw.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 208.

Status conidiophorus sistit *Trichothecium candidum* Wallr. et *Dactylium dendroideum* Fr.

A typo fere tantum sporis paullo minoribus et magis constrictis diversus.

5. *H. aurantius* (Pers.) Fuck. Symb. myc. p. 183. Plowr. Grev. XI. p. 44, t. 150.

Syn. *Sphaeria aurantia* Pers. Syn. p. 68. Stat. conidicus: *Diplocladium minus* Bon. vel sp. affinis.

Perithecia gregaria, subsphaeroidea, vertice conoideo-atte-nnata, mollia, minuta, aurantio-rubra, e subiculo effuso aurantio,

demum subferrugineo emergentia. Asci cylindracei, longit. 110—140 mm., crassit. 6 mm. Sporae 8-nae, monostichae, fusoidae, utrinque saepius apiculatae, curvulae, 1-septatae, hyalinae, longit. 15—24 mm., crassit. 4—6 mm. — Conidia didyma, longit. 16—18 mm., crassit. 8—10 mm.

Hab. in Polyporo velutino prope Mustiala.

Var. *fulgens* Fr.

Syn. *Hypomyces fulgens* Karst. Myc. Fenn. II, p. 207.

6. *H. torminosus* (Mont.) Tul. Carp. III, p. 40.

Syn. *Nectria torminosa* Mont. Syll. n. 788. *Hypomyces torminosus* Plowr. Grev. XI, p. 42, t. 148 B. Sacc. Syll. II, p. 471.

Perithecia gregaria, depresso-sphaeroidea, papillata, furfuracea, mellina, papilla obscuriori, minima. Asci cylindracei, longit. 112 mm., crassit. 6—7 mm. Sporae 8-nae, lanceolato-oblongatae, uniseptatae, pallide flavae, longit. 18—20 mm., crassit. 4—4,5 mm.

Hab. in lamellis *Lactarii torminosi*. In Fennia australi certis annis haud raro obviis.

Subiculum in lamellis floccosum flavum, dein melleum, tandem fuscum.

II. *Peckiella* Sacc. Sporae subinde simplices. *Byssonectriae* forte potius adnumeranda.

7. *H. viridis* (Alb. et Schw.). Berk. et Br. Karst. Myc. Fenn. II, p. 211.

Syn. *Hypomyces luteovirens* (Fr.). Plowr. in Grev. XI, p. 46, t. 152, f. 2.

Conidia, teste Plowright, ovoidea, hyalina, in hyphis subculi acrogena.

8. *H. violaceus* (Fr.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 210.

E Merimasku, Mustiala et Helsingforsia nobis cognitus.

III. Species in formis secundariis tantum cognitae.

9. *H. Linkii* Tul. Carp. III, p. 44. — Status conidicus et macroconidicus: *Mycogone rosea* Link.

Hab. in Agaricis et Boletis variis in regione Mustialensi minime rarus.

Sec. cel. Cornu (Bull. Soc. Bot. de Fr. 1881, p. 16) ad hunc statum conidiophorum spectat *Melanosporea* species (M. Lin-

kii Sacc.): peritheciis perexiguis, sphaeroideis, subincoloribus, dein roseis, diaphanis, nucleo nigro; ascis ovoideo-obtusis; sporis 8:nis, ovoideis, subtruncatis, viridi-olivaceis. Fabrica haec omnino etiam in dimensionibus congruit cum *Melanospora Zobelii*.

10. *H. Pezizae* Tul. Carp. p. 52. — Status micro- et macroconidicus: *Stephanoma strigosum* Wallr. et *Asterophora Pezizae* Cord.

Hab. in *Peziza hemisphaerica* circa Mustiala.

11. *H. bombacinus* Karst. Myc. Fenn. II, p. 210.

X. *Nectria* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 27.

I. *Eu-Nectria* Sacc. *Perithecia* typice stromatico caespitosa, glabrescentia.

1. *N. cinnabarina* (Tod.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 212.

Var. *Ribis* (Tod.).

Syn. *Sphaeria Ribis* Tod. Fung. Meckl. II, p. 31. *Nectria Ribis* Oud. Neerl. Exs. no. 168.

Perithecia sublaevia, in stromate compacto rubenti vel lutescenti insidentia, purpureo-rubra, demum fuscescentia.

Hab. in ramis corticatis *Ribis uvae-crispae* in Mustiala.

2. *N. coccinea* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 213.

Status conidicus: *Tubercularia confluens* Cord., nec Pers. sec. Saccardo.

3. *N. Coryli* Fuck. Symb. myc. p. 180. Sacc. Syll. II, p. 483.

Syn. *Coelosphaeria acervata* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI (1879), p. 41. *Chilonectria Cucurbitula* Sacc. Syll. II, p. 453, pr. p.

Perithecia caespitosa, erumpentia, sphaeroidea, deinde collabescendo cupuliformia, ostiolo obsoleto, laevia, atro-sanguinea vel rubra, demum nigrescentia vel subatra. Asci cylindraceo-clavati, longit. 60—90 mmm., crassit. 9—12 mmm. Sporae 8:nae, elongatae vel suboblongatae, saepe inaequaliter didymae, rectae vel leniter curvulae, hyalinae, longit. 8—12 mmm., crassit. 2—3,5 mmm.

Hab. in ramis corticatis aridis *Pyri Mali* in Mustiala, vere.

Adsunt asci bifformes (sicut in variis *Tympanidibus*): frequentiores (immaturi?) myriospori, corpusculis farcti minutissimi.

mis. cylindraceis, curvatis, hyalinis, 3—4 mm. longis, 0,5—1 mm. crassis (a Fuck. pro spermatiis, a Sacc. pro sporis, a De B. et Wint. pro sporidiis, germinatione sporarum ortis, sumptis) et octospori. Insuper asci occurrere dicuntur, in quibus et micro- et macrosporae proveniunt.

4. *N. Cucurbitula* (Tod.?) Fr. Summ. Veg. Sc. p. 388.

Syn. *Sphaeria Cucurbitula* Tod. Meckl. II, p. 38 pr. p. *Nectria Cucurbitula* Sacc. Syll. II, p. 484. *Chilonectria Cucurbitula* Sacc. Syll. II, p. 453 pr. p.? — Status spermogonicus: *Phomopsis Cucurbitula* Sacc. Syll. II, p. 484.

Perithecia sphaeroidea, breve et obtuse papillata, non collabescentia, miniata, nitida. Asci cylindracei, longit. 100—110 mm., crassit. 6 mm., sub apice constricti. Sporae 8-nae, monostichae, oblongato-biconoideae, constricto 1-septatae, 2—4-guttulatae, hyalinae, longit. 12—18 mm., crassit. 5—7 mm. Paraphyses nullae. — Spermogonia (sec. Fuck.) erumpentia, sparsa vel caespitosa, sphaeroidea seu pressione irregularia, ostiolo papillato, laevia, diaphana, rubra, media magnitudine. Spermatia in cirrhis aureis diaphanos expulsa, in sporophoris ramosis nata, cylindracea, subrecta, simplicia, longit. 6 mm., crassit. 1,5 mm.

Hab. in cortice Pini, Piceae et Laricis usque ad oppidum Vasa.

II. *Dialonectria* Sacc. Perithecia subdiscreta, glabrescentia vel villosa.

5. *N. sanguinea* (Sibth.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 215.

6. *N. episphaeria* (Tod.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 214.

7. *N. lecanodes* Ces. Karst. Myc. Fenn. II, p. 215.

8. *N. Robergei* Mont. et Desm. 24 Not. 1857, p. 20.

* *N. erythrinella* (Nyl.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 217.

Fere tantum sporis majoribus a typo nec non *N. lichenicola* (Ces.) Sacc. Syll. II, p. 498, diversa. Statum conidicum verisimiliter sistit *Illosporium carneum* Fr.

9. *N. Sceptri* Karst. Myc. Fenn. II, p. 216.

Syn. *Calonectria Sceptri* Sacc. Syll. II, p. 550.

10. *N. Bloxami* Berk. et Br. Karst. Myc. Fenn. II, p. 215.

Syn. *Calonectria Bloxami* Sacc. Syll. II, p. 547.

11. *N. dacrymycella* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 216.

12. *N. xantholeuca* (Kunz. et Fr.) Fr. Summ. Veg. Scand. p. 388. Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 241.

Syn. *Sphaeria xantholeuca* Kunz. in Fr. Syst. myc. II, p. 503. *Calonectria xantholeuca* Sacc. Syll. II, p. 547.

Perithecia gregaria vel *sparsa*, *subsphaeroidea*, interdum deorsum subattenuata, ostiolo subtili, subpapilliformi, obscuriori, mollia, albolutescentia, subpellucida, albovillosula, latit. 0,2 mm. Asci 8 mm. crassi. Sporae 8-nae, fusideo-elongatae, rectae vel curvulae, oblique monostichae, 2—4-guttulatae vel uniseptatae, hyalinae, longit. 11—16 mm., crassit. 3—3,5 mm.

Hab. in caulibus exsiccatis Trifoliorum, Galii veri et Cerefolii circa Mustiala.

13. *N. obvoluta* Karst. Myc. Fenn. II, p. 267.

Syn. *Calonectria obvoluta* Sacc. Syll. II, p. 547.

III. *Hyphonectria* Sacc. *Perithecia glabra*, sed subiculo byssino insidentia.

14. *N. Peziza* (Tod.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 214.

XI. *Polystigma* Pers. Karst. Myc. Fenn. II, p. 28.

Sporae 8-nae, simplices, ovoideae.

1. *P. ochraceum* (Wahlenb.) Sacc. Syll. II, p. 458.

Syn. *Polystigma fulvum* De C. Karst. Myc. Fenn. II, p. 221.

XII. *Byssonectria* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VII, p. 6.

Sacc. Syll. II, p. 456.

Perithecia stromate byssino effusa connexa, ceteroquin (pariter ac asci et sporae) ut in *Nectriella*. *Paraphyses numerosae*.

1. *B. obducens* Karst. l. c. Sacc. l. c.

Perithecia aggregata, saepe confertissima, bysso albido insidentia, subconoidea, demum vertice collapsa, glabra, ochraceo-pallentia, diam. 0,2—0,3 mm. Asci cylindracei, longit. 150—160 mm., crassit. 15 mm. Sporae oblique monostichae, ovales, utrinque acutatae, simplices, hyalinae, longit. 14—15 mm., crassit. 7 mm. *Paraphyses* crassit. 3 mm.

Supra muscos aliaque corpora prope Mustiala (ipse) et in regione aboënsi, Sandö (Fr. Elfving).

XIII. Eleutheromyces Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 27.

1. *El. subulatus* (Tod.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 218.

XIV. Nectriella Sacc. Syll. II, p. 448.

Perithecia superficialia vel subimmersa, gregaria vel caespitosa, subsphaeroidea, papillata vel poro pertusa, laeticoloria. Sporae sphaeroideae vel ellipsoideae vel oblongatae, simplices.

1. *N. Resinae* (Fr., Rich.) Sacc. Syll. II, p. 451.

Syn. *Nectria Resinae* Fr. Summ. Veg. Scand. p. 388.

Richon in Bull. Soc. Bot. Fr. 1882, p. 183, t. V. f. 1.

Perithecia sphaeroideo-conoidea, papillata, glabra, aurantiaca, hyphis hyalinis, mycelicis, albis basi cincta, dein fuscidula. Asci fusoides-clavulati, longit. 66 mmm., crassit. 6—7 mmm., subparaphysati. Sporae 8-nae, distichae, ellipsoideo-oblongatae, simplices, hyalinae, longit. 11 mmm., crassit. 3—4 mmm. — Spermatogonia peritheciis similia. Spermatia ovoidea vel subsphaeroidea, 14 mmm. diam., basidiis bacillaribus, 70 mmm. longis suffulta.

Hab. in resina *Piceae excelsae*. *Spermatogonia* in *Fennia* (Tyrvis?) olim a nobis lecta.

2. *N. Queletii* Karst.

Syn. *Hyponectria Queletii* Karst. in Hedw. 1882, p. 34.

Perithecia gregaria vel conferta, immersa, in superficie matricis maculas minutissimas, punctiformes, flavidas vel aureas efficientia, tenuissima, sphaeroidea, arescendo collapsa, cupuliformia, poro pertusa nucleumque roseo-album protrudentia, diam. 50 mmm. circ. Asci cylindracei, basim versus leniter attenuati, longit. 30 mmm., crassit. 4 mmm. Sporae 8-nae, oblique monostichae, simplices, eguttulatae, ellipsoideae vel sphaeroideae, hyalinae, longit. circ. 4 mmm., crassit. 2 mmm. vel 3 mmm. in diam. Paraphyses nullae.

Hab. in hymenio *Stereii subcostati* Karst. circa *Mus-tiala*, autumno seriore et hieme.

XV. Melanospora Cord. Karst. Myc. Fenn. II, p. 28.

1. *M. chionea* (Fr.) Cord. Karst. Myc. Fenn. II, p. 219.

2. *M. lagenaria* (Pers.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 220.

Fam. II. **Dothideaceae** Nitschk. et Fuck.**CONSPECTUS GENERUM.**

- A. Sporae oblongatae, 2—pluriseptatae.
 a. Sporae hyalinae. (Hyalophragmiae.) . . . . . *Exarmidium*.
 b. Sporae fuscae vel flavae. (Phaeophragmiae.)
 * *Stroma subhemisphaericum, carbonaceum, lichenicolum* . . . . . *Homostegia*.
 ** *Stroma elongatum vel lineare, filicolum* . . . *Rhopographus*.
 B. Sporae ovoideae vel suboblongatae, 1-septatae, hyalinae. (Hyalodidymae.)
 * *Stroma pulvinatum, subcoriaceum* . . . . . *Plowrightia*.
 ** *Stroma lineare, innato-erumpens* . . . . . *Scirrha*.
 *** *Stroma effusum, subplanum, peritheciis non prominentibus* . . . . . *Dothidella*.
 C. Sporae ovoideae vel suboblongatae, simplices, hyalinae. (Hyalosporae.)
 † *Stroma pulvinatum, subcorneum* . . . . . *Kullhemia*.
 †† *Stroma subclypeatum, tenui-carbonaceum, primitus epidermide tectum* . . . . . *Mazzantia*.
 ††† *Stroma varie breviter effusum vel sublineare, subplanum; asci longiusculi* . . . . . *Phyllachora*.

XVI. **Exarmidium** Karst. Myc. Fenn. II, p. 29.

- 1.
- Ex. hysteriiforme*
- Karst. Myc. Fenn. II, p. 222.

Syn. *Rhopographus hysteriiformis* (Karst.) Sacc.

Syll. II, p. 648.

XVII. **Homostegia** Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 28.

- 1.
- H. Piggotii*
- (Berk. et Br.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 222.

In regione Aboënsi et in Dianova gora lecta.

XVIII. **Rhopographus** Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 30.

- 1.
- Rh. filicinus*
- (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 230.

Asci 70—75 mm. longi, 16—19 mm. crassi. Sporae distichae, flavae, longit. 30 mm., crassit. 6—8 mm. — Sperm-

gonium: *Leptostroma litigiosum* Desm. et probabiliter etiam *Leptostroma filicinum* Fr.

XIX. *Plowrightia* Sacc. Syll. II, p. 635.

Syn. *Dothidea* Auctt. pr. p.

Stroma convexo-pulvinatum, subinde confluens, crassiusculum, coriaceum, nigricans. Asci elongati. Sporae 8-nae, ovoideae vel oblongatae, 1-septatae, hyalinae.

1. *Pl. ribesia* (Pers.) Sacc. Syll. II, p. 635.

Syn. *Dothidea ribesia* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 223.

Ex Aboa, Mustiala, Tyrvis, Lempälä, Helsingforsia, Nyslott et Kola cognita.

2. *Pl. virgultorum* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 636.

Syn. *Dothidea virgultorum* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 223.

XX. *Scirrhia* Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 30.

1. *Sc. rimosa* (Alb. et Schw.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 229.

Status conidicus: *Hadrotrichum Phragmitis* Fuck.

XXI. *Dothidella* Speg. Fung. Arg. Pug. IV, n:o 146.

Stromata effusa vel disciformia, subplana, atra, oculis immersis. Sporae 8-nae, ovoideae vel oblongatae, 1-septatae, hyalinae.

1. *D. betulina* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 628.

Syn. *Phyllachora betulina* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 224.

E Tyrvis, Messuby et Enare nobis visa.

* *D. Betulae-nanae* (Wahlenb.) Sacc. Karst. Myc. Fenn. II, p. 224.

2. *D. thoracella* (Rutstr.) Sacc. Syll. II, p. 630.

Syn. *Sphaeria thoracella* Rutstr. Dissert. crypt. p. 17. *Euryachora Sedi* (Link.) Fuck. Symb. myc. p. 22, t. VI, f. 30. *Leptostroma Sedi* Link. *Dothidea* (*Placosphaeria*) *Sedi* De N. Comm. Critt. Ital. II, p. 490.

Stroma tenerrimum, determinatum, oblongatum, piceum, tenuissimum, rugulosum, halone flavescente circumscriptum, intus obsolete grumosum. Asci ovoidei, basi brevissime crassiuscule stipitati, longit. 20—25 mm., crassit. 10—12 mm. Sporae 8-nae oblongatae, initio guttulae, tandem 1-septatae, loculo superiore paullo crassiore, hyalinae, longit. 5—6 mm., crassit. 3 mm. Paraphyses nullae.

Hab. in caulibus emortuis Sedi Telephii.

* *D. Rumicis* (Karst.) Sacc.

Syn. *Euryachora Rumicis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 228.

XXII. *Kullhemia* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV (1877), p. 189.

Stromata subpulvinata, subcornea, tuberculata, superficiali-innata, nuda, atra. Asci cylindraceo-clavati. Sporae distichae, elongatae, simplices, hyalinae. Paraphyses filiformes.

1. *K. moriformis* (Ach.) Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 182.

Syn. *Arthonia moriformis* Ach. Syn. p. 5. *Triblidium moriforme* (Ach.) Nyl. Herb. Mus. Fenn., p. 96. *Dothidea moriformis* Fr. Syst. Myc. II, p. 549.

Stromata ligno canescente corroso insidentia, nuda, subsphaeroidea, tuberculata, atra, intus cornea obsoleteque cellulosa. Asci cylindraceo-clavati, longit. 76—86 mm., crassit. 8—10 mm. Sporae 8-nae, distichae, elongatae, rectae vel leviter curvulae, simplices, eguttulae, hyalinae, longit. 10—14 mm., crassit. 3—4 mm. Paraphyses filiformes, vix 2 mm. crassae.

Hab. in ligno vetusto *Populi tremulae* et *Salicis* in Fennia australi passim, sat rara.

XXIII. *Mazzantia* Mont. Karst. Myc. Fenn. II, p. 30.

1. *M. Galii* (Fr.) Mont. Karst. Myc. Fenn. II, p. 229.

XXIV. *Phyllachora* Nitschk. Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 29.

1. *Ph. Heraclei* (Fr.) Fuck. Symb. myc., p. 219.

Syn. *Dothidea Heraclei* Fr. Syst. Myc. II, p. 556. — *Spermogonium: Septoria Heraclei* Lib.

Amphigena, confluens, angulata, convexa vel plana, rugoso-

tuberculosa, atra, opaca, intus nigricans, loculis numerosis, confertissimis, albis, minimis.

Hab. in foliis *Heraclei Sphondylii* in Mustiala.

Sec. Kickx Fl. crypt. Fl. I, p. 277: asci adsunt clavati, breves; sporae oblongatae, hinc obtusiores.

2. *Ph. graminis* (Pers.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 225.

Loculi juniores spermatiis tereti-falcatis, stipitatis, pluriguttulatis, hyalinis, 16 mmm. longis, 1,5—2 mmm. crassis instructi.

3. *Ph. gangraena* (Fr.) Fuck. Symb. myc. p. 217.

Syn. *Sphaerella gangraena* Karst. Myc. Fenn. II, p. 185.

4. *Ph. Junci* (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 226.

Spermogonium ejusdem verisimiliter *Leptostromatis* speciem sistit.

In Merimasku, Mustiala et Raumo.

5. *Ph. Pteridis* (Reb.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 225.

Asci numerosi, longit. 64 mmm., crassit. 14 mmm. Sporae 8-nae, distichae, ellipsoideae, simplices, 2-guttulatae, hyalinae, longit. 8—10 mmm., crassit. 5—6 mmm. Paraphyses nullae. — Sec. Fuck. status conidicus ejusdem sistit *Fusidium Pteridis* Kalchbr. In stromatibus junioribus(?) cl. Peck observavit spermatia oblongata, hyalina, 10—12 mmm. longa, dein in globulum expulsa.

In Merimasku, Mustiala, Lempälä, Pernå et Sideby legimus.

Species haud bene cognitae.

6. *Ph. Trifolii* (Pers.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 226.

7. *Ph. Angelicae* (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 227.

Spermogonium ejus: *Phyllosticta Angelicae* Sacc. Reliqv. Lib. II, no. 196.

8. *Ph. Podagrariae* (Roth.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 228.

Inter *Ph. Heraclei* (Fr.) et *Ph. Angelicae* (Fr.) fere media.

Ex Helsingforsia, Mustiala et Lempälä cognita.

Fam. III. **Sphaeriaceae** Fr. pr. p.Subfam. I. **Sphaerieae** Karst.

Perithecia integra, ostiolo rotundo dehiscentia.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Sporae bacillares vel filiformes, guttulae vel septatae, hyalinae vel flavidae. (Scolecosporae.)
- * Compositae, stromaticae.
  - † Stroma valseum, corticale . . . . . **Cryptospora.**
  - †† Stroma erumpens, intus crocatum . . . . . **Sillia.**
  - ** Simples.
  - † Perithecia clypeo pseudostromatico phyllogeno tecta . . . . . **Linospora.**
  - †† Perithecia clypeo pseudosiromatico carentia . **Ophiobolus.**
- B. Sporae oblongatae vel ovoideae, muriformidivisae.
- a. Sporae hyalinae (Hyalodictyae.) . . . . . **Rhamphoria.**
  - b. Sporae fuscae.
  - * Compositae, stromaticae.
  - † Stroma valseum, corticale . . . . . **Fenestella.**
  - †† Stroma effusum, saepius ligneum . . . . . **Thyridium.**
  - ** Caespitosae . . . . . **Cucurbitaria.**
  - *** Simples.
  - † Superficiales vel subsuperficiales . . . . . **Teichospora.**
  - †† Cortice tectae vel demum erumpentes.
  - + Perithecia glabra.
  - 0 Perithecia subcoriacea, majuscula, ore initio roseo vel albido, ramulicola . . . . . **Karstenula.**
  - 00 Perithecia submembranacea vel duriora, saepius caulicola . . . . . **Pleospora.**
  - ++ Perithecia setosa . . . . . **Pyrenophora.**
- C. Sporae oblongatae vel fusioideae, 2—plurisepatae.
- a. Sporae hyalinae. (Hyalophragmiae.)
  - * Perithecia rostellata.

- † Perithecia carbonacea, xylogena . . . . . Ceratosphaeria.
- †† Perithecia membranacea, phyllogena . . . . . Cryptoderis.
- ** Perithecia erostrata.
- † Sporae muco hyalino obvolutae . . . . . Massarina.
- †† Sporae muco destitutae.
- + Superficiales vel subsuperficiales . . . . . Zignoella.
- ++ Perithecia cortice tecta. (Herpotrichia, Lasiosphaeria. Con. Phaeophragmiae.)
- 0 Perithecia pseudostromate innata . . . . . Hypospila.
- 00 Perithecia pseudostromate carentia . . . . . Metasphaeria.
- b. Sporae olivaceae, melleae vel fuligineae, rarius subhyalinae. (Phaeophragmiae.)
- * Compositae, stromaticae.
- † Conceptacula crusta stromatica atra, saepius connexa furfureqve rufo vel ferrugineo superne conspersa . . . . . Thyridaria.
- †† Conceptacula non furfuracea . . . . . Pseudovalsa.
- ** Simples.
- + Superficiales vel subsuperficiales.
- + Perithecia glabra vel glabrescentia.
- 0 Fimicolae . . . . . Sporormia.
- 00 Phytophilae . . . . . Sphaeria.
- ++ Perithecia hirsuta vel byssiseda.
- 0 Perithecia vertice discoloria . . . . . Herpotrichia.
- 00 Perithecia vertice concoloria . . . . . Lasiosphaeria.
- †† Cortice tectae vel demum erumpentes.
- + Sporae muco destitutae.
- 0 Perithecia clypeo stromatico destituta.
- § Sporae muticae . . . . . Leptosphaeria.
- §§ Sporae basi caudatae . . . . . Rebentischia.
- 00 Perithecia clypeo stromatico, corticali, nigro subjecta . . . . . Clypeosphaeria.
- ++ Sporae muco hyalino obvolutae . . . . . Massaria.
- D. Sporae ovoideae, oblongatae vel fusoidaeae, 1-septatae.
- a. Sporae hyalinae vel subhyalinae. (Hyalodidymae.)
- * Compositae, stromaticae.

- † Stroma valseum vel diatrypeum vel eutypeum.
Spermogonium *Phomae* species (spermatiis
longe stipitatis) sistens . . . . . *Diaporthe*.
- †† Stroma valseum, nigricans. Perithecia nigri-
cantia. Pycnidium *Rabenhorstiam* si-
stens . . . . . *Hercospora*.
- ††† Stroma valseum, nigricans vel flavidum. Pe-
rithecia circinantia. Status conidicus *Melan-*
conium sistens . . . . . *Melanconis*.
- ** Caespitosae . . . . . *Gibbera*.
- *** Simples.
- † Superficiales.
- + Perithecia setis vestita . . . . . *Venturia*.
- ++ Perithecia glabra aut initio pilis conidiopho-
ris raris adpersa.
- 0 Perithecia rostellata . . . . . *Lentomita*.
- 00 Perithecia erostrata.
- § Perithecia rugosa . . . . . *Bertia*.
- §§ Perithecia laevia.
- α Asci (saltem spurie) paraphysati . . . . . *Melanopsamma*.
- β Asci eparaphysati.
- αα Perithecia non lichenicola . . . . . *Lizonia*.
- ββ Perithecia lichenicola . . . . . *Epicymatia*.
- †† Tectae vel subtectae.
- + Perithecia rostellata . . . . . *Gnomonia*.
- ++ Perithecia erostrata.
- 0 Asci (saltem spurie) paraphysati.
- § Sporae prope medium septatae.
- α Perithecia solidiuscule vel tenuiter contexta . *Didymella*.
- β Perithecia crassiuscule contexta, nucleo albo *Stigmatea*.
- §§ Sporae prope basim septatae . . . . . *Apiospora*.
- 00 Asci eparaphysati . . . . . *Sphaerella*.
- b. Sporae fuligineae vel intense olivaceae. (*Phaeodidymae*.)
- * Compositae, stromaticae.
- † Perithecia subtubulosa. Stroma hypoxyleum *Camarops*.
- †† Perithecia subsphaeroidea. Stroma subcoria-
ceum, valseum, diatrypeum vel eutypeum . . *Valsaria*.
- ** Caespitosae . . . . . *Othia*.

*** Simplices.

- † Perithecia rostrata . . . . . Rhynchostoma.
- †† Perithecia erostrata.
- + Perithecia submembranacea, coprogena . . . . Delitschia.
- ++ Perithecia carbonacea, phytogena . . . . . Amphisphaeria.

E. Sporae ovoideae, oblongatae vel fusoidae, simplices.

a. Sporae hyalinae vel subhyalinae. (Hyalosporae.)

- * Caespitosae vel stromaticae . . . . . Cryptosporella.

** Simplices.

- † Perithecia erostrata.
- + Perithecia nudata, subsuperficialia, setulosa, pilosa vel byssiseda . . . . . Trichosphaeria.
- ++ Perithecia tecta.
- 0 Asci polyspori . . . . . Ditopella.
- 00 Asci 4—8-spori . . . . . Laestadia.
- †† Perithecia rostrata.
- + Perithecia subcarbonacea, insculpto-superficialia, saepius xylogena . . . . . Ceratostomella.
- ++ Perithecia submembranacea, primitus tecta, saepius phyllogena . . . . . Gnomoniella.

b. Sporae fuscae vel fuligineae. (Phaeosporae.)

* Compositae, stromaticae.

- † Stroma superficiale. Perithecia carbonacea.
- + Stroma teres vel fruticulosum vel filiforme . Xylaria.
- ++ Stroma effusum vel cupulatum.
- 0 Conidia sub strato supremo stromatis nascentia Nummularia.
- 00 Conidia in stromate juniore superficialia.
- § Stroma cupuliforme, substipitatum . . . . . Poronia.
- §§ Stroma effusum vel subsphaeroideum . . . . Hypoxylon.
- †† Stroma matrice immersum. Perithecia membranacea . . . . . Anthostoma.
- ** Simplices.
- † Perithecia coriacea vel carbonacea.
- + Perithecia coriacea, adscendenti-elongata . . Bombardia.
- ++ Perithecia carbonacea . . . . . Rosellinia.
- †† Perithecia submembranacea.
- + Sporae circulo mucoso vel cauda carentes . . Chaetomium.

- ++ Sporae circulo mucoso vel cauda instructae.
  - 0 Perithecia dense (qvasi stromate) aggregata. **Hypocpra.**
  - 00 Perithecia sparsa.
    - § Sporae appendiculatae . . . . . **Podospora.**
    - §§ Sporae sine appendiculo . . . . . **Sordaria.**
- F. Sporae cylindraceae, utrinque obtusiusculae (allantoideae vel botuliformes), curvulae, simplices, hyalinae vel olivascentes. (Allantosporae.)
  - * Compositae, stromaticae.
    - † Perithecia cortici vel ligno immersa.
    - + Stroma e matricis substantia heterogeneum.
      - 0 Asci polyspori . . . . . **Diatrypella.**
      - 00 Asci octospori . . . . . **Diatrype.**
    - ++ Stroma a matrice mutata formatum.
      - 0 Stroma late indefinite effusum (eutypeum).
        - § Stroma manifestum . . . . . **Eutypa.**
        - §§ Stroma obsoletum.
          - α Ostiola parva. Sporae subhyalinae . . . . . **Cryptosphaeria.**
          - β Ostiola majuscula. Sporae fuscidulae . . . . . **Endoxyla.**
      - 00 Stroma valseum (peritheciis in circulum aggregatis).
        - § Asci polyspori . . . . . **Valsella.**
        - §§ Asci 4—8-spori.
          - α Ostiola sulcata. Asci stipitati . . . . . **Eutypella.**
          - β Ostiola integra. Asci subsessiles . . . . . **Valsa.**
    - †† Perithecia sub peridermio relaxato sublibera.
      - + Asci polyspori . . . . . **Coronophora.**
  - ++ Asci octospori . . . . . **Calosphaeria.**
  - ** Simples vel caespitosae.
    - † Perithecia subsuperficialia . . . . . **Nitschkia.**
    - †† Perithecia tecta . . . . . **Enchnoa.**

Subfam. II. Lophiostomeae Karst.

CONSPECTUS GENERUM.

Perithecia ostiolo compresso, plus minus lato, angustissimo, rimoso praedita.

A. Sporae pluriseptato-muriformes, fuscae . . . . **Lophidium.**

B. Sporae 2—pluriseptatae (vel guttulatae).

- a. Sporae hyalinae . . . . . Lophiotrema.
 b. Sporae fuscae . . . . . Lophiostoma.

Subfam. III. *Microthyriaceae* Karst.

Perithecia dimidiata vel propria nulla(?), appla-
 nata vel scutiformia, contextu plerumque exi-
 mie radiata, centro pertusa . . . . . Pemphidium.

Subfam. IV. *Erysipheae* Karst.

Perithecia tota clausa, hinc astoma et irregulariter fissilia.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Perithecia verticaliter elongata, simplicia vel ramosa, clavata
 vel cylindracea, obtusa vel acuta, vertice plerumque lacinia-
 tim dehiscentia, mycelio nigro crasso facile secedente innata.
 Biogenae. (*Capnodieae* Sacc.) . . . . . Capnodium.
- B. Perithecia sphaeroidea, pyriformia vel lenticularia, astoma,
 subculo mucedineo vel dematieo plerumque insidentia. Bio-
 genae vel saprogenae. (*Perisporieae* Sacc.)
 * Sporae oblongatae, 2 - pluriseptatae, fuscae. Perisporium.
 ** Sporae sphaeroideae vel oblongatae, simpli-
 ces, hyalinae vel flavae.
 † Asci paraphysati . . . . . Anixia.
 †† Asci eparaphysati . . . . . Eurotium.
- C. Perithecia sphaeroidea vel lenticularia, membranacea, astoma,
 mycelio effuso arachnoideo albido (plerumque formas *Oidii*
erysiphoidis sistente) inserta, appendicibus variis ple-
 rumque eumorphis instructa. Biogenae seu parasiticae in
 plantis vivis. (*Erysipheae* Lév.)
 * Perithecia polyasca. ●
 † Appendices perithecii apice pluries refracto
 dichotomae . . . . . Microsphaera
 †† Appendices simplices vel vage ramosae.
 † Appendices aciculares, basi vesiculoso-inflatae Phyllactinia.
 †† Appendices basi non vesiculoso-inflatae.

0 Appendices floccosae, cum mycelio intertextae Erysiphe.

00 Appendices apice uncinatae . . . . . Uncinula.

** Perithecia monoasca.

† Appendices simplices vel vage ramosae . . . Sphaerotheca.

†† Appendices apice pluries refracto dichotomae Podospaera

XXV. *Cryptospora* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 12 pr. p.
Sacc. Syll. II, p. 361.

Stroma valseum, cortice immersum. Perithecia submembranacea, plerumque circinato-sociata, collis elongatis in discum convergentibus. Asci elongati. Sporae 8-nae, cylindraceo-bacillares, simplices vel spurie septatae, hyalinae.

1. *Cr. suffusa* (Fr.) Tul. Sel. Fung. Carp. II, p. 145.

Syn. *Sphaeria suffusa* Fr. Syst. Myc. II, p. 399. *Sphaeria Cryptosporii* Curr. *Sphaeria Rabenhorsti* Berk. et Br.
Status conidiophorus: *Cryptosporium Neesii* Cord.

Stroma immersum, subpustulatum, pulvere lutescente suffusum, disco minuto pallido nigro-limitato, ostiolis erumpentibus, paucis, sphaeroideis. Asci oblongato-clavati, subsessiles, longit. 80—82 mm., crassit. 16 mm. Sporae longe cylindraceae, utrinque rotundatae, curvatae, simplices, guttulatae, hyalinae, longit. 40—60 mm., crassit. 4—4,5 mm.

Hab. in ramis emortuis *Alni glutinosae* et *Alni incanae* in Fennia saltem australi haud rara.

Pustulae orbiculares, depressae, a cortice interiore formatae, superne ab epidermide tectae, qua avulsa pulvere lutescente, a cortice corroso orto, suffusae apparent. Perithecia sphaeroidea, aggregata, gelatina pallida. Discus vix erumpens, sed formatur ex epidermide avulsa, lutescenti-albus, minutus, nigro-limitatus. Ostiola in centro exserta, pauca, levia, pertusa.

XXVI. *Sillia* Karst. Myc. Fenn. II, p. 20 et 251.

1. *S. ferruginea* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 159.

XXVII. *Linospora* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 21.

I. *Eu-Linospora* Sacc. Perithecia atra, ostiolo manifeste.

1. *L. Capreae* (De C.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 167.

2. *L. arctica* Karst. Myc. Fenn. II, p. 167.

II. *Ceuthocarpon* Karst. Myc. Fenn. II, p. 22.

3. *L. populina* (Pers.) Schröt. in Rab. Fung. Eur. no. 2429.

Syn. *Ceuthocarpon populinum* Karst. Myc. Fenn.

II, p. 167.

XXVIII. *Ophiobolus* Riess in Hedw. 1853, p. 27.

Syn. *Raphidospora* Fr. et Mont. Karst. Myc. Fenn.

II, p. 21.

I. *Eu-Ophiobolus* Sacc. *Perithecia subglabra*.

1. *Oph. porphyrogonus* (Tod.) Sacc. Syll. II, p. 338.

Syn. *Sphaeria porphyrogona* Tod. Fung. Meckl. II, p. 12, t. IX, f. 72. *Sphaeria rubella* Pers. Syn. Fung. p.

63. *Rhaphidospora rubella* Fuck. Symb. Myc. p. 125. Karst. Myc. Fenn. II, p. 165.

2. *Oph. compar* Karst. in Hedw. 1884, no. 1, p. 2.

Perithecia sparsa, maculae purpurascenti insidentia, subsuperficialia, conoideo-sphaeroidea, poro pertusa, atra, 0,2 mm. lata. Asci cylindracei, longit. circiter 120 mmm., crassit. 5—6 mmm. Sporae 8:nae, filiformes, guttulatae, flavescenti-hyalinae, ascum subaequant, crassit. 1 mmm.

Hab. ad caules *Asparagi officinalis* emortuos in Mustiala, m. Junii.

3. *Oph. rudis* (Riess.) Rehm. Ascom. Diagn. no. 188.

Syn. *Raphidospora rudis* Fuck. Karst. Myc. Fenn.

II, p. 165.

Status spermogonicus: *Phoma rudis* Sacc. Syll. II, p. 340.

Status stylosporiferus: *Septoria rudis* Sacc. Syll. II, p. 340.

4. *Oph. Hesperidis* Sacc. Syll. II, p. 343.

Perithecia sparsa, epidermide abscondita, minuta, 0,2 mm. lata. Asci anguste cylindracei, subsessiles, tortuosi, longit. 150 mmm., crassit. 4—5 mmm. Sporae 8:nae, filiformes, tenuissimae, simplices, ex hyalino luteolae, longit. 140 mmm., crassit. 1 mmm. Paraphyses filiformes, asco multo breviores.

Hab. in caule ramisque exsiccatis *Hesperidis matronalis*.

Var. *Geranii* Karst. in Hedw. 1884, no. 1, p. 3.

Perithecium innato-emergentia, subgregaria, ostiolo acuto conoideo, subinde perithecium dimidium subaequante, exserta, minuta. Asci anguste cylindracei, subsessiles, tortuosi, longit. 150—170 mm., crassit. 6—7 mm. Sporae filiformes, simplices vel guttulate, ex hyalino dilute luteolae, fere longitudine asci, crassit. 1—1,5 mm. Paraphyses filiformes.

Hab. in caulibus emortuis *Geranii sylvatici* ad Mustiala, m. Maji.

Parum vel vix differt ab *Oph. tenello* (Auersw.) Sacc. Syll. II, p. 346.

5. *Oph. Cirsii* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 341.

Syn. *Rhaphidospora Cirsii* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 35.

Perithecium sparsa vel subgregaria, sphaeroideo-conoidea, basi applanata, ostiolo brevi, conoideo-truncato, per cuticulam erumpente, atra, inferne filamentis, fuligineo-atris, repentibus dense obsita, circiter 0,4 mm. latit. Asci cylindracei, jodo non tincti, longit. 190—205 mm., crassit. 10—14 mm. Sporae 8-nae, filiformes, pluriseptatae vel guttulate, flavae vel luteolae, longit. 110—180 mm., crassit. 3—4 mm.

Hab. in caulibus exsiccatis *Cirsii arvensis*. Circa Mustiala sat frequens.

Filamenta articulata, fuscicula (sub micr.), crassit. 4—5 mm. Forte est varietas vel subspecies *Ophioboli acuminati* (Sow.) Dub., a quo fere tantum perithecii inferne filamentosis differre videtur.

6. *Oph. stenosporus* Karst. in Hedw. 1883, no. 12, p. 3.

Perithecium sparsa, primitus epidermide tecta, dein denudata, forma varia, ut plurimum sphaeroidea, exigua, basi hyphis sparsis, fuliginis cincta, ostiolo brevi. Asci cylindracei, longit. 90—116 mm., crassit. 6—7 mm. Sporae 8-nae, filiformes, flexuosae, pluriguttulae, luteolae, longit. 50—80 mm., crassit. 1—1,5 mm. Paraphyses flexuosae.

Hab. in caulibus *Scrophulariae nodosae* emortuis prope Mustiala.

7. *Oph. Humuli* Karst. in Hedw. 1884, no. 6, p. 2.

Perithecium subgregaria, denique subsupercialia, subsphaeroidea vel sphaeroideo-conoidea, subinde leviter depressa, atra,

filamentis griseis obsessa, ostiolo conoideo vel cylindraceo, peritheci diametrum saepe aeqvante, latit. 0,3 mm. Asci cylindraceo-clavati, longit. 90—120 mm., crassit. 7—10 mm. Sporae 8:nae, filiformes, aequales, curvatae, pluriguttulatae, dilute luteolae, longit. 75—90 mm., crassit. 2 mm. Paraphyses parcae, crassit. 2—3 mm.

Hab. in caulibus aridis Humuli Lupuli ad Mustiala, m. Jun., Jul.

II. *Ophiochaeta* Sacc. *Perithecia* setulosa.

8. *Oph. herpotrichus* (Fr.) Sacc. Reliqv. Lib. II, p. 144, t. XX, f. 16. Syll. II, p. 352.

Syn. *Rhaphidospora herpotricha* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 166.

Status stylosporiferus: *Hendersonia herpotricha* Sacc. Syll. II, p. 352.

Pycnidia peritheciis minora, calva, prope ostiolum penicillata. Stylosporae cylindraceae, 8-septatae, flavo-fuligineae, longit. 36 mm., crassit. 6 mm.

XXIX. *Rhamphoria* Niessl. Not. p. 44.

Perithecia immersa vel subsuperficialia (xylogena), subcoriacea vel subcarbonacea, ostiolo rostrato. Sporae 8:nae, oblongatae vel ellipsoideae, muriformi-divisae, hyalinae.

1. *Rh. obliqua* Karst.

Syn. *Teichospora obliqua* Karst. Myc. Fenn. II, p. 69. Sacc. Syll. II, p. 303.

XXX. *Fenestella* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 9.

Sacc. Syll. II. p. 325.

Perithecia circinata vel subcaespitosa, coriacea, subsphaeroides, atrofusca, glabra, ostiolis in disco prominulis. Asci cylindracei. Sporae 4:nae—8:nae, monostichae, oblongatae, fenestratae, flavo-fuscae. Paraphyses filiformes.

1. *F. princeps* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 63.

* *F. rubicola* Karst.

2. *F. vestita* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 329.

Syn. *Thyridium vestitum* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 64.

XXXI. *Thyridium* Sacc. Syll. II, p. 323.

Perithecia matrice stromatice plus minus mutata immersa, *Eutypae* ad instar, sphaeroidea, ostiolis vix emersis. Asci cylindranei. Sporae 4–8-nae, monostichae, ellipsoideae, murali-divisae, flavae vel fuligineae.

1. *Th. lividum* (Pers.) Sacc. Syll. II, p. 324.

Syn. *Teichospora livida* Karst. Myc. Fenn. II, p. 68.

XXXII. *Cucurbitaria* Gray. Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 8.

1. *C. Berberidis* (Pers.) Gray. Karst. Myc. Fenn. II, p. 308.

2. *C. ulmea* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. V, p. 34.

Perithecia caespitosa, per peridermium erumpentia, sphaeroidea, dein vertice umbilicato-depressa, papilla minutissima, pallida instructa, sublaevia, fuligineo- vel fusco-atra, tandem atra, opaca, circiter 0,6 mm. lata. Asci sessilibus, clavatis, longit. 180–200 mmm., crassit. 15 mmm. Sporae 8-nae, oblongatae, inaequilaterales vel leviter curvulae, ad medium leviter constrictae, utrinque vix vel paullum attenuatae, dilute fuligineae, pellucidae, 5–7-septatae, accedente septulo longitudinali plerumque imperfecto, longit. 29–33 mmm., crassit. 9–12 mmm. Paraphyses filiformes, graciles.

Hab. in ramis Ulmi aridis, Aboae. Ad *Cucurbitariam* *Caraganae* Karst. proxime accedit, sed caespitibus minoribus, peritheciis minoribus papillisque ostiolorum pallidis aliisque notis recedit.

3. *C. Caraganae* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 182.

Perithecia stromate subcompacto, atrofusco insidentia, in caespites suborbiculares vel saepius oblongatos seu lanciformes, transversim per peridermium erumpentes, magnitudine varios, plurimis densissime stipata, sphaeroidea vel pressione mutua difformia, umbilicata, ostiolo minutissimo, plerumque papillato, sublaevia, fusco-atra, majuscula. Asci e basi tenuata cylindranei, longit. 200–240 mmm., crassit. 16 mmm. Sporae 8-nae, monostichae, ellipsoideae vel oblongatae, saepe curvulae, utrinque attenuatae, 7-septatae, accedente septulo longitudinali uno, demum subfuscae, longit. 24–36 mmm., crassit. 9–12 mmm. Paraphyses filiformes, circ. 1 mmm. crassae.

Hab. in ramis truncisque emortuis Caraganae arbore-scentis nec non Elaeagni macrophyllae in Fennia australi et media (Vasa) vulgatissima.

Cucurbitariae Laburni (Pers.) affinis, sed major (caespites subinde usque ad 1 cent. lat.), firmior, peritheciis sublaevibus, fusco-atris vel nigris furfureque fusco obvelatis.

4. *C. pithyophila* (Kunz. et Schm.) De N. Sfer. Ital. f. 60.

Syn. *Sphaeria pithyophila* Kunz. et Schm. in Fr. Syst. Myc. II, p. 425.

Atra, stromate tenui. Perithecia erumpentia, conferta, primo sphaeroidea, papillata, dein pertusa, demum collabescendo concava. Asci cylindranei, longit. 100 mmm., crassit. 9 mmm. Sporae 8-nae, monostichae, ellipsoideo-oblongatae, 3—septatae, parce muriformes, fuligineae, longit. 17 mmm., crassit. 6 mmm. Paraphyses ramulosae. — Status conidicus: *Phragmotrichum Chailletii* Kunz. et Schm., teste Fuck.

Hab. ad corticem Piceae et Pini in Mustiala.

»Superficialem primo obtutu facile diceret; sed accuratius inspecta erumpens et innata mihi visa est, quod quoque testantur perithecorum indoles et locus natalis. Stroma crustaeforme, raro deest. Perithecia fere libera, secundum rimulas epidermidis aggregata, raro confluent, laevia, opaca, intus primo albido-farcta».

5. *C. nitidula* Karst.

Syn. *Teichospora nitidula* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 40. Sacc. Syll. II, p. 291.

Perithecia sparsa, seriata, aggregata, interdum subcaespitosa, in rimis corticis nidulantia, sphaeroidea, demum ore minuto, rotundato dehiscencia, laevissima, nitidula, atra, glabra, vix 0,5 mm. diam. Asci cylindraneo-clavati. Sporae 8-nae, monostichae, 3-, raro 4—5-septatae, subinde loculis duobus mediis septulo longitudinali divisus, oblongatae, utrinque vel uno apice solum leviter attenuatae, fusciscentes, longit. 16—22 mmm., crassit. 6,5—8,5 mmm. Paraphyses filiformes, graciles.

Hab. in cortice resinato Piceae excelsae prope Mustiala et in Kianto Ostrobotniae.

Cum praecedente forte confluit.

6. *C. Karstenii* Sacc. Syll. II, p. 313.

Syn. *Cucurbitaria conglobata* Karst. Symb. ad Myc.

Fenn. V, p. 33, non vel vix *Sphaeria conglobata* Fr. Syst. Myc. II, p. 414.

Perithecia caespitosa, erumpentia, carbonacea, sphaeroidea, mutua pressione saepissime irregularia, sublaevia, subinde minutissime papillata, aterrima, mediocria. Asci cylindracei, brevissime stipitati, longit. 120—150 mm., crassit. 12—13 mm. Sporae 8-nae, monostichae vel subdistichae, 3-. rarissime 4—5-septatae, loculo altero rarissime septulo longitudinali diviso, ad septa vix vel leniter constrictae, utrinque obtusae, rarius attenuatae, flavae, pellucidae, longit. 17—24 mm., crassit. 6—7 mm. Paraphyses numerosae, filiformes, graciles.

Hab. in ramulis aridis Betulae albae prope Mustiala.

Caespites per epidermidem erumpentes, orbiculares vel ellipsoidei vel oblongati, 1—2 mm. lati. Perithecia saepe arctissime cohaerentia, subtilissime papillata aut subastoma demumque perforata. *Sphaeria conglobata* Fr. videtur differre peritheciis rugulosis, sporis amplis etc.

7. *C. Sorbi* Karst. Myc. Fenn. II, p. 62.

8. *C. Rhamni* (Nees.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 61.

9. *C. Dulcamarae* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 391.

Syn. *Sphaeria Dulcamarae* Kunz. et Schm. Myk. Heft. I, p. 62. — Status pycnidicus: *Diplodia Dulcamarae* Fuck. Symb. myc. p. 175.

»Subrotundo-elongata, atra. Stroma tenue, virens. Perithecia sphaeroideo-depressa, coacervata, granulata, primo papillata, dein pertusa. Asci ampli, stipitati. Sporae e maximis, 2—3-septatae, fuscae. — Pycnidia seriatim disposita, confluentia, erumpentia, media magnitudine, sphaeroidea irregulariaque, papillata, atra. Stylosporae ovoideae oblongatae, magnitudine valde varia».

Hab. in caulibus Solani dulcamarae. Status peritheciigerus in Fennia nondum lectus. Pycnidia prope oppid. Jakobstad inventa.

»An vere dictyospora! An *Leptosphaeriae* agminali affinis?» Sacc. Macropycnidium ejusdem forte sistit *Hendersonia Solani* Karst. in Hedw. 1884, no. 2, p. 3.

XXXIII. *Teichospora* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II. p. 9.

Sporae fuscae vel subflavae.

I. *Eu-Teichospora* Sacc. Perithecia non collabentia.

1. *T. propendula* Karst. Myc. Fenn. II, p. 69.

2. *T. Chevalierii* Karst. Myc. Fenn. II, p. 66.

3. *T. obducens* (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 64.

Var. *Hippophaes* Karst. in Hedw. 1884, no. 4, p. 5.

Sporae ovoideae, ad medium constrictae, 5—7-septatae, loculis, ultimis exceptis, septulo unico longitudinali divisis, luteolae vel flavae, pellucidae, longit. 22—27 mmm., crassit. 9—12 mmm.

Hab. ad lignum ramorum *Hippophaes rhamnoidis* prope Vasam.

4. *T. ignavis* (De N.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 65.

5. *T. pruniformis* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 66.

6. *T. Olenjensis* Karst. in Hedw. 1884, no. 4, p. 5.

Perithecia subgregaria, basi applanata, laevia, atra, ostiolo papillato, latit. 0,4—0,5 mm. Sporae 8-nae, elongatae, utrinque attenuatae, ad medium plus minus constrictae, 7—9-septatae, loculo uno alterove septulo unico longitudinali diviso, fuscae vel fuligineae, impellucidae, longit. 40—51 mmm., crassit. 10—15 mmm.

Hab. in ramis decorticatis aridis *Salicum* in Olenji Maris glacialis.

II. *Strickeria* Sacc. Perithecia dein collapsa-concava.

7. *T. pomiformis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 67.

8. *T. deflectens* Karst. Myc. Fenn. II, p. 67.

9. *T. Wainioi* Karst. Fung. Fenn. atque Sib. in Medd. af Soc. pro Faun. et Fl. Fenn. 11, 1884, p. 139.

Perithecia gregaria, demum superficialia, ovoideo-sphaeroidea, tandem saepe vertice plus minus collapsa, scabriuscula, vix nitentia, nigra, latit. 0,3—0,4 mm., ostiolo papilliformi. Sporae di- vel submonostichae, ovoideo-oblongatae vel elongatae, 2—6-, vulgo 3—6-septatae, raro loculo secundo vel tertio septulo longitudinali diviso, ad septa leviter constrictae, rectae vel subcurvulae, fuscidulae, pellucidae, longit. 15—21 mmm., crassit. 5—6 mmm. Paraphyses numerosae, filiformes, haud bene discretae.

Hab. ad lignum vetustum in paroecia Hollola, m. Jan.

Praecedenti proxima.

10. *T. patellaris* Karst. Fung. Fenn. atqve Sib. in Medd. af Soc. pro Faun. ef Fl. fenn. 11, 1884, p. 139.

Perithecia subgregaria, erumpenti-superficialia, atra, opaca, latit. 0,4—0,6 mm. Asci cylindraceo-clavati, longit. circ. 150 mmm., crassit. circ. 14 mmm. Sporae 8:nae, monostichae, sphaeroideo-ellipsoideae, 3-septatae, septulo longitudinali obsoleto accedente, loculis guttula unica minuta chlorina praeditis, longit. 15—21 mmm., crassit. 10—12 mmm. Paraphyses filiformes.

Hab. ad lignum et corticem truncorum resinorum prope Tervasalmi in paroecia Kuhmo Ostrobotniae.

11. *T. subocculta* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 38.

Perithecia gregaria, hinc inde aggregata, in cortice nidulanti peridermioqve immutato, vulgo lenissime bullato-elevato, tecta, subsphaeroidea, dein depressa et umbilicata, basi hyphis fusciscentibus vel fuligineis vel griseo-fuscis subtilibus obsessa, fusca vel griseo-fusca, ostiolo papillato, nudo, atro, apice tenuissimo, peridermium perforante ornata, vix 0,8 mm. attingentia. Asci clavati, brevissime pedicellati, jodo non tincti, longit. 200—250 mmm., crassit. 26—29 mmm. Sporae 8:nae, monostichae, fusoides-oblongatae, ad medium leniter constrictae, crebre murali-divisae (septis transversalibus 11—13, longitudinalibus 5—7), fusco-flavae, subimpellucidae, apicibus ultimis hyalinae, longit. 37—54 mmm., crassit. 14—22 mmm. Paraphyses sat numerosae, gracillimae.

Hab. in ramis exsiccatis Ulmi, Aboae.

Species insignis, facile ad Cucurbitariam trahenda.

Macropycnidium ejusdem vel Cucurbitariae ulmeae Karst. forsan sistit Hendersonia ulmea Karst. in Hedw. 1884, no. 6, p. 4, et Symb. ad Myc. Fenn. XVI, p. 158.

XXXIV. *Karstenula* Speg. F. Arg. I, in tab. Sacc. Syll. II, p. 240.

Perithecia tecta, discreta, crassiuscula, ostiolo obtuso, initio roseo vel albido, erumpente. Asci paraphysati. Sporae 8:nae, oblongatae, pluri-septatae et muriformes, fuligineae, muco destitutae. Est quasi Massaria sporis Cucurbitariae donata.

1. *K. rhodostoma* (Alb. et Schw.) Speg. Dec. Myc. 94.

Syn. *Sphaeria rhodostoma* Alb. et Schw. Nisk. p.

43, t. 4, f. 3. Fr. Syst. Myc. II, p. 483. *Massaria rhodostoma* Tul.

Perithecium tecta, sphaeroideo-depressa, concentrice striata, sordide nigra, crustae concolori innata, ore denudato, roseo. Asci cylindricei, longit. 120—150 mm., crassit. 10—12 mm. Sporae 8-nae, monostichae, oblongatae, utrinque obtuse attenuatae, 3-septatae, ut plurimum septo uno alterove longitudinali, constrictae, fuligineae, longit. 20—26 mm., crassit. 8 mm. Paraphyses parcae.

Hab. in ramis corticatis *Rhamni Frangulae* alicubi in Fennia australi.

Perithecium plus minus aggregata, basi adnata, plicis concentricis annularibus notata, glabra. Colla parva, subconoidea, epidermidi innata, qua ablata secedunt perithecia nuda ore roseo-rubro pertusa relinquentia.

XXXV. *Pleospora* Rab. Karst. Myc. Fenn. II, p. 9.

* In plantis Dicotyledoneis parasiticae.

† Herbicolae.

1. *Pl. vulgaris* Niessl. Not. p. 27.

Perithecium sparsa, in matrice haud mutata vel fuscescente sub epidermide nidulantia, depresso-sphaeroidea, basi applanata, mox collabescentia, glabra, basi fibrillosa, tenui-coriacea, atrofusca, 250 mm. diam., ostiolo papilliformi. Asci subcylindricei, cylindraceo-clavati vel subclavati, in stipitem attenuati, longit. 80—140 mm., crassit. 10—15 mm. Sporae 8-nae, plerumque monostichae vel versus apicem asci laxae distichae vel omnino distichae, ellipsoideae, obtuse rotundatae, plerumque parum inaequilaterales, transverse 5-septatae constrictaeque, maxime medio, loculis 4 mediis in longitudine 1-septatae, loculis ultimis plerumque simplices, olivaceo-lutescentes vel saturate melleae, demum saepe fuscidulae, longit. 15—21 mm., crassit. 8—10 mm. Paraphyses superantes, articulatae, interdum parce ramosae.

Hab. in caulibus herbarum variarum in Fennia saltem australi passim.

2. *Pl. media* Niessl. Not. p. 38, t. IV. f. 12.

Perithecium in matrice vix mutata vel paullum denigrata plus minus gregaria, tecta, depresso-sphaeroidea, demum collapsa, du-

riuscula, coriacea, fusco-atra, basi fibrillosa, ceterum glabra, ostiolo papilliformi, 250—300 mmm. diam. Asci oblongato-clavati vel subtubulosi, stipite brevi, longit. 80—100 mmm., crassit. 15—18 mmm. Sporae oblongato- vel ellipsoideo-ovoideae, rectae, inaequilaterales, utrinque late rotundatae, transverse 5-septatae, medio plus minusve constrictae, septulo in longitudine uno, percurrente. ex aureo fuscae, longit. 18—23 mmm., crassit. 9—11 mmm. Paraphyses articulatae, subinde parce ramosae.

Hab. in caulibus emortuis *Ranunculi acris* prope *Mustiala*, m. Sept.

3. *Pl. herbarum* (Pers.) Rab. Karst. Myc. Fenn. II, p. 70, pr. p.

Perithecia subgregaria, epidermide primitus tecta, dein ea perfossa nudata, sphaeroideo-depressa, sicca collapsa vel varie impressa seu corrugata, ostiolo papillato aut vertice obtuso, umbonato, osculo pertusa, glabra, basi subinde fibrillosa, atra, 200—450 mmm. diam. Asci clavati, longit. 110—160 mmm., crassit. 20—30 mmm. Sporae 8-nae, distichae, ellipsoideae vel oblongatae, 7-septatae, murali-divisae, demum flavae vel fuscae, longit. 30—40 mmm., crassit. 16—18 mmm. Paraphyses filiformes, gracilescentes. — Status conidicus sistit *Alternariam tenuem* Nees. et *Macrosporium commune* Rab.

Hab. in caulibus emortuis herbarum *Dicotyledonearum*, rarius *Monocotyledonearum* in Fennia et Lapponia.

* *Pl. Pisi* (Sow.) Fuck. Symb. Myc. p. 131.

Syn. *Sphaeria Pisi* Sow. t. 383, f. 8. Karst. Myc. Fenn. II, p. 71.

Perithecia sparsa, ellipsoideo-subrotundata, depressa, superne longitudinaliter plicata, opaca, nigra, ostiolo latente, subcompressa. Fructificatio typi, sed sporae paullo angustiores. — Status conidicus: *Stemphylium polymorphum* (sec. Fuck.).

4. *Pl. gigaspora* Karst. in Hedw. 1884, no. 3, p. 1.

Perithecia in matrice haud mutata, sparsa vel subgregaria, epidermide primitus tecta, dein ea perfossa nudata, conoideo-sphaeroidea vel lenticulari hemisphaerica, basi applanata, vertice obtusa vel umbonata, laevia, glabra, atra, diam. 0,3—0,4 mm. Sporae 8-nae, distichae, ovoideo-oblongatae vel ellipsoideae, supra

medium constrictae, rectae, superne obtuse subattenuatae, parte dimidia inferiore angustiore apiceque rotundata, transverse 10—13-septatae, murali-divisae (septulis longitudinalibus hinc inde interruptis obsoletioribus 3—4), saturate melleae, demum dilute fusco-melleae, longit. 60—70 mmm., crassit. 24—34 mmm.

Hab. ad caules emortuos herbarum majorum in insula Maris glacialis, Kildin, m. Julio.

5. *Pl. Drabae* Schröt. Nord. Pilz. p. 15.

Perithecia sphaeroideo-depressa, collabentia, papillata, basi hyphis repentibus fuliginis cincta, ceterum glabra, 0,3 mm. diam. Asci cylindraceo-clavati, deorsum subattenuati, brevi-stipitati, longit. 60—75 mmm, crassit. 13—17 mmm. Sporae distichae, ellipsoideae, 5—7-septatae septisque 2—3 longitudinalibus divisae, obscure castaneae, longit. 16—20 mmm., crassit. 7—9 mmm

Hab in caulibus et foliis emortuis *Drabae hirtae*, *Dr. nivalis*, *Niumats Korso*, *Vallistroso* et *Kirkevaara Lapponiae Sueciae* (Wichura).

†† Arboricolae.

6. *Pl. petiolorum* Fuck. Symb. Myc. p. 132.

Syn. *Pl. papillata* Karst. Myc. Fenn. II, p. 71.

Sec. Fuck. spermogonium sistit *Phomam petiolorum* Desm.

** In plantis Monocotyledoneis parasiticae.

7. *Pl. macrospora* Schröt. Nord. Pilz p. 15.

Perithecia seriatim laxe gregaria, sphaeroideo-depressa, collabentia, erumpentia, laevia, glabra, nigra, 250—300 mmm. diam., ostiolis minutis, papillatis. Asci cylindraceo-clavati, deorsum attenuati, breviter stipitati, longit. 150—170 mmm., crassit. 24—26 mmm. Sporae 4—8-nae, monostichae, ellipsoideae, quaternae 35—45 longae, 13—17 crassae, octonae 30—33 longae, 9—10 crassae, 3-septatae, loculo uno vel duobus intermediis longitrorsum divisae, luteo-fuligineae.

Hab. in foliis emortuis *Hierochloes alpinae*, ad Torneå-träsk in Luleå Lapponiae (Wichura).

8. *Pl. infectoria* Fuck. Karst Myc. Fenn. II, p. 71.

9. *Pl. scirpicola* (De C.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 72.

Status conidicus sistit *Sporodermium scirpicolum* Fuck.

10. *Pl. pentamera* Karst. Fung. Spetsb. p. 99.

Perithecia sparsa, primitus epidermide tecta, dein ea perfossa emergentia, subsphaeroidea, vertice obtusissime conoidea aut depressa, subastoma, glabra, atra, 150—250 mm. diam. Asci clavati, brevissime stipitati, longit. 105—150 mm., crassit. 24—30 mm. Sporae 8-nae, distichae, ovoideo-ellipsoideae vel ovoideo-suboblongatae, rarius oblongatae, 4-septatae (rarius 5—6-septatae), ut plurimum septulo unico longitudinali accedente, ad septa vix vel levissime, medio haud constrictae, subfuscae, longit. 24—35 mm., crassit. 10—15 mm. Paraphyses filiformes.

Hab. in caulibus emortuis herbarum in Kitofka, insula Maris glacialis.

11. *Pl. deflectens* Karst. Fung. Spetsb. p. 99.

Perithecia sparsa, erumpentia, subsphaeroidea, vertice saepe attenuato-mammosa, dein ostiolo latiusculo dehiscentia, glabra, nigra, latit. circ. 0,2 mm. Asci brevissime pedicellati, elongato-clavati, longit. 70—125 mm., crassit. 14—22 mm. Sporae 8-nae, distichae, subfusoides-oblongatae, saepe inaequilaterales seu leviter curvulae, medio non constrictae, 3—5-septatae, septulo unico longitudinali accedente, fuscae, longit. 20—34 mm., crassit. 7—13 mm. Paraphyses filiformes, gracilescentes.

Hab. in graminibus emortuis alicubi in Lapponia rossica.

12. *Pl. hydrophila* Karst. in Hedw. 1883, no. 12, p. 2.

Perithecia sparsa, innata, sphaeroidea, glabra, nigra, ostiolo papillaeformi, distincto, erumpente, 0,2 mm. lata. Asci subsessiles, oblongati, longit. circ. 80 mm., crassit. circ. 22 mm. Sporae 8-nae, tristichae, oblongato-fusoides, inaequilaterales vel leviter curvulae, 5-septatae, loculo tertio protuberante septuloque longitudinali praedito, ad septa leviter constrictae, luteolo-fuscescentes, longit. 22—30 mm., crassit. 6—10 mm.

Hab. in foliis *Acori Calami* putrescentibus prope Aboam, m. Sept.

Pl. deflectenti Karst. affinis, forte tantum ejus subspecies vel varietas.

13. *Pl. Heleocharidis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 72.

XXXVI. *Pyrenophora* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 397, em.

Sacc. Syll. II, p. 277.

Perithecium subcutaneo-erumpentia, subsphaeroidea, nigra, setulis vestita, nunc dura sclerotioidea (*Eu-Pyrenophora*), nunc coriaceo-membranacea (*Chaetoplea* Sacc.). Asci elongati, suboctospori, paraphysati. Sporae ovoideo-oblongatae, murali-septatae, flavo-melleae vel fuligineae — *A Pleospora* vix satis diversa.

1. *P. abscondita* Karst. in Hedw. 1884, no. 3, p. 1.

Syn. *Sphaeria abscondita* Karst. Fung. Lapp. or., p. 216, 1865 (Notis. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. 8 h. 1882).

Perithecium gregaria, epidermide tecta, rotundata, plus minusve deplanata, rugulosa, atra, hyphis tortuosis, fuliginis, undique obsessa, punctiformia. Asci clavati, brevissime stipitati, longit. 60—100 mm., crassit. 10—18 mm. Sporae 8-nae, ellipsoideae vel ovoideo-oblongatae, utrinque attenuatae, ad medium constrictae, rectae vel leniter curvulae, mono- vel subdistichae, 3—5-septatae, septulo unico hinc inde interrupto accedente longitudinali, melleae, haud bene pellucidae, longit. 17—21 mm., crassit. 7—9 mm.

Hab. in caulibus vetustissimis *Trollii europaei* ad insulam Maris glacialis Olenji, m. Julio.

2. *P. Vichuriana* (Schröt.) Sacc. Syll. II, p. 286.

Syn. *Pleospora Vichuriana* Schröt. Nord. Pilz. p. 14.

Perithecium subimmersa, sphaeroidea, vertice rotundato emergente, setulis rigidis, paucis, rectis, obtusis, 70 mm. longis, 8—10 mm. crassis vestita, nigra, 100—110 mm. diam. Asci subellipsoidei, brevissime stipitati, longit. 40—50 mm., crassit. 15 mm. Sporae 8-nae, distichae, ellipsoideae utrinque obtuse subattenuatae, 5-septatae septisque 1—2 longitudinaliter divisae, longit. 14—17 mm., crassit. 6—7 mm., flavo-brunneae. Paraphyses indistinctae.

Hab. in foliis emortuis *Caricis rupestris*, ad Titis in Lapponia Sveciae (*Wichura*). Ad *Leptosphaerias* nutat.

XXXVII. Ceratosphaeria Niessl. Not. Pyr. p. 43.

Sacc. Syll. II, p. 227 *).

Perithecia semiimmersa vel superficialia, subcoriacea vel subcarbonacea, plus minus rostrata. Sporae 8-nae, elongatae, transverse pluriseptatae, subhyalinae.

1. *C. fuscella* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 228.

Syn. *Ceratostoma fuscillum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 117.

XXXVIII. Cryptoderis Auersw. Pyr. p. 29.

Perithecia innata, latentia, subsphaeroidea, rostellata, submembranacea, rostello emergente. Sporae 8-nae, oblongatae, tenuiter 3-septatae, hyalinae. Paraphyses nullae.

1. *Cr. Chamaemori* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 230.

Syn. *Gnomonia Chamaemori* Karst. Myc. Fenn. II, p. 123.

XXXIX. Massarina Sacc. Syll. II, p. 153.

Perithecia tecta, corticola, sphaeroidea, ostiolo vix erumpente. Asci paraphysati. Sporae 8-nae, oblongatae, 2—pluriseptatae, volva mucosa obvolutae.

1. *M. eburnea* (Tul.) Sacc. Syll. II, p. 153.

Syn. *Massaria eburnea* Tul. Sel. Fung. Carp. II, p. 239, t. XXV, f. 5—9.

Hypodermica, gregaria, depressa vel subtruncata. Perithecia subsphaeroidea, annulato-impressa, obtuse papillata. Asci clavati, longit. 168 mmm., crassit. 16 mmm. Sporae distichae, oblongato-fusiformes, curvatae, 3-septatae, hyalinae, circulo gelatinoso, ellipsoideo, curvato circumdatae, longit. 32 mmm., crassit. 8 mmm.

Hab. in ramis corticatis *Betulae*.

* *M. Salicis* Karst. in Hedw. 1884, no. 6, p. 1.

Perithecia sparsa vel subgregaria, initio cortici innata, dein emergentia vel erumpentia, sphaeroidea, papilla obtusa poro ovali

---

*) Est genus analogum *Ceratostomellae*, *Ceratostomatis*, *Lentomitae*, *Rhynchostomatis*, *Rhamphoriae* et *Ophioce-ratis*.

pertusa, atra, latit. 0,3 mm. vel paullo ultra. Asci cylindracei, breviter stipitati, longit. circ. 185 μ m., crassit. circ. 15 μ m. Sporae monostichae vel subdistichae, fusoidae-oblongatae, eguttulatae, chlorino-hyalinae, circulo gelatinoso, 2 mm. crasso circumdatae, longit. 30—33 μ m. (sine muco), crassit. 9 μ m.

Hab in latere inferiore corticis Salicis cinereae ad Mustiala, m. Sept.

A typo recedit peritheciis sparsis, exacte sphaeroideis, non annulato-impressis sporisque vulgo rectis.

· XL. *Zignoella* Sacc. Syll. II, p. 214.

Perithecia subsuperficialia, saepe gregaria, carbonacea, papillata, basi insculpta, latiuscule pertusa (in subg. *Trematostoma*), nigra, ut plurimum minuta, interdum majuscula. Sporae 8-nae, ovoideae vel oblongatae, pluriseptatae vel 1-septatae vel simplices, saepius pluriguttulatae, hyalinae. Paraphyses plerumque distinctae.

I. *Eu-Zignoella*. *Perithecia* minuta, vix pertusa, sublibera. *Sporae 3 - pluriseptatae.

1. *Z. ovoidea* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 214.

Syn. *Sphaeria ovoidea* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 92.

Var. *Runsalensis* Karst. Symb. Myc. Fenn. XIII, p. 6 (1884).

A typo praeprimis sporis minoribus (13—17 μ m. longis, 1,5—3,5 μ m. crassis) peritheciisque minutissimis diversa.

Hab. in ligno sicco *Quercus* in Runsala.

2. *Z. minutissima* (Karst.) Sacc. Syll. II, add. p. LXII.

Syn. *Sphaeria minutissima* Karst. in Hedw. 1883, p. 41.

Perithecia sparsa, applanato-rotundata, atra, opaca, minutissima (latit. circ. 0,1 mm.), demum ostiolo umbilicato-impresso, irregulari, rotundato dehiscencia saepeque vertice collabentia. Asci cylindraceo-clavati, longit. 66 μ m., crassit. 11 μ m. Sporae 8-nae, distichae, ovoideo-oblongatae, rectae, tenuiter 3-septatae, saepe simplices vel 1-septatae, chlorinae, longit. 9—11 μ m., crassit. 4—5 μ m. Paraphyses numerosae, filiformes, graciles, flexuosae, ramosae.

Hab. ad lignum vetustum prope Aboam.

* *Z. clavispora* Karst. in Medd. af Societas pro Fauna et Flora Fennica, 11, 1884, p. 140.

Perithecia laxa gregaria, erumpenti-superficialia, lenti-formia, atra, opaca, demum ore latiusculo pertusa, latit. circ. 0,2 mm. Asci cylindraceo clavati, subsessiles, flexuosi vel curvati, longit. 40—66 mmm., crassit. 9—12 mmm. Sporae 8-nae, distichae, claviformes vel ovoideo-elongatae, vulgo rectae, spurie tenuiter 3-septatae, chlorino-hyalinae vel hyalinae, longit. 15—18 mmm., crassit. 5—6 mmm. Paraphyses filiformes, parce ramosae, 2—2,5 mmm. crassae.

Hab. Ad lignum putrescens in par. Padasjoki (Edv. Wainio).

** *Z. juniperina* Karst. (N. subsp.).

Perithecia innata, demum vertice nudata. Asci longit. 80—100 mmm., crassit. 12 mmm. Sporae 3-septatae, hyalinae, longit. 14—22 mmm., crassit. 7—8 mmm. Caeterum ut *Z. minutissima*.

Hab. in ligno Juniperi communis prope Mustiala, vere.

3. *Z. ignobilis* (Karst.) Sacc. Syll. II, add. p. LXII.

Syn. *Sphaeria ignobilis* Karst. in Hedw. 1883, p. 42.

Perithecia gregaria, adnato-superficialia, rotundata, demum ore pertusa, nuda, atra, opaca, latit. circ. 0,2 mm. Asci angusti. Sporae elongatae, rectae, 1-septatae, subinde simplices vel tenuiter? 3-septatae, chlorinae, longit. 11—16 mmm., crassit. 2—4 mmm.

Hab. ad corticem vetustum in Olenji in Lapponia rossica.

** Sporae, saltem initio, simplices, guttulate. (*Zignoia* Sacc.).

4. *Z. pygmaea* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 220.

Syn. *Sphaeria pygmaea* Karst. Myc. Fenn. II, p. 93.

5. *Z. crustacea* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 220.

Syn. *Sphaeria crustacea* Karst. Myc. Fenn. II, p. 95.

II. *Trematostoma* Sacc. Perithecia majuscula, dein late pertusa, basi insculpta.

6. *Z. emergens* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 224.

Syn. *Sphaeria emergens* Karst. Myc. Fenn. II, p. 93.

7. *Z. Oudemansii* Karst. (N. sp.).

Perithecia dispersa, erumpentia, applanata, depressa, atra, poro pertusa, 0,2 — 0,4 mm. diam. Asci cylindraceo-clavati, longit. 75—95 mmm., crassit. 9—12 mmm. Sporae subdistichae, fusoido-oblongatae, 1—3 septatae, hyalinae, longit. 18—22 mmm., crassit. 4—6 mmm. Paraphyses parcae.

Hab. in ligno pineo prope lacum Susijärvi in Lapponia rossica.

XLI. Hypospila Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 127.

1. *H. Pustula* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 127.

XLII. Metasphaeria Sacc. Syll. II, p. 156.

Perithecia epidermide tecta, dein subinde erumpentia, sphae, roidea, submembranacea, vulgo papillata Asci typice paraphysati. Sporae 8-nae, ellipsoideae vel oblongatae vel fusoidae, 2—pluriseptatae, subinde (immaturae?) tantum 2—pluriguttulatae hyalinae. — A Leptosphaeria vix discernenda.

* In Dicotyledoneis parasiticae.

† In caulibus herbaceis.

+ Sporae 2—4-septatae.

1. *M. rustica* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 157.

Syn. *Leptosphaeria rustica* Karst. Myc. Fenn. II, p. 105.

2. *M. affinis* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 159.

Syn. *Leptosphaeria affinis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 159.

++ Sporae 4-guttulatae.

3. *M. Trollii* Karst. in Hedw 1884, no. 6, p. 3.

Perithecia in greges minulos sociata, primitus epidermide tecta, deinde denudata, applanata, orbicularia vel ellipsoidea, denum poro pertusa, atra, latit. 0,3—0,4 mm. Sporae 8-nae, distichae, cylindraceae, rectae, 4-guttulatae, hyalinae, longit. 11—15 mmm., crassit. 1,5—2 mmm.

Hab. ad caules *Trollii europaei* prope Olenji Maris glacialis.

†† Follicolae.

4. *M. immunda* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 170.

Syn. *Leptosphaeria immunda* Karst. Myc. Fenn. II, p. 105.

5. *M. Empetri* (Fr. pr. p.) Sacc. Syll. II, p. 171.

Syn. *Sphaeria Empetri* Fr. Syst. Myc. II, p. 552, pr. p. ? Fuck. Symb. Myc. Zweit. Nachtr. p. 18. *Heterosphaeria Empetri* Rehm. Ascom. n:o 324.

Perithecia epidermidi exaridae innata, sparsa, lentiformia, media magnitudine, atra, semper levia, non rugosa, primo convexa, vertice minutissime sed distincte papillata, demum perforata, mox collapsa, cupulaeformia sed non rugosa. Asci subclavati, subsessiles, curvuli, ope jodi violaceo-tincti, longit. 60—70 („96“) mmm., crassit. 10—14 mmm. Sporae distichae vel submonostichae, fusoidae-clavatae, utrinque obtusae, rectae, 3-septatae, longit. 16—20 mmm., crassit. 4—6 („8“) mmm. Paraphyses gracillimae.

Hab. in pagina superiore foliorum *Empetri nigri* in monte Ukonvaara par. Kuusamo (Edv. Wainio).

Sporae in speciminibus nostris ad septa non constrictae.

** In Monocotyledoneis parasiticae.

6. *M. coccodes* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 174.

Syn. *Leptosphaeria coccodes* Karst. Myc. Fenn. II, p. 103.

7. *M. culmifida* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 174.

Syn. *Leptosphaeria culmifida* Karst. Myc. Fenn. II, p. 103.

8. *M. Cumana* Sacc. Syll. II, p. 177.

Maculae nullae. *Perithecia laxae seriata*, innata, vix erumpentia, sphaeroideo-depressa, pertusa, 0.2 circ. diam., contextu parenchymatico, fuligineo. Asci oblongato-cylindracei, subsessiles, longit. 60—70 mmm., crassit. 12—15 mmm., apice tunica integra, rotundati. Sporae 8-nae, subtristichae, fusoidae, curvulae, 3-septatae, ad septa leniter constrictae, 4-(vel pluri-) guttulate, hyalinae, longit. 20—22 mmm., crassit. 5 mmm. Paraphyses filiformes.

Hab. in foliis emortuis *Caricum*.

* *M. luzulina* Karst. in Hedw. 1884, no. 1, p. 5.

Perithecia hypophylla, sparsa vel subgregaria, innata, vix

erumpentia, depresso sphaeroidea, demum pertusa, atra, vix 0,2 mm. in diam. Asci cylindraceo-oblongati, subsessiles, apice attenuati, basi vulgo curvuli, longit. 60—75 mmm., crassit. 9—12 mmm. Sporae 8-nae, tristichae, fusoideo-bacillares, curvulae, spurie 3 septatae aut 3-(vel pluri-) guttulatae, chlorino-hyalinae, ad septa non constrictae, longit. 20—25 mmm., crassit. 3—4 mmm. Paraphyses parum notabiles.

Hab. in foliis emortuis *Luzulae pilosae* in Mustiala, m. Sept.

A typo sporis majoribus, subchlorinis, ad septa haud constrictis, ascis apice attenuatis, paraphysibusque non bene discretis discrepat. Etiam cum *Leptosphaeria Luzulae* Wint. in Hedw. 1872, p. 149. Sacc. Syll. II, p. 66 multum commune habet, a qua fere tantum peritheciis hypophyllis, sporis paullo majoribus, ad septa non constrictis, paraphysibusque non bene discretis recedit. An omnes hae tres formae ejusdem speciei?

XLIII. *Thyridaria* Sacc. Syll. II, p. 140.

Perithecia in acervulos subvalseos cortice immersos dein erumpentes aggregata, crusta stromatica subcorticali saepius connectente, disco, vero luteo-vel rufofurfuraceo, rarius ligno vel cortice stromatice decolorato immersa. Asci paraphysati. Sporae 8-nae, oblongatae, 3-pluriseptatae, fuligineae vel fuscae.

1. *Th. pulveracea* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 141.

Syn. *Cucurbitaria pulveracea* Karst. Myc. Fenn. II, p. 62.

2. *Th. Sambuci* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 141.

Syn. *Kalmusia Sambuci* Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 40.

Stroma in ramis corticatis valseum, erumpenti-liberum, ut plurimum orbiculare, pulvinatum, rubiginosum vel nigricans, 3—4 mm. latum, in ramulis denudatis, superficie rubiginoso-nigriticis effusum, entypeum. Perithecia ovoideo-sphaeroidea, nunc ligni strato extimo omnino infossa vel semiimmersa, parte superiore plus minus exstante, ordine vario distributa, nunc in stromate valseo numerosissima, densissime stipata, carbonacea, atra, primitus saepe furfureo-villosa, mediocria, ostiolis brevibus, subinde tamen perithecium fere aequantibus, cylindraceis, sed basim versus

sensim incrassatis, obtusis. Asci clavati, longit. 70—110 mmm., crassit. 9—11 mmm. (pars sporif.). Sporae 8-nae, oblique monostichae vel subdistichae, oblongatae, rectae vel leviter curvulae, 3-septatae, ad septa vix vel levissime constrictae, dilute fuscescenti-flavae, longit. 15—20 mmm., crassit. 4—6 mmm. Paraphyses numerosas.

Hab. in ramis emortuis *Sambuci racemosae* in horto Mustialensi.

Thyridaria cum *Kalmusia* conjungit, varietatem forte tantum sistens *Kalmusiae* *Ebuli* Niessl, a qua stromate saepe eutypeo, sporis dilutioribus aliisque notis recedere videtur.

XLIV. *Pseudovalsa* Ces et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 10.

1. *Ps. lanciformis* (Fr.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 73.

XLV. *Sporormia* De N. Micr. ital. decas V, p. 6 (1849). Karst. Myc. Fenn. II, p. 15.

Sporae 4—18-loculares, loculis mox secedentibus.

1. *Sp. minima* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 110.

2. *Sp. intermedia* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 110.

3. *Sp. Notarisii* Car. Karst. Myc. Fenn. II, p. 110.

XLVI. *Sphaeria* Hall. pr. p. Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 13.

I. *Perithecia* basi insculpta, poro dein lato aperta. Sporae mediocres vel majusculae. — *Trematosphaeria* Fuck. Symb. Myc. p. 161. Sacc. Syll. II, p. 115.

1. *Sph. pertusa* (Pers.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 90.

2. *Sph. hydrophila* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 187.

Syn. *Trematosphaeria hydrophila* Sacc. Syll. II, p. 119.

Perithecia sparsa, innato-emergentia, subsphaeroidea, demum poro pertusa, glabra, laevia, rigida, subfragilia, atra, 0,4 mm. diam. Sporae fusoides-oblongatae, vulgo curvulae, 3—5-septatae, fuscae, longit. 30—36 mmm., crassit. 8—10 mmm.

Hab. in ligno indurato vetusto Pini, aqua interdum suffuso, prope Mustiala.

Var. *imitans* Karst.

Syn. *Sphaeria imitans* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 187. *Melanomma imitans* Sacc. Syll. II, p. 112.

Perithecia sparsa, innato-superficialia, subsphaeroidea, saepe compressa, demum poro minuto pertusa, glabra, laevis, fragilia, tenuia, atra, 0,3—0,4 mm. diam. Asci elongati, jodo vix vel dilutissime coerulescentes, longit. 110 mmm., crassit. 20 mmm. Sporae distichae, fusioideo-elongatae, vulgo curvulae, 5-septatae, flavae vel subfuscae, longit. 36—40 mmm., crassit. 9—10 mmm. Paraphyses coalitae.

Hab. in ligno vetusto prope Mustiala.

3. *Sph. provecta* Karst. Fung. Fenn. atque Sib. in-Medd. af Soc. pro Faun. et Fl. fenn. 11, 1884, p. 139.

Perithecia sparsa, semiimmersa, oblongata vel sphaeroideo-oblongata, poro pertusa, atra, latit. 0,2—0,3 mm. Sporae fusioideo-elongatae, leviter curvulae, 4—7-septatae, loculis subinde uniguttulatis, fuligineae, longit. 37—42 mmm., crassit. 7,5—9 mmm.

Hab. ad lignum vetustum exaridum in paroecia Hollola (Edw. Wainio).

A *Sph. hydrophila* Karst. var. imitante Karst., cui proxime accedit, differt forma et magnitudine perithecii sporisque vulgo 7-septatis, angustioribus.

II. Perithecia superficiali-insidentia, poro angusto pertusa. Sporae mediocres. — *Melanomma* Nitschk. et Fuck. Symb. Myc. p. 159. Sacc. Syll. II, pag. 98.

I. Perithecia glabrescentia.

4. *Sph. pulvis-pyrius* Pers. Karst. Myc. Fenn. II, p. 88.

Status conidicus: *Helminthosporium velutinum*. Status spermogonicus: *Phoma pulvis-pyrius* Sacc.

Var. *Ledi* Karst. in Hedw. 1884, no. 1, p. 3.

Peritheciis minoribus, laevibus, fragilioribus, rarissime papillulatis a typo differens.

Hab. in caulibus emortuis *Ledi* palustris prope Mustiala, m. Maji.

5. *Sph. pulviscula* Karst. in Hedw. 1884, no. 4, p. 4.

Perithecium conferta vel crustaceo-congesta, raro sparsa, superficialia, ovoidea, sublaevia, atra, ostiolo sat brevi, conoideo, circ. 0,2 mm. diam. Asci clavati, stipitati, longit. 45—60 mm., crassit. 6—8 mm. Sporae 8-nae, di- vel subtristichae, elongatae, curvulae, 3-septatae, ad septa leviter vel vix constrictae, loculo secundo leviter incrassato, eguttulatae, dilutissime fuscescentes, diaphanae, longit. 11—15 mm., crassit. 3—3,5 mm.

Hab. in ligno pineo ad Mustiala, m. Oct.

6. *Sph. effugiens* Karst. (N. sp.).

Perithecium laxe gregaria vel subsparso, erumpentia, subinde demum subsuperficialia, subsphaeroidea, laevia, atra, ostiolo conoideo, obtuso, dein pertuso, subinde confluenta, 0,2—0,3 mm. diam. Asci cylindraceo-clavati, longit. 105—120 mm. (pars sporif.). Sporae 8-nae, oblique monostichae, oblongatae, utrinque obtusae, 3-septatae, ad septa leviter constrictae, melleae, longit. 18—22 mm., crassit. 7—8,5 mm. Paraphyses haud bene discretiae. — Pycnidia et spermogonia socia obvia, peritheciiis subsimilia. Stylosporae ellipsoideae, simplices, fuscae, longit. 7—8 mm., crassit. 4 mm. Spermatia elongata, hyalina, recta, longit. 3—4 mm., crassit. 0,5 mm.

Hab. in cortice et ligno ramorum aridorum Ulmi in Mustiala, vere.

7. *Sph. Aspegrenii* Fr. in Kunz. Myk. Heft. 2, p. 4. Syst. Myc. II, p. 465.

Syn. *Melanomma Aspegrenii* Fuck. Symb. myc. p. 159, t. III. f. 29. Sacc. Syll. II, p. 100.

Perithecium gregaria vel sparsa, emersa, hemisphaerica, laevia, nitida, atra, ostiolo simplici, demum umbilicato pertusa. Asci cylindracei, stipitati. Sporae monostichae, oblongatae, utrinque obtusae, 3-septatae, ad septa vix constrictae, olivaceae, longit. 12 mm., crassit. 4 mm.

Hab. ad lignum Padi in regione Aboënsi.

Species minuta, firma, orbiculata, subsphaeroidea, basi subimmersa, hemisphaerica, ostiolo vix papillato, demum vero apice pertuso tandemque umbilicato-depressa.

8. *Sph. erraticula* Karst. (N. sp.).

Perithecium sparsa, superficialia, obovoidea, vulgo vertice in ostiolum conoideum, brevissimum, pertusum attenuata, atra, gla-

bra, laevia, diam. circ. 0,2 mm. Sporae monostichae, oblongatae, rectae vel curvulae, 3-septatae, luteolo-subfuscescentes, longit. 14—19 mmm., crassit. 4,5—6 mmm. Paraphyses non bene discretatae.

Hab. in cortice *Aceris platanoidis* in insula Runsala.

9. *Sph. Holmskjoeldii* Karst. Myc. Fenn. II, p. 91.

Syn. *Melanomma Holmskjoeldii* Sacc. Syll. II, p. 101.

10. *Sph. disjecta* Karst. Myc. Fenn. II, p. 92.

Syn. *Melanomma disjectum* Sacc. Syll. II, p. 103.

11. *Sph. lonicerina* Karst. Myc. Fenn. II, p. 87.

Syn. *Melanomma lonicerinum* Sacc. Syll. II, p. 108.

12. *Sph. Hippophaës* Sollm. in Bot. Zeit. 1862, p. 378.

Syn. *Melanomma Hippophaës* H. Fab. Spher. Vaucl. p. 92. f. 30. Sacc. Syll. II, p. 108.

Perithecia sparsa, rarius parce acervulata, per epidermidem fissam erumpentia, sphaeroidea, rugosiuscula, subtiliter papillata, atra, 0,3 mm. diam. Asci cylindracei, breviter stipitati, longit. 99—120 mmm., crassit. 10—12 mmm. Sporae 8-nae, oblique monostichae, oblongato-ovales, utrinque rotundatae, 3-septatae, dilute flavae, longit. 16—23 mmm., crassit. 6—9 mmm.

Hab. in ramis exaridis *Hippophaës rhamnoidis* prope Vasa. m. Aug.

13. *Sph. cinerea* Karst. Myc. Fenn. II, p. 91, vix Fuck. sec. Sacc.

Syn. *Melanomma cinereum* Sacc. Syll. II, p. 108.

14. *Sph. sanguinaria* Karst. Myc. Fenn. II, p. 90.

Syn. *Melanomma sanguinarium* Sacc. Syll. II, p. 110.

15. *Sph. juniperina* Karst. Myc. Fenn. II, p. 89.

Syn. *Melanomma juniperinum* Sacc. Syll. II, p. 110.

16. *Sph. cryptica* Karst. in Hedw. 1884, n:o 4, p. 6.

Perithecia subsparsa, primitus cortice tecta, deinde ea divulsa nudata, sphaeroideo-subapplanata, interdum inaequalia, glabra, subatra, vulgo papilla minuscula, obtusissima, latit. 0,3—0,5 mm. Sporae fusoides vel ovoideo-oblongatae, 3—5-septatae, ad septa vix vel leviter constrictae, solito rectae, flavae, longit. 13—18 mmm., crassit. 5—6 mmm.

Hab. in ramulis emortuis *Viburni Opuli* prope Vasa.

II. *Perithecia setulosa* (*Chaetomastia* Sacc.).

17. *Sph. hirtula* Karst. Myc. Fenn. II, p. 96.

Syn. *Melanomma hirtulum* Sacc. Syll. II, p. 113.

18. *Sph. pilosella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 96.

Syn. *Melanomma pilosellum* Sacc. Syll. II, p. 114.

XLVII. *Herpotrichia* Fuck. Symb. Myc. p. 146.

Perithecia carbonacea, sphaeroidea. undiqve pilis crispulis et repentibus, longissimis obsita, vertice applanata, subglabra, plerumque discoloria, ostiolo minutissimo, papillato. Asci oblongati, stipitati, typice paraphysati. Sporae 8-nae, subdistichae, ovoideo-oblongatae vel fusioideae, 1 — dein pluriseptatae, interdum utrinque papillato-apiculatae, dilute fuscescentes (vel hyalinae).

1. *H. heterostoma* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 212.

Syn. *Lasiosphaeria heterostoma* Karst. Myc. Fenn. II, p. 102.

XLVIII. *Lasiosphaeria* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 21, pr. p.

Sporae cylindraceae, elongatae, hyalinae vel fuscellae. Perithecia vertice concoloria.

I. *Eu-Lasiosphaeria* Sacc. Sporae septatae.

* Sporae hyalinae.

1. *L. hirsuta* (Fr.) Ces. et De N. Schem. p. 55.

Syn. *Sphaeria hirsuta* Fr. Syst. Myc. II, p. 449.

*Perithecia subsphaeroidea ovoideaqve, tuberculata, nigra, pilis sparsis concoloribus tecta, 0,7—8 mm. diam., ostiolo obsoleto. Asci cylindracei, breviter stipitati, longit. 150—160 mm., crassit. 14 mm. Sporae 8-nae, cylindraceae, basi curvato-vermiculatae, utrinque obtusae, 5—6-septatae, loculis plerumque biguttulatis, semper hyalinae, longit. 62 mm., crassit. 6—7 mm. — Status conidicus, teste Fuck. sistit *Stilbum rigidum* Pers.*

Hab. in ligno putrido carioso in Mustiala.

2. *L. canescens* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 162.

** Sporae fuscescentes.

3. *L. Rhacodium* (Pers.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 161.

II. *Leptospora* Fuck. Sporae simplices, subhyalinae.

4. *L. spermoides* (Hoffm.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 164.

* *L. sorbina* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 164.

5. *L. ovina* (Pers.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 163.

6. *L. immersa* Karst. Myc. Fenn. II, p. 163.

XLIX. *Leptosphaeria* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 14.
pr. p. Sacc. Syll. II, p. 13.

Sporae bi-multiseptatae, ovoideae vel fusoideae, olivaceae, melleae vel fuligineae.

* In plantis dicotyledoneis parasiticae.

† Sporae 2—4-septatae.

1. *L. doliolum* (Pers.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 97.

Status conidicus: *Periconia byssoides* Pers. (teste Fuck.).

* *L. conoidea* De N. Sacc. Syll. II, p. 14.

A *L. doliolo* differt: peritheciis perfecte conoideis, profundius concentrice sulcata, ascis 90 μ m. longis, 5—5, 5 μ m. crassis sporisque magis curvatis, 3-septatis, olivaceo-fuligineis, 15—20 μ m. longis, 4 μ m. crassis.

2. *L. oreophiloides* Sacc. et Penz. Mich. II, p. 599. Sacc. Syll. II, p. 20.

Perithecia laxe gregaria, subcutanea, depresso sphaeroidea, ostiolo brevi. vix erumpente, circ. 0,2 mm. diam. Asci fusoidei, brevissime stipitati, longit. 54—60 μ m., crassit. 7—10 μ m. Sporae fusoideae, leniter curvae, utrinque obtusiusculae, 4-septatae, non constrictae, luteolae, longit. 25—28 μ m., crassit. 4—5 μ m. Paraphyses guttulae.

Hab. in caule emortuo *Laserpitii angustifolii*.

* *Scrophulariae* Karst. in Hedw. 1883, n:o 12, p. 2.

Asci longit. circ. 75 μ m., crassit. circ. 9 μ m. Sporae 8-nae, elongato-fusoideae, rectae vel leviter curvulae, subinde loculo secundo superiore levissime crassiore, longit. 30—40 μ m., crassit. 4 μ m. Paraphyses eguttulae.

Hab. in caulibus *Scrophulariae nodosae* emortuis ad Mustiala, m. Julio.

3. *L. Silenes acaulis* De N. Recl. Piren. p. 485.

Perithecia sparsa, superficialia, epiphylla, rotundata, vertice attenuato-mammosa, atra, exigua, ostiolo minuto hiantia. Asci crassiuscule clavati, longit. 55—75 mm., crassit. 13—18 mm. Sporae 8:nae, fusoideae, utrinque obtusiusculae, 3-septatae, levissime curvulae, dilute luteolo-fuscescentes, longit. 30—40 mm., crassit. 6—6,5 mm. Paraphyses coalescentes.

Hab. in foliis Silenes acaulis marcescentibus in Valli-backen Lapponiae svecicae. Certe in Fennia invenienda.

†† Sporae typice 5-septatae.

4. *L. planiuscula* (Riess.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 104.

5. *L. Gnaphalii* (West. et Fuck.) Sacc. Syll. II, p. 34.

Perithecia laxae gregaria, primitus epidermide tecta, deinde nudata, oblongata vel rotundata, depressiuscula, astoma, demum poro pertusa, atra, latit. 0,2—0,3 mm. Asci cylindraceo-subclavati, brevissime stipitati, longit. 82—98 mm., crassit. 9—10 mm. Sporae 8:nae, distichae, fusoideo-oblongatae, utrinque plus minusve attenuatae, curvulae vel subrectae, medio haud constrictae, pluriguttulatae, tandem 5-septatae, flavescentes, longit. 27—33 mm., crassit. 4—5 mm. Paraphyses filiformes.

Hab. in caulibus emortuis Gnaphalii sylvatici ad Mu-stiala, m. Maji.

6. *L. nigricans* Karst. Myc. Fenn. II, p. 107.

7. *L. modesta* (Desm.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 106.

††† Sporae 6—16-septatae.

8. *L. acuta* (Moug.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 98.

Teste Fuck. status conidicus est Torula expansa Pers.

9. *L. Ptarmicae* Karst. Myc. Fenn. II, p. 102.

10. *L. dolioloides* (Auersw.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 106.

11. *L. Drabae* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 102.

** In plantis monocotyledoneis parasiticae.

† Sporae 2—4-septatae.

12. *L. microscopica* Karst. Myc. Fenn. II, p. 200.

* *L. Calami* Karst. in Hedw. 1883, n:o 12, p. 2.

Perithecia laxae gregaria, subcutanea, sphaeroidea, raro oblongata, subastoma, glabra, atra, latit. circ. 0,1 mm. Asci elongato-clavati, obtusi, longit. 66—80 mm., crassit. 12—15 mm. Sporae 8:nae, di- vel subtristichae, elongato-fusoideae, rectae vel

leviter curvulae, 3-septatae, eguttulatae, loculo subultimo subinde leviter crassiore, dilute flavae, longit. 20—24 mmm., crassit. 6 mmm. Paraphyses obsoletae.

Hab. in foliis putrescentibus *Acori Calami* in insula Runsala.

13. *L. punctoidea* Karst. in Hedw. 1884, Nr 1, p. 2.

Perithecia sparsa, sphaeroideo-applanata, innato-erumpentia, subcutanea, contextu parenchymatico, tenuissimo, olivaceo-pallescente, glabra, atra, poro latiusculo pertusa, latit. circ. 0,1 mm. Asci cylindraceo-clavati, longit. 45—75 mmm., crassit. 7—11 mmm., pseudoparaphysati. Sporae 8-nae, distichae, elongato-fusoideae, curvulae, 3-septatae, eguttulatae, loculo secundo subinde leviter crassiore hyalinae, demum dilute flavescentes, longit. 15—26 mmm., crassit. 3—5 mmm.

Hab. in caulibus emortuis *Asparagi officinalis* ad Mustiala, m. Jun.

14. *L. arundinacea* (Sow.) Sacc. Syll. II, p. 62.

Syn. *Sphaeria arundinacea* Sow. t. 336.

Erumpens; linearis, nigra, stromate vix ullo. Perithecia 1—2-serialia, connata, papillulata, intus nigra. Asci elongato-clavati, longit. 80—88 mmm., crassit. 10—12 mmm. Sporae 8-nae, subdistichae, fusiformes, plerumque rectae, 3-septatae, initio hyalinae, dein melleae, longit. 24—30 mmm., crassit. 6 mm. Paraphyses ramulosae. — Teste Fuck., status conidicus: *Melanconium sphaerospermum* Link. Spec. II, p. 91. — *Spermogonia* peritheciis similia, spermatiis oblongatis, uniseptatis, hyalinis. *Pycnidia* peritheciis similia, stylosporibus fusiformibus, curvatis, 3—5-septatis, loculis guttulatis, flavis, longit. 26—56 mmm., crassit. 6 mmm.

Hab. in culmis emortuis *Phragmitis communis* in regione Aboënsi.

„Var. *Godini* (Desm.) Sacc. Syll. II, p. 63.

Syn. *Sphaeria Godini* Desm. Not. 1846, n. 49.

Asci clavati, breviter stipitati, longit. 100—120 mmm., crassit. 12—15 mmm. Sporae distichae, cylindraceo-fusoideae, utrinque rotundatae, curvulae, chlorino-hyalinae, longit. 25—30 mmm., crassit. 3,5—4 mmm. Paraphyses distinctae.

Hab. in culmis *Phragmitis* una cum specie.

An haec forma hyalospora sit merus typi status juvenilis vel forma peculiaris denuo inquirendum est, nam satis constans videretur.⁷

15. *L. Typharum* (Desm.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 100.

Statum spermogonicum ejus vix dubie sistit *Phoma Typharum* (Fuck.) Sacc.

* *L. Phragmitina* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 5.

Perithecia sparsa, innato-erumpentia, glabra, atra, exigua. Asci oblongati, subsessiles, longit. 75—88 mmm., crassit. 20—22 mmm. Sporae distichae, oblongatae, utrinque obtusae, subrectae, 3-septatae, ad septa leviter constrictae, dilute luteolae, longit. 24—29 mmm., crassit. 9—11 mmm. Paraphyses parum notabiles.

Hab. in foliis *Phragmitis communis* putrescentibus ad Mustiala.

16. *L. Typhae* Karst. Myc. Fenn. II, p. 99.

†† Sporae typice 5-septatae.

17. *L. nigrans* (Desm.) Ces. et De N.

Syn. *Leptosphaeria culmicola* (Fr.) Karst. var. *nigrans* Karst. Myc. Fenn. II, p. 108.

18. *L. culmicola* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 108.

19. *L. praeclara* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 2.

Perithecia sparsa vel subgregaria, depresso sphaeroidea, subcutaneo-erumpentia, contextu parenchymatico, tenui, dilute olivaceo-fuscescente, glabra, ostiolo vix prominulo pertusa, latit. circ. 150 mmm. Asci elongato-vel oblongato-subclavati, sessiles, curvati, longit. 56—100 mmm., crassit. 13—26 mmm. Sporae 8-nae, distichae vel subtristichae, oblongato-fusoideae, curvulae vel inaequilaterales, 5-, raro 3-septatae, loculo tertio subinde crassiore, ad septa leviter constrictae, laete luteolae, longit. 20—32 mmm., crassit. 8—9 mmm. Paraphyses haud bene discretiae.

Hab. in caulibus emortuis *Asparagi officinalis* ad Mustiala, m. Jun.

20. *L. Caricis* Schröt. Nord. Pilz. p. 175.

„Perithecia sparsa, omnino tecta, sphaeroidea, tenui-membranacea, ostiolo minute conoideo, 0,3—0,5 mm. diam. Asci cylindraceo-clavati, deorsum attenuati, longit. 45—55 mmm., crassit. 10—12 mmm. Sporae 8-nae, distichae, fusoideae, saepe curvulae, 5-septatae, loculo tertio paullo protuberante, flavo-fuligineae, longit. 25—30 mmm., crassit. 4—4,5 mmm.”

Hab. in foliis emortuis *Caricis sparsiflorae* in Lapponia Sveciae (Wichura).

† † † Sporae 6—16-septatae.

21. *L. culmifraga* (Fr.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 107.

Status conidicus: *Gymnosporium rhizophilum* Pr. (teste Fuck.)

* *L. herpotrichoides* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 108.

** *L. Secalis* Haberl. in Just, Bot. Jahresb. 1878, p. 319. Sacc. Syll. II, p. 76.

Perithecia sphaeroideo-conoidea, vulgo parte inferiore hyphis fuligineis obsessa, ostiolo brevi, papillato, 100—400 mm. diam. Asci clavati, longit. 100—150 mm. Sporae 8-nae, fusioideae, utrinque acutatae vel attenuatae, aequales, flavidae, 7—9-septatae, longit. 30—34 mm, crassit. 4—5 mm.

Hab. in culmis exsiccatis *Secalis cerealis* in Mustiala, m. Apr.

22. *L. asparagina* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 1.

Perithecia subsparsa vel gregaria, hinc inde in series disposita, sphaeroidea vel saepius sphaeroideo-applanata, hyphis repentibus fuligineis obsessa, epidermide velata, nigra, papilla conoidea, saepe perithecium dimidium aequante, prominula praedita, latit. circ. 0.2 mm. Asci cylindraceo-clavati, longit. 95—105 mm., crassit. 9—10 mm. Sporae 8-nae, distichae, elongato-fusioideae, ut plurimum curvulae, 7-septatae, ad septa leviter vel vix constrictae, eguttulatae, dilute flavae, longit. 24—30 mm., crassit. 4.5—6 mm. Paraphyses filiformes, bene discretatae, ascos superantes. — Status spermogonicus: *Phoma asparagina* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 1.

23. *L. maculans* (Sow.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 99.

Syn. *Leptosphaeria Sowerbyi* (Fuck.) Sacc. Syll. II, p. 78.

24. *L. typhicola* Karst. Myc. Fenn. II, p. 100.

*** In Acotyledoneis parasiticae.

25. *L. Crepini* (West.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 101.

Status pycnidicus: *Hendersonia Crepini* Sacc.

L. Rebentischia Karst. Myc. Fenn. II, p. 14 et 97.

1. *R. pomiformis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 97.

A R. Massalungi (Mont.) Sacc. Syll. II, p. 12 forte haud satis diversa.

LI. *Clypeosphaeria* Fuck. Symb. Myc. p. 117.

Perithecia sparsa, raro confluentia, sub epidermide corticis nidulantia, submembranacea, clypeo stromatico epidermico nigro subjecta atque adnata, ostiolis erumpentibus, papillaeformibus brevibus. Asci elongati. Sporae 8-nae, monostichae, oblongatae vel oblongato-cylindraceae, subtriseptae, utrinque obtusae, saepe curvatae, fuligineae.

1. *Cl. praetermissa* Karst.

Syn. *Sphaeria praetermissa* Karst. Myc. Fenn. II, p. 89. *Leptosphaeria praetermissa* Sacc. Syll. II, p. 26.

LII. *Massaria* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 13.

Sporae 2—pluriseptatae.

1. *M. inquinans* (Tod.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 82.

LIII. *Diaporthe* Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 15.

Stromata corticola subvalsea, discreta (*Chorostate*) vel effusa, indeterminata e cortice parum mutato formata, sed solite linea atra circumscripto (*Tetrastaga*) vel pariter effusa sed e ligno superficie denique denigrata, intusque saepius linea nigra circumscripto formata (*Euporthe*). — Status spermogonicus sistit *Phomae* species: spermogoniis saepius subirregularibus intusque griseis, spermatis 2-guttatis, basidiis filiformibus plerumque tandem aduncis suffultis.

1. *Chorostate* Nitschk. Sacc.

* *Eu-Chorostate* Sacc. Sporae muticae.

1. *D. transversalis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 110.

2. *D. aristata* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 112.

3. *D. Strumella* (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 112.

4. *D. salicella* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 622.

Syn. *Cryptospora salicella* Fuck. Symb. Myc. p. 193.
Cr. ? *salicella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 79.

** *Chorostella* Sacc. Sporae appendiculatae.

5. *D. syngenesia* (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 114.

6. *D. tessella* (Pers.) Rehm. Ascom. n. 176.

Syn. *Cryptospora tessella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 114.

II. *Euporthe* Nitschk.

7. *D. spinosula* Karst. Myc. Fenn. II, p. 111.

8. *D. Berkeleyi* (Desm.) Nitschk. Pyr. Germ. p. 273.

Syn. *Gnomonia Berkeleyi* Karst. Myc. Fenn. II, p. 123.

III. *Tetrastaga* Nitschk.

9. *D. lirella* (Moug. et Nestl.) Fuck.

Syn. *Gnomonia lirella* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 126.

LIV. *Hercospora* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 11.

Status conidicus Exosporium sistit. Status spermogonicus fere cytisporoideus.

1. *H. Tiliae* (Fr.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 77.

LV. *Melanconis* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 11.

Status conidicus *Melanconium* sistit.

I. Eu-*Melanconis* Sacc. Sporae muticae.

1. *M. stilbostoma* (Fr.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 74.

2. *M. fennica* Karst. Myc. Fenn. II, p. 75.

II. *Melanconidium* Sacc. Sporae appendiculatae.

3. *M. Alni* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 76.

LVI. *Gibbera* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 12.

1. *G. Vaccinii* (Sow.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 80.

LVII. *Venturia* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 23.

1. *V. chlorospora* (Ces.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 189.

2. *V. ditricha* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 188.

3. *V. Dickiei* (Berk. et Br.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. p. 187.

4. *V. Myrtilli* Cook. Karst. Myc. Fenn. II, p. 188.

5. *V. Alchemillae* (Grev.) Berk. et Br. Grev. IV, p. 68.

Syn. *Asteroma Alchemillae* Grev. Fl. Edin. p. 369.
Fr. Elench. II, p. 152. *Stigmatea Alchemillae* Fr. Summ.
Veg. Sc. p. 422. *Chaetomium Alchemillae* Wallr. Comp.

n. 1810 b. *Dothidea ceramioides* Dub. Bot. Gall. II, p. 715.

Epiphylla, nigra, maculae pallidae insidens *Perithecia* pro-minula, sphaeroideo conoidea, seriata in fibrillas a centro radiatim excurrentia, subconnata vel subsparsa, subsuperficialia, setulis acutis, exiguis parce vestita. Asci clavulati, longit. 35—40 mm., crassit. 8 mm. Sporae distichae, oblongatae, 1-septatae, leniter constrictae, minute 4-guttulatae, hyalinae, longit. 8—10 mm., crassit. 3,5—4,5 mm.

Hab. in foliis subviviis *Alchemillae vulgaris*. In Fennia saltem australi hinc inde lecta.

6. *V. trichophila* Karst.

Syn. *Sphaerella trichophila* Karst. Myc. Fenn. II, p. 171.

LVIII. *Lentomita* Niessl. Not. Pyr. p. 44.

Perithecia immersa, demum erumpentia vel libera, subcoriacea vel submembranacea, in rostrum plus minus distinctum, saepe abbreviatum attenuata. Asci tenues, membrana interna apice incrassata. Sporae 8-nae, uniseptatae, hyalinae. Paraphyses distinctae. *Rhynchostomatis* Karst. analogum genus, sed sporis hyalinis.

1. *L. longicollis* Karst. in Hedw. 1884, n:o 6, p. 17.

Perithecia gregaria, innata, dein semierumpentia, rarissime libera, sphaeroidea, nuda, glabra, fragilia, atra, rostro cylindraceo, recto, vulgo perithecium aequante, latit. 0,4 mm. Sporae 8-nae, monostichae, oblongato-ellipsoideae, ultra medium uniseptatae, juniores 1—2-guttatae, ad septum non constrictae, chlorino-hyalinae, longit. 11—16 mm., crassit. 5—6 mm.

Hab. in ligno vetusto *Betulae* in Mustiala, m. Febr.

Perithecia majoribus, basi haud applanatis, rostro longiore, sporis majoribus, ultra medium spurie uniseptatis etc. ab affini *L. brevicollis* Niessl. differt.

LIX. *Bertia* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 21.

1. *B. moriformis* (Tod.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 160.

2. *B. lichenicola* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 161.

LX. Melanopsamma Sacc Syll. I. p. 575.

Perithecia superficialia vel basi adnata vel semiimmersa, sphaeroidea vel conoideo-depressa, papillata, carbonacea, glabra vel initio pilis conidiophoris inspersa. Sporae 4—8:nae, ellipsoideae vel subfusoidae, uniseptatae, hyalinae. Paraphyses distinctae. Amphisphaeriae respondet.

1. *M. pomiformis* (Pers.) Sacc. Syll. I, p. 575.

Syn. *Sphaeria pomiformis* Pers. Karst. Myc. Fenn. II, p. 94.

Status conidicus sistit *Sporocybem albipedem* Berk. et Br.

2. *M. borealis* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 578.

Syn. *Sphaeria borealis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 94.

3. *M. improvisa* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 579.

Syn. *Sphaeria improvisa* Karst. Myc. Fenn. II, p.

93. *Melanomma improvisum* Karst. Symb ad Myc. Fenn.

LXI. Lizonia Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn II, p. 22.

1. *L. emperigonia* (Auersw.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 185.

2. *L. distincta* Karst. Myc. Fenn. II, p. 186.

LXII. Epicymatia Fuck. Symb. Myc. p. 118.

Perithecia plerumque lichenicola, hemisphaerica, basi adnata, subsuperficialia, coriacea vel subcarbonacea, ostiolo minutissimo pertusa. Asci oblongati, eparaphysati vel pseudoparaphysati. Sporae 8:nae, oblongatae, uniseptatae, subhyalinae.

1. *Ep. vulgaris* Fuck.

Syn. *Sphaeria epicymatia* Wallr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 96.

In Alandia, Karuna et Ulfsby lecta.

LXIII. Gnomonia Ces. et De N. ex parte. Karst. Myc. Fenn. II, p. 16, ex parte. Sacc. Syll. I, p. 561.

Perithecia tecta vel erumpentia, submembranacea, glabra, saepius discreta, ostiolo plus minusve elongato, cylindraceo, cen-

trali vel laterali. Asci eparaphysati, rarius paraphysati, tunica apice saepe perforata. Sporae 4–8-nae, ellipsoideae vel oblongatae vel tereti-fusoideae, uniseptatae. hyalinae.

I. *Eu-Gnomonia* Sacc. Sporae ovoideae vel oblongatae, uniseptatae.

1. *Gn. Epilobii* (Fuck.) Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 120.

2. *Gn. depressula* Karst. Myc. Fenn. II, p. 121.

II. *Closterognomis* Sacc. Sporae tereti-fusoideae, uniseptatae.

3. *Gn. setacea* (Pers.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 125.

4. *Gn. alniella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 119.

5. *Gn. campylostyla* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 120.

6. *Gn. petiolicola* (Fuck.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 122.

Sporae 1—(3?)-septatae.

LXIV. *Didymella* Sacc. Syll. I, p. 545.

Perithecia tecta, membranacea, sphaeroideo-depressa, breviter papillata, saepius caulogena. Sporae 8-nae, ovoideae, ellipsoideae vel suboblongatae, uniseptatae, hyalinae. Paraphyses distinctae.

1. *D. nigrificans* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 3.

Perithecia densissime congesta, cuticula nigrificata, demum fissa tecta, subsphaeroidea, basi cupulato-collapsa, pertusa, atra, glabra, diam. circ. 0,2 mm. Asci cylindricei, stipitati, pseudoparaphysati, longit. 70–100 mmm., crassit. 6 mmm. Sporae 8-nae, monostichae, oblongatae vel ellipsoideae, 1—, rarissime 3-septatae, eguttulatae, chlorino-hyalininae nitio strato mucoso obvolutae, longit. 11–15 mmm., crassit. 4–5 mmm.

Hab. in ramis emortuis *Rosarum* in Mustiala, m. Febr.

D. analeptae (Ach.) et *D. hyperboreae* (Karst.) cognata.

2. *D. superflua* (Fuck.) Sacc. Syll. I, p. 555.

Syn. *Sphaeria superflua* Fuck. Symb. Myc. p. 102. *Sphaerella superflua* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 177.

Perithecia sparsa, epidermidi innata, subsphaeroidea, ostiolo minuto hiantia, atra, latit. 150–200 mmm. Asci breviter pedi-

cellati, clavati,* longit. 62—65 mm., crassit. 12—13 mm. Sporae 8-nae, distichae, subovoideo-oblongatae, medio uniseptatae, ad septum levissime constrictae, loculo inferiore minore, hyalinae, longit. 15—24 mm., crassit. 3—6 mm. Paraphyses parcae. — *Spermogonia* *Phoma* m referentia, peritheciis immixta iisque duplo minora. *Spermatia* cylindracea, curvata, minuta.

Hab. in caulibus emortuis *Urticae*, *Lathyri*, *Solani*, *Umbelliferarum* etc. Ad *Mustiala* reperta.

* *D. Humuli* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. XVI (1884), p. 150.

Perithecia gregaria, primum epidermide tecta, dein denudata, ut plurimum cupulato-collapsa. *Asci* cylindracei, subsessiles, longit. 55—60 mm., crassit. 8—10 mm. *Sporae* longit. 9—15 mm., crassit. 4—5 mm. — *Spermogonia* (*Phoma sarmmentella* Sacc. Mich. VIII, p. 618) peritheciis immixta, subgregaria, initio tecta, dein nudata, rotundata vel ellipsoidea, tandem ore pertusa, atra, glabra, latit. 0,2 mm. vel paullo ultra. *Spermatia* oblongata vel subellipsoidea, recta, eguttulata, hyalina, longit. 4—6 mm., crassit. 2—2,5 mm.

Hab. ad caules exsiccatos *Humuli* *Lupuli* in *Mustiala*, m. Dec.

3. *D. proximella* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 558.

Syn. *Sphaerella proximella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 177.

LXV. *Stigmatea* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 23.

1. *St. Robertiani* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 190.

2. *St. Geranii* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 421, pr. p.

Syn. *Dothidea Geranii* Fr. Syst. Myc. II, p. 558.

Epiphylla. *Perithecia* gregaria, in macula purpurascenti, ovoidea, glabra, atra, minuta. *Asci* elongati, longit. 40 mm., crassit. 8 mm. *Sporae* 8-nae, distichae, subclavati, uniseptatae, hyalinae, longit. 8 mm., crassit. 4 mm. — *Fusidium Geranii* West. sistit sec. auctores statum conidicum.

Hab. in foliis vivis *Geranii* pusilli aliarumque specierum *Geranii*.

Var. *confertissima* (Fuck.) Karst

Syn. *Stigmatea confertissima* Fuck. Symb. Myc. p. 95.

A typo fere tantum peritheciis majoribus, in greges majores densius congestis recedit.

Hab. in utraqve pagina foliorum vivorum *Geranii sylvatici*. In regione Mustialensi aliquoties lecta.

Species dubiae.

3. *St. Polygonorum* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 421.

Syn. *Dothidea Polygoni* Fr. Syst. Myc. II, p. 564.

Amphigena, subgregaria, minima, atra, subnitida, collabescens, intus concolor.

Hab. ad folia *Polygoni avicularis* etc. In Mustiala reperta.

4. *St. Ostruthii* (Fr.) Oud. Ascosp. p. 52.

Syn. *Sphaeria Ostruthii* Fr. Syst. Myc. II, p. 526. Ascospora *Ostruthii* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 426.

Hypophylla, aggregata, Perithecia sphaeroidea, astoma, atra, minima, e crustula determinata grisea emergentia.

Hab. ad folia *Angelicae* et *Heraclei*. Ni fallimur, nobis e Fennia australi visa est.

Maculae minutae, angulatae, 2—5 mm. latae, passim confluentes, primo intuitu nigricantes, ortae e peritheciis confertis, emergentibus, minimis, primo mollibus, sclerotioideis. Asci, sec. Kickx Fl. I, p. 357, breves subclavati, sporas submonostichas (immaturae) foventes. An veri asci?

5. *St. Aegopodii* (Fr.) Oud. Ascosp. p. 52.

Syn. *Sphaeria Aegopodii* Pers. Syn. p. 89. Fr. syst. Myc. II, p. 529. Ascospora *Aegopodii* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 425.

Sparsa. Perithecia hypophylla, innata, prominula, astoma, maculae crustaeformi, albae, non exaridae, determinatae insidentia, nucle imperfecto hucusque observato.

Hab ad folia viva *Aegopodii Podagrariae* in Mustiala.

LXVI. *Apiospora* Sacc. Syll. I, p. 539.

Perithecia tecta, membranacea, globulosa, pseudostromate fusco connexa. Asci paraphysati vel saltem pseudoparaphysati.

Sporae clavato-subpyriformes, deorsum attenuatae et saepe curvulae, prope imam basim tenuiter 1-septatae, nubilosae, hyalinae.

1. *Ap. Montagnei* Sacc. Fung. Ven. ser. II, p. 306. Syll. I, p. 539.

Syn. *Sphaeria apiospora* Dur. et Mont. Fl. Alg. I, p. 492, t. 25, f. 1. *Hypopteris apiospora* Berk. Dec. Fung. n. 485.

Var. *parallela* Karst.

Syn. *Sphaerella parallela* Karst. Myc. Fenn. II, p. 185. *Apiospora parallela* Sacc. Syll. I, p. 540.

Ab *Apiospora striola* (Pass.) Sacc. Syll. I, p. 539, *Homostegia striola* Pass. in Nuov. Giorn. Bot. ital. 1871, p. 325 parum vel vix diversa.

LXVII. *Sphaerella* Ces. et De N. pr. p. Karst. Myc. Fenn. II, p. 22, pr. p.

Perithecia innata, laxae et tenuiter contextae. Sporae prope medium septatae. — Spermogonia et conidia in pluribus nota.

* In Dicotyledoneis parasiticae.

1. *Sph. sparsa* (Wallr.) Auersw. Pyr. p. 4, pr. p. Sacc. Syll. I, p. 485.

Syn. *Sphaeria sparsa* Wallr. Fl. Crypt. n. 3730. *Sphaerella vulgaris* Karst. Myc. Fenn. II, p. 168. pr. p.

Perithecia hypophylla, innata, plus minus dense sparsa vel subgregaria, subsphaeroidea, nigra. Asci cylindracei, longit. 40 mm., crassit. 8 mm. Sporae distichae vel monostichae, obovoideo-oblongatae. loculo superiore crassiore, longit. 7 mm., crassit. 3 mm.

Hab. in foliis *Tiliae ulmifoliae* in Mustiala.

2. *Sph. salicicola* (Fr.) Fuck. Symb. Myc. p. 106.

Syn. *Sphaeria salicicola* Fr. Syst. Myc. II, p. 530 pr. p. *Sphaerella vulgaris* Karst. Myc. Fenn. II, p. 168, pr. p.

Perithecia epiphylla, hinc inde maculiformiter dense gregaria, epidermide velata, sphacroideo-depressa, poro pertusa. Asci tereti-clavulati, brevissime stipitati, longit. 40—45 mm., crassit.

5—6 mm. Sporae clavulatae, uniseptatae, non constrictae, longit. 6 mm., crassit. 2 mm.

Hab. in foliis *Salicis capreae* et *S. nigricantis*.

Var. *borealis* Karst. in Hedw. 1874, n:o 1, p. 3.

Asci longit. 50—65 mm., crassit. 10—12 mm. Sporae longit. 9—12 mm., crassit. 2—4 mm.

Hab. in foliis emortuis *Salicis phylicaeifoliae*, *S. Capreae* et *S. auritae*. In Fennia vulgarissima.

Typum cum *Sphaerella Caproni* Sacc. Syll. I, p. 487 jungit.

3. *Sph. cerasina* Cook. in Grev. VII, p. 53. Sacc. Syll. I, p. 493.

Perithecia hypophylla, semiimmersa, in maculis suborbicularibus congesta, atra. Asci cylindracei. Sporae anguste ellipticae, uniseptatae, longit. 10 mm., crassit. 2,5 mm.

Hab. in foliis *Pruni Laurocerasi* in Carolina Americae borealis.

Var. *padina* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 2.

Perithecia hypophylla, innato-prominula, punctiformia, sphaeroidea, in maculas inaequales, subinde orbiculares plus minus dense aggregata, astoma. Asci cylindraceo-clavulati, longit. circiter 28 mm., crassit. circ. 6 mm. Sporae ovoideo-oblongatae, uniseptatae, longit. circ. 8 mm., crassit. circ. 3 mm.

Hab. in foliis *Pruni Padi* in regione Aboënsi.

4. *Sph. petiolicola* (Desm.) Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 178.

5. *Sph. corylina* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 4.

Perithecia hypophylla, per totam paginam dispersa, initio epidermide tecta, dein libera, subsuperficialia, conoideo-sphaeroidea, poro pertusa, atra, 60—80 mm. in diam. Asci cylindraceo-elongati, vulgo curvuli, saepe prope medium leviter inflati, longit. 30—44 mm., crassit. 8 mm. Sporae 8-nae, distichae, oblongatae vel ovoideo-oblongatae, uniseptatae, eguttulatae, longit. 8—14 mm., crassit. 2—4 mm.

Hab. in foliis *Coryli Avellanae* ad Mustiala.

6. *Sph. conglomerata* (Wallr.) Auersw. Pyr. p. 5, f. 88.

Syn. *Sphaeria conglomerata* Wallr. Fl. Crypt. p. 814. *Stigmatea maculiformis* Fuck. Symb. p. 95.

Perithecia hypophylla, innata, dense conglomerata et confluentia, nigra. Maculae gregariae, minutae. Asci ovoideo-oblongati, sessiles, longit. 30—40 mm., crassit. 12—14 mm. Sporae obovoideo-oblongatae, uniseptatae, leniter constrictae, hyalinae, longit. 12 mm., crassit. 4 mm.

Hab. in foliis emortuis *Alni glutinosae* in Fennia saltem australi.

7. *Sph. grumiformis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 173.

Sphaeria Arbuti Fr. Syst. Myc. II, p. 523. *Depazea alpina* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 423. *Sphaerella Arbuti* Sacc. Syll. I, p. 536. Statum spermogonicum forte sistit.

8. *Sph. Chamaemori* Karst. Myc. Fenn. II, p. 173.

9. *Sph. fennica* Karst. Myc. Fenn. II, p. 173.

10. *Sph. maculosa* Sacc. Syll. I, p. 487.

Syn. *Sphaerella macularis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 174.

A *Sphaerella maculari* (Fr.) peritheciis saepe hypophyllis, ascis sporisque duplo majoribus certe distingvenda.

11. *Sph. macularis* (Fr.) Auersw. Myc. Eur. Pyr. p. 9, f. 28.

Syn. *Sphaeria macularis* Fr. Syst. Myc. II, p. 502.

Perisporium maculare Fr. Syst. Myc. III, p. 251.

Perithecia amphigena, parenchymati innata, epidermidem utrinque translucentia aut perforantia, maculas griseas, angulosas, venis limitatas, variae latitudinis formantia, sphaeroidea, atra, ostiolo minuto perforata, 60—70 mm. lata. Asci cylindracei, longit. 32—42 mm., crassit. 4—6 mm. Sporae ovales, monovel distichae, uniseptatae, ad septum non constrictae, hyalinae, longit. 7—9 mm., crassit. 2—2,5 mm.

Hab. in foliis *Populi tremulae* in Mustiala.

12. *Sph. curva* Karst. in Hedw. 1883, n:o 12, p. 3.

Perithecia? Asci oblongati, curvuli, infra medium inaequaliter inflati, longit. circ. 46 mm., crassit. circ. 14 mm. Sporae ovoideo-oblongatae, uniseptatae, ad septum leviter constrictae, rectae, dilute luteolae, longit. 12 mm., crassit. 4—5 mm.

Hab. in foliis emortuis *Ribis alpini* ad Mustiala.

13. *Sph. simulans* Cook. Karst. Myc. Fenn. II, p. 178.

14. *Sph. Vaccinii* Cook. Karst. Myc. Fenn. II, p. 183.

In Fennia et Lapponica saltem australi passim.

15. *Sph. leptidea* (Fr.) Fuck. Symb. Myc. p. 100.

Syn. *Sphaeria leptidea* Fr. Syst. Myc. II, p. 522.

Gregaria, epidermide tegente innata, leviter convexa, collabescendo umbilicato-depressa, laevis, atra, ostiolo pertuso. Asci et sporae ignoti. Spermatia cylindratae, subrecta, hyalina, longit. 8 mmm., crassit. 2 mmm.

Hab. in foliis dejectis *Vaccinii Vitis-idaeae*. Boream versus saltem usque ad lacum Koutajärvi Lapponiae rossicae ascendit. Amphigena. In inferiore pagina foliorum conferta et saepe confluens, *Sph.* punctiformi duplo vel triplo major, orbiculata, raro irregularis, laevis, nitida, intus albida. Ostiolum punctiforme, distinctum, primo obtutu quasi papillatum.

16. *Sph. platytheca* Karst. in Hedw. 1883, n:o 12, p. 3.

Perithecia? Asci sessiles vel brevissime stipitati, inferne inaequaliter saccato-inflati (ut in *Sph. Tassiana*), longit. 65—80 mmm., crassit. 20—28 mmm. Sporae 8-nae, ovoideo-oblongatae, medio vel paullo extra medium uniseptatae, ad septum vix vel leviter constrictae, vulgo guttulatae, longit. 22—35 mmm., crassit. 7—10 mmm.

Hab. in foliis emortuis *Tiliae platyphyllae* in Mustiala. Forte cum *Sphaerella Tassiana* De N. conjungenda.

17. *Sph. minor* Karst. Myc. Fenn. II, p. 171.

18. *Sph. Himantia* (Pers.) Karst.

Syn. *Sphaeria Himantia* Pers. Syn. p. 89. *Asteroma Himantia* (Pers.) Fr. Summ. Veg. Scand. p. 325. *Ascospora Himantia* (Pers.) Rehm. n:o 131. *Asterina Himantia* Sacc. Syll. I, p. 761.

Perithecia macula nigra ambiente, e fibrillis centrifugis orta insidentia, prominula, seriata, centro confertiora. Asci initio ovoidei, sessiles, dein clavati, longit. 30 mmm., crassit. 12 mmm. Sporae 8-nae, ellipsoideae, obtusae, simplices, 2-guttulatae, longit. 8—10 mmm., crassit. 3,5 mmm. Paraphyses nullae.

Hab. in caulibus emortuis *Umbelliferarum* et *Epilobii angustifolii* per totam Fenniam et Lapponiam passim. Priori affinis.

19. *Sph. isariphora* (Desm.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 175.

Status conidiophorus sistit: *Stysanum pusillum* Fuck., status spermogonicus: *Septoria Stellariae* Westend.

Hab. in foliis *Stellariae mediae* et *St. gramineae*.

Var. *Cerastii* (Rab.) Karst.

Syn. *Sphaeria Stellarinearum* var. *Cerastii* Rab.

Fung. eur. no. 448. *Sphaerella Cerastii* Fuck. Symb. Myc. p. 101.

Status conidiophorus sistit *Isariopsis* pusillam Fres. Status ascophorus imperfectus est observatus.

Hab. in foliis emortuis *Cerastii alpini* in Lapponia.

20. *Sph. innumerella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 182.

21. *Sph. confinis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 179.

Ab hac parum vel vix differt *Sphaerella carniolica* Niessl. Neue Kernp. p. 85. Sacc. Syll. I, p. 502.

22. *Sph. Rumicis* (Desm.) Cook. Karst. Myc. Fenn. II, p. 176.

23. *Sph. Auerswaldii* (Fleischh.) Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 181.

24. *Sph. Grossulariae* Karst. Myc. Fenn. II, p. 182.

25. *Sph. Vaccinii* Cook. Karst. Myc. Fenn. II, p. 183.

26. *Sph. Trifolii* Karst. Myc. Fenn. II, p. 174.

27. *Sph. Hyperici* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 177.

28. *Sph. caulicola* Karst. Myc. Fenn. II, p. 169.

29. *Sph. Solidaginis* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 180.

** In Monocotyledoneis parasiticae.

30. *Sph. Tassiana* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 169.

Var. *turrita* Karst.

Perithecia in ostiolum conoideum attenuata.

31. *Sph. brunneola* (Fr.) Cook. Karst. Myc. Fenn. II, p. 180.

32. *Sph. asteroma* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 181.

33. *Sph. Schoenoprasii* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 171.

E. Merimasku, Aboa, Mustiala, Birkkala, Lempälä, Helsingforsia cognita.

34. *Sph. Iridis* Auersw. Pyr. p. 18, f. 11.

Perithecia amphigena, epidermide primo tecta, dein semilibera, sparsa, depresso-sphaeroidea, poro simplici minuto pertusa, nigra, 120–160 mmm. lata. Asci obovoideo-oblongati, in stipitem brevissimum attenuati, longit. 50–58 mmm., crassit. 17 mmm. Sporae subtristichae, oblongatae, utrinque rotundatae, rectae, uni-

septatae, ad septum non constrictae, episporio crasso, longit. 17 mm., crassit. 4—5 mm.

Hab. in foliis siccis *Iridis Pseudacori* prope Nyslott (O. Carlenius).

35. *Sph. bacillifera* Karst. in Hedw. 1883, n:o 12, p. 3.

Perithecia sparsa vel subgregaria, subcutanea, subsphaeroidea, glabra, ostiolo brevi, erumpente, atra, exigua. Asci elongato-clavati, curvati, apice rotundati, vix stipitati, longit. 80—105 mm., crassit. 20—24 mm. Sporae 8-nae, tristichae, bacillari-fusoideae, curvulae, uniseptatae, chlorino-hyalinae, longit. 45—60 mm., crassit. circ. 6 mm.

Hab. in foliis *Scheuchzeriae palustris* emortuis in paroecia Tammela.

36. *Sph. pusilla* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 170.

37. *Sph. Orchidearum* Karst. (N. sp.).

Perithecia sparsa vel gregaria, hinc inde aggregata, epidermide tecta, lentiformia, atra, nitentia, saepe basi hyphis fuliginis radiantibus obsita, demum poro pertusa, latit. circ. 0,2 mm. Asci cylindraceo-clavati. Sporae ignotae. Paraphyses nullae.

Hab. in caulibus aridis *Gymnadeniae conopsea* in Mustiala, vere.

*** In Cryptogamis parasiticae.

38. *Sph. Pteridis* (Desm.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 183.

39. *Sph. Filicum* (Desm.) Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 172.

40. *Sph. aquilina* (Fr.) Auersw. Pyr. p. 20, f. 83, (erronea).

Syn. *Sphaeria aquilina* Fr. Syst. Myc. II, p. 522.

Perithecia epiphylla, epidermide tecta, dein sublibera, undique sparsa, sphaeroidea, ostiolo simplici pertusa, nigra, 60—80 mm. diam. Asci oblongati, subsessiles, longit. 38 mm., crassit. 7 mm. Sporae di- vel tristichae, incumbenti-stipitatae, elongato-oblongatae, utrinque subattenuatae, obtusae, uniseptatae, constrictae, longit. 8—9 mm., crassit. 2 mm.

Hab. in frondibus siccis *Pteridis aquilinae*.

Var. *infera* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 4.

A typo recedit peritheciis hypophyllis, ascis 42—58 mm. longis, 8—9 mm. crassis sporisque ad septum vix vel leviter constrictis, 8—12 mm. longis, 2—4 mm. crassis.

Hab. in frondibus *Pteridis aquilinae* emortuis ad Mustiala.

41. *Sph. Tirolensis* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 179.

42. *Sph. lycopodina* Karst. Myc. Fenn. II, p. 184.

LXVIII. *Camarops* Karst. Myc. Fenn. II, p. 6.

1. *C. hypoxyloides* Karst. Myc. Fenn. II, p. 53.

LXIX. *Valsaria* Ces. et De N.

Stroma Valsae vel Diatrypellae, innato-erumpens, corticolum vel effusum, indeterminatum lignoqve immersum. Asci typice paraphysati, cylindraceo-clavati. Sporae 4—8-nae, ellipsoideo-oblongatae, 1-septatae, fuscae. — Pycnidia et spermogonia in nonnullis nota.

I. *Eu-Valsaria* Sacc. Stroma valseum vel verruciforme, corticolum.

1. *V. rubricosa* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 743.

Syn. *Sphaeria rubricosa* Fr. Elench. II, p. 63. *Myrmaecium rubricosum* (Tul.) Fuck. Symb. Myc. p. 227 (sect. I). Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 188.

Difformis, tuberculosa, rimoso-rugosa, rubiginosa, intus albedo-cinerea. Perithecia periphaerica, immersa, atra, nitida. Asci cylindracei, breviter stipitati, longit. 110—135 mm., crassit. 10—14 mm. Sporae 8-nae, oblique monostichae, ovoideo-oblongatae, 1-septatae, leniter constrictae, fuligineae, longit. 15—18 mm., crassit. 8—10 mm. Paraphyses filiformes, copiosae. Adsunt spermatia ovoidea, hyalina, longit. 2—3 mm., crassit. 1 mm.

Hab. in cortice *Quercus* in insula Runsala.

Stromate molliore, extus rubiginoso, intus pallidiore, rimoso-rugoso sporisque crassioribus rite haec species a *Valsaria* insitiva dignoscitur.

II. *Phaeosperma* Sacc. Stroma effusum, endoxylon.

2. *V. fennica* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 752.

Syn. *Phaeosperma fennicum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 54.

LXX. *Oththia* Nitschk. in Fuck. Symb. Myc. p. 169. Karst. Myc. Fenn. II, p. 8.

Pycnidia ut plurimum species *Diplodiae* sistunt.

1. *Othth. Syringae* (Fr.) Niessl. in Hedw. 1876, p. 2.

Syn. *Sphaeria Syringae* Fr. Syst. Myc. II, p. 492.
Otthia Fuckelii Rehm. in Hedw. 1882, p. 147.

Caespitosa, suberumpens. Perithecia ad medium erumpentia, subsphaeroidea, depressa, sub lente rugulosa, glabra, opaca, nigra, ostiolo subtili, sub lente papillato. Asci cylindracei, longit. 115—120 mm., crassit. 12—13 mm. Sporae 8-nae, monostichae, ellipsoideae, constricto-uniseptatae, fuligineae, longit. 24 mm., crassit. 10 mm.

Hab. in ramulis emortuis *Syringae vulgaris*.

* *Otth. corylina* Karst. Myc. Fenn. II, p. 59.

2. *Otth. populina* (Pers.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 58.

* *Otth. diminuta* Karst. Myc. Fenn. II, p. 58.

LXXI. *Rhynchostoma* Karst. Myc. Fenn. II, p. 7.

1. *Rh. cornigerum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 57.

2. *Rh. minutum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 58.

3. *Rh. exasperans* Karst. Myc. Fenn. II, p. 58.

LXXII. *Delitschia* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 8.

1. *D. chaetomioides* Karst. Myc. Fenn. II, p. 60.

LXXIII. *Amphisphaeria* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 7.

1. *Amph. cavata* (Ach.) Karst. in Hedw. 1883, n:o 3, p. 42.

Syn. *Amphisphaeria umbrina* (Fr.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 56.

2. *Amph. congruella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 56.

3. *Amph. pusiola* Karst. Myc. Fenn. II, p. 57.

Syn. *Didymosphaeria pusiola* (Karst.) Rehm. Ascom. n:o 589.

LXXIV. *Cryptosporella* Sacc. Syll. I, p. 466.

Perithecia valsiformiter aggregata, corticola. Sporae 4—8-nae, ovoideae vel fusoidae, simplices, hyalinae.

1. *Cr. hypoderma* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 466.

Syn. *Cryptospora hypoderma* (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 77.

LXXV. *Trichosphaeria* Fuck. Sacc. Syll. I, p. 452.

Perithecia superficialia, pilosa, subsphaeroidea. Asci oblongati vel cylindracei. Sporae 8-nae, ovoideae vel oblongato-ovoidae vel subcylindraceae, hyalinae.

1. *Tr. pilosa* (Pers.) Fuck.

Syn. *Sphaeria pilosa* Pers. Karst. Myc. Fenn. II, p. 95.

Asci spurie paraphysati, brevissime stipitati Sporae 5—11 mmm. longae, 3—6 mmm. crassae.

LXXVI. *Ditopella* De N.

Perithecia peridermio tecta, glabra, ostiolo suberumpente vel emerso, aut subastoma. Asci subclavati, polyspori. Sporae ellipsoideae, oblongatae vel fusoideae, simplices, subhyalinae. Paraphyses nullae.

I. *Eu-Ditopella* Karst. Ostiolum suberumpens. Corticolae.1. *D. fusispora* De N. Sfer. ital. t. 48.

Syn. *Sphaeria ditopa* Fr. Syst. Myc. II, p. 481, pr. p. *Cryptospora suffusa*, minor, polyspora Tul. Sel. Fung. Carp. II, p. 145. Cr. ? *ditopa* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 80.

Sporae, teste Rehmio, in quoque asco 24, subinde simulate (ob plasma divisum) 1-septatae.

2. *D. microscopica* Karst.

Syn. *Apiosporium microscopicum* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, 1879, p. 42.

Perithecia sparsa, epidermidi innata, sphaeroidea, subastoma, laevis, atra, 30—40 mmm. diam. Asci plures insimul, primitus subsphaeroidei, dein obovato-oblongati, utrinque attenuati, sessiles. Sporae angulato-vel ellipsoideo-sphaeroideae, hyalinae, longit. 2—3 mmm., crassit. 1 mmm.

Hab. in ramulis aridis juvenilibus *Rubidaei* aestate in regione Mustialensi.

II *Gnomonopsis* Karst. Ostiolum emersum, longiusculum. Petiolicolae.3. *D. Cryptosphaeria* (Fuck.) Sacc. Syll. I, p. 450.

Syn. *Sphaeria Cryptosphaeria* Fuck. Symb. p. 110. *Gnomonia polyspora* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 125.

LXXVII. *Laestadia* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 23.

Perithecia lenticularia, innata, typice poro simplici pertusa, subinde astoma. Sporae ovoideae vel oblongatae.

I. *Eu-Laestadia* Karst. Nucleus peritheciæ incolor.

1. *L. punctoidea* (Cook.) Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 187.

2. *L. alnea* (Fr.) Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 186.

II. *Isothea* Fr. Nucleus peritheciæ roseus.

3. *L. rhytismoides* (Berk.) Sacc. Syll. I, p. 424.

Syn. *Sphaeria rhytismoides* Bab. et Berk. Brit. Fung. n. 178. *Isothea rhytismoides* Fr. Summ. Veg. Scand. p. 421. Karst. Fung. Spetsb. p. 103. *Sphaerella rhytismoides* De N. Reclute per la Pirenom. Ital. p. 12. *Sphaeria Dryadis* Fuck. Symb. Myc. p. 108.

Perithecia epiphylla, in macula indeterminata, fusca, semiimmersa, sphaeroidea, demum depressa, perforata, aterrima, majuscula. Asci fasciculati, stipitati, clavati, longit. 50—58 mmm., crassit. 14—16 mmm. Sporae 8-nae, distichae vel inordinatae, oblongato-ovoidae, subinaeqvilaterales, utrinque obtusae, guttulae, hyalinae, longit. 14—16 mmm., crassit. 5—6 mmm.

Hab. in foliis nondum emortuis *Dryadis octopetalae* in Lapponia.

LXXVIII. *Ceratostomella* Sacc. Syll. I, p. 408.

Perithecia subsuperficialia vel basi insculpta, subcarbonacea, glabra vel vestita, ostiolo tereti vel filiformi peritheciis plerumque longiore. Asci typice eparaphysati. Sporae 8-nae, sphaeroideae, ovoideae vel suboblongatae, simplices, hyalinae. — Spermogonia et conidia in nonnullis nota.

1. *C. rostrata* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 408.

Syn. *Ceratostoma rostratum* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 115.

2. *C. cirrhosa* (Pers.) Sacc. Syll. I, p. 408.

Syn. *Ceratostoma cirrhosum* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 116.

3. *C. stricta* (Pers.) Sacc. Syll. I, p. 410.

Syn. *Ceratostoma strictum* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 114.

Ad ligna quercina in regione Aboënsi hinc inde, ad paginam interiorum corticis Betulae in Lahtis par. Hollola.

4. *C. dispersa* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 411.

Syn. *Ceratostoma dispersum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 116.

5. *C. microcarpa* Karst. in Hedw. 1884, n:o 6, p. 3.

Perithecia gregaria, erumpentia, denique libera, vulgo sphaeroidea, atra, latit. circ. 0,3 mmm., rostro cylindraco, aequali, laevi, perithecium aequante vel eo duplo longiore. Asci crasse clavati, longit. 18—25 mmm., crassit. 4 mmm. Sporae conglobatae vel tristichae, elongatae vel cylindracoae, curvulae, simplices, hyalinae, longit. circ. 4 mmm., crassit. 0,5—1 mmm.

Hab. in ligno vetusto Populi tremulae prope Mustiala, m. Majo.

A congeneribus minutie partium omnium statim tuteque dignoscitur.

LXXIX. *Gnomoniella* Sacc. Syll. I, p. 413.

Perithecia submembranacea, subcutaneo-erumpentia, subsphaeroidea, ostiolo rostellato, centrali vel laterali. Asci cylindraco-clavati, saepius lumine apice bifoveolati. Sporae 8-nae, ovoideae vel oblongatae vel rarius subfiliformes, simplices, hyalinae. — *Spermogonia* in nonnullis nota.

I. *Eu-Gnomoniella* Sacc. *Perithecia discreta*. Sporae oblongatae, nec bacillares.

1. *Gn. tubiformis* (Tod.) Sacc. Syll. I, p. 413.

Syn. *Gnomonia tubiformis* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 117.

2. *Gn. lugubris* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 415.

Syn. *Gnomonia lugubris* Karst. Myc. Fenn. II, p. 121.

3. *Gn. Comari* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 415.

Syn. *Gnomonia Comari* Karst. Myc. Fenn. II, p. 122.

4. *Gn. vulgaris* (Ces. et De N.) Sacc. Syll. I, p. 416.

Syn. *Gnomonia vulgaris* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 124.

5. *Gn. perfidiosa* (Karst.) Sacc. Syll. 1, p. 417.

Syn. *Gnomonia perfidiosa* Karst. Myc. Fenn. II, p. 119.

6. *Gn. idaeicola* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 418.

Syn. *Gnomonia idaeicola* Karst. Myc. Fenn. II, p. 126.

II. *Mamiania* Sacc. Perithecia sub pseudostromate phyllogeno nigro hinc inde congregata. Sporae ovoideae.

7. *Gn. Coryli* (Batsch.) Sacc. Syll. I, p. 419.

Syn. *Gnomonia Coryli* Auersw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 118.

LXXX. Xylaria Hill. Karst. Myc. Fenn. II, p. 4.

1. *X. polymorpha* (Pers.) Grev. Karst. Myc. Fenn. II, p. 36.

2. *X. Hypoxylon* (Linn.) Grev. Karst. Myc. Fenn. II, p. 34.

3. *X. filiformis* (Alb. et Schw.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 35.

LXXXI. Nummularia Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 5.

1. *N. repanda* (Fr.) Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 45.

LXXXII. Poronia Willd. Karst. Myc. Fenn. II, p. 4.

1. *P. punctata* (Linn.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 36.
E Merimasku, Aboa, Helsingforsia, Tyrvis et Nerpes reportata.

LXXXIII. Hypoxylon Bull. Karst. Myc. Fenn. II, p. 4

1. *H. concentricum* (Bolt.) Grev. Karst. Myc. Fenn. II, p. 37.

2. *H. coccineum* Bull. Karst. Myc. Fenn. II, p. 38.

3. *H. fuscum* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 39.

4. *H. rubiginosum* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 40.

5. *H. macrospermum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 40.

6. *H. multifforme* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 41.

7. *H. pauperatum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 42.

8. *H. serpens* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 42.

9. *H. crustaceum* (Sow.) Nitschk.

Var. *reticulatum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 43.

10. *H. udum* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 44.

LXXXIV. *Anthostoma* Nitschk. Pyr. Germ. p. 110.

Stroma late effusum, eutypeum vel valseum vel verruciforme, corticolum vel lignicolum. Perithecia membranacea, numquam vere carbonacea, stromate immersa. Asci typice cylindracei. Sporae 8-nae, ellipsoideo-oblongatae, fuligineae. Paraphyses distinctae. — *Spermogonia*, in paucis nota, cytisporea.

I. *Eu-Anthostoma*. Stroma late effusum, eutypeum.

1. *Anth. melanotes* (Berk. et Br.) Sacc. Syll. I, p. 294.

Syn. *Rosellinia melanotes* Karst. Myc. Fenn. II, p. 48.

2. *Anth. Xylostei* (Pers.) Sacc. Syll. I, p. 300.

Syn. *Amphisphaeria Xylostei* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 55.

II. *Fuckelia* Nitschk. Stroma valseum vel erumpenti-verruciforme.

3. *Anth. microsporum* Karst. Fung. Fenn. exs. 860.

Syn. *Phaeosperma microspora* Karst. Myc. Fenn. II, p. 53.

LXXXV. *Bombardia* (Fr.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 20.

1. *B. fasciculata* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 159.

LXXXVI. *Rosellinia* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 5.

I. *Eu-Rosellinia* Sacc. Perithecia majora, non setosa, typice bysso inserta.

1. *R. thelena* (Fr.) Rab. Karst. Myc. Fenn. II, p. 45.

II. *Calomastia* Sacc. Perithecia grandiuscula, non setosa, subiculo subnullo.

2. *R. mammiformis* (Pers.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 46.

Syn. *Rosellinia mastoidea* Sacc. Syll. I, p. 258.

3. *R. callimorpha* Karst. in Hedw. 1884, n:o 6, p. 1.

Perithecia conglomerata vel confluentia, superficialia, sphaeroidea, ostiolo papilliformi, laevia, glaberrima, tenuia, non collabentia, fragilia, opaca, fusco-atra, latit. 0,5—0,8 mm. Asci longit. 80 mmm. (pars sporifera), crassit. 6 mmm. Sporae monostichae, oblongatae, vulgo inaequilaterales, eguttulatae, utrinque obtusius-

sculae, muticae, dilute fulvae, longit. 9—11 mmm., crassit. 3—4 mmm.

Hab. in ligno vetusto *Alni incanae* prope Mustiala, m. Sept.

Ab affini *R. mammiformi* (Pers.) colore perithecorum parvitateque sporarum statim dignoscenda.

III. *Amphisphaerella* Sacc. Perithecia basi insculpta vel semiimmersa.

4. *R. protuberans* Karst. Myc. Fenn. II, p. 49.

5. *R. canicollis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 49.

IV. *Coniomela* Sacc. Perithecia minora, glabra, saepius dense gregaria.

6. *R. pulveracea* (Ehrh.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II p. 47.

Status pycnidicus: *Coniothyrium myriocarpum* Fr. sec. Fuck.

7. *R. dispersella* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 48.

V. *Coniochaeta* Sacc. Perithecia minora, setosa.

8. *R. abietina* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 47.

LXXXVII. *Chaetomium* Kunz. Karst. Myc. Fenn. II, p. 25.

1. *Ch. comatum* (Tod.) Fr. Syst. Myc. III, p. 253.

Syn. *Sphaeria comata* Tod. *Chaetomium Fieberi* Fuck. Symb. Myc. p. 90. *Chaetomium elatum* Kunz. et Schm. Myc. Heft I, p. 15, t. 1, f. 3.

Var. *lageniforme* Cord. Ic. Fung. I, p. 24, t. VII, f. 293.

Gregarium, olivaceum. Perithecia medio constricta, semipellucida, pilis longis, rigidis, ramosis, concoloribus, pulverulentis tecta, ramis patentibus, subulatis, acutissimis. Sporae numerosae, primum pellucidae, albae, dein olivaceae, ovoideae, utrinque apiculatae. Mycelium spurium.

Hab. in charta putrida *Helsingforsiae*.

2. *Ch. globosum* Kunz. Myc. Heft 1, p. 16.

Syn. *Chaetomium Kunzeanum* Zopf. Entw. Chaet. p. 728.

Perithecia minuta, punctiformia, basi adnata, subsphaeroides, atra, ore punctiformi dehiscentia, demum in discum exiguum pallidum dilatata, undique pilis simplicibus, divergentibus diametrum perithecii aequantibus. Sporae ellipsoideae.

Hab. ad caules herbarum.

* *Ch. Fieberi* Cord. Icon. Fung. I, p. 24, f. 293. Karst. Myc. Fenn. II, p. 199.

Syn. *Chaetomium Kunzeanum* Zopf. Chaet. Entw.

LXXXVIII. *Hypocopra* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 397.

Syn. *Coprolepa* Fuck. Symb. Myc. p. 240.

Perithecia crusta stromatica effusa, crassa, extus tomentosa immersa, sphaeroidea, intus atra, majuscula, ostiolo papillaeformi, atro, cum perithecii superiore parte prominulo. Asci cylindracei, stipitati. Sporae 8-nae, oblique monostichae, ovoideae, simplices, opacae, circulo hyalino circumdatae. Paraphyses filiformes, multiguttulatae. — Conidia in tomenti hyphis sphaeroidea, fusca, minuta.

1. *H. fimeti* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 42, pr. p. Syn. *Coprolepa fimeti* Sacc. Syll. I, p. 248.

LXXXIX. *Podospora* Ces. in Hedw. 1856, n:o 15. Niessl. Hedw. 1883, p. 156.

Syn. *Sordaria* Ces. et De N. pr. p. . Fuck. Symb. Myc. p. 244. Sacc. Syll. I, p. 230. Karst. Myc. Fenn. II, p. 6.

Perithecia sparsa vel conferta, sphaeroideae, conoidea vel pyriformia, glabra, villosa vel setosa.

1. *P. coprophila* (Fr.) Niessl. Hedw. 1883, p. 156.

Syn. *Sordaria coprophila* (Fr.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 51.

2. *P. fimiseda* (Ces. et De N.) Ces. Hedw. 1856, n:o 15.

Syn. *Sordaria fimiseda* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 52.

3. *P. Winteri* (Karst.) Niessl. in Hedw. 1883, p. 157.

Syn. *Sordaria Winteri* Karst. Myc. Fenn. II, p. 52 et 251.

A priore praecipue sporis angustioribus paulloque brevioribus discrepat.

4. *P. curvula* (De B.) Niessl. in Hedw. 1883, p. 157.

Syn. *Sordaria curvula* De B. Morph. Pilz. p. 209. Wint. Sord. p. 37, t. XI, f. 22. Rehm. Ascom. n:o 138.

Perithecia sparsa, superficialia vel (rarius) semiimmersa, oblongato-conoidea, saepius curvata, rugulosa, pilis crassis, articulatis, plerumque fasciculatis, qvasi conglutinatis, fuscis dense obsita, basi pilis repentibus, ramosis, pallidis cincta, 750—800 mmm. alta, 380—400 mmm. lata. Asci ample cylindracei, longissime pedicellati, longit. 129 mmm., crassit. 38 mmm. (pars sporif.). Sporae 8:nae, ovoideae, utrinque attenuatae, rotundatae, opaco-fuscae, vertice hyalino-apiculatae, basi cauda cylindracea, 6 mmm. longa, hyalina auctae, longit. 18—25 mmm., crassit. 9—10 mmm. Paraphyses articolatae, ascis longiores.

Hab. in fimo ovino prope Mustiala.

Var. *aloides* (Fuck.) Wint. Sord. p. 38.

Syn. *Sordaria aloides* Fuck. Symb. Myc. Nachtr. II, p. 43.

Perithecia sub apice cirris 5—12, elongatis, curvatis, divaricatis, fusco-nigris, opacis coronata. Caeterum ut in spec. norm.

Var. 2. *coronata* Wint. Sord. p. 38.

Syn. *Malinvernina pauciseta* Fuck. Symb. Myc. p. 243. *Ixodopsis fimicola* Karst. Myc. Fenn. II, p. 50.

Perithecia sub apice cirris 5—8, curvatis, divaricatis, fuscis, pellucidis coronata, caeterum glabra vel subglabra.

XC. *Sordaria* Ces. et De N. pr. p. Niessl. in Hedw. 1883, p. 155.

Syn. *Hypocopra* Fuck. Symb. Myc. p. 240. Sacc. Syll. I, p. 240.

Perithecia simplicia (stromate deficiente), conferta vel sparsa, matrice subimmersa vel insidentia, submembranacea, ovoideo-sphaeroidea, atra, glabra, villosa, pilosa vel setosa, ostiolo papillaeformi. Asci cylindracei. Sporae 8:nae, ovoideae vel ellipsoideae, ecaudatae, circulo hyalino ut plurimum obvolutae, fuscae.

1. *S. macrospora* Auersw.

Syn. *Hypocopra fimeti* (Pers.) ** *macrospora* Karst. Myc. Fenn. II, p. 50. *Hypocopra stercoris* Fuck. Symb. Myc. p. 241. *Hypocopra macrospora* Sacc. Syll. I, p. 241.

Perithecia sparsa vel gregaria, subsphaeroidea, coriacea, 0,5—0,8 mm. alta. Asci cylindracei, stipitati, apice obtuse rotundati vel retusi, longit. 190—220 mmm., crassit. 22—24 mmm.

(pars sporif.). Sporae fusco-nigrae vel olivaceo-fuscae, nitidae, monostichae. Paraphyses articulae, ramosae, ascos aequantes.

Hab. in fimo leporino prope Mustiala et Helsingforsiam.

2. *S. fimicola* (Rob.) Ces. et De N. Schem. Sfer. p. 52.

Syn. *Sphaeria fimicola* Rob. in Desm. XVII Not. Ann. Sc. nat. 1849, 3, XI. *Hypocopra fimeti* Fuck. Symb. Myc. p. 240. Karst. Myc. Fenn. II, p. 49, pr. p. *H. stercoraria* Fuck. Symb. Myc. p. 241. *Hypocopra fimicola* Sacc. Syll. I, p. 240.

Perithecia dense gregaria, semiimmersa, demum subsuperficialia, subsphaeroidea, cum ostiolo conoideo, crasso, brevi, 60 mmm. longo, glabro, saepe obliquo confluentia, membranaceo-coriacea, fusco-nigra vel atra, sine collo 200—270 mmm. diam. Asci cylindracei, plus minus longe stipitati, apice late rotundati, longit. 100—150 mmm., crassit. 14—19 (pars sporif.). Sporae 8-nae, oblique monostichae, ovoideae, olivaceo- vel nigro-fuscae, circulo hyalino, crasso circumdatae, longit. 17—22 mmm., crassit. 10—12 mmm. Paraphyses ascos aequantes.

Hab. in fimo vaccino vel eqvino sat rara.

Var. *canina* Karst. Myc. Fenn. II, p. 50.

* *S. humana* (Fuck.) Wint. Sord. p. 21.

Syn. *Hypocopra fimeti* *** *humana* Karst. Myc. Fenn. II, p. 50.

Ex Helsingforsia, Messuby et Ulfaby cognita.

XCI. *Diatrypella* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 19.

1. *D. verruciformis* (Ehrh.) Nitsch. Karst. Myc. Fenn. II, p. 152.

* *D. tocciaeana* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 153.

** *D. nigro-annulata* (Grev.) Nitsch. Karst. Myc. Fenn. II, p. 154.

*** *D. favacea* (Fr.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 155.

2. *D. decorata* Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 155.

3. *D. pulvinata* Nitschk.

* *D. intermedia* Karst. Myc. Fenn. II, p. 152.

4. *D. quercina* (Pers.) Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 151.

XCII. *Diatrype* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 19.

1. *D. bullata* (Hoffm.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 151.
2. *D. stigma* (Hoffm.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 150.

XCIII. *Eutypa* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 17.* *Ostiola radiatim sulcata*.

1. *Eut. polycocca* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 127.
Var. *aspera* (Nitschk.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 128.
Syn. *Eutypa aspera* Fuck. Symb. Myc. p. 214. Sacc.
Syll. I, p. 163.

** *Ostiola non sulcata*.

2. *Eut. lata* (Pers.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 129.
3. *Eut. flavo-virescens* (Hoffm.) Tul. Karst. Myc. Fenn. II,
p. 128.

XCIV. *Cryptosphaeria* Grev. Karst. Myc. Fenn. II, p. 17.

Stroma corticale, sed vix manifestum. Perithecia aequaliter et densiuscule gregaria, cortici immutato immersa, numquam ligno adnata. Asci stipitati. Sporae 8-nae. Paraphyses nullae. Spermogonia cytisporoidea.

1. *Cr. populina* (Pers.) Sacc. Syll. I, p. 183.
Syn. *Sphaeria populina* Pers. Ic. Fung. p. 52, t. 21,
f. 5. *Sphaeria Corticis* Fr. *Cryptosphaeria mille-*
punctata Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 131.
2. *Cr. vicinula* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 101.

XCV. *Endoxyla* Fuck. Symb. Myc. Erst. Nachtr. p. 321.

Stroma ligneum, sed vix manifestum. Perithecia in greges plerumque seriales vel subsparsa, ligno tota immersa, ostiolis non sulcatis, saepe majusculis. Asci stipitati, (spurie?) paraphysati. Sporae 8-nae, allantoidaeae, dilute fuscae.

1. *End. parallela* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 181.
Syn. *Eutypa* (*Eutypopsis*) *parallela* Karst. Myc.
Fenn. II, p. 130.

XCVI. *Valsella* Fuck. Symb. Myc. p. 203.

Stroma valseum, corticale, plerumque nigrolimitatum. Ostiola integra. Discus saepius pallens. Asci sessiles, polyspori. Sporae allantoideae, hyalinae. — *Spermogonia*, si adsint, cytisporea.

1. *V. furva* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 158.

Syn. *Valsa furva* Karst. Myc. Fenn. II, p. 149.

2. *V. clopima* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 160.

Syn. *Valsa clopima* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 138.

3. *V. melastoma* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 162.

Syn. *Valsa melastoma* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 149.

XCVII. *Eutypella* Nitschk. Pyr. Germ. p. 163.

Stroma valseum, in cortice duriore vel ligno immersum, nigrolimitatum. Perithecia monosticha vel polysticha, numquam simpliciter circinantia. Ostiola sulcata. Asci longe stipitati. Sporae 8-nae, luteolae vel hyalinae. — *Spermogonia* in plerisque nota.

1. *Eut. Padi* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 147.

Syn. *Valsa Padi* Karst. Myc. Fenn. II, p. 134.

2. *Eut. Sorbi* (Schm.) Sacc. Syll. I, p. 148.

Syn. *Valsa Sorbi* Karst. Myc. Fenn. II, p. 133.

3. *Eut. stellulata* (Fr.) Sacc. Syll. I, p. 149.

Syn. *Valsa stellulata* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 132.

4. *Eut. angulosa* (Nitschk.) Sacc. Syll. I, p. 150.

Syn. *Valsa angulosa* Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 135.

5. *Eut. similis* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 150.

Syn. *Valsa similis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 134.

6. *Eut. alnifraga* (Wahl.) Sacc. Syll. I, p. 150.

Syn. *Valsa alnifraga* Wahl. Karst. Myc. Fenn. II, p. 139.

XCVIII. *Valsa* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 18.

Perithecia cortici immersa, in acervulos stromaticos aggregata, in circulum simplicem (circinantia) vel compositum (mono-

sticha) disposita stratoque unico, neque polysticha. Ostiola centro convergentia, integra, erumpentia et discum efformantia. Asci sessiles, eparaphysati. Sporae 8:nae, rarius 4:nae. — *Spermogonia Cytisporae* species sistunt.

1. *V. cenisia* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 136.
2. *V. Abietis* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 137.
3. *V. Pini* (Alb. et Schw.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 135.
4. *V. ribesia* Karst. Myc. Fenn. II, p. 138.
5. *V. ambiens* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 139.
6. *V. salicina* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 140.
7. *V. boreella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 141.
8. *V. Cypri* Tul. Karst. Fung. Fenn. II, p. 142.
9. *V. germanica* Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 143.
10. *V. nivea* (Hoffm.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 145.
11. *V. Auerswaldii* Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 146.
12. *V. excipienda* Karst. Myc. Fenn. II, p. 144.
13. *V. leucostoma* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 144.
14. *V. diatrypa* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 147.
15. *V. translucens* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 148.

XCIX. *Coronophora* Fuck. Symb. Myc. p. 229.

Perithecia 4—6 in soros aggregata, sub peridermio relaxato nidulantia, membranaceo-carbonacea, ventricosa, demum evacuata, perforata, ostiolis brevissimis. Asci ampli, obovoidei, longe et abrupte stipitati, sub apice contracti, polyspori. Sporae cylindraceae, curvatae, simplices, hyalinae, minutae.

1. *C. consobrina* (Karst.) Sacc. Syll. I, p. 105.

Syn. *Calosphaeria consobrina* Karst. Myc. Fenn. II, p. 158.

C. *Calosphaeria* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 19.

- I. *Eu-Calosphaeria* Sacc. Perithecia rostellata.

* *Perithecia glabra.*

1. *C. ciliatula* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 156.
2. *C. pusilla* (Wahl.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 157.

** *Perithecia villosula.*

3. *C. obvoluta* Karst. Myc. Fenn. II, p. 156.

II. *Erostella* Sacc. *Perithecia erostrata*.4. *C. vibratilis* (Fr.) Nitschk. Karst. Myc. Fenn. II, p. 157.CI. *Nitschkia* Otth. Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 13.Syn. *Coelosphaeria* Sacc. Syll. I, p. 91.1. *N. cupularis* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 81.*Spermogonium* ejus sistit *Phoma Fuckelii* Sacc.2. *N. exilis* (Alb. et Schw.) Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 82.CII. *Enchnoa* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 25.1. *Enchn. floccosa* (Fr.?) Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 187.

Perithecia sparsa aut conferta, interdum seriatim aggregata, ut videtur, primitus peridermio tecta, dein denudata, sphaeroides, basi collapsa et glabra, tomento araneoso, fusco vel umbrino oblecta, vix papillata, laevia, tenuia, 0,2—0,3 mm. diam. Asci clavati, ope jodi haud coerulescentes, longit. 30—36 mm., crassit. 8—9 mm. Sporae tristichae, elongatae vel cylindratae, curvulae, 2-guttulatae, chlorino-hyalinae, longit. 10—12 mm., crassit. 2—2,5 mm. Paraphyses nullae.

Hab. in ramulis vetustis *Sambuci racemosae* in horto Mustialensi, m. Apr.

Verisimiliter est *Sphaeria floccosa* Fr. Syst. Myc. II, p. 375. *Perithecia* speciminum fennicorum ligno, cortice orbato, insidentia, astoma, hyphis longis, articulatis, fuscis, 6—7 mm. crassis superne obsessa. „Ab *Enchnoa Friesii* Fuck. Symb. Myc. p. 151; Sacc. Syll. I, p. 91; sporis tristichis, tenuioribus differre videtur“.

2. *Enchn.alniella* Karst. Myc. Fenn. II, p. 198.Subfam. II. *Lophiostomeae* Karst.Syn. *Lophiostomaceae* Sacc.CIII. *Lophidium* Sacc. Syll. II, p. 710.

Syn. *Platystomum* Trev. in Bull. Soc. Bot. Belg. XVI, 1878. *Mytilostoma* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, 1879.

Perithecia basi vel profundius immersa, carbonacea, nigra, ostiolo compresso, lato. Asci paraphysati. Sporae 8-nae, ovoideae vel oblongatae, pluriseptato-muriformes, fuscae.

1. *L. compressum* (Pers.) Sacc. Syll. II, p. 711.

Syn. *Lophiostoma compressum* De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 83.

Var. *lapponicum* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. XVI, p. 150.

Sporae distichae, 5-, raro 3-septatae, loculo uno alterove rarissime septulo longitudinali diviso, longit. 20—27 mm., crassit. 6—9 mm.

In ligno salicino prope piscinam Olenji Maris glacialis.

A *L. deflectenti*, ad quod vergit, praecipue sporis 5-, raro 3-, numquam 4-septatis differt.

* *L. deflectens* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 712.

Syn. *Mytilostoma deflectens* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 36.

Perithecia sparsa, superficialia, basi insculpta, sphaeroidea, carbonacea, aterrima, ostiolo compresso, minuto, lineari, circ. 0,7 mm. lata. Asci cylindraceo-clavati, longit. 120 mm., crassit. 10 mm. Sporae 8-nae, subdistichae, ovoideo-oblongatae, rectae, 3—4-, rarissime 5-septatae, loculo uno alterove septo longitudinali diviso, fuscесcentes, pellucidae, longit. 18—20 mm., crassit. 6—8 mm. Paraphyses numerosissimae, graciles.

Hab. in ligno corticeqve prope Mustiala.

Var. *microspora* Karst. in Medd. af Soc. pro Faun. et Fl. Fenn. 11: 1884, p. 140.

Perithecia superficialia, conoideo-sphaeroidea. Sporae 15—18 mm. longae, 5—6 mm. crassae.

Hab. in ligno vetusto prope Ivalojoiki in Lapponia Inarensi.

** *L. subcompressum* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 712.

Syn. *Mytilostoma subcompressum* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 37.

Perithecia gregaria, ligno superficie nigro-facto immersa, subinde emergentia, sphaeroideo-depressa, ostiolo prominulo, lineari, subaequali, brevi, vix 0,5 mm. lata. Asci cylindraceo-clavati, longit. 105 mm.; crassit. 9 mm. Sporae 8-nae, subdistichae, ovoideo-oblongatae, rectae, 3—5-, plerumqve 3-vel 4-septatae, loculo uno

alterove longitudinaliter partito, ad septa leviter constrictae, fuscidulae, longit. 16—21 mm., crassit. 5,5—6,5 mm. Paraphyses numerosae, graciles.

Hab. in ligno vetusto Alni incanae et Salicum in Muistiala et in Sasheika Lapponiae rossicae.

Partibus externis cum *L. compresso* convenit, internis vero cum *L. deflectente*.

CIV. *Lophiotrema* Sacc. Syll. II, p. 578.

Perithecia familiae. Asci elongati, paraphysati. Sporae 8-nae, oblongatae vel fusoideae, 2—pluriseptatae, hyalinae.

1. *L. duplex* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 579.

Syn. *Lophiostoma duplex* Karst. Myc. Fenn. II, p. 86.

2. *L. Nucula* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 179.

Syn. *Lophiostoma nucula* (Fr.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 86.

3. *L. crenatum* (Pers.) Sacc. Syll. II, p. 580.

Syn. *Lophiostoma crenatum* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 86.

4. *L. emergens* Karst. in Hedw. 1883, n:o 3, p. 42.

Perithecia gregaria, emergentia, sphaeroidea vel ovoidea, atra, circ. 0,5 mm. lata. Sporae distichae, fusoideo-elongatae, utrinque acutatae, curvulae vel subrectae, 2—5-, plerumque 4-guttulatae vel spurie tenuiter 3-septatae, ad medium non constrictae, chlorinae, longit. 26—33 mm., crassit. 5—7 mm. Paraphyses graciles.

Hab. in cortice Populi putrescente Helsingforsiae (W. Nylander).

Quoad partes internas cum *L. crenato* (Fr.) et *L. vagabundo* Sacc. nonnihil convenit.

5. *L. praemorsum* (Lasch.) Sacc. Syll. II, p. 581.

Syn. *Lophiostoma praemorsum* Fuck. Symb. Myc. p. 157. *Sphaeria praemorsa* Lasch. in Rob. Herb. Myc. n. 1249. *Lophiostoma Jerdoni* Berk. et Br. F. Brit. n. 975, t. XVII, f. 28.

Perithecia subsparsa, subsphaeroidea, semiimmersa, atra, ostiolo compresso, lato, vix eroso, latit. circ. 0,7 mm. Asci elongato-clavati, longit. 80—100 mmm., crassit. 12 mmm. Sporae 8-nae, distichae, fusioideae, curvatae, 1-septatae, demum 5-septatae, ad septa vix constrictae, loculis 1-guttulatis, hyalinae, longit. 30—35 mmm., crassit. 6—7 mmm.

Hab. in ramis emortuis *Rubidaei* ad Mustiala.

6. *L. semiliberum* (Desm.) Sacc. Syll. II, p. 682.

Syn. *Lophiostoma semiliberum* Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 87.

CV. *Lophiostoma* (Fr.) Ces. et De N. ex parte. Karst. Myc.

Fenn. II, p. 13, ex parte. Sacc. Syll. II, p. 689.

Perithecia basi immersa, saepe plus minus emergentia et saepe superficialia, ostiolo compresso, lato, glabra, atra, carbonacea vel subcoriacea. Asci cylindracei vel clavati. Sporae 8-nae, oblongatae vel fusioideae, 3—pluriseptatae, olivaceae vel fuligineae.

1. *Eu-Lophiostoma* Sacc. Species minores. Sporae muticae concolores.

* Sporae plerumque 3-septatae.

1. *L. quadrinucleatum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 85.

2. *L. acervatum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 85.

3. *L. fallacissimum* Karst. in Hedw. 1884, n:o 2, p. 1.

Perithecia ut plurimum conferta, cortici insculpta, ovoideo-sphaeroidea, ostiolo minuto, nunc conoideo-truncato, nunc compresso, anguste lineari vel lunulato, latit. 0,5—0,7 mm. Asci cylindraceo-clavati. Sporae 8-nae, oblique monostichae, oblongatae, 3-septatae, juniores grosse 4-guttulatae, medio constrictae, e luteo fuscae, longit. 25—40 mmm., crassit. 10—12 mmm.

Hab. in cortice *Tiliae ulmifoliae* prope Aboam.

** Sporae 4-pluriseptatae.

4. *L. macrostomoides* De N. Schem. p. 219. Sacc. Syll. II, p. 695.

Perithecia gregaria, peridermio denigrato semi- vel omnino immersa, sphaeroidea, carbonacea, nigra, 0,5 mm. diam., ostiolo erumpente, compresso, lunulato, subintegro. Asci teretes, breviter stipitati, paraphysati, longit. 150 mmm., crassit. 12—13 mmm.

Sporae 8-nae, monostichae, oblongato-naviculares, utrinque obtusiusculae, 4—6-septatae, vix constrictae, ochraceo-lutescentes, longit. 25—28 mm., crassit. 7—8 mm.

Hab. in peridermio vetusto Salicum.

* *L. eguttulatum* Karst. in Hedw. 1889, n:o 3, p. 42.

Sporae distichae, elongatae, leviter curvulae vel subrectae, utrinque vix vel leviter attenuatae, ad septa vix constrictae, eguttulatae, dilute fuscidulae, longit. 27—35 mm., crassit. 7—9 mm.

Hab. in cortice crassiore Salicis ad Mustiala, m. Jun.

5. *L. simile* Nitsck. sec. Rehm. Ascom. n. 483. Sacc. Syll. II, p. 696.

Perithecia semiimmersa, subgregaria, nigra, mediocria, ostiolo compresso. Asci clavati, longit. 180 mm., crassit. 25 mm. Sporae 8-nae, distichae, oblongato-ellipsoideae, subrhombeae, acutiusculae, rectae vel curvulae, dein hyalinae, guttulatae, dein 5—7-septatae, fuligineae, longit. 54 mm., crassit. 14 mm. Paraphyses distinctae.

Hab. in cortice interiore Pyri.

Var. *sororium* Karst. in Hedw. 1884, n:o 4, p. 1.

Sporae oblongato- vel subellipsoideo-fusoideae, rectae, 6—7-septatae, longit. 42—48 mm., crassit. 11—12 mm.

Hab. in cortice *Quercus* in paroecia Kyrkslätt (Edv. Vainio).

6. *L. caulium* (Fr.) Ces. et De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 87.

7. *L. Arundinis* (Fr.) Ces. et De N. Sch. Sfer. p. 220.

Syn. *Sphaeria Arundinis* Fr. Syst. Karst. Myc. Fenn. II, p. 510.

Perithecia tecta, suberumpentia, nunc solitaria, nunc confluentia, sphaeroidea, ex epidermide tegente rugulosa, atra, ostiolo crasso, nudo, compresso, labiato. Asci cylindracei, breviter stipitati, longit. 130 mm., crassit. 15 mm. Sporae 8-nae, fusoideae, curvulae, 5-septatae, leniter constrictae, 6-guttulatae, olivaceo-fuscae, longit. 30—35 mm., crassit. 6—7 mm.

Hab. in culmis *Phragmitis communis* in Mustiala.

Sec. Cel. Rehm (conf. Hedw. 1883, p. 58) huc pertinet ut forma sporis hyalinis *Lophiotrema semiliberum* (Desm.) f. *graminum*.

II. *Navicella* H. Fabr. Species majores. Sporae fusoideae, pluriseptatae, muticae, utrinque saepe pallidiores, majusculae.

8. *L. macrostomum* (Tod.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 83.

Sporae saepe curvulae, 5-septatae, medio subconstrictae, 6-guttulatae, oculis extimis pallidioribus, longit. 40—45 mm., crassit. 9—10 mm.

9. *L. pileatum* (Tod.) Fuck. Symb. Myc. p. 158. Sacc. Syll. II, p. 701.

Syn. *Sphaeria pileata* Tod. Fung. Meckl. II, p. 13, f. 18.

Perithecia sparsa, emersa, subsphaeroidea, nigra, ostiolo obconico, plano. Sporae oblongatae, utrinque attenuatae, 7-septatae, atrofuscae, longit. 46—50 mm., crassit. 10—12 mm.

Hab. in cortice *Quercus* in regione aboënsi, Ruusala.

Ostioli figura ovalis est, superne dilatata et truncata, lateribus ad verticem perithecii contractis, unde cono truncato inverso quodammodo simile sit.

III. *Rostella* H. Fabr. Sporae utrinque appendiculatae.

10. *L. simillimum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 84.

L. insidiosus (Desm.) Ces. et De N. maxime affine, fere tantum sporis majoribus differens.

Subfam. III. *Microthyriaceae* Karst.

Syn. *Microthyriaceae* Sacc. Syll. II, p. 658.

CVI. *Pemphidium* Mont. Ann. Sc. nat. 2, XIV, p. 326.

Perithecia propria nulla („?“). Pseudoperithecia supera, convexa, scutiformia, atra, a praecipue cuticula nigrefacta formata, apice papillula, interdum bilabellulata, coronata. Nucleus gelatinosus, subopalinus. Asci fusiformi-aciculares. Sporae anguste fusiformes, simplices vel 1-septatae, hyalinae.

1. *P. Pini* Karst. in Hedw. 1884, n:o 1, p. 6.

Pseudoperithecia hic illic aggregata, innato-superficialia, applanata, scutiformia, papillata, atra, opaca, exigua. Asci fusoideo-clavati, longit. circiter 35 mm., crassit. circiter 7 mm. Sporae 8-nae, distichae, elongato-fusoideae, guttulae, hyalinae, circiter

9 mmm. longae, circiter 2 mmm. crassae, (maturae haud visae).
Paraphyses sat numerosae, filiformes, bene discretae, gracillimae.
Hab. in cortice Pini sylvestris ad Mustiala, m. Maji.

Subfam. IV. **Erysipheae** Karst.

CVII. **Capnodium** Mont. in Ann. Sc. nat., III Ser., XI. Bd. p. 233.

Syn. *Fumago* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 10.

1. *C. salicinum* Mont.

Syn. *Fumago salicina* Tul. Karst. Myc. Fenn. II, p. 73.

Hab. in arboribus et fruticibus variis sat frequens. Status
ascophorus semel prope Mustiala observatus.

Pycnidia et spermogonia peritheciis similia. Spermatia bacillaria, hyalina, 3,5 mmm. longa. Stylosporae ovoideae vel oblongatae, 3—5-septatae, fuscoatrae, 13—16 mmm. longae, 6—10 mmm. crassae.

Huc trahuntur a Cel. Winter: *Capnodium elongatum* Berk. et Desm., *C. expansum* Berk. et Br., *C. Persoonii* Berk. et Br., *C. quercinum* (Pers.) Berk. et Desm., *C. Corni* Auersw., *C. rhamnicolum* Rab. et *C. Lonicerae* (Fuck.).

2. *C. Tiliae* (Fuck.) Sacc. Syll. I, p. 74.

Syn. *Fumago Tiliae* Fuck. Symb. Myc. p. 142.

„Perithecia gregaria, conoideo-obtusa, non ramosa, atra, minuta. Asci stipitati, ovoidei, longit. 32 mmm., crassit. 16—18 mmm. Sporae 16-nae, oblongatae, utrinque obtusae, 3—4-septatae, raro septo longitudinali, fuscae, longit. 14 mmm., crassit. 7 mmm.“

Hab. in foliis et ramulis emortuis corticatis *Tiliae ulmi-foliae* in Fennia australi passim, sed semper sterile.

CVIII. **Perisporium** Fr. Syst. Myc. III, p. 248.

Syn. *Preussia* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 14.

Perithecia superficialia, carbonacea, basi hyphopodio delictulo, floccoso, hyalino suffulta. Sporae 3-septatae, cellulis utrinque ultimis conoideis, interioribus subquadratis vel ovoideis.

1. *P. vulgare* Cord. Icon. II, p. 97.

Perithecia gregaria, superficialia, sphaeroidea, nigra, nitentia, astoma. Asci crasse clavati, breviter noduloso-stipitati, longit. 35—40 mm., crassit. 17—19 mm. Sporae 8-nae, cylindraceae, 3-septatae, longit. 28 mm., crassit. 5 mm., cellulis mediis oblongato-cuboideis, extimis subconoideis, longit. 6—7 mm., crassit. 5 mm.

Hab. in lignis, charta, stercore ovino etc. putridis. Prope Mustiala semel, ni fallimur, lectum.

2. *P. funiculatum* Preuss. in Linnaea 24, no. 145.

Syn. *Perussia funiculata* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 109.

Status conidicus, sec. Fuck., *Torulam niveam* sistit.

CIX. *Anixia* Fr. Nov. Fl. Suec. ed. I, p. 80? Hoffm. Icon.

Fung. t. XVIII. Karst. Myc. Fenn. II, p. 24.

Perithecia superne irregulariter dehiscentia.

1. *An. spadicea* Fuck. Karst. Myc. Fenn. II, p. 190.2. *An. perichaenoides* (Cook.) Sacc. Syll. I, p. 35.

Syn. *Orbicula perichaenoides* Cook. Grev. VIII, p. 10. *Chaetomium glabrum* Berk. et Br.

Perithecia sparsa, superficialia, depresso-sphaeroidea, irregulariter dehiscentia, intus pallescentia, contextu sinuoso-parenchymatico. Asci cylindracei, longit. 100—110 mm., crassit. 12—13 mm. Sporae sphaeroideae, monostichae, hyalino-flavae, 10—12 mm. diam. Paraphyses copiosae, filiformes.

Hab. in culmis putridis prope Mustiala.

CX. *Eurotium* Link. Karst. Myc. Fenn. II, p. 24.

1. *Eur. herbarum* (Web.) Link. Karst. Myc. Fenn. II, p. 191. Per totam Fenniam et Lapponiam obvium.

2. *Eur. crenatum* Nyl. Anal. Myc. in Bidrag till Finlands Naturkännedom, Etnografi o. Statistik. 4 h. (1858, 1859).

„*Perithecia* primo alba, dein nigricantia et nigra, parva, (latit. 0,2—0,3 mm.). Sporae sphaeroideae, incolores (diam. 10—15

mmm.). Flocci albi, tenuiter effusi, parum articulati vel saepe spatio longo inarticulati (crassit. circa 22 mmm.).

Hab. supra carnem, Helsingforsiae.”

CXI. *Microsphaera* Lév. in Ann. Sc. nat., III Ser., tom. XV, p. 381.

Syn. *Calocladia* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 24.

* Ramuli ultimi appendicum cylindranei apice recti. Asci 4—8-spori.

1. *M. Berberidis* (De C.) Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 196.

Perithecia appendicibus 5—15 hyalinis praedita, vix 0,1 mm. diam. Asci 6—10, ellipsoideo-ovoidei, breviter stipitati, longit. 45—55 mmm., crassit. 20—30 mmm. Sporae ellipsoideae, hyalinae, longit. 18 mmm., crassit. 7—8 mmm.

Ex Alandia, Helsingforsia et Aboa cognita.

2. *M. Lonicerae* (De C.) Wint. Pilz. 11 Abth. p. 36.

Syn. *Erysiphe Lonicerae* De C. Flor. Franç. VI, p. 107.

Amphigena. Mycelium arachnoideum, persistens vel evanidum. Perithecia sparsa, sphaeroidea, atra, nitentia, parva, appendicibus 7—12 adscendentibus, hyalinis, circa 160 mmm. longis instructa. Asci 4—5, rotundato-obovoidei, brevissime stipitati, longit. 48—57 mmm., crassit. 35 mmm. Sporae 4-nae, ellipsoideae, longit. 22 mmm., crassit. 13 mmm.

Hab. in *Lonicera Xylosteo*. Semel in *Mustiala sterilis* lecta.

3. *M. Grossulariae* (Wallr.) Lév. Disp. Erys. in Ann. Sc. nat. 1851, t. XV, p. 160, tom. 9, f. 25.

Syn. *Alphitomorpha penicillata* β *Grossulariae* Wallr. in Verh. naturf. Freund. I, p. 40.

Amphigena. Mycelium effusum, arachnoideum. Perithecia sparsa, sphaeroidea, minuta, appendicibus 10—15, sat brevibus, vulgo ter dichotomis, ramulis ultimis bidentatis. Asci 4—8 in singulo perithecio, ovoideae, breviter stipitati, 4—5-spori.

Hab. in foliis *Ribis Grossulariae* in *Mustiala*.

** Ramuli ultimi appendicum apice paullo turgidi et breviter incurvi.

† Appendices diametro perithecii quinqvies longiores.

4. *M. divaricata* (Wallr.) Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 195.

†† Appendices perithecium vulgo aequantes.

5. *M. alni* (De C.) Wint. Pilz. 11 Abth. p. 38.

Syn. *Erysiphe Alni et Betulae* De C. Flor. Franç. VI, p. 104 et 107. *Alphitomorpha penicillata* α Wallr. Verh. Naturf. Freund. I, p. 40. *Microsphaera Friesii* Lév. in Ann. Sc. nat. 1851, XV, p. 156, t. 8, f. 20. *Calocladia penicillata* (Lév.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 196.

Appendices diametrum perithecii aequantes aut eo duplo longiores. Asci 2—5 in singulo perithecio, 4—8-spori, longit. 45—60 mmm., crassit. 30—40 mmm. Sporae ellipsoideae, hyalinae, longit. 20—22 mmm., crassit. 10—12 mmm.

Hab. in foliis *Alni glutinosae*, *Betulae albae* et *B. pubescentis*, in Merimasku et Tyrvis.

6. *M. Ehrenbergii* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 195.

Appendices 7—20. Asci longit. 45 mmm., crassit. 36 mmm. Sporae 4—8-nae, ovoideae, hyalinae, longit. 18—20 mmm., crassit. 9 mmm.

Ex Aboa et Mustiala cognita.

CXII. *Phyllactinia* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 24.

1. *Ph. corylea* (Pers.) Karst.

Syn. *Sclerotium Erysiphe β corylea* Pers. Syn. p. 124. *Phyllactinia guttata* (Wallr.) Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 197. *Phyllactinia suffulta* (Reb.) Sacc. Syll. I, p. 5.

Appendices 7—10. Asci ovoidei, longit. circ. 80 mmm., crassit. 50 mmm. Sporae 2, raro 3-nae, ovoideae, aureae, longit. 40—50 mmm., crassit. 22—25 mmm.

Hab. in foliis *Alni*, *Coryli*, *Fraxini*, *Betulae*, *Quercus* etc.

CXIII. *Erysiphe* Hedw. Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 24.

* Appendices hyalinae.

† Asci 2-spori.

1. *Er. Linkii* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 191.

Hab. in foliis *Artemisiae vulgaris* et *Tanacetivulgaris*.

†† Asci 2—8-spori.

2. *Er. graminis* De C. Karst. Myc. Fenn. II, p. 192.

Asci 8—16 in singulo perithecio, 4—8-spori.

3. *Er. Martii* Lév. pr. p. Karst. Myc. Fenn. II, p. 193 pr. p.

Asci 54—60 mm. longi, 30—40 mm. crassi. Sporae ellipsoideae, hyalinae, longit. 18—24 mm., crassit. 9—15 mm. — Conidia ellipsoidea.

Hab. in foliis *Leguminosarum*, *Cruciferarum*, *Galiorum*, *Hypericorum* et *Urticarum*.

4. *Er. Umbelliferarum* De B. Beitr. III, p. 50.

Syn. *Erysiphe Heraclei* De C. Flor. Franç. VI, p. 107. *Erysiphe Scandicis* De C. Flor. Franç. VI, p. 107. *Erysiphe Martii*? Lév. in Ann. Sc. nat. 151, t. XV, p. 168. Karst. Myc. Fenn. II, p. 193, pr. p.

A priore praecipue conidiis exacte cylindraceis, longis diversa. Appendices perithecii plerumque basi fuscescentes.

Hab. in *Umbelliferis* variis.

5. *Er. vernalis* Karst. Myc. Fenn. II, p. 193.

** Appendices fuscae, abbreviatae.

† *Haustoriae* lobulatae.

6. *Er. communis* (Wallr.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 194.

Asci breviter stipitati, longit. 40—70 mm., crassit. 27—50 mm. Sporae 2—8-nae, ellipsoideae, hyalinae, longit. 18—24 mm., crassit. 10—12 mm.

Hab. in foliis caulibusque *Ranunculacearum*, *Leguminosarum*, *Valerianearum*, *Circaeae*, *Polygoni avicularis* etc.

7. *Er. Galeopsidis* De C. Flor. Franç. VI, p. 108.

Syn. *Erysiphe lamprocarpa* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 192, pr. p.

Ab affini similique *Er. Cichoriacearum* De C. praecipue haustoriis lobulatis differt. Sporis maturis vere legitur.

Hab. in foliis *Labiatarum*, praecipue *Galeopsidis*, *Lamii* etc.

†† *Haustoriae* non lobulatae.

8. *Er. Cichoriacearum* De C. Flor. Franç. II, p. 274.

Syn. *Erysiphe lamprocarpa* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 192. *Erysiphe horridula* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 194.

Asci 4—20, plerumque 8—12, in singulo perithecio, ovoideo-ellipsoidei, breviter stipitati, 2—4-spori.

Hab. in foliis Boraginearum, Plantaginis, Verbasci, Lappae, Sonchi etc.

CXIV. *Uncinula* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 24.1. *Unc. Salicis* (De C.) Wint. Pilz. 11 Abth. p. 40.

Syn. *Erysiphe Salicis* De C. Flor. Franç. II, p. 273. *Erysiphe Populi* De C. Flor. Franç. VI, p. 104. *Uncinula adunca* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 196.

Asci 66—90 mmm. longi, 38—52 mmm. crassi, 4—5-spori. Sporae ellipsoideae, hyalinae, longit. 25—30 mmm., crassit. 15—19 mmm.

Hab. in foliis Salicum et Populorum.

CXV. *Sphaerotheca* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 25.1. *Sph. pannosa* (Wallr.) Lév. in Ann. Sc. nat., III Ser., tom. XV, p. 138.

Syn. *Alphitomorpha pannosa* Wallr. in Verh. d. Naturf. Freund. I, p. 43. *Eurotium Rosarum* Grev. Scott. Crypt. Fl. III, p. 164, f. 2. — Status conidicus: *Oidium leucoconium* Desm.

Mycelium lanuginosum, dein pannosum, persistens. Perithecia sparsa, sphaeroidea, minuta, appendicibus floccosis, perithecio brevioribus, hyalinis instructa. Asci sphaeroideo-ovoidei. Sporae 8-nae, ovoideo-ellipsoideae, hyalinae, longit. 22—25 mmm., crassit. 13—16 mmm. — Conidia ellipsoidea, hyalina, 20—30 mmm. longa, 13—16 mmm. crassa.

Hab. in foliis, calycibus ramulisque Rosarum cultarum, perithecia plerumque in calycibus et ramulis tantum.

2. *Sph. Castagnei* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 197

Syn. *Erysiphe Sangvisorbæ*, *Er. Cichoriacearum*, *Er. Humuli* De C. Flor. Franç. II et VI.

Asci subsphaeroidei vel subovoidei, longit. 55—68 mm., crassit. 42—54 mm. Sporae 8-nae, sphaeroideo-ellipsoideae, hyalinae, longit. 15—20 mm., crassit. 12—15 mm.

Hab. in foliis caulibusque herbarum variarum, praeprimis Humuli, Sangvisorbæ, Plantaginis, Spirææ, Cucurbitacearum, Synantherearum, Alchemillæ etc.

3. *Sph. Epilobii* (Link.) Sacc. Syll. I, p. 4.

Syn. *Erysibe Epilobii* Link. Spec. Plant. VI, p. 102.

„Mycelium densissimum, ramis erectis conidiophoris et sterilibus. Perithecia dense conferta, appendicibus fuscis, simplicibus, setiformibus, radiatim patentibus undique horrida. Caeterum ut praecedens.”

In foliis *Epilobii palustris* in Lapponia Rossica juxta pagum Knjäscha.

CXVI. *Podosphaera* Kunz. Karst. Myc. Fenn. II, p. 25.

1. *P. myrtillina* (Schub.) Kunz. Mycol. Heft. II, p. 111.

Syn. *Sphaeria myrtillina* Schub. in Ficus et Schub. Flor. Dresd. II, p. 356. *Podosphaera Kunzei* Lév. Karst. Myc. Fenn. II, p. 198.

Mycelium obsoletum. Appendices 4—10, in peritheciis parte superiore sparsae, radiatim divergentes aut arcuatim reflexae. Ascus sphaeroideus, 70—80 mm. diam. Sporae 8-nae, ellipsoideae, hyalinae, longit. 25—30 mm., crassit. 15—17 mm.

2. *P. tridactyla* (Wallr.) De B. Syst. Ueb. Erys. in Hedw. 1871, p. 68.

Syn. *Alphitomorpha tridactyla* Wallr. Flor. Crypt. Germ. II, p. 753. *Podosphaera Kunzei* Lév. in Ann. Sc. nat., III Ser., p. 135, pr. p.

Amphigena. Mycelium tenue, saepe obsoletum. Perithecia sparsa, sphaeroidea, circa 0,1 mm. diam., appendicibus 3—7, e summo perithecio erectis, basi fusciscentibus, 240—400 mm. longis. Ascus sphaeroideus, circa 80 mm. diam. Sporae 8-nae, ellipsoideae, hyalinae, circa 20 mm. longae.

Hab. in foliis *Pruni Padi* in Mustiala.

Fam. IV. **Hysteriaceae** Cord.**CONSPECTUS GENERUM.**

- A. Sporae bacillari-filiformes, subhyalinae.
 (Scolecosporae.)
 * Sporae filiformes ascum subaequantes.
 † Perithecia subsphaeroidea . . . . . Ostropa.
 †† Perithecia horizontaliter elongata.
 + Perithecia subcarbonacea, conchiformia,
 labiis acutissimis conniventibus . . . . . Lophium.
 ++ Perithecia membranacea, applanata . . . . . Lophodermium.
 ††† Perithecia verticaliter elongata, subclavata,
 rima nulla vel obsoleta . . . . . Acrospermum.
 ** Sporae bacillares, asco multoties bre-
 viores . . . . . Hypoderma.
- B. Sporae ovoideo-oblongatae, septato-muri-
 formes.
 a. Sporae hyalinae. (Hyalodictyae) . . . . . Gloniopsis.
 b. Sporae fuligineae. (Phaeodictyae) . . . . . Hysterographium.
- C. Sporae ovoideo-oblongatae vel fusoideae,
 3—pluriseptatae.
 a. Sporae hyalinae. (Hyalophragmiae.)
 * Perithecia subcoriacea . . . . . Diachaena.
 ** Perithecia carbonacea, saprogena, anguste
 rimosa . . . . . Gloniella.
 b. Sporae fuligineae. (Phaeophragmiae.)
 * Labia peritheciorum obtusiuscula, dein
 subdistantia . . . . . Hysterium.
 ** Labia peritheciorum acutissima, arcte con-
 niventia . . . . . Mytilidion.
- D. Sporae ovoideae vel oblongatae, 1-septatae,
 hyalinae, raro fuscidulae . . . . . Glonium.
- E. Sporae sphaeroideae vel fusoideae, simpli-
 ces, hyalinae. (Hyalosporae) . . . . . Schizothyrium.

CXVII. *Ostropa* Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 30.

Paraphyses tenuissimae.

1. *Ostr. cinerea* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. II, p. 231.

CXVIII. *Lophium* Fr.

Syn. *Lophidium* Karst. Myc. Fenn. II, p. 33.

Perithecia verticalia, conchiformia, compressa, submembranacea, fragilia. labiis acutis, clausa, demum rima longitudinali angustissima dehiscencia, tandem varie diffracta.

1. *L. mytilinellum* Fr.

Syn. *Lophidium mytilinellum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 247.

2. *L. mytilinum* (Pers.) Fr. Syst. Myc. II, p. 593.

Syn. *Hysterium mytilinum* Pers. Syn. p. 97.

Perithecia subpedicellata, sursum dilatata, transversim striata, atronitentia. Asci cylindracei, breviter et crassiuscule stipitati, longit. 140—160 mm., crassit. 9—10 mm. Sporae 8-nae, filiformes, 18—20-guttulatae, hyalinae, longit. 120—140 mm., crassit. 1,5—2 mm.

Hab. in cortice et ligno Pini et Piceae. In Fennia forte est lectum.

E crusta late effusa, nigra plerumque emergit, in qua stipitellus passim delitescit.

CXIX. *Lophodermium* Chev. Par. I, p. 436.

Statum spermogonicum plerumque sistunt *Leptostromata*.

1. *L. hysteroioides* (Pers.) Sacc. Syll. II, p. 791.

Syn. *Lophodermium xylomoides* (De C.) Chev. Karst. Myc. Fenn. II, p. 243.

Hab. in foliis aridis *Crataegi coccineae* et *Sorbi Aucupariae* in Fennia australi et media.

2. *L. maculare* (Fr.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 244.

Hab. in toto territorio frequens.

3. *L. melaleucum* (Fr.) De N. Ister. p. 40.

Syn. *Hysterium melaleucum* Fr. Syst. Myc. II, p. 582.

Perithecia hypophylla, innata, ellipsoidea, laevia, nigra, labiis subconniventibus albis. Asci clavati, subsessiles. Sporae filiformes, luteolae, longit. 65 mmm., crassit. 3 mmm.

Hab. in foliis *Vaccinii Vitis-idaeae* alicubi in Fennia, ni fallimur.

„Foliis subdeterminate albicantibus innascitur, omnino superficiale apparet, sed revera epidermide plane connata tectum, opacum, primo depressum, dein linea prominente carinatum, demum rima longitudinali alba rumpens, apicibus obtusis.”

4. *L. Oxycocci* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 244.

E Mustiala et Raumo cognitum.

5. *L. pinastri* (Schrad.) Chev. Karst. Myc. Fenn. II, p. 242.

6. *L. juniperinum* (Fr.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 243.

7. *L. arundinaceum* (Schrad.) Chev. Karst. Myc. Fenn. II, p. 242.

Spermogonium sistit *Leptostroma hysterioides* f. *graminicolum* De N.

Var. *culmigenum* (Fr.) Karst.

Syn. *Lophodermium culmigenum* Karst. Fung. Spetsb. p. 96. Sacc. Syll. II, p. 795.

Perithecia innata, ellipsoideo-oblongata, prominentia, laevia, nigra, demum disco pallido, ellipsoideo aperta.

Hab. ad culmos graminum siccos e. g. *Airae*, *Poa alpinae*, *Catabrosae*, *Hierochloae*, *Festucae*, *Glyceriae* in tota Fennia et Lapponia.

* *L. apiculatum* (Fr.) Karst.

Syn. *Lophodermium apiculatum* Dub. Hyst. p. 47. Sacc. Syll. II, p. 797.

Perithecia innata, emergentia, oblongata, striata, atra, utroque apice mucrone terminata. Fructificatio ut in typo, sed asci cylindricei, abrupte stipitati, longit. 66 mmm.

Hab. in foliis graminum, e. g. *Calamagrostidis*, in Fennia australi.

8. *L. caricinum* (Desm. et Rob.) Dub. Hyst. p. 47.

Syn. *Hysterium caricinum* Rob. in Herb. Desm.

14 Not., 1847, p. 180. — Status spermogonicus: *Leptostroma caricinum* Fr.

„Perithecia maculae exaridae, pallidae innata, epidermide tecta, sparsa, ovalia, utrinque acutiuscula vel obtusa, plana, atra, opaca, minutissime tuberculata, demum disco pallido aperta, labiis tenuibus, 0,4—0,6 mm. longa, 0,2 mmm. lata. Asci clavati, deorsum attenuati basi que nodulosi, longit. 70—80 mmm., crassit. 6—8 mmm. Sporae bacillari-filiformes, rectiusculae, minutissime guttulae, hyalinae, longit. 40—50 mmm., crassit. 1 mmm. Paraphyses filiformes, simplices vel bifidae, apice circinnatae.”

Hab. in foliis exsiccatis calamisque *Caricum* variarum. Spermogonia in agro Mustialensi pluries observata.

9. *L. herbarum* (Fr.) Fuck. Symb. Myc. Zweit. Nachtr. p. 50.

Syn. *Aporia herbarum* (Fr.) Dub. Karst. Myc. Fenn. II, p. 244.

CXX. *Acrospermum* Tod. Karst. Myc. Fenn. II, p. 33.

1. *Acr. compressum* Tod. Karst. Myc. Fenn. II, p. 33.

CXXI. *Hypoderma* De C. Karst. Myc. Fenn. II, p. 32.

1. *H. conigenum* (Pers.) Cook. Handb. p. 712.

Syn. *Hysterium conigenum* Pers. Syn. p. 102.

Perithecia erumpentia, labiis albicantibus latiuscule hiantia, ellipsoidea vel elongata, pusilla, nitida. Asci clavati, longiuscule stipitati, longit. 90—100 mmm., crassit. 12—14 mmm. Sporae 8-nae, bacillari-fusoideae, saepe curvulae, pluriguttulae, hyalinae, longit. 20—22 mmm., crassit. 2,5—3 mmm. Paraphyses filiformes, sursum curvatae.

Hab. in squamis strobilorum *Pini sylvestris* putrescentibus. In Mustiala semel haud rite evolutum lectum.

2. *H. virgultorum* De C. Flor. Fr. 6, p. 165.

Syn. *Hysterium Rubi* Pers. Syn. p. 100. — Status spermogonicus: *Leptostroma virgultorum* Sacc. var. *Rubinum* Karst.

Perithecia gregaria, subinnata, subparallela, raro flexuosa

elongata vel lanceolata, acuta, laevia, nitida, nigra, demum hiantia. Asci clavato-oblongati, longe stipitati, longit. 90 mm., crassit. 9 mm. Sporae 8-nae, fusioideo-elongatae, obtusiusculae, rectae vel leniter curvatae, 1-septatae, 2-guttulatae, hyalinae. longit. 21 mm., crassit. 3 mm. Paraphyses filiformes.

Hab. in sarmentis emortuis *Ruborum*. *Spermogonia* in sarmentis *Rubi arctici* prope *Mustiala* obvia.

3. *H. commune* (Fr.) Dub. Karst. Myc. Fenn. II, p. 240.

In *Mustiala*, *Helsingforsia*, *Ulfaby*, *Kola* legimus.

4. *H. scirpinum* De C. Karst. Myc. Fenn. II, p. 240.

CXXII. *Gloniopsis* De N. Pir. Ister. p. 23. Sacc. Syll. II, p. 772.

Perithecia carbonacea, erumpenti-superficialia, elongata vel linearia, rima longitudinali dehiscencia, atra. Asci paraphysati, suboctospori. Sporae ovoideae vel oblongatae, pluriseptato-muriformes, hyalinae.

1. *Gl. biformis* (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 773.

Syn. *Hysterium biforme* Fr. Syst. Myc. II, p. 582.

Perithecia superficialia, elongata, subflexuosa, atra, labiis laevibus, disco lineari constrictis. Asci cylindracei, breviter stipitati, longit. 80—90 mm., crassit. 10—12 mm. Sporae 8-nae, inordinate monostichae vel subdistichae, ovoideae, antice crassiores. rotundatae, initio cribose guttulatae, dein 3-septatae, ad septum medium constrictae, quandoque septulo uno alterove longitudinali, hyalinae, longit. 14 mm., crassit. 7—8 mm. — *Spermatia* in peritheciis junioribus sphaeriaeformibus minutissima oblongata, hyalina, longit. 4 mm., crassit. 1 mm.

Hab. in ligno denudato *Quercus*, *Betulae*, *Pyri* etc.

Perithecia dimorpha intermixta, alia *hysterina* oblongata, recta vel sigmoidea, alia minora sphaeriaeformia.

Var. *provecta* Karst. in Hedw. 1884, n:o 2, p. 19.

A typo differt sporis majoribus, nempe 20—24 mm. longis et 9—10 mm. crassis, ad septum medium non constrictis ascisque oblongatis crassioribus (longit. 90 mm., crassit. 27 mm.).

Hab. in ligno denudato *Quercus* in regione Aboënsi

CXXIII. *Hysterographium* Cord. Karst. Myc. Fenn. II, p. 31.

1. *H. Fraxini* (Pers.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 232.

2. *H. elongatum* (Wahl.) Cord. Karst. Myc. Fenn. II, p. 231.

3. *H. naviculare* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 37.

Perithecia superficialia, sparsa vel gregaria, oblongata, recta, raro flexuosa, striatula vel sublaevia, subnitidula, atra, labiis tumidis, disco lineari, longit. circ. 1 mm. Asci clavati, longit. 107 mmm., crassit. 15—24 mmm. Sporae 8-nae, distichae, oblongatae, 7-septatae, septo unico longitudinali, ad medium haud vel lenissime constrictae, fuligineae, impellucidae, longit. 30—40 mmm., crassit. 10—13 mmm.

Hab. in ramis emortuis Pruni Padi prope oppidum Lapponiae Rossicae, Kola dictum.

An species homonyma Wallrothii Fl. Germ. n. 2,392 huc pertineat, dubium est.

Var. *Megalographa* Anzi.

Syn. *Hysterium Megalographa* Anzi Lich. Ven. p. 172. *Pseudographis elatina* Rehm. Ascom. p. 25. *Hystero-graphium Megalographa* Sacc. Syll. II, p. 777.

A typo sporis minoribus (32—40 mmm. longis, 8—13 mmm. crassis) recedit.

Hab. in ligno salicino (pineo?) ad Mustiala.

CXXIV. *Dichaena* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 403. Sacc. Syll. II, p. 771.

Perithecia typice biogena, innato-erumpentia, irregulariter ellipsoidea, coriaceo-membranacea, atra, rima longitudinali notata, saepius in maculam atram dense aggregata. Asci elongati, 4—8-spori. Sporae oblongato-fusoideae, 2—pluriseptatae, typice 3-septatae, subhyalinae. — Status pycnidicus, ascophoro frequentior, sistit *Psilosporae* Rab. species.

1. *D. strobilina* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 40. Sacc. Syll. II, p. 771.

Perithecia gregaria, erumpentia, subirregularia, initio subrotundata, molliuscula, opace brunnea, dein nigra, rima longitudinali dehiscencia. Asci suboctospori. Sporae fusoideae, leniter curvae, 3-septatae, subinde 3-guttulatae, hyalinae, longit. 10—13 mmm. — Pycnidium sistit *Hendersoniam strobilina* m Curr.: stylosporidis fusoideis, biguttulatis, hyalinis.

Hab. in squamis conorum *Abietum*. Pycnidia per Fenniam et Lapponiam frequenter obveniunt.

CXXV. *Gloniella* Sacc. Syll. II, p. 765.

Perithecia emergentia, oblongata vel linearia, carbonacea, atra, rima longitudinali dehiscentia. Asci typice 4—8-spori, paraphysati. Sporae oblongatae vel fusoideae, 2—pluriseptatae, plerumque 3-septatae, hyalinae vel subhyalinae.

1. *Gl. lapponica* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 765.

Syn. *Hysterium lapponicum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 234.

2. *Gl. curta* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 966.

Syn. *Hysterium curtum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 235.

CXXVI. *Hysterium* Tod. pr. p. Karst. Myc. Fenn. II, p. 31.

Sporae 2—pluriseptatae, fuscae vel flavescentes.

* Sporae 3-septatae.

1. *H. pulicare* Pers. Karst. Myc. Fenn. II, p. 233.

2. *H. angustatum* Alb. et Schw. Karst. Myc. Fenn. II, p. 233.

Crescit quoque in ligno *Quercus* et *Salicis capreae*. Ab hoc parum vel vix differunt: *Hysterium Wallrothii* Dub., *H. vulgare* De N., *H. fruticum* Sacc., *H. vix-visibile* Gerard et *H. versisporum* Gerard.

** Sporae 5—pluriseptatae.

3. *H. lenticulare* Karst. Myc. Fenn. II, p. 235.

4. *H. sphaerioides* Karst. Myc. Fenn. II, p. 234.

CXXVII. *Mytilidion* Dub. Hyst. p. 62.

Syn. *Lophium* Karst. Myc. Fenn. II, p. 33.

1. *M. aggregatum* (De C.) Dub. Hyst. p. 22, t. 1, f. 3.

Syn. *Hysterium aggregatum* De C. Flor. Franç. VI, p. 168.

Perithecia hinc inde aggregata, subparallela, mytiliformia, carbonacea, atro-nitidula, basi setulis rigidulis, fuliginis (constanter?) cincta, rimula perangusta, vix 0,5 mm. longa. Asci

cylindracei, breviter stipitati, apice obtusati, longit. 120—130 mm., crassit. 10 mm. Sporae 8-nae, submonostichae, initio subdiddy mae, dein fusioideae, 3-septatae, ad septum medium leniter constrictae, olivaceo-fuligineae, quandoque loculis extimis pallidioribus, longit. 20—24 mm., crassit. 6—7 mm.

Hab. in truncis putridis *Pinorum* in Lapponia.

Nudo oculo refert maculas nigras, irregulares, 4—10 mm. longas, sub lente compositas e peritheciis perexiguis, convexis, compressis, dispositis secundum ligni fibras. Sub lente optima observatur rima longitudinalis.

Var. *intricatissimum* Karst. Fung. Fenn. atque Sib. in Meddel. af Soc. pro Faun. et Flor. fenn. II, 1884, p. 141.

Perithecia superficialia, sessilia, elongata, flexuosa, in caespites rotundatos magnos (1—2 cm. lat.) varie connata, carbonacea, fragilia, subopaca, laeviuscula, atra, rimula angusta.

Hab. in cortice radice *Piceae excelsae* in monte Hii-denvaara par. Kuhmo (Edw. Wainio).

Forma memorabilis, *Myt. Karstenii* Sacc. *intricato Karst. respondens. Specimina nostra sterilia.

2. *M. decipiens* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 761.

Syn. *Lophium decipiens* Karst. Myc. Fenn. II, p. 246.

3. *M. laeviusculum* (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 761.

Syn. *Lophium laeviusculum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 246.

4. *M. Karstenii* Sacc. Syll. II, p. 763.

Syn. *Lophium mytilinum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 245.
Boream versus usque ad oppidum Kola procedit.

CXXVIII. *Gonium* Mühl. Karst. Myc. Fenn. II, p. 31.

1. *Gl. lineare* (Fr.) De N. Karst. Myc. Fenn. II, p. 237.

2. *Gl. graphicum* (Fr.) Dub. Karst. Myc. Fenn. II, p. 238.

3. *Gl. pygmaeum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 239.

4. *Gl. excipendum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 238.

5. *Gl. striola* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 239.

6. *Gl. strobilarium* Karst.

Syn. *Hysterium strobilarium* Karst. in Hedw. 1883, p. 42. *Hyst. conigenum* Karst. Myc. Fenn. II, p. 235.

E Merimasku, Mustiala, Helsingforsia nobis visum.

CXXIX. *Schizothyrium* Desm. Ann. Sc. nat. XI (1849), p. 360.
Sacc. Syll. II, p. 723.

Perithecia simplicia, subsuperficialia, subcarbonacea, applanata vel convexula, minuta, rima longitudinali dehiscentia. Asci erecti. Sporae 8-nae, ovoideae vel fusoidae, simplices, subhyalinae. — *Labrella* est genus analogum, sed stylosporeum.

1. *Sch. Ptarmicae* Desm. 17 Not., 1849, p. 35.

Syn. *Labrella Ptarmicae* Desm. Fr. Elench. II, p. 149.

Perithecia innata, rotundata vel ovoidea, nigra, subnitida, 0,2 0,3 mm. diam. Asci cylindracei, subclavati, longit. 40 mm. Sporae ovoideae, hyalinae, longit. 10 mm.

Hab. in caulibus foliisque vivis *Achilleae Ptarmicae* prope Mustiala.

II.

DISCOMYCETES *).

CONSPECTUS FAMILIARUM.

Fam. I. **Helvellaceae** Fr.

Apothecia superficialia, subinde erumpenti-superficialia, excipulo ceraceo vel carnosio.

Fam. II. **Bulgariaceae** Fr.

Apothecia superficialia, excipulo gelatinoso, dein subcorneo vel cartilagineo.

Fam. III. **Dermateaceae** Karst.

Apothecia superficialia vel erumpenti-superficialia, excipulo coriaceo vel corneo.

Fam. IV. **Phacidiaceae** Fr.

Apothecia immersa, raro erumpenti-superficialia, excipulo corneo- vel subcarbonaceo-membranaceo, tenuissimo, rimose aut valvatim hiascente, saepius obliterato vel subnullo, hymenio (disco) placentaeformi latera excipuli non vestiente.

Fam. V. **Gymnoascaceae** Barn.

Apothecia excipulo omnino carentia, ex ascis parallele stipatis, sub cuticula matricali nascentibus efformata.

---

*) Discomycetes ad normam methodi naturalis sunt dispositi.

Fam. I. **Helvellaceae** Fr.Subfam. I. **Helvelleae** Sacc.

Apothecia verticalia, stipitata, capitata, peltata, clavata, mitrata vel pileata. Majores vel mediocres.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Sporae bacillares vel filiformes, simplices vel septatae, hyalinae.
 * Apothecia carnosa.
 † Apothecia capitato-compressa . . . . . Spathulea.
 †† Apothecia peltata . . . . . Cudonia.
 ** Apothecia carnosio-ceracea, capitata . . . Vibrissea.
- B. Sporae elongatae 2—pluriseptatae, hyalinae . . . . . Geoglossum.
- C. Sporae simplices, hyalinae, sphaeroideae, ovoideae vel fusoideae.
 * Apothecia clavata.
 † Apothecia laete colorata . . . . . Mitrula.
 †† Apothecia nigricantia . . . . . Microglossum.
 ** Apothecia clavato-pileata, pileata vel mitrata.
 † Apothecia gyrosa.
 + Apothecia subconoidea . . . . . Morchella.
 ++ Apothecia bullato-inflata . . . . . Gyromitra
 †† Apothecia sublaevia.
 + Apothecia conoidea . . . . . Verpa.
 ++ Apothecia mitrato-lobata, inflata . . . . Helvella.

Subfam. II. **Pezizeae** Fuck.

Apothecia horizontalia, cupulata vel applanata, saepe primitus conniventi-clausa, rarissime effusa, excipulo carnoso vel ceraceo.

- A. Apothecia carnosa vel carnosio-ceracea, ut plurimum majuscula. Sporae simplices, rarissime spurie tenuiter uniseptatae, hyalinae, magnae.

- * Asci a disco non vel vix erumpentes. Non fimicolae.
  - † Apothecia semper aperta, explanata.
  - + Apothecia rhizinis fulta . . . . . Rhizina.
  - ++ Apothecia non rhizinis fulta.
    - 0 Sporae non spurie septatae. . . . . Discina.
    - 00 Sporae spurie septatae . . . . . Peltidium.
  - †† Apothecia cupulata vel applanata, initio conniventi-clausa.
    - + Apothecia glabrescentia . . . . . Péziza.
  - ++ Apothecia pilosa, setosa vel tomentosa.
    - 0 Apothecia basi tomento radicans vestita . . . . . Plectania.
    - 00 Apothecia non basi tomento radicans vestita . . . . . Humaria.
- ** Asci a disco facillime erumpentes discumque exasperantes. Plerumque fimicolae.
  - † Sporae hyalinae, simplices.
  - + Apothecia glabra.
    - 0 Sporae 8-nae. Apothecia mediocria. . . . . Ascophanus
    - 00 Sporae numerosae, rarissime 8-nae. Apothecia exigua. . . . . Ryparobius.
  - ++ Apothecia setosa . . . . . Lasiobolus.
  - †† Sporae simplices, fuligineae vel violascentes.
    - + Sporae in asco liberae . . . . . Ascobolus.
  - ++ Sporae in sacculo proprio inclusae . . . . . Saccobolus.
- B. Apothecia ceracea, minuscula vel exigua.
  - Sporae minutae, rarissime majusculae.
  - * Contextus excipuli subhyalinus vel laeticolor.
    - † Apothecia glabrescentia, subinde pilosula.
    - + Apothecia e Sclerotio orta. . . . . Sclerotinia.
  - ++ Apothecia non e Sclerotio orta.
    - 0 Apothecia cupulata vel disciformia.
      - § Sporae simplices, subinde spurie tenuiter septatae, hyalinae.
    - α. Apothecia flexuosa, aeruginascentia . . . . . Chlorosplenium.
    - β. Apothecia regularia, non aeruginascentia.
      - αα. Sporae minutae . . . . . Helotium.

- $\beta\beta$. Sporae pro ratione majusculae. . . . . Pezicula.
 $\S\S$ Sporae 2—pluriseptatae, cylindraceae . . . . . Belonidium.
 00 Apothecia cylindraceo- vel clavato-turbinata aut tuberculiformia.
 $\S$ Sporae sphaeroideae, majusculae . . . . . Pithya.
 $\S\S$ Sporae oblongatae vel elongatae, vulgo fusoidaeae.
 α Apothecia clavato-turbinata. Asci et sporae majusculi . . . . . Allophylaria.
 β Apothecia irregularia, tuberculiformia. Sporae minutae . . . . . Clibanites.
 $\dagger\dagger$ Apothecia pilosa vel setosa.
 $+$ Apothecia ut plurimum duriuscula. Paraphyses filiformes . . . . . Lachnella.
 $++$ Apothecia tenera. Paraphyses vulgo grandiusculae, apice acutae vel acutatae aut saltem attenuatae . . . . . Lachnum.
 $\cdot$ ** Contextus excipuli plus minus fuliginosus.
 Apothecia sessilia, raro brevissime stipitata. (Mollisieae Karst.)
 $\dagger$ Apothecia glabrescentia.
 $+$ Sporae filiformes, hyalinae, simplices vel spurie septatae . . . . . Gorgoniceps.
 $++$ Sporae oblongatae, elongatae vel bacillares, simplices vel spurie tenuiter septatae.
 0 Apothecia cupulato-discoidea . . . . . Mollisia.
 00 Apothecia obconoidea . . . . . Coronellaria.
 $\dagger\dagger$ Apothecia setulosa aut subiculo conidiphoro insidentia.
 $+$ Apothecia subiculo insidentia . . . . . Tapesia.
 $++$ Apothecia setulosa . . . . . Pirottaea.
 (Scutula, Tromena).

Fam. I. Helvellaceae Fr.

I. Spathulea Fr.

Syn. *Spathularia* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 6. Sacc.

1. *Sp. clavata* (Schaeff.) Karst.

Syn. *Elvella clavata* Schaeff. Fung. Icon t. 149.
Spathularia flavida Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 27.
Spathularia clavata Sacc. Mich. VI, p. 77.

II. *Cudonia* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 5.

1. *C. circinans* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 25.
 Syn. *Leotia circinans* Pers. Cook. Mycogr. f. 172.

III. *Vibrissea* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 5.

1. *V. truncorum* (Alb. et Schw.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 26.

IV. *Geoglossum* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 7.

1. *G. glutinosum* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 30.
2. *G. hirsutum* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 31.
3. *G. glabrum* Pers. Obs. Myc. II, p. 61.

Syn. *Clavaria ophioglossoides* Bull. Champ t. 372.
Geoglossum glabrum Fr. Syst. Myc. I, p. 488. Cook.
 Mycogr. f. 9. *Geoglossum difforme* Karst. Myc. Fenn. I,
 p. 31, pr. p.

Apothecia gregaria, sicca, nigricantia. Clavula glabra, subcanaliculata, opaca, atra, 3—6 cm. alta. Stipes elongatus, tenax, punctato-squamosus, subinde glaberrimus. Asci clavati, apice attenuati, longit. 95—100 mm. (pars sporif.), crassit. 20—24 mm. Sporae 8-nae, conglobatae, bacillares, rectae vel leniter curvulae seu flexuosae, brunneae, 3—7-septatae, longit. 55—90 mm., crassit. 5—7 mm. Paraphyses filiformes, apice incrassatae, articulis 4 ultimis subsphaeroideis vel ovoideis, fuligineis.

Hab. in graminosis ad terram per totam Fenniam et Lapponiam.

4. *G. difforme* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 31 pr. p.

Apothecia gregaria, laevia, glabra. subviscosa, jove sereno sicca, opaca, atra. Clavula difformis, compressa, torta, obtusa, circiter 6 cm. alta. Stipes brevis. Asci clavati, apice attenuati. Sporae 8-nae, conglobatae, leniter curvulae, longit. 85—110 mm. Paraphyses filiformes, superne flexuosae dilutioresque.

Hab. in graminosis ad terram in agro Mustialensi.

V. *Mitrula* Fr. Karst. Myc. Fenn I, p. 6.1. *M. phalloides* (Bull.) Sacc. Mich. VI, p. 76.Syn. *Clavaria phalloides* Bull. Champ. t. 465, f. 3.*Mitrula paludosa* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 28.Var. *pachycephus* Karst. in Hedw. 1883, p. 17.

A typo recedit apotheciis caespitosis, clavula crassiori, rotundato-ovoideae, 3—5 mm. alta, 1—2 mm. crassa, obscuriore nec non loco natali.

Hab. supra acus Pini sylvestris putrescentes, tomento effuso (an alieno?) insidens, prope Borgå, m. Junio.

2. *M. gracilis* Karst. in Hedw. 1883, p. 17.

Apothecia sparsa, fragilia, glabra, admodum gracilia. Clavula forma varia, ut plurimum oblongato- vel rotundato-ovoidea, obtusa, sicca aurantio-brunnea, 1—2 mm. alta. Stipes filiformis, aequalis, flexuosus, incarnatus, circiter 2 cm. altus. Asci lanceolato-elongati, longit. 60—85 mmm., crassit. 5—6 mmm. Sporae 8-nae, distichae vel oblique monostichae, fusioideae, rectae, guttulae vel eguttulae, longit. 8—12 mmm., crassit. 2 mmm. Paraphyses filiformes. Gelatina hymenea hyalina.

Hab. in Hypniss emortuis prope pagum Knjäscha Maris Albi, m. Aug.

Medium tenet locum inter *Mitrulam elegantem* Berk., a qua fere tantum clavula crassiori sporisque angustioribus differt, et *Mitrulam phalloidem* (Bull.), qua omnibus partibus gracilior.

3. *M. cucullata* (Batsch.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 28.4. *M. viridis* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 29.Syn. *Helote viridis* Hazsl. Rendhagyó Röggombak.VI. *Microglossum* Sacc. Consp. gen. Disc. p. 2.

Apothecia clavata vel oblongata, nigricantia. Sporae simplices, fusioideo-elongatae, hyalinae.

1. *M. atropurpureum* (Batsch.) Karst.

Syn. *Clavaria atropurpurea* Batsch. El. f. 47. *Geoglossum atropurpureum* Pers. Obs. Myc. t. 2 f. 5. Fr. Syst. Myc. I, p. 490. Cook. Mycogr. f. 16. *Mitrula glabra* Karst. Myc. Fenn. I, p. 30.

VII. *Morchella* Dill. Karst. Myc. Fenn. I, p. 7.

1. *M. esculenta* (Linn.) Pers. Syn. Fung. p. 618.

Syn. *Phallus esculentus* Linn. *Morchella esculenta* Fr. Syst. Myc. II, p. 6, pr. p. Sverg. Svamp. t. LIV.

Pileus ovoideus, basi adnatus, costis firmis in areolos anastomosantibus, areolis subquadrangulis, plerumque livido-fuligineus, mox fuscus vel fuliginosus, siccus brunneus. Asci cylindracei, crassit. 15 mm. Sporae monostichae, ellipsoideae, eguttulatae, longit. 20—26 mm., crassit. 10 mm. Paraphyses filiformes, sursum incrassatae.

Hab. ad terram in regionibus elevatioribus in Fennia saltem australi.

2. *M. conica* Pers. Champ. comest. p. 257.

Syn. *Morchella esculenta* δ *conica* Fr. Syst. Myc. II, p. 7. *Morchella esculenta* Karst. Myc. Fenn. I, p. 32.

VIII. *Gyromitra* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 7.

1. *G. esculenta* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 33.
2. *G. curtipes* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 33.

IX. *Verpa* Fr.

Apothecia stipitata, clavato-pileata. Pileus conoideus, nec inflatus vel lobatus. sublaevis, margine stipiti adpresso. Sporae ellipsoideae, simplices, hyalinae. Paraphyses filiformes.

1. *V. Morchellula* Fr. Syst. Myc. II, p. 24.

Var. *fennica* Karst

Pileus campanulatus, sublaevis, demum (siccus) scrobiculatus, leviter carnosus, livido-fuscus, vix 10 mm. altus et latus. Stipes aequalis, laevis, albidus, rufo-maculatus, tomentellus, 3 cm. altus. Asci cylindracei, crassit. 20—25 mm. Sporae 8-nae, oblique monostichae, ellipsoideae, simplices, eguttulatae, hyalinae, longit. 20—23 mm., crassit. 11—18 mm. Paraphyses filiformes, apice incrassatae.

Hab. in locis silvarum declivibus inter folia *Betulae* in regione Mustialensi, m. Majo.

Satis quoque cum *Verpa conica*, a qua pileo subtus stipiteque albedo vel pallescente recedunt, conveniunt specimina nostra juvenilia.

X. *Helvella* Linn. Karst. Myc. Fenn. I, p. 7.

1. *H. infula* Schaeff. Karst. Myc. Fenn. I, p. 34.
2. *H. lacunosa* Afz. Karst. Myc. Fenn. I, p. 35.
3. *H. elastica* Bull. Karst. Myc. Fenn. I, p. 35
4. *H. fistulosa* Alb. et Schw. Consp. p. 299.

Pileus planiusculus, subumbilicatus, repandus, demum deflexus, livido-fuliginus, subtus laevis, incarnato-rosellus, circiter 3 cm. latus. Stipes fistulosus, debilis, subundulatus, laevis, sursum incrassatus, carneus, 6—8 cm. longus, 5—8 mm. crassus. Asci cylindricei. Sporae ellipsoideae, 2-guttulatae, longit. circiter 20 mmm., crassit. 10 mmm. Paraphyses filiformes, fuscidulae, apice obtusae et 7—9 mmm. crassae.

Hab. in silvaticis udis muscosis. In paroecia Paltamo a cl. O. Lönnbohm lecta.

5. *H. atra* König. Flor. Isl. p. 20.

Syn. *Helvella pezizoides* Karst. Myc. Fenn. I, p.

36. *Helvella atra* Cook. Mycogr. f. 167.

6. *H. macropus* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 37.

Syn. *Peziza helvelloides* Cook. Mycogr. f. 190.

Fig. 188 Mycographiae Cookei *Helvellam macropodem* non vel pessime exponit.

XI. *Rhizina* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 8.

1. *Rh. inflata* (Schaeff.) Karst.

Syn. *Elvella inflata* Schaeff. Fung. t. 153. *Phallus acaulis* Batsch. Elench. p. 129. *Helvella acaulis* Pers. Syn. p. 614. *Rhizina undulata* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 38.

XII. *Discina* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 348.

Apothecia ceracea, substipitata. Cupula semper aperta, applanata, subundulata, subimmarginata, demum glabrescens. Asci cylindricei. Sporae monostichae, ellipsoideae vel sphaeroideae, simplices, hyalinae. Paraphyses filiformes.

A. Sporae ellipsoideae. (Eu-Discina Sacc.)

1. *D. perlata* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 348.Syn. *Peziza perlata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 39.2. *D. umbilicata* Karst.Syn. *Peziza umbilicata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 55.

Cook. Mycogr. f. 258.

3. *D. olivaceo-pallida* Karst.Syn. *Peziza olivaceo-pallida* Karst. Myc. Fenn. I, p. 58.

B. Sporae sphaeroideae. (Discaria Sacc.)

4. *D. trachycarpa* (Curr.) Karst.Syn. *Peziza trachycarpa* Curr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 61. Cook. Mycogr. f. 257.XIII. *Peltidium* Kalchbr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 9.1. *P. lignarium* Karst. Hazsl. Rendhagyó Röggombak, f. 3.Syn. *Peltidium oocardii* Kalchbr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 84.XIV. *Peziza* Dill. pr. p.Syn. *Peziza* Karst. Myc. Fenn. I, p. 8, pr. p.

Apothecia glabrescentia, saepissime pruinosa vel subtuberculosa.

A. Apothecia haud byssiseda.

* Sporae ellipsoideae.

† Apothecia stipitata, leviter albotomentosa, epithecio coccineo vel aurantio. Sporae oblongato-ellipsoideae vel ellipsoideae, maximae. (Microstoma Bernst. Plectania Fuck. pr. p. Leucoloma Fuck. pr. p.)

1. *P. hiemalis* (Bernst.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 44.Syn. *Peziza mirabilis* Borszcz. Fung. Ingr. p. 61, t. IV, V. Cook. Mycogr. f. 98. *Sclerotinia baccata* Fuck. Symb. p. 331. *Sclerotinia hiemalis* Fuck. Symb. Myc. Zweit. Nachtr. p. 65.2. *P. coccinea* Jacqu. Karst. Myc. Fenn. I, p. 43.Syn. *Plectania coccinea* Fuck. Symb. p. 324. *Peziza coccinea* Cook. Mycogr. f. 95.

3. *P. rutilans* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 45.

†† Apothecia stipitata, farinaceo-squamulosa vel nuda, epithecio fusco vel rufo. Sporae ellipsoideae. (Geopyxis Fr.)

4. *P. bulbosa* (Hedw.) Nees Syst. f. 289.

Syn. Octospora bulbosa Hedw. Musc. II, p. 34, t. X, f. 6. *Peziza bulbosa* Fr. Syst. Myc. II, p. 57. Cook. Mycogr. f. 189. *Helvella solitaria* 1. Karst. Myc. Fenn. I, p. 37.

††† Apothecia subsessilia, subverticaliter dimidiata vel incisa, farinacea vel furfuracea, ochracea vel subferruginea. (Otidea Fuck.)

5. *P. caligata* Nyl. Karst. Myc. Fenn. I, p. 40.

Species bona, a sequente toto coelo diversa. Cupula saepe integra.

6. *P. onotica* Pers.

Syn. *Peziza onotica* Cook. Mycogr. f. 210. *Peziza leporina* **P. onotica* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 41.

**P. auricula* Schaeff. Cook. Mycogr. f. 213.

Syn. *Peziza leporina* Karst. Myc. Fenn. I, p. 41.

Peziza auricula Schaeff. Icon. t. 156 pr. p. fere tantum sporis majoribus a *Peziza onotica* Pers. differt ideoque ut subspecies vel varietas ejusdem considerata est. *Peziza leporina* Batsch. Cook. Mycogr. f. 211 paraphyses habet apice curvatas atque e Fennia nondum nota.

†††† Apothecia subsessilia, integra, cupulata, saepe obliqua contorta s. cochleata, pruinosa vel farinacea, rarissime flocculosa numquam aurantiaca. (Plicaria Fuck. pr. p., Pustularia Fuck., Cochlearia Cook., Tarzetta Cook.)

7. *P. abietina* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 40.

8. *P. cochleata* Bull. Champ. t. 154, f. 2.

Syn. *Peziza umbrina* Pers. Obs. I, p. 77. *Pez. cochleata* α *umbrina* Fr. Syst. Myc. II, p. 50. *Pez. cochleata* Cook. Mycogr. f. 212. *Otidea cochleata* Fuck. Symb. p. 329.

Apothecia caespitosa, sessilia, contorta, umbrina, pruinosa, 3—10 cm. lata. Asci cylindraneo-clavati. Sporae 8-nae, ellipsoideae, 2-guttulatae, laeves, hyalinae, longit. circiter 18 mmm., crassit. circiter 8 mmm. Paraphyses filiformes, sursum levissime incrassatae.

Hab. in umbrosis frondosis subhumidis ad terram prope Mustiala.

9. *P. alutacea* Pers. Syn. p. 638.

Syn. *Peziza cochleata* β *P. alutacea* Fr. Syst. Myc. II, p. 50. *Pez. alutacea* Cook. Mycogr. f. 214.

Apothecia subsessilia, contorta, alutaceo-albida, epithecio concolori vel pallescente fuligineo, 6—8 cm. lata. Asci cylindraceo-clavati. Sporae 8-nae, ellipsoideae, leniter asperulae, longit. 12—14 mmm., crassit. 6—7 mmm. Paraphyses filiformes, paucae.

Hab. supra corticem trunci *Salicis capreae* in silva Haarankorpi prope Mustiala, m. Sept.

10. *P. badia* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 56.

Syn. *Plicaria badia* Fuck. Symb. Myc. p. 327. *Pez. badia* Cook. Mycogr. f. 226.

11. *P. plumbea* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 57.12. *P. Syrjensis* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. III, p. 55.

Apothecia sessilia, urceolata, margine integerrimo, laevia, subfurfuracea, flava, fundo in olivaceum vergente, altit. et latit. 1 cm.

Supra terram arenosam prope Mustiala, m. Sept.

13. *P. echinospora* Karst. Myc. Fenn. I, p. 54.

Syn. *Peziza echinospora* Cook. Mycogr. f. 247. *Plicaria echinospora* Rehm. Ascom. n:o 507.

14. *P. vesiculosa* Bull. Karst. Myc. Fenn. I, p. 52.

Syn. *Pustularia vesiculosa* Fuck. Symb. p. 329. *Peziza vesiculosa* Cook. Mycogr. f. 242.

* *P. isochroa* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 53.

** *P. cerea* Sow. Karst. Myc. Fenn. I, p. 54.

Syn. *Peziza cerea* Cook. Mycogr. f. 244. *Pustularia cerea* Rehm. Ascom. n:o 201.

Verisimiliter varietatem *P. vesiculosae* sistit.

15. *P. repanda* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 54.

Syn. *Peziza Stephensoniana* Ellis (sec. Rehm.). *Pustularia repanda* Rehm. Ascom. Lojk. p. 3.

16. *P. pustulata* (Hedw.) Pers. Syn. p. 646.

Syn. *Octospora postulata* Hedw. Musc. II, t. 6, f. A. *Plicaria pustulata* Fuck. Symb. p. 327. Rehm. Ascom. n:o 552. *Peziza pustulata* Fr. Syst. Myc. II, p. 55. Cook. Mycogr. f. 298. *Peziza assimilata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 53.

17. *P. perforata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 56.

18. *P. sylvatica* Karst. Myc. Fenn. I, p. 52.

Syn. *Peziza sylvatica* Cook. Mycogr. f. 250.

19. *P. carbonaria* Alb. et Schw. Karst. Myc. Fenn. I, p. 42.

Syn. *Pustularia carbonaria* Rehm. Ascom. n:o 702.

20. *P. cupularis* Linn. Karst. Myc. Fenn. I, p. 41.

Syn. *Pustularia cupularis* Fuck. Symb. p. 328.

21. *P. violacea* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 57.

Syn. *Plicaria violacea* Fuck. Symb. p. 327.

22. *P. imitans* Karst. Myc. Fenn. I, p. 58.

23. *P. deerattu* Karst. Myc. Fenn. I, p. 49.

+++++ Apothecia sessilia, cupulata vel depressa, subinde irregularia, demumque expansa flocculoso-pruniosa, subfarinacea vel nuda, majora vel saepius minora, plus minusve in aurantiacum vergentia. (*Aleuria* Fuck., *Leucoloma* Fuck pr. p.)

24. *P. aurantia* Muell. Karst. Myc. Fenn. I, p. 43.

Syn. *Aleuria aurantia* Fuck. Symb. p. 325. *Peziza aurantia* Cook. Mycogr. f. 203.

25. *P. ollula* Karst. in Hedw. 1883, p. 163 et Symb. ad Myc. Fenn. XIII, p. 5.

Apothecia carnosae, sparsae, sessilia, e sphaeroideo urceolata subregularia, nuda seu subfarinacea, margine integerrimo, primitus quasi squamulis minimis adpressis fuscis crenulato, aurantiaca vel albido-aurantiaca, 1 cm. alta et lata. Asci cylindracei, longit. 180—195 mmm., crassit. 10—12 mmm. Sporae 8-nae, monostichae, sphaeroideo-ellipsoideae vel subellipsoideae, laeves, eguttulae, longit. 9—15 mmm., crassit. 8—9 mmm. Paraphyses numerosae, apicem versus leviter incrassatae (2—3 mmm.), hyalinae, nonnumquam superne dilute lutescentes.

Hab. in locis arenosis deustis prope Mustiala, m. Julio.

26. *P. exsul* Karst. in Hedw. 1883, p. 41.

Syn. *Peziza ollaris* Karst. *Pez.* et *Asc.* p. 9. *Fung. Fenn.* exs. n:o 142. *Monogr. Pez.* p. 117. *Nyl. Obs. Pez.* p. 11. *Fr. Syst. Myc.* II, p. 68 (saltem pr. p.).

Apothecia sessilia, nuda vel marginem versus albido-pubescentia, hemisphaerica, demum planiuscula, epithecio aurantiaco-luteo, extus dilutiora, latit. 6—12 mm. Asci cylindracei, crassit. 11—

12 mm. Sporae 8:nae, ellipsoideae, laeves, longit. 14—19 mm., crassit. 11—12 mm.

Hab. supra terram inter muscos e Fennia meridionali in Lapponiam usque.

A proximis: *Pez. luteo-nitente* Berk. et Br. sporis majoribus paraphysibusque hyalinis, *Pez. aurantia* Vahl. sporis laevibus paraphysibusque hyalinis et *Pez. ollari* Cook. Mycogr. f. 56 sporis brevioribus recedit.

27. *P. euchroa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 46.

28. *P. semiimmersa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 45.

Syn. *Peziza semiimmersa* Cook. Mycogr. f. 46.

29. *P. merdaria* Fr. Elench. II, p. 11.

Syn. *Peziza canina* Karst. Myc. Fenn. I, p. 49. Cook. Mycogr. f. 73, 74 et 231.

30. *P. obnupta* Karst. Myc. Fenn. I, p. 47.

Syn. *Peziza obnupta* Cook. Mycogr. f. 230.

31. *P. congrega* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 186.

Apothecia conferta, tenuiuscula, sessilia, e concavo planiuscula, orbicularia, mutua pressione flexuosa, glabra, aurantio-lutea, latit. circiter 5 mm. Asci cylindracei, jodo non tincti, longit. 160—170 mm., crassit. 14—15 mm. Sporae 8:nae, oblique monostichae, ellipsoideae, utrinque attenuatae vel subacutatae, uniguttulatae, granulato-asperulae, hyalinae, longit. 22—24 mm., crassit. 11—12 mm. Paraphyses filiformes, simplices, inarticulatae, crassit. circiter 2 mm., apice clavato crassit. 4—6 mm.

Hab. supra terram humoso-arenosam prope Mustiala, m. Sept.

32. *P. intermixta* Karst. Myc. Fenn. I, p. 46.

Ad Humariam melalomam (Alb. et Schw.) nutat.

33. *P. deformis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 47.

Syn. *Peziza deformis* Cook. Mycogr. f. 69.

34. *P. Roumegueri* Karst. in Grev. 1878, n:o 42, p. 64.

Apothecia gregaria, sessilia, carnosa, orbicularia, plana, nuda, aurantiaco-lutea, extus margineque distincto, membranaceo, tenui, erecto pallidiora, latit. 3—4 mm. Asci cylindracei, longit. circiter 240 mm., crassit. circiter 12 mm. Sporae 8:nae, monostichae, fusideo-oblongatae, 2-guttulatae, laeves, hyalinae, longit. 24—27 mm., crassit. 9 mm. Paraphyses sat numerosae, sim-

plices, apice curvatae, clavatae, dilute aurantio-fulvae, ope jodi coerulescentes.

Hab. supra terram humosam in Tammela, m. Majo et Junio.

Paraphysibus solis jodo coerulescentibus statim dignoscenda. Cum *Peziza fusispora* Berk. in Hook. Journ. 1846, p. 5. Cook. Mycogr. f. 32 partibus internis satis convenit.

** *Sporae sphaeroideae.* (Crouania Fuck.)

35. *P. modesta* Karst. Myc. Fenn. I, p. 64.

Syn. *Peziza modesta* Cook. Mycogr. f. 33.

36. *P. convexella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 64.

Syn. *Peziza convexella* Cook. Mycogr. f. 35.

37. *P. Nylanderi* Karst. in Hedw. 1884, n:o 2, p. 8.

Syn. *Peziza Polytrichi* Nyl. Obs. Pez. p. 22. Karst Monogr. Pez. p. 121 et Myc. Fenn. I, p. 62.

A *Peziza Crouani* Cook. Mycogr. f. 17 apotheciis minoribus sporisque asperulis differre videtur.

38. *P. astroidea* Hazsl. Cook. Mycogr. f. 49.

Syn. *Peziza leucoloma* Karst. Myc. Fenn. I, p. 63.

Specimina nostra sporis vulgo non exacte sphaeroideis, longit. 12-13 mmm., crassit. 10 mmm., differe videntur. Paraphyses (desunt in icone Cookei) numerosae, filiformes, 2 mmm. crassae, apice curvatae, 3 mmm. crassae.

39. *P. Knjäschenensis* Karst.

Syn. *Crouania Knjäschenensis* Karst. in Hedw. 1884, n:o 3, p. 2.

Apothecia sparsa, sessilia, primitus hemisphaerica, demum expansa, subnuda, epithecio aurantio-luteo, extus dilutiora, latit. circiter 1 cm. Asci cylindracei, usque ad 250 mmm. longi, 14-15 mmm. crassi. Sporae 8-nae, monostichae, sphaeroideae, laeves, guttulate vel plasmate in globulos diviso, diam. 12-15 mmm. Paraphyses copiosae, filiformes, apice vix incrassatae, curvatae, hyalinae, crassit. circiter 2 mmm.

Hab. supra terram prope pagum Knjäschi Maris albi, m. Aug.

Pezizae Crouani Cook. affinis.

B. Apothecia byssiseta. (*Pyronema* Car.)

40. *P. omphalodes* Bull. Karst. Myc. Fenn. I, p. 48.

41. *P. Thuemenii* Karst. in Thuem. Mycoth. univ. n:o 126.
Syn. *Peziza Thuemenii* Cook. Mycogr. f. 64.

Apothecia subiculo denso tomentoso albido insidentia, dense gregaria, saepe confluentia, primitus obconoidea, demum explanata, in stipitem brevissimum crassum attenuata, epithecio plano-concavo, margine tenui, membranaceo, crenulato, extus subgranulosa, primo tota pallida, mox flava vel citrina, deorsum pallescentia, latit. 1—3 mm. Asci cylindracei, jodo haud tincti, longit. 140 mmm. (pars sporif.), crassit. 12—14 mmm. Sporae 8-nae, monostichae, ellipsoideae vel oblongatae, uniguttulatae, hyalinae, longit. 22—24 mmm., crassit. 8—10 mmm. Paraphyses filiformes, apice leviter incrassatae et curvulae.

Hab. supra muscos, acus corporaque alia prope Mustiala loco umbroso pineti Syrjäås, m. Sept.

XV. *Plectania* Fuck. Symb. p. 323 pr. p. Karst.

Syn. *Pseudoplectania* Fuck. Symb. p. 324 pr. p.
Rhizopodella Cook. *Scypharia* Qué. pr. p. *Lachnea* Sacc. pr. p.

Apothecia stipitata vel sessilia, carnosa, basi plus minusve comata, majuscula. Sporae ellipsoideae vel sphaeroideae, simplices, hyalinae.

1. *Pl. nigrella* (Pers.) Karst.

Syn. *Peziza nigrella* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 61. Cook. Mycogr. f. 120. *Pseudoplectania nigrella* Fuck. Symb. p. 324.

XVI. *Humaria* Fuck. Symb. Myc. p. 321 pr. p.

Syn. *Ciliaria* Qvél., *Scutellaria*, *Sepultaria*, *Neottiella* et *Sphaerospora* Cook., *Lachnea* Sacc. Consp. gen. Disc. p. 4 pr. p.

Apothecia sessilia, carnosa, subcupulata, initio conniventia, clausa, setosa vel pilosa, cellulis excipuli subvesiculososis. Sporae simplices, sphaeroideae, ellipsoideae vel subfusoidae.

* Sporae ellipsoideae vel oblongatae. (Eu-*Humaria* Sacc.)

1. *H. subhirsuta* (Schum.) Karst.

Syn. *Peziza subhirsuta* Schum. Karst. Myc. Fenn. I, p. 65.

2. *H. fraudans* Karst.Syn. *Peziza fraudans* Karst. Myc. Fenn. I, p. 65.3. *H. laeticolor* Karst.Syn. *Peziza laeticolor* Karst. Myc. Fenn. I, p. 66.4. *H. abundans* Karst.Syn. *Peziza abundans* Karst. Myc. Fenn. I, p. 67.5. *H. praecox* Karst.Syn. *Peziza praecox* Karst. Myc. Fenn. I, p. 67.6. *H. melaloma* (Alb. et Schw.) Karst.Syn. *Peziza melaloma* Alb. et Schw. Karst. Myc. Fenn. I, p. 66. Cook. Mycogr. f. 67. *Pyronema melaloma* Fuck. Symb. p. 319.7. *H. hemisphaerica* (Wigg.) Fuck. Symb. p. 322.Syn. *Peziza hemisphaerica* Karst. Myc. Fenn. I, p. 68. Cook. Mycogr. f. 115.* *H. gregaria* Rehm. Ascom. n:o 6 (1869).Syn. *Peziza hemisphaerica* Wigg. var. *proximella* Karst. Monogr. *Pez.* p. 125 (1869). *Peziza gregaria* Cook. Mycogr. f. 123. *Sepultaria gregaria* Karst. Fung. Fenn. et Sibiric. p. 145.

Apothecia *gregaria* sessilia, hemisphaerica, concava, margine involuto, demum aperta, difformia, repanda, brunnea, pilis rigidis, fasciculatis, concoloribus, articulatis, strigose densissimeque obsita, epithecio livido-fusco, demum pallidiore, 1—3 mm. lata. Asci cylindracei. Sporae 8-nae, oblongato-ellipsoideae, subinde asperulae, longit. 14—22 mmm., crassit. 8—11 mmm. Paraphyses filiformes, apice paullo incrassatae. Pili fasciculati, simplices, rigidi, breves, articulati, fusci.

8. *H. scutellata* (Linn.) Fuck. Symb. p. 321.Syn. *Peziza scutellata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 70. Cook. Mycogr. f. 131. *Scutellinia scutellata* Karst. in Medd. af Soc. pro Faun. et Flor. Fenn. 11, 1884, p. 145.9. *H. umbrata* (Fr.) Rehm. Ascom. n:o 456.Syn. *Peziza umbrata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 69. Cook. Mycogr. f. 137.10. *H. oligotricha* Karst.Syn. *Peziza oligotricha* Karst. Myc. Fenn. I, p. 71.

11. *H. articulata* Karst.Syn. *Peziza articulata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 72.12. *H. fulvescens* (Nyl.) Karst.Syn. *Peziza fulvescens* Nyl. Karst. Myc. Fenn. I, p. 72.** *Sporae sphaeroideae*. (*Sphaerospora* Sacc.)13. *H. brunnea* (Alb. et Schw.) Karst.Syn. *Peziza brunnea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 75. Cook. Mycogr. f. 126, a.14. *H. trechispora* (Berk. et Br.).Syn. *Peziza asperior* Nyl. Karst. Myc. Fenn. I, p. 75. Cook. Mycogr. f. 51. *Peziza trechispora* Cook. Mycogr. f. 129. *Leucoloma asperior* Rehm. Ascom. n:o 3.XVII. *Ascophanus* Boud.*Apothecia* carnosula, sessilia, scutellato-cupulata, glabra. *Sporae* simplices, ellipsoideae, hyalinae.1. *Asc. carneus* (Pers.) Boud. Mem. p. 60, pl. 12, f. 48, 49.Syn. *Peziza carnea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 60. *Ascophanus saccharinus* Boud. Mem. p. 6.2. *Asc. granulatus* (Bull.) Speg. in Sacc. *Michelia*, II, p. 235.Syn. *Peziza granulata* Bull. Karst. Myc. Fenn. I, p. 47.3. *Asc. difformis* Karst.Syn. *Peziza difformis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 60.4. *Asc. cinereus* (Crouan) Boud. Mem. p. 59, pl. II, f. 37.Syn. *Peziza cinerea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 59.5. *Asc. albicans* (Fuck.)Syn. *Peziza albicans* Karst. Myc. Fenn. I, p. 59. Cook. Mycogr. f. 234.6. *Asc. granuliformis* (Crouan) Boud. Mem. p. 55.Syn. *Peziza granuliformis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 50.7. *Asc. cinerellus* Karst.Syn. *Peziza cinerella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 51.8. *Asc. minutellus* Karst.Syn. *Peziza minutella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 51.

XVIII. *Ryparobius* Boud. Mem.

Syn. *Pezizula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 9.

Apothecia exigua.

I. *Eu-Ryparobius* Karst. Apothecia tota glabra.

1. *R. crustaceus* (Fuck.) Rehm. Ascom. n:o 52.

Syn. *Pezizula crustacea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 81.

2. *R. polysporus* Karst.

Syn. *Pezizula polyspora* Karst. Myc. Fenn. I, p. 82.

3. *R. Cesatii* (Carest.) Karst.

Syn. *Pezizula Cesatii* Karst. Myc. Fenn. I, p. 83.

II. *Pezizula* Karst. Apothecia margine setulosa.

4. *R. asteriscus* Karst.

Syn. *Pezizula asteriscus* Karst. Discom. nov. in
Notis. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. XIII, 1874, p. 446.

XIX. *Lasiobolus* Sacc. Consp. Gen. Disc. p. 8.

Apothecia setosa vel pilosa, ceteroquin (pariter ac asci et sporae) ut in *Ascophano*.

1. *L. stercoreus* (Pers.) Karst.

Syn. *Peziza stercorea* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p.

70. *Peziza coprinaria* Cook. Mycogr. f. 149. Conf. Hedw. 1883, n:o 2, p. 18.

2. *L. eqvinus* (Müll.) Karst.

Syn. *Peziza eqvina* Müll. Karst. Myc. Fenn. I, p. 72.

Lasiobolus papillatus Sacc. Consp. Gen. Disc. p. 8.

* *L. pilosus* (Fr.) Sacc. Consp. Gen. Disc. p. 8.

Syn. *Peziza eqvina* γ *pilosa* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 73.

3. *L. hirtellus* Karst.

Syn. *Peziza hirtella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 74.

4. *L. avicularius* Karst.

Syn. *Peziza avicularia* Karst. Myc. Fenn. I, p. 74.

XX. *Ascobolus* Pers. pr. p. Karst. Myc. Fenn. I, p. 8, pr. p.

Sporae in asco liberae.

1. *Asc. furfuraceus* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 76.

2. *Asc. carbonarius* Karst. Myc. Fenn. I, p. 76.

3. *Asc. crenulatus* Karst. Myc. Fenn. I, p. 77.

4. *Asc. viridis* Curr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 77.
5. *Asc. glaber* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 78.
A Saccobolo Kerverni (Crouan) diversissimus.
6. *Asc. immersus* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 79.
7. *Asc. hyperboreus* Karst. Myc. Fenn. I, p. 80.
8. *Asc. lapponicus* Karst. Myc. Fenn. I, p. 80.
9. *Asc.?* *rufopallidus* Karst. Myc. Fenn. I, p. 81.

XXI. *Saccobolus* Boud.

Sporae 8:nae, in asci apice sacculo proprio arcte inclusae.

1. *S. depauperatus* (Berk. et Br.) Rehm. Ascom. Lojk. p. 31.
Syn. *Ascobolus Kerverni* Karst. Myc. Fenn. I, p. 78.
2. *S. versicolor* Karst.
Syn. *Ascobolus versicolor* Karst. Myc. Fenn. I, p. 79.

XXII. *Sclerotinia* Fuck. Symb. p. 330.

Syn. *Rutstroemia* Karst. Myc. Fenn. I, p. 12 pr. p.

Apothecia stipitata, cupulata. Cupula cyathodea, infundibuliformis vel concava, glabra vel subglabra, carnosio-ceracea, tenuis, pallida vel spadicea, e sclerotio orta. Sporae 8:nae, oblongatae vel ellipsoideae, simplices, hyalinae, vulgo eguttulatae, minores vel mediocres (pro ratione).

1. *Scl. tuberosa* (Hedw.) Fuck. Symb. p. 331.

Syn. *Rutstroemia tuberosa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 105.

2. *Scl. Libertiana* Fuck. Symb. p. 331.

Syn. *Peziza Sclerotiorum* Lib. Crypt. Ard. n:o 326.
Peziza Sclerotii Fuck. in Bot. Zeit. 1861, n:o 35. *Rutstroemia homocarpa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 107. *Sclerotinia ciborioides* Rehm. Ascom. n:o 107. *Peziza sclerotioides* E. Rehm Entw. der *Pez. ciborioides*. *Sclerotinia Trifoliorum* Erikss. Conf. J. Eriksson Om Klöfverrötan et Frank Krankh. Pflanz. II, p. 538.

3. *Scl. Curreyana* (Berk.) Karst.

Syn. *Rutstroemia Curreyana* Karst. Myc. Fenn. I, p. 107.

4. *Scl. adusta* Karst.

Syn. *Rutstroemia adusta* Karst. in Notis. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förhandl. XIII, 1874, p. 448.

Apothecia e margine sclerotii, foliis innati, superne cum epidermide nigrefacta concreti, forma et magnitudine valde varii, enata, stipitata, pallida. Cupula concava, sicca subfurfurella, latit. circiter 0,7 mm. Stipes sat tenuis, subaequalis, latitudine cupulae vix longior. Asci apice obtusi, deorsum pedetentim attenuati, jodo non coerulescentes, longit. 52—54 mmm., crassit. 6—7 mmm. Sporae 8-nae, oblique monostichae vel subdistichae, fusoido-oblongatae vel fusoido-elongatae, rectae, simplices, hyalinae, longit. 6—8 mmm., crassit. circiter 2 mmm. Paraphyses sat numerosae, gracilescentes.

Hab. in foliis *Betulae* emortuis aridis, m. Maji, prope Mustiala.

XXIII. *Chlorosplenium* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 11.

1. *Chl. versiforme* (Pers.) De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 102.

2. *Chl. lividum* (Alb. et Schw.) Karst.

Syn. *Peziza versiformis* b. *livida* Alb. et Schw. p. 314. Fr. Syst. Myc. II, p. 131. *Pez. versiformis* b. *nigrescenti-olivacea* Weinm. Hym. et Gast. Ross. p. 467. *Chlorosplenium nigrescenti-olivaceum* Karst. Symb. ad Myc. IX, p. 56. *Rutstroemia bulgarioides* (Rab.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 105.

3. *Chl. aeruginosum* (Oed.) De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 103.

4. *Chl. aeruginascens* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 103.

5. *Chl. aeruginellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 104.

XXIV. *Helotium* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 12 pr. p.

Syn. *Pseudohelotium* Fuck. Symb. p. 298. *Peziza* Fuck. Symb. p. 306. *Helotium* Fuck. Symb. p. 312 pr. p. *Phialea* Karst. Monogr. *Pez.* p. 102 pr. p.

Apothecia glabrescentia.

A. Cupula convexa vel plana.

* Apothecia stipitata vel subsessilia.

† Sporae spurie tenuiter septatae vel guttulis praeditae.

Apothecia firmula. (Calycella Fr.)

1. *H. fructigenum* (Bull.) Fuck. Symb. p. 314.

* *H. virgultorum* (Vahl.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p.

109.

2. *H. Humuli* Karst. Myc. Fenn. I, p. 112.

3. *H. scutula* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 110.

Syn. *Helotium virgultorum* (Vahl.) var. *scutula* (Pers.) Rehm. Ascom. n:o 56.

4. *H. salicellum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 113.

5. *H. pallescens* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 114.

6. *H. parile* Karst. Myc. Fenn. I, p. 115.

7. *H. albellum* (With.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 116.

Syn. *Pezizella Avellanae* Fuck. Symb. p. 299.

8. *H. discretum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 116.

9. *H. herbarum* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 117.

10. *H. cruentatum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 139.

11. *H. subferrugineum* Nyl. Obs. Pez. p. 42.

Apothecia subferruginea vel testaceo-pallida, discoidea, plana aut interdum demum convexiuscula, latit. circiter 2—3 mm. Stipes concolor, breviusculus (altit. circiter 1 mm. vel brevior, subinde fere 3 mm.). Asci crassit. 9—10 mm., obturaculo jodo levissime coerulescentes. Sporae ellipsoideae vel oblongatae, simplices, longit. 15—21 mm., crassit. 4,5—6,5 mm.

Hab. ad corticem et lignum denudatum vetustum *Ribis rubri* et *Ribis alpini* prope Helsingforsiam et Aboam, autumno — vere.

Colore obscuriore a sequente discrepat.

12. *H. sublenticulare* Fr. Nyl. Karst. Myc. Fenn. I, p. 118.

13. *H. citrinum* (Hedw.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 120.

Var. *subniveum* Karst. (n. var.).

Apothecia tota subnivea.

Hab. in ligno betulino prope Mustiala.

14. *H. uliginosum* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 121.

15. *H. conformatum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 124.

16. *H. epiphyllum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 122.

17. *H. kermesinum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 123.

Ad Onegam lacum, prope Pertnavolok, et in Mustiala, m. Aug. et Sept., lectum.

18. *H. Vasaëense* Karst. Myc. Fenn. I, p. 125.

†† Sporae simplices, eguttulatae. Apothecia tenella. Cupula ut plurimum valde convexa, subtus concava. Stipes ut plurimum longiusculus et subaequalis. (Pelastea Fr. pr. p. Karst.)

19. *H. conigenum* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 126.

20. *H. rhodoleucum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 128.

21. *H. amenti* (Batsch.) Fuck. Symb. p. 313. Karst. Myc. Fenn. I, p. 128.

22. *H. culmigenum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 129.

23. *H. alniellum* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 129.

24. *H. pileatum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 130.

25. *H. procerum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 130.

26. *H. macilentum* Karst.

Syn. *Rutstroemia macilenta* Karst. Myc. Fenn. I, p. 108.

27. *H. epigaeum* Karst. in Notis. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. XIII, 1874, p. 449.

Apothecia sparsa, ceracea, stipitata, glabra, flava. Cupula plano-convexa, subtus concava, sat tenuis, latit. circiter 0,8 mm. Stipes diametrum cupulae aeqvans. Asci cylindraceo-clavati, apice jodo haud vel vix coerulescentes, longit. circiter 86 mmm., crassit. circiter 10 mmm. Sporae 8-nae, in parte asci superiore distichae vel subdistichae, fusoido-oblongatae, rectae, simplices, subeguttulatae, hyalinae, longit. 13—14 mmm., crassit. 4—5 mmm. Paraphyses filiformes, sat numerosae, gracilescentes, apicem versus incrassatae.

Hab. supra terram nudam prope Mustiala m. Sept.

Ad priorem proxime accedit.

28. *H. gracilipes* Karst.

Syn. *Rutstroemia gracilipes* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. III, p. 56.

Apothecia sparsa, stipitata, glabra. Cupula concava, sicca convexa, alutacea vel rufescens, latit. circiter 3 mm. Stipes deorsum attenuatus, subflexuosus, pallidior, gracillimus, maxima parte terrae immersus, altit. circiter 1 cm. Asci cylindracei, apice jodo

dilute coerulescentes. longit. circiter 120 mmm. (pars sporif.), crassit. 11—12 mmm. Sporae 8-nae, monostichae, ellipsoideae vel sphaeroideo-ellipsoideae, guttulis duabus, apicalibus, exiguis praeditae, longit. 14—20 mmm., crassit. 9—11 mmm. Paraphyses filiformes, graciles.

Hab. in terra humosa prope Mustiala, m. Sept.

29. *H. petasatum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 131.

30. *H. subtile* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 131.

31. *H. abacinum* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 132.

32. *H. proximellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 133.

33. *H. juniperinellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 133.

34. *H. acuum* (Alb. et Schw.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 147.

** Apothecia sessilia, tenera. Sporae guttulae, rarissime spurie tenuiter septatae aut eguttulatae. (Pseudohelotium Fuck.)

35. *H. separabile* Karst. Myc. Fenn. I, p. 118.

36. *H. citrinulum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 139.

37. *H. lutisedum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 125.

38. *H. trabinellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 126.

39. *H. nectriella* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. XVI, p. 148.

Apothecia gregaria, vel sparsa, subinde confluentia, sessilia, convexa, subimmarginata, ceracea, incarnata, glabra, latit. circiter 0,3 mm. Asci clavati, longit. 33—45 mmm., crassit. circiter 7 mmm. Sporae 8-nae, distichae, elongatae, longit. 6—7 mmm., crassit. 1,5—2 mmm. Paraphyses filiformes, apice incrassatae, vulgo haud bene discretatae.

Hab. ad caules aridos Solani tuberosi in Mustiala, m. Sept.

40. *H. immarginatum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 127.

41. *H. pulvinatum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 140.

42. *H. pineti* (Batsch.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 142.

Syn. *Pseudohelotium pineti* Fuck. Symb. p. 298.

43. *H. granulosellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 142.

44. *H. hyalinum* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 144.

Syn. *Pseudohelotium hyalinum* Fuck. Symb. p. 298.

45. *H. vitreolum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 145.

46. *H. xylitum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 144.

47. *H. albohyalinum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 146.

48. *H. turgidellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 150.

49. *H. punctoideum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 151.

Syn. *Pezizella punctoidea* Rehm. Asc. n:o 162.

50. *H. leucellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 151.

51. *H. microspis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 152.

52. *H. incertum* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. X, 1882, p. 66.

Apothecia gregaria vel sparsa, sessilia, plana vel convexa, glabra, margine subtiliter ciliato, cinereo-albida vel pallida (epithecio), circiter 0,5 mm. lata. Asci clavato-cylindracei, apice attenuati jodoque haud vel vix coerulescentes, longit. circiter 50 mm., crassit. circiter 6 mm. Sporae 8-nae, elongatae, rectae, oblique monostichae vel subdistichae, longit. 8—12 mm., crassit. 1,5—2 mm. Paraphyses haud bene discretæ.

Hab. in foliis siccis *Caricis pallescentis* ad *Mustiala*, m. Julio.

53. *H. Sedi* Karst. in Notis. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. XIII, 1874, p. 446.

Apothecia sparsa vel subgregaria, sessilia aut distincte stipitata. Cupula planiuscula immarginata, luteo-rubella, sicca subaurantiaca, mollia, sicca cornea, glabra, latit. 0,3—0,5 mm. Asci crassule clavati, deorsum in pedicellum pedetentim attenuati, apice obtusissimi, jodo haud coerulescentes, longit. 100—110 mm., crassit. 18—20 mm. Sporae 8-nae, distichae, ellipsoideae, massa minute granulosa foetae, simplices, eguttulatae, hyalinae, longit. 17—21 mm., crassit. 9—10 mm. Paraphyses filiformes, ramosae, sat confertae, graciles.

Hab. in *Sedo acri* putrido prope *Mustiala*, m. Sept.

B. Cupula concava, tenuis. Sporae guttulatae, raro spurie tenuiter septatae.

* Apothecia stipitata. (*Phialea* Fr. *Cyathicula* De N.)

54. *H. luteovirescens* (Desm.) Karst. in Hedw. 1883, p. 164.

Syn. *Helotium subolivaceum* Karst. in Not. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. XIII, p. 449. *Peziza luteovirescens* Desm. Crypt. Franç. II, n:o 1541 et XIX. Not. n:o 85. *Cenangium luteovirescens* De N. Disc. p. 31.

Apothecia sparsa, stipitata, glabra, olivaceo-pallida. Cupula concava, latit. circa 1 mm. Stipes filiformis, deorsum pedetentim attenuatus, diametrum cupulae excedens. Asci conferti, cylin-

dracei, infra pedetentim attenuati, obturaculo jodo dilute coerulescente, longit. 110—140 mmm., crassit. 10—11 mmm. Sporae 8-nae, oblique monostichae, fusoideo-oblongatae, simplices, 1—2-guttulatae, rectae, hyalinae, longit. 12—16 mmm., crassit. 5—6 mmm. Paraphyses parcae, gracillimae.

Hab. ad petiolos (*Aceris*?) putridos in Mustiala, m. Oct.

55. *H. Urticae* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 133.

Ex Aboa, Mustiala et Hollola cognitum.

56. *H. culmicola* (Desm.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 134.

Syn. *Cyathicula culmicola* De N. Disc. p. 28.

57. *H. caulicola* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 134.

58. *H. dispersellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 135.

59. *H. clavatum* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 135.

60. *H. coronatum* (Bull.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 136.

Syn. *Cyathicula coronata* De N. Disc. p. 28.

61. *H. cyathoideum* (Bull.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 136.

62. *H. insititium* Karst. Myc. Fenn. I, p. 124.

63. *H. confine* Karst. Myc. Fenn. I, p. 139.

64. *H. tigillare* Karst. Myc. Fenn. I, p. 145.

65. *H. galbula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 140.

66. *H. lectissimum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 141.

67. *H. improvisum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 141.

68. *H. sauciellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 143.

69. *H. chrysostigma* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 148.

** Apothecia sessilia.

70. *H. hymeniophilum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 143.

71. *H. eurotioides* Karst. Myc. Fenn. I, p. 146.

72. *H. micaceum* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 149.

73. *H. effugiens* (Rob.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 149.

74. *H. tenuiculum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 149.

75. *H. deparculum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 150.

76. *H. scrupulosum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 152.

XXV. *Pezicula* Tul. Karst. Myc. Fenn. I, p. 13, pr. p. *Dermatella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 16.

Apothecia ceraceo-tenacella, sessilia vel brevissime stipitata, subinde erumpentia, patellata, glabra. Asci oblongato-clavati,

obtusissimi, breviter et crassiuscule stipitati. Sporae 4—8:nae, simplices vel septatae, oblongatae, tandem leviter fuscесcentes, majusculae. Paraphyses filiformes.

I. *Eu-Pezicula* Karst. *Pezicula* Sacc. Sporae simplices, subinde demum uniseptatae.

1. *P. myrtillina* Karst. Myc. Fenn. I, p. 165.

2. *P. uvidula* Karst.

Syn. *Helotium uvidulum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 127.

De genere, cui adnumeranda, adhuc dubii haeremus.

II. *Dermatella* Karst. Sporae 2—5-septatae.

3. *P. Frangulae* (Fr.) Fuck. Symb.

Syn. *Dermatella Frangulae* Karst. Myc. Fenn. I, p. 209.

4. *P. eucrita* Karst. Myc. Fenn. I, p. 166.

Syn. *Dermatea abietina* Auersw.

Hab. ad corticem et lignum Pini sylvestris et Piceae excelsae circa Mustiala, m. Sept.—Dec.

XXVI. *Belonidium* Mont. et Dur. Karst. Myc. Fenn. I, p. 13.

1. *B. campanula* (Nees.) De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 163.

XXVII. *Pithya* Fuck. Symb. p. 317.

*Apothecia ceracea, duriuscula, primo teretia vel clavaeformia, demum explanata, subglabra. Cupula mox aperta, margine acuto vix distincto, epithecio subplano. Asci cylindracei, longissimi. Sporae 8:nae, perfecte sphaeroideae, simplices. Paraphyses filiformes.

1. *P. cupressina* (Batsch.) Fuck. Symb. p. 317.

Syn. *Peziza Cupressi* Karst. Myc. Fenn. I, p. 63.

XXVIII. *Allophylaria* Karst. Monogr. Pez. p. 103 et Symb. ad Myc. Fenn. I, (1870), p. 243.

Syn. *Helotidium* Sacc. Consp. Gen. Disc. p. 5?

Apothecia tenella, clavato-turbinata, breviter stipitata, apice planiuscula, subimmarginata, subceracea. Asci oblongato-clavati,

pro ratione magni. Sporae 8-nae, oblongatae vel elongatae, guttulis majusculis praeditae vel spurie tenuiter 1-septatae, majusculae, hyalinae, pro ratione magnae.

1. *All. subcylindrica* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 243.

Syn. *Pezicula subcylindrica* Karst. Myc. Fenn. I, p. 164.

2. *All. clavuliformis* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 243.

Syn. *Pezicula clavuliformis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 164.

3. *All. byssacea* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 243.

Syn. *Pezicula byssacea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 165.

4. *All. phyllophila* (Desm.) Karst.

Syn. *Pezicula phyllophila* Karst. Myc. Fenn. I, p. 167.

XXIX. *Clibanites* Karst. Myc. Fenn. I, p. 14.

1. *Cl. paradoxa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 167.

XXX. *Lachnella* Fr. Summ. Veg. Sc. p. 365.

Apothecia sessilia vel stipitata, duriuscula, tenacella, concava vel planiuscula, pilosa, minuscula. Asci cylindraceo-clavati. Sporae 8-nae, oblongatae vel elongatae, rarissime sphaeroideae, simplices, rarissime spurie tenuiter uniseptatae, hyalinae.

1. *Eu-Lachnella* Karst. Sporae oblongatae vel elongatae.

A. Apothecia stipitata.

1. *L. pygmaea* (Fr.) Karst.

Syn. *Helotium pygmaeum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 153.

2. *L. calycina* (Schum.) Karst.

3. *L. Abietis* Karst.

Syn. *Helotium Abietis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 154.

4. *L. dryina* Karst.

Syn. *Helotium dryinum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 155.

5. *L. distingvenda* Karst.

Syn. *Helotium distingvendum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 156.

6. *L. cerina* (Pers.) Karst.

Syn. *Helotium cerinum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 156.

Dasyscypha cerina Fuck. Symb. p. 305. Rehm. Asc. n:o 206.

7. *L. elegantula* Karst.

Syn. *Helotium elegantulum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 157.

B. Apothecia sessilia.

8. *L. flammea* (Alb. et Schw.) Fr. Summ. Veg. Sc. p. 365.

Syn. *Helotium flammeum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 157.

9. *L. barbata* (Kunz.) Fr. Summ. Veg. Sc. p. 365.

Syn. *Helotium barbatum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 158.

10. *L. corticalis* (Pers.) Fr. Summ. Veg. Sc. p. 365.

Syn. *Helotium corticale* Karst. Myc. Fenn. I, p. 159.

11. *L. albolutea* (Pers.) Karst.

Syn. *Helotium alboluteum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 160.

12. *L. inquilina* Karst.

Syn. *Helotium inquilinum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 147.

13. *L. papillaris* (Bull.) Karst.

Syn. *Helotium papillare* Karst. Myc. Fenn. I, p. 160.

14. *L. crispula* Karst.

Syn. *Helotium crispulum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 161.

15. *L. Carestiana* (Rab.) Karst.

Syn. *Helotium Carestianum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 161.

II. *Lachnellula* Karst. in Medd. af Soc. pro Faun. et Flor. Fenn. 11 (1884), p. 138.

Sporae sphaeroideae.

16. *L. chrysophthalma* (Pers.) Karst.

Syn. *Helotium chrysophthalmum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 155. *Lachnellula chrysophthalma* Karst. in Medd. af Soc. pro Faun. et Flor. 11, p. 138. *Pithya chrysophthalma* Rehm.

XXXI. *Lachnum* Retz. pr. p. Karst. Myc. Fenn. I, p. 14. Conf. Symb. ad Myc. Fenn. XVI, p. 148.

Syn. *Lachnea* Fr. pr. p. Karst. Monogr. Pez. p. 107, nec Sacc. *Trichopeziza* Fuck. Symb. p. 295, pr. p. *Hyalopeziza* Fuck. Symb. p. 297. *Dasyscypha* Fuck. Symb. p. 304, pr. p. *Erinella* Quél. pr. p.

1. *L. niveum* (Hedw.?) Karst. Myc. Fenn. I, p. 168.2. *L. papyraceum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 169.

Syn. *Lachnea papyracea* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 249.

3. *L. virgineum* (Batsch.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 169.

Syn. *Lachnea virginea* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 249.

4. *L. imbecille* Karst. Myc. Fenn. I, p. 172.

Var. *minusculum* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 148 (1884).

Cupula 0,1—0,2 mm. lata, epithecio sublutescente. Asci longit. 28—35 mmm., crassit. 3,5—4 mmm. Sporae filiformes, rectae, longit. 5—10 mmm., crassit. circiter 1 mmm. Paraphyses 5—6 mmm. crassae.

Hab. ad culmos graminum exciccatos in Mustiala, m. Julio.

5. *L. bicolor* (Bull.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 172.

Syn. *Lachnea bicolor* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 249. *Dasyscypha bicolor* Fuck. Symb. p. 305.

6. *L. callimorphum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 173.

7. *L. acutipilum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 173.

Syn. *Lachnea acutipila* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 250.

8. *L. mollissimum* (Lasch.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 174.

Syn. *Lachnea mollissima* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 251. *Trichopeziza mollissima* Fuck. Symb. p. 296.

9. *L. pulverulentum* (Lib.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 175.

Syn. *Lachnea pulverulenta* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 250. *Trichopeziza pulverulenta* Fuck. Symb. p. 297. *Cyathicula pulverulenta* De N. Disc. p. 27.

10. *L. albotestaceum* (Desm.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 175.

Syn. *Lachnea albotestacea* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 250.

11. *L. sulphureum* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 176.

Syn. *Lachnea sulphurea* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 251. *Trichopeziza sulphurea* Fuck. Symb. p. 296.

12. *L. leucophaeum* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 177.

Syn. *Lachnea leucophaea* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 251. *Trichopeziza leucophaea* Rehm. Asc. n:o 79.

13. *L. radians* Karst. Myc. Fenn. I, p. 177.
 Syn. *Lachnea radians* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 251.
14. *L. calyculiforme* (Schum.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 178.
 Syn. *Trichopeziza calyculaeformis* Rehm. Asc. n:o 207.
15. *L. clandestinum* (Bull.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 178.
 Syn. *Lachnea clandestina* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 250.
16. *L. patens* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 179.
 Syn. *Lachnea patens* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 250. *Trichopeziza patens* Sacc. Mich. VII, p. 330.
17. *L. fuscescens* (Pers.) Karst.
 Syn. *Lachnum brunneolum* (Desm.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 180.
18. *L. nidulus* (Schm. et Kunz.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 181.
 Syn. *Lachnea nidulus* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 251. *Trichopeziza nidulus* Fuck. Symb. p. 297.
19. *L. relicinum* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 182.
 Syn. *Trichopeziza relicina* Fuck. Symb. p. 296.
 Asci clavati, apice jodo coerulescentes, longit. 70 mmm., crassit. 8 mmm. Sporae 8-nae, elongatae, rectae vel leniter curvulae, longit. 15 mmm., crassit. 3 mmm. Paraphyses ascos superantes, apice acutatae.
20. *L. badiellum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 182.
21. *L. hystriculum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 182.

XXXII. *Gorgoniceps* Karst. Myc. Fenn. I, p. 15.

Syn. *Apostemidium* Karst. Myc. Fenn. I, p. 15. *Vibrissea*, sect. II. Sessiles, Phillips, On the genus *Vibrissea* in Grev. 1881.

1. *G. aridula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 185.
2. *G. Guernisaci* (Crouan) Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IX, p. 55.
 Syn. *Apostemidium fiscella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 186. *Vibrissea Guernisaci* Crouan in Ann.Sc. nat. 1857, t. IV, f. F. 24—26. Phill. On Vibr. p. 8, p. II, f. 1—7. *Gorgoniceps fiscella* Sacc. Cons. Gen. Disc. p. 7.

XXXIII. *Mollisia* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 15.

Syn. *Aleuriella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 15. *Niptera* Karst. Monogr. Pez. p. 105. Fuck. Symb. p. 292, nec Fr. *Pyrenopeziza* Fuck. Symb. p. 293. *Micropeziza* Fuck. Symb. p. 291. *Trochila* De N. pr. p. Karst. Monogr. Pez. p. 104. *Ceracella* Karst. Monogr. Pez. p. 105.

1. *M. ramealis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 187.

2. *M. ventosa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 188.

* *M. mediella* Karst. Symb. XII in Medd. af Soc. pro Faun. et Flor. Fenn. 9, 1883, p. 111.

Apothecia sparsa, sessilia, convexa, margine solito flexuosa, cinerea, sicca obscuriora, planiuscula, margine vulgo elevato, epithecio ochraceo vel fulvo-albo, latit. 1—2 mm. Asci cylindraceo-clavati, longit. 100—110 mmm., crassit. 6 mmm., obturaculo jodo caerulescente. Sporae fusoides-bacillares, plerumque curvulae, guttulate, longit. 16—24 mmm., crassit. 2—3 mmm. Paraphyses filiformes.

Hab. ad culmos vetustos *Phragmitis communis* prope Vasa.

Media quasi inter *Mollisiam ventosam* et *M. ramealem*.

3. *M. caespiticia* Karst. Myc. Fenn. I, p. 188.

Syn. *Niptera caespiticia* (Karst.) Sacc. Mich. VIII, p. 611.

4. *M. cinerea* (Batsch.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 189.

Syn. *Niptera cinerea* Fuck. Symb. p. 292.

5. *M. perparvula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 191.

6. *M. complicata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 192.

7. *M. sordidula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 193.

8. *M. pteridina* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 194.

9. *M. Karstenii* (Sacc.) Rehm. Asc. n:o 71.

Syn. *Mollisia graminis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 195.

Pyrenopeziza Karstenii Sacc. Mich. VII, p. 329.

10. *M. palustris* (Rob.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 195.

* *M. hydrophila* Karst.

Syn. *Niptera hydrophila* (Karst.) Sacc. Mich. VIII, p. 571.

11. *M. melatephra* (Lasch.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 197.

- Syn. *Niptera melatephra* Sacc. Mich. VI, p. 81.
12. *M. junciseda* Karst. Myc. Fenn. I, p. 198.
13. *M. graminea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 199.
- Syn. *Niptera graminea* (Karst.) Sacc. Mich. VIII, p. 611.
14. *M. excelsior* Karst. Myc. Fenn. I, p. 199.
15. *M. Rhinanthi* Karst. Myc. Fenn. I, p. 200.
16. *M. atrata* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 200.
- Syn. *Pyrenopeziza atrata* Fuck. Symb. p. 294.
17. *M. foliicola* Karst.
- Syn. *Mollisia atrata* **M. foliicola* Karst. Myc. Fenn. I, p. 201. *Pyrenopeziza foliicola* (Karst.) Sacc. Mich. VI, p. 82.
18. *M. Rubi* (Fr.) Karst.
- Syn. *Mollisia atrata* **** *Rubi* Karst. Myc. Fenn. I, p. 202. *Pyrenopeziza Rubi* Rehm. Asc. n:o 416.
19. *M. Galii-veri* Karst. Myc. Fenn. I, p. 203.
- Syn. *Pyrenopeziza Molluginis* Rehm. Ascom. n:o 257.
20. *M. leucostoma* Karst. Myc. Fenn. I, p. 203.
21. *M. ligni* (Desm.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 204.
- Syn. *Pyrenopeziza ligni* Sacc. Mich. VIII, p. 611.
- Niptera ligni* Rehm. Asc. Lojk. p. 14.
- Lignum circa basim apotheciorum ut plurimum colore sordide fulvescente vel rufescente tinctum conspicitur.
22. *M. thallophila* Karst. Myc. Fenn. I, p. 205.
23. *M. Lycopi* Rem. Ascom. n:o 610.
- Syn. *Mollisia Gentianae* Karst. Myc. Fenn. I, p. 205.
24. *M. arenula* (Alb. et Schw.) Karst. in Not. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. XIII, 1874, p. 450.
- Syn. *Peziza arenula* Alb. et Schw. Consp. p. 341. Fr. Syst. Myc. II, p. 148.
- Apothecia sparsa, sessilia, subsphaeroidea, semper conni-venti-clausa, perpusilla, sicca nudo oculo fere invisibilia, glabra, fuliginea, intus albida. Asci longit. 28—30 mm., crassit. 7—8 mm. Sporae fusideo-elongatae, simplices, hyalinae, longit. 6—8 mm., crassit. circiter 1,5 mm.

Hab. in frondibus *Pteridis aquilinae* putridis in Mustiala.

XXXIV. *Coronellaria* Karst. Myc. Fenn. I, p. 14.

1. *C. Delitschiana* (Auersw.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 183.
2. *C. caricinella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 185.

XXXV. *Tapesia* (Fr.) Fuck. Symb. p. 300, pr. p. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 5.

Apothecia *Mollisiae*, sed subiculo conidiophoro insidentia et saepe ipsa tomentella.

1. *T. fusca* (Pers.) Fuck. Symb. p. 30.

Syn. *Mollisia fusca* Karst. Myc. Fenn. I, p. 207.

Tapesia prunicola Fuck.? Sacc. Mich. VIII, p. 536.

2. *T. evilescens* Karst.

Syn. *Mollisia fusca* (Pers.) * *M. evilescens* Karst. Myc. Fenn. I, p. 208.

3. *T. retincola* (Rab.) Karst.

Syn. *Mollisia retincola* Karst. Myc. Fenn. I, p. 209.

4. *T. Corni* Fuck. Symb. p. 302.

Apothecia gregaria, sessilia, villo olivaceo insidentia, sicca clausa, sphaeroidea, humectata aperta, extus verticaliter plicata, brevissime olivaceo-pilosa, ore connivente, margine candide ciliato, epithecio concavo, pallide cinereo, 1,5—2 mm. lata. Asci oblongati, oblique stipitati, longit. circiter 48 mmm., crassit. 8 mmm. Sporae 8-nae, monostichae, ovoideo-oblongatae, hyalinae, longit. 10 mmm., crassit. 5 mmm.

Hab. in ramis *Corni albi* putrescentibus in oppido Aboa et in horto Mustialensi, m. Majo.

5. *T. Rosae* (Pers.) Fuck. Symb. p. 301.

Syn. *Mollisia Rosae* Karst. Myc. Fenn. I, p. 208.

6. *T. aureliella* (Nyl.) Karst.

Syn. *Mollisia aureliella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 206.

XXXVI. *Pirottaea* Sacc. et Speg. Mich. IV, p. 424.

Apothecia superficialia vel erumpenti-superficialia, sessilia, scutellata, nigra, setulis rigidis vestita. Sporae 8-nae, oblongatae

vel fusosideo-filiformes, simplices, hyalinae. Contextus excipuli parenchymaticus, fuliginosus vel niger.

1. *P. strigosa* Karst.

Syn. *Lachnum strigosum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 183.

Fam. II. Bulgariaceae Fr.

Syn. *Bulgariaceae* Karst. Myc. Fenn. I, p. 9.

Subfam. I. Leotieae Karst.

Apothecia stipitata, pileata vel capitata.

Sporae hyalinae, simplices . . . . . Leotia.

Subfam. II. Ombrophileae Karst.

Apothecia turbinata, disciformia vel scutellata, sessilia vel substipitata. Sporae hyalinae, simplices vel septatae.

CONSPECTUS GENERUM.

A. Apothecia distincte stipitata vel substipitata, raro sessilia, mediocria.

* Apothecia sphaeroideo-urceolata, ore angustato, scarioso, distincte stipitata . . . . . *Stamnaria*.

** Apothecia turbinata vel subcupularia, stipitata vel substipitata.

† Sporae sphaeroideae, simplices . . . . . *Pulparia*.

†† Sporae ellipsoideae, oblongatae vel elongatae.

+ Sporae 2—9-septatae . . . . . *Coryne*.

++ Sporae simplices . . . . . *Ombrophila*.

B. Apothecia sessilia, exigua.

* Sporae 1-septatae . . . . . *Calloria*.

** Sporae simplices . . . . . *Orbilina*.

Subfam. III. Bulgariaceae Karst.

Apothecia turbinata, initio clausa, aut applanata semperque aperta, sessilia vel substipitata. Sporae fuligineae.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Apothecia turbinata, primitus clausa . . . . Bulgaria.
B. Apothecia planiuscula, semper aperta . . . . Bulgariella.

Fam. II. Bulgariaceae Fr.

XXXVII. *Leotia* Hill. Karst. Myc. Fenn. I, p. 6.

1. *L. lubrica* (Scop.) Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 26.

XXXVIII. *Stamnaria* Fuck. Symb. p. 309.

Apothecia stipitata, raro sessilia, sicca cornea, glabra. Cupula urceolata, subsphaeroidea, margine membranaceo. Asci ampli. Sporae 8-nae, oblongatae, simplices, guttulate, mediocres. Paraphyses filiformes.

1. *St. Equiseti* (Hoffm.) Karst.

Syn. *Lycoperdon Equiseti* Hoffm. Veg. crypt. II, p. 17, t. 5, f. 1. *Peziza Equiseti* Fr. Mss. *Peziza Persoonii* Moug. in Pers. Myc. Eur. I, p. 288. Fr. Syst. Myc. II, p. 121. *Stamnaria Persoonii* Fuck. Symb. p. 309. *Habrostictis Persoonii* Rehm. Ascom. n:o 615.

Apothecia breviter stipitata vel sessilia, caespitosa, raro sparsa. Cupula sphaeroideo-urceolata, ore angustato, membranaceo, albido, aurantiaca vel dilute sanguinea, diaphana, nitida, pusilla. Stipes subcylindraceus, medio attenuatus, roseus. Asci clavati, apice subtruncati, jodo coerulescentes, longit. circiter 105 mm., crassit. 14—15 mm. Sporae 8-nae, distichae, oblongatae, guttula unica magna praeditae, hyalinae, longit. 14—19 mm., crassit. 6—7 mm. Paraphyses graciles, lutescentes, guttulis oleosis foetae.

Hab. in stipitibus putrescentibus *Equiseti* hiemalis in Mustiala et in sepulcreto par. Tammela, m. Aug.—Oct.

XXXIX. *Pulparia* Karst. Myc. Fenn. I, p. 9.

1. *P. arctica* Karst. Myc. Fenn. I, p. 84.

XL. *Coryne* Tul. pr. p. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 10.

Syn. *Ombrophila* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 10, pr. p. Apothecia turbinata vel subcupularia, sessilia vel substipitata. Asci cylindraceo-clavati. Sporae 8-nae, oblongatae vel elongatae, 1—9-septatae. Paraphyses graciles, conglutinatae.

1. *C. sarcoides* (Jacqu.) Tul. Sel. Fung. Carp. III, p. 190, t. 17, f. 1—10.

Syn. *Ombrophila sarcoides* Karst. Myc. Fenn. I, p. 86.

* *C. urnalis* (Nyl.) Karst.

Syn. *Ombrophila sarcoides* *urnalis Karst. Myc. Fenn. I, p. 87. *Coryne purpurea* Fuck. Symb. p. 284.

2. *C. prasinula* Karst.

Syn. *Ombrophila atrovirens* (Pers.) var. *β. prasinula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 93. *Ombrophila prasinula* Rehm. Ascom. n:o 620.

XLI. *Calloria* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 10.

1. *C. fusarioides* (Berk.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 96.

2. *C. vinosula* Rehm. Ascom. Lojk. p. 18.

Apothecia gregaria, sessilia, convexa, sicca concaviuscula, subimmarginata, flavidula, minutissima, vix conspicua, parenchymatice contexta. Asci clavati, apice incrassati, jodo non tincti, longit. 30—36 mm., crassit. 6—8 mm. Sporae 8-nae, distichae, „ellipsoideae, 2—4-guttulatae, dein 1-septatae“, hyalinae, longit. 6—9 mm., crassit. 2 mm. „Paraphyses superne trifidae, articulatae, in clavam ellipsoideam, hyalinam, 3 mm. crassam apice ampliatae ascosque superantes.”

Hab. in ramis decorticatis *Sambuci racemosae* in Mustiala, m. Aprili 1872.

XLII. *Ombrophila* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 10, pr. p. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 10.

Apothecia turbinata vel subcupularia, sessilia vel substipitata. Sporae simplices, ellipsoideae, oblongatae vel elongatae.

1. *Ombr. violacea* (Hedw.?) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 87.

2. *Ombr. janthina* (Karst.) Rehm. Ascom. n:o 558.

Syn. *Ombrophila violacea* Fr. var. β . *janthina*
Karst. Myc. Fenn. I, p. 88.

3. *Ombr. limosella* (Karst.) Rehm. Ascom. n:o 508.

Syn. *Ombrophila violacea* Fr. var. γ . *limosella*
Karst. Myc. Fenn. I, p. 88.

4. *Ombr. umbonata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 89.

* *Ombr. obstricta* Karst.

5. *Ombr. nanella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 90.

6. *Ombr. lilacina* Karst. Myc. Fenn. I, p. 90.

7. *Ombr. squalida* Karst. Myc. Fenn. I, p. 95.

8. *Ombr. extumescens* Karst.

Syn. *Calloria extumescens* Karst. Myc. Fenn. I,
p. 97.

9. *Ombr. quisquiliaris* Karst. Myc. Fenn. I, p. 91.

10. *Ombr. subspadicea* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 95.

11. *Ombr. strobilina* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 92.

12. *Ombr. ciliifera* Karst. Myc. Fenn. I, p. 91 *).

XLIII. *Orbilia* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 11.

1. *Orb. rubinella* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 97.

2. *Orb. coccinella* (Somm.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 98.

Syn. *Calloria coccinella* Rehm. Ascom. n:o 71.

* *Orb. delicatula* Karst.

Syn. *Calloria coccinella* (Somm.) Fr. * *C. delicatula* Sacc. Mich. IV, p. 429.

3. *Orb. leucostigma* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 99.

4. *Orb.?* *hyalinula* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 99.

5. *Orb. epipora* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 100.

---

*) *Ombrophila Fennica* Karst. Myc. Fenn. I, p. 94, *Ombrophila stemmata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 94 et *Ombrophila virella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 94 ob apothecia non vere gelatinosa a Bulgariaceis sunt removendae. Quare inter *Chlorosplenia* collocandae sunt *Ombr. Fennica*, *Ombr. stemmata* atque *Ombr. virella* typum sistunt generis novi, cui nomen *Chlorospleniella* tribuatur cujusque notae characteristicae sunt: apothecia cupulata, sessilia, subceracea, farinosa vel furfurello-puberula virescentia vel subsulphurea; sporae oblongatae vel elongatae, 1—3-septatae, hyalinae; paraphyses graciles. Forte melius ut subgenus *Velutariae* Fack. Symb. p. 300. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 7, a qua fere tantum, ut videtur, apotheciis non tomentosis recedit, habenda est.

Syn. *Calloria epipora* Speg. Nov. Add. n:o 103.

6. *Orb. inflatula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 100.

Syn. *Calloria inflatula* Sacc. Mich. IV, p. 429.

7. *Orb. luteorubella* (Nyl.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 101.

Syn. *Calloria luteorubella* Sacc. Mich. VI, p. 78.

Helotium Karstenii Roum. Fung. Gall. n:o 65.

8. *Orb. vinosa* (Alb. et Schw.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 101.

9. *Orb. rubella* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 102.

Syn. *Calloria rubella* Rehm. Ascom. n:o 461.

XLIV. *Bulgaria* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 10, pr. p.

Apothecia substipitata, turbinata, primitus clausa, dein aperta, dilatata. Asci clavati, pedicellati. Sporae 4:nae, ellipsoideae, simplices, fuligineae.

1. *B. inquinans* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 85.

Asci jodo coerulescentes. Sporae initio distichae. Paraphyses apice curvatae.

XLV. *Bulgariella* Karst. (N. gen.).

Apothecia sessilia, plana, demum convexa, disciformia. Asci clavati. Sporae 8:nae, ellipsoideae, simplices, fuligineae.

1. *B. pulla* (Fr.) Karst.

Syn. *Bulgaria pulla* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 85.

Fam. III. *Dermateaceae* (Fr.) Karst.

A. Apothecia longe stipitata, ceraceo-coriacea . *Ciboria*.

B. Apothecia sessilia vel subsessilia.

* Apothecia primitus clausa.

† Apothecia rotundata.

+ Stromaticae . . . . . *Scleroderris*.

++ Simples vel caespitosae.

0 Apothecia coriacea.

§ Apothecia superficialia vel erumpenti-superficialia.

α. Simples. Sporae filiformes vel elongatae, vulgo septatae. . . . . *Gordonia*.

β. Caespitosae. Sporae ellipsoideae vel elongatae, simplices . . . . . *Cenangium*.

§§ Apothecia innato-erumpentia, ore integro vel lacero dehiscentia, discreta, minuscula *Odontotrema*.

- 00 Apothecia cornea, tota atra . . . . . Tympanis.
 †† Apothecia elongata vel flexuosa . . . . . Clithris.
 ** Apothecia jam initio aperta.
 † Asci octospori.
 + Apothecia e basi subcylindracea obconoidea,
 disco plano. Sporae simplices, chlorinae.
 Pycnidia adsunt . . . . . Dermatea.
 ++ Sporae hyalinae.
 O Sporae spurie 3—5-septatae . . . . . Patellaria.
 00 Sporae 1-septatae.
 § Lichenicolae . . . . . Scutula.
 §§ Non lichenicolae . . . . . Patellea.
 000 Sporae simplices.
 § Sporae oblongatae vel elongatae . . . . . Patinellaria.
 §§ Sporae bacillares . . . . . Scutularia.
 †† Asci myriospori . . . . . Tromera.

XLVI. *Ciboria* Fuck. Symb. p. 311.

Syn. *Rutstroemia* Karst. Myc. Fenn. I, p. 12, pr. p.

Apothecia stipitata, ceraceo-coriacea, cupulata vel subinfundibuliformia, glabra, fusciscentia. Sporae oblongatae, simplices vel spurie tenuiter 1—3-septatae.

1. *C. firma* (Pers.) Fuck. Symb. p. 312.

Syn. *Rutstroemia firma* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 108. *Cenangium firmum* De N. Discom. p. 31.

XLVII. *Scleroderris* (Fr.) De N. Karst. Myc. Fenn. 1, p. 17.

I. *Eu-Scleroderris* Karst. Stroma crassum, solidum.

1. *Scl. ribesia* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 215.

II. *Crumenula* Karst. Stroma effusum, tenuissimum.

2. *Scl. fuliginosa* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 216.

XLVIII. *Godronia* Moug.

Syn. *Crumenula* De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 17.

A. Sporae filiformes.

1. *G. belonospora* (Karst.) Sacc. Mich. VII, p. 329.

Syn. *Crumenula belonospora* Karst. Myc. Fenn. I, p. 211, non = *Odontotrema belonosporum* Nyl.

2. *G. urceolus* (Schmidt) Karst.

Syn. *Crumenula urceolus* De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 212.

3. *G. callunigena* Karst.

Syn. *Crumenula callunigena* Karst. Myc. Fenn. I, p. 212.

4. *G. urceoliformis* Karst.

Syn. *Crumenula urceoliformis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 213.

5. *G. rhamniella* Karst.

Syn. *Crumenula rhamniella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 213.

B. Sporae elongatae.

* *Apothecia furfuracea vel nuda.*6. *G. Ledi* (Alb. et Schw.) Karst.

Syn. *Crumenula Ledi* Karst. Myc. Fenn. I, p. 214.

7. *G. Myricae* Karst. Hedw. 1884, n:o 1 et Symb. ad Myc. Fenn. XIII, p. 6.

Apothecia superficialia, sessilia, subgregaria, obovoidea vel subsphaeroidea, vertice impressa, clausa, demum ore lato aperta, laevia, ex hyphis exserentibus subtiliter fusco-furfuracea, atra, opaca, latit. circiter 0,3 mm. Asci fasciculati, e basi tenuata cylindraceo-fusoidei, longit. 27—30 mmm., crassit. 5 mmm. Sporae 8-nae, elongatae, utrinque attenuatae, subrectae, simplices, hyalinae, longit. 6—7 mmm., crassit. circiter 3 mmm. Paraphyses non visae.

Hab. in ramis emortuis Myricae Gales prope Vasam, m. Julio.

8. *G. Linnaeae* Karst.

Syn. *Crumenula Linnaeae* Karst. Myc. Fenn. I, p. 214.

Hab. in caulibus foliisque vivis et emortuis in Fennia australi.

9. *G. pusiola* Karst.

Syn. *Crumenula pusiola* Karst. Myc. Fenn. I, p. 214.

** *Apothecia furfuraceo-subhirta (Heteropeziza Fr.).*10. *G. pinicola* (Reb.) Karst.

Syn. *Crumenula pinicola* Karst. Myc. Fenn. I, p. 210, non *Pseudographis pinicola* Rehm. Ascom. n:o 24. Sacc. Syll. II, p. 770. Conf. Nyl. Obs. Pez. p. 77 in not.

11. *G. sororia* Karst.Syn. *Crumenula sororia* Karst. Myc. Fenn. I, p. 211.XLIX. *Cenangium* (Fr.) Sacc. Consp. Disc. p. 8.Syn. *Encoelia* Karst. et *Cenangium* Karst. Myc. Fenn. I, p. 18.I. *Eu-Cenangium*. Apothecia diu et arcte clausa, demum ore lato aperta, coriacea.1. *C. ferruginosum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 220.II. *Encoelia* (Fr.) Karst. Apothecia carnosio-vel ceraceo-coriacea, ex urceolato expansa, ampliata.2. *C. fasciculare* (Alb. et Schw.) Karst.Syn. *Encoelia fascicularis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 217.3. *C. tiliaceum* (Fr.) Karst.Syn. *Encoelia tiliacea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 218.4. *C. furfuraceum* (Pers.) De N.Syn. *Encoelia furfuracea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 218.5. *C. impudicellum* Karst.Syn. *Encoelia impudicella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 219.L. *Odontotrema* Nyl. Lich. Scand. p. 249.

Apothecia innato-erumpentia, discreta, initio clausa, dein margine proprio denticulato-rupto vel subintegro dehiscentia, nuda, atra, parva. Sporae oblongatae, ellipsoideae, elongatae vel vermiculares, septatae, rarissime simplices, hyalinae.

1. *Od. minus* Nyl. Lich. Scand. p. 249.Syn. *Patellaria minor* Karst. Myc. Fenn. I, p. 233.

Gelatina hymenialis jodo fulvescens, ascis fulvescenti-vinose rubentibus.

2. *Od. subintegrum* Nyl. Flor. 1867, p. 372. Wainio Adjum. Lich. Lapp. II, p. 146.Syn. *Odontotrema majus* Leight., Lich. Great Brit., 3 ed., p. 390. *Odontotrema firmatum* Nyl. Flor. 1881, p. 188 (sec. Wainio).

„Apothecia margine subintegro, ostiolo minuto, latit. circiter 0,4—0,6 mm. Asci cylindraceo-clavati. Sporae 8-nae, fusiformes,

apicibus obtusiusculis, 2—3 septatae, incolores, longit. 16—22 mmm., crassit. 5—6 mmm. Paraphyses laxae cohaerentes, parce evolutae. Gelatina hymenialis jodo lutescens.

Hab. ad lignum truncorum desiccatorum praesertim Pini et Betulae in Karelia boreali et regione infralapponica Ostrobothniae passim, in paroecia Kuusamo: ad Iivaara et Paanajärvi, in Lapponia Inarensi: in jugo Suolaselkä et ad Ivalojoiki, in par. Lampis: Eois (J. P. Norrlin).

Infra apothecia haud raro gonidia globosa, guttulas magnas, oleosas, flavolutescentes includentia, diam. 12—10 mmm. lata inveniuntur.”

Var. *macrospora* Wainio.

„Sporae crassiores majoresque, 3-septatae, longit. 22—26 mmm., crassit. 8—10 mmm. (raro longit. 18, crassit. 7 mmm.)

Hab. ad truncum vetustum Pini prope Mujejärvi in par. Nurmes Kareliae borealis.” Wainio.

3. *Od. belonosporum* Nyl. Flor. 1869, p. 412.

„Apothecia margine denticulato-dehiscente, paullo majora quam *Od. minoris*. Sporae vermiculares, bis flexae, 1—2, rarius 3-septatae, incolores. Gelatina hymenialis jodo intense persistenterque coeruleascens.

Hab. ad ramos desiccatos Pini prope Patsjoiki” (Edw. Wainio.)

Var. *simplicior* Wainio.

„Sporae vermiculares, vulgo bis flexae et fere S-formes, longit. 24—40 mmm., crassit. 2—3 mmm. Asci clavati.

Hab. ad ramos et truncos denudatos Pini in regione infralapponica Ostrobothniae: ad pagum Lentiira in par. Kuhmo, ad Lehtovaara et Pietari in par. Kianta, in Karelia Rossica: in monte Kivakka, in Lapponia Inarensi: ad Ivalojoiki, Hammastunturit, Vaskoniemi, Ruoptuinvaara et Patsjoiki.”

Conf. Wainio, Adjum. ad Lichenogr. Lapp. Fenn. atque Fenn. bor. II, p. 147.

4. *Od. inculcatum* Karst.

Syn. *Encoelia inculcata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 220.

5. *Od. inclusum* Karst.

Syn. *Patellaria inclusa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 236.

6. *Od. plantagineum* Karst.

Syn. *Trochila plantaginea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 247.

LI. *Tympanis* Tod. Karst. Myc. Fenn. I, p. 19.1. *T. conspersa* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 226.

Syn. *Cenangium conspersum* Fuck. Symb. p. 272.

2. *T. alnea* (Pers.) Fr.

Syn. *Tympanis conspersa* Fr. *alnea Karst. Myc. Fenn. I, p. 227.

3. *T. spermatiospora* Nyl. Karst. Myc. Fenn. I, p. 227.

Syn. *Cenangium populinum* Fuck. Symb. p. 268.

Tympanis populina Sacc. Consp. Disc. p. 8.

„Thecae oligosporas vidi modo sat raras (crassit. 11 mmm.), sporis incoloribus breviter ellipsoideis (longit. 6—7 mmm., crassit. 4—5 mmm.), simplicibus.” Nyl. Obs. Pez. p. 70.

4. *T. pinastri* Tul. Karst. Myc. Fenn. I, p. 228.

Syn. *Cenangium laricinum* Fuck. Symb. p. 270.

5. *T. pithya* Karst. Myc. Fenn. I, p. 228.6. *T. bacillifera* Karst. Myc. Fenn. I, p. 229.7. *T. macrospora* Karst.

Syn. *Patellaria macrospora* Karst. Myc. Fenn. I, p. 235.

8. *T. amphibola* (Mass.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 230.

„Adsunt thecae bifformes: frequentiores myriosporae (crassit. 16 mmm., altit. 100—110 mmm.), sporis minutissimis ellipsoideis (longit. circiter 15 mmm., crassit. 1 mmm.).” Nyl. Obs. Pez. p. 72.

9. *T. amphiboloides* Nyl. Karst. Myc. Fenn. I, p. 230.

10. *T. saepiaria* Karst. in Hedw. 1884, n:o 2, p. 2 et Symb. ad Myc. Fenn. XIII, p. 22.

Apothecia erumpenti-superficialia, sessilia, sparsa, solitaria, subinde in caespitulos sociata (2—5 insimul), primitus clausa et subsphaeroidea, deinde aperta, concava, subinde ellipsoidea, obtuse marginata, nuda, subtiliter punctulata, nigra, latit. 0,3—0,4 mm. Asci clavati, obtusi, substipitati, longit. 70—80 mmm., crassit. 8—9,5 mmm. Sporae 8-nae, oblique monostichae vel subdistichae, ovoideo-oblongatae, simplices, raro 1-, rarissime

3—5-septatae, longit. 12—18 mmm., crassit. 3,5—4,5 mmm. Paraphyses filiformes, interdum ramosae, crassit. 1,5 mmm.

Hab. ad lignum pineum prope Mustiala.

11. *T. Fraxini* (Schw.) Fr. Syst. Myc. II, p. 174.

„Subsessilis, fasciculatim erumpens, turbinato-truncata, nitida, atra, disco plano rugoso marginato.“ *Spermogonia* caespitosa, difformia, atra. *Spermatia* elongata, hyalina, longit. 3 mmm., crassit. 0,5—1 mmm.

Hab. in cortice vetusto *Fraxini* excelsioris in Mustiala.

LII. *Clithris* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 18.

Syn. *Colpoma* Wallr. Flor. Crypt. Germ. p. 422, pr. p.

1. *Cl. quercina* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 221.

Syn. *Variolaria corrugata* Bull. Champ. t. 432.

Sphaeria collapsa Sow., t. 373. *Hysterium nigrum* Tod. Fung. Meckl. II, p. 5, f. 64. *Colpoma quercinum* Wallr. Flor. Crypt. Germ. II, p. 243. Sacc. Syll. II, p. 803.

Spermogonia apotheciiis mixta, tecta, orbicularia, unilocularia. *Spermatia* cylindracea, curvata, circ. 8 mmm. longa et 1,5 mmm. crassa.

LIII. *Dermatea* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 19.

1. *D. Cerasi* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 223.

2. *D. Padi* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 224.

3. *D. Ariae* (Pers.) Tul. Karst. Myc. Fenn. I, p. 224.

LIV. *Patellaria* Hedw. Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 20.

Syn. *Durella* Tul. Sel. Fung. Carp. III, p. 177. *Lecanidion* Rab. Krypt. Flor. I, p. 342.

Sporae hyalinae, spurie 3—7-septatae.

Respondet quoddammodo *Belonium* *) Sacc. Consp. gen. Disc. p. 7 subgen. *Beloniella* Sacc.

---

*) *Beloniella* Sacc. amplectitur species *Mollisiae* sporis elongatis vel bacillaribus 2-pluriseptatis, v. c. *Mollisiam ventosam* Karst., *M. sordidulam* Karst., *M. gramineam* Karst., *M. excelsiorem* Karst., *M. Galii-veri* Karst.

1. *P. melanochlora* (Somm.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 233.

2. *P. connivens* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 234.

Syn. *Durella connivens* Rehm, Ascom. 18, 617.

3. *P. lecideola* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 234.

Syn. *Durella lecideola* Rehm, Ascom. Lojk. p. 19.?

4. *P. atratula* Karst. in Hedw. 1883, p. 41.

Apothecia prominula, plana, marginata, atra, parva (latit. circiter 0,5 mm.), margine laevi. Asci clavati, apice obtusissimi, longit. 50—60 mm., crassit. 12 mm. Sporae distichae, fusoides-elongatae, rectae, spurie tenuiter 5—7-septatae vel guttulae, hyalinae, longit. 25—30 mm., crassit. 6—7 mm. Paraphyses filiformes, flexuosae, unicolores, numerosae.

Hab. in ligno pineo vetusto in Fennia meridionali, m. Martio.

Durellae atrellae Rehm., ut videtur, affinis.

LV. *Scutula* Tul.

Apothecia sessilia, plano-scutellata, primitus marginata, dein immarginata, ceraceo-firma, sicca subcornea. Asci clavati, obtusissimi, apice pariete plus minus incrassata. Sporae 8-nae, ovoideo-oblongatae, 1-septatae, hyalinae.

Ad *Pezizeas* abit.

1. *Sc. miliaris* (Wallr.) Karst.

Syn. *Peziza miliaris* Wallr. Flor. crypt. Germ. p. 499. *Scutula Wallrothii* Tul. Mem. Lich. p. 119, t. 14, f. 14—24. *Lecidea anomala* f. *Wallrothii* Nyl. Lich. Scand. p. 203. *Biatorina Wallrothii* Lönnr. in Vet. Ak. Förh. 1858, p. 276. *Biatorina miliaris* Th. Fr. Lich. Arct. p. 188. *Lecidea epigena* Nyl. in Flora 1865, p. 5. Lich. Lapp. or. p. 149. *Calloria Peltigeræ* Fuck. Symb. p. 283.

Apothecia sat conferta, primitus plana vel concaviuscula et marginata, dein convexa et immarginata, denigrata vel fusconigra, juniora vel rarius magis evoluta pallida vel testaceopallida, latit. 0,3—0,4 mm. Asci clavati. Sporae 8-nae, distichae, ovoideae vel ellipsoideae, 1-septatae (primitus simplices), hyalinae, longit. 11—15 mm., crassit. 5—7 mm. Paraphyses coalescentes. Hypothecium incolor. Epithecium subincolor vel tenuiter

vel obsolete fuscescens. Gelatina hymenea jodo primitus dilute caerulescens, dein vinose rubens.

Hab. supra thallum *Peltigerae caninae* et *Pelt. rufescentis* in Lapponia Rossica prope Koutajärvi et in Tavastia.

* *Sc. Heeri* (Hepp.) Karst.

Syn. *Lecidea Heeri* Hepp. Nyl. Lich. Lapp. or. p. 152. Wain. Adj. Lich. Lapp. II, p. 29. *Scutula epigena* Rehm. Ascom. n:o 20.

Apothecia primitus plana et marginata, dein convexa et immarginata, vulgo fusca vel nigricantia, latit. 0,2—0,4 mm., hymenio superiore passim violaceo-fuscescente. Sporae ovoideae vel fusiformi-ellipsoideae, 1-septatae, hyalinae, longit. 8—12 mmm., crassit. 4—5 mmm. Hypothecium dilute lutescens vel fuscescens. Gelatina hymenialis jodo vinose rubens, ascis vulgo apice primo dilute caerulescentibus.

Hab. supra thallum *Peltigerae caninae*, *P. rufescentis* et *P. aphthosae* nec non *Nephromii tomentosi* in Tavastia pluribus locis, Karelia boreali prope Kalliovaara par. Lieksa et in paroeiciis Ostrobotniae: Kuhmo, Kianta et Kuusamo.

A typo, quantum e descriptionibus judicare possumus, fere tantum sporis minoribus differre videtur.

2. *Sc. oxyspora* (Tul.) Karst.

Syn. *Abrothallus oxysporus* Tul. Mem. Lich. p. 116, t. 16, f. 27. *Lecidea oxyspora* Nyl. Lich. Scand. p. 246. *Nesolechia* Mass. Misc. p. 13. Korb. Parerg. p. 462.

Apothecia plana vel convexiuscula, nigra vel fusco-nigra, intus fuscescentia vel obscura, latit. 0,2 mm. Sporae ellipsoideo-fusiformes, 1-septatae, hyalinae, longit. 14—20 mmm., crassit. 5—7 mmm. Paraphyses haud discretae. Gelatina hymenialis praesertim ascorum jodo coerulescens.

Hab. supra thallum *Platysmatis glauci*, *Pl. fraudantis* et *Parmeliae saxatilis* in paroeiciis Lieksa, Kuhmo et Kuusamo (teste Wain.)

3. *Sc. solorinaria* (Nyl.) Karst.

Syn. *Lecidea solorinaria* Nyl. Lich. Delph. in Act. Soc. Sc. Fenn. Tom. VII, p. 402.

„Affinis *Lecideae oxysporae* (Tul.), sed apotheciis convexis, sporis minoribus (longit. 10–14 mm., crassit. 3,5–4,5 mm.), gelatina hymenea jodo vinose rubente (praecedente coerulea laevi).

Hab. supra thallum *Solorinae bisporae*.⁷

Var. *solorinicola* (Wain.) Karst.

Syn. *Lecidea solorinicola* Wain. Adj. Lich. Lapp. II, p. 30.

„Apothecia superficialia, primo planiuscula tenuiterque marginata, dein convexa immarginataque, diam. circiter 1–0,5 mm., interdum confluentia, fusco-atra vel nigricantia, opaca, rotundata. Asci clavati, crassit. 14 mm. Sporae 8-nae, ovoideo-oblongatae vel fusiformes, 1-septatae, hyalinae, longit. 9–12 mm., crassit. 3–3,5 mm. Paraphyses arcte cohaerentes, distinctae. Gelatina hymenialis jodo, praecedente glaucescentia laevissima vel caerulea laevi sed distincta, mox vinose rubens. Hypothecium sat crassum, pallidum vel incoloratum vel dilute fuscescenti-lutescens. Hymenium crassum (circiter 0,5–0,7 mm.), praesertim parte superiore fuscescens.

Hab. supra *Solorinam saccatam* prope Kongäs ad Mare glaciale.⁷

4. *Sc. Stereocaulorum* (Anz.) Körb. Parerg. Lich. p. 455.

Syn. *Lecidea Stereocaulorum* Anz. Man. p. 26. Nyl. Lich. Lapp. p. 182. *Biatorina Stereocaulorum* Th. Fr. Lich. Arct. p. 188. *Lecidea uniseptata* Nyl. var. *Stereocaulorum* (Th. Fr.) Wain. Adj. Lich. Lapp. II, p. 29. Exs. Rehm. Ascom. n:o 320.

Apothecia congesta, adpressa, primitus concava et marginata, dein planiuscula vel convexuscula, immarginata, regularia, nigra, nigricantia, obscure carneola vel pallescentia, intus obscura, latit. 0,3–0,4 mm. Asci clavati, apice pariete valde incrassata, longit. circiter 50 mm., crassit. 10 mm., jodo intense coerulea. Sporae 8-nae, distichae, oblongatae vel ovoideo-oblongatae, 1-septatae, cellula quavis guttula unica magna praedita, hyalinae, longit. 13–19 mm., crassit. 4–6 mm. Paraphyses filiformes, apice clava supra fuscescente vel luteo-fuscescente, 6 mm. crassa. Hypothecium lutescens.

Hab. supra *Stereocaulon Valamoensem*, St. alpi-

num et St. subcoralloidem. Nota est e Kuusamo, Kuhmo (Edw. Wainio) et Kosa-gora (Th. Simming).

LVI. *Patellea* Fr. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 14.

Apothecia scutellata, tenuia, in sicco subcontorta. Sporae 8-nae, 1-septatae, hyalinae.

Respondet *Niptera* *) Fr. De N., a qua praesertim textura excipuli firmiore differt.

1. *P. caecula* Karst.

Syn. *Patellaria caecula* Karst. Myc. Fenn. I, p. 232.

2. *P. variella* (Nyl.) Karst.

Syn. *Patellaria variella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 232.

LVII. *Patinellaria* Karst. (N. gen.).

Apothecia sessilia vel brevissime stipitata, plano-scutellata, in sicco contorta, excipulo subcarbonaceo-membranaceo, parva, atrata, subinde basi tomento cincta. Asci clavati, obtusi. Sporae 8-nae, oblongatae vel elongatae, simplices, eguttulatae, hyalinae. Paraphyses coalitae. Epithecium fuscum.

1. *P. sanguinea* (Pers.) Karst.

Syn. *Patellaria sanguinea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 231.

Hyphae hyalinae (sub lente), crassit. 2—3 mmm.

2. *P. arctata* Karst.

Syn. *Mollisia arctata* Karst. in Notis. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. XIII, 1874, p. 447.

Apothecia gregaria, ligno adnata, obconoidea, ut plurimum distincte stipitata, epithecio concaviusculo (in statu humido), sicca varie valde contracta et atrata, glabra, latit. circiter 0,3 mm. Asci clavati, deorsum in pedicellum pedetentim attenuati, apice obtusissimi, longit. circiter 100 mmm., crassit. circiter 14 mmm. Sporae 8-nae, distichae, elongatae, curvatae, simplices, hyalinae, longit. 14—20 mmm., crassit. 3—4 mmm. Paraphyses filiformes, graciles.

---

*) *Niptera* Fr. De N. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 6 complectitur species *Mollisiae* sporis 1-septatis praeditas, v. c. *Mollisiam ramealem* Karst., *M. complicatam* Karst., *M. calamicolam* Karst., *M. Rhinanthi* Karst., *M. leucostomam* Karst.

Hab. in ligno ramorum Alni incanae dejectorum ad Mustiala, m. Aprili.

Lignum circa basim apotheciorum ut plurimum colore sordide fulvescente vel rufescente tinctum conspicitur *)

LVIII. *Scutularia* Karst. (N. gen.).

Apothecia erumpenti-superficialia, scutellata, sicca contracta, ut plurimum elongata, excipulo tenuissimo, prosenchymatico-carbonaceo, atra. Asci e basi tenuata cylindraceo-clavati. Sporae 8-nae, bacillares, simplices, pluriguttulatae, subchlorino-hyalinae. Paraphyses discretiae, filiformes, graciles.

Ad praecedentem genus se refert, ut *Karstenia* ad *Ocellariam*.

1. *Sc. reducta* Karst.

Syn. *Patellaria reducta* Karst. Myc. Fenn. I, p. 236.

LIX. *Tromera* Mass.

Syn. *Retinocyclus* Fuck. Symb. Nachtr. I, p. 44.

Apothecia subceracea, dura, firma, superficialia, sessilia vel subsessilia, patellata, submarginata. Asci myriospori. Sporae simplices, hyalinae.

1. *Tr. resinae* (Fr.) Körb. Parerg. p. 453.

Syn. *Lecidea resinae* Fr. Obs. I, p. 180. Nyl. Lich. Scand. p. 213. *Peziza* (*Patellea*) *resinae* Fr. Syst. Myc. II, p. 149. *Tromera xanthostigma* Mass. Flora 1858, p. 507. *Pezicula resinae* Fuck. Symb. p. 279. *Retinocyclus flavus* Fuck. Symb. Erst. Nachtr. p. 332. *Biato-*

---

*) *Patinellariae* forte quoque adscribenda sit *Placographa* (*Leptographa*) *flexella* (Ach.) Th. Fr. Lich. Scand. II, p. 637, cujus descriptionem hic dare liceat:

Apothecia superficialia, oblongata vel varie angulosa, margine tenui, elevato incurvove, atra, excipulo distincto fusco-nigro, hypothecio fusciscente vel nigrofusco, latit. 0,2—0,6 mm. Asci clavati, jodo coerulecentes. Sporae 8-nae, ovoideae, ellipsoideae vel sphaeroideo-ellipsoideae, simplices, hyalinae, longit. 4—6 mmm., crassit. 2—3 mmm. Paraphyses gelatinoso-concretatae.

Hab. ad ligna cariosa prope Knjäscha Lapponiae rossicae et ad Mustiala.

Thallus hypophleodes, passim in verruculas prorumpens, vel macula indicatus.

rella resinae Th. Fr. Lich. Arct. p. 199. Wain. Adj. Lich. Lapp. Fenn. I, p. 144.

Apothecia sessilia, primo urceolato-concava et margine dilutiore, crasso cincta, dein planiuscula margine evanescente, crassiuscula, dura, firma, rufo-aurantiaca, minuta. Asci clavati seu elongato-ventricosi, longit. 90 mmm., crassit. 18 mmm., jodo intense coerulescentes. Sporae numerosissimae, sphaeroideae, simplices, flavescentes vel subhyalinae, diam. circiter 3 mmm. Paraphyses filiformes, articulatae, apice clavulatae.

Hab. in resina Piceae excelsae, raro Pini sylvestris per totum territorium frequens.

Variat stipitata: stipitulata Karst. Fung. Fenn. exs. n:o 324.

2. *Tr. difformis* (Fr.) Rehm. Ascom. n:o 577.

Syn. *Peziza* (*Patellea*) *difformis* Fr. Syst. Myc. II, p. 151. Th. Fr. Lich. Scand. p. 397. *Lecidea difformis* Nyl. Obs. Pez. p. 68. *Tromera sarcogynoides* Mass. in Flor. 1858, p. 107. *Tromera myriospora* (Hepp.) f. *sarcogynoides* Anzi Cat. p. 117. *Biatorella difformis* Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 143. *Lecidea resinae* Fr. f. *minor denigrata* Nyl. Lich. Lapp. p. 185.

Apothecia sessilia, firma, plana vel convexiuscula, marginata vel immarginata, irregularia, nuda, opaca, nigra, epithecio fuscescente, 0,5—0,8 mm. lata. Asci subclavati, longit. circiter 50 mmm., crassit. circiter 12 mmm. Sporae circ. 50:nae, sphaeroideae, hyalinae, diam. 2—2,5 mmm. Paraphyses filiformes, apice subramosae, incrassatae et fuscescentes. Gelatina hymenialis jodo intense coerulescens.

Hab. in cortice et ligno resinoso haud rara, saepe cum *Tr. resinae* immixta. Boream versus saltem usque ad Kylmäla in par. Kuhmo Ostrobotniae et ad Nevala in par. Lieksa Kareliae progreditur*).

*) Hoc loco commemorare liceat species *Leciographae* Mass. in Fennia lectas, inter fungos forte collocandas:

1. *L. urceolata* (Fr.) Korb. Parerg. p. 464.

Syn. *Buellia urceolata* Th. Fr. Lich. Arct. p. 233. *Lecidea sociella* Nyl. in Flora 1863, p. 307. *Lecidea Lamyi* Rich. Flora 1875, p. 446. Wain. Adj. Lich. Lapp. p. 119.

Hab. supra thallum Lichenum variorum, praecipue *Verrucariae sphinctrinoidis*, *Pannariae porriginosae*, *Lecidea pezi-*

Fam. IV. **Phacidiaee** Fr. Karst.Subfam. I. **Triblidieae** Karst

Apothecia erumpentia, mox superficialia, nigricantia.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Sporae hyalinae.
 * Sporae bacillares, pluriseptatae . . . . Sphaeropeziella.
 ** Sporae normaliter 1-septatae . . . . Tribliopsis.
 *** Sporae simplices.
 † Apothecia rotundata vel oblongata, laciniato-dehiscentia . . . . Pseudophacidium.
 †† Apothecia profunde umbilicata, ore dentato-dehiscentia . . . . Heterosphaeria.
 B. Sporae murali-divisae, fuligineae . . . . Triblidium.

Subfam. II. **Phacidieae** Karst.

Apothecia immersa, plus minus tecta, demum subinde emergentia, excipulo tenui, indistincto seu nullo.

I. *Eu-Phacidieae* Karst. *Phacidieae* Sacc. Consp. gen. Disc. p. 12.

Apothecia matrice immersa, epidermide vel peridermio, saepe tandem laciniatim vel operculatim fisso, diu tecta, applanata vel initio urceolata s. subsphaeroidea, immarginata vel breviter immarginata, coloris atri.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Apothecia saepissime elongata, crassiuscula, in labia demum distantia fissa.

zoidis, *L. triplicantis*, *L. epixanthoidis* ad Mare glaciale (ipsi), ad Pertnavolok Kareliae Onegensis (J. P. Norrlin), ad Patsjoki et in paroeciis Repola et Kuusamo (Edw. Wainio).

2. *L. attendenda* (Nyl.) Karst.

Syn. *Lecidea attendenda* Nyl. Lich. Lapp. p. 186. *Lecidea parasitula* Nyl. Lich. Lapp. p. 186.

Hab. supra thallum *Pilophori Fibulae* prope Pertnavolok Kareliae (Th. Simming) et in par. Hollola (J. P. Norrlin).

- * Sporae filiformes . . . . . Sporomega.
- ** Sporae oblongatae . . . . . Pseudographis.
- B. Apothecia tenuia vel tenuissima, laciniato-
vel frustuloso-dehiscentia.
- * Sporae hyalinae.
- † Sporae bacillares vel filiformes.
- + Apothecia a centro versus ambitum in
lacinias plures divisa . . . . . Coccomyces.
- ++ Apothecia frustuloso- vel sinuoso-dehi-
scentia.
- 0 Sporae filiformes . . . . . Rhytisma.
- 00 Sporae cylindraceae, utrinque clavatae . Duplicaria.
- †† Sporae ellipsoideae, ovoideae vel oblon-
gatae.
- + Apothecia subsphaeroidea, excipulo soli-
diusculo . . . . . Phacidium.
- ++ Apothecia disciformia, excipulo tenuissimo
vel nullo.
- 0 Sporae simplices . . . . . Pseudopeziza.
- 00 Sporae 1-septatae. Herbicolae . . . . . Fabraea.
- 000 Sporae 1—3-septatae. Lichenicolae . . . . . Celidium.
- ** Sporae fuligineae . . . . . Abrothallus.
- II. *Stictideae* Fr.

Apothecia matrice immersa, plus minus tecta, saepe tandem emergentia, ceracea (hymenio), applanata vel initio urceolata, s. subsphaeroidea, immarginata vel breviter marginata, laeticoloria vel pallescentia.

CONSPECTUS GENERUM.

- A. Sporae filiformes.
- * Sporae in articulos dilabentes . . . . . Schizoxylon.
- ** Sporae in articulos non dilabentes . . . . . Stictis.
- B. Sporae non filiformes.
- * Sporae septatae.
- † Sporae bacillares, multiseptatae . . . . . Karstenia.
- †† Sporae oblongatae vel cylindraceae, 2—3-
septatae . . . . . Cryptodiscus.

- ††† Sporae clavato-oblongatae, 1-septatae . . Cryptomyces.
 ** Sporae simplices, non filiformes.
 † Apothecia (hymenio) ceracea.
 † Ligni- vel corticicolae.
 0 Apothecia primitus sphaeroidea-depressa
 et clausa, mox aperta, patelliformia. Pyc-
 nidia adsunt . . . . . Ocellaria.
 00 Apothecia plana, immarginata . . . . Propolis.
 † † Herbicolae . . . . . Naevia.
 †† Apothecia (hymenio) gelatinosa . . . . Agyrium.

LX. *Sphaeropeziella* Karst. (N. gen.).

Apothecia erumpentia, tandem subsupérificialia, primitus clausa, dein lacerato-dehiscencia, atra, excipulo subcarbonaceo vel corneo. Asci elongato-clavati, sessiles. Sporae bacillares, multiseptatae, hyalinae. Paraphyses graciles.

1. *Sph. bacillifera* Karst.

Syn. *Patellaria bacillifera* Karst. Myc. Fenn. I, p. 237.

LXI. *Triblidiopsis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 24.

1. *Tr. pinastri* (Pers.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 262.

LXII. *Pseudophaacidium* Karst. (N. gen.).

Syn. *Phacidium* Karst. Myc. Fenn. I, p. 23.

1. *Ps. Ledi* (Alb. et Schw.) Karst.

Syn. *Phacidium Ledi* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 251.

2. *Ps. rugosum* (Fr.) Karst.

Syn. *Phacidium rugosum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 252.

3. *Ps. degenerans* Karst.

Syn. *Phacidium degenerans* Karst. Myc. Fenn. I, p. 252. *Hysterium degenerans* Fr. Syst. Myc. II, p. 584, saltem pr. p.

4. *Ps. Callunae* Karst.

Syn. *Phacidium Callunae* Karst. Myc. Fenn. I, p. 253.

LXIII. Heterosphaeria Grev. Karst. Myc. Fenn. I, p. 19.

1. *H. patella* (Tod.) Grev. Karst. Myc. Fenn. I, p. 222.

LXIV. Triblidium Reb. Karst. Myc. Fenn. I, p. 24.

1. *Tr. caliciiforme* Reb. Karst. Myc. Fenn. I, p. 263.

LXV. Sporomega Cord. Karst. Myc. Fenn. I, p. 32.

1. *Sp. Ledi* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. II, p. 241.
2. *Sp. degenerans* (Fr.) Cord. Icon. Fung. V, p. 60, 70.

Sacc. Syll. II, p. 801.

Syn. *Hysterium degenerans* Fr. Syst. Myc. II, p. 585.

Apothecia gregaria, elongata vel rotundata, varia, primo clausa, demum aperta labiis distantibus subcrenatis, opaca, laevia, nuda, nigra, disco dilatato, molli, livido, tandem nigrescente. Asci elongato-clavati. Sporae 8-nae, filiformes, sursum leviter incrassatae, hyalinae, longit. 85—90 mmm.

Hab. ad ramos Myrtilli uliginosi. In Fennia vix lecta. Forma admodum variabilis, subinde *Phacidium* refert. Perennis.

LXVI. Pseudographis Nyl. Karst. Myc. Fenn. II, p. 31.

1. *Ps. dissimilis* Karst.

Syn. *Hysterium dissimile* Karst. Myc. Fenn. II, p. 236.

2. *Ps. elatina* (Ach.) Nyl. Karst. Myc. Fenn. II, p. 237.

* *Ps. pinicola* (Nyl.) Karst.

Syn. *Hysterium pinicola* Nyl. Obs. Pez. p. 77 in not. Exs. Rab. Fung. eur. II, 124.

Apothecia saepe rotundata, plana, margine nigro vel nigrescente interdum excluso, pallida, latit. 1—2 mm. Asci jodo intense coerulescentes. Sporae oblongatae, 7—9-septatae, hyalinae, longit. 38—46 mmm, crassit. 9—10 mmm.

Hab. in cortice *Piceae excelsae* in Lapponia Rossica prope Imandram lacum, Rasnavolok.

LXVII. Cocomyces De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 23.

1. *C. Pini* (De N.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 254.

Status spermogonicus vel pycnidicus *Fusicoccum pinastri* (Fr.) Karst. in Hedw. 1884, n:o 2, p. 4 et 6 sistit.

2. *C. Juniperi* Karst. Myc. Fenn. I, p. 255.

Syn. *Colpoma Juniperi* Rehm. Asc. n:o 272.

Spermogonium vel pycnidium ejus sistit *Fusicoccum Juniperi* (Fr.) Karst. in Hedw. 1884, n:o 2, p. 4 et 6.

3. *C. quadratus* (Schmidt) Karst. Myc. Fenn. I, p. 255.

4. *C. macer* Karst. Myc. Fenn. I, p. 255.

5. *C. coronatus* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 256.

* *C. laciniatus* (Alb. et Schw.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 257.

Status spermogonicus vel pycnidicus: *Fusicoccum coronatum* Karst. in Hedw. 1884, n:o 2, p. 5.

** *C. trigonus* (Schmidt?) Karst. Myc. Fenn. I, p. 257.

6. *C. Rubi* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 258.

LXVIII. *Rhytisma* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 24.

1. *Rh. salicinum* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 258.

* *Rh. ampliatus* Karst. Myc. Fenn. I, p. 260.

** *Rh. arcticum* Karst. Myc. Fenn. I, p. 260.

2. *Rh. Andromedae* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 260.

3. *Rh. acerinum* (Pers.) Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 261.

LXIX. *Duplicaria* Fuck. Symb. p. 265.

Ut *Rhytisma*, sed sporae cylindraceae seu bacillares, medio anguste contractae, quasi e clavulis binis pedicellatis ad stipites connatis formatae, multiguttulatae.

1. *D. Empetri* (Fr.) Fuck. Symb. p. 265.

Syn. *Xyloma Empetri* Fr. Obs. II, p. 363. *Rhytisma Empetri* Fr. Vet. Ac. Handl. 1819, p. 105. Elench. II, p. 127. Somm. Lapp. p. 226.

Apothecia subgregaria, rotundata vel oblongata, admodum tenuia, nitentia, primo laevia, dein costis elevatis rimose rupta, minuta. Asci sessiles, apice acuminati, ampli, longit. 134 mm., crassit. 20 mm. Sporae 8-nae, bacillares, utrinque clavatae, simplices, guttulatae, hyalinae, longit. 58 mm., crassit. (in clavulis) 6 mm. Paraphyses filiformes, longissimae.

Hab. in pagina superiore foliorum marcescentium *Empetri nigri* in Lapponia.

LXX. Phacidium Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 23, pr. p. Sacc.
Consp. gen. Disc. p. 12.

Syn. *Trochila* (Fr.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 22.

Apothecia subimmersa, depresso-sphaeroidea, excipulo solidiusculo, nigro, superne epidermidi concreto et cum illa in lacinias varias e centro fissa et dehiscentia. Asci clavati. Sporae 8-nae, fusioideo-oblongatae vel elongatae, simplices, hyalinae. Paraphyses filiformes, vulgo apice clavatae.

1. *Ph. lacerum* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 253.

2. *Ph. Oxycoccos* Fr. Syst. Myc. II, p. 575.

Syn. *Trochila Oxycoccos* Karst. Myc. Fenn. I, p. 250.

3. *Ph. Andromedae* Fr. Syst. Myc. II, p. 574.

Syn. *Trochila Andromedae* Karst. Myc. Fenn. I, p. 249.

4. *Ph. Arctostaphyli* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 256.

Syn. *Trochila phacidiioides* Karst. Myc. Fenn. I, p. 249.

5. *Ph. macrosporum* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. I, p. 256.

Syn. *Trochila macrospora* Karst. Myc. Fenn. I, p. 247.

6. *Ph. fuscillum* Karst.

Syn. *Trochila fuscella* Karst. Myc. Fenn. I, p. 248.

7. *Ph. ignobile* Karst.

Syn. *Trochila ignobilis* Karst. Myc. Fenn. I, p. 248.

8. *Ph. diminuens* Karst.

Syn. *Trochila diminuens* Karst. Myc. Fenn. I, p. 248.

9. *Ph. minutissimum* Auersw.

Syn. *Trochila minutissima* Karst. Myc. Fenn. I, p. 251.

Asci tereti-clavati, subsessiles, longit. 50 mmm., crassit. 10 mmm. Sporae distichae, oblongato-fusioideae, granulosae, hyalinae, longit. 7 mmm., crassit. 3 mmm. Paraphyses nullae (sec. Sacc.).

LXXI. Pseudopeziza Fuck. Symb. p. 290. Sacc. Consp. gen. Disc.
p. 13.

Syn. *Stictis* Desm. et De N. pr. p. *Leptotrochila*
Karst. Myc. Fenn. I, p. 22.

Apothecia innato-erumpentia, subinde demum subsuperficialia, disciformia, plana vel concaviuscula, brevissime marginata, atra, epidermide demum laciniatim rupta diu velata, glabra, ceracea (hymenio). Asci clavati. Sporae 8-nae, ellipsoideae, ovoideae, clavatae, oblongatae vel elongatae, simplices, hyalinae. Paraphyses filiformes.

Fungilli minuti, in foliis, raro caulibus, herbarum vivarum vel langvescentium vigentes.

1. *Ps. Dehnii* (Rab.) Karst.

Syn. *Mollisia Dehnii* (Rab.) Karst. Myc. Fenn. I, p.

206. *Xyloma herbarum* Alb. et Schw. Consp. p. 6, t. IV, f. 6. Conf. Winter Notis. Disc. in Hedw. 1851, n:o 5.

2. *Ps. Trifolii* (Bernh.) Fuck. Symb. p. 290.

Syn. *Trochila Trifolii* De N. Karst. Myc. Fenn. I, p.

246. *Phacidium Trifolii* Boud.

3. *Ps. repanda* (Fr.) Karst.

Syn. *Phacidium vernale* Fuck. Symb. p. 262 et *Ps. autumnale* Fuck. Symb. p. 262. *Leptotrochila repanda* Karst. Myc. Fenn. I, p. 246. *Phacidium repandum* Fr. Syst. Myc. II, p. 578.

Spermogonium hujus speciei sistit, sec. auctt., *Phyllachora punctiformis* Fuck. Symb. II, Nachtr. p. 52. Conf. Wint. Fung. eur. II, 3164.

4. *Ps. radians* (Rob.) Karst.

Syn. *Leptotrochila radians* Karst. Myc. Fenn. I, p. 245.

LXXII. *Fabraea* Sacc. Mich. VII, p. 331.

Apothecia *Pseudopezizae*. Sporae 1-septatae.

1. *F. Ranunculi* (Wallr.) Karst.

Syn. *Phlyctidium Ranunculi* Wallr. Flor. Crypt. Germ. II, p. 416. *Excipula Ranunculi* Rab. Krypt. Flor. I, p. 153. *Phacidium Ranunculi* Desm. Cook. Handb. Brit. Fung. p. 753. *Phacidium congener* Ces. in Rab. Herb. Myc. I, 1727 et II, 163. *Niptera congener* De N. Disc. p. 21. *Phacidium litigiosum* Desm. Crypt. Franç. II, n:o 1639. *Pseudopeziza Ranunculi* Fuck. Symb. p. 290. *Fabraea congener* (Ces.) Sacc. Mich. VII, p. 331.

Exs. Kunz. Fung. sel. 175 et 381. Thüm. Myc. univ. 518. Rehm. Ascom. 659.

Apothecia maculae fuscae gregatim insidentia, innata, erumpentia, concaviuscula, fusca vel atrofusca, opaca, contextu parenchymatico. Asci clavati. longit. 60—85 mm., crassit. 12—13 mm., apice jodo coerulescentes. Sporae 8-nae, distichae, ovoideo-oblongatae, guttulatae, demum extra medium 1-septatae, hyalinae, longit. 15 mm., crassit. 5—6 mm. Paraphyses filiformes, curvatae vel flexuosae, 2 mm. crassae, apice paullo crassiores.

Hab. in pagina inferiore foliorum vivorum *Ranunculi repentis*.

* *F. confertissima* Karst. (N. subsp.).

Apothecia maculis atris insidentia, confertissima, innato-erumpentia, concaviuscula, fusca. Asci clavati. Sporae rite evolutae non visae. Paraphyses numerosae, flexuosae, crassit. 2 mm. Contextus excipuli parenchymaticus, fuliginosus.

Hab. in pagina inferiore foliorum vivorum *Geranii sylvatici* prope Mustiala.

LXXIII. *Celidium* Tul. Mem. p. 121.

Apothecia parasitica, lichenicola, innato-erumpentia, planiuscula, exigua, atra, excipulo fere carentia. Asci clavati, sessiles, apice pariete incrassata. Sporae 6—8-nae, oblongato-clavatae vel ovoideo-oblongatae, 1—3-septatae, hyalinae. Paraphyses conglutinatae.

I. *Eu-Celidium* Karst. Sporae 2—3-septatae.

1. *C. Stictarum* (De N.) Tul. Mem. p. 121.

Syn. *Dothidea Lichenum* Somm. Suppl. p. 224, pr. p. Fr. Elench. p. 123. *Homostegia Lichenum* Fuck. Symb. p. 224. Exs. Rehm. Ascom. 424.

Apothecia erumpentia, orbicularia, planiuscula, rugulosa, a matrice marginata, atra, exigua, hypothecio virescente. Asci clavati, apice pariete valde incrassata, longit. 70 mm., crassit. 20 mm. Sporae 6—8-nae, distichae, oblongato-clavatae, utrinque obtusae, 3-septatae, guttula unica magna in quoque loculo, hyalinae, longit. 16—24 mm., crassit. 6—9 mm. Paraphyses ra-

mosae. Hymenium jodo primitus coerulescens, dein vinose rubens.

Hab. in apotheciis *Stictae pulmonariae*. Hactenus apud nos modo in insula Runsala inventum.

2. *C. Peltigerae* (Nyl.) Karst.

Syn. *Melaspilea Peltigerae* Nyl. Obs. Pez. p. 65, adn. *Pseudopeziza Peltigerae* Fuck. Symb. p. 291. Exs. Rehm. Ascom. n:o 19. Thuem. Mycoth. univ. n:o 1707.

Apothecia gregaria, plerumque in orbem disposita, innato-erumpentia, plana, tenuia, orbicularia, immarginata vel margine tenui, crispulo, atra, epithecio pallido, demum (sicco) atro, latit. 0,3—0,5 mm. Asci curvato-clavati, ampli, longit. 70—75 mmm., crassit. 15—18 mmm., jodo non tincti. Sporae 8-nae, distichae, oblongato-ovoideae, 1—3-septatae, hyalinae, longit. 15—24 mmm., crassit. 5—7 mmm. Paraphyses graciles, distinctae, apice subclavulatae. Hypothecium tenue, fuscescens vel flavescens.

Hab. supra thallum et apothecia *Peltigerae* vetustae prope Ponoï in Lapponia Rossica (N. J. Fellman).

3. *C. varians* (Dav.) Arn. in Flora 1862, p. 312.

Syn. *Lichen varians* Dav. in Trans. Linn. Soc 2, t. 28, f. 3 (ex Ach. et Nyl.). *Celidium grumosum* Körb. Parerg. p. 457. *Arthonia varians* Nyl. Lich. Scand. p. 260. Exs. Rehm. Ascom. n:o 576.

Apothecia plana vel demum convexiuscula, rotundata vel nonnihil difformia, epithecio virescente atro, latit. circiter 1 mm. Asci ovaes, sessiles, apice pariete valde incrassata, jodo non tincti, longit. circiter 40 mmm., crassit. circiter 15 mmm. Sporae 8-nae, di- vel tristichae, ovoideae vel oblongato-clavatae, 3-septatae, hyalinae, longit. 12—18 mmm., crassit. 5—7 mmm. Paraphyses conglutinatae, ascos superantes, apice articulatae et subclavulatae. Gelatina hymenea jodo vinose rubens vel fulvescens.

Hab. supra apothecia, rarius thallum *Lecanorae glaucomae* in Alandia et ad Suunu Kareliae Onegensis.

II. *Melaspileella* Karst. Sporae 1-septatae.

4. *C. nephromiarium* (Nyl.) Karst.

Syn. *Arthonia nephromiaria* Nyl. Lich. Lapp. p. 187.

„Apothecia rotundata. immarginata, nigricantia, epithecio

nigricante, hypothecio fusco, latit. 0,1—0,3 mm. Sporae ovoideae, 1-septatae, hyalinae, longit. 9—11 mmm., crassit. 3—4 mmm. Gelatina hymenea jodo vinose rubens.”

Hab. supra thallum *Nephromii tomentosii* ad Pertnavolok (Th. Simming). Non vidi.

Similis *Arthoniae patellulatae* Nyl. Lich. Scand p. 262 minori.

5. *C. proximellum* (Nyl.) Karst.

Syn. *Arthonia proximella* Nyl. Lich. Scand. p. 262. *Melaspilea proximella* Nyl. in Norrl. Torn. p. 342. Wain. Adj. Lich. Lapp. II, p. 154. Exs. Rehm. Ascom. n:o 267.

„Apothecia rotundata, plana, tenuiter marginata, nigra, opaca, minuta, epithecio fusco-nigricante vel olivaceo, hypothecio hyalino, lutescente vel dilute fusciscente. Asci pyriformes, apice membrana incrassata, longit. 40—60 mmm., crassit. 20—22 mmm. Sporae 8-nae, ovoideae, 1-septatae (raro 2-septatae), medio haud raro constrictae, hyalinae vel demum obscurae, longit. 18—22 mmm., crassit. 7—9 mmm. Paraphyses distinctae, cohaerentes, apice clavatae. Hymenium jodo fulvescens vel dilute rubescens.”

Hab. ad corticem *Juniperi*, passim in Fennia et Lapponia.

6. *C. neglectulum* (Nyl.) Karst.

Syn. *Arthonia neglectula* Nyl. Flora 1874, p. 13. Wain. Adj. Lich. Lapp. II, p. 155.

„Apothecia rotundata, plana vel convexula, immarginata, nigra, nuda, opaca, latit. circ. 0,1 mm. Asci pyriformes, minores. Sporae 8-nae, ovoideae, 1-septatae, hyalinae, longit. 7—11 mmm., crassit. 3—4 mmm. Paraphyses indistinctae. Hymenium jodo vinose rubens.”

Hab. supra thallum et apothecia *Baeomycis carnei* in par. Kianta (Edw. Wainio).

LXXIV. *Abrothallus* De N.

Apothecia parasitica, lichenicola, erumpentia, primitus aperta, mox subhemisphaerica, excipulo omnino carentia, immarginata. Asci clavati. Sporae 8-nae, ellipsoideae, 1-septatae, fuliginosae.

1. *Abr. buellianus* De N. in Giorn. bot. Ital. ann. II, fasc. 3—4 (1846), p. 193.

Syn. *Endocarpon parasiticum* Ach. Syn. p. 100. *Lecidea Parmeliarum* Somm. Suppl. p. 176. *Abrothallus Smithii* Tul. Mem. p. 113. Korb. Syst. p. 456. *Abrothallus Parmeliarum* Arn. Flora 1874, p. 102.

Apothecia erumpentia, pulviniformia, scabriuscula, fusconigra, minuta, hypothecio grumoso. Asci clavati. Sporae ellipsoideae, 1-septatae, hyalinae, longit. 12—18 mm., crassit. 4—6 mm.

Hab. in thallo *Parmeliae saxatilis*, *P. fraudantis*, *P. sulcatae*, *Platysmatis pinastri* et *Pl. glauci* in Fennia haud rara. Boream versus ad pagum Sodankylä Lapponiae fennicae progreditur.

LXXV. *Schizoxylon* Pers. Tul. Sel. Fung. Carp. III, p. 148.

Apothecia erumpenti-superficialia vel subimmersa, aut planiuscula aut primo sphaeriaeformia, vertice operculo minuto plano, atro clausa et demumque ore aperta et ampliata discumque sordidum revelantia, extus saepius pallidius furfuracea. Asci cylindracei. Sporae 8-nae, filiformes, demum in articulos cylindraceos secedentes.

1. *Sch. Berkeleyanum* (Du R. et Lév.) Fuck. Symb. p. 251.

* *Sch. decipiens* Karst.

Syn. *Schmitzomia decipiens* Karst. Myc. Fenn. I, p. 240.

LXXVI. *Stictis* Pers. pr. p. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 12.

Syn. *Schmitzomia* Fr. De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 20.

Apothecia erumpentia, rarius immersa, primitus clausa, dein aperta, excipulo tenui, suberoso-friabili, excedente, saepe reflexo, integro vel laciniato, pallidiore.

1. *St. radiata* (Linn.) Pers. Obs. II, p. 73.

Syn. *Schmitzomia radiata* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 237.

* *St. minuscula* Karst. in Meddel. af Soc pro Faun. et Flor. Fenn. 11, 1884, p. 138.

Apothecia sparsa, margine subintegro, epithecio subcaerulescente, latit. 0,3—0,4 mm. Asci longit. 150 mmm., crassit. 8 mmm. Sporae longit. 135—150 mmm., crassit. 2—3 mmm.

Hab. in cortice *Piceae excelsae* in paroecia Kyrkslätt (Edw. Wainio).

2. *St. Luzulae* (Lib.) Karst.

Syn. *Schmitzomia Luzulae* De N. Karst. Myc. Fenn. I, p. 238.

* *St. Junci* Karst.

3. *St. pupula* Fr. Syst. Myc. II, p. 193.

Syn. *Schmitzomia pupula* Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 238.

4. *St. arundinacea* Pers. Myc. Eur. I, p. 336.

Syn. *Schmitzomia arundinacea* Karst. Myc. Fenn. I, p. 239.

5. *St. elevata* Karst.

Syn. *Schmitzomia elevata* Karst. Myc. Fenn. I, p. 240.

6. *St. polycocca* Karst.

Syn. *Schmitzomia polycocca* Karst. Myc. Fenn. I, p. 241.

LXXVII. *Karstenia* Fr. in litt.

Syn. *Chailletia* Karst. Myc. Fenn. I, p. 21.

1. *K. sorbina* (Karst.) Fr.

Syn. *Chailletia sorbina* Karst. Myc. Fenn. I, p. 241.

LXXVIII. *Cryptodiscus* Cord. Icon. Fung. II, p. 37.

Syn. *Stictis* Pers. pr. p. Karst. Myc. Fenn. I, p. 21.

1. *Cr. pallidus* (Pers.) Cord. Icon. Fung. II, p. 37.

Syn. *Stictis pallida* Pers. Karst. Myc. Fenn. I, p. 243.

2. *Cr. angulosus* Karst.

Syn. *Propolis angulosa* Karst. Myc. Fenn. I, p. 244.

LXXIX. Cryptomyces Grev. in Fr. Summ. Veg. Sc. p. 372, pr. p.
Fuck. Symb. p. 253.

Apothecia subimmarginata, subcircularia, concaviuscula, epidermide fissa cincta, ceraceo-carnosula, excipulo tenuissimo seu indistincto. Asci oblongato-ovoidei, sessiles. Sporae 8-nae, elongato-clavatae, uniseptatae, hyalinae.

1. *Cr. Peltigeræ* Fuck. Symb. p. 253.

Apothecia gregaria, erumpentia, ceraceo-carnosa, subdiaphana, convexa, demum concava, orbicularia vel elongata, epidermide fissa circumdata, sordida, 1 mm. lata. Asci oblongato-ovoidei, sessiles, longit. circiter 55 mmm. Sporae 8-nae, distichae, elongato-clavatae, inaequaliter uniseptatae, loculo superiore subsphaeroidea, brevior, loculo inferiore elongato, hyalinae, longit. circiter 14 mmm., crassit. (loculo superiore) circiter 5 mmm.

Hab. ad thallum *Peltigeræ caninae* adhuc vivum in monte Iivara par. Kuusamo (Edw. Wainio).

LXXX. Ocellaria Tul. Karst. Myc. Fenn. I, p. 21.

Syn. *Habrostictis* Fuck. Symb. p. 249.

A sequente genere parum diversa.

1. *Oc. aurea* Tul. Karst. Myc. Fenn. I, p. 242.

Syn. *Habrostictis ocellata* Rehm. Ascom. n:o 265.

LXXXI. Propolis Fr. Karst. Myc. Fenn. I, p. 22.

Sporae simplices.

1. *Pr. faginea* (Schrad.) Karst. Myc. Fenn. I, p. 244.

2. *Pr. tumida* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 186.

Apothecia sparsa, primitus tecta, dein epidermidem superpositam in lacinias plerumque 4 triangulares rumpentia eisdemque cincta, angulato-rotundata, convexa, sicca planiuscula, epithecio pallido vel fuscescenti-pallido, nudato, latit. circiter 1—1,5 mm. Asci cylindricei, jodo haud tincti, longit. 100—110 mmm., crassit. 12 mmm. Sporae 8-nae, distichae, elongatae, vulgo curvulae, eguttulatae, simplices, hyalinae, longit. 23—28 mmm., crassit. 5,5—6 mmm. Paraphyses filiformes, numerosae, ramosae, crassit. 1,5 mmm.

Hab. in ramulis *Salicis* prope Mustiala, m. Aprili.

LXXXII. *Naevia* Fr. Summ. Veg. Scand. p. 373.

Apothecia immersa, disciformia, immarginata, epidermide, demum vulgo stellatim rupta, tecta, excipulo carentia, laeticoloria. Asci clavati vel cylindraceo-clavati. Sporae 8-nae, ellipsoideae vel elongatae, simplices, hyalinae. Paraphyses filiformes.

1. *N. Epilobii* Karst.

Syn. *Trochila Epilobii* Karst. Myc. Fenn. I, p. 250.

2. *N. luzulina* Karst.

Syn. *Mollisia luzulina* Karst. Myc. Fenn. I, p. 194.

3. *N. emergens* Karst.

Syn. *Mollisia emergens* Karst. Myc. Fenn. I, p. 194 *).

LXXXIII. *Agyrium* Fr. Syst. Myc. II, p. 231, pr. p.

Apothecia innato-erumpentia, pulvinato-disciformia, immarginata, compacta, humida gelatinoso-ceracea, fere absque excipulo. Asci clavati. Sporae 8-nae, ellipsoideae vel ovoideae, simplices, hyalinae. Paraphyses haud distinctae.

1. *Ag. rufum* (Pers.) Fr. Syst. Myc. II, p. 232. Nyl. Lich. Scand. p. 250.

Syn. *Stictis rufa* Pers. Obs. II, p. 74, t. 6, f. 7. *Tremella? stictis* Pers. Syn. p. 628.

Apothecia gregaria, innato-emergentia, macula albicante plerumque cincta, rotundata vel oblongata, plana vel convexa, incarnata vel laete rufa, sicca obscuriora, latit. circiter 0,5 mm. Sporae ellipsoideae, hyalinae, longit. 11—14 mm., crassit. 7—9 mm. Hymenium jodo coerulescens.

Hab. ad ligna vetusta *Pini*, *Piceae* et *Juniperi* per totam Fenniam et Lapponiam satis frequens.

Sec. Rehm paraphyses adsunt superne fuscidule conglutinatae.

* *Ag. Pteridis* Karst. in Notis. ur Sällsk. pro Faun. et Flor. Fenn. Förh. 1868, p. 330.

Apothecia innato-erumpentia, plana vel convexa, interdum concaviuscula, rotundata vel oblongata, rugulosa, laete rufa, circ. 0,1 mm. lata. Asci clavati, grandiusculi, longit. 50—70 mm., crassit. circiter 10—13 mm. Sporae 8-nae, distichae, ovoideae

*) *Mollisia pteridina* (Nyl.) Karst. Helotio adscribenda est.

vel ovoideo-oblongatae, simplices, 2-guttulatae, hyalinae, longit. 10—11 mm., crassit. 3—4 mm. Paraphyses nullae. Gelatina hymenea jodo coerulescens.

Hab. in latere interiore corticis stipitis *Pteridis aquilinae* prope Aboam, Merimasku, vere.

In hac subfamilia forsan quaevas *Xylographum* (Fr.). Quae tamen gonidiis crustaqve subinde sat distincta gaudet atque ad Lichenes est referenda.

Fam. V. *Gymnoascaceae* (Barn.).

Subfam. I. *Exoasceae* Wint. Pilz. 14 Lief. p. 3.

Asci parallele stipati In plantis vivis parasiticae.

LXXXIV. *Exoascus* Fuck. Enum. Fung. Nassov. p. 29.

Asci octospori, basidiis instructi.

1. *Ex. alnitorquus* (Tul.) Sadeb. in Wint. Pilz. 14 Lief. p. 7.

Syn. *Taphrina alnitorqua* Tul. in Ann. Sc. nat., V. ser., 5. Bd. p. 130. *Ascomyces Tosquinetii* Westend. in Bull. de l'Acad. royal. de Belg., II. ser., tom. XI, p. 655, pr. p. *Exoascus Alni* De B. in Fuck Symb. p. 252, pr. p. Exs. Kunz. Fung. sel. 369. Rehm. Ascom. 518. Rab. Fung. eur. 1016 et 3038. Thüm. Mycoth. 1366. Conf. Wint. Pilz. 14 Lief. p. 7.

Asci longit. 33—37 mm., crassit. 6—7 mm. Basidia 11—17 mm. longa. Sporae sphaeroideae, circ. 3 mm. in diam.

Hab. in foliis ramulisque *Alni glutinosae* nec non in amentis femininis *Alni incanae* et *Alni glutinosae*. Hactenus tantum modo lectus prope Mustiala (ipsi) et Helsingforsiam (O. Kihlman).

2. *Ex. turgidus* Sadeb. in Wint. Pilz. 14 Lief. p. 8.

Syn. *Taphrina betulina* Rostr. in Bot. Centralbl. XV, p. 149.

Asci hypophylli, longit. 46—50 mm., crassit. circiter 15 mm. Basidia 16—17 mm. alta et 15 mm. crassa. Sporae sphaeroideae, diam. 3—4 mm.

Hab. in foliis *Betulae albae* et *Bet. nanae*, vere et aestate, ad Mustiala In Lapponia Lulensi pluribus locis a cl. G. Lagerheim observatus.

3. *Ex. epiphyllus* Sadeb. in Wint. Pilz. 14 Lief. p. 10.

Asci epiphylli, rarius hypophylli, plus minus discreti, longit. 33—37 mmm., crassit. 13—17 mmm. Basidia 8—9 mmm. alta et 20—33 mmm. crassa. Sporae sphaeroideae, circiter 5 mmm. diam.

Hab. in foliis ramulisque *Alni incanae* et pubescentis vere et aestate. In Fennia certe detegendus. In montibus Qvikkjokk et Njunnats Lapponiae Lulensis a cl. G. Lagerheim lectus.

LXXXV. *Ascomyces* Mont. pr. p. Sacc. Consp. gen. Disc. p. 16.

Asci (an e germinatione?) polyspori, basidiis carentes.

1. *Asc. aureus* (Pers.) Sadeb. in Wint. Pilz. 14 Lief. p. 9.

Syn. *Erineum aureum* Pers. Syn. p. 700. *Taphrina aurea* Fr. Obs. I, p. 217. *Taphr. populina* Fr. Syst. Myc. III, p. 520. Exsicc. Kunz. Fung. sel. 169 et 275. Rab. Fung. eur. 2350. Rehm. Ascom. 273. Thüm. Mycoth. 80, 1466.

Asci plasmate flavescente foeti, longit. 92—105 mmm., crassit. 16—25 mmm. Sporae diam. 4 mmm.

Hab. in pagina superiore foliorum *Populi nigrae* in Mustiala. Infestat quoque carpella *Populi tremulae*.

Efficit maculas aureas, pruinosas.

Subfam. II. *Gymnoasceae* Wint.

Asci solitarii vel in glomerulos mycelio tenero vario obvolutos congesti.

LXXXVI. *Endomyces* Rees in Bot. Unters. über d. Alkoholgährungspilze, p. 77.

Asci subsolitarii, nudi, tetraspori.

1. *End. decipiens* (Tul.) Rees in Bot. Unters. über d. Alkoholgährungspilze, p. 77.

Syn. *Hypomyces decipiens* Tul. Sel. Fung. Carp. III, p. 61. Conf. Wint. Pilz. 14 Lief. p. 14.

Asci obovoidei, solitarii vel gregarii, longit. circiter 17 mmm., crassit. 12—13 mmm. Sporae 4-nae, semiglobosae, hyalinae, diam. (latere basali) 6—8 mmm., crassit. 5 mmm.

Hab. in lamellis *Agarici mellei* vetusti, hinc inde.

Addenda.

Massarina Coryli (Karst.) Sacc. Syll. II, p. 154.

Syn. *Massaria Coryli* Karst. Symb. ad Myc. Fenn. VI, p. 33.

Perithecia solitaria aut caespitosa, aggregata, vertice saepe papillaeformi per epidermidem fissam emergentia, orbicularia vel angulata, depressa, nuda, subatra, vix 0,2 mm. attingentia. Asci elongato-clavati, subpedicellati, longit. 80—90 mmm., crassit. 12—15 mmm. Sporae 8-nae, distichae, fusoides-elongatae, curvulae, 3-septatae, ad medium fortiter constrictae, chlorino-hyalinae, longit. 17—21 mmm., crassit. 4—5 mmm., annulo hyalino cinctae.

Hab. in ramis *Coryli Avellanae* emortuis prope *Mutiala*.

A *Massarina microcarpa* (Fuck.) Sacc. Syll. II, p. 154, maxime affini, peritheciis nudis, glabris, subatris, in caespites minutos (circiter 1 mm. latos), forma varios, atros, saepe congregatis, minoribus, ascis sporisque paullo majoribus diversa.

Sphaerulina Sacc. Syll. II, p. 186.

Perithecia tecta, sphaeroidea vel lenticularia, membranacea, poro pertusa. Sporae 8-nae, cylindraceae vel oblongatae, 3-septatae, hyalinae. Paraphyses nullae.

Sph. cetrariicola (Nyl.) Karst.

Syn. *Sphaeria cetrariicola* Nyl. in Grevillea, III, p. 68. *Metasphaeria cetraricola* Sacc. Syll. II, p. 184.

Perithecia plerumque gregaria, prominula, nigra, latit. 0,1 mm. Sporae 8-nae, oblongatae, 3-septatae, hyalinae. Paraphyses nullae.

Hab. in *Cetraria islandica* *C. fastigiata in Lapponia Fennica inter Hetta et Ounastunturi (J. P. Norrlin).

Nobis non visa.

Melanconis thelebola (Fr.) Sacc. Syll. II, p. 605.

Syn. *Sphaeria thelebola* Fr. Syst. Myc. II, p. 408.
Aglaospora thelebola Tul. Sel. Fung. Carp. II, p. 166.
 Karst. in Notis. ur Sällsk. pro Fauna et Flora Fennica Förh.
 XIII, 1874, p. 450.

Circinata, pustulata. Perithecia sphaeroidea, decumbentia, ostiolis exsertis subsphaeroideis, confertis, laevibus, primo papillatis. Asci oblongato-fusoidei, longit. 110—120 mmm, crassit. 20 mmm. Sporae 8-nae, distichae, cylindraceae, curvae, 1-septatae, vix constrictae, subhyalinae, initio utrinque setigerae, longit. 45—50 mmm., crassit. 8 mmm. — Status conidicus, teste Sacc., sistit *Stilbosporam thelebola* Sacc. Status spermogonicus, teste Tul., sistit *Cytisporae* formam.

Hab. in ramis recenter emortuis *Alni glutinosae* in regionibus Fenniae diversis.

Perithecia subsena, collis convergentibus subjunctis. Ostiola valde prominentia, incrassata, perithecia minuta referentia, inaequalia, primo papillata, dein umbilicata, nitida, rigida, unde rami, quibus innascitur, ad tactum asperi.

Enchnoa floccosa (Fr.?) Karst. Symb. ad Myc. Fenn. IV, p. 187.

Perithecia sparsa aut conferta, interdum seriatim aggregata, ut videtur, primitus peridermio tecta, dein denudata, sphaeroidea, basi collapsa et glabra, tomento araneoso fusco vel umbrino oblecta, vix papillata, laevia, tenuia, 0,2—0,3 mm. diam. Asci clavati, jodo haud coerulescentes, longit. 30—36 mmm., crassit. 8—9 mmm. Sporae 8-nae, tristichae, elongatae vel cylindraceae, 2-guttulatae, curvulae, chlorino-hyalinae, longit. 10—12 mmm., crassit. 2—2,5 mmm. Paraphyses nullae.

Hab. in ramulis vetustis *Sambuci racemosae* in horto Mustialensi, m. Apr. 1872.

Verisimiliter est *Sphaeria floccosa* Fr. Syst. Myc. II, p. 375. Perithecia speciminum nostrorum ligno, cortice orbato, insidentia, subastoma, hyphis longis, articulatis, fuscis vel fuliginis, 6—7 mmm. crassis superne obsessa.

Massaria hirta (Fr.) Fuck. Symb. p. 154, t. III, f. 30.

Syn. *Sphaeria hirta* Fr. Syst. Myc. II, p. 483.

Perithecia tecta, epidermide adnata, depressa, irregularia, subtiliter villosa, nigricantia, pusilla, ostiolo erumpente. Asci cy-

lindracei, stipitati, longit. 134 mmm., crassit. 8 mmm. Sporae 8-nae, oblique monostichae, lanceolato-oblongatae, utrinque attenuatae, 1-3-septatae, ad septa vix constrictae, pallide flavae, longit. 16-24 mmm., crassit. 6-8 mmm. — *Spermogonium*, teste Sacc., sistit *Phomam hirtam* Sacc. *Pycnidium*, teste Sacc., sistit *Hendersoniam hirtam* Sacc.

Hab. in ramis emortuis *Sambuciracemosae* in Fennia australi.

Perithecia epidermidi adnata, quasi incusa, rotundata, depressa, pube fusco-nigricante plerumque tecta. Ostiola ut puncta subtilissima epidermidem perforant, sed non prominent.

Mollisia Solidaginis Karst. (N. sp.). Apothecia innato-erumpentia, concaviuscula, sicca contracta, margine lacerato-fibroso, fuscescentia, epithecio albedo, exigua. Asci fusoido-clavati, subsessiles, obturaculo minutissimo jodo dilute caerulescentes, longit. 55-60 mmm., crassit. 7-8 mmm. Sporae distichae, elongatae, leniter curvulae, 2-guttulatae, longit. 12-15 mmm., crassit. 2,5-3 mmm.

Hab. in caulibus aridis *Solidaginis Virgaureae* ad Kola Lapponiae rossicae.

Ascomycetibus potius adnumeranda sunt quam Lichenibus:
Tichothecium pygmaeum Koerb. Sert. Sudet. p. 6.

Syn. *Endococcus pygmaeus* (Koerb.) Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 200. *Endococcus erraticus* Nyl. Lich. Sc. p. 283.

Hab. ad thallum *Lecideae albosuffusae* in par. Kuusamo (teste Wain.).

Tichothecium gemmiferum (Tayl.) Koerb. Parerg. p. 468.

Syn. *Endococcus gemmiferus* (Tayl.) Nyl. Pyrenoc. p. 64. Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 201.

Hab. ad *Lecideam obscuratam* et *L. albocaerulescentem* in par. Nurmes et in monte Pyhätunturi Lapponiae Sodankylensis (teste Wain.).

Tichothecium perpusillum Arn. Flora 1874, p. 142.

Syn. *Endococcus perpusillus* Nyl. Prodr. p. 193. Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 201.

Hab. ad *Lecideam obscuratam* var. *lavatam* et *L. chinophiloidem* in paroeciis Kuhmo et Kuusamo (teste Wain.).

Xenosphaeria rimosicola (Leight.) Koerb. Parerg. p. 467.

Syn. *Verrucaria advenula* Nyl. Flora 1865, p. 606. Flora 1867, p. 330. *Endococcus rimosicola* Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 202.

Hab. supra *Lecanoram calcaream*, *Lecideam alboatram* et *Lecid. cumulata* in paroeciis Kuusamo et Kianta (teste Wain.).

Xenosphaeria oligospora Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 203.

Hab. supra *Solorinam croceam* prope Martti in Lapponia Sodankylensi.

Lahmia Kunzei Flot. Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 189.

Hab. in cortice *Populi* per totam Fenniam et Lapponiam.

Variae species *Verrucariae*, v. c. *V. tartarina* Nyl. Flora 1874, p. 15. Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 186. *V. conioides* Nyl. Flora, 1875, p. 447. Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 194. *V. rhexoblephara* Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 194. *V. aspicilliae* Wain. Adjum. Lich. Lapp. II, p. 179, *Graphidearum* et *Caliciearum*.

OM
FRUKTGÖMMET HOS CARICEAE.

AF

S. O. LINDBERG.

~~~~~
(Anmältdt den 7 November 1885.)

HELSEINGFORS,
J. SIMELII ARFVINGARS TRYCKERI, 1885.

Cyperaceernas lägsta grupp, *Cariceae*, sammansättes enligt *Benthams* och *Hookers Genera plantarum* Vol. 3, P. 2 (1883) af fyra släkten: *Hemicarex Benth.*, *Schoenoxiphium Nees. emend.*, *Uncinia Pers.* och *Carex L.*, alla gemensamt utmärkta derigenom att pistillen omgifves af ett mer eller mindre flasklikt bladorgan, som hos de tre senare är fullständigt slutet ända upp till den trånga mynningen, hvilken vanligen är tvåtandad och genom-satt af stiftet, men deremot hos *Hemicarex* visar sig på insidan (mot blomställningens axel) vara klufvet till midten eller nästan ända ned till basen. Detta sista släkte utgör sålunda en, om ock otydlig, öfvergång till den närmaste gruppen *Sclerieae*, dit *Kobresia* *) på grund af honblommans hela bildning måste hänföras.

Hvad sagda flasklika bladorgan angår, torde få, om ens något, blifvit till den grad olika tolkadt af olika författare, hvilket till fullo framgår af de mångskiftande benämningar detsamma under tidernas lopp erhållit, hvartill vi få söka orsaken dels i bristande insigt uti gruppens skilda former, dels deri att man icke komparativt studerat alla de delar som sitta utanför pistillen. Sålunda figurerar detsamma inom den botaniska literaturen under icke mindre än 14 olika termer: *Tunica*, *capsula*, *c. spuria*, *fructus*, *nectarium*, *perigynium*, *corolla*, *squama corollina vascularis*, *perianthium*, *perigonium*, *urceolus*, *utriculus*, *spathella* och *spathellulae duae connatae*. Häraf framgår att organet uppfattats dels såsom frukt, dels såsom honungsafsöndrande bihang, dels såsom blomhylla och slutligen såsom skärm.

För att nu afgöra dess verkliga natur, måste vi undersöka huru vida icke vi kunna inuti detsamma påträffa utom pistillen

---

*) Beträffande vår nordiska *K. scirpina*, bör hon, derest man vill följa prioritetens lagen, benämnas *K. Bellardii (All.) Degl.*

ännu ett annat organ, hvilket kan gifva oss en säker ledtråd för dess rätta tolkning. Och lyckligtvis finnes det ett sådant.

Om till först tages i betraktande gruppens högst utvecklade form, det monotypa *Schoenoxiphium* (Sch. rufum Nees. från Syd Afrika), så sitter jämte pistillen inom det flasklika bladorganet ett borst, som ej allenast skjuter långt ofvanom dess mynning, utan dessutom närmare spetsen uppbär två eller tre små skärm, i hvilkas vinkel 2 eller 3 ståndare befinna sig, ehuru ej sällan dessa hanorganer fullständigt felslå. Sagda högst egendomliga borst uppträder äfven hos de öfriga släktena. Sålunda visar det sig hos *Hemicarex* (10 arter, alla hemma i Ost Indien och Syd Afrika) under form af en kort pigg, antingen hel och hållen innesluten inom flaskan eller någon gång af dennas längd. *Uncinia* åter (omkring 25 arter växande i södra jordhalfvans kalla och tempererade trakter, längs Andes-kedjan ända till Mexico och Vest Indien samt på Sandwichöarne) äger ett mycket långt och upptill mer eller mindre hakformigt krökt borst, hvilket liksom hos *Hemicarex* städse är fritt från alla appendikulära bihang, af hvilket slag de än vara må.

Beträffande åter Starrsläktet (*Carex*), af hvilket redan närmare 900 arter äro beskrifna och hvilket är utbreddt öfver hela jordklotet, hufvudsakligast dock mellan polerne och vändkretsarne, så finnes här knappt ett enda spår af det i fråga varande borstet; likväl säger *Kunth* i sin monografi öfver den tiden kända *Carices* (se hans *Enum. plant.*, 2, p. 368: 1837): „*Rudimentum racheolae ad basim fructus nullum, rarius minutum, inclusum*“ och *Bentham* l. c.: „*rachilla (spiculae rachis) intra utriculum saepe ultra florem*“ (germen?) „*producta, setiformis vel linearis planaque, utriculum non vel vix excedens*“. Sjelfve hafva vi icke lyckats att hos någon af nordens talrika starrarter påträffa ett dylikt rudiment. Ett lysande undantag härifrån bildas dock af en enda art bland de otaligt många på jorden, nämligen af *C. microglochin* *Wahlenb.* Sv. Vet.-Akad. Handl. 1803, p. 140, hvilken hittills anträffats så väl i våra skandinaviska fjälltrakter, som ock på Grönland, Island, Schwaben, kantonen Valais i Schweiz, på Mont Cenis, södra Tyrolen, Bayern, Lithauen, östra Caucasus och inom det arktiska området af asiatiska Ryssland, likväl öfver allt mer eller mindre spridd och sällsynt. Ty

hos denna art sitter, märkvärdigt nog, omedelbart utanför och tryckt intill pistillen samt intimt förenadt med dennes ytterst korta skaft ett styft, jemnsamt och alldeles naket borst, som är mer eller mindre brunaktigt och lindrigt sammantryckt mellan ut- och insidan, skjuter högt upp öfver flaskans mynning, samt upp- till afsmalnar till en hvass spets och antingen är rakt eller någon gång obetydligt utåt bågböjdt, liksom det vid basen genom sin pressning intill det svängda fruktämnet blir bajonettlikt krokigt. På grund häraf har ock arten naturenligen nog, det måste medgifvas, af *Sprengel* (*Syst. vegetab.*, 16 ed., 3, p. 830, n. 8: 1826) hänförts till *Uncinia*, trots dess i öfrigt stora förvandskap med *C. pauciflora* *Lightf.*, hos hvilken man deremot förgäfvets letar efter ens den minsta anläggning till flaskborst. I sjelfva verket utgör äfven *C. microglochin* en tydlig mellanform mellan *Carex* och *Uncinia*, så att med lika stort skäl hon kan föras till det ena eller det andra släktet, ehuru möjligen rättast är att, i följd af hennes nyss anförda affinitet och geografiska utbredning, anse henne såsom ett eget monotypiskt undersläkte af *Carex*, åt hvilket man kunde gifva namnet *Orthocerates* (*Carex* sect. 2. *Orthocerates* *Koch. Syn. Fl. germ. et helv.*, 3 ed., 2, p. 649: 1857).

Granskningen af borstets byggnad gaf följande. — I tvärsnittet är det elliptiskt med starkt afrundade ändar, samt till största delen sammansatt af mycket stora, tomma, tunnväggiga och vattenklara parenchymceller, utanpå hvilka finnes ett tunnt lager af prosenchymatiska sklerenchymceller, isynnerhet vid basen och i spetsen, samt på borstets hela insida. På utsidan deremot i midten längs efter observeras blott en temligen smal sklerenchymknippa och på hvardera sidan om denna mediana knippa ligger ett fält af vanlig epidermisväfnad, bestående af rektangulära, tunnväggiga och i omkretsen tätt naggade celler, här och der åtskiljda af talrika hudöppningar, anordnade i longitudinella rader. Den mediana sklerenchymknippan skjuter långt in i midtens lösa väfnad likt en hög och tjock ås, som nästan når den motsatta plattsidans sklerenchym och i hvilkens midt en mycket liten och mindre väl utvecklad kärlnippa befinner sig. Äfven på sjelfva spetsens insida visar sig ett par små stomataalfält med en eller annan hudöppning. Det flasklika organet och fruktämnet sakna deremot fullständigt alla dylika andedrägthål, men på

skärmens öfversida (aldrig på deras undersida) kunna vi finna sådana, ehuru endast få och mycket spridda. Det för hela inflorescensen gemensamma skaftet är nedanför blomställningen trindt, mycket otydligt femkantigt, samt försedt med talrika stomataalfält och sklerenchymknippor, inuti närmare ytan med typiskt 10 väl utvecklade kärlnippor och i midten af samma lösa cellväf (märg) som finnes inuti borstet, ehuru af relativt vida mindre tvärmått. Mellan skärmen äger skaftet samma byggnad som nedanför inflorescensen, ehuru det här är oregelbundet och kantigare, samt visar ännu svagare centralmärg. (Högeligen måste vi beklaga att det saknats material för jämförelse af borstets bildning hos *Uncinia*, *Schoenoxiphium* och *Hemicarex*.)

Hela denna skildring bevisar till fullo att borstet hos *Carex microglochin* är en sekundär axelgren (*rachilla*), utgörande centrum för en blomställning, hvilken dock är reducerad till den enda och städse honliga basblomman genom att alla öfriga blommor felslagit. Det utanför sittande flasklika organet måste på grund häraf tydas såsom ett af tvänne *) sammanvuxna skärm bildadt svepe, analogt med de två axsskärmen (*glumae*; icke blomskärmen: *paleae*) hos gräsen och åt hvilket vi önska gifva benämningen: nötsvepe (*involucrum utriculare* eller för korthebens skull *utriculus*). Och anse vi derjämte att denna tolkning bör, utan all fara för misstag, utsträckas äfven till de öfriga, af oss dess värre icke undersökta, tre genera, hvilka äro så nära beslägtade med *Carex*.

---

*) Att två skärm, och icke ett ensamt sådant, bilda nötsvepet framgår deraf att dettas mynning för det mesta är mer eller mindre tvåtandad eller kort tvåläppig, sällan deremot tvärhuggen.

3 2044 106 288 574

